

Statens vegvesen

N300 Trafikkskilt

VEGNORMAL N300

Gyldig fra 2024-12-10

Forord

N300 Trafikkskilt inneholder tekniske bestemmelser og retningslinjer for anvendelse og utforming av offentlige trafikkskilt. N300 fastsettes av Vegdirektoratet med hjemmel i skiltforskriften.

Bestemmelsene i N300 gjelder for all bruk av offentlige trafikkskilt jf. [skiltforskriften](#), uavhengig av vegtype. Bestemmelsene er bindene for alle skiltmyndigheter, også kommunene og politiet.

Ved spørsmål og innspill knyttet til N300, benytt e-post: N300@vegvesen.no.

Normalene har en felles definisjonsliste: [Definisjonsliste for Statens vegvesen](#).

Innhold

Forord	2
Gyldighet/Fravik	13
1 Fellesbestemmelser	14
1.1 Regelverk og administrasjon	14
1.1.1 Internasjonale avtaler	14
1.1.2 Vegtrafikkloven, skiltforskriften og skiltnormalen	14
1.1.3 Andre forskrifter	14
1.1.4 Skiltmyndigheter	14
1.1.5 Skiltvedtak	15
1.1.6 Vedtaks- og skiltregister	17
1.1.7 Klageadgang for skiltvedtak	17
1.1.7.1 Overprøving av skiltvedtak	18
1.1.7.2 Klageadgang for serviceskilting og virksomhetsvisning	18
1.1.8 Skiltutgifter	19
1.1.9 Trafikkskilting for private veger	19
1.1.9.1 Bruk av offentlige trafikkskilt på privat veg	19
1.1.9.2 Privat skilting	20
1.1.10 Skilting for arrangementer	21
1.2 Anvendelse	21
1.2.1 Målform for tekstbudskap og skrivemåte for stedsnavn	21
1.2.2 Variable trafikkskilt	22
1.2.3 Gult blinksignal (oppmerksomhetssignal)	23
1.2.4 Midlertidig oppheving av skilt	23
1.3 Plassering	24
1.3.1 Plassering langs vegen	24
1.3.2 Skiltkombinasjoner	25
1.3.3 Plassering i forhold til kjørebanelen	27
1.4 Størrelse og utforming	32
1.4.1 Størrelse	32
1.4.2 Utforming	33
1.4.3 Teksthøyder	36
1.4.4 Tekniske krav til synlighet	40
1.4.5 Trafikkalfabetet	40
1.4.6 Foreløpig kapittel til R310	41
2 Fareskilt	42
2.1 Anvendelse	42
2.2 Plassering	42
2.3 Størrelse og utforming	43
2.4 Bestemmelser for de enkelte skilt	44
2.4.1 100 Farlig sving	45
2.4.2 102 Farlige svinger	47

2.4.3	104	Bratt bakke	49
2.4.4	106	Smalere veg	53
2.4.5	108	Ujevn veg	56
2.4.6	109	Fartshump	58
2.4.7	110	Vegarbeid	59
2.4.8	112	Steinsprut	60
2.4.9	114	Rasfare	61
2.4.10	116	Glatt kjørebane	63
2.4.11	117	Farlig vegskulder	65
2.4.12	118	Bevegelig bru	66
2.4.13	120	Kai, strand, eller ferjeleie	67
2.4.14	122	Tunnel	68
2.4.15	124	Farlig vegkryss	69
2.4.16	126	Rundkjøring	71
2.4.17	132	Trafikklyssignal	72
2.4.18	134	Planovergang med bom	73
2.4.19	135	Planovergang uten bom	75
2.4.20	136	Avstandsskilt	77
2.4.21	138	Jernbanespor	82
2.4.22	139	Sporvogn	85
2.4.23	140	Avstand til gangfelt	87
2.4.24	142	Barn	89
2.4.25	144	Syklende	90
2.4.26	146	Dyr	91
2.4.27	148	Møtende trafikk	99
2.4.28	149	Kø	100
2.4.29	150	Fly	102
2.4.30	151	Militær aktivitet	103
2.4.31	152	Sidevind	104
2.4.32	153	Trafikkulykke	105
2.4.33	154	Skiløpere	107
2.4.34	155	Ridende	108
2.4.35	156	Annen fare	110
3		Vikeplikt og forkjørsskilt	112
3.1		Anvendelse	112
3.2		Plassering	112
3.3		Størrelse og utforming	113
3.4		Bestemmelser for de enkelte skilt	113
3.4.1	202	Vikeplikt	113
3.4.2	204	Stopp	119
3.4.3	206	Forkjørsvveg	123
3.4.4	208	Slutt på forkjørsvveg	129
3.4.5	210	Forkjørskryss	134
3.4.6	212	Vikeplikt overfor møtende kjørende	137

3.4.7 214 Møtende kjøretøy har vikeplikt	139
4 Forbudsskilt	141
4.1 Anvendelse	141
4.2 Plassering	141
4.3 Størrelse og utforming	142
4.4 Underskilt	142
4.5 Bestemmelser for de enkelte skilt	143
4.5.1 302 Innkjøring forbudt	144
4.5.2 306 Trafikkforbud	146
4.5.3 306.0 Forbudt for alle kjøretøy	146
4.5.4 306.1 Forbudt for motorvogn med unntak av liten elektrisk motorvogn	147
4.5.5 306.3 Forbudt for alle traktorer og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t	150
4.5.6 306.4 Forbudt for motorsykel og moped	152
4.5.7 306.5 Forbudt for lastebil og trekkbil	153
4.5.8 306.6 Forbudt for syklende og fører av liten elektrisk motorvogn	155
4.5.9 306.7 Forbudt for gående	157
4.5.10 306.8 Forbudt for gående, syklende og fører av liten elektrisk motorvogn	159
4.5.11 306.9 Forbudt for ridende	161
4.5.12 306.10 Forbudt for liten elektrisk motorvogn	162
4.5.13 308 Forbudt for transport av farlig gods	163
4.5.14 310 Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt	165
4.5.15 312 Breddegrense	167
4.5.16 314 Høydegrense	169
4.5.17 316 Lengdegrense	173
4.5.18 318 Totalvektgrense	175
4.5.19 320 Aksellastgrense	178
4.5.20 322 Boggilastgrense	180
4.5.21 324 Stopp for angitt formål	182
4.5.22 326 Stopp for toll	185
4.5.23 330 Svingeforbud	187
4.5.24 332 Vendingsforbud	191
4.5.25 334 Forbikjøringsforbud	193
4.5.26 335 Forbikjøringsforbud for lastebil	195
4.5.27 336 Slutt på forbikjøringsforbud	197
4.5.28 337 Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil	199
4.5.29 Fartsgrenser - fellesbestemmelser	200
4.5.30 362 Fartsgrense	201
4.5.31 364 Slutt på særskilt fartsgrense	209
4.5.32 366 Fartsgrensesone	212
4.5.33 367 Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn	214
4.5.34 368 Slutt på fartsgrensesone	216
4.5.35 369 Slutt på fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn	217

4.5.36	Parkeringsregulerende skilt - Fellesbestemmelser	218
4.5.37	370 Stans forbudt	219
4.5.38	372 Parkering forbudt	224
4.5.39	376 Parkeringssone	231
4.5.40	377 Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn	237
4.5.41	378 Slutt på parkeringssone	239
4.5.42	379 Slutt på sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn	241
4.5.43	380 Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn	243
4.5.44	382 Slutt på sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn	245
5	Påbudsskilt	247
5.1	Anvendelse	247
5.2	Størrelse og utforming	247
5.3	Underskilt	247
5.4	Bestemmelser for de enkelte skilt	248
5.4.1	402 Påbudt kjøreretning	249
5.4.2	404 Påbudt kjørefelt	260
5.4.3	406 Påbudt rundkjøring	265
5.4.4	408 Påbudt kjøreretning i rundkjøring	266
6	Opplysningsskilt	267
6.1	Anvendelse	267
6.2	Størrelse og utforming	267
6.3	Plassering	268
6.4	Bestemmelser for de enkelte skilt	269
6.4.1	502 Motorveg	270
6.4.2	503 Motortrafikkveg	275
6.4.3	504 Slutt på motorveg	280
6.4.4	505 Slutt på motortrafikkveg	283
6.4.5	506 Tungtrafikkfelt	285
6.4.6	507 Slutt på tungtrafikkfelt	287
6.4.7	508 Kollektivfelt	289
6.4.8	509 Sambruksfelt	292
6.4.9	510 Slutt på kollektivfelt	294
6.4.10	511 Slutt på sambruksfelt	297
6.4.11	512 Holdeplass for buss	298
6.4.12	513 Holdeplass for sporvogn	300
6.4.13	514 Holdeplass for drosje	301
6.4.14	516 Gangfelt	302
6.4.15	518 Gangveg	306
6.4.16	520 Sykkelveg	308
6.4.17	521 Sykkelfelt	311
6.4.18	522 Gang- og sykkelveg	314
6.4.19	524 Møteplass	316
6.4.20	526 Envegskjøring	317
6.4.21	527 Blindveg	323

6.4.22	528 Valgfritt kjørefelt	328
6.4.23	530 - 539 Fellesbestemmelser	329
6.4.24	530 Sammenfletting	331
6.4.25	531 Felt for fartsøkning	338
6.4.26	532 Kjørefelt slutter	342
6.4.27	534 Kjørefelt begynner	345
6.4.28	536 Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt	348
6.4.29	538 Kjørefeltinndeling	352
6.4.30	539 Endret kjøremønster	355
6.4.31	540 Gatetun	356
6.4.32	542 Slutt på gatetun	359
6.4.33	548 Gågate	361
6.4.34	550 Slutt på gågate	365
6.4.35	552 Parkering	367
6.4.36	555 Havarilomme	386
6.4.37	556 Automatisk trafikkkontroll	388
6.4.38	558 Videokontroll/-overvåkning	391
6.4.39	560 Opplysningstavle	392
6.4.40	560.1 Generelle fartsgrenser	396
6.4.41	560.2 Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg	397
6.4.42	560.3 Forvarsling om fartsmåling	398
6.4.43	560.4 Opplysningstavler for bompengainformasjon	399
6.4.44	560.11 Skolestart	404
6.4.45	560.12 Gassinformasjon på ferjekai	404
6.4.46	565 Feil kjøreretning	407
6.4.47	570 Nødutgangsskilt for tunnel	409
6.4.48	590 Trafikksikkerhetsinformasjon	411
7	Serviceskilt og virksomhetsvisning	414
7.1	Fellesbestemmelser om serviceskilt og virksomhetsvisning	414
7.1.1	Generelt	414
7.1.2	Skiltmyndighet	414
7.1.3	Overordnet planlegging	415
7.1.4	Kontinuitet i vegvisningen	415
7.1.5	Byer og tettsteder	415
7.1.6	Motorveger og motortrafikkveger	415
7.1.7	Tildekking	417
7.1.8	Forholdet til reklame	418
7.1.9	Servicesymboler for nødhjelp og vegservice	419
7.1.10	Servicesymboler for severdigheter og aktiviteter	420
7.1.11	Vegvisningssymboler som kan brukes til virksomhetsvisning	422
7.2	Virksomhetsvisning	422
7.2.1	Farge	422
7.2.2	Vegvisning i kryss	423
7.3	Serviceskilt	423

7.3.1 Farge	423
7.3.2 Markering av servicested	424
7.3.3 Forvarsling	424
7.3.4 Flere serviceskilt for samme sted	426
7.3.5 Utforming	428
7.3.6 Prinsipper for symbolene 640 og 650	429
7.3.7 Navn og tekst på serviceskilt	429
7.3.7.1 Stedsnavn	429
7.3.7.2 Utdypende tekst	430
7.3.7.3 Avstand	430
7.3.7.4 Avstand til neste servicetilbud	431
7.3.7.5 Valg av skiltstørrelse	431
7.4 Saksbehandling	440
7.4.1 Søknader om serviceskilting eller virksomhetsvisning	440
7.4.2 Egenandeler	442
7.4.3 Klagebehandling	442
7.4.3.1 Klageadgang	442
7.5 Regler for bruk av de enkelte symboler	444
7.5.1 Serviceskilt	444
7.5.1.1 601 Lytt til radio	444
7.5.1.2 602 Førstehjelp	446
7.5.1.3 605 Nødtelefon	447
7.5.1.4 606 Brannslukningsapparat	448
7.5.1.5 608 Kjøretøyverksted	449
7.5.1.6 609 Hurtiglading av motorvogn	450
7.5.1.7 610 Drivstoff	451
7.5.1.8 611 Toalettømmeanlegg	455
7.5.1.9 612 Toalett	456
7.5.1.10 613 Rasteplass	457
7.5.1.11 614 Enklere servering	460
7.5.1.12 616 Spisested	461
7.5.1.13 Fellesbestemmelser for symbolene 618, 621 og 622	462
7.5.1.14 618 Campingplass	464
7.5.1.15 621 Bobilplass	465
7.5.1.16 622 Campinghytter	466
7.5.1.17 624 Vandrerrhjem	467
7.5.1.18 625 Rom og frokost	468
7.5.1.19 626 Overnattingssted	470
7.5.1.20 635 Informasjon	473
7.5.1.21 637 Turistkontor	476
7.5.1.22 638 Døgnhvileplass	478
7.5.1.23 640.10 Severdighet	481
7.5.1.24 Spesiell severdighet	483
7.5.1.25 640.12 Museum/galleri	485

7.5.1.26 640.20 Utsiktspunkt	487
7.5.1.27 640.30 Naturvernområde	489
7.5.1.28 640.101 Verdensarv	492
7.5.1.29 640.102 Nasjonale festningsverk	493
7.5.1.30 650.10 Badeplass	494
7.5.1.31 650.11 Fiskeplass	496
7.5.1.32 650.20 Tursti	498
7.5.1.33 650.21 Skiløype	499
7.5.1.34 650.22 Sykkelløype	501
7.5.1.35 650.40 Gardsmat/bygdeturisme	502
7.5.1.36 650.41 Olavsrosa	504
7.5.2 Vegvisningssymboler	504
7.5.2.1 790.10 Kirke	505
7.5.2.2 790.15 Næringsområde	506
7.5.2.3 790.16 Kjøpesenter	507
7.5.2.4 790.20 Svømmehall	508
7.5.2.5 790.30 Alpinanlegg	509
7.5.2.6 790.31 Hoppbakke	510
7.5.2.7 790.32 Skistadion	511
7.5.2.8 790.40 Golfbane	512
7.6 Vedlegg 1: Eksempler på beregning av egenandeler	512
7.7 Vedlegg 2: Søknad om serviceskilt eller virksomhetsvisning	515
8 Vegvisningsskilt	516
8.1 Planlegging av vegvisning	516
8.1.1 Geografisk visning og visningselementer	517
8.1.2 Visning for spesielle grupper eller situasjoner	521
8.1.3 Ruteplanlegging og visningsplan	522
8.2 Fellesbestemmelser for vegvisningsskilt	529
8.2.1 Anvendelse av ulike typer vegvisningsskilt	529
8.2.2 Farge på vegvisningsskilt	530
8.2.3 Hva kan vises på vegvisningsskilt	536
8.2.4 Visningselementenes plassering på skiltflaten	542
8.2.5 Skiltstørrelser og teksthøyde	545
8.2.6 Border rundt skiltenheter	549
8.2.7 Bruk av visningsmål	549
8.2.8 Midlertidig oppheving av vegvisningsskilt	553
8.3 Orienteringstavler	556
8.3.1 701.1 Tabellorienteringstavle for vanlig kryss	556
8.3.2 701.2 Tabellorienteringstavle for planskilt kryss på to- og trefeltsveg	562
8.3.3 703.1 Diagramorienteringstavle for rundkjøring	568
8.3.4 703.2 Diagramorienteringstavle for kryss med spesiell utforming	574
8.3.5 705 Avkjøringstavle	580
8.3.6 707.1 og 707.2 Kjørefeltorienteringstavle	589
8.3.7 707.3 Kjørefeltorienteringstavle for feltsubtraksjon	597

8.3.8 707.4 Kjørefeltorienteringstavle for ferjeleier	599
8.3.9 709.1 Portalorienteringstavle for ett kjørefelt	604
8.3.10 709.2 Portalorienteringstavle for flere kjørefelt	610
8.3.11 709.3 Portalorienteringstavle for flere kjøreretninger	614
8.3.12 709.4 Portalorienteringstavle for feltsubtraksjon	620
8.3.13 709.5 Portalorienteringstavle for ferjeleier	624
8.4 Skilt for vegvisning i kryss eller avkjøringsveg	625
8.4.1 711 Tabellvegviser	625
8.4.2 713 Vanlig vegviser	631
8.4.3 715 Avkjøringsvegviser	641
8.4.4 717 Kjørefeltvegviser	645
8.4.5 719.1 Portalvegviser for ett kjørefelt	651
8.4.6 719.2 Portalvegviser for flere kjørefelt	658
8.4.7 719.4 Portalvegviser for avkjøring	661
8.4.8 719.5F Portalvegviser for ferjeleier	665
8.5 Skilt for rutebekreftelse og orientering	666
8.5.1 723 Vegruteskilt	666
8.5.1.1 723.11-16 Vegnummerskilt	668
8.5.1.2 723.21-22 Ringveg/ringrute	672
8.5.1.3 723.31 Nasjonal turistveg	675
8.5.1.4 723.41 Omkjøringsrute for store kjøretøy	693
8.5.1.5 723.51 Rute for transport av farlig gods	694
8.5.1.6 723.61-66 Andre omkjøringsruter	696
8.5.1.7 723.71-73 Vegruteskilt for kryssnummer	698
8.5.2 725 Avstandsskilt	700
8.5.3 727 Stedsnavnskilt	707
8.5.4 729 Gate-/vegnavnskilt	714
8.6 Skilt for spesielle grupper eller situasjoner	717
8.6.1 731 Samleskilt for vegvisning	717
8.6.2 741 Omkjøring for bestemte kjøretøygrupper	725
8.6.3 743 Midlertidig omkjøring	729
8.6.4 745 Slutt på midlertidig omkjøring	736
8.6.5 749 Vegviser for gangtrafikk	737
8.7 Sykkelruteskilt	741
8.7.1 751 Vegviser for sykkelrute	741
8.7.2 753 Tabellvegviser for sykkelrute	751
8.7.3 755 Sykkelruteskilt	764
8.7.4 757 Avstandsskilt for sykkelrute	770
8.8 Vegvisningssymboler	780
8.8.1 761 Motorveg, 763 Motortrafikkveg	780
8.8.2 765 Bomveg / brukerbetaling på veg	782
8.8.3 767 Parkering, 769 Parkeringshus	784
8.8.4 771 Lufthavn/flyplass, 772 Helikopterplass	786
8.8.5 773 Busstasjon/bussterminal, 774 Jernbanestasjon/togterminal	787

8.8.6 775 Bilferje	788
8.8.7 776 Godshavn	793
8.8.8 780 Kjetting	794
8.8.9 790-symbolene	797
8.8.10 792 Betalingsmåte i bomstasjon/ betalingssystem på veg	797
9 Underskilt	803
9.1 Generelt	803
9.2 Plassering	803
9.3 Størrelse og utforming	804
9.4 Bestemmelser for de enkelte underskilt	805
9.4.1 802 Avstand	805
9.4.2 804 Utstrekning	809
9.4.3 806 Tid	811
9.4.4 807 Symbol	814
9.4.5 808 Tekst	820
9.4.6 810 Svingpil	841
9.4.7 812 Anbefalt fart	845
9.4.8 813 Stigningsgrad	848
9.4.9 814 Virkelig fri vegbredde	850
9.4.10 816 Kryssende tømmertransport	851
9.4.11 817 Særlig ulykkesfare	852
9.4.12 822 Forløp av forkjørsveg	858
9.4.13 824 Forvarsling av stopp	865
9.4.14 826 Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger	866
9.4.15 828 Utstrekning av stans- og parkeringsregulering	868
9.4.16 829 Oppstilling av parkert kjøretøy	870
9.4.17 831 Parkeringsskive/gratisbillett	871
9.4.18 834 Kombinert regulering	873
9.4.19 856 Generellfartsgrense i miniatyr	878
10 Markeringsskilt	879
10.1 Generelt	879
10.2 902 Bakgrunnsmarkering	880
10.3 904 Retningsmarkering	881
10.4 906 Hindermarkering	886
10.5 908 Hindermarkering (høyde)	891
10.6 912 Avkjøringsmarkering	893
10.7 914 Tunnelmarkering	896
10.8 916 Avstandsmarkering i tunnel	899
10.9 920 Kantstolpe	901
10.10 940 Trafikkjegle	904
10.11 942 Trafikksylinder	904
11 Fartsgrensekriterier	905
11.1 Bakgrunn og forutsetninger	905
11.1.1 Nullvisjonen	905

11.1.2 Et nytt fartsgrensesystem	905
11.1.3 Vegtrafikklovens bestemmelser	905
11.1.4 Fartsgrensekriterier for nye og eksisterende veger	906
11.1.5 Vedtaksmyndighet	906
11.2 Fartsgrensene 30-40-50 km/t	907
11.2.1 Beskrivelse av veger og gater med tilgjengelighetsfunksjon	907
11.2.2 Bruk av fartsdempende tiltak	907
11.2.3 Generelle kriterier for bruk av fartsgrense 30-40-50 km/t	908
11.2.4 Særskilte kriterier for bruk av fartsgrense 30 km/t	910
11.2.5 Særskilte kriterier for bruk av fartsgrense 40 km/t	910
11.2.6 Særskilte kriterier for bruk av fartsgrense 50 km/t	911
11.3 Fartsgrensene 60-70-80 km/t	911
11.3.1 Beskrivelse av veger med blandet funksjon	911
11.3.2 Kriterier for bruk av fartsgrense 60 km/t på eksisterende veger	912
11.3.3 Kriterier for bruk av fartsgrense 70 km/t	914
11.3.4 Kriterier for bruk av fartsgrense 80 km/t på eksisterende veger	915
11.4 Fartsgrensene 90-100-110 km/t	915
11.4.1 Trafikksikkerhetsinspeksjoner	916
11.4.2 Risikovurderinger og ulykkesanalyser	916
11.4.3 Kriterier for bruk av fartsgrense 90 km/t på eksisterende veger	916
11.4.3.1 Krav til eksisterende motortrafikkveger med 2 + 1 felt	916
11.4.3.2 Krav til eksisterende veger med to felt og ÅDT under 4000	917
11.4.4 Kriterier for bruk av fartsgrense 100 km/t på eksisterende veger	919
11.4.5 Kriterier for bruk av fartsgrense 110 km/t på eksisterende veger	920
Tillegg A Beregningsmodell	922
Tillegg B Modell for tunneler med redusert standard	924
Tillegg C Vegvisningsliste riksveger	925
Tillegg D Kryssnummerering riksveger	928
Tillegg E Strekningsnavn på Nasjonale turistveger	938

Gyldighet/Fravig

Bestemmelser om fravig fra krav i vegnormalene finnes her: [Fravig fra krav i vegnormalene.](#)

1 Fellesbestemmelser

1.1 Regelverk og administrasjon

1.1.1 Internasjonale avtaler

Formålet med internasjonale avtaler er å lette den internasjonale vegtrafikken og fremme trafikksikkerheten ved mest mulig ensartede trafikkskilt, vegoppmerkinger og trafikksignaler. De gjeldende avtaler er:

- Konvensjon om vegtrafikkskilt og signaler, Wien 1968 (Wien-konvensjonen)
- Avtale om vegtrafikkskilt og signaler, Genève 1971 (Europa-avtalen)
- Protokoll om vegoppmerking, Genève 1973 (Oppmerkingsprotokollen)
- Europeisk avtale om internasjonale hovedtrafikkårer, Genève 1975 (Europavegavtalen)

Avtalene administreres av FNs økonomiske kommisjon for Europa (ECE). Hensynet til avtalene ved utformingen og anvendelsen av vårt skiltsystem ivaretas av Samferdselsdepartementet og Vegdirektoratet gjennom forskrifter og normalbestemmelser.

1.1.2 Vegtrafikkloven, skiltforskriften og skiltnormalen

Anvendelse og administrasjon av offentlige trafikkskilt krever kjennskap til en rekke lover, forskrifter og bestemmelser. Det regelverk som direkte angår trafikkskiltingen, er gitt i [Lov om vegtrafikk \(vegtrafikkloven\)](#), [Forskrift om offentlige trafikkskilt, vegoppmerking, trafikklyssignaler og anvisninger \(skiltforskriften\)](#) og N300 Trafikkskilt.

Normalene retter seg til vedtaksmyndighetene, og har ikke rettsvirkning for trafikantene.

Nærmere veiledning er gitt i N-[N-V320](#) Planlegging og oppsetting av trafikkskilt

1.1.3 Andre forskrifter

Ved siden av skiltforskriften er følgende forskrifter viktige for trafikkskiltingen:

- [Forskrift om gående og kjørende trafikk \(trafikkregler\)](#)
- [Forskrift om offentlig parkeringsgebyr](#)
- [Parkeringsforskriften](#)
- [Forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede](#)
- [Forskrift om krav til kjøretøy](#)
- [Forskrift om bruk av kjøretøy](#)
- [Forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr \(kjøretøyforskriften\)](#)
- [Forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil \(bilforskriften\)](#)
- [Forskrift om godkjenning av moped og motorsykkel \(motorsykkelforskriften\)](#)
- [Forskrift om godkjenning av traktor og tilhenger til traktor \(traktorforskriften\)](#)

1.1.4 Skiltmyndigheter

Skiltmyndighetene er de myndigheter som har hjemmel til å treffe vedtak om å sette opp og ta ned offentlige trafikkskilt. Skiltmyndigheten er fastsatt i [skiltforskriften](#) med hjemmel i [vegtrafikkloven](#).

For kommunal veg kan vedtaksmyndighet for trafikkregulerende skilt (skiltforskriften § 28) delegeres til kommune eller politi. Per februar 2024 er denne myndigheten delegert til følgende:

- Drammen kommune
- Oslo kommune
- Stavanger kommune
- Bærum kommune
- Kongsberg kommune
- Tromsø kommune

1.1.5 Skiltvedtak

Krav 1.1.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vedtak om oppsetting av skilt etter skiltforskriften §§ 26-29 skal foreligge i form av vedtaksbrev som skal kunne legges fram når noen krever det. Vedtaksbrevet eller kopi av dette skal arkiveres av vedtaksmyndigheten sammen med de øvrige dokumenter i saken, og skal oppbevares i hele vedtakets funksjonstid pluss ti år etter at vedtaket er opphevet eller endret. Oppbevaringen kan skje ved elektronisk lagring eller ved papirutskrift for arkivering.

Vedtaksbrev for vedtak etter skiltforskriften § 26-29 skal inneholde følgende:

- Referanse
- Overskrift med angivelse av sted og regulering/skilting
- Vedtaksmyndighet
- Hjemmel for vedtaket
- Detaljert beskrivelse ellerskiltpåplan
- Eventuelle spesielle betingelser, gyldighetsdato
- Vedtaksdato
- Underskrift/elektronisk godkjenning av person med myndighet til dette
- Kopiliste

Vedtaksbrev kan også inneholde kort begrunnelse, henvisning til tidligere saksgang og oppsummering av høringsuttalelser.

Veiledning til kravet

Referanse

Den myndighet som treffer vedtak legger inn referanse eller vedtaksnummer i vedtaksbrevet. Vedtak som treffes av Statens vegvesen, har referanse etter et system tilpasset Nasjonal vegdatabank. Dette systemet anbefales brukt også av andre skiltmyndigheter. Alle vedtak føres fortløpende inn i en vedtaksprotokoll, se [kapittel 1.1.6](#).

Vedtaksmyndighet og hjemmel

Det angis hvilken myndighet som treffer vedtaket og med hvilken hjemmel dette gjøres. Hvis myndigheten er delegert, bør det også henvises til delegeringsbrevet.

Beskrivelse

Vedtaksbrevet angir hvilke skilt vedtaket gjelder og nøyaktig stedfestelse. Dette kan gjøres ved henvisning til referansesystem som Vegvesenets metring, koordinater (UTM 33) e.l., eller til vedlagt skiltpåplan med angivelse av tegningsnummer og -dato.

Spesielle betingelser - gyldighetsdato

Det kan settes krav om at skilt først settes opp eller avdekkes etter at visse tiltak er gjennomført, f. eks. ombygging av et kryss. Dette angis i vedtaksbrevet.

Den ansvarlige for oppsetting av skiltet får beskjed om å rapportere tilbake dato og klokkeslett for når skiltet tok til å gjelde, det vil si når det ble gjort synlig for trafikantene. I forbindelse med etterforskning av trafikkulykker har det vist seg at det også er nødvendig å angi klokkeslett for når skiltet ble gyldig.

Dato og klokkeslett for iverksetting av vedtaket påføres vedtaksbrevet eller arkiveres sammen med vedtaket.

For trafikkregulerende skilt utført som variable skilt inneholder vedtaksbrevet krav om føring av logg som dokumenterer hvilken regulering skiltet til enhver tid har angitt.

Vedtaksdato - underskrift

Alle vedtak dateres og underskrives eller godkjennes elektronisk. Den som underskriver har myndighet til dette. Dersom det er tvil om myndighet, bør det foreligge en skriftlig myndighetstildeling fra ansvarlig ledelse eller organ.

Kopiliste

Statens vegvesen sender kopi av alle sine vedtak til politiet, og kan også sende kopi av vedtak på riksveg og fylkesveg til kommunen. Fylkeskommunen skal ha gjenpart av vedtak på fylkesveg. Kommunen skal ha gjenpart av vedtak på kommunal veg. Kommunen skal sende kopi av sine vedtak til politiet. Hvis andre parter er spesielt berørt, kan også disse få gjenpart.

Begrunnelse

Begrunnelse for hvorfor vedtaket treffes kan være viktig for senere oppfølging og vurdering av behovet for å opprettholde reguleringen. Det vil ofte være tilstrekkelig å vise til tidligere saksdokumenter som ligger ved vedtaket.

Oppsummering av høringsuttalelser

Det bør tas inn en henvisning til høringsuttalelser i henhold til skiltforskriftens bestemmelser om høring. Hvis det foreligger andre uttalelser, kan det også vises til disse. Det bør kort sies om uttalelsene støtter vedtaket, og ved dissens kan det angis hvorfor vedtaket likevel treffes.

Endring og oppheving av vedtak

Krav 1.1.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved endring eller oppheving av trafikkregulerende skilting skal det treffes nytt vedtak. Det stilles de samme krav til vedtaket som angitt ovenfor.

Veiledning til kravet

I tillegg kan det angis i vedtaksbrevet hvilket eller hvilke vedtak som er endret eller opphevet med det nye vedtaket. I noen tilfeller vil det være tilstrekkelig å angi at det nye vedtaket erstatter tidligere vedtak om vedkommende regulering på den aktuelle vegstrekning.

Midlertidige vedtak

Midlertidige skiltvedtak kan gjelde arbeidsvarsling, arrangementer og andre hendelser som krever midlertidig skilting. Regler for midlertidige skiltvedtak i forbindelse med vegarbeid er gitt i [N301](#). Disse prinsippene og metodene kan også legges til grunn for andre midlertidige skiltvedtak.

1.1.6 Vedtaks- og skiltregister

Krav 1.1.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

De myndigheter som ifølge skiltforskriften § 26, § 27 og § 28 treffer vedtak om oppsetting av offentlige trafikkregulerende skilt, skal føre et register over skiltvedtakene (vedtaksregister).

Veiledning til kravet

Etter hvert som vedtakene treffes, føres vedtaksnumrene inn i vedtaksregisteret.

Krav 1.1.6—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Statens vegvesen skal benytte Nasjonal vegdatabank for oversikt over alle skiltvedtak og permanente oppsatte offentlige trafikkskilt (skiltregister). Andre vegeiere skal også ha en slik oversikt. Dette kan gjøres i en vegdatabank eller på digitale kart.

1.1.7 Klageadgang for skiltvedtak

Skiltvedtak er lokal forskrift og gir således ikke klageadgang etter forvaltningsloven. Det er imidlertid gitt to muligheter for å klage på eller be om overprøving av skiltmyndighetens avgjørelser:

- Overprøving av vedtak om trafikkregulerende skilt, jf. skiltforskriften § 31.

- Serviceskilting og virksomhetsvisning og egenandel knyttet til dette.

1.1.7.1 Overprøving av skiltvedtak

[Skiltforskriften § 31](#) gir mulighet til å bringe skiltvedtak inn for overprøving i Vegdirektoratet.

Bare de organer som er nevnt i § 31, kan be om overprøving i Vegdirektoratet.

Formålet med adgangen til overprøving er å åpne for en revurdering av vedtak når det, ut fra en samlet vurdering av det offentlige behovet for regulering av det aktuelle området, kan være grunn til å omgjøre vedtaket. Vegdirektoratets avgjørelse er endelig.

Vedtak etter skiltforskriften § 29 kan ikke overprøves.

Adgangen til overprøving gjelder bare vedtak som faktisk er truffet. Det kan ikke bes om overprøving der skiltmyndigheten ikke har imøtekommet et ønske om skilting.

Saksgang ved overprøving av skiltvedtak

Krav om overprøving av vedtak må framsettes innen tre måneder etter at vedtaket er truffet, jf. § 31 nr. 6. Kravet sendes til den myndighet som har truffet vedtaket. Vedtaksmyndigheten foretar ny vurdering av vedtaket, herunder om det skal innhentes tilleggsuttalelser fra høringsinstansene. Dersom vedtaket opprettholdes, oversendes kravet om overprøving til Vegdirektoratet sammen med vedtaksmyndighetens saksframstilling. Kopi av saksframstillingen sendes den som har framsatt kravet. Vegdirektoratet må i de fleste tilfeller ta avgjørelse på grunnlag av partenes saksframstilling og det materiale som følger saken. Bare unntaksvis vil det være mulig med befaring.

Krav 1.1.7.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vedtaksmyndighetens saksforberedelse skal inneholde følgende:

- Oversendelsesbrev med vedtaksmyndighetens uttalelse til saken. Brevet skal inneholde:
 - Omtale av hva saken gjelder og tidligere saksgang
 - Beskrivelse av vedtaket
 - Begrunnelsen for vedtaket
 - Kommentarer til de begrunnelser som er gitt for kravet om overprøving
 - Kommentarer til eventuelle tilleggsuttalelser fra høringsinstansene
 - Eventuelle andre forhold som er relevante for saken
- Kopi av det vedtak som skal overprøves, og av alle tidligere dokumenter i saken.
- Oversiktskart og skiltplan dersom dette er nødvendig for å kunne vurdere vedtaket.

Vegdirektoratet avgjør saken og underretter vedtaksmyndigheten og den som har framsatt klagen om avgjørelsen.

1.1.7.2 Klageadgang for serviceskilting og virksomhetsvisning

Avgjørelser om oppsetting av trafikkskilt er formelt sett vedtak av en lokal forskrift. For forskrifter gjelder andre saksbehandlingsregler enn for enkeltvedtak. Avgjørelse ved behandling av søknader om serviceskilting og virksomhetsvisning har imidlertid så stor likhet med enkeltvedtak etter forvaltningsloven, at det er innført egen klageadgang på denne typen skiltsaker. Behandling av denne type saker kan også medføre krav om betaling av egenandel. Vedtak om betaling av egenandel er enkeltvedtak og kan derfor påklages etter forvaltningsloven. Søker som får godkjent skilting, eller som ønsker skilting opprettholdt ved utskifting av eksisterende skilt, skal gjøres oppmerksom på at det kan klages på fastsettelsen av egenandelen. Både for søker og skiltmyndighet er det enklest at samme type klagebehandling kan brukes for hele skiltsaken.

Hva det kan klages på:

- Helt eller delvis avslag på søknad om oppsetting av serviceskilt eller virksomhetsvisning.
- Pålegg om endring av serviceskilt eller virksomhetsvisning, inklusive fjerning av slik skilting.
- Krav om egenandel og beregning av denne for slik skilting.

Hvem kan klage:

- Søker

Krav til klagen:

Klagen skal være skriftlig og må inneholde:

- Henvisning til det vedtak (brev) det klages på
- Beskrivelse av hva det klages på, f.eks.:
 - Avslag på søknad
 - Delvis avslag på søknad
 - Krav om egenandel
 - Størrelsen på egenandelen
- Kort begrunnelse for klagen
- Underskrift

Vegdirektoratet er klageinstans for riksveg og fylkesveg, men søker skal sende klagen til den enheten som først har truffetvedtak i saken.

1.1.8 Skiltutgifter

Utgifter til offentlige trafikkskilt på offentlig veg skal dekkes av vegholder jf. [vegtrafikkloven § 5](#) og [skiltforskriften § 37](#).

Unntatt fra denne regelen er kostnader til serviceskilt og vegvisning til bedrifter, hvor det kan kreves en egenandel (se [kapittel 7.4.2](#)), og skilting i forbindelse med tilstelninger, jf. skiltforskriften §§[38-44](#).

1.1.9 Trafikkskilting for private veger

1.1.9.1 Bruk av offentlige trafikkskilt på privat veg

Krav 1.1.9.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal følges en meget restriktiv praksis med hensyn til bruk av offentlige trafikkskilt på private veger.

Veiledning til kravet

Eventuell skilting avgjøres etter en avveining av nødvendigheten av skiltet, spørsmålet om trafikantene vil respektere skiltet og muligheten for håndheving. Før trafikkregulerende skilt tillates oppsatt, må det klarlegges om det er knyttet privatrettslige rettigheter til bruken av vegen.

Krav 1.1.9.1—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Private veger som ikke er åpne for allmenn ferdsel, skal ikke skiltes med offentlige trafikkskilt.

Krav 1.1.9.1—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Private veger som er åpne for allmenn ferdsel og som har liten trafikk, skal ikke skiltes med offentlige trafikkskilt.

Private veger som er åpne for allmenn ferdsel og som har stor trafikk, kan i visse henseender fylle likeartede funksjoner som offentlig veg, slik at skiltmyndigheten finner at bruk av offentlige trafikkskilt er nødvendig av hensyn til sikkerhet og avvikling.

Krav 1.1.9.1—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Anvendelse, utforming og plassering av offentlige trafikkskilt på privat veg skal være i samsvar med skiltnormalens bestemmelser.

Skiltmyndighet for aktuelle offentlige trafikkskilt på privat veg er Statens vegvesen. Dersom det oppsettes offentlige trafikkskilt uten tillatelse, skal skiltmyndigheten fjerne dem eller kreve dem fjernet (jf. vegtrafikkloven § 5 fjerde ledd).

Krav 1.1.9.1—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når offentlige trafikkskilt er tillatt brukt på en privat veg, skal det ikke oppsettes private skilt på samme veg.

Veiledning til kravet

Det er en forutsetning at veger med offentlig skilting er klart avgrenset fra områder med privat skilting, normalt med fysisk skille, slik at skiltingen i området som helhet ikke fremstår som en blanding av offentlige og private skilt. Generelt gjelder at trafikantene ikke bør måtte forholde seg til private skiltsystemer på veger som de vil oppfatte som offentlig veg eller likeverdig med offentlig veg. Eksempler er adkomstveg til ekspedisjonsområdet for avgang og ankomst i lufthavner, adkomst gjennom havneområder til og fra internasjonale ferjer, og samleveger som knytter større institusjonsområder til det offentlige vegnettet.

1.1.9.2 Privat skilting

På privat veg hvor det ikke er tillatt oppsatt offentlige trafikkskilt, kan den ansvarlige for vegen sette opp private skilt. Slike skilt kan bare håndheves etter privatrettslige regler. Private regulerende skilt må derfor angi den aktuelle regulering i klartekst, f. eks. «Parkering forbudt». En annen begrensning ligger i mulighetene for håndheving. Private skilt som regulerer et forhold, vil vanligvis ikke kunne håndheves dersom de bare inneholder symboler, fordi ingen er forpliktet ved lov til å kjenne og rette seg etter slike symboler.

Vegdirektoratet og de lokale skiltmyndigheter har ingen myndighet til å fastsette eller godkjenne private skilt. Vegtrafikkloven § 5 fjerde ledd setter imidlertid forbud mot private skilt som kan forveksles med offentlige trafikkskilt. Skiltmyndighetene skal påse at denne lovbestemmelsen overholdes.

Private skilt anbefales utformet med rektangulær eller kvadratisk form, uansett hvilket budskap skiltet har. Budskapet bør angis med tekst. Dette gjelder selv om symbolene er hentet fra de offentlige trafikkskiltene. Blå og oransje bunnfarge bør ikke brukes, fordi dette gir et sterkt inntrykk av offentlig skilt. Med disse forutsetninger kan det tillates at private skilt gjengir etterligninger i hvitt, grått eller svart av offentlige skilt eller symboler, som supplement til tekst.

Figur 1.1.9.2—1 — Private skilt - eksempler

1.1.10 Skilting for arrangementer

Ved svært store arrangementer bør skiltmyndighetene gå aktivt inn i planleggingen av trafikkavviklingen. I forbindelse med arrangementer kan det være aktuelt med midlertidig vegvisning; i noen tilfeller også trafikkregulering.

Trafikkreguleringer

Midlertidig trafikkregulering med offentlige trafikkskilt kan anvendes når vegmyndigheten eller politiet finner at dette er ønskelig eller nødvendig av hensyn til trafikkavvikling eller trafiksikkerhet under arrangementet. Offentlige trafikkskilt skal bare anvendes for regulering på offentlig veg og eventuelt på privat veg som gir adkomst til arrangementsområdet, ikke på selve området. Private skilt kan ikke brukes til trafikkregulering på offentlig veg.

Vegvisning

Vegvisning med offentlige vegvisningsskilt (virksomhetsvisning) kan være aktuelt for arrangementer som gjentas relativt ofte og regelmessig. Permanente utstillingsområder og messehaller vil ha fast oppsatt vegvisning, og det vil vanligvis ikke være behov for midlertidig visning til bestemte arrangementer på slike steder. Nærmere bestemmelser om forholdet mellom offentlige og private vegvisningsskilt, og om anvendelse og utforming av virksomhetsvisning, er gitt i [kapittel 7](#).

Midlertidig vegvisning bør skje med private skilt som settes opp av arrangøren etter forutgående godkjenning av vegmyndigheten. Det kreves løyve etter vegloven § 33 når skiltene settes opp langs offentlig veg.

Dekning av kostnader

Arrangøren dekker alle utgifter for bruk av offentlige trafikkskilt ved tilstelninger (jf. [skiltforskriften § 43](#)).

1.2 Anvendelse

Krav 1.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Trafikkskilt skal bare anvendes når det er et klart behov for skilting ut fra en vurdering av trafiksikkerhet, trafikkavvikling og trafikantenes behov for informasjon, eller når det ut fra nærmere angitte veg- og trafikforhold stilles krav om skilting.

1.2.1 Målform for tekstbudskap og skrivemåte for stedsnavn

Målform

Krav 1.2.1—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltbudskap som gis med tekst, skal ha den målform som er vedtatt i den kommune hvor skiltet settes opp (jf. [forskrift om målvedtak i kommunar og fylkeskommunar](#)). I språklig nøytrale kommuner skal skiltmyndigheten velge målform i samråd med kommunen.

Veiledning til kravet

Tekst kan anvendes på skilt 560 «Opplysningstavle» og på enkelte soneskilt, serviceskilt og underskilt. Stedsnavn anvendes på vegvisningsskilt og på enkelte serviceskilt.

Normerte skilttekster er så langt det er mulig gitt en språkform som kan anvendes både på bokmål og nynorsk. Når dette ikke er mulig, er det normert tekster i begge målformer.

Andre språk**Krav 1.2.1—2 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I de tilfellene det er nødvendig å supplere norsk tekst med tekst på annet språk, skal engelsk velges.

Skrivemåte for stedsnavn**Krav 1.2.1—3 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltmyndighetene skal på trafikkskilt følge [lov om stadnamn](#) og [forskrift om stadnamn](#), som gir regler om skrivemåten av stedsnavn og saksgangen i navnesaker.

Veiledning til kravet

Nærmere bestemmelser og retningslinjer for bruk av stedsnavn og flerspråklig vegvisningsskilting er gitt i [kapittel 8](#).

1.2.2 Variable trafikkskilt

Generelt

Formålet med å bruke variable trafikkskilt kan være :

- Effektivisering av hyppig gjentatt skilting, f. eks. for vegarbeid eller vegstenging.
- Økt sikkerhet og raskere gjennomføring av tiltak ved hendelser i vegnettet.
- Optimalisering av trafikkavviklingen.

Krav 1.2.2—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Variable trafikkskilt skal oppfylle skiltforskriftens bestemmelser for det aktuelle skilt, og de normalbestemmelser som er gitt for anvendelsen av skiltet.

Veiledning til kravet

Nærmere beskrivelse og anvendelse av variable trafikkskilt er gitt i [V321 Variable trafikkskilt](#). Med variable skilt menes skilt som kan vise forhåndsbestemte eller fritt programmerbare budskap. Anvendelsen av offentlige trafikkskilt som variable skilt er hjemlet i skiltforskriften § 2 nr. 3.

Vedtaket kan beskrive kriterier for når de ulike budskapene benyttes.

For trafikkregulerende skilt utført som variable skilt kan vedtaket innehold krav om føring av logg som dokumenterer hvilken regulering skiltet til enhver tid har angitt.

Anvendelse

Krav 1.2.2—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgende regulerende skilt skal ikke benyttes som variable skilt:

- 202-214 Vikeplikt- og forkjørsskilt
- 302 Innkjøring forbudt i tilknytning til envegsregulering
- 366-368 Fartsgrensesone
- 370 Stans forbudt
- 372 Parkering forbudt
- 376-378 Parkeringsone
- 526 Envegskjøring
- 552 Parkering

1.2.3 Gult blinksignal (oppmerksomhetssignal)

Gult blinksignal (1098) kan anvendes sammen med trafikkskilt for å øke oppmerksomheten mot skiltet, og understreke skiltets betydning. Bestemmelser for 1098 finnes i [N303 Trafikksignalanlegg](#)

Slikt oppmerksomhetssignal er først og fremst aktuelt i følgende tilfeller:

- 1) Ved variable trafikkskilt – særlig skilt som aktiveres sjelden eller uregelmessig
- 2) Ved midlertidig oppsatte skilt som varslers om en plutselig oppstått trafikksituasjon
- 3) På varselpanel i forbindelse med vegarbeid

Krav 1.2.3—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Oppmerksomhetssignal sammen med faste, permanente trafikkskilt skal bare anvendes i helt spesielle tilfeller hvor det av trafiksikkerhetsmessige grunner er særlig viktig at trafikantene oppfatter skiltinformasjonen. Slikt signal skal anvendes restriktivt slik at det beholder sin oppmerksomhetsfremmende virkning.

1.2.4 Midlertidig oppheving av skilt

Krav 1.2.4—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Faste trafikkskilt som til visse tider ikke er aktuelle eller ikke vil gjelde, og som ikke har tidsbegrenset gyldighet ved underskilt, skal settes ut av kraft etter følgende regler:

- Serviceskilt og vegvisningsskilt kan settes helt eller delvis ut av kraft ved oransje kryss, oransje strek eller tildekking.
- Opplysningsskiltene 530-538 (kjørefeltskilt) og 560 «Opplysningstavle» kan også settes helt eller delvis ut av kraft med oransje kryss, oransje strek eller tildekking.
- Alle andre skilt enn dem som er nevnt ovenfor, skal tildekkes eller fjernes når de ikke skal være i kraft.

Veiledning til kravet

Nærmere retningslinjer er gitt i [kapittel 7](#) og [kapittel 8](#). Nærmere bestemmelser om midlertidig oppheving av skilt i forbindelse med vegarbeid er gitt i [N301](#).

1.3 Plassering

1.3.1 Plassering langs vegen

Sted der skilt kan få oppmerksomhet

Trafikkskilt bør ikke plasseres der vegutformingen krever at mye oppmerksomhet må være rettet mot vegens videre føring eller andre trafikanter. Dette gjelder ikke der juridiske forhold krever en spesiell plassering av skiltet. Eksempler på dette er:

- ved eller umiddelbart etter akselerasjonsfelt og flettestrekning
- like før eller i relativt skarpe kurver
- i kryssområder, hvis skiltet ikke angår krysset

Krav til sikt fram til skilt

Trafikkskilt må kunne oppdages i god tid før de skal leses, og trafikantene må ha tilstrekkelig tid og mulighet til å oppfatte og forstå skiltbudskapet før det fører til en nødvendig handling. For å oppnå dette må trafikkskilt befinne seg innenfor trafikantens skarpe synsfelt når de leses.

For å tilfredsstille dette, stilles det krav både til på hvilken avstand skiltene er synlige, og til hvor de kan plasseres for å være i det skarpe synsfeltet mens de leses.

Trafikkskilt anbefales å være synlige på minimum avstand som angitt i tabell 1.3.1-1.

De angitte avstander for vegvisningsskilt er basert på største leseavstand for normal teksthøyde pluss 2 sekunder for oppdagelse av skiltet. For andre skilt er det forutsatt at de bør være synlige i minst 5 sekunder. Tabellen gjelder for tillatte skiltkombinasjoner med maksimalt to hovedskilt, og for vegvisningsskilt med maksimalt tre visningsmål.

For vegvisningsskilt eller skiltkombinasjoner med mye informasjon, anbefales det at nødvendig lesetid kontrolleres, og frisiktkravet økes.

Tabell 1.3.1—1 — Fri sikt fram mot trafikkskilt

Fartsgrense eller fartsnivå*	Fri sikt foran skiltet	
	Vegvisningsskilt	Andre skilt
30 km/t	75 m	40 m
40 km/t	80 m	60 m
50 km/t	100 m	70 m
60 km/t	120 m	80 m
70 km/t	130 m	100 m
80 km/t	140 m	110 m
90 km/t	170 m	130 m
100 km/t	230 m	140 m
110 km/t	240 m	150 m
* Fartsnivå (85%-fraktil) brukes når dette er vesentlig lavere enn fartsgrensen.		

Avstand mellom skilt og skiltkombinasjoner

Krav 1.3.1—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

På fri vegstrekning utenfor tettbygd strøk med fartsgrense 70 km/t eller høyere skal det være minst 50 m avstand mellom skiltoppsett som henvender seg til samme kjøreretning.

Veiledning til kravet

Fri vegstrekning er den del av vegnettet som ligger utenfor kryssområdene.

På motor- og motortrafikkveger, og på andre veger hvor det ikke er begrensninger på plasseringsmulighetene, anbefales minimum 100 m avstand.

I tettbygd strøk anbefales det at avstanden mellom skilt for samme kjøreretning er minst 50 m. Ved tettere plassering må skiltenes synlighet og lesbarhet vurderes nøye. Det må særlig påses at ett skilt ikke hindrer sikten til neste skilt.

I og i tilknytning til vegkryss kan det være nødvendig å plassere skilt nærmere hverandre enn angitt ovenfor. Mer detaljerte regler er gitt under enkelte skilt.

Som alternativ til plassering svært nær hverandre, kan enkelte skilt under visse forutsetninger plasseres sammen på felles stolpe eller skiltoppsett, se [kapittel 1.3.2](#) om skiltkombinasjoner.

1.3.2 Skiltkombinasjoner

I noen tilfeller kan det være praktisk, ønskelig eller nødvendig å samle flere skilt på samme stolpe eller skiltoppsett. Det er imidlertid sterke begrensninger på mulighetene for å kombinere skilt. Informasjonsmengden kan fort bli for stor til at trafikantene kan oppfatte alle skiltbudskapene, og ulogiske skiltkombinasjoner kan føre til misforståelser.

Informasjonsmengde - antall skilt**Krav 1.3.2—1 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

For skiltkombinasjoner skal følgende ivaretas:

- Maksimalt to hovedskilt på samme stolpe.
- Maksimalt ett underskilt pr. hovedskilt (i kombinasjonen).

Veiledning til kravet

I normalbestemmelsene for enkelte skilt kan det være gjort unntak fra denne hovedregelen. Bruk av 306.3 [kapittel 4.5.5](#) / 560.2 [kapittel 6.4.41](#) sammen med 502 [kapittel 6.4.1](#) / 503 [kapittel 6.4.2](#) er tillatt. Bruk av 362 [kapittel 4.5.30](#)-206 [kapittel 3.4.3](#)-723 er også tillatt.

Krav 1.3.2—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av underskilt i skiltkombinasjoner skal skje med omtanke slik at det ikke kan oppstå tvil om hvilket hovedskilt underskiltet gjelder for.

Rekkefølge

Krav 1.3.2—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom flere skilt settes opp på samme stolpe, skal de stå over hverandre og skilt med lavest nummerserie skal stå øverst. Rekkefølgen blir altså:

- Fareskilt
- Forbudsskilt
- Påbudsskilt
- Opplysningsskilt

Unntak fra dette er kombinasjonen av 362 og 206 der 362 skal stå øverst.

Kombinasjoner

Enkelte skilt kan ikke kombineres med andre skilt, og noen skilt kan bare kombineres med bestemte skilt. Krav om kombinasjoner er gitt under hvert enkelt skilt.

Krav 1.3.2—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vikeplikt- og forkjørsskilt skal med noen få unntak stå alene.

Veiledning til kravet

Unntak er beskrevet under det aktuelle skiltet.

Krav 1.3.2—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Serviceskilt, vegvisningsskilt og markeringsskilt skal ikke settes opp med andre hovedskilt.

Veiledning til kravet

Unntak er 723 «Vegruteskilt», 755 «Sykkelryteskilt», 757 «Avstandsskilt for sykkelrute» og 906 «Hindermarkering».

Krav 1.3.2—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt kan bare kombineres hvis ett eller flere av følgende punkter er tilfredsstillt:

- Innholdsmessig tilknytning
- Reguleringer som har umiddelbar sammenheng
- Gjelder samme punkt eller strekning
- Gjelder samme trafikanntype

Krav 1.3.2—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fareskilt kan bare kombineres med annet fareskilt eller et forbudsskilt.

Veiledning til kravet

Angis to typer fare, bør disse være knyttet til samme vegstrekning eller samme punkt, f.eks. smal og svingete veg.

Krav 1.3.2—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fareskilt kan bare benyttes sammen med forbudsskilt dersom forbudet kan knyttes til faremomentet.

Veiledning til kravet

Fareskilt sammen med fartsgrenseskilt benyttes med varsomhet dersom faremomentet tilsier lavere hastighet enn den angitte fartsgrense.

Krav 1.3.2—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

To forbudsskilt kan bare settes sammen hvis de gjelder samme strekning eller samme punkt.

Krav 1.3.2—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hovedskilt i kombinasjon skal flukte eller ha maksimum 5 cm avstand. Dette gjelder også mellom underskilt og nytt hovedskilt.

[N303](#) beskriver hvilke skilt som kan kombineres med trafikksignalanlegg.

1.3.3 Plassering i forhold til kjørebane

Trafikkskilt plasseres i de fleste tilfeller ved siden av kjørebane - sideplasserte skilt. I visse tilfeller kan trafikkskilt også plasseres over kjørebane - overhengende skilt. Skilt plassert over midten av et kjørefelt gjelder for det aktuelle feltet.

Se [skiltforskriften §2](#).

Krav 1.3.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Trafikkskilt skal plasseres på høyre side av vegen eller kjørebane sett i kjøreretningen. Unntak fra dette gjelder visse skilt og situasjoner, og er da angitt i bestemmelsene for vedkommende skilt eller forhold.

Veiledning til kravet

Unntak gjelder for eksempel enkelte påbudsskilt og markeringskilt.

I noen tilfeller er det satt krav om skilt på begge sider av vegen eller kjørebane. Dette er angitt under det aktuelle skilt.

Supplerende skilt på venstre side kan også være nødvendig for å gjøre skiltingen tilstrekkelig synlig på et bestemt sted.

På motorveg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

I spesielle tilfeller kan oppsetting på begge sider av vegen brukes for å forsterke skiltingen på stedet. Dette virkemiddelet må brukes restriktivt og bare etter en nøye vurdering.

Sideplasserte skilt - horisontal avstand

Krav 1.3.3—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Sideplasserte skilt skal plasseres i den avstanden som er angitt i [tabell 1.3.3—1](#). Følgende unntak gjelder:

- Avstanden gjelder ikke i tunnel.
- Avstanden gjelder ikke når skiltplaten er bak rekkverk.

Veiledning til kravet

For fartsgrense 30 og 40 km/t anbefales det å følge krav for 50 og 60 km/t.

I tettbygd strøk kan minsteavstanden reduseres til 0,3 m når vegen er avgrenset med kantstein. Minsteavstanden kan også reduseres tilsvarende for skilt på trafikkøy avgrenset med kantstein.

I tunnel og bak rekkverk anbefales det minimum avstand på 0,3 m fra vegkant til skilt.

De angitte minsteavstander betraktes som normalavstander, men stedlige forhold kan gjøre det nødvendig å plassere skiltene i større avstand, f. eks. i områder med stort snøfall.

[N101 Trafikksikkert sideterreng og vegsikringsutstyr](#) inneholder krav om plassering av master bak rekkverk.

Tabell 1.3.3—1 — Avstand fra vegkant til trafikkskilt (nærmeste skiltkant)

Fartsgrense (km/t)	Minimum avstand fra vegkant (m)
50 og 60	0,5
70 og 80	1,0
90, 100 og 110	1,5
Avstander er gitt til nærmeste sidekant på skiltet.	

Krav 1.3.3—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltstolpe eller skiltkant skal aldri stå nærmere enn 0,3 m fra kant av sykkelfelt, sykkelveg eller gang- og sykkelveg.

På fortau som er smalere enn ca. 4 m og ligger mellom kjørebane og vegg eller gjerde, kan skilt plasseres inntil vegg eller gjerdet.

Krav 1.3.3—4 SKAL

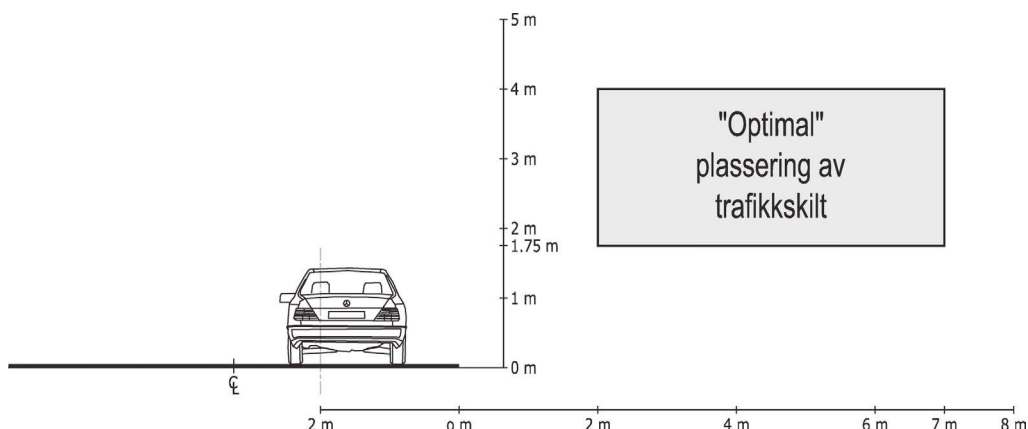
Gjeldende fra 01.06.2023

Ingen del av skiltflaten skal ha større avstand fra vegkant enn 7,5 m.

Veiledning til kravet

Årsaken til dette er synlighet i dagslys og mørke.

Sideplasserte skilt - vertikal avstand

Figur 1.3.3—1 — Område for "optimal" sideplassering av trafikkskilt

Krav 1.3.3—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Sideplassert trafikkskilt skal ha høyde over kjørebanelen som angitt i [tabell 1.3.3—2](#). Dette gjelder ikke skilt som står inntil fortau, sykkelveg eller gang- og sykkelveg. Dette gjelder heller ikke skilt som er plassert i tunnel.

Krav 1.3.3—5_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt som står nært inntil eller over fortau, sykkelveg eller gang- og sykkelveg, skal plasseres og ha tilstrekkelig fri høyde til at de ikke er til fare eller hinder for trafikken på stedet.

Veiledning til kravet

Det anbefales en høyde til underkant skilt på 2,5 meter der det er fare for at myke trafikanter kan kollidere i skiltet.

Krav 1.3.3—5_2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt som er plassert i tunnel skal plasseres slik at de ikke er til fare eller hinder under en nødsituasjon.

Veiledning til kravet

Se også krav til plassering av skilt i [N500](#). Skulder i tunnel er rømningsvei når evakuering skjer til fots. Skilt plasseres derfor vanligvis minimum 2 meter over skulderen.

Veiledning til kravet

Ved plassering i kombinasjon anbefales det at laveste skilt plasseres i høyde på 1600 mm.

Tabell 1.3.3—2 — Høyde over kjørebane for sideplasserte skilt

Skilttype	Skiltnummer	Høyde (mm)	Merknad
Fareskilt	100-135	2000	*Avstand fra vegbane til korsets midtpunkt
	136	900	
	138	2700*	
	139-156	2000	
Vikeplikt- og forkjørsskilt	202	2000	
	204	2000	
	206-214	2000	
Forbudsskilt	302-364	2000	
	366-369	1600	
	370, 372	2000	
	376-382	1600	
Påbudsskilt	402, 406	1600	Se under skilt 404
	404	1200-1600	
	408	900	
Opplysningsskilt	502-505	2000	1600 på ramper
	506-511	2000	Se under skilt 512-514
	512-514	2000	
	516-527	2000	
	528	1300	Se under skilt 570
	530-539	2000	
	540-550	1600	
	552-558	2000	
	560, 565	1600	
	570.2	750-1500	
	590	1600	
Serviceskilt	600-650	1300	For platehøyde > 1000 mm
	600-650	1600	For platehøyde ≤ 1000 mm
Vegvisningsskilt	701-707	1600	2000 på mast. Kan økes til 2000 for 713 som vegviserfløy.
	711-717	1600	
	723-727	1600	
	729	1800-2000	Minimum 2250 på husvegg
	731-745	1600	2000 på mast

Tabell 1.3.3—2 — Høyde over kjørebane for sideplasserte skilt (fortsettelse)

Skilttype	Skiltnummer	Høyde (mm)	Merknad
Markeringsskilt	749, 751	1000-2000	Minimum 700 som US i kombinasjon med 404. Se under skilt 912.
	753-757	1000-1600	
	902, 904	800-1200	
	906	250-700	
	912	500-1200	
	914	500-1000	
	916	2000	
Avstand fra kjørebane til underkant av hovedskilt			

Krav 1.3.3—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

For skilt som er så store at skiltflaten har større høyde enn 4 meter over kjørebane, skal det benyttes kompensierende tiltak.

Veiledning til kravet

Tiltak kan være økt størrelse/teksthøyde eller høyere folieklasse.

Overhengende skilt - generelt

Trafikkskilt kan plasseres over kjørebane for to formål:

- For regulering av eller anvisning for trafikken i bestemt kjørefelt.
- Som alternativ til sideplassering.

For regulering av eller anvisning for trafikken i bestemt kjørefelt

Overhengende skilt kan anvendes for å regulere eller gi anvisning for trafikken i bestemt kjørefelt når det er to eller flere kjørefelt i kjøreretningen jf. [skiltforskriften § 2 nr. 2, annet ledd.](#)

Krav 1.3.3—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Regulerende trafikkskilt som plasseres over kjørebane og som bare skal gjelde ett kjørefelt, skal plasseres midt over vedkommende kjørefelt.

Veiledning til kravet

For vegvisningsskilt gjelder særskilte regler for overhengende plassering. I tunnel er det tillatt med et sideavvik på ± 250 mm.

Som alternativ til sideplassering

Krav 1.3.3—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Overhengende plassering av skilt som normalt er sideplassert, betraktes som unntak og skal bare anvendes i følgende tilfeller:

- Stedlige forhold gjør sideplassering umulig eller svært vanskelig, og annen plassering i lengderetning er tilsvarende vanskelig eller upraktisk.
- Overhengende plassering er den eneste som gjør skiltet tilstrekkelig synlig og lesbart
- Smal midtdeler gjør sideplassering i midtdeler umulig.

Veiledning til kravet

På veg med to eller flere kjørefelt i kjøreretningen skal ikke skilt som regulerer alle kjørefelt plasseres bare midt over ett kjørefelt – se [krav 1.3.3—7](#) om regulering av bestemt kjørefelt.

Underskilt til overhengende skilt

Underskilt kan plasseres på høyre side av hovedskiltet for å sikre tilstrekkelig størrelse på tekst eller symboler. Dette gir et lavere og ryddigere skiltoppsett enn normal plassering under hovedskiltet, og tilstrekkelig plass på underskiltet til den tekst- eller symbolhøyde som er nødvendig for overhengende skilt.

Overhengende skilt - vertikal avstand fra kjørebane**Krav 1.3.3—9 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når trafikkskilt plasseres over kjørebane, skal ingen del av skiltene eller deres fester stå i mindre høyde over kjørebane og skulder enn 4,70 m, i tunnel 4,60 m. Avstanden måles vinkelrett på kjørebane. Dette gjelder ikke hvis andre konstruksjoner kommer lavere på det aktuelle stedet.

Veiledning til kravet

Se også skilt 314 «Høydegrense».

Generelt gjelder at skilt over kjørebane plasseres så lavt som situasjonen på stedet tillater.

[N500 Vegtunneler](#) stiller krav om minimum høyde til teknisk utrustning på 4,8 meter over kjørebane. Dette kravet gjelder ved bygging av nye tunneler og anbefales for eksisterende tunneler.

Krav 1.3.3—10 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden fra kjørebane til underkant skilt skal ikke være over 5,0 m.

1.4 Størrelse og utforming

1.4.1 Størrelse

Trekantede og sirkelformede trafikkskilt utformes i størrelser som betegnes understørrelse (US), liten størrelse (LS), middels størrelse (MS), stor størrelse (SS) og overstørrelse (OS).

Valg av skiltstørrelse gjøres ut fra vurderinger av fartsnivå, vegstandard og omgivelser.

Krav 1.4.1—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

[Tabell 1.4.1—1](#) skal anvendes for valg av størrelse for sideplasserte skilt. For enkelte skilt er det fastsatt andre bestemmelser for anvendelsen av de ulike størrelser enn det som fremgår av tabellen. Følgende unntak gjelder:

- Dersom fartsnivået på det aktuelle sted er lavere enn fartsgrensen, kan det være riktig å gå ned i størrelsesgruppe. Dette vil særlig være tilfelle når vegutformingen tvinger farten ned, f.eks. foran rundkjøringer og på sideveg foran T-kryss. Mindre skilt kan være nødvendig for ikke å hindre sikt, f.eks. på trafikkøyer. Hensyn til miljø og omgivelser kan også tilsi reduserte skiltstørrelser.
- I tunneler kan de angitte størrelser i [tabell 1.4.1—1](#) reduseres fra MS til LS og fra SS til MS for innvendig belyste skilt.
- Det kan også være aktuelt å bruke større skilt enn det som fremgår av [tabell 1.4.1—1](#), f.eks. ved midlertidige anlegg med vanskelig trafikkteknisk utforming eller på steder hvor trafikforhold eller omgivelser gjør det nødvendig å øke skiltets oppmerksomhetsverdi. Det må imidlertid vises stor forsiktighet med å øke skiltstørrelsen ut over det normale, fordi et slikt virkemiddel fort mister sin verdi og kan svekke respekten for skilt i normal størrelse.

Tabell 1.4.1—1 — Anvendelse av ulike størrelser på trekantede og sirkelformede trafikkskilt

Fartsgrense (km/t)	Type veg	Skiltstørrelse
50 og lavere	Tofeltsveg	LS
	Flerfeltsveg	MS
60, 70 og 80	Alle vegtyper	MS
90	Tofeltsveg	MS
	Motorveg/motortrafikkveg	SS
100 og 110	Motorveg	SS
—	Skilt rettet mot sykkeltrafikk	US

Regler for valg av størrelse for kvadratiske og rektangulære skilt er gitt under de enkelte skilt.

Fare-, forbuds-, påbuds- og opplysningsskilt plassert over kjørebanelen på veger med fartsgrense over 50 km/t anbefales utført i størrelse SS. På gater og veger med fartsgrense 50 km/t og lavere anbefales størrelse MS for overhengende skilt.

1.4.2 Utforming

Skiltenes form, farge og utseende på symboler er fastsatt i skiltforskriften. Detaljerte bestemmelser om trafikkskiltenes utforming er gitt i denne normalen. Tekniske spesifikasjoner er gitt i [R310 Trafikksikkerhetsutstyr](#).

Krav 1.4.2—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Offentlige trafikkskilt skal utformes som beskrevet i denne normalen.

Krav 1.4.2—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Symboler på offentlige trafikkskilt skal være i samsvar med symboler vist i skiltforskriften og denne normal.

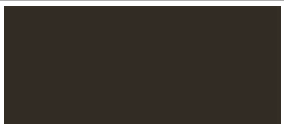
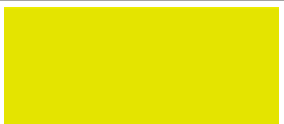
Symbolenes utforming, størrelse og plassering på skiltflaten er gitt ved skilmønstre fastsatt av Vegdirektoratet. Skilmønstre kan lastes ned fra [Filer og fargekoder for trafikkskilt](#).

Krav 1.4.2—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Trafikkskilt skal ha farger i samsvar med [tabell 1.4.2—1](#).

Tabell 1.4.2—1 — Fargekoder for trafikkskilt

Farge	Fargekode	Figur
Brun	470	
Helt hvit	Ingen kode	
Svart	Black	
Grå	402	
Rød	179	
Gul	130	
Gulgrønn fluorescerende	395	
Blå	293	
Grønn	340	
Orange	151	
Burgunder	201	

For skilt med bord er bordens bredde og utforming angitt under de enkelte skilt eller skiltgrupper.

Krav 1.4.2—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom skilt eller skiltkombinasjoner plasseres på felles plate, skal eventuelle synlige deler av platen utenfor skiltansiktene være ikke-reflekterende og ha nøytral, grå farge. Slik felles skiltplate skal ikke ha bord.

Enkelte skilt er det krav om å vise skiltbudskapet på begge skiltsider. Dette er angitt under de aktuelle skilt.

Krav 1.4.2—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt med skiltbudskap bare på en side skal ha ensfarget, nøytral bakside, vanligvis grå. Annen baksidefarge kan likevel benyttes når fargen inngår i en felles fargesetting for skilt, stolper og fester på en vegstreking eller i et område.

Langs veg åpen for allmenn ferdsel er det ikke lov å sette opp skilt som kan forveksles med offentlige trafikkskilt, jf. vegtrafikkloven § 5 fjerde ledd: «*Offentlig trafikkskilt, signal eller oppmerking må ikke brukes på eller ved veg uten tillatelse av vedkommende myndighet. Det samme gjelder skilt, signal eller oppmerking som kan forveksles med offentlige. Dersom det uten tillatelse er satt opp skilt eller signal eller foretatt oppmerking, kan dette fjernes eller kreves fjernet av myndigheten.*»

Faste skilt med fast utforming**Krav 1.4.2—6 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Faste skilt med fast utforming skal utformes etter skilmønstre fastsatt av Vegdirektoratet.

Faste skilt med varierende utforming*Generelt*

Faste skilt med varierende utforming inneholder forskjellige kombinasjoner av skiltelementer (symboler, piler, tekst og border), avhengig av de forhold skiltbudskapene gjelder. De fleste skilt av denne type finnes i skiltgruppene serviceskilt, vegvisningsskilt og underskilt.

Detaljerte regler for skiltelementenes innbyrdes plassering og avstander på skiltflaten er gitt under de enkelte skilt og skiltgrupper. Det er viktig at disse bestemmelsene følges. Selv mindre avvik fra normert utforming vil bidra til redusert lesbarhet og forståelse av skiltene.

*Symboler, piler og tekst***Krav 1.4.2—7 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symboler og piler skal utformes i samsvar med mønstre fastsatt av Vegdirektoratet.

Krav 1.4.2—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Trafikkalfabetet skal brukes for all tekst på offentlige trafikkskilt. Dette gjelder ikke på variable billedpunktskilt og på skilt 590 «Trafikksikkerhetsinformasjon».

Veiledning til kravet[Trafikkalfabetet](#)**Krav 1.4.2—9 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tekst skal utføres med stor forbokstav og ellers små bokstaver, hvis annet ikke er angitt for enkelte skilt.

Border

Krav 1.4.2—10 SKAL

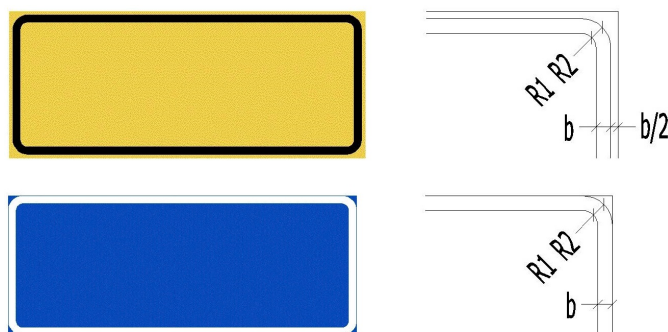
Gjeldende fra 01.06.2023

Standard bord skal utformes med avrundede hjørner med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant.

Krav 1.4.2—11 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Svart bord skal ligge en halv bordbredde innenfor skiltekant. Hvit bord skal ligge helt inntil skiltekant.

Mål for gult skilt gjelder også hvite og orange skilt. Mål for blått skilt gjelder også brune skilt.

Bordbredde $b = 1/7H$. H = teksthøyde. $R1 = b$. $R2 = 2b$.

Figur 1.4.2—1 — Standard utforming av lyse og mørke border på skilt med varierende utforming

For enkelte skilt, blant annet underskilt, er det fastsatt annen utforming av borden.

For skilt der størrelsen bestemmes av teksthøyden H , er bordbredden som regel lik $1/7 H$. Annen bordbredde er fastsatt for enkelte skilt.

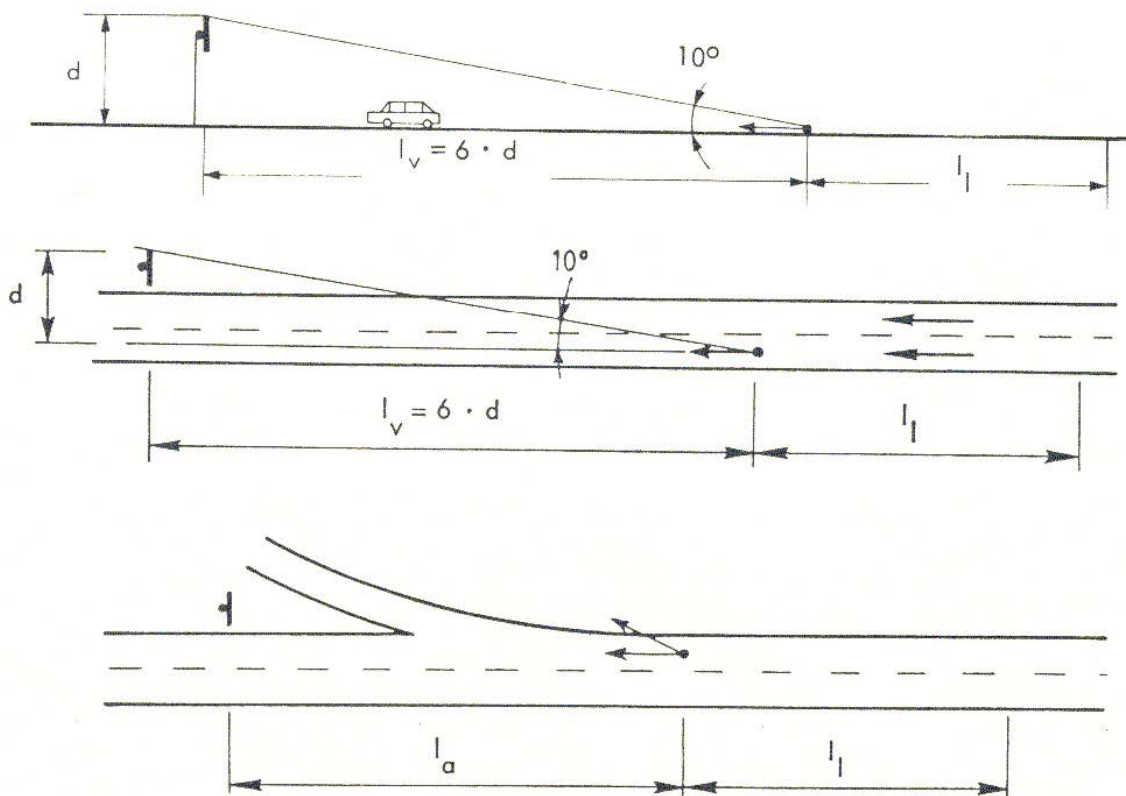
1.4.3 Teksthøyder

Standard teksthøyder er angitt for de enkelte skilt eller skiltgrupper. Standard teksthøyde er basert på at skiltet er plassert i samsvar med plasseringsbestemmelsene, og at teksten er kortfattet.

Beregning av leseavstand og nødvendig teksthøyde

Beregningen baserer seg på at lesingen av teksten er avsluttet før skiltet kommer utenfor bilførerens skarpe synsfelt, og i alle fall i tilstrekkelig tid før det punkt hvor skiltets opplysning eventuelt resulterer i en manøver. Bilførerens skarpe synsfelt regnes i dette tilfelle å strekke seg ut til 10 grader fra den vanlige synsretning under kjøring på det aktuelle sted. Eksempler er vist i [figur 1.4.3—1](#).

I samsvar med dette måles avstanden d for et skilt på siden av en rett vegstrekning fra senterlinjen i det fjerneste felt for den aktuelle kjøreretning og til ytterkanten av skiltet. Når skiltet henger over kjørebanelen, måles avstanden fra kjørebanelen til øverste skiltekant.

Figur 1.4.3—1 — Sammensetning av største leseavstand for skilttekst

Den største leseavstand for skiltets tekst blir:

$$I = l_v + l_l \text{ eller } I = l_a + l_l$$

hvor l_v = avstand fra skiltet til det punkt hvor skiltet går ut av bilførerens synsfelt (= $6 \cdot d$)

l_a = avstand fra skiltet til det punkt hvor skiltets opplysning eventuelt skal resultere i en manøver

l_l = den veglengde som tilbakelegges under lesingen av skiltet

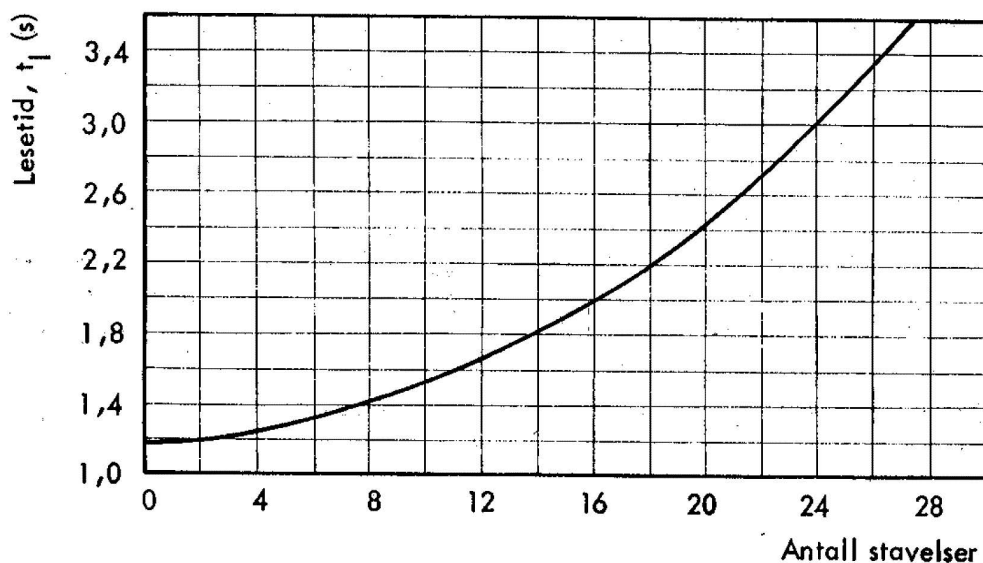
l_l beregnes etter: $l_l = V \cdot t_l / 3,6$

hvor V = vegens fartsgrense eller fartsnivå (85 %-fraktil) på det aktuelle sted (km/t)

t_l = lesetiden for det antall stavelser som finnes på skiltet (s)

Lesetiden finnes av [figur 1.4.3—2](#).

Hvis flere skilt står nærmere hverandre og må leses samtidig, kan lesetiden beregnes etter samlet antall stavelser på alle skilt. Ved opptelling av stavelser kanforkortelser, tallgrupper, pilspisser, vegruteskilt og andre symboler regnes som to stavelser.

Figur 1.4.3—2 — Lesetid for ulike stavelser

Når største leseavstand er beregnet, finnes den tilhørende teksthøyde av [tabell 1.4.3—1](#). Hvis vegens trafikkbelastning er stor eller skiltet av annen grunn kan være vanskelig å se eller konsentrere seg om, vil det være behov for å anvende større teksthøyde enn beregningen tilsier.

Det bør kontrolleres at den teksthøyde som velges, ikke strider mot de minstekrav til tekst- eller skilthøyde som gjelder for enkelte skilt.

Tabell 1.4.3—1 — Nødvendig teksthøyde ved ulike leseavstander

Største leseavstand (m)	Teksthøyde H (mm)
15	35
16-30	70
31-45	105
46-55	126
56-60	140
61-75	175
76-90	210
91-120	280
121-140	315
141-150	350
151-180	420

Vanligvis kan teksthøyden finnes direkte ved å gå inn i [figur 1.4.3—3](#) med vegens fartsgrense eller fartsnivå (85 %-fraktil) V, antall stavelser, og skiltavstanden d, som er vist på [figur 1.4.3—1](#). Fartsnivået brukes dersom det er vesentlig lavere enn fartsgrensen på stedet.

Tabellen i [figur 1.4.3—3](#) egner seg ikke for interpolering, og det må derfor foretas egen beregning når tabellen ikke gir sikre opplysninger på grunnlag av de aktuelle inngangsdata. Det understrekes også at tabellen bare gjelder i det tilfelle hvor størrelsen l_v inngår i beregningen, slik det er illustrert på de to øverste skisser i [figur 1.4.3—1](#).

Bemerk at det i normalbestemmelsene for serviceskilt, vegvisningsskilt og andre skilt med tekst er gitt standard- eller minimumshøyder for H som ikke skal fravikes selv om beregning etter [figur 1.4.3—3](#) gir mindre teksthøyde.

V	Skiltavstand d = 3 m					Skiltavstand d = 4 m				
	Antall stavelser					Antall stavelser				
	5	10	15	20	25	5	10	15	20	25
50	105	105	105	126	175	105	126	126	140	175
60	105	105	126	140	175	126	126	140	175	210
70	105	126	126	175	210	126	140	175	175	210
80	126	126	140	175	210	126	140	175	210	280
100	126	175	175	210	280	140	175	210	280	280
120	175	175	210	280	315	175	210	210	280	315
V	Skiltavstand d = 5 m					Skiltavstand d = 6 m				
	Antall stavelser					Antall stavelser				
	5	10	15	20	25	5	10	15	20	25
50	126	126	140	175	175	126	140	175	175	210
60	126	140	175	175	210	140	175	175	210	210
70	140	140	175	210	280	175	175	175	210	280
80	140	175	175	210	280	175	175	210	210	280
100	175	175	210	280	280	175	210	210	280	315
120	175	210	280	280	315	210	210	280	280	350
V	Skiltavstand d = 8 m					Skiltavstand d = 10 m				
	Antall stavelser					Antall stavelser				
	5	10	15	20	25	5	10	15	20	25
50	175	175	175	210	280	210	210	210	280	280
60	175	175	210	210	280	210	210	280	280	280
70	175	210	210	280	280	210	210	280	280	315
80	210	210	210	280	280	210	280	280	280	315
100	210	280	280	280	315	280	280	280	315	350
120	280	280	280	315	420	280	280	315	315	420
V	Skiltavstand d = 12,5 m					Skiltavstand d = 15 m				
	Antall stavelser					Antall stavelser				
	5	10	15	20	25	5	10	15	20	25
50	280	280	280	280	280	280	280	280	315	315
60	280	280	280	280	315	280	280	315	315	350
70	280	280	280	280	315	280	280	315	315	350
80	280	280	280	315	350	280	315	315	350	420
100	280	280	315	350	420	315	315	350	420	420
120	280	315	315	420	420	315	350	420	420	420

Figur 1.4.3—3 — Teksthøyde ved forskjellig fartsnivå, antall stavelser og skiltavstand

1.4.4 Tekniske krav til synlighet

Krav 1.4.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Alle trafikkskilt skal ha fungerende retroreflektiv bakgrunn, eller være inn-, eller utvendig belyst for at de skal være synlige og lesbare under alle lysforhold.

[R310 Trafikksikkerhetsutstyr](#) beskriver når ulike folieklasser kan brukes på trafikkskilt.

Krav 1.4.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Trafikkskilt som blir skadet eller falmet slik at det er vanskelig å oppfatte skiltbudskapet, skal erstattes med nye skilt.

Krav 1.4.4—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På veger uten belysning skal trafikkskilt med retroreflektiv bakgrunn dreies bort fra vegen for å unngå sjenerende speilrefleks fra billykter.

Veiledning til kravet

3°-5° vinkel fra vegen anbefales når skilt dreies bort. På veger med belysning kan trafikkskilt normalt danne rett vinkel med vegens lengdeakse.

LED-variable skilt trenger ikke å dreies bort fra vegen. Avhengig av type diode kan det være hensiktsmessig å dreie disse skiltene noe mot vegen.

Krav 1.4.4—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Trafikkskilt skal normalt stå vertikalt. På steder hvor sollys gir sjenerende speilrefleks, monteres skiltene noe forover.

Veiledning til kravet

Vinkelen med vertikalen (skiltstolpen) kan være ca. 5°. Overhengende skilt kan monteres noe forover, slik at skiltet danner en vinkel på ca. 15° med normalen.

1.4.5 Trafikkalfabetet

[Trafikkalfabetet](#) er en egen skrifttype utviklet for tekst på trafikkskilt.

Utforming av tekst

Krav 1.4.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden mellom teksttegn i samme ord eller gruppe og på samme linje skal være som gitt i [Trafikkalfabetet](#).

Krav 1.4.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden mellom ord skal være 5/7 H, der H er lik høyden av store bokstaver. Avstanden mellom tall og deres benevnelse på samme linje skal være 4/7 H. Mellom tall som skilles med bindestrek brukes avstanden H, mens den vanlige tallavstand økes skjønnsmessig når det innsettes komma, parentes osv.

Krav 1.4.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden mellom tekstlinjer, dvs. de tenkte linjer bokstaver og tall står på, skal være følgende hvis ikke annet er angitt for det enkelte skilt:

- Tekstlinjer med symboler 14/7 H
- Bare tekst (bokstaver og tall) 12/7 H
- Delt tekst (ord eller navn) 11/7 H

Veiledning til kravet

Delt tekst kan være lange ord eller navn delt med bindestrek, og sammensatte navn som «Løkkedalen sykehjem».

Dersom bare én av to tekstlinjer inneholder symboler, brukes linjeavstand 14/7 H.

1.4.6 Foreløpig kapittel til R310

Her kommer innholdet fra R310

2 Fareskilt

2.1 Anvendelse

[Skiltforskriften § 3](#):

«1. Fareskilt varsler om særlig fare

2. Fareskilt som nyttes til midlertidig skilting i forbindelse med vegarbeid, kan ha gul bunnfarge

3. Fareskilt kan ha underskilt»

Fareskilt kan brukes når en fare er vanskelig å oppfatte i tide av kjørende som ferdes med nødvendig aktsomhet, eller når en fare er vesentlig større enn det som kan forventes ut fra trafikkforholdene, vegutformingen eller omgivelsene på stedet.

Krav 2.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Behovet for fareskilt skal vurderes nøye ut fra stedlige forhold. Fysiske endringer eller andre tiltak som kan eliminere eller redusere faremomentet skal vurderes først.

Oppsetting av fareskilt kan være et første tiltak inntil faremomentet er redusert eller eliminert. For å finne best egnet tiltak kan det gjennomføres en risikovurdering.

2.2 Plassering

Krav 2.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fareskilt skal stå på høyre side av vegen i forhold til kjøreretningen. Fareskilt kan i stedet plasseres over kjørebanelen dersom det er vanskelig å få til en tilfredsstillende sideplassering.

Fareskilt kan i tillegg settes opp på venstre side av vegen dersom særlige forhold gjør dette nødvendig.

Krav 2.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På veg med to eller flere kjørefelt i samme kjøreretning, skal fareskilt settes opp på begge sider av vegen eller over kjørebanelen. På motorveger med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjøreretning. Det er tilstrekkelig med plassering på kun høyre side hvis faren kun er relevant for høyre kjørefelt.

Fareskilt kan i visse tilfeller plasseres sammen med andre skilt. Nærmere bestemmelser om slike skiltkombinasjoner er gitt i [kapittel 1.3.2](#).

Fareskilt plasseres i en slik avstand foran farestedet at det gir de kjørende tilstrekkelig tid til nødvendig reaksjon.

Krav 2.2—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Fareskilt skal plasseres i henhold til tabell 2.2.1. Hvis plassering i henhold til tabell 2.2.1 ikke er mulig, skal avstand angis med underskilt 802 «Avstand».

Tabell 2.2—1 — Avstand foran farested

Fartsgrense (km/t)	Avstand foran faremomentet (m)*
≤40	40 - 100
50-60	50-150
70-80	125 - 200
≥90	200 - 300**

*Avstanden tilpasses fartsnivået (85 %-frakti) dersom dette er vesentlig annerledes enn fartsgrensen på stedet. **På motorveger plasseres fareskilt ca. 400 m foran farestedet og gjentas etter ca. 200 m. Underskilt 802 «Avstand» benyttes under første skilt, ca. 400 m før faren.

2.3 Størrelse og utforming

Generelle bestemmelser om størrelse og utforming er gitt i [kapittel 1.4](#).

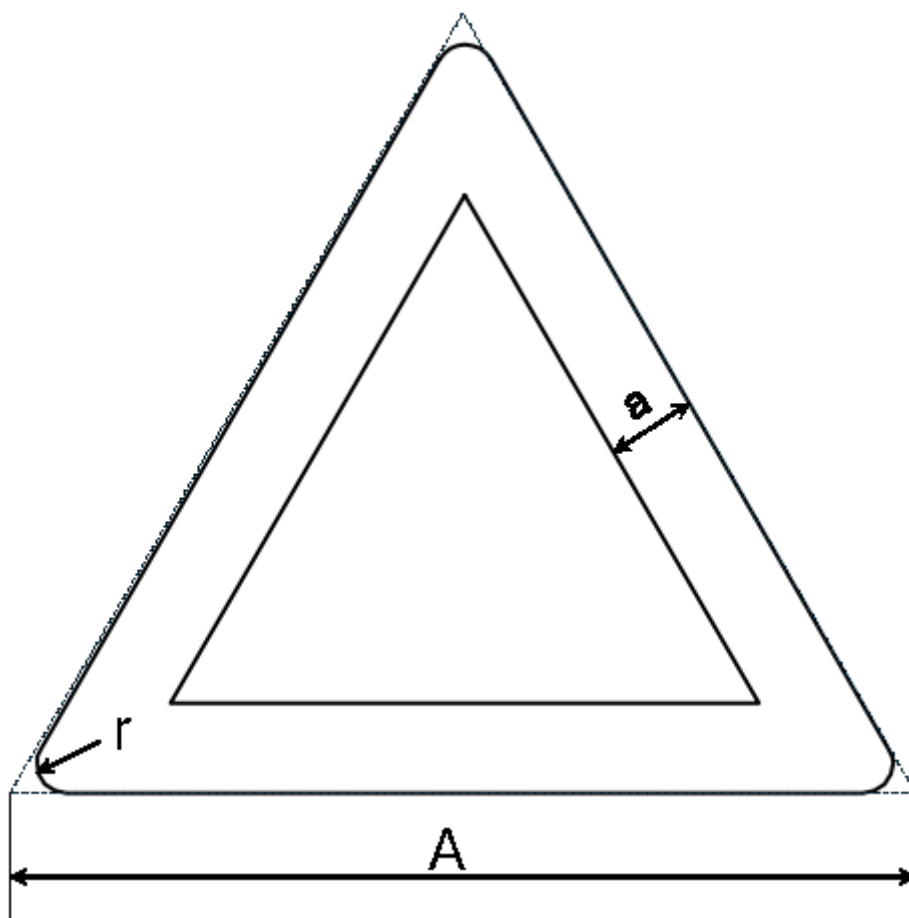
Fareskilt med tilhørende underskilt har hvit bunnfarge, også når de benyttes for å varsle om midlertidig fare, hvis denne faren ikke skyldes arbeid på og ved veg.

Bare fareskilt som benyttes for å varsle om fare på grunn av vegarbeid kan ha gul bunnfarge, regler for dette er gitt i [N301](#).

Krav 2.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fareskiltene kan brukes i fire størrelser: US (under), LS (liten), MS (middels) og SS (stor). Fareskilt i størrelse US skal bare benyttes på sykkelveger. Utforming og dimensjoner skal være som i [figur 2.3—1](#) og [tabell 2.3—1](#)

Figur 2.3—1 — Utforming fareskilt

Tabell 2.3—1 — Størrelse fareskilt

	Sidelengde A	Bordbredde a	Hjørneradius r
US	400	40	15
LS	700	70	20
MS	900	90	30
SS	1200	120	40
Mål i mm			

2.4 Bestemmelser for de enkelte skilt

[Skiltforskriften § 4](#) gir bestemmelser om betydningen av de enkelte fareskilt.

I dette kapitlet er det gitt nærmere bestemmelser for anvendelsen av hvert enkelt fareskilt.

Det er også gitt bestemmelser om plassering, valg av skilstørrelse og bruk av underskilt der dette er nødvendig.

2.4.1 100 Farlig sving

Figur 2.4.1—1 — 100.1

Figur 2.4.1—2 — 100.2

Skilt 100 kan brukes for å varsle om en farlig sving, og bidrar dermed til å fremheve vegens linjeføring. Formålet til skilt 100 er å redusere overraskelsesmomentet når kjørende må foreta plutselige fartsreduksjoner eller retningsendringer.

For farlige kurver kan også skilt 902 «Bakgrunnsmarkering» [kapittel 10.2](#) eller skilt 904 «Retningsmarkering» [kapittel 10.3](#) brukes. Ved planlegging anbefales bruk av veiledning i [N-V320 Planlegging og oppsetting av trafikkskilt](#).

Underskilt

Krav 2.4.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 100 kan bare ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand» hvis avstanden ikke er som angitt i [kapittel 2.2](#).
- Foran helt spesiell kurve hvor sikker kjørefart er vesentlig lavere enn normal kjørefart, kan underskilt 812 «Anbefalt fart» brukes.
- For spesielt ulykkesbelastet kurve kan underskilt 817 «Særlig ulykkesfare» brukes.

2.4.2 102 Farlige svinger

Figur 2.4.2—1 — 102.1

Figur 2.4.2—2 — 102.2

Skilt 102.1 og 102.2 kan brukes for å varsle om en strekning med farlige svinger, og bidrar dermed til å fremheve vegens linjeføring. Svingene anses som farlige når trafikantene må foreta plutselige fartsreduksjoner eller retningsendringer.

For farlige svinger kan også skilt 902 «Bakgrunnsmarkering» eller skilt 904 «Retningsmarkering» brukes. Ved planlegging anbefales bruk av veiledning i [N-V320 Planlegging og oppsetting av trafikkskilt](#).

Underskilt

Krav 2.4.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 102 kan bare ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand» hvis avstanden ikke er som angitt i [kapittel 2.2](#)
- 804 «Utstrekning»
- 812 «Anbefalt fart» kan brukes foran helt spesiell kurve hvor sikker kjørefart er vesentlig lavere enn normal kjørefart. 812 «Anbefalt fart» skal ikke kombineres med 804 «Utstrekning»
- 817 «Særlig ulykkesfare» kan brukes for spesielt ulykkesbelastede strekninger

2.4.3 104 Bratt bakke

Figur 2.4.3—1 — 104.1 Stigning

Figur 2.4.3—2 — 104.2 Fall

Skilt 104.1 «Stigning» kan brukes når stigningen er lang og bratt og kommer overraskende på kjørende, slik at dette medfører særlig fare eller store framkommelighetsproblemer, særlig ved glatt føre.

Krav 2.4.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 104.1 skal ikke brukes som direkte følge av at skilt 104.2 «Fall» er satt opp, hver kjøreretning må vurderes individuelt.

Skilt 104.2 «Fall» kan brukes når bakken er så lang og bratt at det er fare for overbelastning av bremses, eller det vil være vanskelig for tunge kjøretøy å bremse tilstrekkelig foran krappe kurver. Skiltet kan også brukes dersom bakken er vesentlig brattere enn tilstøtende strekninger.

Krav 2.4.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 104.2 skal brukes når vegen har større fall og lengde enn angitt i [tabell 2.4.3—1](#).

Tabell 2.4.3—1 — Grenseverdier for skilt 104.2 Fall

Fall (%)	Lengde (km)	Høydeforskjell (m)
6	4,5	270
7	3,0	210
8	2,0	160
9	1,4	125
10	1,0	10
11	0,8	90
12	0,7	80

Skilt 104 kan sløyfes hvis vegstandarden er så dårlig at trafikantene naturlig holder lav fart.

På strekninger hvor tunge kjøretøy har problemer på vinterføre, kan bakken om vinteren forvarsles slik at tunge kjøretøy kan kjøre til side på egnet sted for å legge på kjetting. Regler for slik skilting er gitt i [Skilting av kjettingplass](#).

Bruk av skilt 104 vurderes særskilt i tunneler hvor det kan være vanskelig for kjørende å få en visuell oppfatning av vegens stigningsforhold.

Underskilt

Krav 2.4.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 104 skal ha underskilt [kapittel 9.4.8](#).

I tillegg kan stigningens lengde angis på underskilt [kapittel 9.4.2](#) plassert under skilt 813, se [figur 2.4.3—3](#).

Dersom deler av strekningen er vesentlig brattere enn gjennomsnittet (minst 2 % forskjell), kan dette angis ved gjentakelse av skilt 104 med nye underskilt for den bratteste delen av bakken.

På veger med stor andel utenlandske kjørende, og hvor det på grunn av kurvatur eller vegstandard ikke oppfattes som naturlig å velge lavt gir ved starten av utforbakke, kan [kapittel 9.4.8](#) med teksten «Low gear» brukes, se [figur 2.4.3—3](#). På lange strekninger kan slik skilting gjentas.

10 %

0,2 - 2 km

Skilt 813.1

9 %

Low gear

0,2 - 3 km

Skilt 813.2

Eksempler på underskilt 813 til skilt 104

Figur 2.4.3—3

2.4.4 106 Smalere veg

Figur 2.4.4—1 — 106.1 Innsnevring på begge sider

Figur 2.4.4—2 — 106.2 Innsnevring på høyre side

Figur 2.4.4—3 — 106.3 innsnevring på venstre side

Skilt 106 anvendes for å angi vesentlige innsnevringer på veger med høy hastighet eller tett trafikk, samt på andre veger hvor innsnevringen ikke er tydelig i tilstrekkelig avstand. Aktuelle steder er:

- ved overgangen til et nytt tverrsnitt, spesielt ved overgang til kjørebanebredde mindre enn 5,5 m
- ved smale bruer, underganger eller lignende
- ved fartsdempende tiltak (ikke nødvendig på lokale veger med fartsgrense 30 km/t)

I tillegg til varslingskilt 106 «Smalere veg» kan innsnevringer markeres med skilt 906 «Hindermarkering» [kapittel 10.4](#) på begge sider av vegen.

Skilt 106.1 kan brukes for å angi at en veg blir smalere. Skilt 106.2 og 106.3 brukes når innsnevringen kun er på én side av vegen.

Skilt 106 kan brukes til forvarsel for skilt 214 «Møtende kjørende har vikeplikt».

Underskilt

Skilt 106 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.5](#) 808 «Tekst» for å angi innsnevringens art:
 - 808.101 «Smal bru»
 - 808.103 «Smal undergang»
 - 808.105 «Fartsdempere»/«Fartsdempbarer»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil», såfremt innsnevringen ligger på sideveg
- [Kapittel 9.4.9](#) 814 «Virkelig fri vegbredde»

2.4.5 108 Ujevn veg

Figur 2.4.5—1 — 108 Ujevn veg

Skilt 108 kan brukes foran ujevnheter som innebærer et faremoment dersom farten ikke reduseres.

Krav 2.4.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 108 skal ikke benyttes for å varsle om ujevnheter som hovedsakelig bare har betydning for kjørekomforten.

MERKNAD Fartshumper varsles med skilt 109 «Fartshump»[kapittel 2.4.6](#).

Ved midlertidige ujevnheter som teleskade benyttes hvitt skilt 108 med eventuelt hvitt underskilt, gul bunnfarge benyttes bare hvis ujevnheten skyldes vegarbeid.

Underskilt

Krav 2.4.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 108 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning» dersom skiltet gjelder en vegstrekning over 100 m
- [Kapittel 9.4.5](#) 808 «Tekst» for å beskrive type ujevnheter:
 - 808.111 «Issvuller»/«Issvullar»
 - 808.113 «Teleskade»
 - 808.115 «Ferist»
 - 808.117 «Sprekker»

2.4.6 109 Fartshump

Figur 2.4.6—1 — 109 Fartshump

Skilt 109 anvendes for å varsle om fartshumper som kan komme overraskende på trafikantene, og til forvarsling av opphøyde gangfelt.

Krav 2.4.6—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Fartshumper som er anlagt utenfor fartsgrensesoner, skal varsles med fareskilt 109.

MERKNAD I områder skiltet som fartsgrensesone med skilt 366 er det ikke nødvendig å varsle fartshumper med skilt 109, dersom fartsdempende tiltak er gjennomført på en systematisk og konsekvent måte.

Krav 2.4.6—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Opphøyde gangfelt skal forvarsles med skilt 109 og underskilt 808.121.

MERKNAD For opphøyde gangfelt som ligger i fartsgrensesone eller på strekning med nærliggende fartshumper, er det vanligvis ikke nødvendig med forvarsling.

Underskilt

Krav 2.4.6—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 109 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- Dersom det er to eller flere fartshumper på en vegstrekning, settes skilt 109 opp foran første fartshump og strekningens lengde angis med underskilt 804 «Utstrekning»
- Ved opphøyde gangfelt skal skilt 109 ha underskilt 808.121 «Gangfelt». Dersom det er to eller flere nærliggende gangfelt, settes skilt 109 opp foran første gangfelt og strekningens lengde angis på underskilt 804 «Utstrekning».

2.4.7 110 Vegarbeid

Figur 2.4.7—1 — 110 Vegarbeid

Krav 2.4.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 110 skal bare brukes i forbindelse med arbeidsvarsling.

Veiledning til kravet

Nærmere regler er gitt i [N301](#).

2.4.8 112 Steinsprut

Figur 2.4.8—1 — 112 Steinsprut

Skilt 112 kan anvendes foran vegstrekning hvor det er spesiell fare for steinsprut.

Regler for bruk i forbindelse med arbeid på og ved veg er gitt i [N301](#).

Underskilt

Krav 2.4.8—1 **SKAL**

Vegstrekningens lengde skal angis med underskilt 804 «Utstrekning» [kapittel 9.4.2](#).

2.4.9 114 Rasfare

Figur 2.4.9—1 — 114.1 Rasfare

Figur 2.4.9—2 — 114.2 Rasfare

Skilt 114 kan brukes for å varsle om fare for ras av stein, jord, snø e.l., og at rasmaterialer kan ligge på kjørebanelen, jf. [skiltforskriften § 4, skilt 114](#).

Skilt 114.1 eller 114.2 brukes ut fra hvilken side ras kan komme fra.

Underskilt

Krav 2.4.9—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 114 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»

2.4.10 116 Glatt kjørebane

Figur 2.4.10—1 — 116 Glatt kjørebane

Skilt 116 kan brukes når særlige forhold gjør vegen glatt, jf [skiltforskriften § 4, skilt 116](#).

Eksempler på dette er ved stor nedbørsmengde, eller på sted der vegen kan være utsatt for spesiell ising over bru eller isolert fylling. Skiltet kan også brukes for å varsle om at vegdekket kan bli glatt under nedbør på grunn av nylagt asfalt, jord på kjørebane, eller spesielle forhold som har oppstått f.eks. oljesøl.

Krav 2.4.10—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 116 skal ikke brukes for å varsle om glatt kjørebane som følge av snø eller is under vanlige forhold.

Hvis vegen er glatt som følge av vegarbeid benyttes skilt med gul bunnfarge, se [N301](#).

Underskilt

Krav 2.4.10—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 116 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»
- [Kapittel 9.4.5](#) 808 «Tekst» for å beskrive årsaken til at vegen blir glatt
 - 808.131 «Fare for ising»
 - 808.133 «Ved våt veg»
 - 808.137 «Ved sterk nedbør»
 - 808.143 «Oljesøl»
 - 808.145 «Jord på vegen»
 - 808.147 «Grus på vegen»
 - 808.151 «Slutt på saltet veg»/«Slutt på salta veg»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.11 117 Farlig vegskulder

Figur 2.4.11—1 — 117 Farlig vegskulder

Skilt 117 kan anvendes for å varsle om vegstrekning der skulder har utilstrekkelig bæreevne, slik at det medfører fare når motorkjøretøy benytter vegskulderen.

Skiltet kan også brukes for midlertidig varsling av farlig kant mellom vegdekke og skulder inntil dette er utbedret.

I forbindelse med arbeid på og ved veg brukes skilt 117 som vist i [N301](#).

Underskilt

Krav 2.4.11—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 117 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»
- [Kapittel 9.4.5](#) 808.153 «Høg asfaltkant». Dette kan benyttes ved farlig kant mellom vegdekke og skulder.

2.4.12 118 Bevegelig bru

Figur 2.4.12—1 — 118 Bevegelig bru

Skilt 118 kan brukes foran bru som åpnes. Dette gjelder både hevebru og svingbru.

Underskilt

Krav 2.4.12—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 118 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.13 120 Kai, strand, eller ferjeleie

Figur 2.4.13—1 — 120 Kai, strand, eller ferjeleie

Skilt 120 kan brukes for å varsle at vegen leder direkte mot vann ved kai, strand eller ferjeleie, når dette kan medføre fare for utforkjøring.

Underskilt

Krav 2.4.13—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 120 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.14 122 Tunnel

Figur 2.4.14—1 — 122 Tunnel

Skilt 122 kan brukes foran tunnel som ikke er varslet med skilt 727.4 «Tunnelnavnskilt», dersom tunnelen først blir synlig på en avstand av 150-250 m og er så lang eller ligger slik til at dagslys ikke belyser den i dens fulle lengde.

Underskilt

Skilt 122 kan bare ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»

2.4.15 124 Farlig vegkryss

Figur 2.4.15—1 — 124 Farlig vegkryss

Skilt 124 kan brukes foran vegkryss med vanlig vikeplikt overfor trafikk fra høyre i følgende tilfeller, jf. [skiltforskriften, skilt 124](#):

- Foran vegkryss som er uoversiktlig eller komplisert.
- Foran vegkryss hvor det er registrert ulykker som kan skyldes vikepliktsforholdene i krysset, eller der det er fare for at ulykker lett vil kunne skje

Krav 2.4.15—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 124 skal ikke brukes i følgende tilfeller:

- Når krysset kan ses i en avstand lik to ganger stoppsikt
- Foran vegkryss som er tilstrekkelig varslet med orienteringstavle
- Foran rundkjøring eller signalregulert kryss

Underskilt

Krav 2.4.15—2 **SKAL**

Skilt 124 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.11](#) 817 «Særlig ulykkesfare», for spesielt ulykkesbelastet kryss

2.4.16 126 Rundkjøring

Figur 2.4.16—1 — 126 Rundkjøring

Skilt 126 kan unntaksvis brukes som en første forvarsling, i tillegg til skilt [kapittel 3.4.1202/406/kapittel 9.4.1802](#) eller skilt 703.2, foran ulykkesbelastet rundkjøring.

Krav 2.4.16—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av skilt 126 skal i hvert enkelt tilfelle drøftes med Vegdirektoratet.

Underskilt

Krav 2.4.16—2 **SKAL**

Skilt 126 kan bare ha underskilt [kapittel 9.4.1 802](#) «Avstand».

2.4.17 132 Trafikklyssignal

Figur 2.4.17—1 — 132 Trafikklyssignal

Krav 2.4.17—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 132 skal brukes til forvarsling av permanente skyttelsignalanlegg ved veginsnevninger, og for varsling av rampekontrollanlegg.

Skilt 132 kan brukes foran trafikksignalanlegg i kryss eller signalregulerte gangfelt når signalreguleringen kan komme overraskende på de kjørende. Skiltet er særlig aktuelt foran trafikksignalanlegg:

- utenfor tettbygd strøk
- med begrenset sikt i forhold til fartsnivået
- ved blendingsfare/solforhold som gjør det vanskelig å se signalene

Repetisjon mellom nærliggende signalanlegg er ikke nødvendig.

Krav 2.4.17—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis fareskilt er nødvendig, skal signalregulert gangfelt varsles med [kapittel 2.4.17](#) 132 «Trafikklyssignal» og ikke med skilt [kapittel 2.4.23](#) 140 «Avstand til gangfelt».

Underskilt

Krav 2.4.17—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 132 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#)802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#)810 «Svingpil»
- Ved varsling av rampekontrollanlegg skal skilt 132 ha 1098 «Gult blinksignal» og underskilt [kapittel 9.4.5](#)808.159 «I drift ved gult blink»

2.4.18 134 Planovergang med bom

Figur 2.4.18—1 — 134 Planovergang med bom

Krav 2.4.18—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 134 skal brukes for å varsle planoverganger utstyrt med vegbomanlegg (hel- eller halvbommer) der jernbane eller forstadsbane/sporveg på særskilt banelegeme krysser veg eller gate.

Krav 2.4.18—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 134 skal settes opp på begge sider av vegen når fartsgrensen er over 50 km/t, sikten fram mot planovergangen er mindre enn 1,2 ganger stoppsikt, eller det er flere kjørefelt i samme retning inn mot planovergangen.

Krav 2.4.18—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

[Kapittel 2.4.20](#) 136 «Avstandsskilt» skal benyttes sammen med skilt 134 dersom avstanden fra skilt 134 fram til planovergangen er over 100 m, fartsgrensen er over 50 km/t eller sikten fram mot planovergangen er mindre enn 1,2 ganger stoppsikt.

Krav 2.4.18—3_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når 136 «Avstandsskilt» brukes, skal skilt 134 plasseres sammen med første avstandsskilt (136.3) og over dette.

Skilt 134 plasseres i samsvar med [krav 2.2—1](#). Avstanden bestemmes av valgt sikringsnivå, se veileder for [Skilting av planoverganger](#).

Underskilt

Krav 2.4.18—4 **SKAL**

Når skilt 134 er plassert sammen med skilt [kapittel 2.4.20](#) 136 «Avstandsskilt», skal det ikke ha underskilt.

Krav 2.4.18—4_1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 134 kan bare ha følgende underskilt når skilt 136 ikke benyttes:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.19 135 Planovergang uten bom

Figur 2.4.19—1 — 135 Planovergang uten bom

Krav 2.4.19—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 135 skal brukes for å varsle planoverganger uten vegbomanlegg, der jernbane eller forstadsbane/sporveg på særskilt banelegeme krysser veg eller gate.

Krav 2.4.19—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 135 skal settes opp på begge sider av veggen.

Krav 2.4.19—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

[Kapittel 2.4.20](#) 136 «Avstandsskilt» skal benyttes sammen med skilt 135 dersom avstanden fra skilt 135 fram til planovergangen er over 100 m.

Krav 2.4.19—3_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når 136 «Avstandsskilt» brukes, skal skilt 135 plasseres sammen med første avstandsskilt (136.3), og over dette.

Skilt 135 plasseres i samsvar med [krav 2.2—1](#). Avstanden bestemmes av valgt sikringsnivå, se veileder for [Skilting av planoverganger](#).

Underskilt

Krav 2.4.19—4 **SKAL**

Når skilt 135 er plassert sammen med skilt [kapittel 2.4.20](#) 136 «Avstandsskilt», skal det ikke ha underskilt.

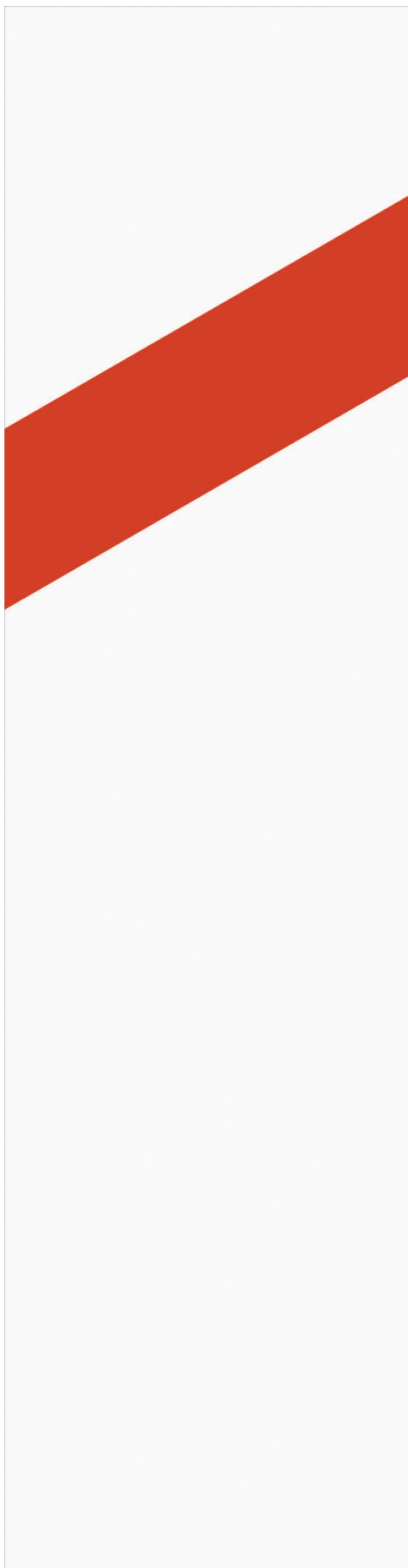
Krav 2.4.19—4_1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 135 kan bare ha følgende underskilt når skilt 136 ikke benyttes:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.20 136 Avstandsskilt

Figur 2.4.20—1 — 136.1 Avstandsskilt

Figur 2.4.20—2 — 136.2 Avstandsskilt

Figur 2.4.20—3 — 136.3 Avstandsskilt

Skilt 136 kan brukes sammen med [kapittel 2.4.18](#) skilt 134 eller [kapittel 2.4.19](#) skilt 135 ved planoverganger, se bestemmelser for disse skiltene.

Skiltene for høyre side gis betegnelsene 136.3h, 136.2h og 136.1h. Skiltene for venstre side får tilsvarende betegnelsene 136.3v, 136.2v, 136.1v.

Krav 2.4.20—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skråstrekene på avstandsskiltene skal helle ned mot kjørebanelen.

Krav 2.4.20—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når planovergangen nås etter avsvinging i et vegkryss, skal eventuelle avstandsskilt bare brukes på den vegen som krysser planovergangen.

Krav 2.4.20—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 136.3 skal plasseres sammen med og under skilt 134 eller 135. Skilt 136.2 og 136.1 skal settes opp på henholdsvis 2/3 og 1/3 av avstanden mellom skilt 136.3 og planovergangen.

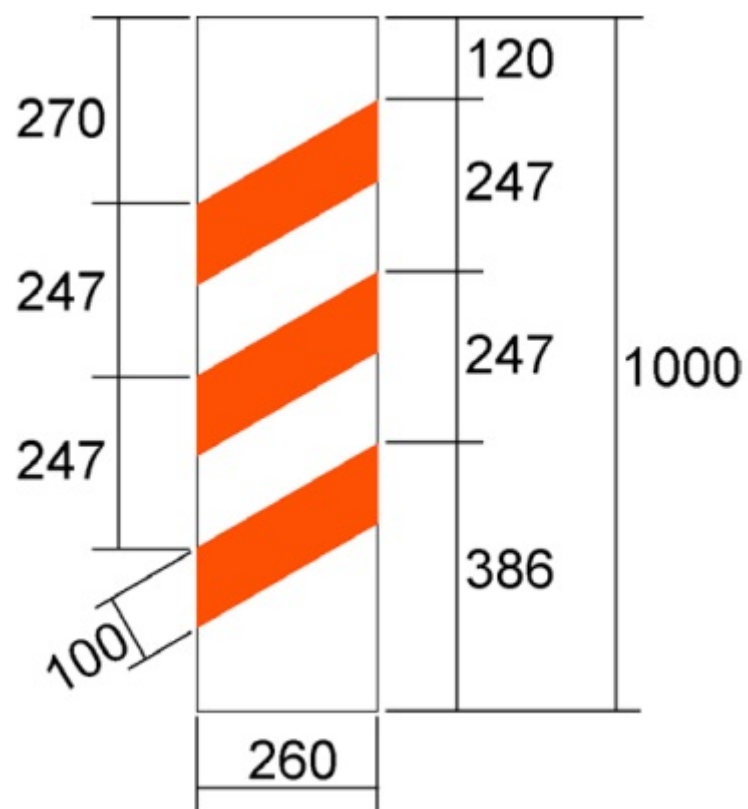
Krav 2.4.20—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene skal settes opp på begge sider av vegen. Avstanden mellom de enkelte avstandsskiltene skal ikke være mindre enn 20 m.

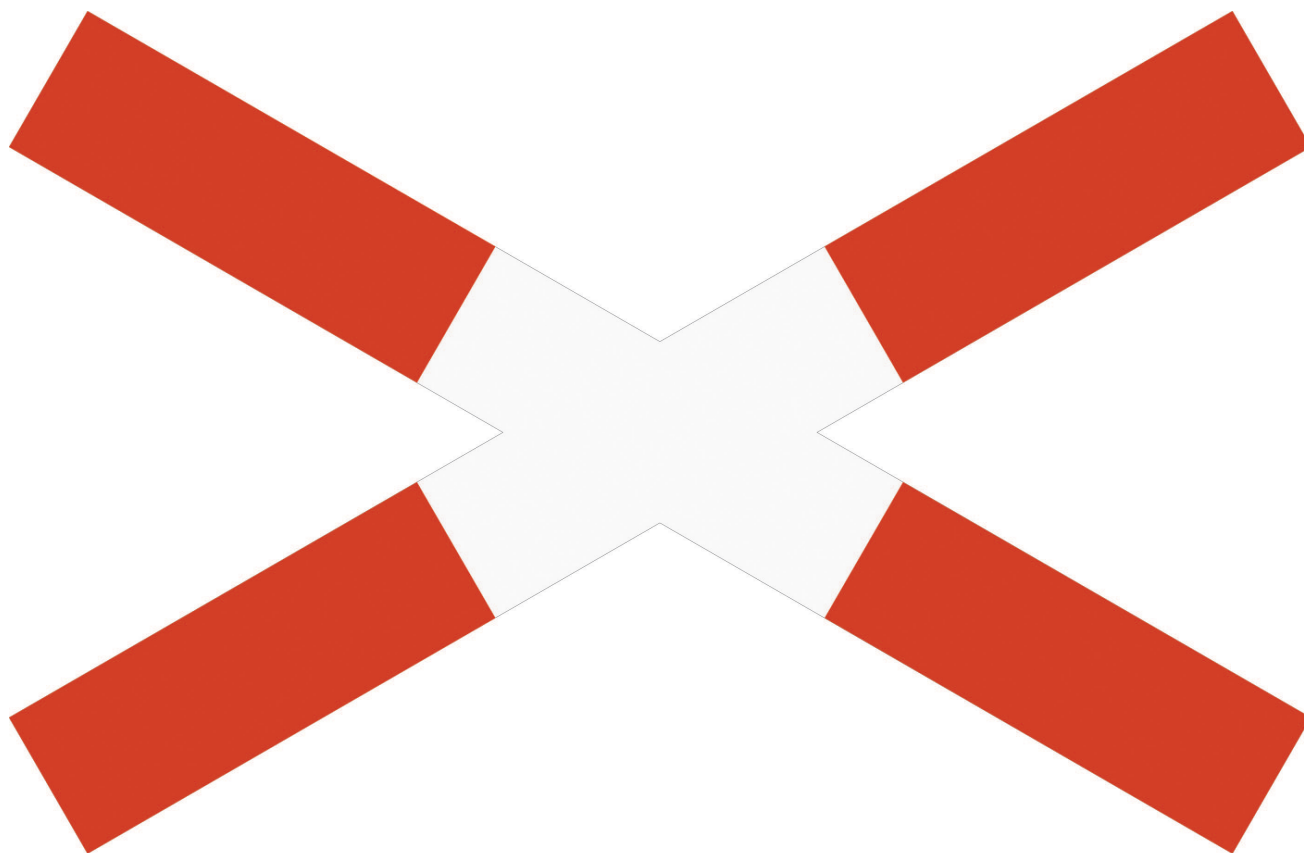
Eventuelt forbudsskilt 314 «Høydegrense» med underskilt 808.339 «Høgspenning – Livsfare» kan settes opp sammen med og over skilt 136.1.

Størrelse og utforming av skilt 136 er vist i [figur 2.4.20—4](#).

Figur 2.4.20—4 — Størrelse og utforming av skilt 136

2.4.21 138 Jernbanespor

Figur 2.4.21—1 — 138.1 Jernbanespor enkeltsporet

Figur 2.4.21—2 — 138.2 Jernbanespor flersporet

Krav 2.4.21—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 138 skal brukes foran alle planoverganger på veger der det brukes offentlige trafikkskilt.

MERKNAD Som planovergang regnes alle steder der jernbanespor eller spor for forstadsbane/sporveg på særskilt banelegeme krysser veg.

Krav 2.4.21—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 138.1 skal brukes der vegen krysser ett spor. Skilt 138.2 skal brukes der vegen krysser to eller flere spor.

Krav 2.4.21—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 138 skal plasseres ved planovergangen så nær sporet som praktisk mulig.

Krav 2.4.21—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom vegbredden er over 6 m, skal skilt 138 også settes opp på venstre side av vegen, dette kan også gjøres hvis skilt på høyre side er lite synlig.

Krav 2.4.21—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved planovergang med vegbomanlegg skal skilt 138 settes opp sammen med og over signal 1096 «Blinkende signal foran jernbane».

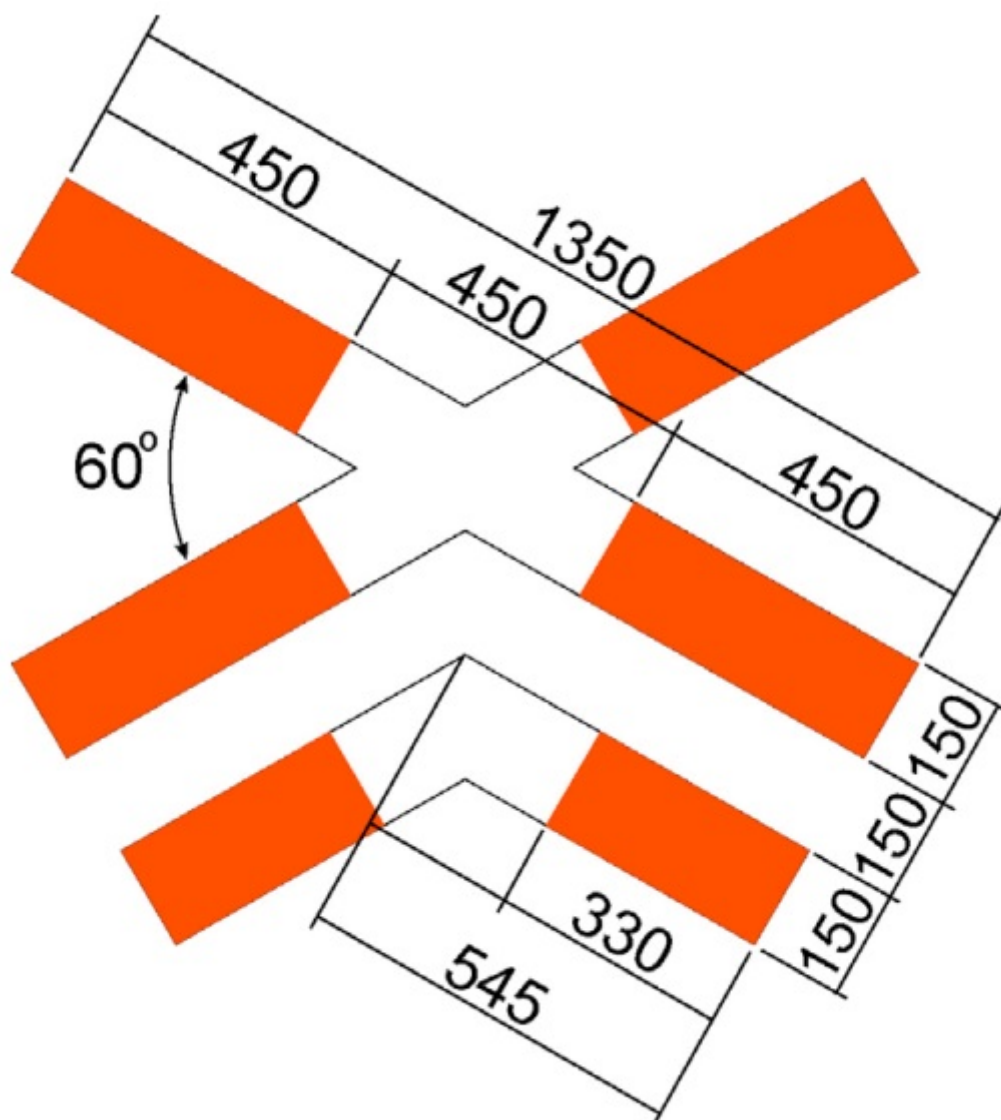
Eventuelt forbudsskilt 314 «Høydegrense» med underskilt 808.339 «Høgspenning – Livsfare» kan settes opp under skilt 138.

Krav 2.4.21—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Andre skilt skal ikke settes opp sammen med skilt 138.

Størrelse og utforming av skilt 138 er vist i [figur 2.4.21—3](#). Størrelsen kan reduseres til 2/3 av de angitte dimensjonene der det er plassmangel og på gang- og sykkelveger.

Figur 2.4.21—3 — Størrelse og utforming av skilt 138. Mål i mm.

2.4.22 139 Sporvogn

Figur 2.4.22—1 — 139 Sporvogn

Skilt 139 kan brukes til å varsle om sporvogn i blandet trafikk på gate eller veg. Ifølge [trafikkreglene § 10 nr. 2](#) skal trafikanter gi fri veg og om nødvendig stanse for sporvogn.

Krav 2.4.22—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke brukes for sporveg på særskilt banelegeme (forstadsbane), se bestemmelser om sikring av planoverganger, skiltene [kapittel 2.4.18](#) 134 «Planovergang med bom» og [kapittel 2.4.19](#) 135 «Planovergang uten bom».

Krav 2.4.22—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 139 skal brukes foran alle kryss med sporveg der fartsgrensen er 60 km/t eller høyere.

Der fartsgrensen er 50 km/t eller lavere, kan skilt 139 brukes foran vegkryss eller andre steder hvor sporvogn kan komme overraskende på annen trafikk. Dette kan for eksempel være:

- foran kryss der sporvogn svinger til venstre foran motgående trafikk

- foran kryss med høyreregul hvor trafikk får sporvogn fra sin venstre side
- i rundkjøringer med sporvogn gjennom sentraløya, der sporvogn kommer ut av sentraløya
- foran vegstrekning hvor sporvogn kjører til eller fra egen trasé
- i gangveg eller gang- og sykkelveg foran kryss med sporveg hvor det ikke er annen form for sikring

På spesielle steder kan skilt 139 kombineres med 1098 «Gult blinksignal» som aktiveres når sporvogn nærmer seg kryssingsstedet.

Underskilt

Krav 2.4.22—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 139 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.23 140 Avstand til gangfelt

Figur 2.4.23—1 — 140 Avstand til gangfelt

Skilt 140 kan benyttes for å forvarsle gangfelt.

Krav 2.4.23—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 140 skal bare brukes når alle følgende kriterier er oppfylt:

- Siktkrav i N100 er ikke tilfredsstilt
- Fartsgrense ≥ 50 km/t
- Gangfeltet ikke er opphøyd eller signalregulert

For forvarsling av opphøyd eller signalregulert gangfelt, se skilt [kapittel 2.4.6](#) 109 «Fartshump» og skilt [kapittel 2.4.17](#) 132 «Trafikklyssignal».

Krav 2.4.23—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 140 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Underskilt

Krav 2.4.23—3 **SKAL**

Skilt 140 skal alltid ha underskilt [kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand» for å unngå forveksling med skilt 516 «Gangfelt».

2.4.24 142 Barn

Figur 2.4.24—1 — 142 Barn

Skiltet varsler om sted på eller langs veg hvor barn ofte ferdes eller oppholder seg i forbindelse med skole, barnehage, lekeplass eller liknende, jf. [skiltforskriften, skilt 142](#).

Krav 2.4.24—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 142 skal bare brukes der det er mer ferdsel av barn enn forventet.

MERKNAD Det er ikke et krav om at skilt 142 skal settes opp ved alle skoler, barnehager og lekeplasser. Hensikten er primært å varsle om sted hvor barn ofte ferdes alene, for eksempel et viktig krysningspunkt langs hovedveg ved skole. Inne i 30-soner vil bruk av skilt 142 vanligvis være unødvendig.

Krav 2.4.24—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 142 skal ikke brukes på en måte som kan medvirke til legalisering av lek på eller ved vegen.

Underskilt

Krav 2.4.24—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 142 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.5](#) 808.161 «Skole»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.25 144 Syklende

Figur 2.4.25—1 — 144 Syklende

[Skiltforskriften](#): «Skiltet varsler om sted hvor syklende ofte krysser eller kjører ut på vegen, eller om syklende i tunnel.»

Krav 2.4.25—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 144 skal bare brukes der syklende har vikeplikt i henhold til trafikkreglene, eller for å varsle om syklende i tunnel.

På steder der trafikk på vegen er pålagt vikeplikt overfor kryssende syklende, kan skilt [kapittel 3.4.1202](#) «Vikeplikt» med underskilt [kapittel 9.4.14](#) 826 «Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger» og underskilt [kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand» brukes som forvarsel.

Underskilt

Krav 2.4.25—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 144 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.5](#) 808.184 «Syklist i tunnel»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.26 146 Dyr

Figur 2.4.26—1 — 146.1 Elg

Figur 2.4.26—2 — 146.2 Rein

Figur 2.4.26—3 — 146.3 Hjort

Figur 2.4.26—4 — 146.4 Ku

Figur 2.4.26—5 — 146.5 Sau

Krav 2.4.26—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 146 skal bare brukes foran strekninger hvor dyr ofte ferdes over eller langs vegen, jf. [skiltforskriften, skilt 146](#).

Krav 2.4.26—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av skilt for elg, rein eller hjort skal avklares med kommunens viltmyndighet. Skiltene skal bare brukes når det er stor fare for vilt på eller ved vegbanen, og skiltene skal tas ned eller dekkes til i perioder når faren er moderat eller liten.

Krav 2.4.26—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

En større gjennomgang av viltskiltingen skal tas i samarbeid med de lokale viltmyndigheter med jevne mellomrom.

MERKNAD En slik gjennomgang kan gjennomføres med 5-10 års mellomrom.

Krav 2.4.26—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

For rådyr skal skilt 146.3 «Hjort» brukes.

MERKNAD Dersom rådyr er hovedproblemet og rådyr trekker i samme område som elg, kan skilt 146.1 «Elg» benyttes.

Krav 2.4.26—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 146.4 «Ku» eller 146.5 «Sau» skal bare brukes på steder hvor dyr ofte krysser eller oppholder seg på vegen, og siktforholdene tilsier varsling. Utenom beitesesongen skal skiltene fjernes eller dekkes til.

MERKNAD For andre husdyr enn ku og sau brukes det skiltet som passer best. Skilt 146.5 kan benyttes der geit oppholder seg på eller ved vegen.

Der storfe krysser veg daglig i forbindelse med beite, kan skilt 146.4 «Ku» brukes sammen med signal 1098 «Gult blinksignal», se [figur 2.4.26—6](#).

Krav 2.4.26—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

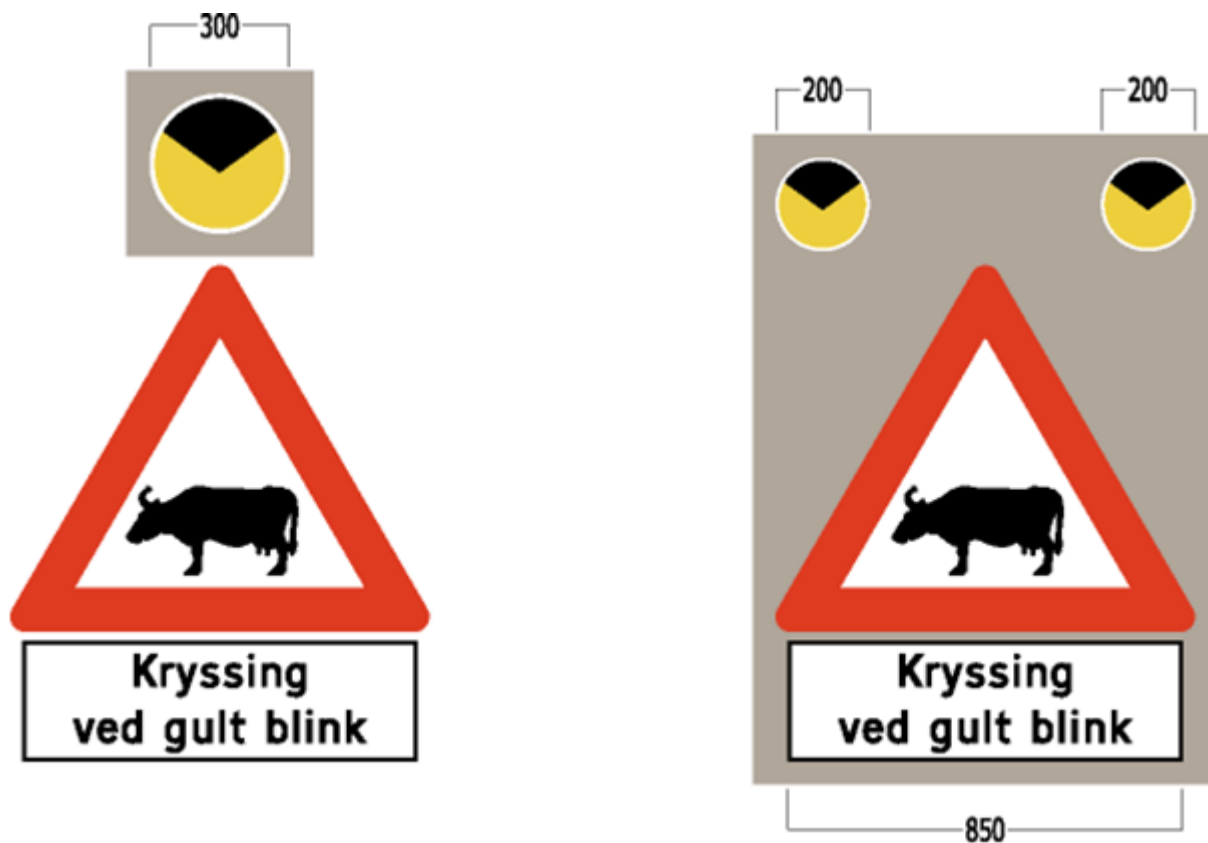
Bruk av skilt 146.4 for daglig kryssing av veg med buskap forutsetter at skiltene skal fjernes eller dekkes til utenom beitesesongen.

Krav 2.4.26—6_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal stilles krav om innhegning på hver side av vegen for at dyrene skal være samlet før kryssing gjennomføres.

Bonden kan gis anledning til å slå på blinksignalet ved kryssing. Skilt 146.4 med gult blinksignal 1098 bør ikke brukes ved ÅDT > 1500.

Figur 2.4.26—6 — Skilt 146.4 «Ku» med signal 1098 «Gult blinksignal»

Se også [V134 Veger og dyreliv](#)

Underskilt

Krav 2.4.26—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 146 kan bare ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- 804 «Utstrekning»

- Krav 2.4.26—7—1 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke angis utstrekning lenger enn 2 km.

Krav 2.4.26—7—1_1 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom farestrekingen er lenger, skal skiltingen gjentas.

- 808.165 «Stor elgfare»

- Krav 2.4.26—7—2 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023

Skal bare brukes der det midlertidig er særlig stor fare for elg. Underskiltet bør ikke stå oppe lenger enn én måned.

Krav 2.4.26—7—2_1 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke brukes andre tekster som «Særlig stor elgfare» eller «Meget stor elgfare».

- 808.166 «Viltkryssing» for tilrettelagte viltkryssinger
 - Kan benyttes sammen med 802 «Avstand» eller 804 «Utstrekning»
- 808.167 «Kryssing ved gult blink»/ «Kryssing ved gul blink»

Krav 2.4.26—7—3 **SKAL**

Storfe som varsles med fareskilt 146.4 «Ku» sammen med gult blinksignal 1098 skal underskilt 808.167 «Kryssing ved gult blink»/«Kryssing ved gul blink» brukes.

MERKNAD Se [figur 2.4.26—6](#)

2.4.27 148 Møtende trafikk

Figur 2.4.27—1 — 148 Møtende trafikk

Skilt 148 kan brukes etter vegstrekning med envegskjørt kjørebane, eller på andre steder hvor det kan oppstå misforståelser angående kjøreretningen, for å varsle om at den etterfølgende vegstrekning har trafikk i begge kjøreretninger, jf. [skiltforskriften, skilt 148](#).

Varsling er særlig viktig i overgangen fra veg med fysisk midtdeler til veg uten midtdeler.

Krav 2.4.27—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 148 skal settes opp på veger med midtdeler eller midtrekkverk før avslutningen av det fysiske skillet ved overgang til veg uten slikt skille.

Krav 2.4.27—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved overgang fra motorveg til veg uten midtrekkverk skal skilt 148 plasseres 400 m og 200 m før overgangen.

Krav 2.4.27—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Motortrafikkveg uten midtdeler eller midtrekkverk, og ramper til slik veg, skal skiltes med skilt 148.

Veiledning til kravet

Skilt 148 settes da over og på samme stolpe som skilt 503. Skilt 148 gjentas etter behov.

I forbindelse med avvikssituasjoner brukes skilt 148 som vist [i N301](#).

Underskilt

Krav 2.4.27—4 **SKAL**

Skilt 148 kan bare ha underskilt [kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand». Underskilt 802 skal brukes når skilt 148 er plassert på motorveg før overgangen til veg uten midtdeler.

2.4.28 149 Kø

Figur 2.4.28—1 — 149 Kø

Skilt 149 kan brukes for å varsle fare for kø og brukes primært på fri vegstrekning der det ofte oppstår køer, og disse kan komme uventet på bilførerne. Dette kan f.eks. være på følgende steder:

- På vegstrekning med høyt fartsnivå hvor det ofte dannes køer, f.eks. på innfartsveger til byer.
- På strekninger med hyppige kødannelser og dårlig sikt, f.eks. pga. høybrekk eller kurve
 - Slike steder kan være foran ferjeleier, foran bommer på høyfjellsveger eller kryss hvor det ofte dannes lange køer ved spesielt stor trafikk.

Skilt 149 brukes primært som variabelt skilt som aktiveres først ved kødannelse, men kan også brukes som fast skilt.

For varsling av kø som oppstår i forbindelse med arbeidsvarsling, se [N301](#).

Underskilt

Krav 2.4.28—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 149 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»
 - For å angi hvor køen vanligvis dannes
- 808.168 «Ferjekø»
- 808.169 «Kolonnekjøring»

2.4.29 150 Fly

Figur 2.4.29—1 — 150 Fly

Skilt 150 kan brukes for å varsle at fly som starter eller lander på flyplass i nærheten, kan fly lavt over eller nær vegen, jf. [skiltforskriften § 4](#). Dette er særlig aktuelt nær ende av rullebane.

Underskilt

Krav 2.4.29—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 150 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»

2.4.30 151 Militær aktivitet

Figur 2.4.30—1 — 151 Militær aktivitet

Krav 2.4.30—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 151 skal bare brukes midlertidig i forbindelse med militær aktivitet.

Skilt 151 kan anvendes på skilt 560 «Opplysningstavle», se dette skiltet og veiledning [Retningslinjer for varsling av militær aktivitet på offentlig veg](#).

Underskilt

Krav 2.4.30—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 151 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.5](#) 808.170 «Militær aktivitet»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»

2.4.31 152 Sidevind

Figur 2.4.31—1 — 152 Sidevind

Skilt 152 kan brukes på strekninger eller broer som er spesielt utsatt for sterk sidevind jf. [skiltforskriften, skilt 152.](#)

Krav 2.4.31—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 152 benyttes, skal det også plasseres vindpølse på stedet.

Krav 2.4.31—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 152 benyttes på variabelt skilt, skal det bare vises når vindstyrken er så sterk at det medfører fare.

Underskilt

Krav 2.4.31—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 152 som fast skilt kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»

Når skiltet brukes som variabelt skilt, kan vindstyrke oppgis under skilt 152, se [V321 Variable trafikkskilt](#).

2.4.32 153 Trafikkulykke

Figur 2.4.32—1 — 153 Trafikkulykke

Krav 2.4.32—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 153 skal bare brukes på variable skilt for å varsle trafikkulykker som medfører trafikkfare.

Krav 2.4.32—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal kunne aktiviseres fra en vegtrafikksentral som ved hjelp av videoovervåking kan registrere at det har inntruffet en trafikkulykke som tilsier varsling om fare.

Krav 2.4.32—1_1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Varslingen skal avsluttes straks ulykken ikke lenger medfører noen trafikkfare.

Krav 2.4.32—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis faremomentet er kø og ikke selve ulykken, skal skilt [kapittel 2.4.28](#) 149 «Kø» i stedet benyttes.

For utfyllende bestemmelser, se [V321 Variable trafikkskilt](#).

2.4.33 154 Skiløpere

Figur 2.4.33—1 — 154 Skiløpere

Skilt 154 kan brukes foran sted på veg hvor skiløpere ofte krysser vegen, jf. [skiltforskriften, skilt 154](#).

Krav 2.4.33—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal tas ned eller dekkes til utenom vintersesongen.

Krav 2.4.33—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke brukes for å angi strekning der skiløpere ferdes langs vegen.

Underskilt

Krav 2.4.33—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 154 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.34 155 Ridende

Figur 2.4.34—1 — 155 Ridende

Skilt 155 kan brukes foran sted hvor ryttere ofte krysser eller rir ut i vegen, jf. [skiltforskriften, skilt 155](#).

Krav 2.4.34—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke brukes der ridende ferdes langs vegen.

Veiledning til kravet

Der ridende ferdes langs en veg over lengre strekning for å komme fra en rideveg til en annen, skiltes ikke strekningen, men begge endepunktene skiltes der ridende kommer inn på eller krysser vegen. Hvert kryssingspunkt skiltes i begge retninger som separate kryssingspunkter.

Underskilt

Krav 2.4.34—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 155 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

2.4.35 156 Annen fare

Figur 2.4.35—1 — 156 Annen fare

Skilt 156 kan brukes for å varsle om fare som ikke kan varsles med annet fareskilt, og det er da nødvendig å gi informasjon om type fare med underskilt, jf. [skiltforskriften, skilt 156](#).

Underskilt

Krav 2.4.35—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Farens art skal alltid angis med underskilt [kapittel 9.4.5](#) 808 «Tekst» eller [kapittel 9.4.10](#) 816 «Kryssende tømmertransport».

Krav 2.4.35—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

I tillegg til underskilt 808 «Tekst» kan skilt 156 bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.2](#) 804 «Utstrekning»
- [Kapittel 9.4.6](#) 810 «Svingpil»

Krav 2.4.35—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

[Kapittel 9.4.5](#) 808 «Tekst» kan bare benytte følgende tekster som underskilt til 156:

- 808.171 «Bakketopp» (kun i forbindelse med uoversiktlig bakketopp på 1-felts veg).
- 808.172 «Flom»/«Flaum»
- 808.173 «Gårdstun»/«Gardstun»
- 808.174 «Grusveg»
- 808.175 «Dype spor»/«Djupe spor»
- 808.176 «Avkjørsel/Avkøyrsl»
- 808.177 «Utrykning»/«Utrykking»
- 808.178 «Ulykkesstrekning» (se [kapittel 9.4.11](#))
- 808.179 «Vegbom»
- 808.180 «Møtende biler midt i vegen»
- 808.181 «Løp pågå»
- 808.182 «Sykkelritt pågå»
- 808.183 «Arrangement»
- 808.185 «Kryssende hundespann»
- 808.186 «Kryssende snøscooter»
- 808.187 «Belysning mangler»
- 808.188 «Rekkverk mangler»

Krav 2.4.35—3_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved behov for andre tekster skal søknad sendes Vegdirektoratet og være godkjent før skilt settes opp.

For skilt 156 og underskilt 808 som brukes i forbindelse med arbeid på og ved veg, se [N301](#).

3 Vikeplikt og forkjørsskilt

3.1 Anvendelse

[Skiltforskriften § 5](#):

- «1. Vikeplikt- og forkjørsskilt regulerer vikepliktforholdene på vedkommende strekning eller sted.
2. Vikeplikt- og forkjørsskilt kan ha underskilt.»

Vikeplikt- og forkjørsskilt benyttes for å innføre andre vikepliktsregler enn det som framkommer av [trafikkreglene](#).

Vikeplikt- og forkjørsskilt brukes som et samlet system for regulering av vikepliktsforholdene på strekninger eller steder. Det er viktig å se bestemmelsene for alle de aktuelle skiltene i sammenheng. De aktuelle reguleringer er:

- Forkjørsveger
- Forkjørsryss og rundkjøringer
- Vikeplikt for møtende trafikk

Forkjørreguleringer kan etableres på vegsystem som er utformet slik at vikepliktig trafikk kan overholde vikeplikt uten at det medfører fare for andre kjørende.

Krav 3.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Før det gjøres vedtak om forkjørreguleringer skal det kontrolleres at vikepliktig trafikk har god nok sikt til trafikk det skal vikes for, både ved vikelinje og en avstand før vikelinje som angitt i siktkrav i N100.

Veiledning til kravet

Siktkravene må oppfylles uten at siktlinjene blir liggende i blindsoner hvor sjåføren på grunn av kjøretøyets utforming ikke vil kunne se trafikk det skal vikes for.

Detaljerte bestemmelser om etablering av forkjørsveger og forkjørregulerte sykkelveger er gitt under skilt 206 «Forkjørsveg» [kapittel 3.4.3](#).

Detaljerte bestemmelser om etablering av forkjørsryss er gitt under skilt 210 «Forkjørsryss» [kapittel 3.4.5](#).

Underskilt

Krav 3.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vikeplikt- og forkjørsskilt skal ikke ha underskilt som utvider eller begrenser hovedskiltets betydning, gyldighetstid eller gyldighetsområde

3.2 Plassering

Krav 3.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt som angir vikeplikt skal plasseres slik at de er godt synlige for trafikk som skal vike, og slik at det ikke kan oppstå tvil om hvilken vegarm eller trafikkstrøm som er pålagt vikeplikt.

Krav 3.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vikeplikt- og forkjørsskilt skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Veiledning til kravet

Unntak kan være gitt i bestemmelsene for enkelte skilt

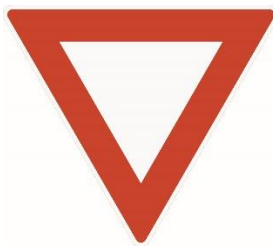
Generelle krav til plassering av trafikkskilt gitt i [kapittel 1.3](#). Her er det også gitt nærmere bestemmelser om kombinasjon av flere hovedskilt.

3.3 Størrelse og utforming

Generelle krav til størrelse og utforming er gitt i [kapittel 1.4](#). Nærmere bestemmelse om valg av skiltstørrelse kan være gitt for det enkelte skilt.

3.4 Bestemmelser for de enkelte skilt

3.4.1 202 Vikeplikt

Figur 3.4.1—1 — 202 Vikeplikt

Anvendelse

Skiltet angir at kjørende har vikeplikt for kjørende trafikk i begge retninger på kryssende veg, jf. [skiltforskriften, skilt 202](#).

Krav 3.4.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal brukes i følgende tilfeller:

- Foran kryss med forkjørsvveg, også der sporvogn skal kjøre inn på forkjørsvveg
- Foran forkjørsryss
- Foran rundkjøring, også der sporvogn skal kjøre inn i rundkjøring
- Foran kryss med sykkelveg hvor kjørende på vegen skal pålegges vikeplikt
- I avkjørsel hvor det kan være tvil om vikepliktsforholdene

Forkjørsvveger

Kriterier for etablering av forkjørsvveger er omtalt under skilt [kapittel 3.4.3](#).

Krav 3.4.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På forkjørsvveg angitt med skilt [kapittel 3.4.3](#) skal skilt 202, eller i spesielle tilfeller skilt [kapittel 3.4.2](#), settes opp i alle sideveger og kryssende veger, og i avkjørsler hvor det kan være tvil om vikepliktsforholdene.

Veiledning til kravet

Dette gjelder også der sporvogn kjører inn på forkjørsvveg.

Krav 3.4.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal ikke benyttes på akselerasjonsfelt skiltet med skilt 531 «Felt for fartsøkning», jf. [skiltforskriftens bestemmelser for skilt 206](#) og normalbestemmelsene for skilt 531.

Skilt 202 opphever eventuell forkjørsvregulering på den vegen det settes opp, se skilt [kapittel 3.4.4](#).

Forkjørsvregulerte sykkelveger

Krav 3.4.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når en sykkelveg forkjørsvreguleres skal skilt 202 med underskilt 826 [kapittel 9.4.14](#) settes opp. Det er ikke nødvendig med underskilt 826 når forkjørsvregulert sykkelveg krysser annen sykkelveg.

Veiledning til kravet

Krav til synlighet for disse skiltene er gitt under «Plassering», [krav 3.4.1—9](#) til [krav 3.4.1—16](#)

Krav 3.4.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal ikke benyttes på sykkelveger for å markere steder der syklistene er pålagt vikeplikt etter trafikkreglene.

Forkjørsvkryss og rundkjøringer

Krav 3.4.1—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I forkjørsvkryss angitt med skilt [kapittel 3.4.5](#) skal skilt 202, eller i spesielle tilfeller skilt [kapittel 3.4.2](#), settes opp i sideveg eller kryssende veg.

Nærmere bestemmelser om etablering av forkjørsvkryss er gitt under [kapittel 3.4.5](#).

Krav 3.4.1—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal settes opp foran alle innkjøringer til rundkjøringer, sammen med skilt 406 «Påbudt rundkjøring».

Veiledning til kravet

Dette gjelder også der sporvogn kjører inn i rundkjøring.

Skilt 202 med underskilt 826 kan benyttes for å gi trafikk på lite trafikkert veg med fartsgrense 50 km/t eller lavere vikeplikt for sykkelveg som krysser denne vegen tilnærmet vinkelrett i god avstand fra kryss, forutsatt at krav til sikt i N100 er tilfredsstillt. På sykkelvegen forvarsles dette med skilt [kapittel 3.4.5](#), se [krav 3.4.5—5](#).

Avkjørsler

Skilt 202 kan brukes for å klargjøre trafikkreglenes bestemmelser om vikeplikt når en kommer fra avkjørsel, parkeringsplass, bensinstasjon e.l., uten at skilt [kapittel 3.4.3](#) eller skilt [kapittel 3.4.5](#) er satt opp på kryssende veg. Slik bruk av skilt 202 avgrenses til steder der det er stor fare for at trafikantene misforstår hvilke vikepliktsregler som gjelder, og dette kan medføre ulykker.

Underskilt

Krav 3.4.1—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 kan bare ha følgende underskilt:

- [Kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand»
- [Kapittel 9.4.12](#) 822 «Forløp av forkjørsveg»
- [Kapittel 9.4.13](#) 824 «Forvarsling av stopp»
- [Kapittel 9.4.14](#) 826 «Sykkeltrafikk i begge retninger»

Veiledning til kravet

Rundkjøringer kan forvarsles med skiltkombinasjonen 202 «Vikeplikt»/406 «Påbudt rundkjøring»/ [kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand».

I vegkryss hvor det ikke er umiddelbart klart hvordan forkjørsvegen føres gjennom krysset, kan skilt 202 ha underskilt 822 «Forløp av forkjørsveg».

Vikepliktsregulering med [kapittel 3.4.2](#) skilt 204 kan forvarsles med skilt 202 og underskilt [kapittel 9.4.13](#), se skilt [kapittel 3.4.2](#).

Krav 3.4.1—8_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I de tilfeller underskilt 822 brukes, skal det brukes både sammen med skilt 202 «Vikeplikt» på sidevegen og sammen med skilt [kapittel 3.4.3](#) foran krysset på forkjørsvegen.

Krav 3.4.1—8_2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal ha underskilt 826 «Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger» når skiltet brukes for å gi trafikk på veg vikeplikt for sykkelveg med tovegs trafikk.

Plassering

Krav 3.4.1—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal plasseres før og så nær eventuell vikelinje som praktisk mulig.

Krav 3.4.1—9_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal plasseres mellom eventuell gang- og sykkelveg og forkjørsregulert veg.

Krav 3.4.1—9_2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke plasseres så langt ut til siden at det kommer ut av synsfeltet for vikepliktig trafikk.

Krav 3.4.1—9_3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når forkjørsregulert sykkelveg ligger nær forkjørsregulert veg, skal skilt 202 settes opp både før sykkelvegen og før forkjørsvegen for trafikk fra sideveg.

Krav 3.4.1—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vikepliktregulering med skilt 202 skal på veg med fast dekke suppleres med oppmerking 1022 «Vikelinje» - se N302.

Det må påses at skiltets forside ikke er synlig til misforståelse for fører på kryssende veg. For å unngå dette, kan det være nødvendig å plasseres skiltet i en annen vinkel enn 90° i forhold til kjøreretningen på tilfarten.

Krav 3.4.1—11 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal settes opp på begge sider av kjørebanelen dersom tilfarten har to eller flere kjørefelt inn mot krysset.

I visse situasjoner kan det også suppleres med et vikepliktskilt på venstre side av vegen eller på trafikkøyr (tosidig plassering):

- På steder hvor vikepliktskiltet på høyre side bare kan plasseres langt ut til siden, f.eks. i bakkant av fortau eller i skillet mot forkjørsveg og gang- og sykkelveg.
- På steder hvor sikten mot vikepliktskiltet på høyre side er dårlig på grunn av bygninger, vegetasjon, parkerte kjøretøy, lysmaster eller andre trafikkskilt.
- I kryss hvor sidevegen gjør skarp høyresving inn mot krysset (skiltet kommer utenfor bilførerens synsvinkel eller sikten mot vikepliktskiltet hindres av bilens karosseri).

Krav 3.4.1—12 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Minst ett skilt 202 skal om mulig være synlig i en avstand som angitt i [tabell 1.3.1—1](#), og skal alltid være synlig i stoppsiktavstand fra vikelinja.

Krav 3.4.1—12_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis kravet i [tabell 1.3.1—1](#) ikke kan tilfredsstilles, skal skilt 202 også forvarsles med skilt 202 med underskilt 802 «Avstand», plassert tilsvarende som krav til plassering av fareskilt, [krav 2.2—3](#).

Krav 3.4.1—13 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

I signalregulerte vegkryss på forkjørsveg skal skilt 202 plasseres på samme stolpe som primærsignalet for sidevegen.

Krav 3.4.1—13_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal stå over signalhodet.

Krav 3.4.1—14 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Foran rundkjøringer skal skilt 406 «Påbudt rundkjøring» settes opp sammen med skilt 202 og under dette.

Krav 3.4.1—15 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

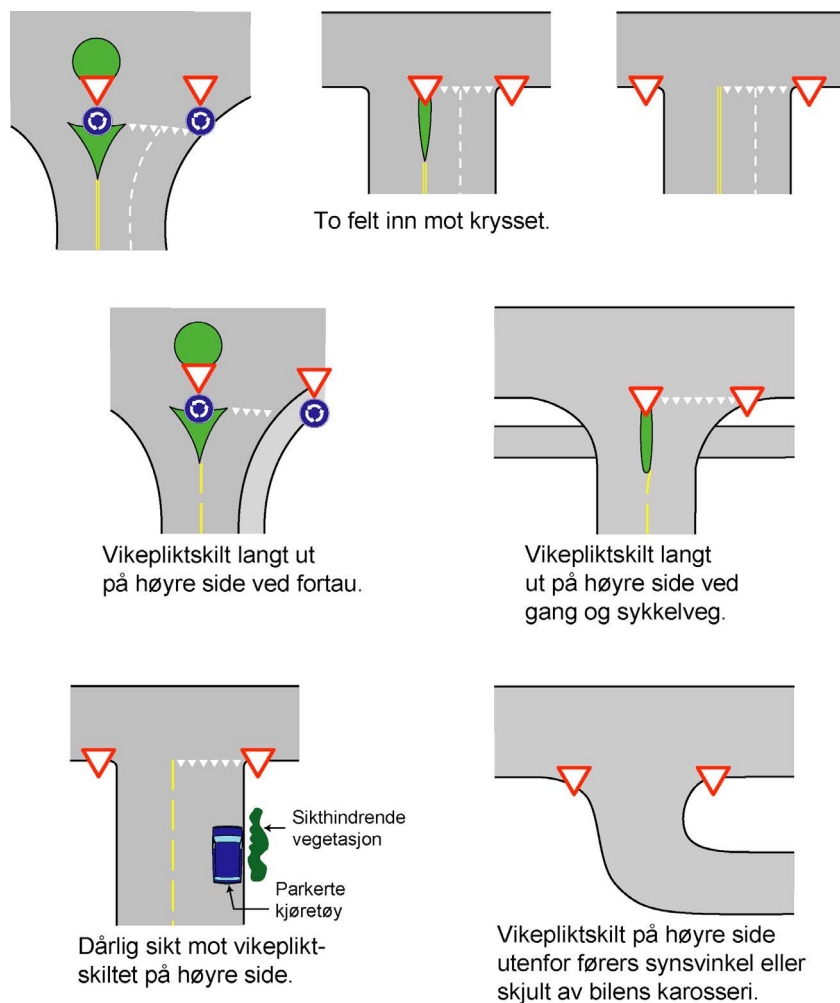
I andre kryss enn rundkjøringer kan påbudsskilt eller skiltene 330 «Svingeforbud» eller 332 «Vendingsforbud» plasseres på samme stolpe som skilt 202, og skal da stå under 202.

Skilt 729 «Gate-/vegnavnskilt» kan plasseres over og vinkelrett på skilt 202 dersom dette gir best synlighet og lesbarhet for gate- og vegnavnet.

Krav 3.4.1—16 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Andre hovedskilt enn de som er nevnt ovenfor i dette kapittel, skal ikke plasseres sammen med skilt 202.

Figur 3.4.1—2 — Eksempler på tosidig plassering av vikepliktskilt

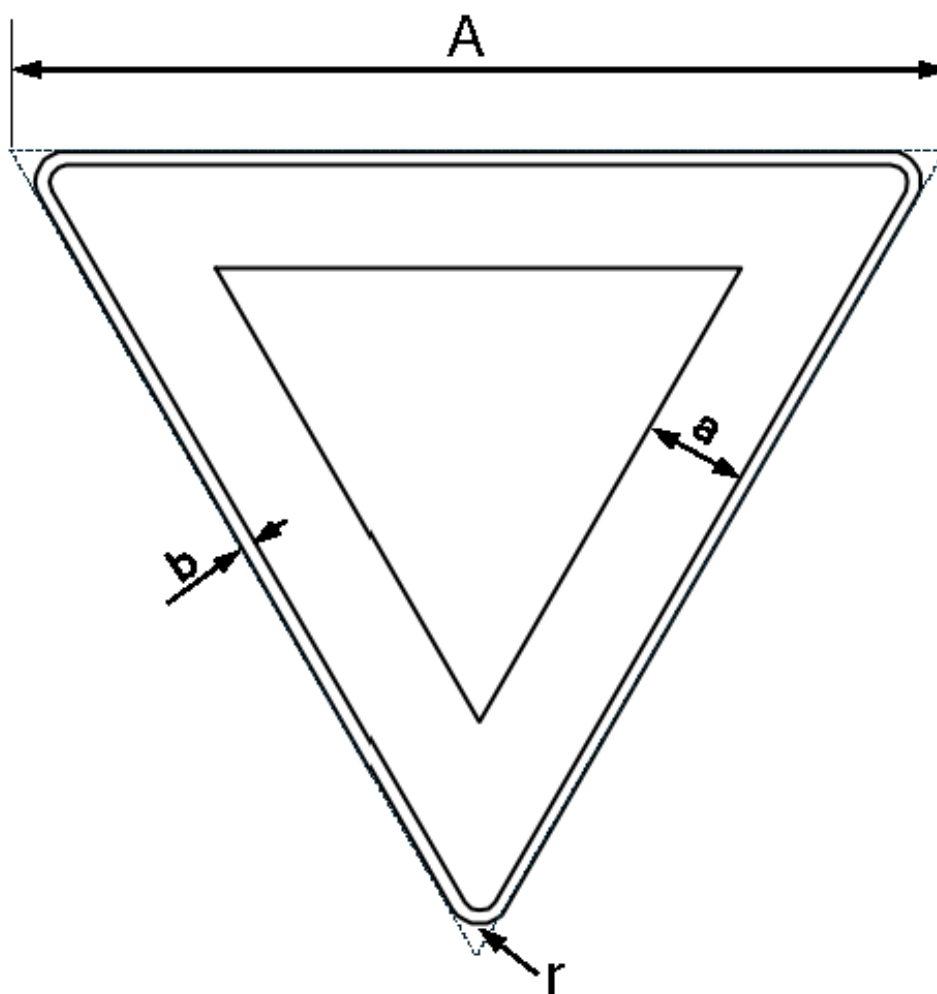
Størrelse og utforming

Krav 3.4.1—17 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 202 skal ha størrelse MS, hvis ikke annet er angitt nedenfor:

- Størrelse LS kan brukes på smale avkjørsler, og sideveger med svært lite trafikk dersom vikepliktforholdet klart framgår av kryssets utforming.
- Størrelse LS kan også brukes i forbindelse med signalanlegg i byområder.
- Størrelse SS skal brukes til forvarsling, og eventuelt også i krysset, dersom vikepliktig veg har fartsgrense høyere enn 80 km/t.
- Størrelse US kan brukes på sykkelveg ved kryss med andre sykkelveger og gang- og sykkelveger.
- US kan også brukes i envegsregulerte gater med toveis sykkeltrafikk, der skiltet gjelder sykkeltrafikken.

Figur 3.4.1—3 — Utforming av skilt 202

Tabell 3.4.1—1 — Størrelser skilt 202

	Sidelengde A	Bordbredde a	Bordbredde b	Hjørneradius r
US	400	50	6,5	15
LS	700	80	10	20
MS	900	100	15	30
SS	1200	150	20	40
Mål i mm				

3.4.2 204 Stopp

Figur 3.4.2—1 — 204 Stopp

Skilt 204 regulerer vikepliktsforholdene i vegkryss på samme måte som [kapittel 3.4.1 202« Vikeplikt»](#), og pålegger i tillegg kjørende å stanse helt før kjøring inn i krysset, jf. [skiltforskriften, skilt 204](#).

Skilt 204 kan, med de kriterier som er gitt nedenfor, brukes i stedet for skilt 202 i følgende tilfeller:

- Foran kryss med forkjørsvveg
- Foran forkjørs-kryss

Skilt 204 må brukes med varsomhet, slik at reguleringen gir den effekt som ønskes og i overveiende grad blir respektert.

Krav 3.4.2—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 204 skal bare brukes i følgende tilfeller:

- I kryss der siktforholdene ikke er tilstrekkelig

Veiledning til kravet

I nye kryss forutsettes det at siktkrav i N100 er tilfredsstilt. På eksisterende veger bør sikt målt fra et punkt 2 m inn i sidevegen fra kjørebane kant til midt i konflikterende kjørefelt minst være stoppsikt for den forkjørsregulerte vegen. På veger med fartsgrense 50 km/t eller lavere kan sikten være mindre enn stoppsikt, ved høyere fartsgrense må kravet til stoppsikt tillegges større vekt. I tettbygd strøk, hvor sikten i kryss ofte er redusert, bør skilt 204 bare brukes dersom ulykkessituasjonen i krysset skyldes manglende overholdelse av vikeplikt, eller dersom fartsnivået på den kryssende vegen er svært høyt.

- I kryss hvor det er nødvendig for trafikantene å stanse helt for å få et overblikk over kryssområdet eller trafikksituasjonen før de kjører inn, selv om sikten er tilfredsstillende.

Veiledning til kravet

Viktige forhold er at krysset eller trafikksituasjonen er mer komplisert enn det kan se ut til for en trafikant som nærmer seg, at det er vanskelig å vurdere farten på kryssende kjøretøy fordi det er manglende elementer i omgivelsene å relatere farten til, eller at det har skjedd ulykker som kan tilbakeføres til disse forholdene. Nye veger utformes slik at det ikke blir behov for å benytte skilt 204.

Krav 3.4.2—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 204 skal ikke brukes foran forkjørsregulerte sykkelkryssinger.

Veiledning til kravet

Slike kryssinger skal utføres slik at det ikke er behov for å benytte skilt 204 for å oppnå tilfredsstillende trafiksikkerhet.

Krav 3.4.2—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 204 skal ikke brukes ved planoverganger.

Skilt 204 opphever eventuell forkjørsregulering på den vegen det settes opp, se skilt [kapittel 3.4.4](#).

Underskilt**Krav 3.4.2—4 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 204 kan bare ha underskilt [kapittel 9.4.12](#) 822 «Forløp av forkjørsveg».

MERKNAD Se bestemmelser for [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt» for bruk av underskilt 822.

Plassering**Krav 3.4.2—5 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vikepliktsregulering med skilt 204 på veg med fast dekke skal suppleres med oppmerking 1020 «Stopplinje» - se N302.

Krav 3.4.2—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 204 skal plasseres så nær stopplinje som det er praktisk mulig uten at skiltet kommer for nær kryssende veg eller for langt ut av synsfeltet for vikepliktig trafikk. Der det også er sykkelveg, gjelder samme regler som for skilt [kapittel 3.4.1](#), se [krav 3.4.1—9 1](#).

MERKNAD Hvis det ikke kan merkes stopplinje, plasseres skilt 204 så nær kryssende veg som mulig.

Det må påses at skiltets forside ikke er synlig til misforståelse for førere på kryssende veg. For å unngå dette, kan det være nødvendig å plassere skiltet i en annen vinkel enn 90° i forhold til kjøreretningen på tilfarten.

Krav 3.4.2—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 204 skal settes opp på begge sider av kjørefeltet eller kjørebanelen, men på enfeltsveger kan skiltet plasseres kun på høyre side dersom det alltid er synlig i en avstand større enn stoppsikt.

Krav 3.4.2—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Minst et skilt 204 skal være synlig i en avstand som angitt i fig 1-3.1 i del 1, og skal alltid være synlig i stoppsiktavstand fra stopplinja. Hvis kravet i fig 1- 3.1 i del 1 ikke kan tilfredsstilles, skal skilt 204 også forvarsles med skilt [kapittel 3.4.1](#) med underskilt [kapittel 9.4.13](#), med avstand fra stopplinja tilsvarende krav til plassering av fareskilt, [krav 2.2—3](#).

Krav 3.4.2—9 SKAL

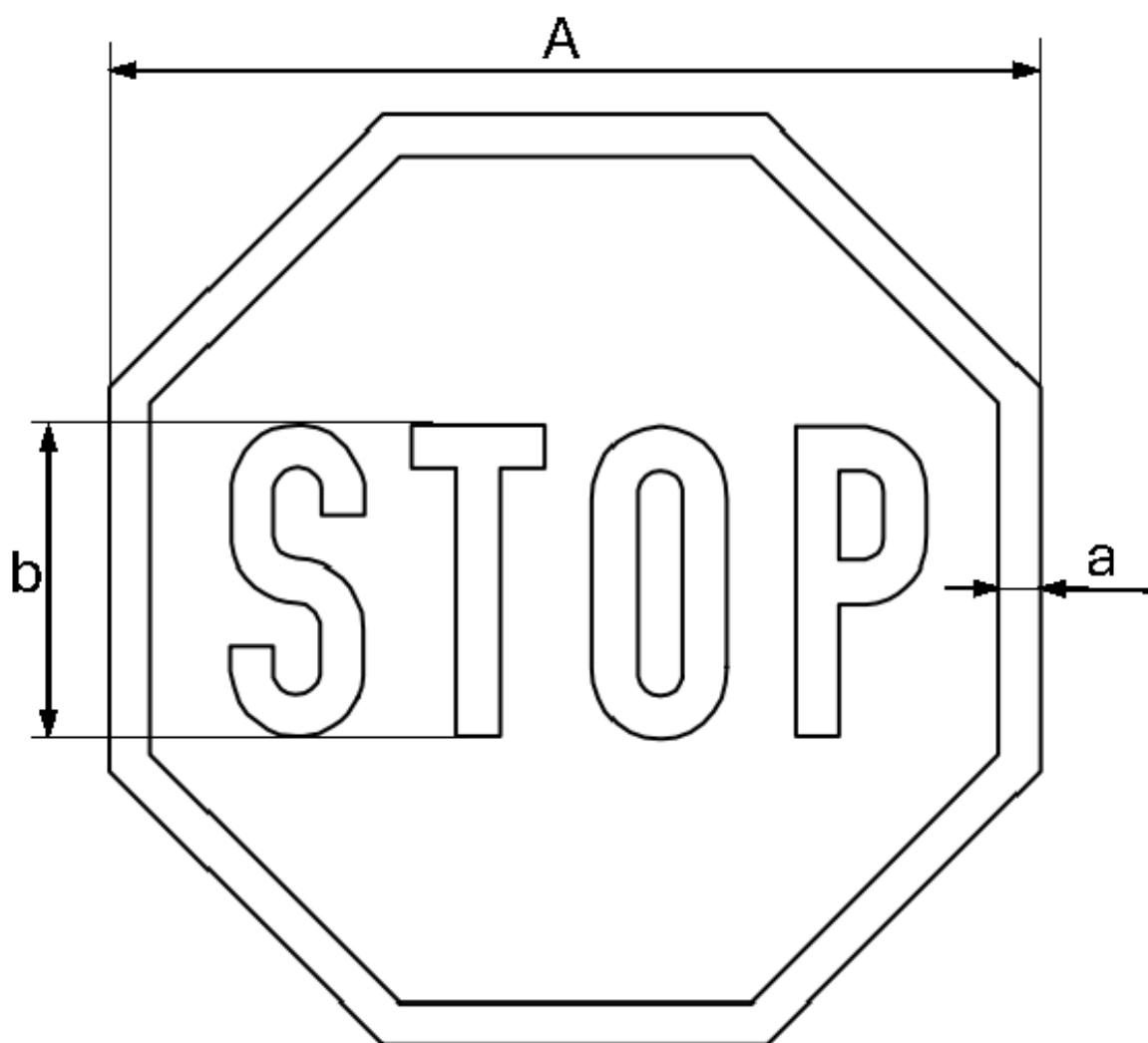
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 204 skal ikke kombineres med andre skilt enn 330 «Svingeforbud», 332 «Vendingsforbud» eller påbudsskilt.

Størrelse og utforming**Krav 3.4.2—10 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

204 Stopp skal bare brukes i størrelse MS, 900 mm.

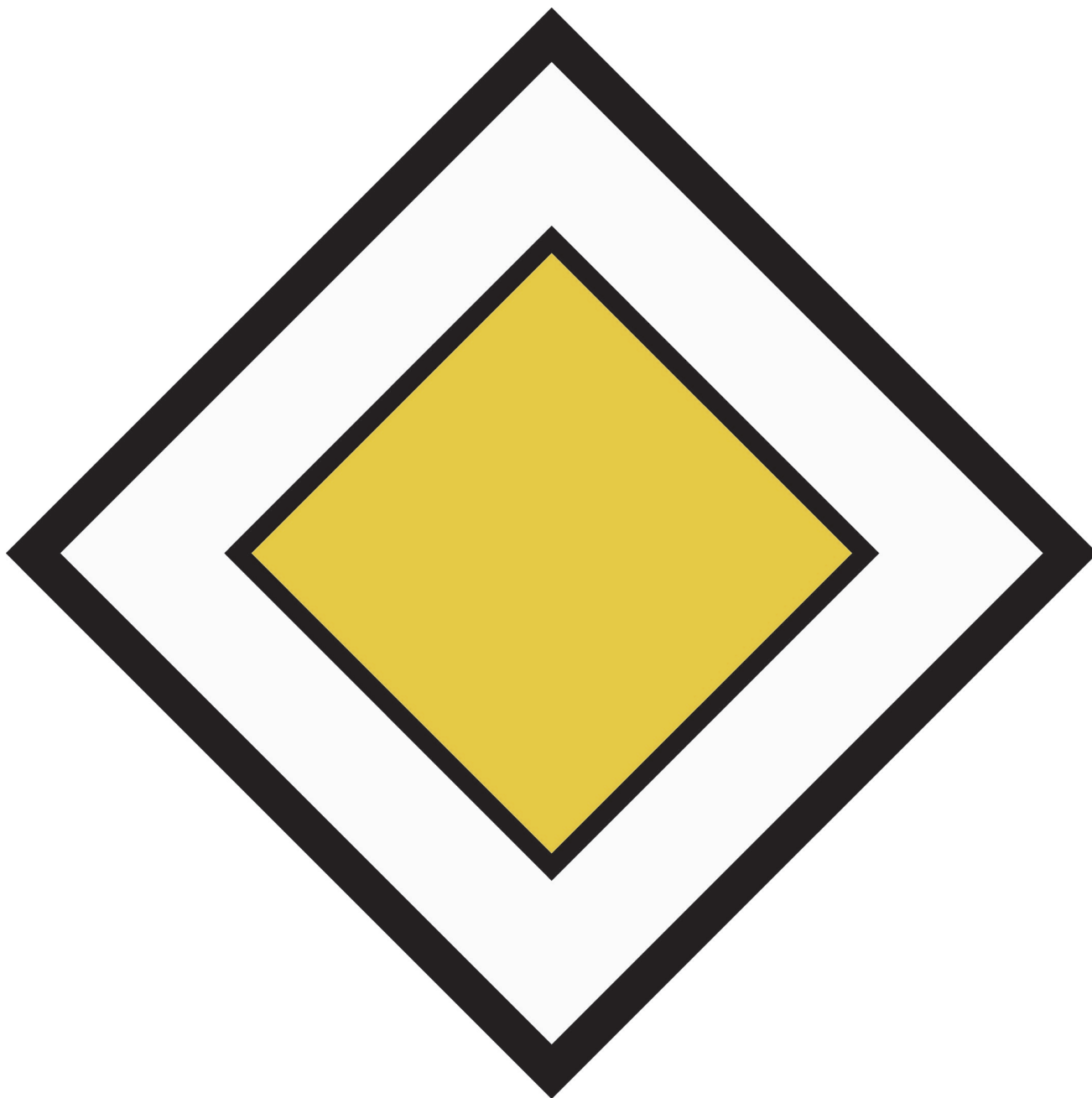

Figur 3.4.2—2 — Utforming av skilt 204

Tabell 3.4.2—1 — Størrelser skilt 204

	Sidelengde A	Bordbredde a	Symbolhøyde b
MS	900	40	300
Mål i mm			

3.4.3 206 Forkjørsvæg

Figur 3.4.3—1 — 206 Forkjørsvæg

Skilt 206 angir at kjørende som kommer fra sideveg eller kryssende veg er pålagt vikeplikt med skilt 202 «Vikeplikt» eller 204 «Stopp», [jf. skiltforskriften, skilt 206](#).

Anvendelse av forkjørregulering av veger og gater

Krav 3.4.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hovedveger og kapasitetssterke gater/veger skal forkjørreguleres jf. N100 .

Krav 3.4.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vegstrekninger med planskilte kryss og fartsendringsfelt skal ikke forkjørreguleres.

Krav 3.4.3—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Veger og gater med parallell forkjørsregulert sykkelveg, skal forkjørsreguleres.

Krav 3.4.3—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Veger og gater som skiller seg ut som mer overordnede i forhold til tilstøtende og nærliggende vegnett kan forkjørsreguleres. Følgende faktorer skal legges til grunn:

- Overordnet vegfunksjon (hovedveg/samleveg)
- Høyere ÅDT
- Høyere vegstandard
- Eventuelt høyere fartsgrense

Veiledning til kravet

Viktige traseer for kollektivtrafikk kan forkjørsreguleres for å sikre god framkommelighet og jevn fart for kollektivtrafikken. Dette vil blant annet gjelde alle strekninger med kollektivfelt.

Veger med sykkelfelt kan forkjørsreguleres for å gi syklende både god framkommelighet og trafiksikkerhet.

Anvendelse av skilt 206 på forkjørsveger og -gater

Forkjørsveg etableres ved oppsetting av skilt [kapittel 3.4.3](#), og reguleringen gjelder til den blir opphevet av skilt [kapittel 3.4.4](#), skilt [kapittel 3.4.1](#) eller skilt [kapittel 3.4.2](#), jf. [skiltforskriften, skilt 206](#).

Krav 3.4.3—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 206 skal settes opp etter kryss på forkjørsveger, men kan sløyfes etter enkelte kryss der det er svært kort avstand mellom kryssene.

Krav 3.4.3—5_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 206 skal ikke settes opp like etter fartsøkingsfelt skiltet med skilt 531 «Felt for fartsøkning».

Krav 3.4.3—5_1_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom alle kryss på en vegstrekning har fartsøkingsfelt skiltet med skilt 531 «Felt for fartsøkning», skal skilt 206 ikke gjentas mellom kryssene.

På forkjørsveg med planskilt kryss angir skilt 531 «Felt for fartsøkning» at trafikkreglenes bestemmelser om kjøring i fartsøkingsfelt gjelder, det vil si at trafikk i fartsøkingsfeltet ikke er pålagt vanlig vikeplikt. For å unngå misforståelser skal skilt 206 derfor ikke gjentas umiddelbart etter fartsøkingsfeltet.

Veiledning til kravet

På strekninger hvor alle kryss er utformet som rundkjøringer er det ikke nødvendig å gjenta skilt 206 mellom rundkjøringene.

Anvendelse av forkjørsregulering på sykkelveger

Krav 3.4.3—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Sykkelveger kan forkjørsreguleres hvis følgende krav er tilfredsstilt:

- Det skal være en sammenhengende sykkelrute hvor alle kryss med sideveger skal ha samme regulering.
- Parallell veg skal være forkjørsregulert.
- Sykkelvegen skal være utformet for rask og trafikksikker sykling.
- Mellom kryssene skal sykkelvegen være adskilt fra parallell veg og skilt fra fortau i samsvar med gjeldende regler i N100.
- Kryss med sekundærvæg som pålegges vikeplikt skal være utformet etter geometri- og siktkrav i N100, og skal kunne skiltes og oppmerkes i henhold til krav i N302 og for skilt [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt».
- Sykkelvegen skal være skiltet med skilt 520 «Sykkelveg», ha en kjørebanebredde på minimum 3,0 m og være merket med gul midtlinje.

Anvendelse av skilt 206 på forkjørsregulerte sykkelveger**Krav 3.4.3—7 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Forkjørsregulerte sykkelveger skal skiltes med skilt 206 i størrelse US 20- 40 m etter kryss med sideveg.

Krav 3.4.3—7_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 206 skal også settes opp 20-40 m før første kryss på den forkjørsregulerte sykkelvegstrekingen.

Underskilt

I vegkryss hvor det videre løp av forkjørsvegen ikke er umiddelbart klart, kan skilt 206 ha underskilt [kapittel 9.4.12](#) 822 «Forløp av forkjørsveg». Nye veger utformes slik at det ikke blir nødvendig å benyttes skilt 822.

Krav 3.4.3—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 206 kan bare ha underskilt 822 «Forløp av forkjørsveg».

Krav 3.4.3—8_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom underskilt 822 brukes, skal det brukes både sammen med skilt 206 «Forkjørsveg» foran krysset på forkjørsvegen og sammen med skilt 202 «Vikeplikt» på sidevegen.

Plassering

Krav 3.4.3—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 206 skal settes opp der forkjørsvegen begynner.

Krav 3.4.3—9_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal gjentas etter vegkryss, slik at det alltid skal være et skilt 206 synlig innen 100 m fra der det svinges inn på vegen.

Veiledning til kravet

Ved kort avstand mellom kryss er det ikke nødvendig å gjenta skiltet etter alle kryssene. Med kort avstand menes at skilt 206 etter første kryss kan sløyfes hvis skilt 206 etter andre kryss er synlig. Dersom avstanden til neste kryss er mer enn ca. 10 km, anbefales skilt 206 gjentatt også mellom kryssene.

Krav 3.4.3—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der forkjørsvegen har parallell sykkelveg, skal skilt 206 plasseres mellom forkjørsvegen og sykkelvegen for å unngå misforståelser om hvilken av vegene skiltet gjelder for.

Krav 3.4.3—10_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 206 på forkjørregulerte sykkelveger skal ikke plasseres mellom sykkelvegen og parallell veg av samme grunn.

Veiledning til kravet

Skilt 206 på forkjørregulert sykkelveg kan plasseres på venstre side av sykkelvegen.

Krav 3.4.3—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved gjentakelse på forkjørsveg skal skilt 206 settes opp på samme stolpe som eventuelt vegruteskilt (skilt 723) og eventuell gjentakelse av fartsgrense (skilt 362).

Krav 3.4.3—11_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene skal da stå i følgende rekkefølge:

- fartsgrenseskilt
- forkjørsvegskilt
- vegruteskilt

Krav 3.4.3—11_2 **SKAL**

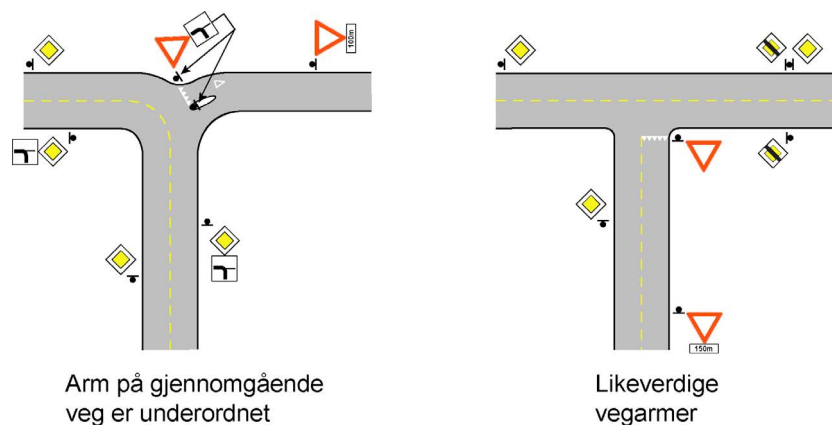
Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom skilt 206 står på samme stolpe som skilt 362 «Fartsgrense», skal det brukes samme størrelsesgruppe som fartsgrenseskiltet.

Krav 3.4.3—11_3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Andre hovedskilt skal ikke plasseres sammen med skilt 206 med unntak av skilt 520 på forkjørregulert sykkelveg.

Figur 3.4.3—2 — Eksempler

Størrelse og utforming

Krav 3.4.3—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 206 står alene eller bare sammen med vegruteskilt (skilt 723), skal det brukes størrelse MS ved fartsgrense 60 km/t eller høyere, og størrelse LS ved fartsgrense 50 km/t eller lavere.

Krav 3.4.3—13 **SKAL**

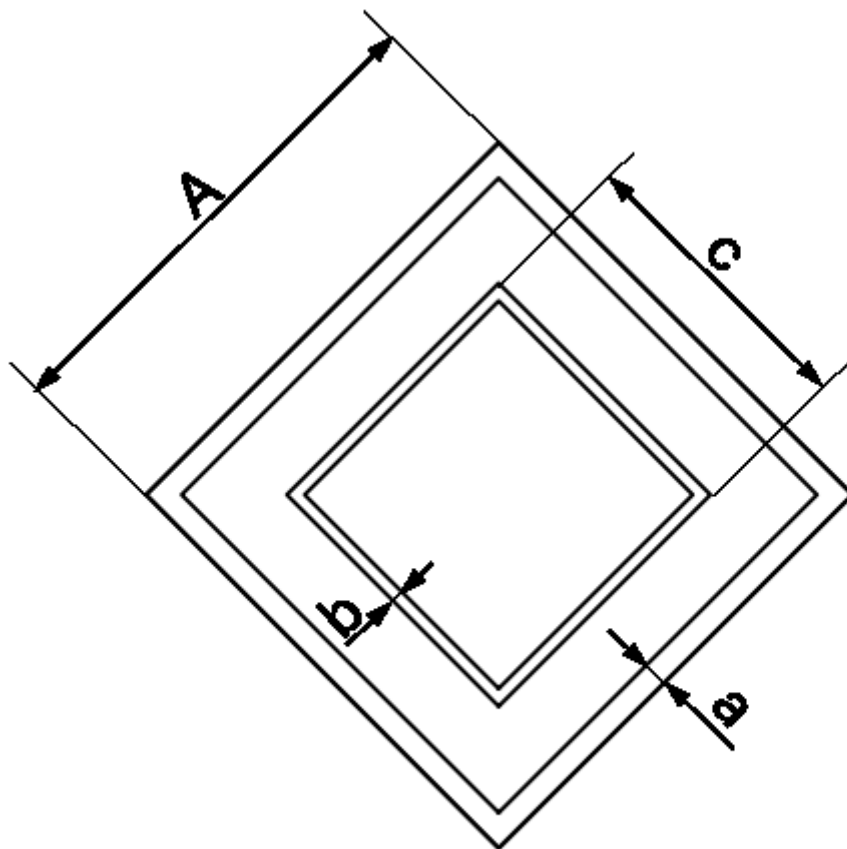
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 206 på forkjørsregulert sykkelveg skal ha størrelse US

Krav 3.4.3—13_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På forkjørsregulert sykkelveg skal ikke skilt 206 stå sammen med andre trafikkskilt enn skilt 520 «Sykkelveg».

Figur 3.4.3—3 — Utforming av skilt 206

Tabell 3.4.3—1 — Størrelser skilt 206

	Sidelengde A	Bordbredde a	Bordbredde b	Firkant c
US	250	12,5	6,25	150
LS	400	20	10	240
MS	500	25	12,5	300
Mål i mm				

3.4.4 208 Slutt på forkjørsveg

Figur 3.4.4—1 — 208 Slutt på forkjørsveg

Forkjørsveg etablert med skilt [kapittel 3.4.3](#) 206 «Forkjørsveg» oppheves ikke av vegkryss, men gjelder til oppsatt skilt [kapittel 3.4.4](#) 208 «Slutt på forkjørsveg», skilt [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt» eller skilt [kapittel 3.4.2](#) 204 «Stopp», jf. [skiltforskriften, skilt 206](#).

Krav 3.4.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Forkjørsveg skal oppheves på naturlig sted, fortrinnsvis i kryss med annen forkjørsveg, i rundkjøring, eller foran annen kryssende veg.

I visse tilfeller kan det også være naturlig å oppheve forkjørsveg på strekning, for eksempel der vegen endrer karakter ved innkjøring til et sentrumsområde hvor det ikke er naturlig at vegen fortsetter som forkjørsveg.

Krav 3.4.4—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 208 skal brukes for å angi slutt på forkjørsveg når denne slutter foran kryss med veg som ikke er forkjørsveg, eller på fri vegstrekning.

Krav 3.4.4—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når forkjørsveg slutter eller brytes i kryss med annen forkjørsveg, skal skilt [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt med underskilt» [kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand» (evt. [Kapittel 9.4.13](#)) settes opp som forvarsling, og skilt 202 (evt. [Kapittel 3.4.2](#) 204 «Stopp») settes opp på vanlig måte i krysset. Skilt 208 «Slutt på forkjørsveg» skal ikke brukes foran krysset i slike tilfeller.

Krav 3.4.4—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når forkjørsveg avsluttes i rundkjøring, skal skiltkombinasjonen [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt»/ 406 «Påbudt rundkjøring» / [kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand» settes opp som forvarsling. Slik forvarsling kan sløyfes dersom diagramorienteringstavle (skilt 703) med symbol for rundkjøring er satt opp.

Krav 3.4.4—4_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 208 Slutt på forkjørsveg skal ikke brukes foran rundkjøring.

Der forkjørsreguleringen avsluttes i kryss og vegen fortsetter rett fram, og det ikke klart fremkommer for trafikantene at forkjørsreguleringen er opphevet, kan skilt 208 settes opp etter krysset.

Krav 3.4.4—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 208 skal benyttes for å oppheve forkjørsregulert sykkelveg.

Underskilt**Krav 3.4.4—6 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 208 kan bare ha underskilt 802 «Avstand», og kun dersom det unntaksvis er nødvendig med forvarsling.

Krav 3.4.4—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Oppheving av forkjørsveg med skilt 202 «Vikeplikt» [kapittel 3.4.1](#), eller 204 «Stopp» [kapittel 3.4.2](#), skal ikke forvarsles med skilt 208, men med skilt 202 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#), eller skilt 824 «Forvarsling av stopp» [kapittel 9.4.13](#).

Plassering**Krav 3.4.4—8 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 208 skal settes opp på begge sider av vegen når skiltet markerer sted der forkjørsvegen slutter.

Krav 3.4.4—9 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

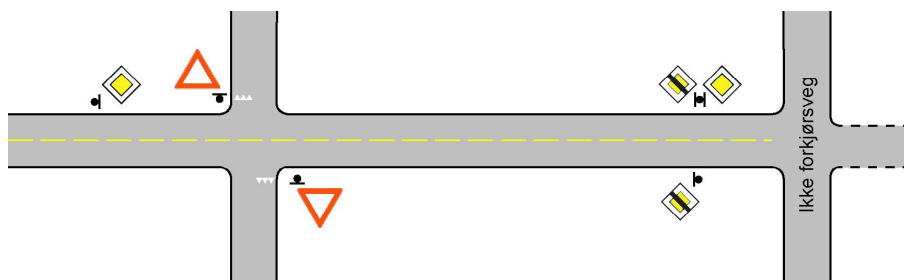
Skilt 208 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Krav 3.4.4—10 SKAL

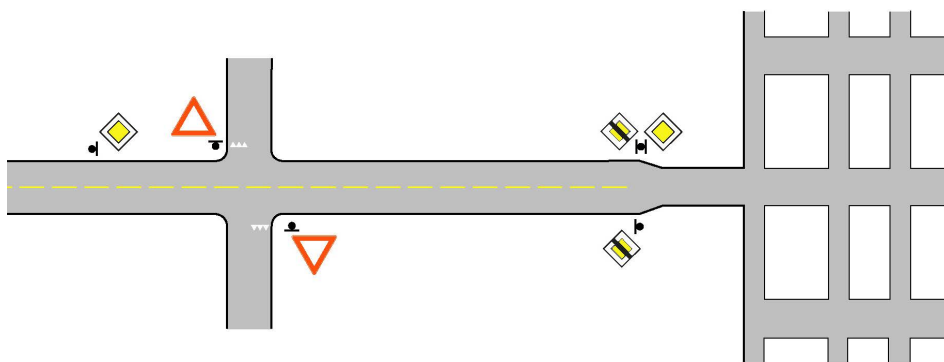
Gjeldende fra 01.06.2023

Der forkjørsveg slutter foran kryss med veg som ikke er forkjørsveg, skal skilt 208 settes opp ca. 50-100 m foran krysset, eller minst 50 m etter eventuell orienteringstavle.

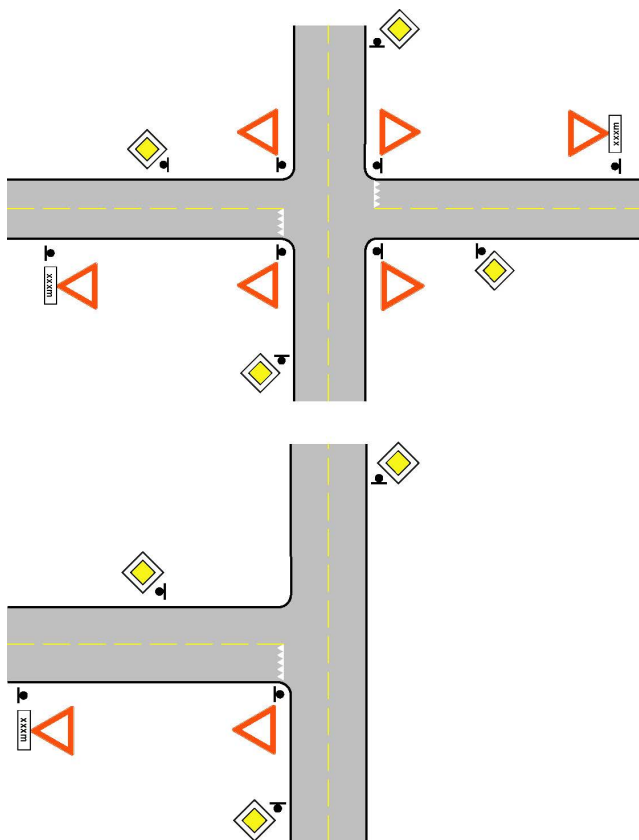
Ved eventuell supplerings med skilt 208 etter kryss, er det tilstrekkelig å sette opp skiltet bare på høyre side av vegen.

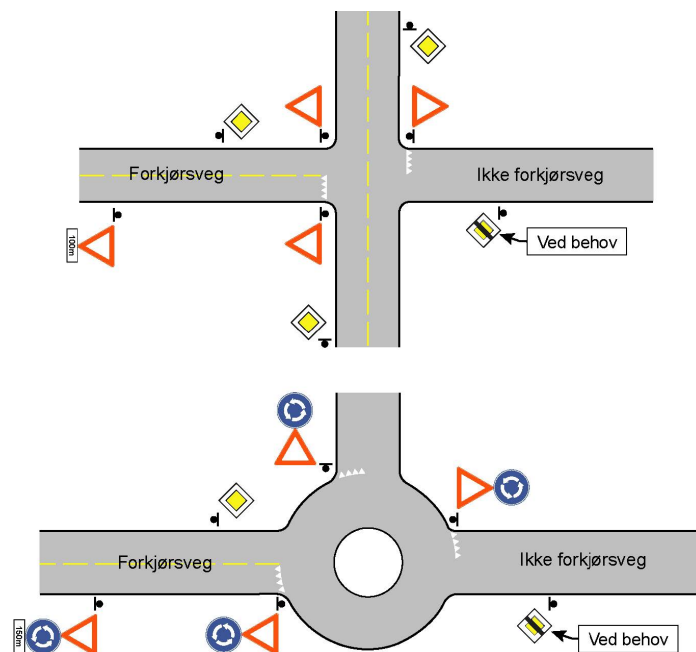
Figur 3.4.4—2 — Eksempel: Avslutning av forkjørsvæg foran kryss med väg som ikke er forkjørsvæg

Figur 3.4.4—3 — Eksempel: Avslutning av forkjørsvæg på vegstrekning

Figur 3.4.4—4 — Eksempel: Brudd på forkjørsvæg i kryss

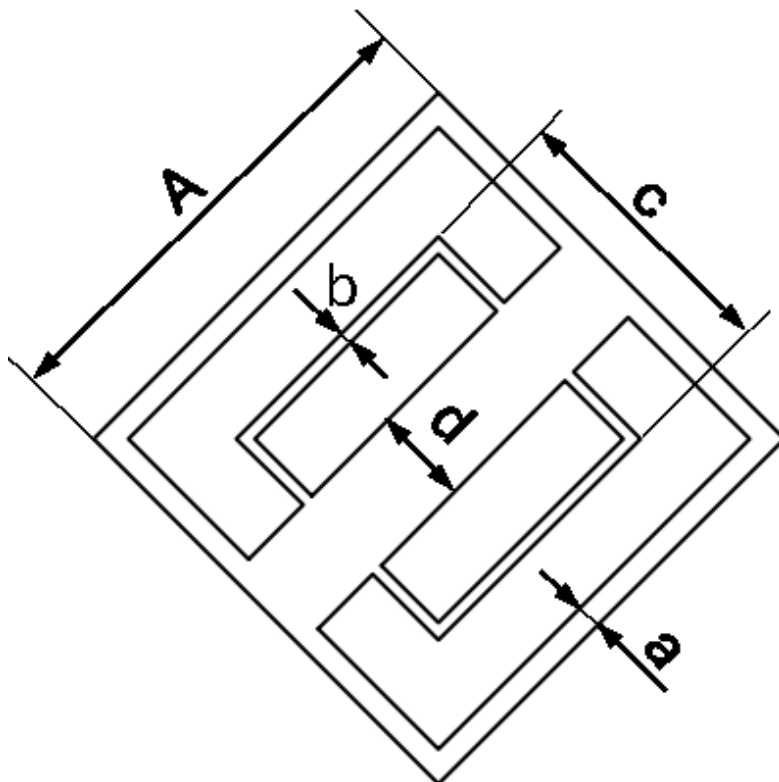
Figur 3.4.4—5 — Eksempel: Slutt på forkjørsveg i kryss

Størrelse og utforming

Krav 3.4.4—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse US skal brukes på sykkelveger. Ellers skal størrelse MS brukes.

Figur 3.4.4—6 — Utforming av skilt 208

Tabell 3.4.4—1 — Størrelser skilt 208

	Sidelengde A	Bordbredde a	Bordbredde b	Firkant c	Felt d
US	250	12,5	6,25	150	50
MS	500	25	12,5	300	100
Mål i mm					

3.4.5 210 Forkjørskryss

Figur 3.4.5—1 — 210 Forkjørskryss

Skiltet varsler om farlig vegkryss hvor kjørende fra sideveg eller kryssende veg er pålagt vikeplikt med skilt 202 «Vikeplikt» [kapittel 3.4.1](#) eller skilt 204 «Stopp» [kapittel 3.4.2](#), jf. [skiltforskriften, skilt 210](#).

Anvendelse

Skilt 210 kan brukes i to tilfeller:

- 1) Som fareskilt foran vegkryss på forkjørsveger.
- 2) Foran kryss på andre veger enn forkjørsveger for å etablere forkjørskryss.

Fareskilt på forkjørsveg

På veg med skilt 206 «Forkjørsveg» kan skilt 210 brukes:

- Foran vegkryss som er uoversiktlig eller komplisert.
- Foran vegkryss hvor det er registrert ulykker som kan skyldes vikepliktsforholdene i krysset, eller der det er fare for at ulykker lett vil kunne skje.

Krav 3.4.5—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 skal ikke brukes hvis siktkrav i N100 er tilfredsstilt, eller foran vegkryss som er varslet med orienteringstavler.

Krav 3.4.5—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 skal ikke brukes foran rundkjøringer, signalregulerte kryss eller akselerasjonsfelt.

Forkjørs kryss

Skilt 210 brukes når det etableres forkjørs kryss på veger som ikke er forkjørsveger, og trafikk på veg som får forkjørsrett lett kan være i tvil om hvilke forkjørsregler som gjelder. Der ramper i planskilte kryss munner ut i veg som ikke er forkjørsveg, vil det vanligvis ikke være nødvendig å benytte skilt 210 på denne vegen.

Krav 3.4.5—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Forkjørs kryss skal bare etableres i følgende tilfeller:

- kryss med mange ulykker som kan tilbakeføres til vikepliktsforholdene
- nærmest tilliggende kryss til signalregulert kryss for å bedre trafikkavviklingen i dette
- kryss nær signalregulert gangfelt, for å hindre misforståelser om hvor signalreguleringen gjelder

Krav 3.4.5—3_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Med de unntak som er nevnt ovenfor, skal forkjørs kryss ikke brukes for å regulere mellomliggende kryss på en strekning med signalregulering.

Krav 3.4.5—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

I forkjørs kryss skal skilt [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt» eller skilt [kapittel 3.4.2](#) 204 «Stopp» settes opp i sideveg.

Krav 3.4.5—4_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 skal settes opp for begge forkjørsberettigede kjøreretninger i X-kryss.

Krav 3.4.5—4_2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

I T-kryss skal skilt 210 settes opp for den kjøreretningen som har sidevegen på sin høyre side, og kan også settes opp for den andre kjøreretningen.

Sykkelveg**Krav 3.4.5—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Sykkelveg som krysser lite trafikkert veg som ikke er forkjørsveg, med fartsgrense 50 km/t eller lavere, kan forkjørsreguleres hvis følgende forhold også er tilfredsstilt:

- kryssingen har minst 40 m avstand til andre vegkryss
- siktkrav i N100 og siktkrav for skilt i N300 er tilfredsstilt

Krav 3.4.5—5_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 i størrelse US skal da settes opp på sykkelvegen for å varsle om at kryssende trafikk har vikeplikt. Kryssende trafikk skal varsles med oppsetting av skilt 202 med underskilt 826.

Underskilt

Krav 3.4.5—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 kan bare ha underskilt 802 «Avstand».

Plassering

Krav 3.4.5—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 skal settes opp i samme avstand foran forkjørs kryss som for fareskilt, se [krav 2.2—3](#).

Krav 3.4.5—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 skal settes opp i god avstand fra eventuell orienteringstavle, og etter denne.

Krav 3.4.5—9 **SKAL**

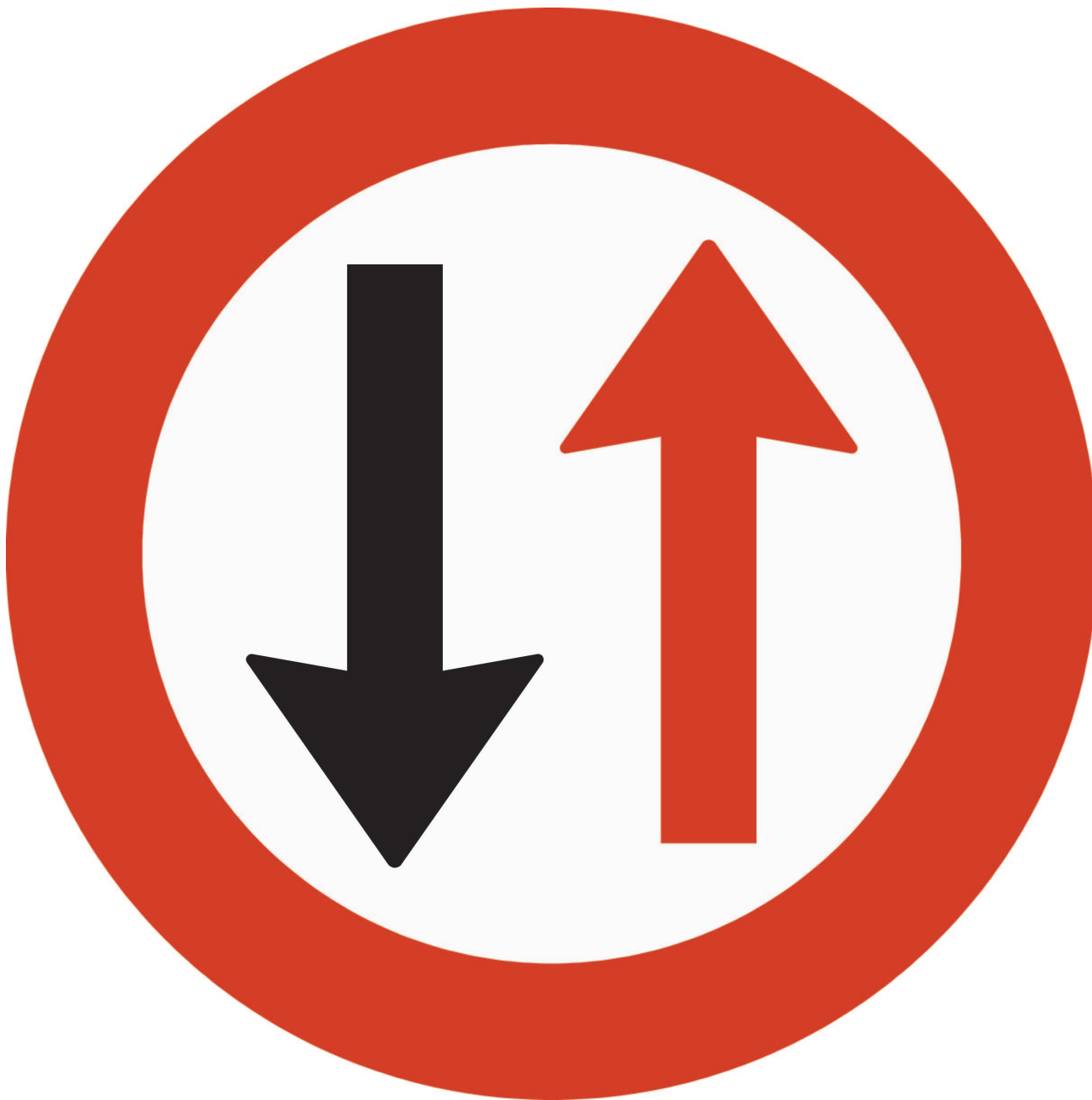
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 210 må ikke plasseres slik at det kan oppstå misforståelser om hvilken sideveg reguleringen gjelder.

Størrelse

Størrelsene US, LS, MS og SS kan brukes som for fareskilt.

3.4.6 212 Vikeplikt overfor møtende kjørende

Figur 3.4.6—1 — 212 Vikeplikt overfor møtende kjørende

Skiltet angir forbud mot å kjøre inn på smal vegstrekning dersom dette medfører at møtende trafikk blir hindret, jf. [skiltforskriften, skilt 212](#).

Anvendelse

Skilt 212 kan brukes til å regulere vikepliktforholdet ved veginnsnevninger som er så smale at to kjøretøy ikke kan passere hverandre, og bestemmelser i [trafikkreglene § 7 nr. 6](#) ikke kan anvendes.

MERKNAD Generelt anbefales det å ikke regulere med skiltene 212/214, da det anses som sikkerhetsmessig best at trafikanter i begge retninger i størst mulig grad er innstilt på å vise hensyn og vike. Ved større trafikkmengder enn ÅDT 500-1000, eller når den smale vegstrekningen er over 50 meter, kan skyttelsignalanlegg vurderes.

Krav 3.4.6—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 212 brukes, skal skilt [kapittel 3.4.7](#) 214 «Møtende kjørende har vikeplikt» settes opp for trafikk i motsatt kjøreretning.

Regler for bruk av skiltene 212 og 214 [kapittel 3.4.7](#) ved midlertidig regulering i forbindelse med vegarbeid er gitt i [N301](#).

Ved valg av hvilken retning som pålegges vikeplikt, legges det vekt på hvor forholdene ligger best til rette for å stoppe, og at vikepliktig fører har tilstrekkelig sikt til å kunne overholde sin vikeplikt.

Krav 3.4.6—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

For vikepliktig fører skal det minst være sikt fram til møtende kjøretøy når dette har en avstand på stoppsikt fram til skilt [kapittel 3.4.7](#) 214 «Møtende kjøretøy har vikeplikt».

Underskilt**Krav 3.4.6—3 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis skilt 212 ikke kan ses på en avstand lik stoppsikt i henhold til fartsgrensen på stedet, eller fartsnivået er over 60 km/t, skal det forvarsles ved oppsetting av samme skilt med underskilt 802 «Avstand».

Plassering**Krav 3.4.6—4 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 212 skal settes opp rett foran innsnevringen, men slik at kjøretøy som stanser like foran skiltet ikke hindrer motgående kjøretøy i å passere.

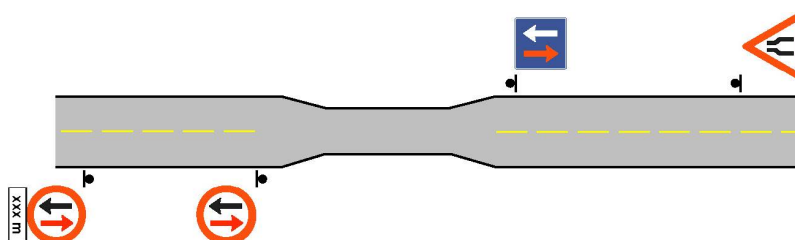
Krav 3.4.6—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 212 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Størrelsene LS og MS kan brukes tilsvarende som for forbudsskilt.

Figur 3.4.6—2 — Eksempel på anvendelse av skilt 106, 212 og 214 ved veginnsnevring

3.4.7 214 Møtende kjøretøy har vikeplikt

Figur 3.4.7—1 — 214 Møtende kjøretøy har vikeplikt

Anvendelse

Krav 3.4.7—1 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 214 skal settes opp foran vegstrekning der motgående trafikk er pålagt vikeplikt med skilt 212 «Vikeplikt overfor møtende kjørende».	

Krav 3.4.7—1_1 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 214 skal ikke brukes i andre tilfeller.	

Underskilt

Krav 3.4.7—2 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 214 skal ikke ha underskilt.	
<i>Veiledning til kravet</i>	
<i>Dersom det er nødvendig å forvarsele den regulerte vegstrekningen, brukes skilt 106 «Smalere veg».</i>	

Plassering

Krav 3.4.7—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 214 skal settes opp rett foran den regulerte innsnevringen, men slik at eventuelt møtende kjøretøy har plass til å passere.

Krav 3.4.7—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 214 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

MS 600 x 600 mm.

4 Forbudsskilt

4.1 Anvendelse

Skiltforskriften:

«1. Forbudsskilt angir at det gjelder et forbud på vedkommende vegstrekning eller sted, eller at tidligere angitt forbud slutter å gjelde.

2. Forbudsskilt gjelder i kjøreretningen fra der skiltet er satt opp og fram til nærmeste vegkryss, dersom ikke annet er bestemt i [§ 8](#) for de enkelte skilt.

3. Forbudsskilt kan ha underskilt.»

Annet gyldighetsområde for reguleringen kan være angitt med underskilt 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering» [kapittel 9.4.15](#) eller, i spesielle tilfeller, underskilt 808 «Tekst» [kapittel 9.4.5](#).

Ved planlegging og vedtak av forbudsskilt kontrolleres det at hovedskilt og underskilt er utformet slik at forbudet gjelder for den strekningen det er tiltenkt.

Forbudsskilt har rettsvirkning for trafikantene. Det er derfor viktig at forbudsskilt bare anvendes når reguleringen:

- er nødvendig for trafiksikkerhet, trafikkavvikling eller vegens omgivelser
- kan bli forstått og respektert
- kan håndheves

Forbud som er hjemlet i overordnet regelverk skiltes som hovedregel ikke.

Ved planlegging og vedtak av forbudsskilt bør behovet for reguleringen vurderes i sammenheng med hva trafikantene kan forventes å oppfatte, forstå og respektere.

Krav 4.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Før forbudsskilt settes opp, skal det vurderes om fysiske endringer eller andre tiltak kan fjerne eller redusere behovet for regulering.

4.2 Plassering

Krav 4.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Forbudsskilt skal være sideplassert der det er mulig, og skal da stå på høyre side av vegen i forhold til kjøreretningen. Unntak kan være gitt for enkelte skilt.

Veiledning til kravet

I tillegg kan skilt settes opp på venstre side av vegen dersom særlige forhold gjør dette nødvendig.

Forbudsskilt kan alternativt plasseres over kjørebane dersom det er svært vanskelig å få til en tilfredsstillende sideplassering, eller dersom reguleringen bare gjelder for et bestemt kjørefelt (se [kapittel 1.3.3](#)).

Forbudsskilt anbefales plassert på begge sider av vegen eller kjørebane på veg med to eller flere kjørefelt i samme kjøreretning. På motorveger med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjøreretning.

Forbudsskilt kan i visse tilfeller plasseres sammen med andre skilt. Nærmere bestemmelser om slike skiltkombinasjoner er gitt i [kapittel 1.3.2](#).

Forbudsskilt som symbol kan benyttes på vegvisningsskilt for å varsle om at forbudsskiltet er satt opp lenger framme på den vegen det vises til. Nærmere regler for dette er gitt i [kapittel 8](#). Forbudsskilt som symbol kan også plasseres på underskilt.

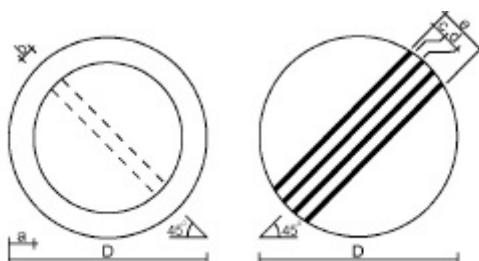
4.3 Størrelse og utforming

De fleste forbudsskilt er sirkelformede og har hvit bunn, rød bord og svart tekst eller symbol. Noen forbudsskilt har rød skråstrek.

Forbudsskilt som opphever forbud, har hvit bunn og grå symboler med stripete skråstrek over.

Forbudsskilt kan plasseres på rektangulær plate med svart bord og hvit bunnfarge når skiltet skal markere start eller slutt på sone hvor forbudet gjelder eller slutter å gjelde.

De fleste forbudsskilt kan anvendes i tre størrelser: LS (liten), MS (middels) og SS (stor). Enkelte skilt kan også anvendes i størrelse US (understørrelse). Dimensjonene for hver størrelsesgruppe er gitt i [tabell 4.3—1](#) og [figur 4.3—1](#). Retningslinjer for valg av skiltstørrelse er gitt i [kapittel 1.4](#). Det er for det enkelte skilt angitt hvilke størrelser som kan benyttes.

Figur 4.3—1 — Forbudsskilt- størrelse og utforming

Tabell 4.3—1 — Forbudsskilt- størrelse og utforming

Størrelse	D	a	b	c	d	e
US	400	50	23	10	20	100
LS	600	75	37	15	30	150
MS	800	100	50	20	40	200
SS	1000	125	62	25	50	250
Alle mål i mm.						
Se figur 4.3—1 for illustrasjon av "D", "a", "b", "c", "d" og "e".						

4.4 Underskilt

[Skiltforskriften § 17](#): «Underskilt er bare gyldig når det nyttes sammen med hovedskilt, og gir nærmere klargjøring, utviding, utfylling eller begrensning av hovedskiltets betydning eller gyldighetsområde.»

Underskilt kan brukes for å angi:

- hvilken vegstrekning eller hvilket område eller kjørefelt forbudet omfatter
- hvilken kjøremåte eller hvilket kjøreformål som forbudet gjelder for eller som er unntatt fra forbudet
- hvilke kjøretøy- eller trafikantgrupper som forbudet gjelder for, eller som er unntatt fra forbudet
- at forbudet eller unntak fra forbudet gjelder bare bestemt tid eller visse dager

Ifølge forskriften kan underskilt også benyttes til å utvide hovedskiltets betydning, men dette kan ofte medføre vanskelige juridiske vurderinger.

Krav 4.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom det er nødvendig å forvarsle en regulering lenger framme, brukes hovedskiltet med underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#).

Krav 4.4—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Nytt hovedskilt skal da settes opp i den angitte avstand, og reguleringen gjelder fra dette skiltet. Unntak kan være angitt for enkelte skilt.

4.5 Bestemmelser for de enkelte skilt

4.5.1 302 Innkjøring forbudt

Figur 4.5.1—1 — 302 Innkjøring forbudt

[Skiltforskriften §8](#): «Skiltet angir forbud mot å kjøre forbi skiltet. Sykling og bruk av liten elektrisk motorvogn på fortau kan likevel foregå i samsvar med trafikkreglene.»

Anvendelse

Skiltet 302 anvendes for å etablere envegskjøring eller som enkeltstående regulering i vegtverrsnitt (snittregulering).

Envegsregulering

Krav 4.5.1—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Envegsregulering etableres med skilt 526 «Envegskjøring», og skilt 302 skal da settes opp for motsatt kjøreretning.

Veiledning til kravet

Nærmere bestemmelser om skilting av envegsreguleringer er gitt under skilt 526.

Krav 4.5.1—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

I planskilte kryss skal skilt 302 settes opp for å forhindre feilkjøring i rampetilslutningene.

Veiledning til kravet

Se også skilt 565 «Feil kjøreretning».

På avkjøringsramper fra motorveg og motortrafikkveg til alminnelig veg kan skilt 306.8 «Forbudt for gående og syklende» settes opp under skilt 302.

Snittregulering

Skilt 302 kan anvendes for å forby passering av et vegtverrsnitt i én kjøreretning, uten at det er etablert envegskjøring med skilt 526 «Envegskjøring» innenfor snittet. Formålet med slik skilting er å forhindre innkjøring på feil sted til et område med atskilte inn- og utkjøringsveger, eller å hindre utkjøring fra veg der dette er farlig eller ikke ønskelig av andre grunner.

Underskilt**Krav 4.5.1—3 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 302 kan ikke ha andre underskilt enn skilt 807.6U.

Syklende kan unntas fra skilt 302 med underskilt 807.6U, se nærmere bestemmelser under skilt 526 [kapittel 6.4.20](#) «Envegskjøring».

Krav 4.5.1—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 302 kan ikke brukes til forvarsling med underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#) eller 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#).

Dersom reguleringen ikke kan sees tidsnok til å forhindre feil svingebevegelser fra kryssende eller tilsluttende veg, kan skilt 330 «Svingeforbud» [kapittel 4.5.23](#) eller skilt 402 «Påbudt kjøreretning» [kapittel 5.4.1](#) brukes i tillegg til skilt 302.

Plassering**Krav 4.5.1—5 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 302 skal plasseres i det vegtverrsnitt der innkjøring skal forbys, og skal settes opp på begge sider av vegen eller kjørebanelen. På veg med kjørebanelbredde under ca. 4 m og lite trafikk kan skilt 302 settes opp på høyre side alene dersom skiltet er godt nok synlig fra kryssende eller tilsluttende veg. På rampetilslutninger i planskilte kryss skal skilt 302 oppsettes på begge sider av kjørebanelen.

Krav 4.5.1—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 302 skal ikke plasseres sammen med andre hovedskilt, unntatt skilt 306.8 «Forbudt for gående og syklende» ved enden av avkjøringsramper for motor- og motortrafikkveger og veger med tilsvarende utforming.

Størrelse og utforming

Krav 4.5.1—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 302 skal bare anvendes i størrelsene US, LS, MS eller SS.

For å gjøre skilt 302 bedre synlig for trafikk fra siden kan det være buet.

4.5.2 306 Trafikkforbud

4.5.3 306.0 Forbudt for alle kjøretøy

Anvendelse

Krav 4.5.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.0 skal bare benyttes etter samråd med og godkjenning fra Vegdirektoratet.

4.5.4 306.1 Forbudt for motorvogn med unntak av liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.4—1 — 306.1 Forbudt for motorvogn med unntak av liten elektrisk motorvogn

Anvendelse

Skilt 306.1 kan brukes for å angi forbud mot eller begrense kjøring med motorvogn. Begrenset kjøring angis med unntak for kjøretøytyper eller kjøreformål på underskilt.

Krav 4.5.4—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 306.1 skal ikke benyttes på private veger.

Veiledning til kravet

Hovedprinsippet er at private veger kun kan skiltes med offentlige trafikkskilt når vegen er åpen for almanns ferdsel og har stor trafikk, se [kapittel 1.1.9.1](#). Private skilt eller fysisk stenging kan benyttes når det er ønskelig med redusert trafikk på private veger.

Krav 4.5.4—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.1 skal ikke benyttes for å etablere gågater.

Krav 4.5.4—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.1 skal ikke benyttes på gang- og sykkelveger skiltet med skiltene 518 «Gangveg», 520 «Sykkelveg» eller 522 «Gang- og sykkelveg».

Underskilt**Krav 4.5.4—4 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.1 kan bare ha underskiltene 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#), 806 «Tid» [kapittel 9.4.3](#), 807 «Symbol» [kapittel 9.4.4](#), 808 «Tekst» [kapittel 9.4.5](#) og 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#).

Veiledning til kravet

Mange eller omfattende unntak utvanner betydningen av hovedskiltet og svekker respekten for skilt 306.1 generelt.

I kapittel [kapittel 9.4.5](#) underskilt er det spesifisert hvilke tekster som kan benyttes på underskilt 808 «Tekst» under skilt 306.1.

Forvarsling

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.1 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#), eventuelt supplert med 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#), dersom dette er nødvendig for å forhindre feilkjøring.

Tidsbegrensning

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 «Tid» [kapittel 9.4.3](#).

Krav 4.5.4—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Tidsbegrensning av skilt 306.1 skal ikke brukes slik at skiltet ikke gjelder i majoriteten av døgnet.

Gjennomkjøringsforbud

Forbudet kan begrenses til å gjelde gjennomgangstrafikk med underskilt 808.301 «Gjelder gjennomkjøring» [kapittel 9.4.5](#). Med gjennomkjøring menes her kjøring fram til neste vegkryss uten opphold underveis. Dersom kjøring tillates lenger enn til første vegkryss, brukes underskilt 808.303 «Gjelder gjennomkjøring til (vegnavn)» [kapittel 9.4.5](#).

Unntak for bestemte formål eller adresser

Dersom det bare gjøres unntak for kjøring til én enkelt virksomhet på en vegstrekning, kan forbudet begrenses med underskilt 808.305 «Gjelder ikke kjøring til (virksomhet eller adresse)» [kapittel 9.4.5](#).

Dersom det bare skal tillates enkelte typer transporter, kan forbudet begrenses med underskilt «Gjelder ikke varelevering» eller «Gjelder ikke buss og taxi».

Unntak for eller begrensning til bestemte kjøretøytyper

Kjøring med moped kan unntas fra forbudet med underskilt 808.311 «Gjelder ikke moped» [kapittel 9.4.5](#). Andre motorvogner kan unntas med underskilt 807 «Symbol» med tekst «unntatt» [kapittel 9.4.4](#), eller ett av underskiltene 808.313-319 «Gjelder ikke (motorvogntype)» [kapittel 9.4.5](#).

Krav 4.5.4—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom forbudet skal unntas, eller begrenses til, en bestemt type motorvogn, skal skilt 807 «Symbol», eller 807.xU «Symbol unntatt» benyttes såfremt symbolet er dekkende for behovet.

Veiledning til kravet

Eksempelvis skal det ikke skiltes med «Gjelder ikke sykkel», da 807.6U dekker dette behovet.

Alternativt kan forbudet begrenses til å gjelde bestemt type motorvogn med underskilt 807 «Symbol» [kapittel 9.4.4](#) eller 808.321 «Gjelder (motorvogntype)» [kapittel 9.4.5](#). Som tekst kan bare angis motorvogntyper som er definert i [kjøretøyforskriften](#).

Størrelse

Krav 4.5.4—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.1 skal bare anvendes i størrelse LS eller MS.

4.5.5 306.3 Forbudt for alle traktorer og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t

Figur 4.5.5—1 — 306.3 Forbudt for alle traktorer og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t

Anvendelse

Skilt 306.3 kan brukes for å angi forbud mot all kjøring med traktor, uansett hvilken fart traktoren kan kjøres med. For motorredskap gjelder forbudet bare for kjøretøy som er konstruert for fart mindre enn 40 km/t.

Traktor og motorredskap er definert i [«Forskrift om tekniske krav til godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr \(kjøretøyforskriften\)» kap 2.](#)

Skilt 306.3 brukes når hensynet til trafikksikkerhet eller trafikkavvikling gjør det nødvendig å forby trafikk med traktor og saktegående motorredskap. Dette vil først og fremst være aktuelt på vegstrekninger med høyt fartsnivå og stor trafikk.

[Trafikkreglene § 4 nr. 2](#) sier at motorveg ikke kan benyttes av kjøretøy som ikke lovlig kan kjøres med minst 40 km/t på vannrett veg. Mange traktorer kan lovlig kjøre raskere enn 40 km/t, men kjører likevel så sakte at det medfører fare på veger med høy fartsgrense.

Hvis det ikke ønskes å tillate traktor på motorveg eller motortrafikkveg, kan skilt 306.3 benyttes i tillegg til 502 [kapittel 6.4.1](#) eller 503 [kapittel 6.4.2](#).

Krav 4.5.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal foreligge et alternativt tilbud som ikke er uhensiktsmessig mye lenger for trafikanter som blir påvirket av forbudet.

Underskilt

Krav 4.5.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.3 kan bare ha underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#) og 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#).

Veiledning til kravet

Disse underskiltene benyttes der det er nødvendig å forvarsle forbudet.

Forbudet kan også forvarsles med miniatyr av skilt 306.3 på vegvisningsskilt.

Plassering

Krav 4.5.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.3 kan plasseres sammen med skiltene 502, 503 og eventuelt 560.2, og skal da plasseres under disse skiltene.

Størrelse

Krav 4.5.5—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.3 skal bare anvendes i størrelse LS eller MS.

4.5.6 306.4 Forbudt for motorsykkkel og moped

Figur 4.5.6—1 — 306.4 Forbudt for motorsykkkel og moped

Anvendelse

Skilt 306.4 kan brukes for å angi forbud eller begrense trafikk med motorsykkkel og moped.

Underskilt

Forbudet kan begrenses til bare å gjelde lette og tunge motorsykler med underskilt 808.311 «Gjelder ikke moped» [tabell 9.4.5—1](#).

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.4 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#), eventuelt supplert med 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#), dersom dette er nødvendig for å forhindre feilkjøring.

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 «Tid» [kapittel 9.4.3](#).

4.5.7 306.5 Forbudt for lastebil og trekkbil

Figur 4.5.7—1 — 306.5 Forbudt for lastebil og trekkbil

Anvendelse

Skilt 306.5 kan brukes for å angi forbud eller begrense trafikk med lastebil og trekkbil av andre årsaker enn bredde-, høyde-, lengde- og vektbegrensninger. For trafikkforbud på grunn av slike tekniske begrensninger brukes skiltene 312 - 322.

Definisjoner av kjøretøytyper er gitt i [kjøretøyforskriften](#): Lastebil og trekkvogn er biler i gruppene N2 og N3: «Bil for godsbefordring med tillatt totalvekt 3500-12000 kg (N2) og over 12000 kg (N3).»

Varebiler tilhører gruppe N1 med tillatt totalvekt under 3500 kg, og omfattes ikke av forbud skiltet med skilt 306.5.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.5 og underskilt 802 «Avstand»[kapittel 9.4.1](#), eventuelt supplert med 810 «Svingpil»[kapittel 9.4.6](#), dersom dette er nødvendig for å forhindre feilkjøring.

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 «Tid»[kapittel 9.4.3](#).

Forbudet kan begrenses til å gjelde gjennomgangstrafikk med underskilt 808.301 «Gjelder gjennomkjøring»[tabell 9.4.5—2](#). Med gjennomkjøring menes her kjøring fram til neste vegkryss uten opphold underveis. Dersom kjøring tillates lenger enn til første vegkryss, brukes underskilt 808.303 «Gjelder gjennomkjøring til (vegnavn)»[tabell 9.4.5—2](#).

Dersom det er nødvendig å tillate kjøring til enkeltvirksomhet på vegstrekningen, kan forbudet begrenses med 808.305 «Gjelder ikke kjøring til (virksomhet eller adresse)»[tabell 9.4.5—2](#).

Plassering

Krav 4.5.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis forbudet innføres for bestemt kjørefelt skal skiltet plasseres midt over dette kjørefeltet, alternativt angis det hvilket kjørefelt forbudet gjelder med underskilt 808.515 «Gjelder/Gjeld felt.»[tabell 9.4.5—2](#).

4.5.8 306.6 Forbudt for syklende og fører av liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.8—1 — 306.6 Forbudt for syklende og fører av liten elektrisk motorvogn

Anvendelse

Skilt 306.6 kan brukes når det av trafikksikkerhetsmessige grunner er nødvendig å forby sykkeltrafikk på en vegstrekning, f.eks. på større hovedveger med stor trafikkmengde og høyt fartsnivå.

Krav 4.5.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved bruk av skilt 306.6 skal det sikres at syklende har tilfredsstillende alternativ rute på strekningen, og ruten skal skiltes dersom det ikke er åpenbart hvor den går.

Veiledning til kravet

Til skilting av sykkelruter benyttes skiltene 751 – 757, se [kapittel 8](#).

Krav 4.5.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.6 skal ikke brukes der skilt 502 «Motorveg»[kapittel 6.4.1](#) eller 503 »Motortrafikkveg»[kapittel 6.4.2](#) er satt opp på rampe eller tilførselsveg til motorveg eller motortrafikkveg.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.6 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#) dersom dette er nødvendig for å forhindre feilkjøring.

4.5.9 306.7 Forbudt for gående

Figur 4.5.9—1 — 306.7 Forbudt for gående

Anvendelse

Skilt 306.7 kan brukes når det av trafiksikkerhetsmessige grunner er nødvendig å forby gangtrafikk på en vegstrekning.

Krav 4.5.9—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved bruk av skilt 306.7 skal det sikres at gående har tilfredsstillende alternativ rute på strekningen, og ruten skal skiltes dersom det ikke er åpenbart hvor den går, se skilt 749 «Vegviser for gangtrafikk».

Veiledning til kravet

Til skilting av ruter for gående benyttes skiltet 749, se [kapittel 8](#).

Krav 4.5.9—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.7 skal ikke brukes der skilt 502 «Motorveg» [kapittel 6.4.1](#) eller 503 «Motortrafikkveg» [kapittel 6.4.2](#) er satt opp på rampe eller tilførselsveg til motorveg eller motortrafikkveg.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.7 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#) dersom det er fare for at gående kan ledes inn mot forbudsstrekningen.

4.5.10 306.8 Forbudt for gående, syklende og fører av liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.10—1 — 306.8 Forbudt for gående, syklende og fører av liten elektrisk motorvogn

Anvendelse

Skilt 306.8 kan brukes når det av trafikksikkerhetsmessige grunner er nødvendig å forby både gang- og sykkeltrafikk på en vegstrekning, f.eks. ved tunneler eller på større hovedveger med stor trafikkmengde og høyt fartsnivå.

Krav 4.5.10—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved bruk av skilt 306.8 skal det sikres at gående og syklende har tilfredsstillende alternativ rute på strekningen, og ruten skal skiltes dersom det ikke er åpenbart hvor den går, se skilt 749 og 751-757.

Veiledning til kravet

Til skilting av ruter for gående og syklende benyttes skilt 749 og 751-757, se [kapittel 8](#).

Krav 4.5.10—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.8 skal ikke brukes der skilt 502 «Motorveg»[kapittel 6.4.1](#) eller 503 «Motortrafikkveg»[kapittel 6.4.2](#) er satt opp på rampe eller tilførselsveg til motorveg eller motortrafikkveg.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.8 og underskilt 802 «Avstand»[kapittel 9.4.1](#) dersom det er fare for at gående og syklende kan ledes inn mot forbudsstrekningen.

4.5.11 306.9 Forbudt for ridende

Figur 4.5.11—1 — 306.9 Forbudt for ridende

Anvendelse

Skilt 306.9 kan brukes når det er nødvendig å forby riding på en vegstrekning. Skiltet brukes i spesielle tilfeller hvor ridende er til stor ulempe eller fare for den øvrige trafikk.

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 306.9 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#) dersom det er fare for at ridende kan ledes inn mot forbudsstrekningen.

4.5.12 306.10 Forbudt for liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.12—1 — 306.10 Forbudt for liten elektrisk motorvogn

[Skiltforskriften](#): «Forbudet gjelder ferdsel på veg og fortau med liten elektrisk motorvogn.»

Anvendelse

Skilt 306.10 kan brukes for å angi forbud mot kjøring med liten elektrisk motorvogn på veg og fortau.

Underskilt

Krav 4.5.12—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.10 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Krav 4.5.12—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 306.10 skal settes opp på høyre side.

Krav 4.5.12—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal også skiltes på venstreside av vegen dersom ett eller flere av følgende forhold er oppfylt:

- Bredden av kjørebane og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m
- Det er fortau på begge sider av vegen
- Skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk

4.5.13 308 Forbudt for transport av farlig gods

Figur 4.5.13—1 — 308 Forbudt for transport av farlig gods

Skiltforskriften: «Forbudet gjelder for kjøretøy som transporterer farlig gods hvor merking med oransje skilter i henhold til avsnitt 5.3.2 i ADR kreves for transportenheten. I de tilfeller hvor forbudet gjelder for vegtunneler, omfatter forbudet de kjøretøy som angis i avsnitt 1.9.5.3.6 i ADR.»

Anvendelse

Krav 4.5.13—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 308 skal bare brukes når en risikoanalyse har vist at hensynet til trafiksikkerhet eller miljø gjør det nødvendig å forby transport med farlig gods på en vegstrekning, f.eks. ved tunneler med stor lengde eller stor trafikkmengde.

Krav 4.5.13—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 308 skal ikke settes opp uten vedtak av Vegdirektoratet. Før forbud innføres, skal behovet drøftes med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Omkjøringer og hensiktsmessige ruter for transport av farlig gods kan etableres med vegvisningsskilt, skiltene 723.51 «Rute for transport av farlig gods» og skilt 741 «Omkjøring for bestemte kjøretøygrupper».

Underskilt

Krav 4.5.13—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 308 skal suppleres med underskilt 808.345 [kapittel 9.4.5](#) som angir lastkategori som forbys.

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 [kapittel 9.4.3](#) «Tid».

Forbudet kan forvarsles med skilt 308 og underskilt 802 [kapittel 9.4.1](#) «Avstand», eventuelt supplert med underskilt 810 [kapittel 9.4.6](#) «Svingpil», dersom dette er nødvendig for å unngå feilkjøring.

Størrelse

Krav 4.5.13—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 308 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.14 310 Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt

Figur 4.5.14—1 — 310 Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt

Anvendelse

Skilt 310 kan brukes når det er nødvendig å forby kjøring med motorvogn med tillatt totalvekt over en bestemt vektgrense.

Krav 4.5.14—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 310 skal bare benyttes etter samråd med og godkjenning fra Vegdirektoratet.

Tillatt totalvekt er den maksimale totalvekt kjøretøyet er registrert for.

Krav 4.5.14—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 310 skal ikke brukes for vektbegrensning som er nødvendig på grunn av nedsatt bæreevne på en vegstrekning eller bru.

Veiledning til kravet

I slike tilfeller gjelder vektbegrensningen aktuell totalvekt, se skilt 318 [kapittel 4.5.18](#) «Totalvektgrense».

Underskilt

Forbudet kan forvarsles med skilt 310 og underskilt 802 «Avstand», eventuelt supplert med underskilt 810 «Svingpil».

Forbudet kan tidsbegrenses med underskilt 806 «Tid».

Størrelse og utforming

Krav 4.5.14—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 310 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

Krav 4.5.14—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vektgrensen skal angis på skiltet i hele tonn eller i tonn med én desimal, og med benevnningen «t».

4.5.15 312 Breddegrense

Figur 4.5.15—1 — 312 Breddegrense

[Skiltforskriften](#): «Forbudet gjelder kjøretøy, medregnet gods, med større bredde enn angitt.»

Anvendelse

Største tillatte kjøretøybredde på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy og forskrifter gitt med hjemmel i denne.

Skilt 312 kan anvendes når veg eller kort strekning av veg er så smal at brede kjøretøy ikke kan passere. Skilt 312 kan også anvendes hvis ett av flere kjørefelt i samme retning ikke ønskes benyttet av brede kjøretøy.

Krav 4.5.15—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bredden skal angis i meter, og avrundes nedover til nærmeste 0,1 m.

Krav 4.5.15—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 312 anvendes skal det plasseres umiddelbart før den smale strekningen, men det kan også benyttes som forvarsling ved siste gode snumulighet.

Underskilt

Skilt 312 kan forvarsles med skilt 312 og underskilt 802 «Avstand» ved siste gode snumulighet eller i kryss ved starten av vegstrekning hvor det et sted er skiltet breddeforbud. Slik unngås unødvendig kjøring og problemer med kjøretøy som må snu.

Underskilt 810 «Svingpil» kan også benyttes.

I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 «Gjelder bru (undergang) ved (sted)».

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 312 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745.

Størrelse

Krav 4.5.15—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 312 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.16 314 Høydegrense

Figur 4.5.16—1 — 314 Høydegrense

Skiltforskriften: «Forbudet gjelder kjøretøy, medregnet gods, med større høyde enn angitt.»

Anvendelse

Skilt 314 kan anvendes for å angi maksimal tillatt høyde på kjøretøy med last i følgende tilfeller:

- Tunneler
- Byggverk over vegen
- Elektrisk kjøreledning over planoverganger

Det kan angis ulik høyde for ulike deler av veggverrsnittet.

Krav 4.5.16—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 314 anvendes skal det plasseres umiddelbart før den lave strekningen, men det kan også plasseres tidligere ved siste gode snumulighet.

Krav 4.5.16—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal alltid brukes i kombinasjon med skilt 908 «Hindermarkering» [kapittel 10.5](#).

Krav 4.5.16—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 314 skal ikke vise større tillatt høyde enn 4,4 m.

Det er ikke noen generell høydegrense for kjøretøy med last på norske veger. Vegnormalene N100 forutsetter likevel at nye veger skal bygges slik at det er 4,5 m fri høyde langs vegen.

Tunneler**Krav 4.5.16—4 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal settes opp foran alle tunneler når målt høyde er mindre enn 4,60 m, hvis ikke slikt forbud allerede er innført i annen tunnel like før.

Hvis det er flere lave tunneler på en vegstrekning, og det ikke er kryss mellom tunnelene, er det tilstrekkelig med skilt 314 foran den første tunnelen, med angitt høyde tilsvarende tillatt høyde i den laveste tunnelen.

Med målt høyde menes avstanden fra vegbane til underkant tunneltak, målt vinkelrett på vegbanen. Høyden måles midt på kantlinjen. Dersom det på et annet sted i kjørebanen kan måles lavere høyde, skal denne høyden brukes.

Krav 4.5.16—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Høyden som angis på skilt 314 foran tunnel skal beregnes på følgende måte:

- Fra den målte høyde trekkes en sikkerhetsmargin på 0,10 m og det avrundes deretter ned til nærmeste 0,10 m.

EKSEMPEL

- Målt høyde 4,60 m - 0,10 = 4,50 m - skiltes ikke
- Målt høyde 4,59 m - 0,10 = 4,49 m - skiltes med 4,4 m
- Målt høyde 4,45 m - 0,10 = 4,35 m - skiltes med 4,3 m osv.

Andre byggverk enn tunneler**Krav 4.5.16—6 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal brukes foran andre byggverk enn tunneler når målt høyde er mindre enn 4,70 m. Høyden måles vinkelrett på vegbanen på det sted som gir den minste høyde.

Krav 4.5.16—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Høyden som angis på skilt 314 andre steder enn foran tunnel skal beregnes på følgende måte: Fra den målte høyde trekkes en sikkerhetsmargin på 0,20 m, og det avrundes deretter ned til nærmeste 0,10 m.

EKSEMPEL

- Målt høyde 4,75 m - 0,20 = 4,55 m - skiltes ikke
- Målt høyde 4,70 m - 0,20 = 4,50 m - skiltes ikke
- Målt høyde 4,69 m - 0,20 = 4,49 m - skiltes med 4,4 m osv.

Det kan være vesentlig forskjell på høyden i de ulike kjørefelt i samme kjøreretning. Kjørefeltene kan da skiltes hver for seg ved å plassere skiltet midt over hvert av de kjørefelt det gjelder for.

Kjøreledninger over planoverganger**Krav 4.5.16—8 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 314 skal brukes ved alle planoverganger med elektrifisert jernbane på offentlig veg og på privat veg åpen for alminnelig ferdsel, hvis beregnet fri høyde er lavere enn 4,7 m.

Krav 4.5.16—9 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Fri høyde ved elektrifisert jernbane skal beregnes slik: Høyden måles vinkelrett fra kjørebane til kjøreledningen, fratrekkes en sikkerhetsmargin på 1,0 m og avrundes ned til nærmeste 0,10 m.

Etter gjeldende regler monteres kjøreledningen minst 5,50 m over kjørebane unntatt på steder hvor spesielle byggverk tvinger ledningen lavere ned, men normalt ikke lavere enn 4,8 m.

Høyde i 3 meter midtfelt

Sentrisk kjøring med kjøretøy som har større høyde enn angitt på skilt 314, kan godkjennes av politiet i hvert enkelt tilfelle, jf. vegtrafikkloven § 9. Slik godkjenning er ikke nødvendig dersom spesielle trafikksikkerhetstiltak er gjennomført, f.eks. lyssignalanlegg som aktiveres når et kjøretøy nærmer seg tunnelen med større høyde enn skiltet viser. Slike anlegg anbefales ved alle tunneler med 3 meter midtfelt.

Der det ikke er innført signalregulering og det ikke kreves tillatelse fra politiet i hvert enkelt tilfelle, kan sentrisk kjøring med større høyde enn angitt på skilt 314 tillates med spesielt underskilt til skilt 314, hvor det også angis maksimalt tillatt høyde i midtfeltet. Høyden måles på laveste punkt i et 3 meter midtfelt og tillatt høyde regnes ut på samme måte som nevnt foran.

Krav 4.5.16—10 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Der sentrisk kjøring tillates, skal møtende trafikk varsles med fareskilt 156 «Annen fare» og underskilt 808.180 «Møtende biler midt i vegen». På viktige veger skal tekst også angis på engelsk: «Oncoming vehicles in middle of road».

Dispensasjon

Ifølge skilteforskriften §28 nr. 1 fjerde ledd kan Statens vegvesen gi dispensasjon fra skilt 314 «Høydegrense». Denne dispensasjonsordningen administreres av divisjon Transport og samfunn.

Utforming**Krav 4.5.16—11 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Høyde som angis på skilt 314 skal være i meter med én desimal.

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 314 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøy som har større høyde enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 314 og underskilt 802 «Avstand», eventuelt supplert med underskilt 810 «Svingpil». I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 «Gjelder bru (undergang) ved (sted)».

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 314 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745.

Krav 4.5.16—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved planoverganger med kjøreledning skal skilt 314 ha underskilt 808.339 «Høgspenning – Livsfare».

Dersom høyden i 3 meter midtfelt angis, brukes underskilt 808.341 «....m ved sentrisk kjøring»[kapittel 9.4.5](#).

Størrelse

Krav 4.5.16—13 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 314 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.17 316 Lengdegrense

Figur 4.5.17—1 — 316 Lengdegrense

Skiltforskriften: «Forbudet gjelder kjøretøy eller vogntog, medregnet gods, med større lengde enn angitt.»

Anvendelse

Største tillatte kjøretøy-/vogntoglengde på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilke lengder som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstreknings og kommunale vegstreknings.

Krav 4.5.17—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 316 skal bare anvendes midlertidig dersom det er behov for å angi forbud med kortere lengdegrense enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

Krav 4.5.17—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Lengden skal angis i meter, og avrundes nedover til nærmeste hele meter.

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 316 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøy som har større lengde enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 316 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#), eventuelt supplert med underskilt 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#). I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 «Gjelder bru (undergang) ved (sted)» [kapittel 9.4.5](#).

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 316 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745.

Størrelse

Krav 4.5.17—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 316 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.18 318 Totalvektgrense

Figur 4.5.18—1 — 318 Totalvektgrense (*fortsetter*)

318.1 for kjøretøy

318.2 for vogntog

Figur 4.5.18—1 — 318 Totalvektgrense

[Skiltforskriften](#) skilt 318.1: «Forbudet gjelder kjøretøy hvor aktuell totalvekt er høyere enn angitt. For vogntog gjelder forbudet hvert enkelt kjøretøy.»

[Skiltforskriften](#) skilt 318.2: «Forbudet gjelder vogntog hvor samlet aktuell totalvekt er høyere enn angitt. Forbudet gjelder også enkelt kjøretøy hvor aktuell totalvekt er høyere enn angitt.»

Anvendelse

Største tillatte totalvekt på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilken totalvekt som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstreknings og kommunale vegstreknings.

Krav 4.5.18—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 318 skal bare anvendes midlertidig dersom det er behov for å vedta mindre totalvektgrense enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

- Skilt 318.1 anvendes når vektgrensen for vogntog skal gjelde trekkbil og henger hver for seg.
- Skilt 318.2 anvendes dersom vektgrensen skal gjelde samlet vekt av vogntog.

Krav 4.5.18—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Vekten skal angis i nærmeste hele tonn.

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 318 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøy som har større totalvekt enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 318 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#), eventuelt supplert med underskilt 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#). I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 «Gjelder bru (undergang) ved (sted)» eller 808.333 «Gjelder i (by eller sted)» [kapittel 9.4.5](#).

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 318 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745.

Underskilt 808.343 «Minste kjøretøyavstand m» [kapittel 9.4.5](#) kan brukes når det har belastningsmessig betydning for brukonstruksjonen. Alternativt kan tilsvarende opplysning gis på skilt 560 «Opplysningstavle».

Størrelse**Krav 4.5.18—3 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 316 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.19 320 Aksellastgrense

Figur 4.5.19—1 — 320 Aksellastgrense

Skiltforskriften: «Forbudet gjelder kjøretøy med aktuell aksellast høyere enn angitt, aktuell boggilast høyere enn 1,5 ganger angitt aksellast eller aktuell trippelboggilast høyere enn 2 ganger angitt aksellast.»

Anvendelse

Største tillatte aksellast på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilke aksellaster som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstreknings og kommunale vegstreknings.

Krav 4.5.19—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 320 skal bare anvendes midlertidig dersom det på vegstrekninger og bruer er behov for å vedta mindre aksellastgrense enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

Dersom større eller mindre boggilast enn 1,5 ganger aksellast tillates, angis dette med skilt 322 «Boggilastgrense» [kapittel 4.5.20](#).

Underskilt

Forvarsling av forbud vist med skilt 320 kan være nødvendig av hensyn til omkjøring for kjøretøy som har større aksellast enn tillatt. Slik forvarsling gjøres med skilt 320 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#), eventuelt supplert med underskilt 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#). I tillegg kan det brukes underskilt 808.331 «Gjelder bru (undergang) ved (sted)» [kapittel 9.4.5](#).

Ved vegvisning for omkjøringsrute kan skilt 320 vises som symbol på vegvisningsskilt. Nærmere bestemmelser om skilting av omkjøringsruter er gitt under skiltene 741 - 745.

Størrelse

Krav 4.5.19—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 320 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.20 322 Boggilastgrense

Figur 4.5.20—1 — 322 Boggilastgrense

[Skiltforskriften](#): «Forbudet gjelder kjøretøy med aktuell boggilast høyere enn angitt.»

Anvendelse

Største tillatte boggilast på offentlig veg er fastsatt i forskrift om bruk av kjøretøy og forskrifter gitt med hjemmel i denne. Forskriftene inneholder bestemmelser og veglister som angir hvilke boggilaster som er tillatt på de enkelte riks- og fylkesvegstreknings og kommunale vegstreknings.

Krav 4.5.20—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 322 skal bare anvendes midlertidig dersom det på vegstreknings og bruer er behov for å vedta mindre boggilastgrense enn det som framgår av veglistene for riks- og fylkesveger og kommunale veger.

Krav 4.5.20—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 322 skal alltid brukes i kombinasjon med skilt 320 «Aksellastgrense».

Veiledning til kravet

Ved nedsatt maksimalgrense for aksellast/boggilast brukes normalt skilt 320 «Aksellastgrense» [kapittel 4.5.19](#) der boggilastgrensen er 1,5 ganger aksellastgrensen. Dersom større eller mindre boggilast enn 1,5 ganger aksellast tillates, brukes skilt 322.

Underskilt

Se skilt 320 «Aksellastgrense» [kapittel 4.5.19](#).

Størrelse

Krav 4.5.20—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 320 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.21 324 Stopp for angitt formål

Figur 4.5.21—1 — 324 Stopp for angitt formål (*fortsetter*)

324.1

324.2

Figur 4.5.21—1 — 324 Stopp for angitt formål

[Skiltforskriften](#): «Skiltet angir forbud mot å kjøre videre før det er foretatt stans for det formål som er angitt i tekst på skiltet.»

Anvendelse

Krav 4.5.21—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 324 skal bare ha følgende varianter: 324.1 «Stopp Kontroll» 324.2 «Stopp Avgift».

Kontroll

Krav 4.5.21—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 324.1 «Stopp Kontroll» skal brukes for å angi forbud mot å kjøre videre før det er foretatt stans for kontroll. Skiltet kan også brukes for å markere kontrollstedet.

Prinsippskisser for skilting av kontrollstasjoner er vist i [N-V320 Planlegging og oppsetting av trafikkskilt](#)
[Bomstasjoner](#)

Krav 4.5.21—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 324.2 skal ikke brukes for automatiske bomstasjoner.

Veiledning til kravet

For skilting av automatiske bomstasjoner: se skilt 560 [kapittel 6.4.39](#).

Krav 4.5.21—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 324.2 skal bare brukes på offentlige veger for betalingsstasjoner hvor det må stanses for å betale.

Underskilt

Skilt 324 kan ha underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#).

Skilt 324.1 kan ha underskilt 807 «Symbol» [kapittel 9.4.4](#) for å angi at kontrollen bare gjelder bestemte kjøretøytyper.

Størrelse

Krav 4.5.21—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 322 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.22 326 Stopp for toll

Figur 4.5.22—1 — 326 Stopp for toll

[Skiltforskriften](#): «Skiltet angir plikt til å stanse for tollklarering i samsvar med gjeldende tollbestemmelser.»

Anvendelse

Krav 4.5.22—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 326 skal brukes for å angi plikt til å stanse for tollklarering. Skiltet kan også brukes for å markere tollstedet.

Prinsippskisser for skilting av kontrollstasjoner er vist i [N-V320 Planlegging og oppsetting av trafikkskilt](#). Prinsippet i disse skissene kan også brukes for skilt 326 i forbindelse med tollstasjoner.

Underskilt

Skilt 326 kan ha underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#).

Plassering

Krav 4.5.22—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis skilt 326 plasseres på selve tollstedet, skal det gjøres i samråd med Tolletaten.

Størrelse

Krav 4.5.22—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 326 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.23 330 Svingeforbud

Figur 4.5.23—1 — 330 Svingeforbud (*fortsetter*)

330.1

330.2

Figur 4.5.23—1 — 330 Svingeforbud

[Skiltforskriften](#): «Forbudet gjelder bare for det vegkryss som skiltet er plassert i eller ved, eventuelt for første vegkryss etter skiltet. Annet virkeområde kan fastsettes ved underskilt.»

Anvendelse

Skilt 330 kan brukes for å forby enten høyre- eller venstresving i vegkryss eller avkjørsel.

Svingeforbud kan være nødvendig:

- av hensyn til trafiksikkerhet, f.eks. ved utilfredsstillende siktforhold eller manglende svingefelt
- av hensyn til trafikkavvikling ved stor konflikterende trafikk

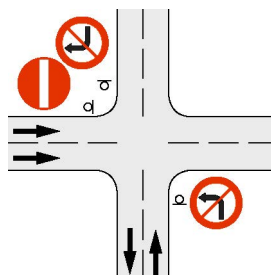
- for å forhindre feilkjøring inn i veg skiltet med skilt 302 «Innkjøring forbudt» [kapittel 4.5.1](#).

Krav 4.5.23—1 SKAL

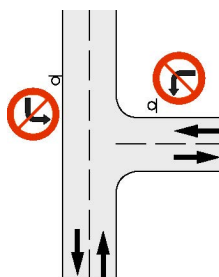
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 330 skal bare brukes for å forby én svingebevegelse, ved behov for å forby flere bevegelser skal skilt 402 «Påbudt kjøreretning» [kapittel 5.4.1](#) benyttes.

Eksempler på anvendelse av skilt 330 er vist i [figur 4.5.23—2](#). Se også eksempler for skilt 402 [kapittel 5.4.1](#).

Eksempel 1

Eksempel 2

Figur 4.5.23—2 — Eksempler på anvendelse av skilt 330

Underskilt

Krav 4.5.23—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 330 kan bare ha underskiltene 804 «Utstrekning» [kapittel 9.4.2](#), 806 «Tid» [kapittel 9.4.3](#), 807.6U «Sykkel og liten elektrisk motorvogn unntatt» [kapittel 9.4.4](#) og 808 «Tekst» [kapittel 9.4.5](#).

Skilt 330 alene gjelder bare i vegkryss. Dersom svingeforbud bare skal gjelde sving i en avkjørsel, må skilt 330 derfor ha underskilt 804 «Utstrekning» [kapittel 9.4.2](#), der den angitte utstrekning «0 - xx m» dekker innkjøringsområdet for avkjørselen.

Svingeforbud kan tidsbegrenses med underskilt 806 «Tid» [kapittel 9.4.3](#), se krav for dette skiltet. Tiden angis i hele timer.

Plassering

Krav 4.5.23—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved svingeforbud i kryss skal skilt 330 plasseres umiddelbart foran eller i krysset, på en slik måte at det ikke er tvil om hvilket kryss reguleringen gjelder. Ved svingeforbud i avkjørsel skal skilt 330 plasseres foran avkjørselen, i samsvar med den angitte utstrekningen på underskilt 804.

Skilt 330.2 kan settes opp bare på venstre side av kjørebanelen der dette er praktisk og gir best synlighet.

Krav 4.5.23—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I vikepliktregulert kryss kan skilt 330 plasseres sammen med skilt 202 «Vikeplikt» eller 204 «Stopp». Skilt 330 skal da stå under skilt 202 eller 204.

Krav 4.5.23—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I signalregulert kryss kan skilt 330 plasseres på samme stolpe som primærsignal for samme kjøreretning. Skilt 330 skal da stå over eller ved siden av lyshodet.

Størrelse

Krav 4.5.23—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 330 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.24 332 Vendingsforbud

Figur 4.5.24—1 — 332 Vendingsforbud

[Skiltforskriften](#): «Forbudet gjelder til og med første vegkryss.»

Anvendelse

Skilt 332 brukes der vending skal være forbudt. Reguleringen er ikke begrenset til å gjelde «U-sving», men omfatter også andre former for vendingsmanøvrer, som for eksempel rygging inn på eller ut av kryssende veg eller avkjørsel for å gjennomføre vending.

Krav 4.5.24—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Reguleringen skal bare brukes der vegsystemet gir opphav til hyppige vendingsmanøvrer, og dette innebærer en særlig fare for trafikksikkerheten.

Vendingsforbud kan innføres for enkeltstående kryss, eller over en vegstrekning. Skilt 332 gjelder fra der det er satt opp og fram til og med første vegkryss.

Underskilt

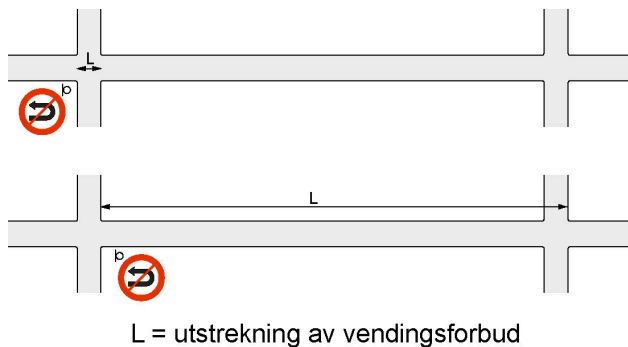
Krav 4.5.24—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 332 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Skilt 332 plasseres i henhold til bestemmelsen om hvor reguleringen gjelder, se [figur 4.5.24—2](#)

Figur 4.5.24—2 — Eksempler på plassering av skilt 332

Størrelse

Krav 4.5.24—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 332 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.25 334 Forbikjøringsforbud

Figur 4.5.25—1 — 334 Forbikjøringsforbud

Skiltforskriften: «Forbudet gjelder forbikjøring av motorvogn som har flere enn to hjul.

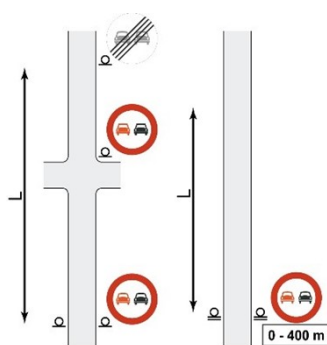
Forbudet gjelder ikke forbikjøring som etter trafikkreglene lovlig kan skje til høyre.

Forbudet gjelder fram til skilt 336 «Slutt på forbikjøringsforbud», eller over en strekning som angitt med underskilt.»

Anvendelse

Skilt 334 brukes der det tilsynelatende er god nok sikt til trygg forbikjøring, men forbikjøring medfører fare på grunn av for eksempel høybrekk, skjulte lavbrekk, midtdelere eller andre forhold som er vanskelig å observere for trafikantene.

Forbikjøringsforbudet oppheves ikke av vegkryss, men gjelder til det blir opphevet av skilt 336 «Slutt på forbikjøringsforbud» eller over en strekning som angitt på underskilt 804 «Utstrekning», se [figur 4.5.25—2](#).

L = utstrekning av
forbikjøringsforbud

Figur 4.5.25—2 — Eksempel på skilting av forbikjøringsforbud

Underskilt

Utstrekningen av forbikjøringsforbud kan angis på underskilt 804 «Utstrekning» dersom forholdene er slik at det ikke er hensiktsmessig å sette opp skilt 336 «Slutt på forbikjøringsforbud».

Krav 4.5.25—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 804 «Utstrekning» [kapittel 9.4.2](#) skal bare brukes for forbikjøringsforbud kortere enn 1000 m.

Plassering

Krav 4.5.25—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 334 skal settes opp på begge sider av kjørebanelen der forbudet begynner. På motorveger med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjøreretning.

MERKNAD Gjentagelsesskilt plasseres på høyre side av kjørebanelen.

Fareskilt kan plasseres sammen med skilt 334 dersom forbikjøringsforbudet er innført som følge av den angitte faren.

Krav 4.5.25—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Andre skilt for samme kjøreretning enn fareskilt som begrunner forbikjøringsforbudet, skal ikke kombineres med skilt 334.

Skilt 336 «Slutt på forbikjøringsforbud» [kapittel 4.5.27](#) kan plasseres på baksiden av skilt 334.

Krav 4.5.25—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 334 skal gjentas etter vegkryss dersom det er nødvendig å gjøre innsvingende trafikk oppmerksom på forbikjøringsforbudet. Utenfor vegkryss skal forbikjøringsforbudet gjentas minst for hver 500 m. Hvis forbikjøringsforbudet ikke oppheves med skilt 336, skal skilt som gjentar forbudet også ha underskilt 804 «Utstrekning».

På trefeltsveg kan forbikjøringsforbud gjentas sammen med skilt 538.21 «Kjørefeltinndeling». Skilt 334 plasseres da over skilt 538.21, se skilt 538 [kapittel 6.4.29](#).

Størrelse

Krav 4.5.25—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 334 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.26 335 Forbikjøringsforbud for lastebil

Figur 4.5.26—1 — 335 Forbikjøringsforbud for lastebil

Skiltforskriften: "Forbudet gjelder lastebil med tillatt totalvekt over 3.500 kg som kjører forbi motorvogn som har flere enn to hjul.

Forbudet gjelder ikke forbikjøring som etter trafikkreglene lovlig kan skje til høyre.

Forbudet gjelder fram til skilt 337 «Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil», eller over en strekning som angitt med underskilt.»

Anvendelse

Skilt 335 brukes hvor det ikke er behov for å forby forbikjøring for alle motorvogner med mer enn to hjul, men hvor hensynet til trafiksikkerhet og trafikkavvikling gjør det nødvendig å forby forbikjøring med lastebiler. Reguleringen vil hovedsakelig være aktuell for lange stigninger eller fall på motorveger eller på andre flerfeltsveger med høyt fartsnivå. Reguleringen vil også være aktuell i toløpstunneler, blant annet for å sikre fremkommeligheten for utrykningskjøretøyer ved hendelser.

Forbikjøringsforbudet oppheves ikke av vegkryss, men gjelder til det blir opphevet av skilt 337 «Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil» [kapittel 4.5.28](#), eller over en strekning som angitt på underskilt 804 «Utstrekning» [kapittel 9.4.2](#) (jf. skilt 334 [kapittel 4.5.25](#)).

Underskilt

Utstrekningen av forbikjøringsforbud kan angis på underskilt 804 «Utstrekning» [kapittel 9.4.2](#) dersom forholdene er slik at det ikke er hensiktsmessig å sette opp skilt 337 «Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil» [kapittel 4.5.28](#).

Krav 4.5.26—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 804 «Utstrekning» skal bare brukes for forbikjøringsforbud kortere enn 1000 m.

Plassering

Krav 4.5.26—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 335 skal settes opp på begge sider av kjørebanelen der forbudet begynner.

MERKNAD Gjentagelsesskilt plasseres på høyre side av kjørebanelen.

Krav 4.5.26—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Andre skilt for samme kjøreretning enn fareskilt som begrunner forbikjøringsforbudet, skal ikke kombineres med skilt 335.

Skilt 337 «Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil» kan plasseres på baksiden av skilt 335.

Krav 4.5.26—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 335 skal gjentas etter vegkryss dersom det er nødvendig å gjøre innsvingende trafikk oppmerksom på forbikjøringsforbudet. Utenfor vegkryss skal forbikjøringsforbudet gjentas minst for hver 500 m. Hvis forbikjøringsforbudet ikke oppheves med skilt 337, skal skilt som gjentar forbudet også ha underskilt 804 «Utstrekning».

Størrelse

Krav 4.5.26—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 335 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.27 336 Slutt på forbikjøringsforbud

Figur 4.5.27—1 — 336 Slutt på forbikjøringsforbud

Anvendelse

Forbikjøringsforbud med skilt 334 oppheves ikke av vegkryss.

Krav 4.5.27—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Forbikjøringsforbud skal oppheves med skilt 336, med mindre forbudets utstrekning er angitt med underskilt 804 «Utstrekning» der forbudet begynner.

Plassering

Skilt 336 settes opp der forbikjøringsforbudet skal opphøre. Det vil vanligvis være tilstrekkelig å sette opp skiltet bare på høyre side av kjørebanelen. På tofeltsveg kan skiltet plasseres på baksiden av skilt 334.

Det må påses at skilt 336 plasseres på et sted hvor siktforholdene ikke er til hinder for en trygg forbikjøring.

Krav 4.5.27—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke plasseres på eller umiddelbart foran en strekning med forbikjøringsforbud etter [trafikkreglene § 12.](#)

Størrelse

Krav 4.5.27—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 335 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.28 337 Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil

Figur 4.5.28—1 — 337 Slutt på forbikjøringsforbud for lastebil

Anvendelse

Forbikjøringsforbud med skilt 335 oppheves ikke av vegkryss.

Krav 4.5.28—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Forbikjøringsforbud for lastebil skal oppheves med skilt 337, med mindre forbudets utstrekning er angitt med underskilt 804 «Utsrekning» der forbudet begynner.

Plassering

Skilt 337 settes opp der forbikjøringsforbudet skal opphøre. Det vil vanligvis være tilstrekkelig å sette opp skiltet bare på høyre side av kjørebanelen.

På tofeltsveg kan skiltet plasseres på baksiden av skilt 335. Det må påses at skilt 337 plasseres på et sted hvor siktforholdene ikke er til hinder for en trygg forbikjøring.

Krav 4.5.28—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke plasseres på eller umiddelbart foran en strekning med forbikjøringsforbud etter [trafikkreglene § 12.](#)

Størrelse

Krav 4.5.28—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 337 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

4.5.29 Fartsgrenser - fellesbestemmelser

Generelle fartsgrenser

Generelle fartsgrenser er fastsatt i vegtrafikkloven § 6 annet ledd: «*Dersom ikke annen fartsgrense er fastsatt ved offentlig trafikkskilt, må det i tettbygd strøk ikke kjøres fortere enn 50 km/t, og utenfor tettbygd strøk ikke fortere enn 80 km/t.*»

Skiltforskriften § 26 nr. 2 omtaler fastsetting av grense for tettbygd strøk:

«*Statens vegvesen kan treffe vedtak om et område skal anses som tettbygd strøk etter [vegtrafikkloven § 6](#) annet ledd og fastsette grensen for det tettbygde strøket. Før Statens vegvesen treffer slikt vedtak, skal politiet og kommunen få uttale seg. Omfatter området bare kommunale veger, treffes slikt vedtak av kommunen etter at Statens vegvesen og politiet har fått uttale seg.*»

I praksis fastsettes grense for tettbygd strøk gjennom skiltvedtak for overgang fra høyere fartsgrense enn 50 km/t til fartsgrense 50 km/t eller 40 km/t.

Særskilte fartsgrenser

Særskilte fartsgrenser er fartsgrenser høyere eller lavere enn de generelle, og blir angitt med skiltene 362 «Fartsgrense» eller 366 «Fartsgrensesone». Myndighet for særskilte fartsgrenser er fastsatt i skiltforskriften § 26 nr. 1:

«*For bestemt vegstrekning kan Vegdirektoratet treffe vedtak om **høyere fartsgrense** enn det som følger av vegtrafikkloven § 6 annet ledd.*

*For bestemt vegstrekning eller sone kan det treffes vedtak om **lavere fartsgrenser** enn det som følger av vegtrafikkloven § 6 annet ledd. Slikt vedtak treffes for riksveg, fylkesveg og privat veg av Statens vegvesen og for kommunal veg av kommunen. Dersom en sone også omfatter annen veg enn kommunal veg, treffes vedtaket av Statens vegvesen.*»

Kriterier for fastsetting av særskilte fartsgrenser

Vegdirektoratet har fastsatt kriterier for bruk av særskilte fartsgrenser [kapittel 11](#).

Krav 4.5.29—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fartsgrensekriteriene skal legges til grunn for fastsetting av alle særskilte fartsgrenser på riksveger, fylkesveger og på private veger som skiltes med offentlige trafikkskilt.

MERKNAD Det anbefales at fartsgrensekriteriene legges til grunn for fastsetting av fartsgrenser på kommunale veger.

4.5.30 362 Fartsgrense

362.30

362.40

362.50

Figur 4.5.30—1 — 362 Fartsgrense (*fortsetter*)

362.60

362.70

362.80

362.90

Figur 4.5.30—1 — 362 Fartsgrense (*fortsetter*)

362.100

362.110

Figur 4.5.30—1 — 362 Fartsgrense

Skilteforskriften: «Forbudet gjelder kjøring med høyere fart enn angitt antall km/t. Forbudet gjelder på vedkommende vegstrekning fram til annen fartsgrense er angitt ved a) nytt skilt 362 «Fartsgrense» eller b) skilt 366 «Fartsgrensesone» eller til der ett av følgende skilt er satt opp: c) skilt 364 «Slutt på særskilt fartsgrense» d) skilt 540 «Gatetun» e) skilt 548 «Gågate»

Når skiltet nyttes til midlertidig regulering, kan det ha gul bunnfarge.»

Anvendelse

Generelle fartsgrenser

Krav 4.5.30—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

De generelle fartsgrensene 50 og 80 km/t framgår vanligvis av vegens omgivelser – tettbygd strøk eller ikke – og skal ikke skiltes. Følgende unntak gjelder:

- Grense for tettbygd strøk skal angis med skilt 362.50.
- Generell fartsgrense 50 km/t kan skiltes med repetisjonsskilt etter kryss dersom fartsnivået er for høyt uten skilt.
- Opphevelse av særskilte fartsgrenser kan i noen tilfeller angis med skilt 362.50 eller 362.80 – se skilt 364 «Slutt på særskilt fartsgrense» [kapittel 4.5.31](#).
- Overgang fra høyere særskilt fartsgrense enn 80 km/t til generell fartsgrense 80 km/t på veger utenfor tettbygd strøk skal angis med skilt 362.80.
- På motorveger, motortrafikkveger og andreveger med to eller flere kjørefelt i hver retning kan fartsgrense 80 km/t skiltes med skilt 362.80 hvis fartsnivået er for høyt uten skilt.

Særskilte fartsgrenser

Alle andre fartsgrenser enn de generelle defineres som særskilte. Særskilte fartsgrenser oppheves ikke av kryss, se senere omtale av krav til gjentakelse etter kryss.

Krav 4.5.30—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal bare brukes fartsgrenser som vist i [figur 4.5.30—1](#).

Særskilte fartsgrenser utenfor tettbygd strøk

Krav 4.5.30—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 362 skal brukes for å angi alle særskilte fartsgrenser utenfor tettbygd strøk.

Særskilte fartsgrenser utenfor tettbygd strøk oppheves med skilt 364 «Slutt på særskilt fartsgrense», innføring av ny særskilt fartsgrense eller skilt 362.80.

Krav 4.5.30—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Nedtrapping av fartsgrenser skal ikke brukes på andre veger enn motorveger og motortrafikkveger.

Veiledning til kravet

Med nedtrapping menes for eksempel innføring av en kort 70-sone mellom fartsgrensene 90 og 50, uten at fartsgrensekriteriene tilsier bruk av fartsgrense 70 km/t. Ved større fartsgrenseendring enn 20 km/t på motorveg, kan nedtrapping i sprang på 20 eller 30 km/t benyttes. Se også [N301](#) for bestemmelser knyttet til midlertidig endring av fartsgrense ved arbeid på motorveg.

Krav 4.5.30—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved større reduksjon av fartsgrense enn 30 km/t skal ny fartsgrense forvarsles med skilt 362 «Fartsgrense» med underskilt 802 «Avstand». Andre reduksjoner i fartsgrense som kan komme overraskende på trafikantene kan også forvarsles på samme måte.

Særskilte fartsgrenser i tettbygd strøk

Krav 4.5.30—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 362 skal brukes for å angi alle særskilte fartsgrenser i tettbygd strøk, med unntak av fartsgrensesoner (skilt 366 [kapittel 4.5.32](#)), gatetun (skilt 540 [kapittel 6.4.31](#)) eller gågate (skilt 548 [kapittel 6.4.33](#)).

Særskilte fartsgrenser i tettbygd strøk oppheves med skilt 362.50. Skilt 364 «Slutt på særskilt fartsgrense» [kapittel 4.5.31](#) brukes bare på veg ut av tettbygd strøk. Fartsgrense angitt med skilt 362 oppheves også av skiltene 366 «Fartsgrensesone», 540 «Gatetun» og 548 «Gågate».

Særskilte fartsgrenser for spesielle forhold

På veger med generell fartsgrense vil forhold som tilsier redusert fart vanligvis være angitt med fareskilt eller forvarslet med andre skilt som angir det aktuelle forhold, f.eks. vikeplikt eller vegkryss. Trafikkreglene forutsetter også at trafikantene har et selvstendig ansvar for å tilpasse farten etter forholdene. Ifølge fartsgrensekriteriene benyttes særskilte fartsgrenser ikke bare på grunn av dårlig vegstandard.

I spesielle tilfeller kan det likevel være riktig å bruke særskilt fartsgrense som virkemiddel for å oppnå sikker kjøring, f.eks. ved skoler. Regler for dette fremgår av fartsgrensekriteriene.

Krav 4.5.30—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved tidsbegrensning av særskilte fartsgrenser skal variable fartsgrenseskilt benyttes.

Vegarbeid

For bruk av fartsgrenser i forbindelse med vegarbeid gjelder egne bestemmelser, se [N301](#).

Underskilt

Krav 4.5.30—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 362 kan bare ha underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#).

Veiledning til kravet

Underskilt 802 benyttes til å forvarse endring av fartsgrense. Særskilte fartsgrenser kan tidsbegrenses ved bruk av variable trafikkskilt.

Plassering

Innføring og endring av fartsgrenser

Krav 4.5.30—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der fartsgrense innføres eller endres på fri vegstrekning, skal skilt 362 settes opp på begge sider av vegen eller kjørebane. På gater og veger med kjørebane smalere enn 5 m og med ÅDT < 500, kan skilt 362 likevel plasseres bare på høyre side hvis dette blir tilstrekkelig synlig. Alternativt kan fartsgrense unntaksvis også innføres eller endres ved bruk av overhengende skilt 362. I slike tilfeller skal det benyttes LED variable eller belyste skilt.

Veiledning til kravet

Når ny særskilt fartsgrense starter på sideveg umiddelbart etter vegkryss, er det ikke krav om skilt 362 på begge sider av vegen.

Krav 4.5.30—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der fartsgrense endres like etter vegkryss, skal skilt plasseres så langt etter krysset at innsvingende trafikk har god tid til å oppfatte fartsgrensen, men ikke så langt etter at kjøretøy rekker å komme opp i større hastighet enn ny fartsgrense. Skilt 362 skal plasseres med følgende minimumsavstander fra krysset:

- Minimum 70 m for fartsgrense over 80 km/t
- Minimum 50 m for fartsgrense 50, 60 og 70 km/t
- Minimum 30 m for fartsgrense lavere enn 50 km/t

Krav 4.5.30—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der fartsgrense innføres eller endres på fri vegstrekning, skal skilt 362 ikke kombineres med andre skilt enn 206 «Forkjørsveg» eller fareskilt som forklarer fartsgrensen.

Veiledning til kravet

Ved innføring av fartsgrense på sideveg umiddelbart etter kryss kan skilt 362 kombineres med 206 og 723.

Gjentakelse av fartsgrense

Krav 4.5.30—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Særskilte fartsgrenser skal gjentas etter kryss.

Veiledning til kravet

Ved kort avstand mellom kryss er det ikke nødvendig å gjenta skiltet etter alle kryssene. Med kort avstand menes at skilt 362 etter første kryss kan sløyfes hvis skilt 362 etter andre kryss er synlig. Skilt bør være synlig innen 100 m avstand når det svinges inn på vegen.

Krav 4.5.30—13 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Særskilte fartsgrenser skal gjentas slik at avstanden mellom gjentakelsesskiltene ikke blir større enn:

- 5 km for fartsgrense 90, 100 og 110 km/t
- 500 m for 70 km/t og lavere

Gjentakelsesskilt kan plasseres på samme stolpe som eventuelt skilt 206 «Forkjørsveg» og 723 «Vegruteskilt», med skilt 362 øverst.

Krav 4.5.30—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 362 som gjentar fartsgrense, skal plasseres på høyre side av kjørebanen, og kan i tillegg også plasseres på venstre side. På veg med tre eller flere felt i samme retning skal skilt 362 som gjentar fartsgrense også plasseres på venstre side. På motorveger med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjøreretning.

Veiledning til kravet

Det anbefales at supplerende skilt på venstre side også settes opp hvis vegen har høy trafikkmengde, høy tungtrafikkandel, køsituasjoner eller andre forhold som gjør trafikksituasjonen kompleks.

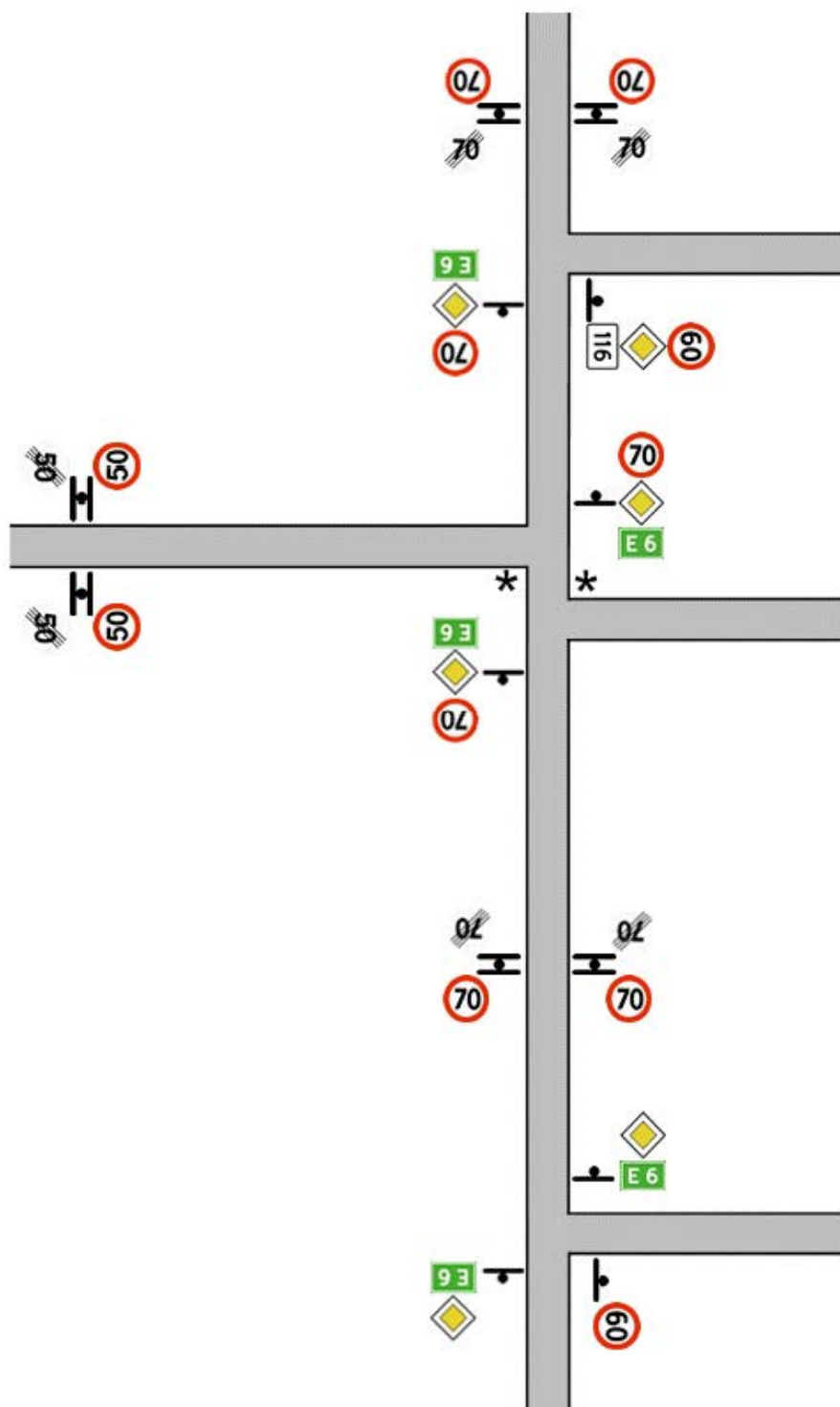
Størrelse

Krav 4.5.30—15 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

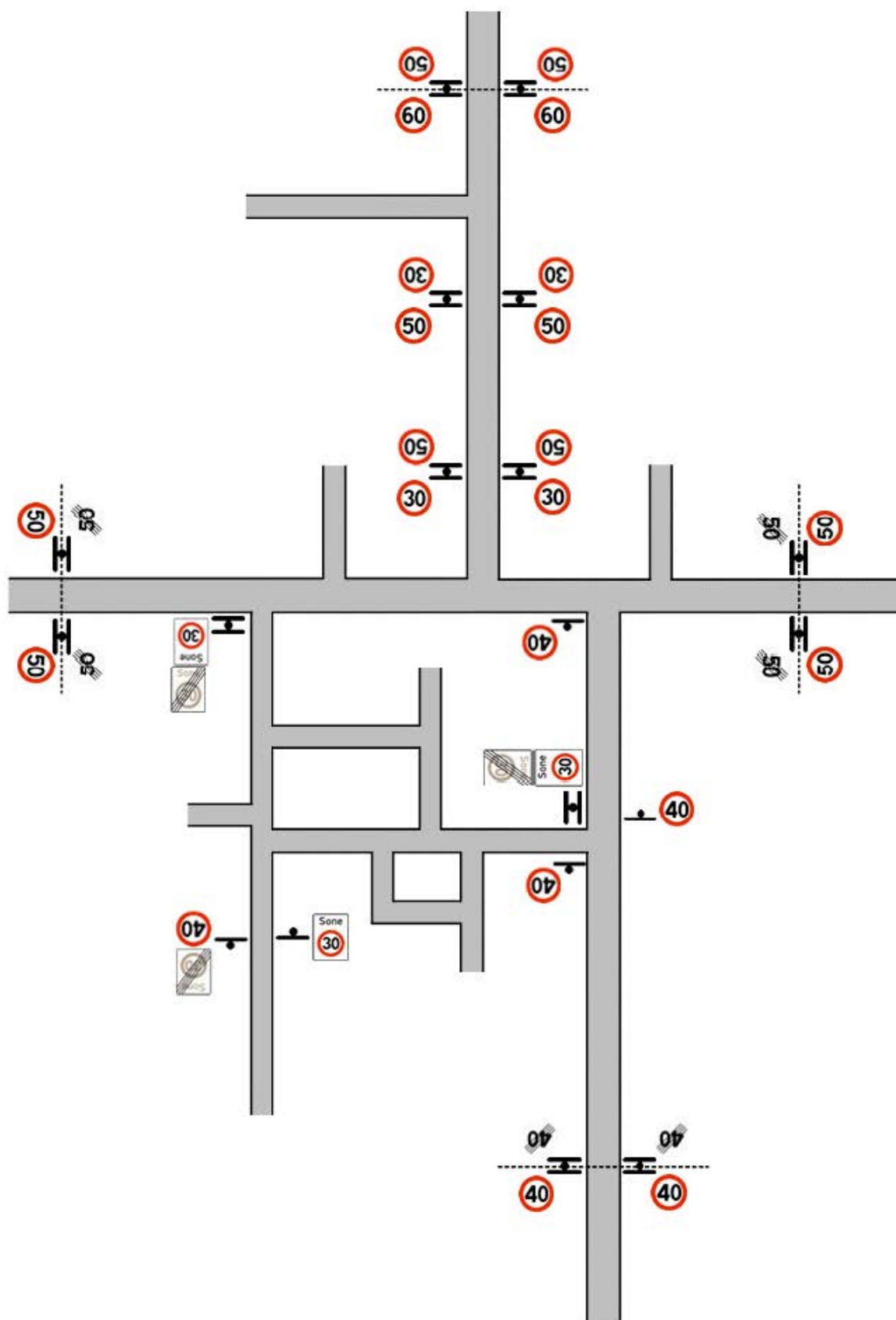
Skilt 362 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

Gjentagelsesskilt for fartsgrense 60 og 70 km/t kan ha størrelse LS på tofeltsveg.

Figur 4.5.30—2 — Eksempler på skilting av fartsgrense (fortsetter)

Eksempler utenfor tettbygd strøk

Figur 4.5.30—2 — Eksempler på skilting av fartsgrense (fortsetter)

Figur 4.5.30—2 — Eksempler på skilting av fartsgrense

4.5.31 364 Slutt på særskilt fartsgrense

Figur 4.5.31—1 — 364 Slutt på særskilt fartsgrense

Anvendelse

Krav 4.5.31—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 364 skal bare anvendes utenfor tettbygd strøk for å angi at generell fartsgrense 80 km/t gjelder.

Plassering

Krav 4.5.31—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 364 skal settes opp på begge sider av vegen og kan settes opp på baksiden av skilt 362. På lokale veger med liten trafikk og samlet bredde av kjørebane og eventuelt fortau under 6 m kan skilt 364 settes opp på høyre side alene.

Det er ikke nødvendig å oppheve fartsgrensen på samme sted som den innføres i motsatt retning. Fartsgrense gjennom kryss kan innføres et stykke før krysset, men kan oppheves like etter krysset.

Krav 4.5.31—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 364 skal ikke settes opp på sideveg (for trafikk som svinger av den fartsbegrensede veg), med mindre kryssutformingen gjør det vanskelig å forstå hvilken vegarm den fartsbegrensede vegen fortsetter på.

Krav 4.5.31—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom fartsbegrenset strekning opphører som sideveg i T-kryss, skal skilt 364 ikke settes opp.

Krav 4.5.31—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom fartsgrense skal opphøre i tilknytning til vegkryss hvor den aktuelle veg er gjennomgående veg, skal skilt 364 settes opp, og opphevelsen bør skje etter krysset.

Eksempler på skilting av fartsgrenser er vist under skilt 362 [kapittel 4.5.30](#).

Størrelse

Krav 4.5.31—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 364 skal bare anvendes i størrelse LS, MS eller SS.

Fartsgrense	Oppheves med:	
	I tettbygd strøk	Utenfor tettbygd strøk
		
		
		
		
		

Figur 4.5.31—2 — Opphevelse av fartsgrense

4.5.32 366 Fartsgrensesone

Figur 4.5.32—1 — 366 Fartsgrensesone

Skiltforskriften: «Skiltet angir grense for område hvor det gjelder forbud mot kjøring med større fart enn angitt antall km/t. Forbudet gjelder til det blir opphevet ved skilt 368 «Slutt på fartsgrensesone», skilt 540 «Gatetun» eller skilt 548 «Gågate». Skiltet varsler også at fysiske fartsdempende anordninger kan være plassert i kjørebanelen.»

Anvendelse

Krav 4.5.32—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 366 skal bare brukes for fartsgrense 30 km/t.

Soneskilt kan anvendes som alternativ til strekningsskilting (skiltene 362 og 364) for fartsgrense 30 km/t i følgende tilfeller:

- Boligområder
- Sentrumsområder i byer og tettsteder
- Andre områder som ligger særlig til rette for soneskilting (se krav nedenfor)

Det anbefales at samleveger skiltes med 362 «Fartsgrense».

Krav 4.5.32—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke skiltes andre fartsgrenser inne i en fartsgrensesone, men det kan etableres gatetun eller gågater inne i sonen.

MERKNAD Unntak fra dette er skilt 367 «Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn» [kapittel 4.5.33](#).

Krav 4.5.32—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fartsgrense 30 skal ikke gjentas inne i sonen, verken med skilt 362.30 eller skilt 366.

Soneskilting kan forenkle fartsgrenseskiltingen i et område og redusere skiltmengden i forhold til strekningsskilting. Hvis sonen bare inneholder en vegstrekning, kan strekningsskilting være en bedre løsning.

Soneskilting stiller store krav til trafikantenes oppfattelsesevne, hukommelse og orienteringsevne.

Krav 4.5.32—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgende forhold skal være oppfylt for å kunne anvende skilt 366:

- 1) Sonen skal være avgrenset på en naturlig og oversiktlig måte.
- 2) Sonen skal ha en rimelig størrelse og avgrenses slik at ingen bolig eller virksomhet har lengre kjøreavstand enn 800 m langs den mest hensiktsmessige veg ut av sonen.
- 3) Dersom fartsgrensesone og parkeringsone (skilt 376/378) etableres i samme område, skal sonegrensene være sammenfallende.

Fartsgrensesone oppheves av skilt 368 «Slutt på fartsgrensesone», skilt 540 «Gatetun» eller skilt 548 «Gågate».

Plassering

Krav 4.5.32—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 366 skal settes opp på høyre side av vegen. Dersom bredden av kjørebane og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m, eller skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk, skal skiltet også settes opp på venstre side av vegen.

Hvis skilt 366 ikke skal kombineres med skilt 376 «Parkeringsone» [kapittel 4.5.39](#), kan det plasseres i samme avstand fra kryss som skilt 362 «Fartsgrense», se [krav 4.5.30—10](#).

Krav 4.5.32—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved sammenfallende grense for fartsgrensesone og parkeringsone (skilt 376) skal sonesiltene plasseres sammen.

Gatetun eller gågater inne i fartsgrensesonen oppheves av skiltene 542 eller 550, men ved utkjøring fra slike områder er det behov for å vise hva ny fartsgrense er.

Krav 4.5.32—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når fartsgrensesone grenser mot gatetun eller gågate, skal skilt 366 settes opp sammen med skilt 542 «Slutt på gatetun» eller skilt 550 «Slutt på gågate». Skilt 366 skal da stå over skilt 542 eller 550.

Krav 4.5.32—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 366 skal ikke kombineres med andre hovedskilt enn de som er nevnt her.

Størrelse**Krav 4.5.32—9 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 366 skal bare anvendes i størrelse MS 600x800 mm og skal utformes etter fastsatt skilmønster.

4.5.33 367 Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.33—1 — 367 Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn

[Skiltforskriften](#): «Skiltet angir grense for område hvor det gjelder forbud mot kjøring på veg og fortau med større fart enn 6 km/t med liten elektrisk motorvogn. Forbudet gjelder til det blir opphevet ved skilt 369 «Slutt på fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn.»

Anvendelse

Skilt 367 kan brukes for å angi fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn på veg og fortau.

Krav 4.5.33—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgende krav skal være oppfylt før soneskilting anvendes:

- 1) Sonen skal være avgrenset på en naturlig og oversiktlig måte, slik at trafikantene kan klare å orientere seg i forhold til sonegrensen.
- 2) Sonen skal ha en begrenset størrelse og avgrenses slik at lange kjørestrekninger innenfor sonen unngås.

Sonen kan brukes inne i en sone etablert med skilt 366 Fartsgrensesone.

Fartsgrensesone for liten elektriskmotorvogn oppheves av skilt 369 «Slutt på fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn» [kapittel 4.5.35](#).

Underskilt

Krav 4.5.33—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 367 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Krav 4.5.33—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 367 skal settes opp på høyre side av vegen ved innkjøring til fartsgrensesonen. Det skal også skiltes på venstre side av vegen dersom ett eller flere av følgende forhold er oppfylt:

- Bredden av kjørebane og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m
- Det er fortau på begge sider av vegen
- Skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk

Ved sammenfallende soner kan skilt 367 plasseres sammen med skilt 540 «Gatetun» [kapittel 6.4.31](#), 542 «Slutt på gatetun» [kapittel 6.4.32](#), 548 «Gågate» [kapittel 6.4.33](#) eller 550 «Slutt på gågate» [kapittel 6.4.34](#).

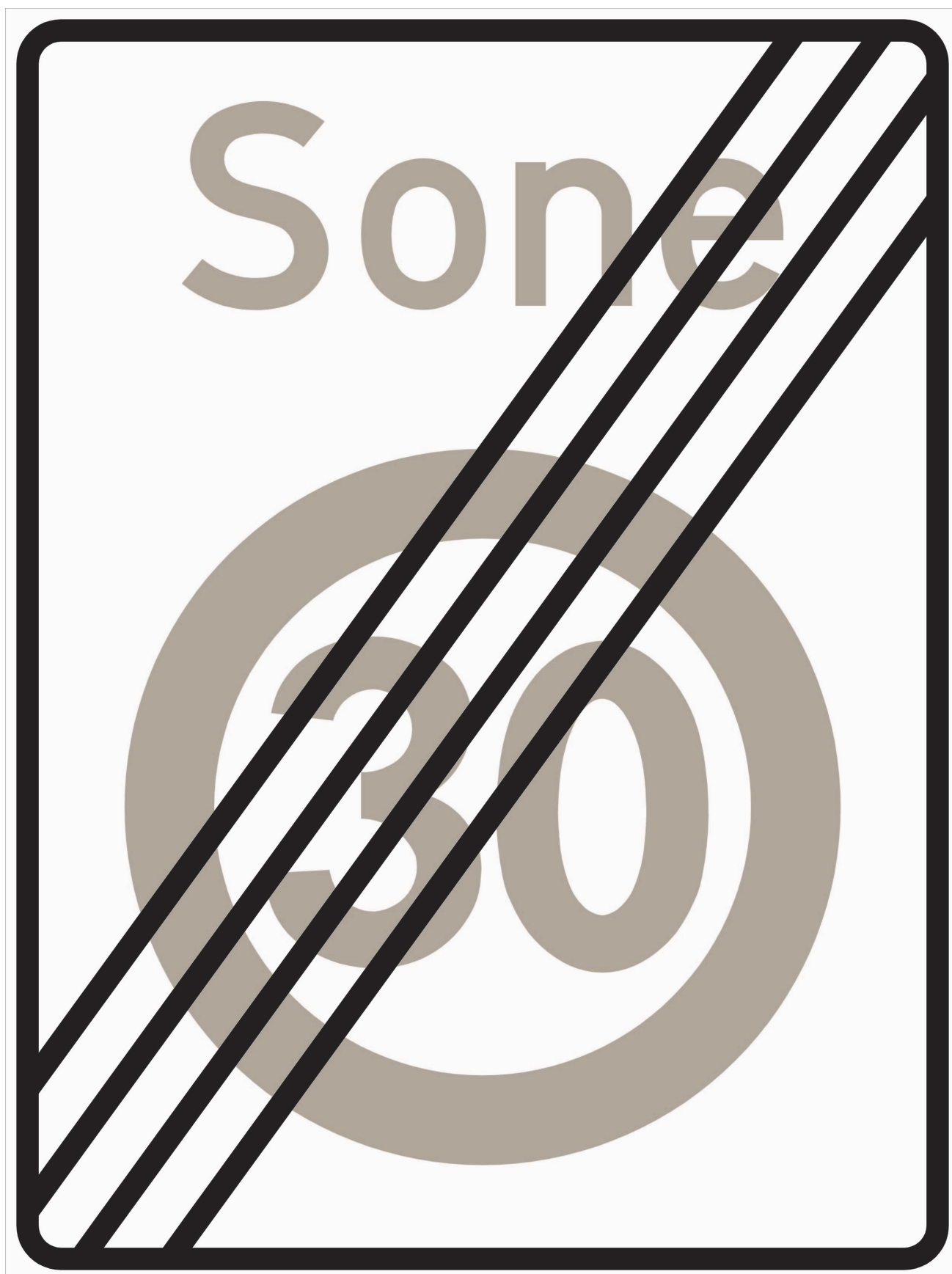
Størrelse

Krav 4.5.33—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 367 skal bare anvendes i størrelse MS 600x800 mm.

4.5.34 368 Slutt på fartsgrensesone

Figur 4.5.34—1 — 368 Slutt på fartsgrensesone

Anvendelse

Krav 4.5.34—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 368 skal brukes for å oppheve fartsgrense skiltet med skilt 366 «Fartsgrensesone» unntatt der fartsgrensesonen går over i gatetun eller gågate.

Skilt 368 plassert alene betyr at generell fartsgrense gjelder. Hvis det etter skiltet er innført særskilt fartsgrense, angis det med skilt 362 over skilt 368.

Plassering

Krav 4.5.34—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 368 skal settes opp på baksiden av skilt 366 «Fartsgrensesone». I envegskjørtede gater uten skilt 366 skal skilt 368 plasseres på høyre side.

Krav 4.5.34—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom fortsettelsen av vegen etter skilt 368 har særskilt fartsgrense, skal skilt 362 «Fartsgrense» plasseres over skilt 368. Skilt 368 skal ikke kombineres med andre hovedskilt.

Størrelse

Krav 4.5.34—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 368 skal bare anvendes i størrelse MS 600x800 mm.

4.5.35 369 Slutt på fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.35—1 — 369 Slutt på fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn

Anvendelse

Krav 4.5.35—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 369 skal brukes for å oppheve fartsgrense skiltet med skilt 367 «Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn».

Underskilt

Krav 4.5.35—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 369 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Krav 4.5.35—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 369 skal settes opp på høyre side av vegen, vanligvis på baksiden av skilt 367 «Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn». På smale veger hvor skilt 367 er oppsatt bare på høyre side, kan skilt 369 plasseres på venstre side alene, dersom det settes opp på baksiden av skilt 367, og ellers er godt nok synlig for trafikantene.

Ved sammenfallende soner kan skilt 369 plasseres sammen med skilt 540 «Gatetun», 542 «Slutt på gatetun», 548 «Gågate» eller 550 «Slutt på gågate».

Størrelse

Krav 4.5.35—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 369 skal bare anvendes i størrelse MS 600x800 mm.

4.5.36 Parkeringsregulerende skilt - Fellesbestemmelser

Generelt

Parkeringsskilting kan være vanskelig å forstå for trafikantene. For at reguleringen kan læres, gjenkjennes, forstås og håndheves likt fra sted til sted, kreves det at parkeringsskiltingen er angitt på en ensartet og konsekvent måte. Det er gitt begrensninger for hvor mange avvikende reguleringer som kan gis på underskilt til samme hovedskilt, og stilt krav om enklest mulig utforming av reguleringene.

[Trafikkreglens](#) bestemmelser om stans og parkering:

§ 1 nr. 1 k

Parkering: Enhver hensetting av kjøretøy, selv om føreren ikke forlater det. Unntatt er kortest mulig stans for av- eller påstigning eller av- eller pålessing.

§17 Stans og parkering

1. Det er forbudt å stanse

- a) i uoversiktlig kurve, i tunnel, på bakketopp eller på annet uoversiktlig sted,
- b) i vegkryss eller nærmere enn 5 meter fra vegkrysset. Avstanden regnes fra det punkt hvor fortaukant, kantlinje eller vegkant begynner å runde,
- c) helt eller delvis på fortau, gangveg eller sykkelveg,
- d) på gangfelt eller sykkelkryssing eller nærmere enn 5 meter foran slike steder,
- e) på motorveg og motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg og motortrafikkveg,
- f) nærmere planovergang enn 5 meter,
- g) i kollektivfelt, i sambruksfelt eller i sykkelfelt, unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass.
- h) på vegutvidelse for holdeplass for buss, drosje eller sporvogn eller nærmere enn 20 meter fra offentlig trafikkskilt for slik holdeplass. Unntatt er av- eller påstigning når den ikke er til hinder for buss, drosje eller sporvogn.

2. Det er forbudt å parkere

- a) foran inn- eller utkjørsel,
- b) på møteplass i vegens hele bredde så langt kjørebanelen er utvidet,

- c) på gågate,
- d) på gatetun utenom særskilt anviste plasser.

3. På forkjøringsveg med høyere fartsgrense enn 50 km i timen er det forbudt å parkere på kjørebanelen.

Krav 4.5.36—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke skiltes stans- eller parkeringsforbud der stans eller parkering er forbudt i henhold til trafikkreglene.

4.5.37 370 Stans forbudt

Figur 4.5.37—1 — 370 Stans forbudt

Skiltforskriften: «Skiltet angir forbud mot å stanse kjøretøy på den side av vegen hvor skiltet er satt opp. Skiltet gjelder fram til nærmeste vegkryss, eller til nytt skilt 370 «Stans forbudt», 372 «Parkering forbudt», 376 «Parkeringssone», 378 «Slutt på parkeringssone» og 552 «Parkering».»

Anvendelse

Krav 4.5.37—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 370 skal bare brukes til å forby stans på en vegstrekning når dette er nødvendig av hensyn til trafikksikkerhet eller trafikkavvikling.

MERKNAD Unntak fra dette er etablering av lasteplasser i spesielle tilfeller, se [figur 4.5.37—3](#)

Krav 4.5.37—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ingen kjøretøygruppe eller trafikantgruppe skal unntas fra reguleringen.

MERKNAD Unntatt fra dette er etablering av lasteplasser i spesielle tilfeller, se [figur 4.5.37—3](#)

Gyldighetstiden for forbudet kan begrenses.

Annen regulering når stanseforbudet ikke gjelder bør unngås.

Krav 4.5.37—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke være mer enn én avvikende regulering i perioder når stanseforbudet ikke gjelder.

Underskilt

Skiltforskriften: «På underskilt til skilt som regulerer stans eller parkering, kan brukes miniatyr av skilt 370 «Stans forbudt», skilt 372 «Parkering forbudt» og skilt 552 «Parkering». Miniaturskiltet har samme betydning som om det var satt opp i full størrelse.»

Krav 4.5.37—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 370 kan bare ha underskilt for å:

- angi utstrekning av reguleringen eller klargjøre hvor reguleringen gjelder
- begrense gyldighetstiden for reguleringen
- unntaksvis angi annen regulering i tidsrom når skilt 370 ikke gjelder

Utsrekning eller gyldighetsområde

Underskilt 828.3 «Gjelder i kjøreretningen» [kapittel 9.4.15](#) kan brukes dersom stedlige forhold gjør det nødvendig å klargjøre nærmere hvor reguleringen gjelder.

På plasser og lignende områder hvor kjøreretningen ikke er klart definert, eller det av andre grunner kan oppstå tvil om hvor forbudet gjelder, kan underskilt 828.1 «Gjelder i begge kjøreretninger» brukes.

Krav 4.5.37—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der stanseforbud ikke oppheves av annen parkeringsregulering eller vegkryss, skal opphøret angis med skilt 370 og underskilt 828.2 «Gjelder mot kjøreretningen», se [figur 4.5.37—2](#)

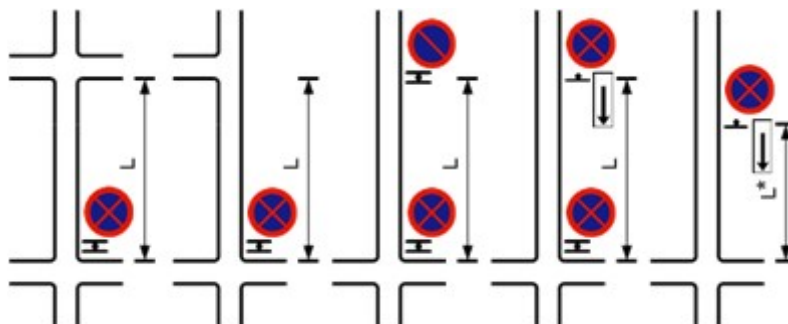
Krav 4.5.37—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom stanseforbudet gjelder fra vegkryss, og det er vanskelig å plassere skilt 370 tilstrekkelig synlig der stansforbudet starter, skal skiltet settes opp inntil 30 m etter vegkrysset med underskilt 828.1 «Gjelder i begge kjøreretninger» eller 828.2 «Gjelder mot kjøreretningen».

Når stanseforbudet bare gjelder for klart avgrensede plasser, kan dette angis på underskilt 808.351 «Gjelder (stedsangivelse)» [kapittel 9.4.5](#), for eksempel «Gjelder torget» eller «Gjelder snuplassen».

MERKNAD L = stanseforbudets utstrekning (L^* = maks 30 m)

Figur 4.5.37—2 — Eksempler på utstrekning av forbud med skilt 370

Begrenset gyldighetstid

Gyldighetstiden for skilt 370 kan begrenses med underskilt 806 «Tid», se [figur 4.5.37—3](#).

Annen regulering

Krav 4.5.37—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom det på samme sted i enkelte tidsrom innføres forbud mot stans, og i andre tidsrom parkeringsforbud, skal skilt 370 brukes som hovedskilt. Gyldighetstiden for skilt 370 skal angis på underskilt 806 «Tid». Under dette settes underskilt 834 «Kombinert regulering» med skilt 372 «Parkeringsforbudt» i miniatyr og tidsrommet for gyldigheten av parkeringsforbudet.

Se [figur 4.5.37—3](#) og bestemmelsene for skilt 834 [kapittel 9.4.18](#).

Krav 4.5.37—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Reguleringer med reservert parkering, tidsbegrenset parkering, eller avgiftsparkering i de tidsrom stans forbudt ikke gjelder, skal ikke tillates.

Skilt 834 som underskilt til skilt 370

Krav 4.5.37—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 834 skal bare brukes som underskilt til skilt 370 i kombinasjon med underskilt 806 «Tid», slik at reguleringen på underskilt 834 gjelder i et annet tidsrom enn gyldighetstiden for skilt 370.

Krav 4.5.37—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis det samme sted i enkelte tidsrom ønskes forbud mot stans, og i andre tidsrom parkeringsforbud, skal skilt 370 brukes som hovedskilt.

Gyldighetstiden for skilt 370 angis da på underskilt 806 «Tid». Parkeringsforbudet angis på underskilt 834 med skilt 372 «Parkeringsforbudt» i miniatyr, og tidsrommet for gyldigheten av parkeringsforbudet, se [figur 4.5.37—3](#)

Underskiltene kan settes på én plate, men skal da være adskilt med dobbel linje slik at de klart framstår som to separate reguleringer i ulike tidsrom. Nærmere bestemmelser om utforming av underskilt 834 er gitt under dette skiltet.

Plassering

Krav 4.5.37—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 370 skal på gate eller veg med tovegstrafikk settes opp på høyre side av vegen sett i kjøreretningen der reguleringen begynner, og/eller der reguleringen opphører dersom dette gjøres med underskilt 828.2, se [figur 4.5.37—2](#)

Krav 4.5.37—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På envegsregulert veg skal skilt 370 settes opp på den side av vegen der reguleringen gjelder, sett i kjøreretningen.

Dersom reguleringen angis med skilt 370 og underskilt 828.1 eller 828.2, plassert etter vegkrysset den gjelder fra, kan skiltet plasseres inntil 30 m etter krysset, [krav 4.5.37—6](#).

Krav 4.5.37—13 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom reguleringen skal videreføres etter vegkryss, skal skilt 370 gjentas etter krysset.

Krav 4.5.37—14 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På lengre strekninger med stanseforbud skal skiltet gjentas slik at en fra ethvert punkt på forbudsstrekningen kan se et skilt som står nærmere enn 75 m, sett med eller mot kjøreretningen.

MERKNAD For lengre strekninger betyr dette at skiltene plasseres med høyst 150 m avstand.

Størrelse og utforming

Krav 4.5.37—15 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 370 skal ikke brukes i understørrelse (US).

Krav 4.5.37—16 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 370 skal være tosidig, unntatt når det står sammen med underskilt 828.2 for å angi opphør av reguleringen. Underskilt til tosidige hovedskilt skal også være tosidige.

Krav 4.5.37—17 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 806 «Tid» skal plasseres over eventuelle andre underskilt.

Krav 4.5.37—18 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering» skal plasseres under eventuelle andre underskilt.

Krav 4.5.37—19 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 806 og 834 kan settes på én plate, og skal da være atskilt med en dobbel linje slik at de klart fremstår som to separate reguleringer.

Figur 4.5.37—3 — Eksempler på underskilt 834 til skilt 370

4.5.38 372 Parkering forbudt

Figur 4.5.38—1 — 372 Parkering forbudt

Skiltforskriften: «Skiltet angir forbud mot parkering på den side av vegen hvor skiltet er satt opp. Skiltet gjelder fram til nærmeste vegkryss, eller til nytt skilt 372 «Parkering forbudt», 370 «Stans forbudt», 376 «Parkeringssone», 378 «Slutt på parkeringssone» og 552 «Parkering».»

Anvendelse

Krav 4.5.38—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 372 skal brukes når parkering skal være forbudt, og det ikke skal være tillatt å parkere på noe vilkår.

Gyldighetstiden for parkeringsforbudet kan begrenses.

Annen regulering når parkeringsforbudet ikke gjelder er ikke ønskelig.

Krav 4.5.38—2 SKAL

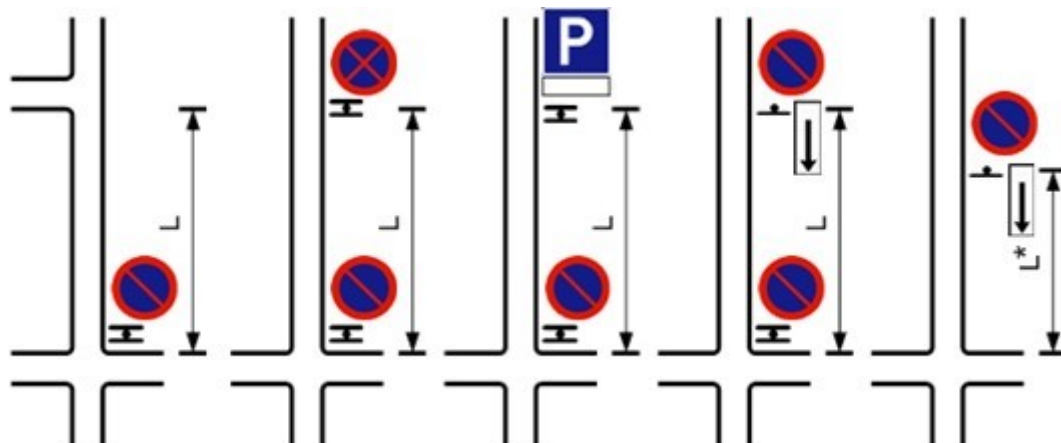
Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke innføres mer enn én avvikende regulering i de perioder hvor skilt 372 ikke gjelder.

Hvis det i perioder ønskes stans forbudt, benyttes skilt 370 som hovedskilt i stedet for skilt 372.

Eksempler på utstrekning av parkeringsforbud er vist i figur 4.5.38-2.

MERKNAD L = parkeringsforbudets utstrekning (L* = maks 30 m)

Figur 4.5.38—2 — Eksempler på utstrekning av parkeringsforbud med skilt 372

Av- og pålessing, lasteplasser

Krav 4.5.38—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Hensyn til av- og pålessing skal ivaretas ved regulering med skilt 372 «Parkeringsforbudt».

Veiledning til kravet

Jf. [trafikkreglene](#) §1 nr. 1 k, der kortest mulig stans for av- og pålessing ikke er definert som parkering.

Når det er ønskelig å prioritere vare- og lastebiler, kan skilt 552 «Parkeringsforbudt» med underskilt 807.2 «Symbol – Varebil, lastebil og trekkbil» anvendes, eventuelt med begrenset parkeringstid. Denne reguleringen gir ingen reservering for av- og pålessing.

Unntaksvis kan skilt 370 anvendes med underskilt 834 som vist i [figur 4.5.37—3](#). Slik regulering kan bare tas i bruk når det har vist seg at regulering med skilt 372 eller skilt 552/807.2 som angitt ovenfor, ikke er tilstrekkelig til å ivareta behovet for av- og pålessing på vedkommende gatestrekning. Videre gjelder følgende begrensninger:

- Reguleringen må bare iverksettes på gatestrekninger i de mest sentrale deler av byer.
- Reguleringen skal brukes i så lite omfang som mulig, og slik at reguleringen aldri overstiger halvparten av gatestrekningen i det enkelte kvartal.

Underskilt

Skiltforskriften: «På underskilt til skilt som regulerer stans eller parkering, kan brukes miniatyr av skilt 370 «Stans forbudt», skilt 372 «Parkeringsforbudt» og skilt 552 «Parkeringsforbudt». Miniaturskiltet har samme betydning som om det var satt opp i full størrelse.»

Krav 4.5.38—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke brukes miniatyr av skilt 370 «Stans forbudt» på underskilt for skilt 372.

Krav 4.5.38—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 372 kan bare ha underskilt for å:

- angi utstrekning av reguleringen eller klargjøre hvor reguleringen gjelder
- begrense gyldighetstiden for reguleringen
- unntaksvis angi annen regulering i tidsrom når skilt 372 ikke gjelder

Utsrekning eller gyldighetsområde**Krav 4.5.38—6 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der parkeringsforbudet ikke oppheves av annen parkeringsregulering eller vegkryss, skal opphøret angis med skilt 372 og underskilt 828.2 «Gjelder mot kjøreretningen», se [figur 4.5.38—2](#)

Krav 4.5.38—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom parkeringsforbudet gjelder fra vegkryss, og det er vanskelig å plassere skilt 372 tilstrekkelig synlig der parkeringsforbudet starter, skal skiltet settes opp inntil 30 m etter vegkrysset med underskilt 828.1 «Gjelder i begge kjøreretninger» [kapittel 9.4.15](#).

Underskilt 828.3 «Gjelder i kjøreretningen» kan brukes dersom stedlige forhold gjør det nødvendig å klargjøre nærmere hvor reguleringen gjelder. På plasser og lignende områder hvor kjøreretningen ikke er klart definert, eller det av andre grunner kan oppstå tvil om hvor forbudet gjelder, kan underskilt 828.1 «Gjelder i begge kjøreretninger» brukes.

Når parkering forbudt gjelder for klart avgrensede plasser, kan dette angis på underskilt 808.351 «Gjelder (stedsangivelse)», for eksempel «Gjelder torget», eller «Gjelder snuplassen».

Begrenset gyldighetstid

Gyldighetstiden for skilt 372 kan begrenses med underskilt 806 «Tid», se eksemplene i [figur 4.5.38—3](#) og bestemmelsene for underskilt 806 [kapittel 9.4.3](#).

Annen regulering**Krav 4.5.38—8 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 372 skal ikke ha underskilt som tillater parkering på bestemte vilkår i hovedskiltets gyldighetstid.

Veiledning til kravet

Ved behov for unntak for visse trafikanter eller kjøretøygrupper, eller korttidsparkering, brukes i stedet skilt 552 «Parkering» som hovedskilt.

Krav 4.5.38—9 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom det innføres vilkårparkering i andre tidsrom enn parkeringsforbudets gyldighetstid, skal skilt 372 brukes som hovedskilt. Det skal ikke etableres mer enn én avvikende regulering på underskilt til skilt 372.

MERKNAD Hovedregelen om skilt 372 som hovedskilt kan likevel fravikes dersom parkeringsforbudet gjelder i «øvrig tid», eller hvis hovedregelen gir kompliserte angivelser av gyldighetstidene, se [figur 6.4.35—6](#), eksempel 4.

Gyldighetstiden for skilt 372 angis på underskilt 806 «Tid»[kapittel 9.4.3](#). Eventuelle parkeringsvilkår angis på underskilt 834 «Kombinert regulering» med bruk av skilt 552 «Parkering» i miniatyr, etterfulgt av tidsrommet for gyldigheten av reguleringen. Deretter angis beskrivelse av eventuelle andre vilkår (reservert parkering, begrenset parkeringstid eller avgiftsparkering). Se eksempel i [figur 4.5.38—3](#) og bestemmelsene til underskilt 834.

Skilt 834 som underskilt til skilt 372

Krav 4.5.38—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 834 skal ikke brukes for å angi begrenset parkeringsadgang (vilkårsparkering) i hovedskiltets gyldighetstid.

Krav 4.5.38—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved bruk av underskilt 834 under skilt 372 skal alltid gyldighetstiden for skilt 372 angis på underskilt 806 «Tid»[kapittel 9.4.3](#).

Parkeringsbegrensningen angis på underskilt 834[kapittel 9.4.18](#) med skilt 552 «Parkering» i miniatyr, tidsrommet for gyldigheten av reguleringen og vilkår for parkeringen (reservert parkering, begrenset parkeringstid eller avgiftsparkering), se [figur 4.5.38—3](#).

Krav 4.5.38—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 806 og 834 kan settes på én plate, men skal da være adskilt med dobbel linje slik at de klart framstår som to separate reguleringer i ulike tidsrom.

Figur 4.5.38—3 — *Eksempler på underskilt 834 til skilt 372*

Plassering

Krav 4.5.38—13 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
På veg med tovegstrafikk skal skilt 372 settes opp på høyre side av vegen der reguleringen begynner, og/eller der reguleringen opphører dersom dette gjøres med underskilt 828.2, se [figur 4.5.38—2](#).

Krav 4.5.38—14 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
På envegsregulert veg skal skilt 372 settes opp på den side av vegen hvor reguleringen gjelder eller slutter å gjelde, sett i kjøreretningen.

Krav 4.5.38—15 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Dersom reguleringen angis med skilt 372 og underskilt 828.1 eller 828.2, plassert etter vegkrysset den skal gjelde fra, skal avstanden fra krysset fram til skiltet ikke overstige 30 m, se [figur 4.5.38—2](#).

Krav 4.5.38—16 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Når reguleringen videreføres etter vegkryss, skal skilt 372 gjentas etter krysset.

Krav 4.5.38—17 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Om nødvendig gjentas skiltet også mellom kryss, slik at en fra ethvert punkt på forbudsstrekningen skal kunne se et skilt som står nærmere enn 75 m, sett med eller mot kjøreretningen.

Veiledning til kravet

For lengre strekninger betyr dette at skiltene plasseres med høyst 150 m avstand.

Størrelse og utforming

Krav 4.5.38—18 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 372 kan ha understørrelse (US) i bygater og andre gater eller veger med særlige miljøkvaliteter og lavt fartsnivå (40 km/t eller lavere), men dette skal bare tillates hvis teksten på tilhørende underskilt blir lesbar for trafikantene uten at de må forlate kjøretøyet.

Krav 4.5.38—19 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 372 skal være tosidig, unntatt når det står sammen med underskilt 828.2 for å angi opphør av reguleringen. Underskilt til tosidige hovedskilt skal også være tosidige.

Krav 4.5.38—20 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 806 «Tid» skal plasseres over eventuelle andre underskilt. Underskilt 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering» skal plasseres under eventuelle andre underskilt.

Eksempel 1: Parkering forbudt mellom kl. 08 og 16 på hverdager unntatt lørdag. Parkering tillatt i andre tidsrom.

Eksempel 2: Parkering forbudt mellom kl. 07 og 10 og kl. 15 og 17 på hverdager unntatt lørdag. Parkering tillatt i alle andre tidsrom.

Eksempel 3: Parkering forbudt mellom kl. 08 og 10 på hverdager unntatt lørdag. Parkering tillatt inntil 1 time mellom kl. 10 og 15 på hverdager unntatt lørdag. Parkering tillatt uten begrensninger i andre tidsrom.

Figur 4.5.38—4 — Eksempler på underskilt til skilt 372

4.5.39 376 Parkeringssone

Figur 4.5.39—1 — 376 Parkeringssone (fortsetter)

Figur 4.5.39—1 — 376 Parkeringssone (fortsetter)

Figur 4.5.39—1 — 376 Parkeringssone

Skiltforskriften: «Skiltet angir grense for område hvor det gjelder særlige bestemmelser om parkering eller stans av kjøretøy. De særlige bestemmelser som gjelder, framgår av symboler og tekst på skiltet. Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 378 «Slutt på parkeringssone». For bestemte vegstrekninger innenfor området kan det ved skilt være fastsatt avvikende bestemmelser om parkering eller stans. For disse vegstrekninger gjelder ikke soneskiltets bestemmelser.»

Parkeringsplanlegging krever god kunnskap om og innsikt i flere forskrifter enn skiltforskriften. Det er derfor etter skilt 552 tatt inn en veiledning med sitater fra viktige forskriftsbestemmelser med tilhørende veiledningsstoff. I tidligere utgave av N300 sto dette i vedlegg i del 3.

Anvendelse

Skilt 376 kan anvendes for å forenkle parkeringsskiltingen i et område, men kan bare brukes til meget enkle reguleringer. Soneskilting stiller ekstra store krav til trafikantenes oppfattelseevne, hukommelse og orienteringsevne og det er derfor svært viktig at reguleringen er enkel å forstå.

Krav 4.5.39—1 SKAL Følgende betingelser skal være oppfylt før soneskilting anvendes: 1) Sonereguleringen skal være meget enkel. 2) Gyldighetstiden for reguleringen kan være begrenset, og det skal da ikke tillates andre reguleringer i øvrige tidsrom. 3) Sonen skal ha en rimelig størrelse og være avgrenset på en naturlig og oversiktlig måte, slik at trafikantene kan klare å orientere seg til sonegrensen. 4) Tilgrensende soner med ulik regulering skal adskilles med veg eller gate som ikke inngår i sonene. Dette gjelder også for tilgrensende soner skiltet med «Vedlegg-1-skilt» i henhold til forskrift om vilkårparkering. 5) Dersom 376 Parkeringssone og 366 Fartsgrensesone kapittel 4.5.32 etableres i samme område, skal sonegrensene være sammenfallende.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Krav 4.5.39—2 SKAL Skilt 376.1 skal bare brukes når reguleringen angitt på skiltet gjelder for minst 75 % av vegstrekningene inne i sonen. Denne reguleringen skal ikke gjentas på skilt inne i sonen.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Krav 4.5.39—3 SKAL Skilt 376.2 skal bare brukes når hovedreguleringen parkering forbudt gjelder minst 75 % av vegstrekningene i sonen. Parkeringsforbudet skal ikke gjentas på skilt inne i sonen.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Hvis 75 % kravet ikke kan oppfylles, skiltes det i stedet for hver strekning inne i sonen som har behov for parkeringsregulering.

Valg mellom skilt 376.1 (552 som hovedskilt) og 376.2 (372 som hovedskilt) gjøres etter de samme regler som for skiltene 372 og 552 som strekningsskilt.

Avvikende parkeringsreguleringer inne i sonen angis med strekningsskilting. Merk at soneskiltets bestemmelser ikke gjelder for slik strekningsskilting – heller ikke utenom eventuell gyldighetstid for den avvikende reguleringen.

Sonereguleringen gjelder heller ikke for strekninger og områder skiltet som 540 «Gatetun» [kapittel 6.4.31](#) og 548 Gågate» [kapittel 6.4.33](#). Slike soner kan anlegges inne i soner skiltet med skilt 376 uten å være i strid med kravene for anvendelse av dette skiltet.

Krav 4.5.39—4 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Parkeringssone skal oppheves med skilt 378 «Slutt på parkeringssone» kapittel 4.5.41 .	

Krav 4.5.39—5 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 376.1 skal ikke ha miniatyrskilt 372 i kombinasjon med teksten «Utenom viste plasser» eller liknende.	

Krav 4.5.39—6 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 376.2 skal ikke ha miniatyr av skilt 552 i kombinasjon med teksten «På viste plasser» eller liknende.	

Boligsoneparkering

Vilkår for innføring av boligsoneparkering er omtalt i veiledning etter skilt 552 [kapittel 6.4.35](#).

Ved innføring av boligsoneparkering kan skilt 376.1 ha tekst «Med beboerkort/p-kort/p-tillatelse (eller mot avgift)». Minst 75 % av mulige parkeringsplasser inne i sonen må være reservert for boligsoneparkering, jf. [Krav 4.5.39—2](#).

Sonenummer, f.eks. «Sone 02», kan angis dersom det er nødvendig å skille mellom flere soner.

Underskilt

Krav 4.5.39—7 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 376 skal ikke ha underskilt.	

Plassering

Krav 4.5.39—8 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 376 skal settes opp på høyre side av vegen ved innkjøring til parkeringssonen. Dersom bredden av kjørebane og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m, eller skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk, skal skiltet også settes opp på venstre side av vegen.	

Det må kontrolleres at skiltene er tilstrekkelig synlige slik at trafikantene har mulighet til å oppfatte budskapet på skiltet, jf. krav til skiltplassering i [kapittel 1](#).

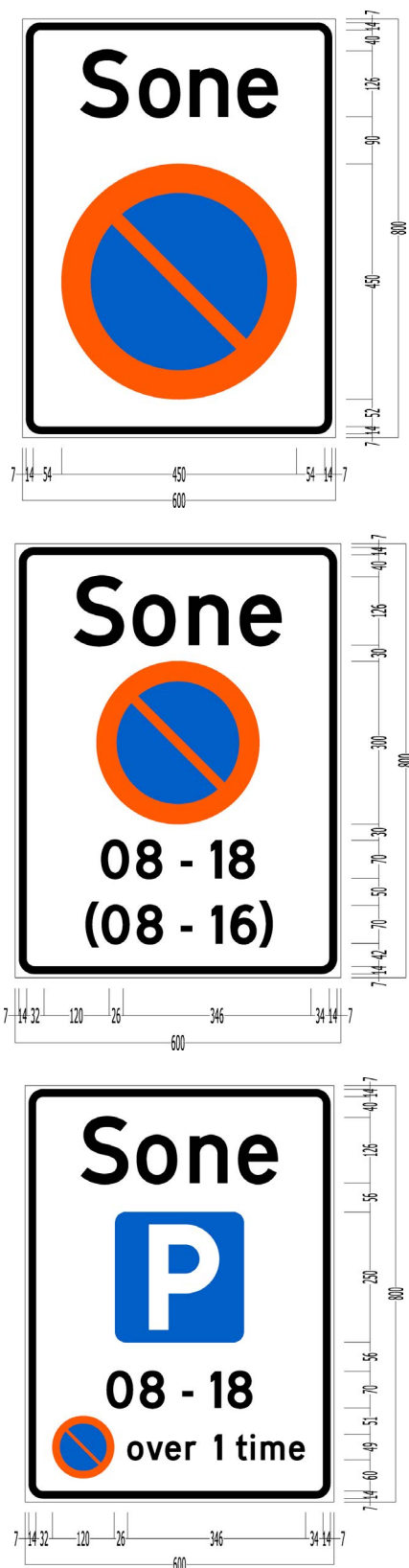
Krav 4.5.39—9 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Ved sammenfallende grense for parkeringssone og fartsgrensesone plasseres soneskieltene sammen, med skilt 366 «Fartsgrensesone» øverst. Skilt 376 skal ikke kombineres med andre hovedskilt.	

Størrelse og utforming

Krav 4.5.39—10 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 376 skal ha bredde lik 600 mm og høyde lik 800 mm. Tekst og symboler skal ha høyder og plassering som vist i eksemplene figur 4.5.39—2 . Ved behov for mer enn to tekstlinjer under hovedskiltsymbolet økes skilthøyden tilsvarende.	

Krav 4.5.39—11 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Dersom skilt 376.2 ikke har tidsangivelser (ingen begrensning av gyldighetstiden), skal skiltsymbolet ha diameter 450 mm.	

Hvis det angis mye tekst med vilkår på skiltet, skal skilt- og teksthøyde økes slik at vilkår for lesetid og leseavstand er tilfredsstillt, jf. [Kapittel 1](#).

Figur 4.5.39—2 — Eksempler på utforming av skilt 376

Figur 4.5.39—3 — Eksempel på innhold på skilt 376.1

4.5.40 377 Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.40—1 — 377 Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn

Skiltforskriften: «Skiltet angir grense for område hvor det er forbudt å parkere liten elektrisk motorvogn. Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 379 «Slutt på sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn». Innenfor området kan det være fastsatt avvikende bestemmelser om parkering eller stans. For disse stedene gjelder ikke soneskiltets bestemmelser.»

Anvendelse

Skilt 377 kan brukes for å angi sone med parkeringsforbud på veg og fortau for liten elektrisk motorvogn.

Krav 4.5.40—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgende krav skal være oppfylt før soneskilting anvendes:

- 1) Sonen skal være avgrenset på en naturlig og oversiktlig måte, slik at trafikantene kan klare å orientere seg i forhold til sonegrensen.
- 2) Sonen skal ha en begrenset størrelse og avgrenses slik at lange kjørestrekninger innenfor sonen unngås.

Sonen kan etableres inne i annen sone.

Krav 4.5.40—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn skal oppheves med skilt 379 «Slutt på sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn».

Underskilt

Krav 4.5.40—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 377 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Krav 4.5.40—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 377 skal settes opp på høyre side av vegen ved innkjøring til sonen.

Krav 4.5.40—4_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal også skiltes på venstres side av vegen dersom ett eller flere av følgende forhold er oppfylt:

- Bredden av kjørebanen og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m
- Det er fortau på begge sider av vegen
- Skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk

Ved sammenfallende soner kan skilt 377 plasseres sammen med skilt 540 «Gatetun», 542 «Slutt på gatetun», 548 «Gågate» eller 550 «Slutt på gågate».

Størrelse og utforming

Krav 4.5.40—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 377 skal utformes etter fastsatt skiltemønster og ha bredde 600 mm og høyde 800 mm.

4.5.41 378 Slutt på parkeringssone

Figur 4.5.41—1 — 378 Slutt på parkeringssone (fortsetter)

Figur 4.5.41—1 — 378 Slutt på parkeringssone (fortsetter)

Figur 4.5.41—1 — 378 Slutt på parkeringssone**Anvendelse**Krav 4.5.41—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 378 skal anvendes for å oppheve soneregulering angitt med skilt 376 «Parkeringsone».

Slik sone oppheves ikke av andre parkeringsregulerende skilt.

PlasseringKrav 4.5.41—2 **SKAL**

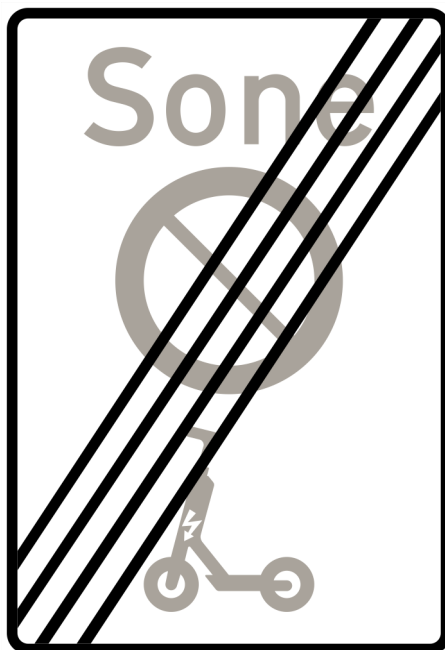
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 378 skal settes opp på høyre side av vegen, vanligvis på baksiden av skilt 376 «Parkeringsone». På smale veger hvor skilt 376 er oppsatt bare på høyre side, kan skilt 378 plasseres på venstre side alene, dersom det settes opp på baksiden av skilt 376, og ellers er godt nok synlig for trafikantene.

Størrelse og utformingKrav 4.5.41—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 378 skal utformes etter fastsatt skiltemønster og ha bredde 600 mm og høyde 800 mm.

4.5.42 379 Slutt på sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn**Figur 4.5.42—1 — 379 Slutt på sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn****Anvendelse**

Krav 4.5.42—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 379 skal anvendes for å oppheve soneregulering angitt med skilt 377 «Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn».

Underskilt

Krav 4.5.42—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 379 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Krav 4.5.42—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 379 skal settes opp på høyre side av vegen, vanligvis på baksiden av skilt 377 «Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn». På smale veger hvor skilt 377 er oppsatt bare på høyre side, kan skilt 379 plasseres på venstre side alene, dersom det settes opp på baksiden av skilt 377, og ellers er godt nok synlig for trafikantene.

Ved sammenfallende soner kan skilt 379 plasseres sammen med skilt 540 «Gatetun», 542 «Slutt på gatetun», 548 «Gågate» eller 550 «Slutt på gågate».

Størrelse og utforming

Krav 4.5.42—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 379 skal utformes etter fastsatt skiltemønster og ha bredde 600 mm og høyde 800 mm.

4.5.43 380 Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.43—1 — 380 Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn

Skiltforskriften: «Skiltet angir grense for område hvor det er forbudt å bruke liten elektrisk motorvogn. Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 382 «Slutt på sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn».

Anvendelse

Skilt 380 kan brukes for å angi sone med bruksforbud på veg og fortau for små elektriske kjøretøy.

Krav 4.5.43—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgende krav skal være oppfylt før soneskilting anvendes:

- 1) Sonen skal være avgrenset på en naturlig og oversiktlig måte, slik at trafikantene kan klare å orientere seg i forhold til sonegrensen.
- 2) Sonen skal ha en begrenset størrelse og avgrenses slik at lange kjørestrekninger innenfor sonen unngås.

Sonen kan brukes inne i en etablert sone.

Sone med bruksforbud for små elektriske kjøretøy oppheves av skilt 382 «Slutt på sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn» [kapittel 4.5.44](#).

Underskilt

Krav 4.5.43—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 380 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Krav 4.5.43—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 380 skal settes opp på høyre side av vegen ved innkjøring til sonen.

Krav 4.5.43—3_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal også skiltes på venstres side av vegen dersom ett eller flere av følgende forhold er oppfylt:

- Bredden av kjørebanen og eventuelle fortau til sammen er over 6,0 m
- Det er fortau på begge sider av vegen
- Skiltet på høyre side er vanskelig å se for svingende trafikk

Ved sammenfallende soner kan skilt 380 plasseres sammen med skilt 540 «Gatetun», 542 «Slutt på gatetun», 548 «Gågate» eller 550 «Slutt på gågate».

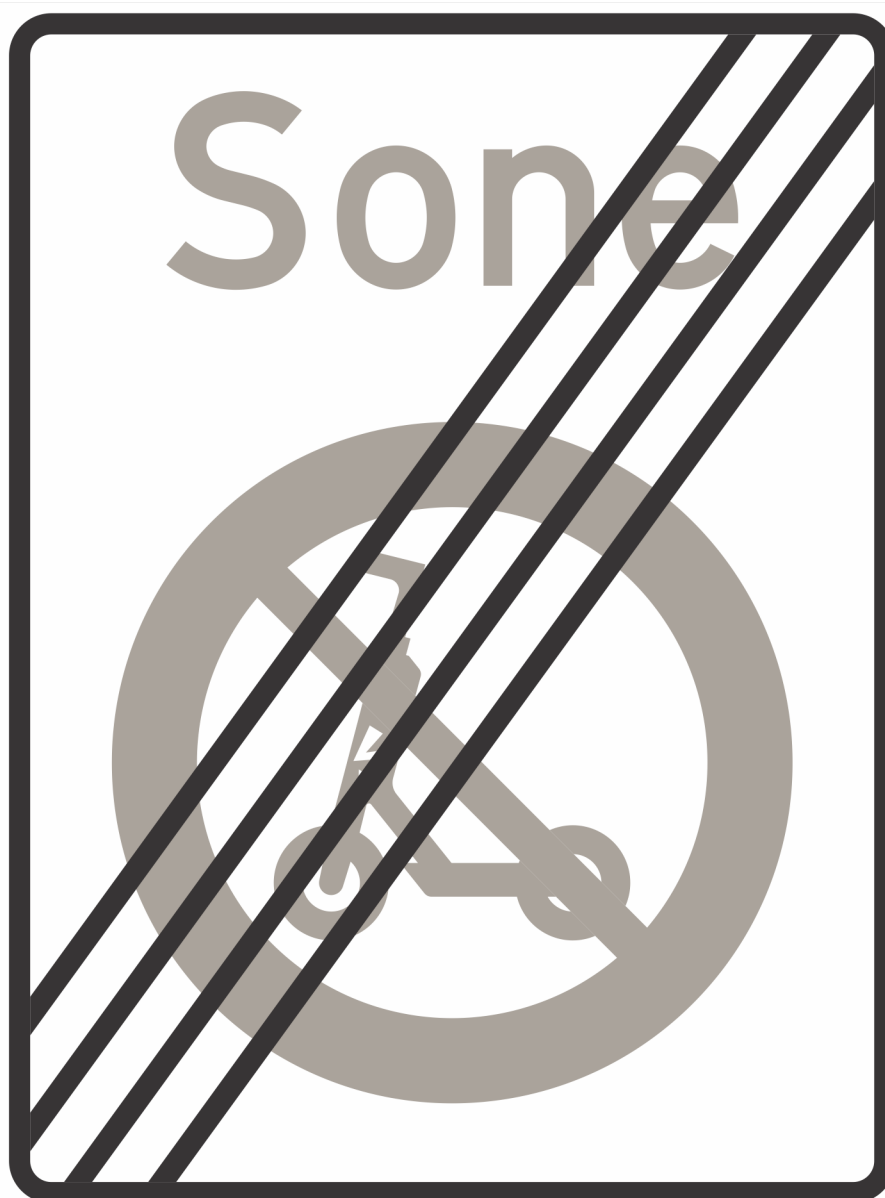
Størrelse og utforming

Krav 4.5.43—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 380 skal utformes etter fastsatt skiltemønster og ha bredde 600 mm og høyde 800 mm.

4.5.44 382 Slutt på sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn

Figur 4.5.44—1 — 382 Slutt på sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn

Anvendelse

Krav 4.5.44—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 382 skal anvendes for å oppheve soneregulering angitt med skilt 380 «Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn».

Underskilt

Krav 4.5.44—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 382 skal ikke ha underskilt.

Plassering

Krav 4.5.44—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 382 skal settes opp på høyre side av vegen, vanligvis på baksiden av skilt 380 «Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn». På smale veger hvor skilt 380 er oppsatt bare på høyre side, kan skilt 382 plasseres på venstre side alene, dersom det settes opp på baksiden av skilt 380, og ellers er godt nok synlig for trafikantene.

Ved sammenfallende soner kan skilt 382 plasseres sammen med skilt 540 «Gatetun», 542 «Slutt på gatetun», 548 «Gågate» eller 550 «Slutt på gågate».

Størrelse og utforming

Krav 4.5.44—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 382 skal utformes etter fastsatt skiltemønster og ha bredde 600 mm og høyde 800 mm.

5 Påbudsskilt

5.1 Anvendelse

Påbudsskilt anvendes for å påby bestemte kjøre- eller svingeretninger.

Skiltforskriften:

«1. Påbudsskilt angir at det gjelder et påbud på vedkommende vegstrekning eller sted.

2. Påbudsskilt kan ha underskilt.»

5.2 Størrelse og utforming

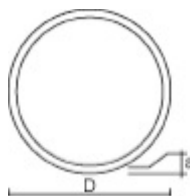
De fleste påbudsskiltene er sirkelformede og har blå bunn, hvit bord og hvitt symbol. Skilt 408 har annen utforming, se egne regler for dette skiltet.

Skilt 402 «Påbudt kjøreretning» kan anvendes i tre størrelser – LS (liten), MS (middels) og SS (stor). Se [kapittel 1.4.1](#) for valg av størrelse.

Skilt 404 «Påbudt kjørefelt» anvendes vanligvis i tre størrelser – LS (liten), MS (middels) og SS (stor), men kan også anvendes i understørrelse (US) og overstørrelse (OS), se normalbestemmelsene for dette skiltet.

Skilt 406 «Påbudt rundkjøring» har også et eget krav i tillegg til [kapittel 1.4.1](#).

Dimensjonene for hver størrelsesgruppe er gitt i [figur 5.2—1](#) og [tabell 5.2—1](#).

Figur 5.2—1

Påbudsskilt - størrelse og utforming

Tabell 5.2—1

Påbudsskilt - størrelse og utforming

Størrelse	D	a
US	400	8
LS	600	10
MS	800	14
SS	1000	16
Alle mål i mm. Se figur 5.2—1 for illustrasjon av «D» og «a».		

5.3 Underskilt

Underskilt brukes for å klargjøre påbudsskiltets betydning, eller for å utfylle, begrense eller gjøre unntak fra påbudet.

Det kan herunder angis:

- hvilket kjørefelt påbudet omfatter
- hvilken kjøremåte eller hvilket kjøreformål som påbudet gjelder for eller som er unntatt fra påbudet
- hvilke kjøretøy- eller trafikantgrupper påbudet gjelder for, eller som er unntatt fra påbudet

5.4 Bestemmelser for de enkelte skilt

5.4.1 402 Påbudt kjøreretning

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning (fortsetter)

402.1

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning (fortsetter)

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning (fortsetter)

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning (fortsetter)

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning (fortsetter)

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning (fortsetter)

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning (fortsetter)

402.7

402.8

Figur 5.4.1—1 — 402 Påbudt kjøreretning

[Skiltforskriften](#): «Skiltet angir at kjørende skal forlate vegkrysset i den retning som er angitt på skiltet.»

Anvendelse

Krav 5.4.1—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 402 skal bare benyttes i følgende situasjoner:

- Skiltene 402.1 og 402.2 kan anvendes på bortsiden av vegkryss eller avkjørsler. De øvrige skilt 402 kan anvendes foran vegkryss eller avkjørsler.
- Skilt 402.1 eller 402.2 kan anvendes i vegkryss der man ønsker å lede trafikken i én bestemt retning uten at vegen er envegsregulert, se [figur 5.4.1—2](#) eksempel 1. Dersom vegen er envegskjørt benyttes skiltene 302 «Innkjøring forbudt» og 526 «Envegskjøring», se [figur 5.4.1—2](#) eksempel 2. I begge situasjoner kan også skilt 402.4 benyttes like før krysset.
- Skilt 402.3 kan anvendes foran firearmede kryss der verken høyre- eller venstresving er tillatt.
- Skilt 402.4, -5 og -8 kan benyttes foran kryss der kjøring rett fram ikke er tillatt (som regel med skilt 302 «Innkjøring forbudt», se [figur 5.4.1—2](#) eksempel 4).
- Skilt 402.3-7 kan benyttes i kombinasjon foran vegkryss der tilfarten er delt inn i flere kjørefelt i samme kjøreretning og hvor det er nødvendig å innføre påbud for det enkelte kjørefelts videre føring, se [figur 5.4.1—2](#) eksempel 6 og 7.

Veiledning til kravet

I alle andre tilfeller der det er forbudt å svinge inn i vegarm eller avkjørsel enn de som er nevnt ovenfor, benyttes skilt 330 «Svingeforbud», se [figur 5.4.1—2](#) (eksempel 3, 4, 5 og 7).

Underskilt**Krav 5.4.1—2 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 402 kan bare ha følgende underskilt:

- 807.U «Symbol/unntatt»
- 808 «Tekst»:
 - 808.313 «Gjelder ikke buss/Gjeld ikkje buss»
 - 808.314 «Gjelder ikkje buss i rute/Gjeld ikkje buss i rute»
 - 808.317 «Gjelder ikke buss og taxi/Gjeld ikkje buss og taxi»
 - 808.318 «Gjelder ikke buss, taxi og sykkel/Gjeld ikkje buss taxi og sykkel»

Veiledning til kravet

807.U benyttes for alle andre kjøretøytyper enn buss og taxi, for eksempel 807.6U «Sykkel og liten elektrisk motorvogn unntatt».

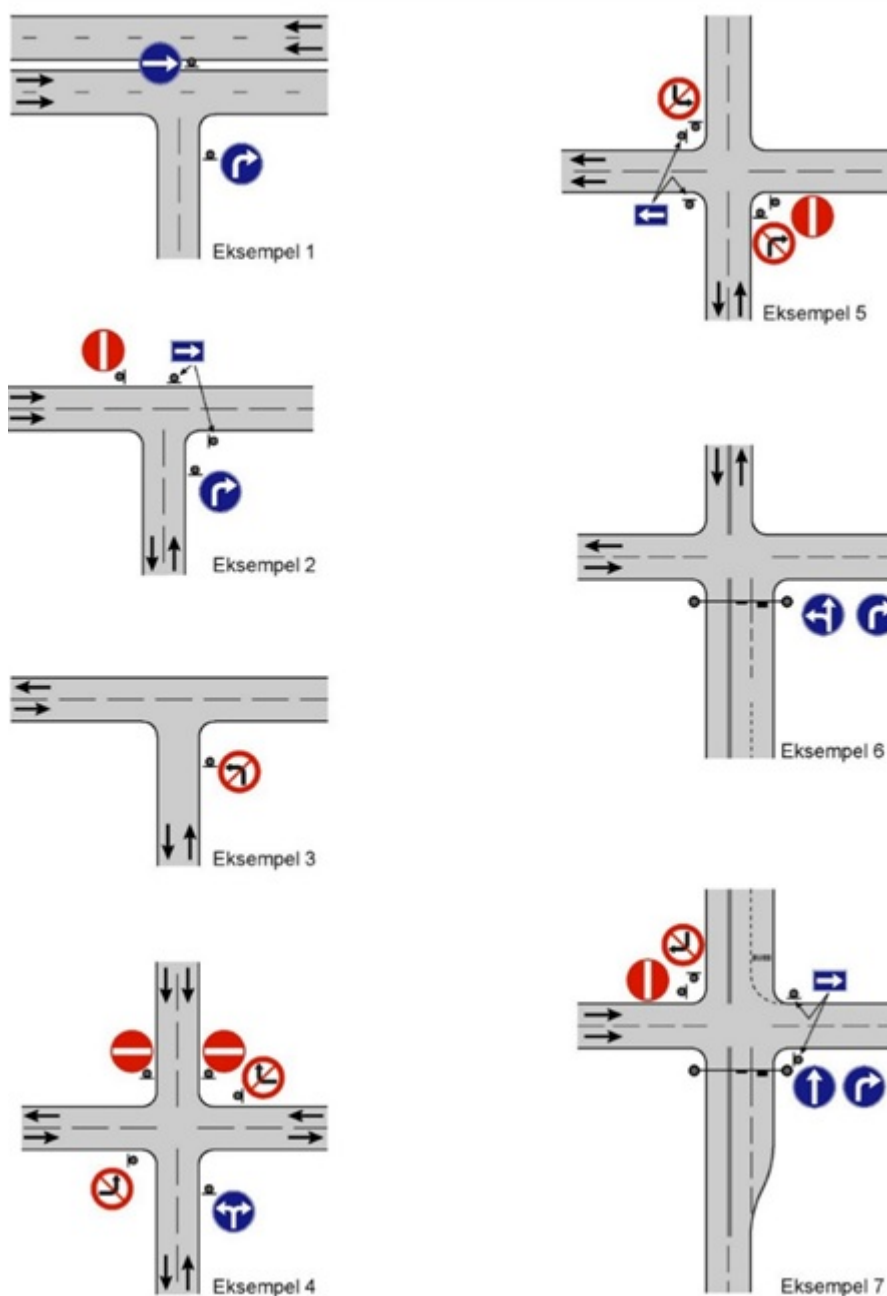
Krav 5.4.1—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Påbudt høyresving ved bruk av skilt 402.4 med underskilt 808 skal ikke anvendes for høyresvingefelt som ligger i forlengelsen av kollektivfelt, dersom kollektivfeltet fortsetter på gjennomgående veg etter krysset.

Veiledning til kravet

I slike situasjoner benyttes vegvisningsskilt for å vise at høyresvingefeltet er beregnet for høyresvingende trafikk.

Figur 5.4.1—2 — Eksempler på anvendelse av skiltene 202, 330, 402 og 526

Plassering

Krav 5.4.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 402.1 og 402.2 skal plasseres slik at det svinges inn foran skiltet, f.eks. på midtdeler eller trafikkøyr, se eksempel 1 i [figur 5.4.1—2](#).

Skilt 402.1 kan også settes opp på sentraløya i rundkjøringer der det er behov for forsterket markering av rundkjøringen. Skiltet plasseres da i siktlinjen fra tilfarten inn mot rundkjøringen. Alternativt kan skilt 408 benyttes.

Krav 5.4.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 402.3-8 skal settes opp umiddelbart foran krysset.

Dersom tilfarten bare har ett kjørefelt, eller samme påbud gjelder alle kjørefeltene, kan skiltet settes opp på høyre side av tilfarten, og om nødvendig suppleres på venstre side.

Krav 5.4.1—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 402.3-8 kan settes opp sammen med skilt 202 «Vikeplikt» eller 204 «Stopp», og skal da stå nederst.

Krav 5.4.1—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I signalregulert kryss skal skilt 402.3-8 plasseres sammen med primærsignal for samme kjøreretning. Skiltet skal da stå over eller ved siden av lyshodet.

Krav 5.4.1—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom to eller flere felt på tilfarten har ulik regulering, plasseres skiltene over de respektive kjørefelt. Hvert skilt skal henge midt over det kjørefelt det regulerer.

Krav 5.4.1—8_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 402 plassert over kjørefelt skal ikke kombineres med vegvisningsskilt.

5.4.2 404 Påbudt kjørefelt

Figur 5.4.2—1 — 404 Påbudt kjørefelt (*fortsetter*)

404.1

404.2

Figur 5.4.2—1 — 404 Påbudt kjørefelt

[Skiltforskriften](#): «Skiltet angir at kjørende skal passere skiltet på den side som pilen peker mot.»

Anvendelse

Skilt 404 kan anvendes på trafikkøyer og midtdelere hvor kjørende trafikk bare tillates å passere på én side.

Krav 5.4.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Markeringsskilt 906V eller 906H skal alltid brukes sammen med skilt 404.

Krav 5.4.2—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 404 «Påbudt kjørefelt» skal ikke brukes hvor det er motgående trafikk på kjørebanen eller kjørefeltet skiltet viser mot.

Skilt 404.2 «Påbudt kjørefelt, venstre» er ikke nødvendig hvor vegutforming, annen skilting eller kantmarkering gjør det klart det må passeres på venstre side.

Markering av midtdelere**Krav 5.4.2—3 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fysisk midtdeler som starter på fri vegstrekning, skal skiltes med skilt 404.1 og skilt 906V.

Markering av trafikkøyer

Fysiske trafikkøyer som skiller kjøreretninger i kryss må markeres godt slik at de ikke blir påkjørt, og slik at kjørende trafikk passerer på riktig side.

Krav 5.4.2—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Ytre øyspisser (mot ankommende trafikk) skal markeres med skilt 404.1 og skilt 906V «Hindermarkering».

Krav 5.4.2—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

På trafikkøyer som beskytter busslommer eller som markerer starten på kollektivfelt, hvor bare buss og eventuelt taxi får passere på høyre side, benyttes skiltene 404.2, 808 og 906H. Tilsvarende skal trafikkøyer som beskytter areal for sykkeltrafikk skiltes med 404.2, 807.6U og 906H.

I rundkjøringer er det ikke nødvendig å markere indre øyspisser.

Underskilt**Krav 5.4.2—6 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 404 kan bare ha følgende underskilt

- 807.xU
- 808 «Tekst»:
 - 808.313 «Gjelder ikke buss/Gjeld ikkje buss»
 - 808.314 «Gjelder ikkje buss i rute/Gjeld ikkje buss i rute»
 - 808.317 «Gjelder ikke buss og taxi/Gjeld ikkje buss og taxi»
 - 808.318 «Gjelder ikke buss, taxi og sykkel/Gjeld ikkje buss taxi og sykkel»

Størrelse

Størrelsen på skilt 404 og skilt 906 tilpasses forholdene på stedet (fartsnivå, geometri og siktforhold) slik at midtdeler eller trafikkøy blir tilstrekkelig godt markert, uten at skiltet blir sikthindrende.

Midtdeler

Krav 5.4.2—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Middelere som starter utenom kryss skal markeres med skilt 404 i følgende størrelser:

Tabell 5.4.2—1 — Størrelse på skilt 404 for midtdelere utenom kryss

Størrelse	Fartsgrense/fartsnivå	Antall kjørefelt
LS	≤ 50 km/t	≤ 2
MS	≤ 50 km/t	> 2
MS	60-80 km/t	
MS	90 km/t	≤ 2
SS	90 km/t	> 2
SS	≥ 100 km/t	

Disse skiltstørrelsene økes i tilfeller hvor observerte feilkjøring viser behov for særlig kraftig markering. Størrelse OS avpasses etter forholdene, opp til 2000 mm i diameter.

Trafikkø i kryss og ved gangfelt/tilrettelagt krysningspunkt:

Ytre øypiss er den øypiss trafikantene møter før innkjøring, indre øypiss er øypissen trafikantene møter ved utkjøring.

Ytre øypiss:

Krav 5.4.2—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 404 på ytre øypiss i vegkryss skal ha følgende størrelse:

Tabell 5.4.2—2 — Størrelse på skilt 404 for ytre øypiss

Størrelse	Fartsgrense/fartsnivå	Antall kjørefelt
US*	≤ 50 km/t	
LS	60-80 km/t	
MS	90 km/t	≤ 2
SS	90 km/t	> 2
SS	≥ 100 km/t	

*Gjelder også ytre øypiss i alle rundkjøringer uansett fartsgrense/fartsnivå.

Indre øypiss:

Krav 5.4.2—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom skilt 404 må benyttes på indre øypiss i vegkryss for å sikre at øypissen oppdages og at det kjøres på rett side, skal skilt 404 ha størrelse US.

Plassering av skiltene 404, 808 og 906.

Krav 5.4.2—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 404 i størrelse LS, MS og SS skal kombineres med skilt 906 med høyde 1 m. Skilt 404 i US skal kombineres med 906 i halv høyde 0,5 m.

Krav 5.4.2—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 906 under skilt 404 skal ha bredde 0,15 m.

Krav 5.4.2—11_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

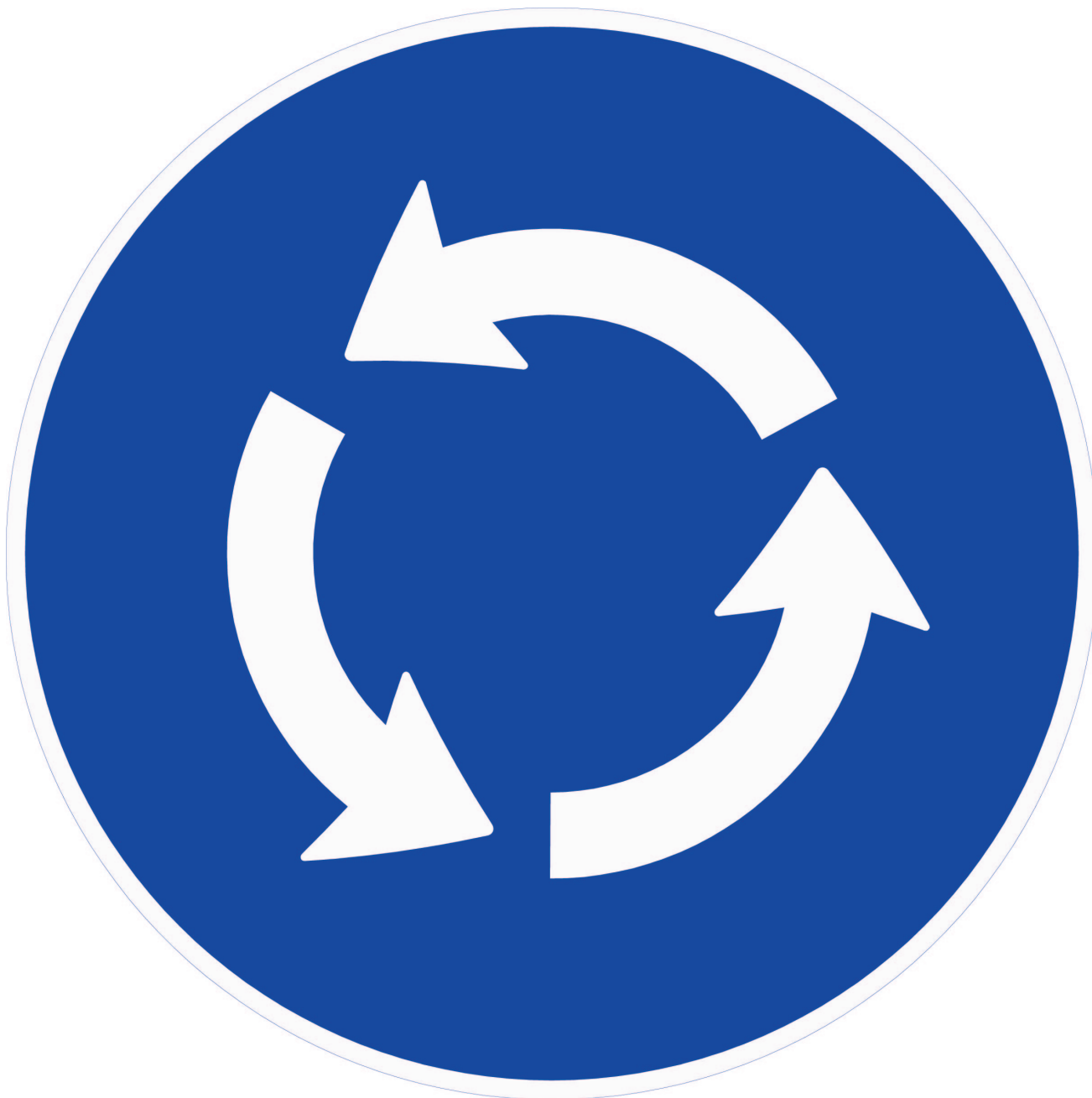
Skilt 906 under skilt 404 i størrelse LS, MS og SS på enden av midtdeler eller ytre øypiss på primærvæg skal ha bredde 0,25 m.

Veiledning til kravet

Bredden kan reduseres til 0,15 m hvis det er nødvendig for å sikre tilfredsstillende sikt mellom kjøretøy.

For å gjøre skilt 404 bedre synlig for trafikk fra siden kan det være buet. Dette anbefales når skilt 404 benyttes på indre øypiss.

5.4.3 406 Påbudt rundkjøring

Figur 5.4.3—1 — 406 Påbudt rundkjøring

Anvendelse

Krav 5.4.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 406 skal settes opp sammen med skilt 202 «Vikeplikt» foran alle rundkjøringer.

Underskilt – forvarsling

Skilt 406 kan benyttes til forvarsling sammen med skilt 202 «Vikeplikt» og underskilt 802 «Avstand» dersom rundkjøringen eller vikeplikten kan komme uventet på trafikantene. Slik forvarsling kan sløyfes dersom rundkjøringen er forvarslet med skilt 703 «Diagramorienteringstavle» med rundkjøringssymbol.

Plassering

Krav 5.4.3—2 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 406 skal settes opp sammen med skilt 202 «Vikeplikt». Skilt 406 skal aldri settes opp alene.	

Krav 5.4.3—2_1 SKAL	Gjeldende fra 10.12.2024
Ved forvarsling skal underskilt 802 «Avstand» stå under skilt 406.	

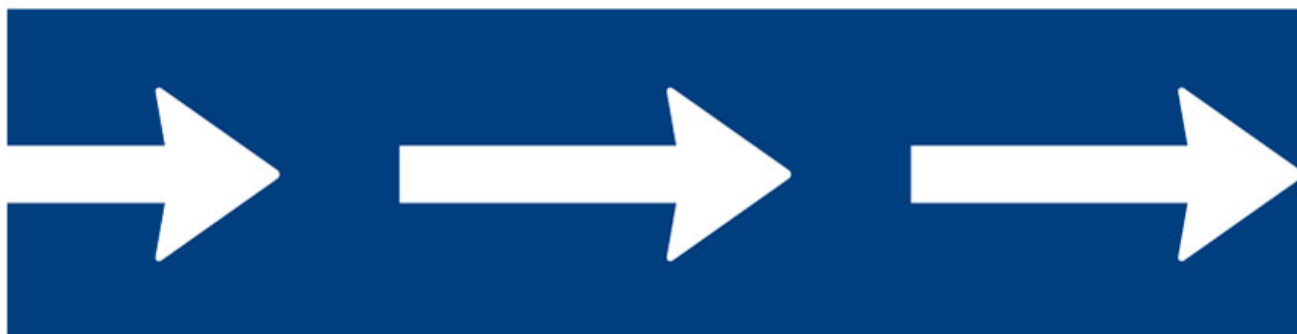
Plassering i forhold til rundkjøringen bestemmes av plassering av skilt 202 "Vikeplikt" [kapittel 3.4.1](#).

Størrelse

Krav 5.4.3—3 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 406 kan bare anvendes i størrelsene LS, MS eller SS.	

Krav 5.4.3—3_1 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Skilt 406 skal ha størrelse LS når skilt 202 «Vikeplikt» har størrelse MS. Dette gjelder ikke ved forvarsling.	

5.4.4 408 Påbudt kjøreretning i rundkjøring

Figur 5.4.4—1 — 408 Påbudt kjøreretning i rundkjøring

Anvendelse

Skilt 408 kan settes opp i sentraløya i rundkjøring der det er behov for å forsterke eller klargjøre kjøreretningen. Det anbefales at skiltet bare benyttes ved små midlertidige rundkjøringer.

Plassering

Krav 5.4.4—1 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Når skilt 408 anvendes, skal skiltet plasseres i sentrum av sentraløya, og være godt synlig fra alle tilfarter.	

Størrelse

Høyde 400 mm. Diameter tilpasses aktuell rundkjøring.

6 Opplysningsskilt

6.1 Anvendelse

[Skiltforskriften § 11](#):

«1. Opplysningsskilt angir at særlige regler, herunder forbud og påbud, gjelder eller slutter å gjelde for vedkommende vegstrekning eller sted, dersom ikke annet framgår av [§ 12](#) for de enkelte skilt.

2. Opplysningsskilt kan ha underskilt.»

Særlige regler er ofte bestemmelser i trafikkreglene.

6.2 Størrelse og utforming

Krav 6.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Opplysningsskilt med fastsatt skilmønster skal utformes i samsvar med disse. Øvrige opplysningsskilt skal utformes i samsvar med figurer i dette kapitlet.

Krav 6.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Opplysningsskilt med fast utforming skal ha de skiltstørrelser og bordbredder som er angitt i [tabell 6.2—1](#).

Tabell 6.2—1 — Opplysningsskilt - størrelse og bordbredde

Skilt	Bredde x høyde (mm)	Bordbredde (mm)
502, 503, 504, 505	MS: 750 x 1000	MS: 16
	SS: 900 x 1200	SS: 20
506, 507, 508, 509, 510, 511	LS: 600 x 600	LS: 12
	MS: 800 x 800	MS: 16
512, 513, 514	400 x 260	10
516	LS 600 x 600	LS 12
	MS 800 x 800	MS 16
518, 520, 521, 522	400 x 400	10
524	500 x 500	12
526	600 x 400	10
527	500 x 600	12
528	500 x 500	12
530-539	Varierer	Varierer
540, 542, 548, 550	600 x 800	14
552	US: 400 x 400	US: 10
	LS: 500 x 500	LS: 12
555	US: 450 x 600	US: 10
	MS: 600 x 800	MS: 14
	SS: 750 x 1000	SS: 16
556.1, 558	LS: 600 x 600	LS: 12
	MS: 800 x 800	MS: 16
556.2	LS 600x850	LS: 12
	MS 900 x 1250	MS: 16
560	Varierer	1/7 H
565	900 x 1200	20
570.1	Min 400 x 400	
570.2	715 x 208	1/7H
Skiltborden avrundes med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius to ganger bordbredden for ytre bordkant.		

6.3 Plassering

Generelle regler for plassering av trafikkskilt gitt i [kapittel 1.3](#) gjelder også opplysningsskilt. Unntak fra disse reglene kan være angitt under de aktuelle skilt i dette kapitlet.

Krav 6.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Opplysningsskilt som bare gjelder ett av flere felt, skal enten plasseres over dette feltet eller sideplasseres med underskilt som forteller hvilket felt skiltet gjelder.

De fleste opplysningsskilt kan ikke plasseres sammen med andre skilt. Nærmere bestemmelser om skiltekombinasjoner er gitt under de enkelte opplysningsskiltene.

6.4 Bestemmelser for de enkelte skilt

6.4.1 502 Motorveg

Figur 6.4.1—1 — 502 Motorveg

Skiltforskriften: «Skiltet angir at trafikkreglenes bestemmelser om motorveg gjelder fra skiltet og til skilt 504 «Slutt på motorveg», til skilt 503 «Motortrafikkveg» eller til kryss mellom avkjøringsveg fra motorveg og veg som ikke er motorveg.»

Skiltet iverksetter følgende trafikkregler:

- På motorveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg må det bare foregå trafikk med motorvogn, eller vogntog, som lovlig kan kjøre med minst 40 km/t på vannrett veg. Vegdirektoratet eller den det gir fullmakt kan gjøre unntak i enkelttilfelle fra dette. Moped må ikke kjøres på motorveg (§ 4 nr. 2).
- Rygging eller vending er forbudt på motorveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg (§ 11 nr. 2).
- Det er forbudt å stanse på motorveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motorveg (§ 17 nr. 1 e)).

Anvendelse

Krav 6.4.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 502 skal anvendes for å etablere motorveg.

Krav 6.4.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Motorveg skal bare etableres på vegstrekninger som er bygget i samsvar med krav til motorvegstandard i N100 og når det finnes eller anlegges et tilfredsstillende parallellvegnett for de kjøretøy- og trafikantgruppene som ikke er tillatt på motorvegen.

Krav 6.4.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Motorveg skal ha en sammenhengende lengde på minst 5 km.

Veiledning til kravet

Unntak kan gjøres for delåpning av motorvegparsell som er under utbygging.

Skilt 502 kan suppleres med skilt 306.3 «Forbudt for alle traktorer og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t» kapittel 4.5.5 der det er særskilt behov for å forby kjøring med traktor.

Krav 6.4.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der det er fare for at gående og syklende kan fortsette inn på motorvegen, skal skilt 502 suppleres med skilt 560.2 «Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg». Skiltene 306.3, 502 og 560.2 kan plasseres sammen.

Krav 6.4.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Forbudsskilt 302 «Innkjøring forbudt» kapittel 4.5.1 skal settes opp for motgående kjøreretning der rampe som leder trafikk fra motorveg munner ut på det øvrige vegnettet, og kan suppleres med 306.8 «Forbudt for gående og syklende» ved behov, se skilt 302.

Underskilt

Krav 6.4.1—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 502 kan bare ha underskilt 802 «Avstand». Forvarsling skal settes opp ved siste avkjøringsmulighet til parallell veg når:

- alminnelig veg går over i motorveg utenfor vegkryss
- på tilførselsveg som bare leder fram til kryss med motorveg, dersom det er behov for å ha vegstrekingen fram til motorvegen åpen for trafikantgrupper som ikke har lov til å bruke motorvegen

Veiledning til kravet

Dersom den aktuelle tilførselsvegen er avkjørselsfri, kan den i stedet etableres som motortrafikkveg ved oppsetting av skilt 503. Skilt 502 settes da opp umiddelbart før innkjøring på motorvegen.

Eksempler på forvarsling av motorveg er vist i [figur 6.4.1—2](#)

Plassering**Krav 6.4.1—7 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 502 skal settes opp der motorvegen begynner og der veger eller ramper som leder til motorveg tar av fra det øvrige vegnettet.

Krav 6.4.1—7_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved motorvegens begynnelse, og på tofelts ramper som leder til motorvegen, skal skilt 502 settes opp på begge sider av kjørebane. På motorveg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Krav 6.4.1—7_2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På veger og enfelts ramper som leder til motorvegen skal skilt 502 settes opp på høyre side av kjørebane, og kan suppleres på venstre side dersom siktforholdene gjør dette nødvendig.

Krav 6.4.1—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Der det er anlagt busslomme på rampe som fører inn på motorveg, skal skilt 502 og 560.2 plasseres etter busslomma.

Veiledning til kravet

Det må i tillegg skiltes slik at kjørende som ikke lovlig kan kjøre på motorvegen ikke kjører helt fram til disse skiltene før de må stoppe og forsøke å snu. Motorvegen må derfor forvarsles godt. Dette kan gjøres på en eller flere av følgende måter:

- Skilt 502 med underskilt 802 «Avstand» (og ev. 306.3) der rampen tar av fra annen veg.
- Symbol 761 «Motorveg» på vegvisningsskilt som viser mot rampen.

Krav 6.4.1—9 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 502 kombineres med skilt 560.2 «Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg», skal skiltene plasseres på samme stolpe med skilt 560.2 nederst.

Skilt 502 kan kombineres med forbudsskilt 362 «Fartsgrense» der dette er praktisk. Fartsgrenseskiltet står da øverst.

Krav 6.4.1—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 502 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt enn 306.3 «Forbudt for alle traktorer og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t», 560.2 «Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg» eller 362 «Fartsgrense».

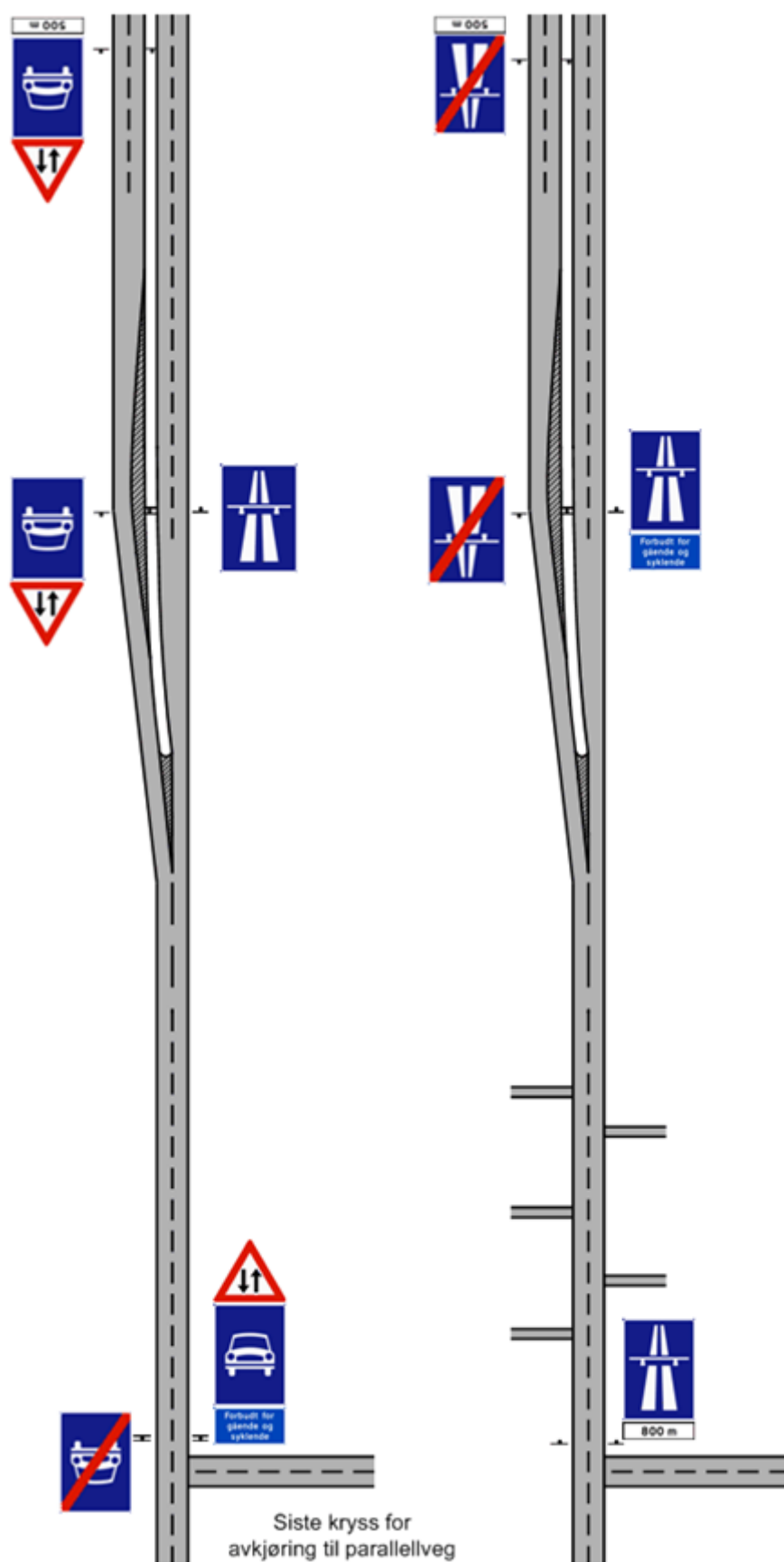
Eksempler på skilting av motorveg er vist i [figur 6.4.1—2](#).

Størrelse

Krav 6.4.1—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse MS (750 x 1000 mm) skal brukes på ramper og tilførselsveger som leder til motorveg.
Størrelse SS (900 x 1200 mm) skal brukes på motorvegen der denne begynner.

Figur 6.4.1—2 — Eksempler på forvarsling og skilting av motorveg

6.4.2 503 Motortrafikkveg

Figur 6.4.2—1 — 503 Motortrafikkveg

Skiltforskriften: «Skiltet angir at trafikkreglenes bestemmelser om motortrafikkveg gjelder fra skiltet og til skilt 505 «Slutt på motortrafikkveg», til skilt 502 «Motorveg» eller til kryss mellom avkjøringsveg fra motortrafikkveg og veg som ikke er motortrafikkveg.»

Skiltet iverksetter følgende [trafikkregler](#):

- På motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motortrafikkveg må det bare foregå trafikk med motorvogn, eller vogntog, som lovlig kan kjøre med minst 40 km/t på vannrett veg. Vegdirektoratet eller den det gir fullmakt kan gjøre unntak i enkelttilfelle fra dette. Moped må ikke kjøres på motortrafikkveg (§ 4 nr. 2).
- Rygging eller vending er forbudt på motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motortrafikkveg (§ 11 nr. 2).
- Det er forbudt å stanse på motortrafikkveg eller på inn- eller utkjøringsveg til motortrafikkveg (§ 17 nr. 1 e)).

Anvendelse

Krav 6.4.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 503 skal anvendes for å etablere motortrafikkveg.

Motortrafikkveg kan etableres på vegstrekninger som ikke tilfredsstiller kravene til motorvegstandard, men hvor det er ønskelig å iverksette de trafikkreglene som gjelder for motortrafikkveg. Motortrafikkveger kan være tofelts-, trefelts- eller flerfeltsveger, med eller uten midtdeler eller midtrekkverk.

Krav 6.4.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgende skal være oppfylt for veger som skiltes med skilt 503:

- Vegen skal være avkjørselsfri.
- Vegkryss skal være planskilte.
- Det skal finnes et tilfredsstillende parallellvegnett for de kjøretøy- og trafikantgruppene som ikke er tillatt på motortrafikkvegen.

Plankryss kan aksepteres i unntakstilfeller med lavtrafikkert sideveg på en ellers sammenhengende strekning med motortrafikkveg. Motortrafikkvegen skal da skiltes med fartsgrense 70 km/t og andre trafiksikkerhetstiltak i krysset skal vurderes.

Krav 6.4.2—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Motortrafikkveg skal ha en sammenhengende lengde på minst 5 km. Unntatt fra dette kravet er etablering av motortrafikkveg på kortere tilførselsveger til motorveg.

Krav 6.4.2—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Gående og syklende skal ha planskilt kryssing av motortrafikkvegen.

Krav 6.4.2—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Motortrafikkveger skal ikke ha bussholdeplasser i direkte tilknytning til kjørebanelen.

Krav 6.4.2—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På motortrafikkveg uten midtdeler eller midtrekkverk, og på rampe til slik veg, skal skilt 503 suppleres med fareskilt 148 «Møtende trafikk» [kapittel 2.4.27](#), med skilt 148 øverst.

Skilt 503 kan suppleres med skilt 306.3 «Forbudt for alle traktorer og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t» [kapittel 4.5.5](#) der det er særskilt behov for å forby kjøring med traktor.

Krav 6.4.2—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Der det er fare for at gående og syklende kan fortsette inn på motortrafikkvegen, skal skilt 503 suppleres med skilt 560.2 «Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg». Skiltene 306.3, 503 og 560.2 kan plasseres sammen.

Krav 6.4.2—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 503 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt enn 306.3 «Forbudt for alle traktorer og for motorredskap konstruert for fart mindre enn 40 km/t», 560.2 «Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg», 362 «Fartsgrense» eller 148 «Møtende trafikk».

Krav 6.4.2—9 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Forbudsskilt 302 «Innkjøring forbudt» [kapittel 4.5.1](#) skal settes opp for motgående kjøreretning der rampe som bare leder trafikk fra motortrafikkveg munner ut på det øvrige vegnettet, og kan suppleres med 306.8 «Forbudt for gående og syklende» ved behov, se skilt 302.

Underskilt

Krav 6.4.2—10 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 503 kan bare ha underskilt 802 «Avstand» for forvarsling av motortrafikkveg. Forvarsling skal settes opp:

- når motorveg går direkte over i to- eller trefelts motortrafikkveg, eller i flerfelts motortrafikkveg uten midtdeler eller midtrekkverk
- ved siste avkjøringsmulighet til parallellveg når alminnelig veg går over i motortrafikkveg utenfor vegkryss

Veiledning til kravet

Forvarsling kan også være nødvendig på tilførselsveg som bare leder fram til kryss med motortrafikkveg.

Eksempler på forvarsling av motortrafikkveg er vist i [figur 6.4.2—2](#)

Plassering

Krav 6.4.2—11 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 503 skal settes opp der motortrafikkveg begynner og der veger eller ramper som leder til motortrafikkveg tar av fra det øvrige vegnettet.

Krav 6.4.2—11_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved motortrafikkvegens begynnelse og på tofelts ramper som leder til motortrafikkvegen skal skilt 503 settes opp på begge sider av kjørebane. På veg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Krav 6.4.2—11_2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

På enfelts ramper som leder til motortrafikkvegen skal skilt 503 settes opp på høyre side av kjørebane, og kan suppleres på venstre side dersom siktforholdene gjør dette nødvendig.

Krav 6.4.2—12 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Der det er anlagt busslomme på rampe som fører inn på motortrafikkveg, skal skilt 503 og 560.2 plasseres etter busslomma.

Veiledning til kravet

Det må i tillegg skiltes slik at kjørende som ikke lovlig kan kjøre på motortrafikkvegen ikke kjører helt fram til disse skiltene før de må stoppe og forsøke å snu. Motortrafikkvegen må derfor forvarsles godt. Dette kan gjøres på en eller flere av følgende måter:

- Skilt 503 med underskilt 802 «Avstand» (og ev. 306.3) der rampen tar av fra annen veg.
- Symbol 762 «Motorvegtrafikkveg» på vegvisningsskilt som viser mot rampen.

Krav 6.4.2—13 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 503 suppleres med skilt 560.2 «Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg», skal skiltene plasseres på samme stolpe med skilt 560.2 nederst.

Krav 6.4.2—14 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 503 suppleres med fareskilt 148 «Møtende trafikk», skal skiltene plasseres på samme stolpe med fareskiltet øverst.

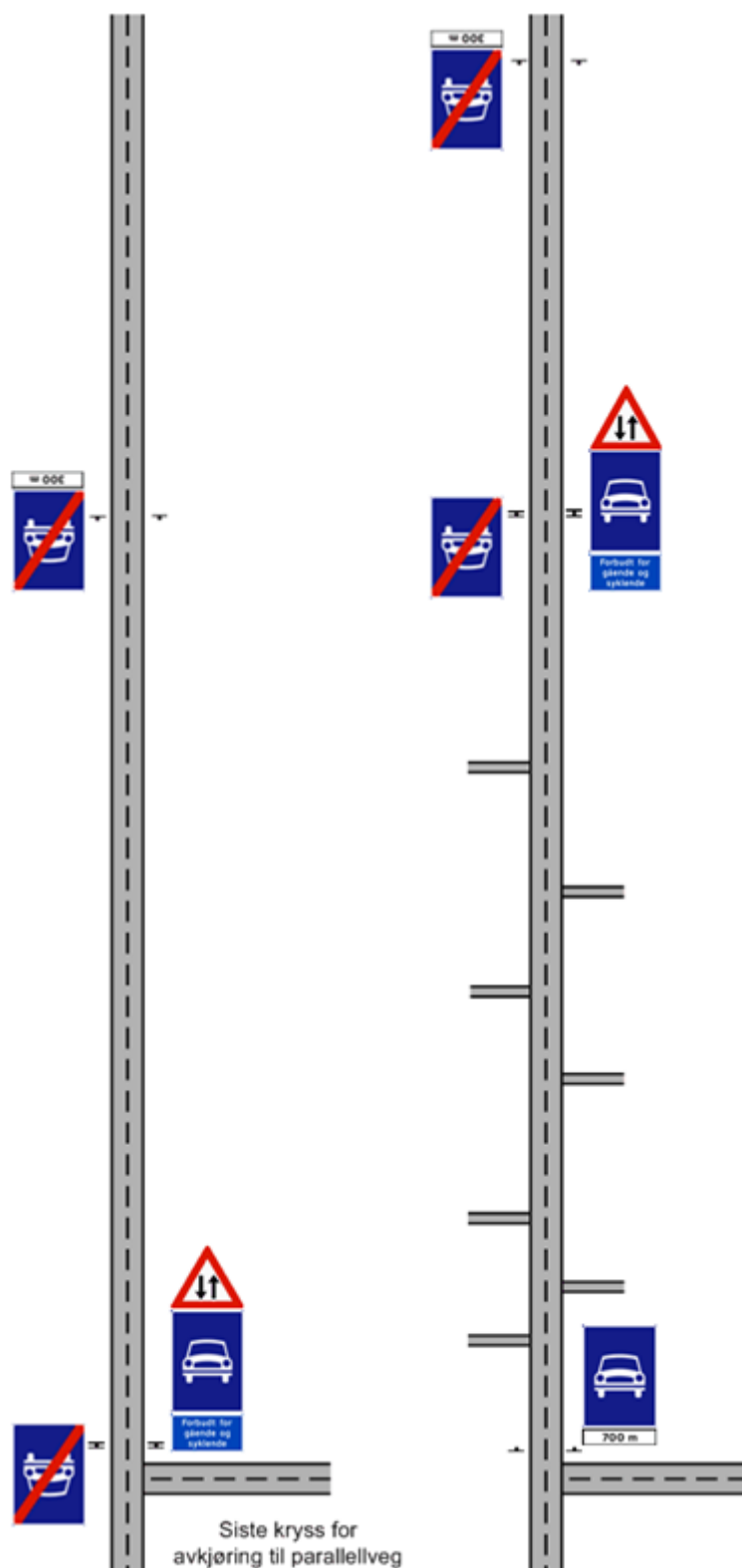
Skilt 503 kan også kombineres med forbudsskilt 362 «Fartsgrense» der dette er praktisk og fareskilt 148 ikke anvendes. Fartsgrenseskiltet plasseres øverst.

Eksempler på skilting av motortrafikkveg er vist i [figur 6.4.2—2](#).

Størrelse**Krav 6.4.2—15 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse MS (750 x 1000 mm) skal brukes der to- eller trefelts motortrafikkveg begynner, og på ramper og tilførselsveger som leder til motortrafikkveg. Størrelse SS (900 x 1200 mm) skal brukes der flerfelts motortrafikkveg begynner, og på motorveg ved overgang til motortrafikkveg.

Figur 6.4.2—2 — Eksempler på forvarsling og skilting av motortrafikkveg

6.4.3 504 Slutt på motorveg

Figur 6.4.3—1 — 504 Slutt på motorveg

Anvendelse

Krav 6.4.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 504 skal settes opp der trafikkreglenes bestemmelser om motorveg slutter å gjelde. Skilt 504 skal brukes for å angi slutt på motorveg når denne går direkte over i alminnelig veg. Slutt på motorveg skal også forvarsles med skilt 504 og underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#).

Krav 6.4.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved direkte overgang fra motorveg til motortrafikkveg skal skilt 503 «Motortrafikkveg» settes opp der motortrafikkvegen begynner. Skilt 504 skal ikke settes opp, men motortrafikkvegen skal som regel forvarsles med skilt 503/802 – se bestemmelsene for skilt 503.

Veiledning til kravet

Se også [figur 6.4.3—2](#).

Krav 6.4.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På rampe eller avkjøringsveg som leder fra motorveg, skal skilt 504 ikke settes opp, med mindre vegutformingen er slik at trafikantene kan være i tvil om hvor motorvegen slutter.

Underskilt

Skilt 504 kan brukes til forvarsling med underskilt 802 «Avstand».

Plassering

Krav 6.4.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 504 skal settes opp på begge sider av kjørebane der motorvegen slutter. Forvarsling skal settes opp på begge sider av vegen eller kjørebane 400 – 500 m foran avslutningen. På motorveg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Krav 6.4.3—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

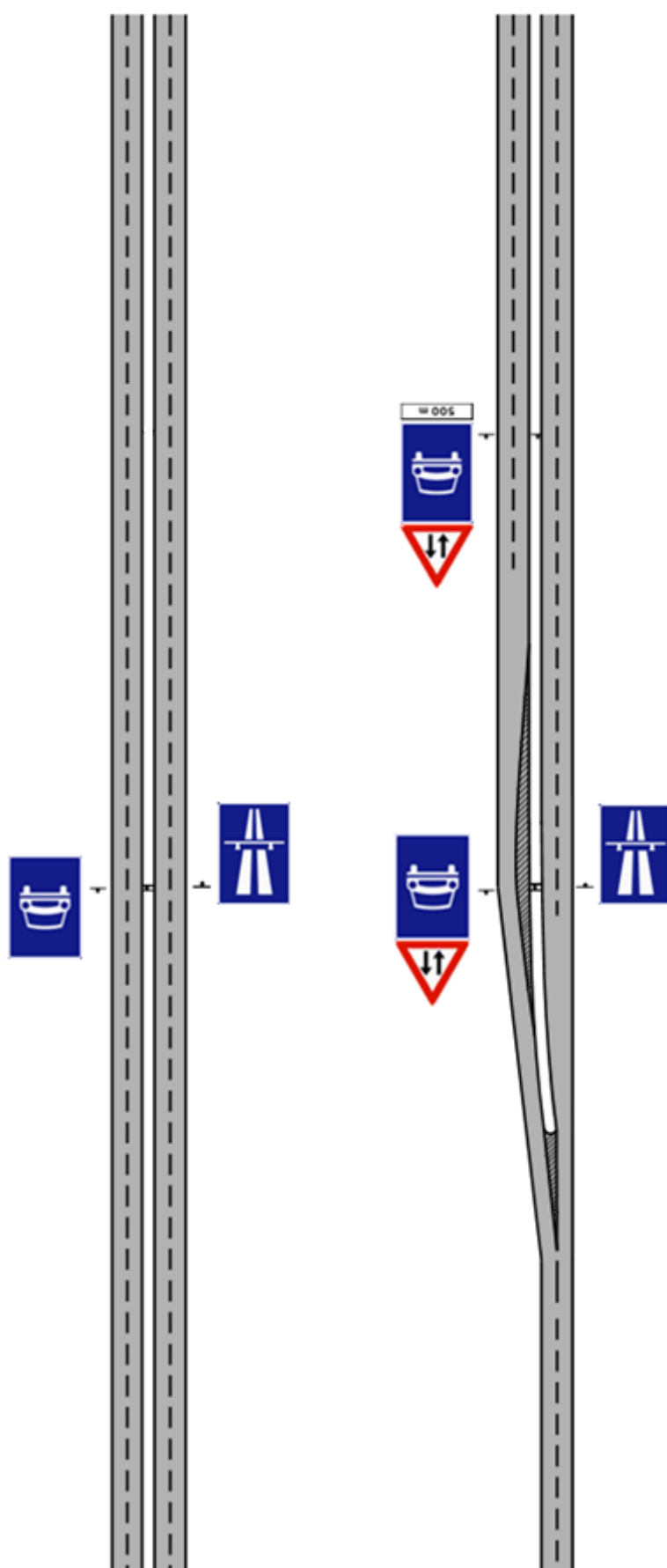
Skilt 504 kan kombineres med forbudsskilt 362 «Fartsgrense» der dette er praktisk. Fartsgrenseskiltet skal da stå øverst. Skilt 504 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Krav 6.4.3—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse SS skal brukes på motorvegen. Størrelse MS skal bare brukes dersom skilt i størrelse SS ikke får plass, og for eventuelle skilt på avkjøringsrampe eller avkjøringsveg.

Figur 6.4.3—2 — Skilting av overgang mellom motorveg og motortrafikkveg

6.4.4 505 Slutt på motortrafikkveg

Figur 6.4.4—1 — 505 Slutt på motortrafikkveg

Anvendelse

Krav 6.4.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 505 skal settes opp der trafikkreglenes bestemmelser om motortrafikkveg slutter å gjelde. Skilt 505 skal brukes for å angi slutt på motortrafikkveg når denne går over i alminnelig veg. Slutt på motortrafikkveg skal også forvarsles med skilt 505 og underskilt 802 «Avstand».

Krav 6.4.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved direkte overgang fra motortrafikkveg til motorveg skal skilt 502 «Motorveg» settes opp der motorvegen begynner. Skilt 505 skal ikke settes opp, og forvarsling er ikke nødvendig.

Krav 6.4.4—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På rampe eller avkjøringsveg som leder fra motortrafikkveg, skal skilt 505 ikke settes opp, med mindre vegutformingen er slik at trafikantene kan være i tvil om hvor motortrafikkvegen slutter.

Underskilt

Skilt 505 kan brukes til forvarsling med underskilt 802 «Avstand».

Plassering

Krav 6.4.4—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 505 skal settes opp på begge sider av vegen eller kjørebane der motortrafikkvegen slutter. Forvarsling skal settes opp på begge sider av vegen eller kjørebane 250-350 m foran avslutningen. På veg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Krav 6.4.4—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 505 kan kombineres med forbudsskilt 362 «Fartsgrense» der dette er praktisk. Fartsgrenseskiltet skal da stå øverst. Skilt 505 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Krav 6.4.4—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse MS (750 x 1000 mm) skal brukes på to- og trefelts motortrafikkveger, og for eventuelle skilt på avkjøringsramper eller avkjøringsveger. Størrelse SS (900 x 1200 mm) skal brukes på flerfelts motortrafikkveger.

6.4.5 506 Tungtrafikkfelt

Figur 6.4.5—1 — 506 Tungtrafikkfelt

Skiltforskriften: «Kjørefelt for motorvogn med tillatt totalvekt høyere enn angitt. Skiltet angir at kjørefelt for tungtrafikk begynner og at trafikkreglenes bestemmelser om tungtrafikkfelt gjelder. Skiltet gjelder fram til skilt 507 «Slutt på tungtrafikkfelt» eller til første vegkryss. Skiltet oppheves også av vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.»

Anvendelse

Skilt 506 kan anvendes for å etablere tungtrafikkfelt. Tungtrafikkfelt må også være oppmerket i henhold til bestemmelser i N302.

Krav 6.4.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tillatt totalvekt skal angis på skilt 506 i hele tonn eller i tonn med én desimal. Minste verdi skal være 3,5 tonn.

Underskilt

Krav 6.4.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 506 kan bare ha underskilt 808.515 «Gjelder felt» som forteller hvilket kjørefelt skiltet gjelder for.

Plassering

Krav 6.4.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 506 skal settes opp der tungtrafikkfeltet begynner og skal gjentas etter vegkryss.

Krav 6.4.5—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 506 skal plasseres over det kjørefeltet det gjelder for. På gate/veg med fartsgrense 50 km/t eller lavere kan skilt 506 i stedet plasseres på høyre side av kjørebane. Skiltet skal da ha underskilt som angir hvilket felt det gjelder for.

Krav 6.4.5—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 506 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Om nødvendig kan skilt 506, eller skilt 538 «Kjørefeltinndeling» med miniatyr av skilt 506, benyttes for å gjenta skiltingen mellom vegkryss.

Størrelse

Krav 6.4.5—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse LS skal brukes for sideplasserte skilt. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt.

6.4.6 507 Slutt på tungtrafikkfelt

Figur 6.4.6—1 — 507 Slutt på tungtrafikkfelt

Anvendelse

Krav 6.4.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 507 skal anvendes for å vise at tungtrafikkfeltet avsluttes, hvis det ikke benyttes vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.

Plassering

Krav 6.4.6—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 507 skal plasseres der tungtrafikkfeltet avsluttes.

Skilt 507 kan plasseres ved siden av vegen, selv om skilt 506 er plassert over tungtrafikkfeltet. Det er da ikke nødvendig med underskilt som angir hvilket felt skiltet gjelder for.

Krav 6.4.6—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 507 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Krav 6.4.6—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse LS skal brukes for sideplasserte skilt på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt og for skilt på veger med fartsgrense 70 km/t eller høyere.

6.4.7 508 Kollektivfelt

Figur 6.4.7—1 — 508.1 Kollektivfelt for buss

Figur 6.4.7—2 — 508.2 Kollektivfelt for buss og drosje

Skiltforskriften: «Skiltet angir at kollektivfelt begynner og at trafikkreglenes bestemmelser om kollektivfelt gjelder. Buss med inntil 16 passasjerplasser i tillegg til førerplass kan bare brukes i kollektivfelt ved utøvelse av løyvepliktig persontransport eller med minst 7 passasjerer i tillegg til fører. Drosje kan bare brukes i kollektivfelt når drosjen er utstyrt med taklykt. Skiltet gjelder fram til skilt 510 «Slutt på kollektivfelt» eller til første vegkryss. Skiltet oppheves også av vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.»

Oppsetting av skiltet iverksetter følgende [trafikkregler](#):

- Kjøring i kollektivfelt (...) er bare tillatt som angitt på offentlig trafikkskilt. Likevel kan elektrisk eller hydrogendrevet motorvogn, tohjuls motorsykkel uten sidevogn, tohjuls moped, sykkel eller uniformert utrykningskjøretøy nytte slike felt (§ 5 nr. 2).
- Det er forbudt å stanse i kollektivfelt (...), unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass (§ 17 nr. 1 g)).

Anvendelse

Skilt 508 kan anvendes for å etablere kollektivfelt. Kollektivfelt må i tillegg være oppmerket i henhold til bestemmelser i N302.

Krav 6.4.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 508 skal ikke benyttes for å skilte kollektivveger (dvs. en hel veg eller gate stengt for all annen motortrafikk), eller kollektivfelt på veger hvor annen trafikk bare tillates i motsatt retning.

Veiledning til kravet

Slike strekninger skiltes med skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn» og underskilt 808.313 «Gjelder ikke buss» eller 808.317 «Gjelder ikke buss og taxi».

Underskilt

Krav 6.4.7—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 508 kan bare ha følgende underskilt:

- 808.319 «Gjelder ikke elmotorvogn»
- 808.515 «Gjelder felt». Dette underskiltet skal benyttes hvis skilt 508 settes opp sideplassert

Plassering

Krav 6.4.7—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 508 skal settes opp der kollektivfeltet begynner, og skal gjentas etter vegkryss.

Krav 6.4.7—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 508 skal plasseres over det kjørefelt det gjelder for. På gate med fartsgrense 50 km/t eller lavere kan skilt 508 i stedet plasseres på høyre side av kjørebanen. Skiltet skal da ha underskilt som angir hvilket felt det gjelder for.

Krav 6.4.7—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 508 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt enn 521 «Sykkelfelt».

Om nødvendig kan skilt 508, eller skilt 538 «Kjørefeltinndeling» med miniatyr av skilt 508, benyttes for å gjenta skiltingen mellom vegkryss.

Størrelse

Krav 6.4.7—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse LS skal brukes for sideplasserte skilt. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt.

6.4.8 509 Sambruksfelt

Figur 6.4.8—1 — 509 Sambruksfelt

Skiltforskriften: «Skiltet angir at sambruksfelt begynner og at trafikkreglenes bestemmelser om sambruksfelt gjelder. Feltet kan brukes av drosje utstyrt med taklykt og buss, samt av motorvogn som transporterer minst det antall personer som er angitt ved tall på skiltet. Buss med inntil 16 passasjerplasser i tillegg til førerplass, og som ikke brukes i løyvepliktig persontransport, omfattes også av skiltets krav om antall personer. Skiltet gjelder fram til skilt 511 «Slutt på sambruksfelt» eller til første vegkryss. Skiltet oppheves også av vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.»

Oppsetting av skiltet iverksetter følgende [trafikkregler](#):

- Kjøring i (-) sambruksfelt er bare tillatt som angitt på offentlig trafikkskilt. Likevel kan elektrisk eller hydrogendrevet motorvogn, tohjuls motorsykkel uten sidevogn, tohjuls moped, sykkel eller uniformert utrykningskjøretøy nytte slike felt (§ 5 nr. 2).

- Det er forbudt å stanse i (...) sambruksfelt (...), unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass (§ 17 nr. 1 g)).

Anvendelse

Skilt 509 kan anvendes for å etablere sambruksfelt. Sambruksfelt skal i tillegg være oppmerket i henhold til bestemmelser i N302 Vegoppmerking.

Underskilt

Krav 6.4.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 509 kan bare ha underskilt 808.515 «Gjelder felt». Dette underskiltet skal benyttes hvis 509 settes opp sideplassert.

Plassering

Krav 6.4.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 509 skal settes opp der sambruksfeltet begynner, og skal gjentas etter vegkryss.

Krav 6.4.8—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 509 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Om nødvendig kan skilt 509, eller skilt 538 «Kjørefeltinndeling» med miniatyr av skilt 509, benyttes for å gjenta skiltingen mellom vegkryss.

Krav 6.4.8—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 509 skal plasseres midt over det kjørefeltet det gjelder for. I gater med fartsgrense 50 km/t eller lavere kan skilt 509 i stedet plasseres på høyre side av kjørebane. Skiltet skal da ha underskilt som angir hvilket felt det gjelder for.

Størrelse

Krav 6.4.8—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

LS skal brukes for sideplasserte skilt. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt.

6.4.9 510 Slutt på kollektivfelt

Figur 6.4.9—1 — 510.1

Figur 6.4.9—2 — 510.2

Anvendelse

Krav 6.4.9—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 510 skal settes opp der kollektivfelt avsluttes før vegkryss.

Krav 6.4.9—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 510 skal ikke settes opp når kollektivfelt oppheves av vegkryss eller vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.

Veiledning til kravet

Se [skiltforskriften § 12](#) for bestemmelser om oppheving.

Ved direkte overgang fra kollektivfelt til svingefelt eller retardasjonsfelt, kan kollektivfeltet oppheves av skilt 510 eller av skilt 707 «Kjørefeltorienteringstavle», 709 «Portalorienteringstavle» eller 719 «Portalvegviser». Skilt 510 benyttes dersom skilt 707, 709 eller 719 ikke er plassert der kollektivfeltet avsluttes.

Når høyresvingefelt etableres i forlengelsen av kollektivfelt, og kollektivfeltet fortsetter på gjennomgående veg etter krysset, er det ikke ønskelig at svingefeltet reguleres med skilt 402.4 «Påbudt kjøreretning». Svingefeltet angis med oppmerking på kjørebane og med skilt 707, 709 eller 719.

Når kollektivfelt opphører mellom vegkryss slik at all trafikk i kollektivfeltet må foreta feltskifte, er det ikke nødvendig å benytte skilt 510 dersom avslutning av feltet er skiltet med skilt 532 «Kjørefelt slutter».

Plassering

Skilt 510 kan plasseres ved siden av vegen, selv om skilt 508 er plassert over kollektivfeltet. Det er ikke nødvendig med underskilt som angir hvilket felt skiltet gjelder for.

Krav 6.4.9—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 510 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Krav 6.4.9—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse LS skal brukes for sideplasserte skilt på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt og for skilt på veger med fartsgrense 70 km/t eller høyere.

6.4.10 511 Slutt på sambruksfelt

Figur 6.4.10—1 — 511 Slutt på sambruksfelt

Anvendelse

Krav 6.4.10—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 511 skal settes opp der sambruksfelt avsluttes før vegkryss.

Krav 6.4.10—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 511 skal ikke settes opp når sambruksfeltet oppheves av vegkryss eller vegvisningsskilt som angir annen bruk av feltet.

Veiledning til kravet

Se [skiltforskriften § 12](#) for bestemmelser om oppheving.

Ved direkte overgang fra sambruksfelt til høyresvingefelt eller retardasjonsfelt, kan sambruksfeltet oppheves av skilt 511 eller av skilt 707 «Kjørefeltorienteringstavle», 709 «Portalorienteringstavle» eller 719 «Portalvegviser». Skilt 511 benyttes dersom skilt 707, 709 eller 719 ikke er plassert der sambruksfeltet avsluttes.

Når sambruksfelt opphører mellom vegkryss slik at all trafikk i sambruksfeltet må foreta feltskifte, er det ikke nødvendig å benytte skilt 511 dersom avslutning av feltet er skiltet med skilt 532 «Kjørefelt slutter».

Plassering

Skilt 511 kan plasseres ved siden av vegen, selv om skilt 509 er plassert over sambruksfeltet. Det er ikke nødvendig med underskilt som angir hvilket felt skiltet gjelder for.

Krav 6.4.10—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 511 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Krav 6.4.10—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse LS skal brukes for sideplasserte skilt på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere. Størrelse MS skal brukes for overhengende skilt og for skilt på veger med fartsgrense 70 km/t eller høyere.

6.4.11 512 Holdeplass for buss

Figur 6.4.11—1 — 512 Holdeplass for buss

Skiltforskriften: «Skiltet angir at det er holdeplass for buss på stedet og at trafikkreglenes bestemmelser om holdeplass gjelder. Skiltet kan plasseres på leskur og på rutetavle.»

Oppsetting av skiltet iverksetter stanseforbud i henhold til [trafikkreglene § 17 nr. 1 h](#): «Det er forbudt å stanse på vegutvidelse for holdeplass for buss, drosje eller sporvogn eller nærmere enn 20 m fra offentlig trafikkskilt for slik holdeplass. Unntatt er av- og påstigning når den ikke er til hinder for buss, drosje eller sporvogn.»

Anvendelse

Krav 6.4.11—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 512 skal anvendes for å etablere holdeplass for buss.

Veiledning til kravet

For holdeplass i kjørebanen må det ved plasseringen av skilt 512 tas hensyn til stanseforbudet, 20 m til hver side av skiltet. På holdeplasser hvor flere busser stanser samtidig, kan flere skilt plasseres etter hverandre ved bussens inngangsdør når denne er stanset på holdeplassen.

Krav 6.4.11—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved felles holdeplass for sporvogn og buss skal også skilt 513 «Holdeplass for sporvogn» settes opp.

Plassering

Krav 6.4.11—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 512 skal stå vinkelrett på kjøreretningen. Skilt 512 skal være synlig fra begge kjøreretninger, enten ved tosidig skilt eller plassering på begge endevegger av leskur.

Frittstående skilt plasseres slik at det står ved bussens inngangsdør når denne er stanset på holdeplassen.

Holdeplassens navn kan angis på skilt 727 «Stedsnavnskilt» sammen med skilt 512.

Skilt 512 kan plasseres på en rutetavle, eller en rutetavle kan plasseres på samme skiltstolpe som skilt 512. Rutetavler kan benyttes for å angi nummer og bestemmelsessted for de bussrutene som bruker holdeplassen. Rutetavlen kan stå vinkelrett på kjøreretningen. Maksimal bredde kan ikke være over 50 cm.

Bokstav som angir holdeplass kan også settes opp sammen med skilt 512.

Krav 6.4.11—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 512 skal plasseres øverst på oppsett som inneholder rutetavle og/eller bokstav for å angi holdeplass.

På samme stolpe som skilt 512 kan det parallelt med kjøreretningen settes opp informasjon med kollektivselskapets navn og logo, rutetabell m.v.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.11—5 **SKAL**

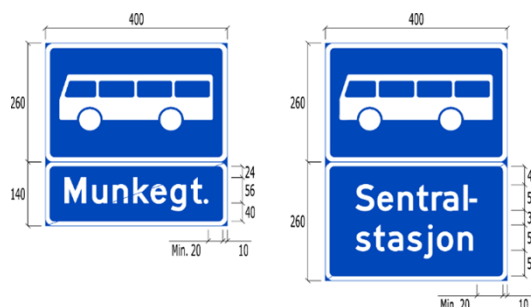
Gjeldende fra 01.06.2023

Frittstående skilt skal ha størrelse 400 x 260 mm. Ved plassering på leskur eller rutetavle kan størrelsen tilpasses, men forholdet høyde/bredde skal være uendret og høyden på skiltet skal være minst 90 mm.

Krav 6.4.11—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

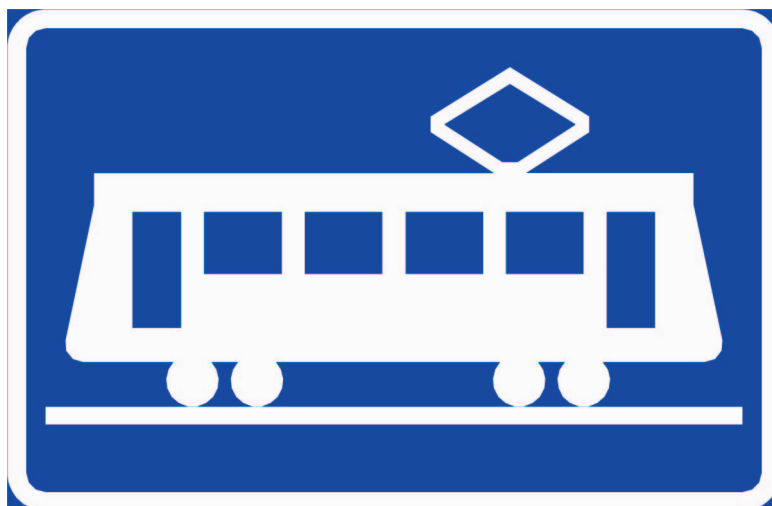
Skilt 512 kan kombineres med skilt 727 «Stedsnavnskilt», skilt 727 skal da utformes som vist i [figur 6.4.11—2](#). Skilt 512 skal ikke kombineres med andre hovedskilt.

Figur 6.4.11—2 — Utforming av stedsnavnskilt med holdeplassnavn

Regler for oppmerking av holdeplass for buss er gitt i [N302](#)

6.4.12 513 Holdeplass for sporvogn

Figur 6.4.12—1 — 513 Holdeplass for sporvogn

Skiltforskriften: «Skiltet angir at det er holdeplass for sporvogn på stedet og at trafikkreglenes bestemmelser om holdeplass gjelder. Skiltet kan plasseres på leskur og på rutetavle.»

Oppsetting av skiltet iverksetter stanseforbud i henhold til [trafikkreglene](#) § 17 nr. 1 h: «Det er forbudt å stanse på vegutvidelse for holdeplass for buss, drosje eller sporvogn eller nærmere enn 20 m fra offentlig trafikkskilt for slik holdeplass. Unntatt er av- og påstigning når den ikke er til hinder for buss, drosje eller sporvogn.»

Anvendelse

Krav 6.4.12—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 513 skal anvendes for å etablere holdeplass for sporvogn. Ved felles holdeplass for sporvogn og buss skal også skilt 512 «Holdeplass for buss» settes opp.

Plassering

Krav 6.4.12—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 513 skal stå vinkelrett på kjøreretningen. Skilt 513 skal være synlig fra begge kjøreretninger, enten ved tosidig skilt eller plassering på begge endevegger av leskur.

Frittstående skilt plasseres slik at det står ved bussens inngangsdør når denne er stanset på holdeplassen.

Holdeplassens navn kan angis på skilt 727 «Stedsnavnskilt» sammen med skilt 513.

Skilt 513 kan plasseres på en rutetavle, eller en rutetavle kan plasseres på samme skiltstolpe som skilt 513. Rutetavler kan benyttes for å angi nummer og bestemmelsessted for de rutene som bruker holdeplassen. Rutetavlen kan stå vinkelrett på kjøreretningen. Maksimal bredde kan ikke være over 50 cm.

Bokstav som angir holdeplass kan også settes opp sammen med skilt 513.

Krav 6.4.12—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 513 skal plasseres øverst på oppsett som inneholder rutetavle og/eller bokstav for å angi holdeplass.

På samme stolpe som skilt 513 kan det parallelt med kjøreretningen settes opp informasjon med kollektivselskapets navn og logo, rutetabell m.v.

Størrelse**Krav 6.4.12—4 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Frittstående skilt skal ha størrelse 400 x 260 mm. Ved plassering på leskur eller rutetavle kan størrelsen tilpasses, men forholdet høyde/bredde skal være uendret og høyden på skiltet skal ikke være mindre enn 90 mm.

Krav 6.4.12—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 513 kan kombineres med skilt 727 «Stedsnavnskilt», skilt 727 skal da utformes som vist i [figur 6.4.11—2](#). Skilt 513 skal ikke kombineres med andre hovedskilt.

6.4.13 514 Holdeplass for drosje

Figur 6.4.13—1 — 514 Holdeplass for drosje

Skiltforskriften: «Skiltet angir at det er holdeplass for drosje på stedet og at trafikkreglenes bestemmelser om holdeplass gjelder. Skiltet kan plasseres på leskur.»

Oppsetting av skiltet iverksetter stanseforbud i henhold til [trafikkreglene](#) § 17 nr. 1 h: «Det er forbudt å stanse på vegutvidelse for holdeplass for buss, drosje eller sporvogn eller nærmere enn 20 m fra offentlig trafikkskilt for slik holdeplass. Unntatt er av- og påstigning når den ikke er til hinder for buss, drosje eller sporvogn.»

Anvendelse

Krav 6.4.13—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 514 skal anvendes for å etablere holdeplass for drosje.

På samme stolpe som skilt 514 kan det parallelt med kjøreretningen settes opp informasjon med drosjeselskapets navn, logo, telefonnummer, prisinformasjon m.v.

Plassering

Krav 6.4.13—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 514 skal settes opp der første drosje skal stanse eller vente. Skiltet skal være tosidig, og stå vinkelrett på kjøreretningen. Skiltet kan plasseres på begge sider av leskur.

Veiledning til kravet

For å tillate parkering nærmere enn angitt i trafikkreglene § 17 nr. 1 h), kan skilt 552 «Parkering», eventuelt med underskilt 828, benyttes.

Krav 6.4.13—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 514 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Krav 6.4.13—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Frittstående skilt skal ha størrelse 400 x 260 mm. Ved plassering på leskur kan størrelsen tilpasses, men forholdet høyde/bredde skal være uendret og høyden på skiltet skal ikke være mindre enn 90 mm.

Regler for oppmerking av holdeplass for drosje er gitt i [N302](#)

6.4.14 516 Gangfelt

Figur 6.4.14—1 — 516.V

Figur 6.4.14—2 — 516.H

Skiltforskriften:

- «Skilt 516 angir kryssingssted for gående hvor trafikkreglenes bestemmelser om gangfelt gjelder.»
- Oppmerking 1024 Gangfelt: «Oppmerkingen angir at trafikkreglenes bestemmelser om gangfelt gjelder selv om skilt 516 «Gangfelt» ikke er oppsatt.»

Skilt 516 og/eller oppmerking 1024 iverksetter følgende [trafikkregler](#):

- Ved gangfelt hvor trafikken ikke reguleres av politi eller ved trafikklyssignal, har kjørende vikeplikt for gående som befinner seg i gangfeltet eller er på veg ut i det (§ 9 nr. 2).
- Kjørende skal unngå stans på gangfelt (§ 9 nr. 4).
- Kjørende som nærmer seg gangfelt, må ikke kjøre forbi kjøretøy eller sporvogn som hindrer noen del av sikten til gangfeltet (§ 12 nr. 6).

- Det er forbudt å stanse på gangfelt (.....) eller nærmere enn 5 meter foran slikt sted (§ 17 nr. 1 d)).
- Sykling (.....) i gangfelt er tillatt når gangtrafikken er liten og syklingen ikke medfører fare eller er til hinder for gående. Slik sykling må ved passering av gående skje i god avstand og i tilnærmet gangfart og uansett med en fart ikke over 6 km i timen (§ 18 nr. 3).
- Gående skal krysse kjørebane i gangfelt (.....) når det finnes i nærheten (§ 19 nr. 2).

Anvendelse

Krav 6.4.14—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Gangfelt skal være oppmerket med oppmerking 1024 «Gangfelt».

Veiledning til kravet

Se også [N302](#).

Krav 6.4.14—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Gangfelt skal være skiltet med skilt 516 «Gangfelt», unntatt:

- sentrale bygater med mange gangfelt kan skilt 516 sløyfes i kryss
- for gangfelt over sideveg i kryss hvor farten inn mot gangfeltet er lav kan skilt 516 sløyfes, særlig hvis plasseringen av gangfeltskilt kommer i konflikt med vikepliktskilt

Veiledning til kravet

Gangfelt uten skilt 516 kan være uheldig med tanke på synlighet, særlig i områder med mye snø og høy piggekkandel. Det anbefales at gangfelt uten skilt 516 har intensivbelysning eller forsterket belysning og fartsnivå under 35 km/t.

Krav til etablering og belysning av gangfelt er beskrevet i [N100](#) og veiledning er beskrevet i [V127](#). Krav til oppmerking av gangfelt er beskrevet i [N302](#) og [R310](#).

Gangfelt kan forvarsles med skilt 140 «Avstand til gangfelt». Opphøyde gangfelt forvarsles med skilt 109 «Fartshump» med underskilt 808.121 «Gangfelt».

Krav 6.4.14—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Signalregulerte gangfelt skal ikke skiltes med skilt 516 eller skilt 140.

Veiledning til kravet

Eventuell forvarsling gjøres med skilt 132 «Trafikklyssignal».

Plassering

Krav 6.4.14—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 516 skal settes opp på begge sider av kjørebane, og plasseres slik at det står umiddelbart foran gangfeltet sett i kjøreretningen. Tosidig plassering kan erstattes av ett skilt på refuge eller delende trafikkøys dersom det bare er ett kjørefelt på hver side av øya.

Krav 6.4.14—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 516 skal ikke plasseres mer enn 2 m før gangfeltet eller 3 m til side for kjørebane for vegen som gangfeltet skal krysse.

På små refuger kan skilt 516 settes på samme stolpe som øymarkeringen (skilt 404/906).

Krav 6.4.14—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 516 skal ikke settes opp sammen med andre skilt enn skilt 404 og 906.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.14—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 516 skal være tosidig, og skiltsymbolet skal orienteres slik at den avbildede fotgjenger «går» mot gangfeltet.

Krav 6.4.14—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse LS skal anvendes når fartsgrensen er 50 km/t eller lavere. **Størrelse** MS skal anvendes når fartsgrensen er 60 km/t.

6.4.15 518 Gangveg

Figur 6.4.15—1 — 518 Gangveg

Skiltforskriften: «Skiltet angir veg som er anlagt for gående. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av slik veg gjelder.»

Trafikkreglenes definisjon av gangveg, jf § 1 nr. 1 f): «Gangveg: Veg som ved offentlig trafikkskilt er bestemt for gående. Vegen er skilt fra annen veg med gressplen, grøft, gjerde, kantstein eller på annen måte».

Oppsetting av skilt 518 iverksetter følgende trafikkregler:

- Det er forbudt å kjøre på gangveg (§ 4 nr. 1).
- Kjørende som vil inn på eller krysse veg fra gangveg, har vikeplikt for trafikant på vegen (§ 7 nr. 4).
- Det er forbudt å stanse helt eller delvis på gangveg (§ 17 nr. 1 c)).

- Sykling på gangveg er tillatt når gangtrafikken er liten og syklingen ikke medfører fare eller er til hinder for gående. Slik sykling må ved passering av gående skje i god avstand og i tilnærmet gangfart (§ 18 nr. 3).

Anvendelse

Krav 6.4.15—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 518 skal bare anvendes for å etablere gangveg som er i samsvar med trafikkreglenes definisjon av gangveg.

Krav 6.4.15—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 518 skal bare anvendes når sykkeltrafikken har et tilfredsstillende parallelt tilbud, eller når vegen ikke er framkommelig for sykling.

Veiledning til kravet

I motsatt fall brukes skilt 522 «Gang- og sykkelveg».

Underskilt

Krav 6.4.15—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 518 skal ha underskilt 808.519 «Kjøring til eiendommene tillatt» dersom gangvegen er eneste adkomst til noen få boligeiendommer eller til virksomhet som ikke har større behov for kjøring enn boligeiendom.

Veiledning til kravet

Antall eiendommer som kan tilknyttes gangveg på denne måten må vurderes ut fra forholdene på stedet – antall gående og kjørende, siktforhold og vegutforming. Normalt vil reguleringen kunne anvendes for trafikk tilsvarende inntil 10 boenheter.

Skilt 518 kan ha 808.521 "Ridende tillatt" dersom det er nødvendig å tillate ridende på gangvegen.

Plassering

Krav 6.4.15—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 518 skal settes opp der gangvegen begynner, og etter vegkryss.

Skiltet kan også gjentas der det er nødvendig for å vise det videre forløp av gangvegen, eller for å hindre kjøring eller parkering på gangvegen.

Krav 6.4.15—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal plasseres slik at gangtrafikken har skiltet på sin høyre side, men kan også plasseres på venstre side dersom dette er nødvendig av plasshensyn eller gir en bedre angivelse av hvor skiltet gjelder.

Krav 6.4.15—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 518 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

Skilt 518 finnes bare i en størrelse (400 x 400mm).

6.4.16 520 Sykkelveg

Figur 6.4.16—1 — 520 Sykkelveg

Skiltforskriften: «Skiltet angir veg som er anlagt for syklende og fører av liten elektrisk motorvogn. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av slik veg gjelder.»

Trafikkreglenes definisjon av sykkelveg, jf. § 1 nr. 1 f): Sykkelveg: Veg som ved offentlig trafikkskilt er bestemt for syklende. Vegen er skilt fra annen veg med gressplen, grøft, gjerde, kantstein eller på annen måte.

Oppsetting av skilt 520 iverksetter følgende trafikkregler:

- Andre kjørende enn syklende må ikke bruke sykkelveg ... (§ 4 nr. 1).
- Liten elektrisk motorvogn kan likevel bruke sykkelveg ... (§ 4 nr. 1).
- Kjørende som vil inn på eller krysse veg fra sykkelveg, har vikeplikt for trafikant på vegen (§ 7 nr. 4).
- Det er forbudt å stanse helt eller delvis på sykkelveg (§ 17 nr. 1 c)).

Anvendelse

Krav 6.4.16—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 520 kan anvendes for å etablere sykkelveg. Utforming skal være i samsvar med trafikkreglenes definisjon av sykkelveg.

Se også krav til utforming gitt i [N100](#).

Krav 6.4.16—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 520 skal bare anvendes når sykkelvegen har fortau, eller når gangtrafikken har et tilfredsstillende parallelt tilbud.

Veiledning til kravet

I motsatt fall brukes skilt 522 «Gang- og sykkelveg».

Underskilt

Krav 6.4.16—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 520 skal ha underskilt 808.519 «Kjøring til eiendommene tillatt» dersom sykkelvegen er eneste adkomst til noen få boligeiendommer eller til virksomhet som ikke har større behov for kjøring enn boligeiendom.

Veiledning til kravet

Antall eiendommer som kan tilknyttes gangveg på denne måten må vurderes ut fra forholdene på stedet – antall gående og kjørende, siktforhold og vegutforming. Normalt vil reguleringen kunne anvendes for trafikk tilsvarende inntil 10 boenheter.

Skilt 520 kan ha 808.521 "Ridende tillatt" dersom det er nødvendig å tillate ridende på sykkelvegen.

Plassering

Krav 6.4.16—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 520 skal settes opp på høyre side av sykkelvegen der sykkelvegen begynner, og skal gjentas etter vegkryss. Skiltet kan plasseres på venstre side dersom dette er nødvendig av plasshensyn eller gir en bedre angivelse av hvor skiltet gjelder.

MERKNAD Hvis skiltet settes på venstre side av sykkelvegen mellom annen veg og sykkelvegen, kan plasseringen tolkes til å gjelde den andre vegen, fordi sykkelvegen etter trafikkreglenes definisjon er egen veg. Dette gjelder også 522.

Skiltet kan også gjentas der det er nødvendig for å vise det videre forløp av sykkelvegen, eller for å hindre kjøring eller parkering på sykkelvegen.

Krav 6.4.16—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 520 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt enn:

- 206« Forkjørsveg»
- 526.1 «Envegskjøring»
- 753 «Tabellvegviser for sykkelrute»
- 755 «Sykkelruteskilt»
- 757 «Avstandsskilt for sykkelrute»

Størrelse

Skilt 520 finnes bare i en størrelse (400 x 400mm).

Envegsregulert sykkelveg

Krav 6.4.16—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 520 skal anvendes for å etablere envegsregulert sykkelveg.

Krav til uforming av envegsregulert sykkelveg er gitt i [N100 Veg og gateutforming](#) og i [N100, N300 og N302: Nye bestemmelser for envegsregulert sykkelveg med fortau.](#)

Krav 6.4.16—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Envegsregulert sykkelveg skal skiltes med skilt 520 «Sykkelveg» og 526.1 «Envegskjøring», plassert over hverandre på samme stolpe. I motsatt retning skal sykkelvegen skiltes med 302 «Innkjøring forbudt». Skiltingen skal gjentas etter kryss.

Krav 6.4.16—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Overgang til sykkelfelt skal skiltes med 521.1 «Sykkelfelt».

Krav 6.4.16—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 302 og 526.1 skal utføres i størrelse US. US for skilt 526.1 er 270 x 400 mm.

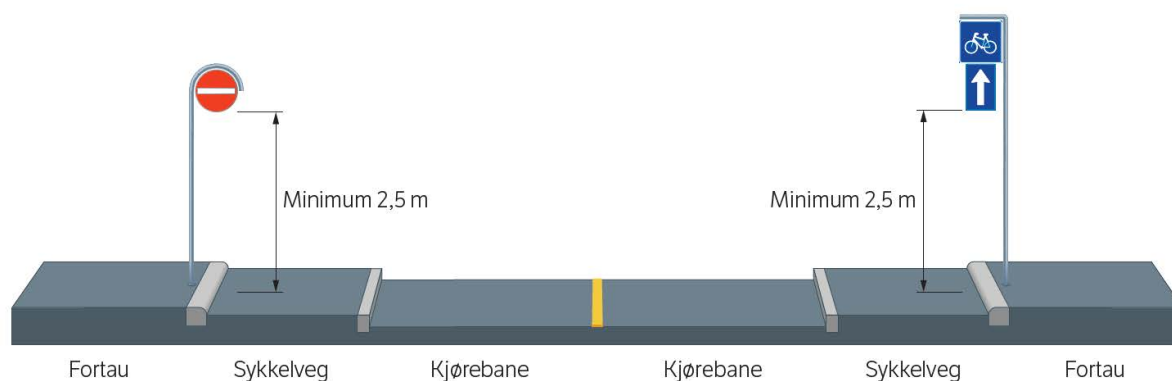
Krav 6.4.16—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltstolpene skal plasseres til høyre for sykkelvegen i fortauets kantsteinssone, med skiltene sedefestet på stolpen mot sykkelvegen.

Veiledning til kravet

Dette vil tydeliggjøre at skiltingen kun gjelder for sykkelvegen.

Figur 6.4.16—2 — Envegsregulert sykkelveg med fortau

6.4.17 521 Sykkelfelt

Figur 6.4.17—1 — 521.1 Sykkelfelt - sideplassert

Figur 6.4.17—2 — 521.2 Sykkelfelt - midtstilt

Skiltforskriften:

521.1 Sykkelfelt – sideplassert: «Skiltet angir at kjørebanelen har eget kjørefelt for syklende og fører av liten elektrisk motorvogn. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av sykkelfelt gjelder.»

521.2 Sykkelfelt – Midtstilt: «Skiltet angir at kjørebanelen har eget kjørefelt for syklende og fører av liten elektrisk motorvogn. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av sykkelfelt gjelder.»

Trafikkreglenes definisjon av slikt felt, jf. § 1 nr. 1 g):

Sykkelfelt: Kjørefelt som ved offentlig trafikkskilt og oppmerking er bestemt for syklende.

Oppsetting av skilt 521 iverksetter følgende trafikkregler:

- Andre enn syklende må ikke bruke sykkelveg eller sykkelfelt. Syklende må bare bruke sykkelfelt på høyre side av vegen. Liten elektrisk motorvogn kan likevel bruke sykkelveg og sykkelfelt. Liten elektrisk motorvogn må bare bruke sykkelfelt på høyre side av vegen (§ 4 nr. 1).
- Det er forbudt å stanse i sykkelfelt, unntatt for buss eller sporvogn på holdeplass (§ 17 nr. 1 g)).

Anvendelse

Krav 6.4.17—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 521 skal bare anvendes for å etablere sykkelfelt som er i samsvar med trafikkreglenes definisjon av sykkelfelt.

Veiledning til kravet

Se også [N100](#) og [N302](#) [Krav 8.2—2](#) for bestemmelser om utforming.

Krav 6.4.17—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Sykkelfelt er et kjørefelt, og skal skilles fra andre kjørefelt med oppmerking på kjørebanelen, se [N302](#).

Underskilt

Krav 6.4.17—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 521 skal ikke ha andre underskilt enn eventuelt underskilt som forteller hvilket kjørefelt skiltet gjelder for.

Plassering

Krav 6.4.17—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 521 skal settes opp der sykkelfeltet begynner, og skal gjentas etter vegkryss. I envegskjørtede gater med sykkelfelt, skal skilt 521 likevel settes opp minst 5 m etter skiltene 302 eller 526.

Krav 6.4.17—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 521 skal plasseres over sykkelfeltet eller på høyre side umiddelbart inntil feltet. På smale fortau hvor skilt inntil sykkelfeltet vil hindre snørydding og annet vedlikeholdsarbeid, kan skilt 521 plasseres ved husvegg eller eiendomsgrense, men ikke mer enn 3 m fra kjørebanelikanten.

Krav 6.4.17—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 521 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt enn:

- 508 «Kollektivfelt»
- 755 «Sykkelruteskilt»
- 757 «Avstandsskilt for sykkelrute»

Skiltet kan gjentas der det er nødvendig for å hindre stans eller parkering i sykkelfeltet.

Størrelse

Skilt 521 finnes bare i en størrelse, 400 x 400 mm.

6.4.18 522 Gang- og sykkelveg

Figur 6.4.18—1 — 522 Gang- og sykkelveg

Skiltforskriften: «Skiltet angir veg som er anlagt for gående, syklende og fører av liten elektrisk motorvogn. Skiltet angir dessuten at trafikkreglenes bestemmelser om bruk av slik veg gjelder.»

Trafikkreglenes definisjon, jf. § 1 nr. 1 f): *Gangveg og sykkelveg: Veg som ved offentlig trafikkskilt er bestemt for gående, syklende eller kombinert gang- og sykkeltrafikk. Vegen er skilt fra annen veg med gressplen, grøft, gjerde, kantstein eller på annen måte.*

Oppsetting av skilt 522 iverksetter følgende trafikkregler:

- Det er forbudt å kjøre på fortau eller gangveg (§ 4 nr. 1).
- Kjørende som vil inn på eller krysse veg frasykkelveg, gangveg, eller fortau, har vikeplikt for trafikanter på vegen (§ 7 nr. 4).
- Det er forbudt å stanse helt eller delvis på fortau, gangveg eller sykkelveg (§ 17 nr. 1 c)).

Anvendelse

Krav 6.4.18—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 522 skal bare anvendes for å etablere gang- og sykkelveg som er i samsvar med trafikkreglenes definisjon av gang- og sykkelveg.

Se også kravene til utforming av gang- og sykkelveg i [N100](#).

Underskilt

Krav 6.4.18—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 522 skal ha underskilt 808.519 «Kjøring til eiendommene tillatt» dersom gang- og sykkelvegen er eneste adkomst til noen få boligeiendommer eller til virksomhet som ikke har større behov for kjøring enn boligeiendom.

Veiledning til kravet

Antall eiendommer som kan tilknyttes gangveg på denne måten må vurderes ut fra forholdene på stedet – antall gående og kjørende, siktforhold og vegutforming. Normalt vil reguleringen kunne anvendes for trafikk tilsvarende inntil 10 boenheter.

Skilt 522 kan ha 808.521 "Ridende tillatt" dersom det er nødvendig å tillate ridende på gang- og sykkelvegen.

Plassering

Krav 6.4.18—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 522 skal settes opp der gang- og sykkelvegen begynner, og skal gjentas etter vegkryss. Skiltet skal plasseres på høyre side, men kan også plasseres på venstre side dersom dette er nødvendig av plasshensyn eller dette gir en bedre angivelse av hvor skiltet gjelder.

Skiltet kan også gjentas der det er nødvendig for å vise det videre forløp av gang- og sykkelvegen, eller for å hindre annen kjøring eller parkering på gang- og sykkelvegen.

Krav 6.4.18—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 522 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt enn

- 753 «Tabellvegviser for sykkelrute»
- 755 «Sykkelruteskilt»
- 757 «Avstandsskilt for sykkelrute»

Størrelse

Skilt 522 finnes bare i en størrelse, 400 x 400 mm.

6.4.19 524 Møteplass

Figur 6.4.19—1 — 524 Møteplass

Skiltforskriften: «Skiltet angir sted hvor trafikkreglenes bestemmelser om møteplass gjelder.»

Oppsetting av skiltet iverksetter parkeringsforbud etter [trafikkreglenes](#) § 17 nr. 2 b): «Det er forbudt å parkere på møteplass i vegens hele bredde så langt kjørebane er utvidet.»

Anvendelse

Skilt 524 kan anvendes for å anviser møteplass på enfeltsveger.

Plassering

Krav 6.4.19—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 524 skal være tosidig og skal plasseres på den side av vegen hvor møteplassen ligger.

Skiltet kan i tillegg settes opp på motsatt side, dersom siktforholdene fram til møteplassen ikke er tilstrekkelig.

Krav 6.4.19—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 524 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse

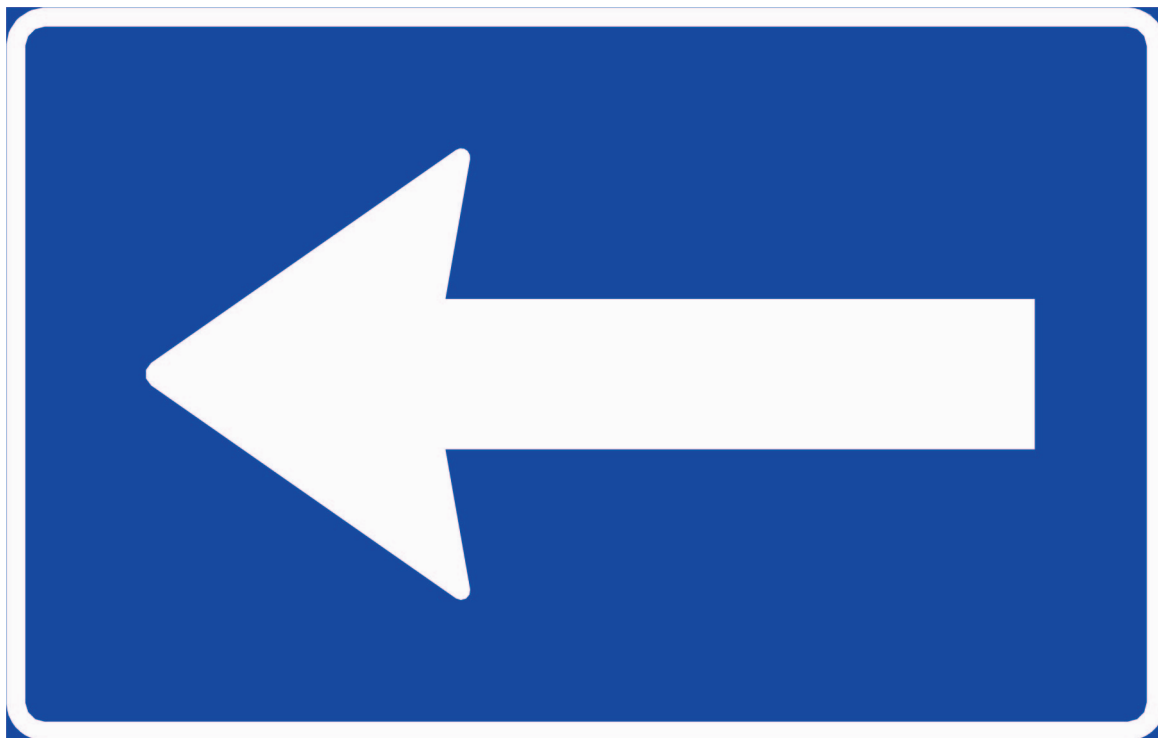
Skilt 524 finnes bare i en størrelse, 500 x 500mm.

6.4.20 526 Envegskjøring

Figur 6.4.20—1 — 526 Envegskjøring (*fortsetter*)

526.1

526.2

Figur 6.4.20—1 — 526 Envegskjøring

Anvendelse

Skiltforskriften: «Skiltet angir at kjøring bare er tillatt i pilens retning fram til første vegkryss.»

Krav 6.4.20—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 526 skal anvendes for å etablere envegskjøring. Skilt [kapittel 4.5.1302](#) «Innkjøring forbudt» skal settes opp for motsatt kjøreretning.

Det kan være nødvendig å supplere envegsskiltingen med forbuds- eller påbudsskilt på kryssende eller tilstøtende gater for å unngå feilkjøringer.

Krav 6.4.20—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilting av at sykling mot kjøreretningen er tillatt i envegsregulerte gater skal bare tillates ved fartsgrense ≤ 40 km/t og ÅDT $< 15\,000$.

Krav 6.4.20—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Envegsregulerte gater med tillatt sykling mot kjøreretningen skal ha sykkelfelt dersom ÅDT > 4000 (enten ensidig for motstrøms sykkeltrafikk eller tosidig).

Se [N100](#) for krav til utforming av envegsregulerte gater med tillatt sykling mot kjøreretningen. Se også [N302](#) for krav til bredder for sykkelfelt.

Underskilt

Krav 6.4.20—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 526 kan bare ha underskilt [kapittel 9.4.4](#) 807.6U «Sykkel og liten elektrisk motorvogn unntatt».

Krav 6.4.20—4_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

807.6U skal benyttes dersom sykling mot envegsreguleringen skal tillates. Underskiltet skal også benyttes sammen med skilt 302 i motsatt ende av gatestrekingen.

Skiltet kan også benyttes under forbuds- og påbudsskilt som supplerer skilting med skilt 302.

Figur 6.4.20—2 — Unntak for sykling mot kjøreretningen

Plassering

Krav 6.4.20—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 526 skal settes opp der envegsreguleringen begynner. Dersom envegsreguleringen skal fortsette etter vegkryss, skal skilt 526 settes opp på ny.

Skilt 526 kan settes opp på begge sider av kjørebanelen. Skiltet kan gjentas på den envegsregulerte strekningen for å tydeliggjøre kjøreretningen for alle kjørende.

Krav 6.4.20—6 **SKAL**

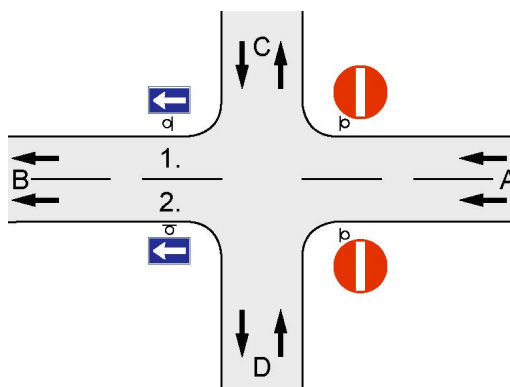
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 526.1 skal stå vinkelrett på kjøreretningen, og skilt 526.2 skal stå parallelt med kjøreretningen.

Veiledning til kravet

Skilt 526.1 og 526.2 har samme betydning og velges ut fra hvilket skilt som blir best synlig for trafikantene, se [figur 6.4.20—3](#). Ved valg mellom skiltene 526.1 og 526.2 skal følgende tas i betraktning: I et vegkryss vil det alltid være flere trafikkstrømmer som må kunne se skiltet. Ved en systematisk gjennomgang av disse trafikkstrømmer, samt en vurdering av hvilken plassering – vinkelrett på eller parallelt med kjøreretningen – som vil passe best for disse, vil man få en oversikt over hvilket skilt som gir optimal effekt.

For trafikkstrøm A-B vil et skilt ved 1 vinkelrett på kjøreretningen være best synlig. For trafikkstrøm D-B vil et skilt ved 1 enten vinkelrett på eller parallelt med kjøreretningen være godt synlig. For trafikkstrøm C-B er et skilt ved 2 parallelt med kjøreretningen best. Oppsummerer man så dette, kan det vise seg at skilt 526.1 er best ved 1 og skilt 526.2 best ved 2.

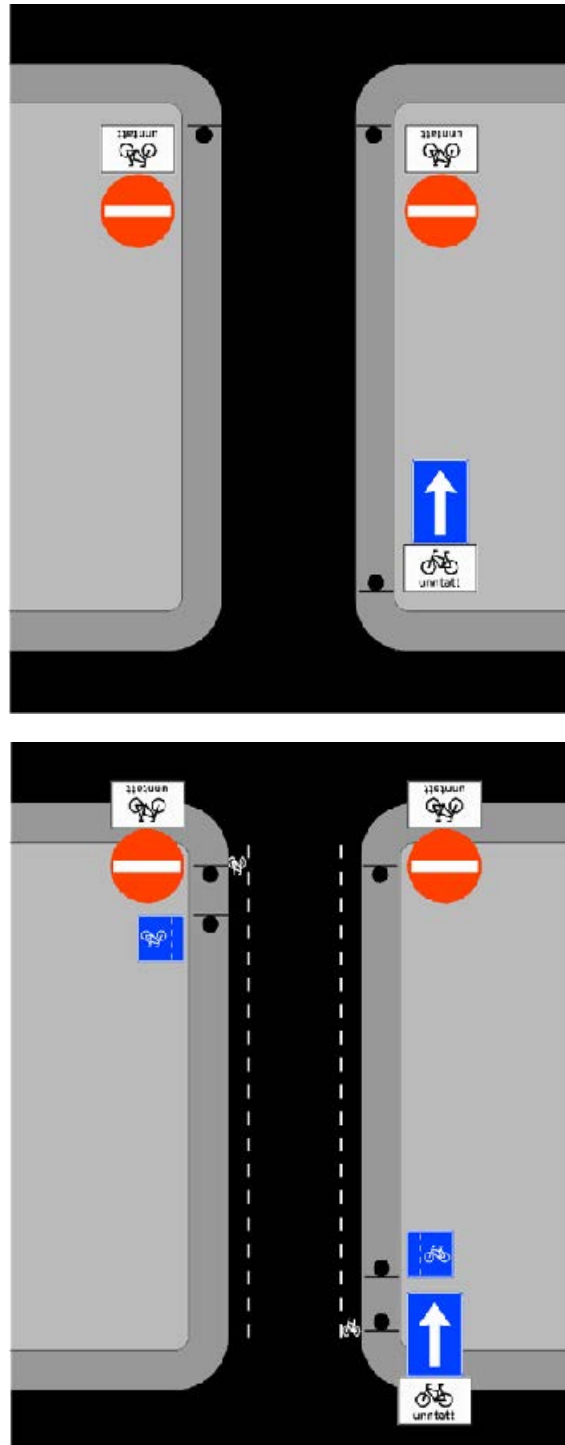

Figur 6.4.20—3 — Eksempel på plassering av skilt 526.

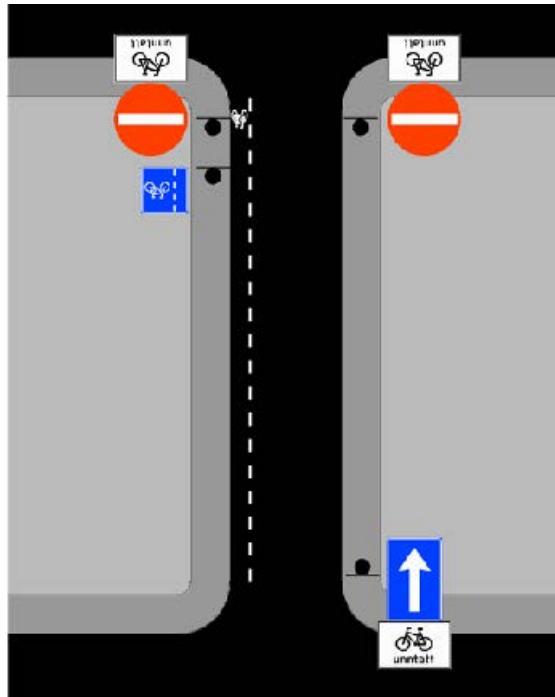
Krav 6.4.20—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 526 skal ikke settes opp med andre hovedskilt enn 520 Sykkelveg.

Figur 6.4.20—4 — Skilting og oppmerking i envegsregulerte gater når sykling mot kjøreretningen tillates (*fortsetter*)

Figur 6.4.20—4 — Skilting og oppmerking i envegsregulerte gater når sykling mot kjøreretningen tillates

Størrelse

Krav 6.4.20—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

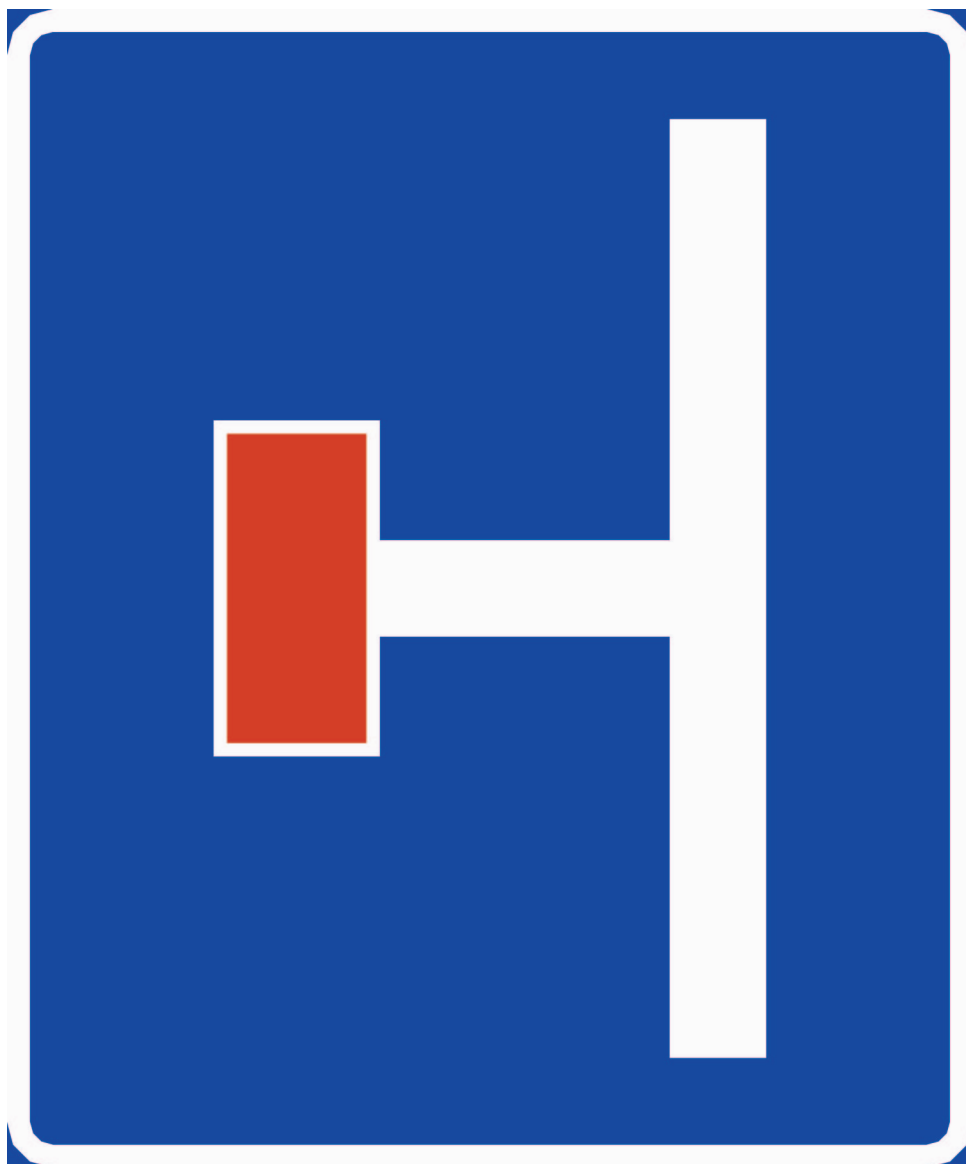
Skilt 526 skal brukes i størrelse 600 x 400 mm. Ved bruk sammen med skilt 520 i forbindelse med envegsregulert sykkelveg skal størrelse US 270 x 400 mm benyttes.

6.4.21 527 Blindveg

Figur 6.4.21—1 — 527 Blindveg (*fortsetter*)

527.1

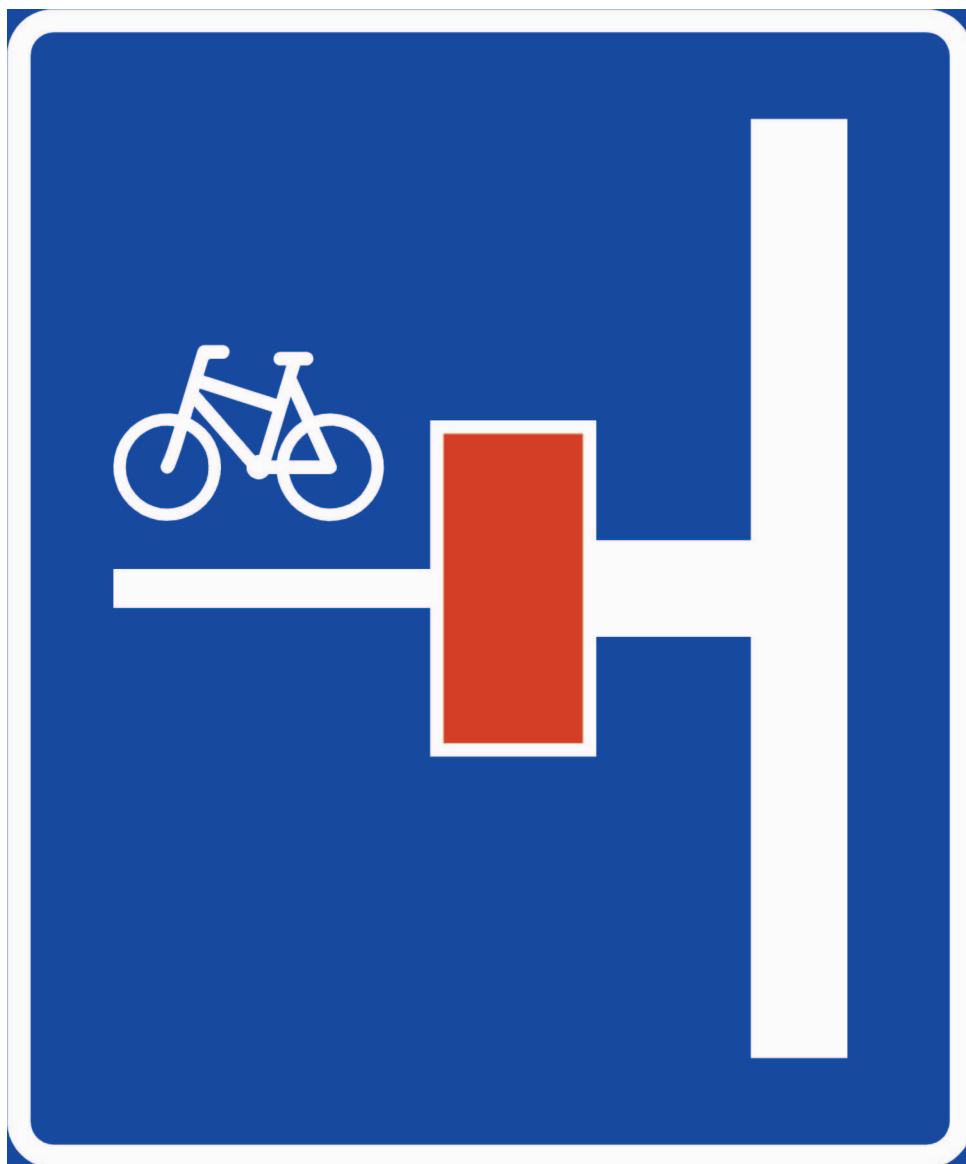
Figur 6.4.21—1 — 527 Blindveg (fortsetter)

527.2

Figur 6.4.21—1 — 527 Blindveg (fortsetter)

527.3

527.4

Figur 6.4.21—1 — 527 Blindveg

Anvendelse

[Skiltforskriften](#):

- «527.1 Skiltet viser at vegen er fysisk stengt.
- 527.2 Skiltet viser at kryssende veg er fysisk stengt. Skiltets utforming tilpasses forholdene på stedet.
- 527.3 Skiltet viser at vegen er stengt for biltrafikk, men åpen for gående og syklende.
- 527.4 Skiltet viser at kryssende veg er stengt for biltrafikk, men åpen for gående og syklende. Skiltets utforming tilpasses forholdet på stedet. Sykkelsymbolet på skiltene 527.3 og 527.4 kan erstattes av symbol for gående dersom vegen videre bare er beregnet for gående.»

Skilt 527 kan anvendes for å informere om at en veg er blindveg. Skiltet brukes bare når det ikke er åpenbart for trafikantene at vegen er en blindveg, og vegnettet er slik at det er nærliggende å forsøke å bruke vegen til gjennomkjøring.

Krav 6.4.21—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 527.1 og 527.2 skal bare brukes på veger som er fysisk stengt.

Krav 6.4.21—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 527.3 og 527.4 skal bare brukes istedenfor 527.1 og 527.2 dersom syklende kan kjøre gjennom til annen veg.

Veiledning til kravet

Symbol for gående (samme som 518 «Gangveg») kan benyttes hvis videreføringen av vegen bare er farbar for gående.

Plassering

Krav 6.4.21—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 527.1 og 527.3 skal plasseres på vegens høyre side der den tar av fra det øvrige vegnett.

Krav 6.4.21—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 527.2 og 527.4 skal settes opp umiddelbart foran krysset der blindvegen tar av.

Utforming

Skilt 527.1 og 527.3 har fast utforming (skiltemønster). Skiltene 527.2 og 527.4 har fast utforming (skiltemønster) som kan speilvendes, for blindveg som tar av i tilnærmet rettvinklet kryss.

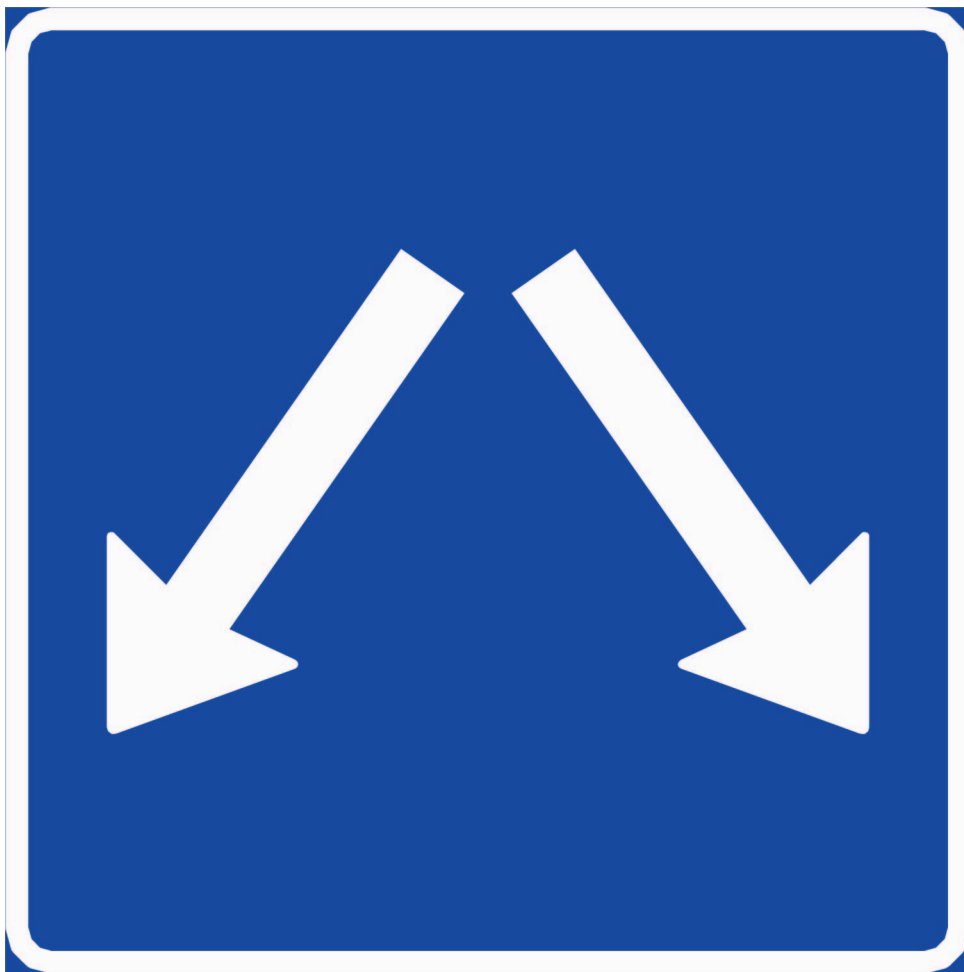
Symbolet kan tilpasses kryssform eller kryssplassering dersom dette er nødvendig for å forstå skiltet riktig.

Skilt 527.3 eller 527.4 kan vise symbol for gående i stedet for sykkelsymbol.

Størrelse

Skilt 527 finnes bare i en størrelse, 500 x 600 mm.

6.4.22 528 Valgfritt kjørefelt

Figur 6.4.22—1 — 528 Valgfritt kjørefelt

Anvendelse

Skilt 528 kan anvendes for å markere øyspiss der kjørefelt som fører i samme retning skilles ved hjelp av refuge, trafikkdeler e.l.

Krav 6.4.22—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke anvendes mellom kjørebane som grener ut fra hverandre.

Plassering

Krav 6.4.22—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 528 skal brukes i kombinasjon med skilt 906VH «Hindermarkering», og skal da plasseres over dette.

Størrelse

Skilt 528 finnes bare i en størrelse, 500 x 500mm.

6.4.23 530 - 539 Fellesbestemmelser

Nummerering

530-gruppen består av følgende skilt som på ulike måter regulerer eller informerer om bruken av kjørefelt:

- 530 «Sammenfletting»
- 531 «Felt for fartsøkning»
- 532 «Kjørefelt slutter»
- 534 «Kjørefelt begynner»
- 536 «Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt»
- 538 «Kjørefeltinndeling»
- 539 «Endret kjøremønster»

De ulike skiltvariantene i 530-gruppen nummereres etter følgende system:

Skiltnummeret suppleres med to siffer (for skiltene 530 og 538 som første og andre siffer etter desimalpunktum, for skiltene 531, 532, 534 og 536 som andre og tredje siffer etter desimalpunktum),

- hvor første siffer angir antall motgående felt
- andre siffer angir antall gjennomgående felt i kjøreretningen

For skiltene 532 og 534 betyr H/V som første tegn etter desimalpunktum at kjørefeltavslutning/-start er på høyre/venstre side av gjennomgående felt.

Utforming

Skiltforskriften: «Skiltene 530-539 har utforming som er tilpasset kjørefeltenes antall og retning på stedet.»

Skiltsymbolene varierer etter kjørefeltenes antall og bruk, og settes sammen av følgende standardiserte pilsymboler, se [figur 6.4.23—1](#).

- 10. Gjennomgående kjørefelt i kjøreretningen
- 11. Kjørefelt for motgående trafikk
- 12. Sammenfletting
- 13. Fartsøkingsfelt, hovedveg
- 14. Fartsøkingsfelt, sideveg
- 15. Kjørefeltslutt, høyre
- 16. Kjørefeltslutt, venstre
- 17. Påkjøring i eget felt, hovedveg
- 18. Påkjøring i eget felt, sideveg
- 19. Gjennomgående felt på hovedveg
- 20. Motgående felt på hovedveg
- 21. Kjørefelt begynner, venstre
- 22. Kjørefelt begynner, høyre

Krav 6.4.23—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Standardsymbolene for sammenfletting, fartsøkingsfelt og kjørefeltslutt (symbol 12-16) skal være røde. De andre pilsymbolene skal være sorte.

Krav 6.4.23—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

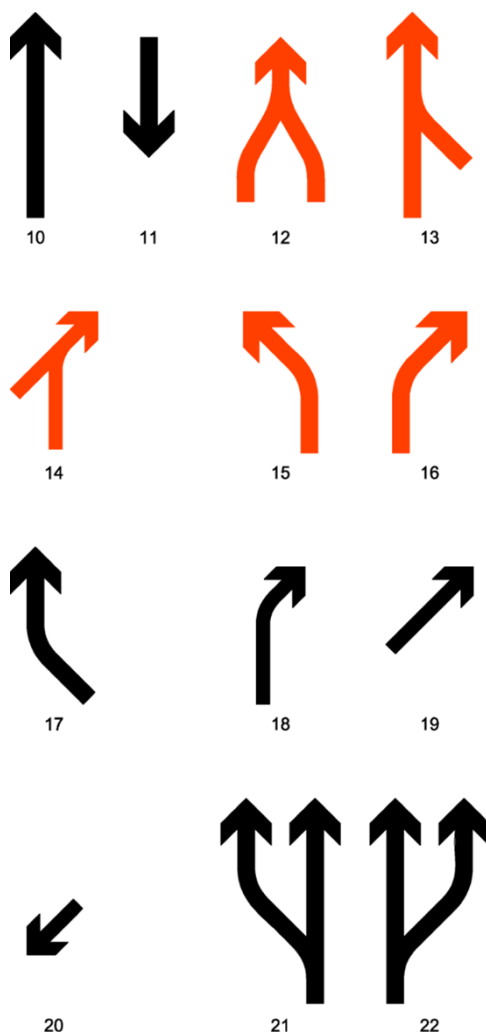
Symbolene skal kombineres etter følgende regler:

- 1) Alle kjørefelt i kjøreretningen skal vises.
- 2) Når motgående trafikk benytter samme kjørebane (ingen form for fysisk skille), skal alle motgående kjørefelt også vises.

Krav 6.4.23—3 **SKAL**

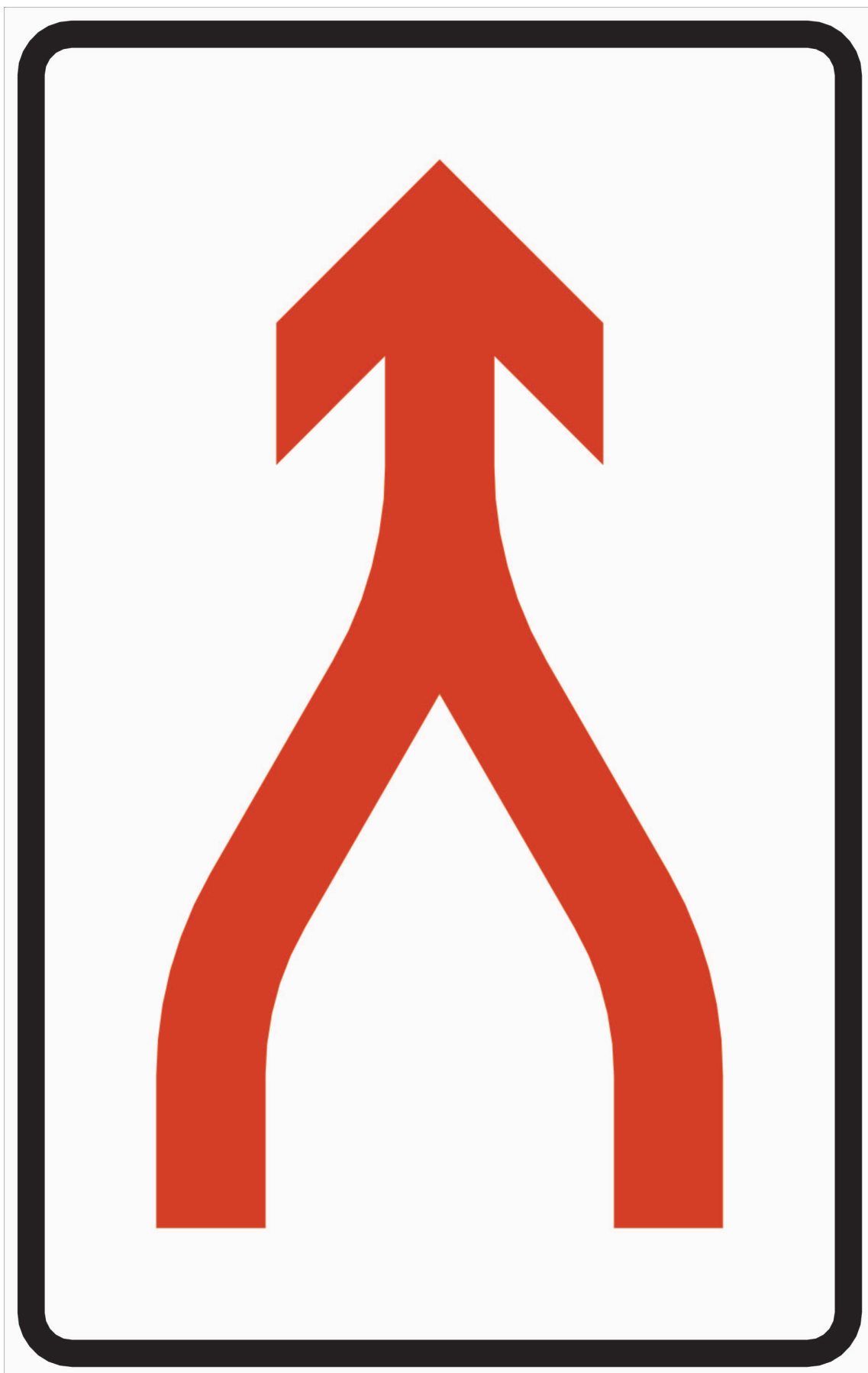
Gjeldende fra 01.06.2023

Miniatyr av andre hovedskilt skal ikke plasseres på andre pilsymbol enn pil 10.

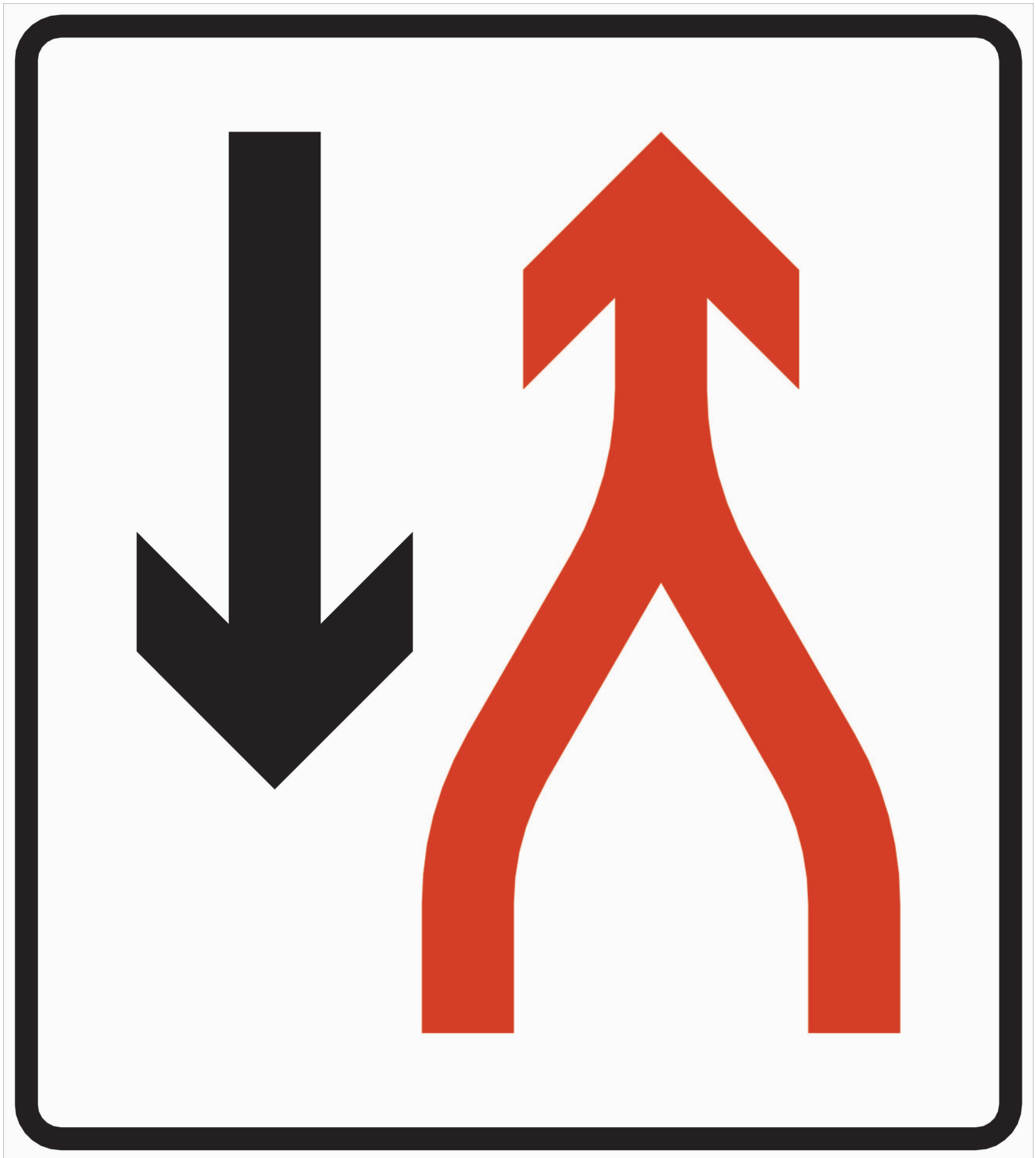
Figur 6.4.23—1 — Standardsymboler for skiltene 530-538

6.4.24 530 Sammenfletting

Figur 6.4.24—1 — 530 Sammenfletting (*fortsetter*)

530.01

530.11

Figur 6.4.24—1 — 530 Sammenfletting

[Skiltforskriften](#) skilt 530:

«Skiltet angir at kjørefelt føres sammen til ett med gjensidig tilpassing i samsvar med trafikkreglenes bestemmelser (fletting)».

[Trafikkreglene](#) § 8 nr 1:

«Kjørende som vil skifte kjørefelt, har vikeplikt for kjørende som befinner seg i det felt det skal kjøres inn i eller som først må krysses.

Tilsvarende gjelder den som vil kjøre ut fra vegkant eller på annen måte endre kjøretøyets plass i sideretning.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke når antallet vanlige kjørefelt i samme retning reduseres. Farten skal gjensidig tilpasses slik at de kjørende vekselvis kan fortsette uten unødig hinder eller forstyrrelse.»

Anvendelse

Krav 6.4.24—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 530 skal bare brukes når kjørefelt avsluttes på veg med to vanlige kjørefelt i samme kjøreretning, og det skal flettes etter trafikkreglenes bestemmelser.

Som vanlig kjørefelt regnes kjørefelt som kan benyttes av alle kjørende. Forbikjøringsfelt regnes som vanlig kjørefelt, men ikke kollektivfelt, sambruksfelt eller tungtrafikkfelt.

Krav 6.4.24—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På veg med tre eller flere kjørefelt i samme retning skal avslutning av kjørefelt varsles med skilt 532 «Kjørefelt slutter» i stedet for skilt 530.

Krav 6.4.24—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når kollektivfelt, sambruksfelt eller tungtrafikkfelt avsluttes slik at trafikk i disse feltene må skifte felt, skal skilt 532 «Kjørefelt slutter» benyttes i stedet for skilt 530.

Krav 6.4.24—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Før omregulering av vanlig kjørefelt til kollektivfelt, sambruksfelt eller tungtrafikkfelt, skal skilt 530 ikke benyttes.

Krav 6.4.24—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 530.11 skal benyttes når det er motgående trafikk på samme kjørebane. Ellers benyttes skilt 530.01.

Skilting av forbikjøringsfelt og overgang mellom firefelts og tofelts veg er vist i figurene [figur 6.4.24—2](#) - [figur 6.4.24—4](#).

Underskilt

Krav 6.4.24—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis strekningen med to vanlige kjørefelt i samme retning er lenger enn ca 400 m, skal flettestrekningen forvarsles med skilt 530 og underskilt 802 «Avstand». Forvarslet skal plasseres 200-300 m før flettestrekningen når fartsgrensen er over 80 km/t, 150-200 m hvis fartsgrensen er 70 eller 80 km/t.

Ved lavere fartsgrense kan forvarsling sløyfes hvis start flettestrekning ikke kommer overraskende på trafikantene.

Plassering

Krav 6.4.24—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 530 skal plasseres der sammenfletting begynner. Flettestrekingen skal ha full kjørebanebredde over en strekning på 150 m ved fartsgrense 80 km/t og 200 m på motorveg. På veger med lavere fartsnivå skal flettestrekingen ikke være kortere enn 100 m, men for flettestrekinger som er anlagt umiddelbart etter signalregulert vegkryss eller rundkjøring, kan lengden reduseres til minimum 50 m.

Krav 6.4.24—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 530 skal settes opp på begge sider av vegen, også som forvarsel. På motorveg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.24—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 530.01 og 530.11 skal utformes etter skilmønster.

Krav 6.4.24—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 530 kan bare utformes som 530.01 og 530.11. Andre symbolkombinasjoner skal ikke brukes.

Krav 6.4.24—11 **SKAL**

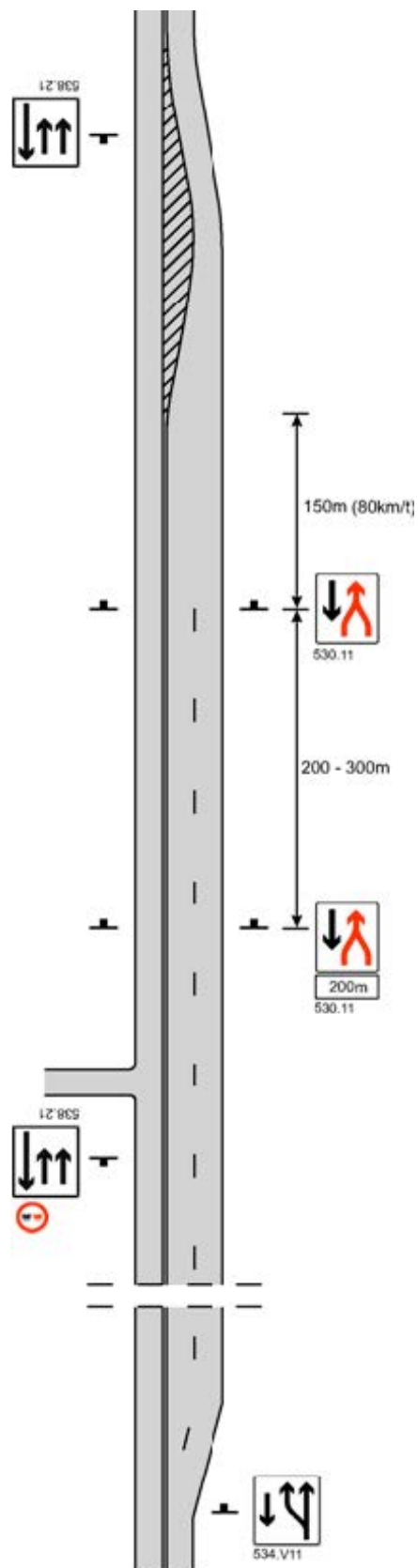
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 530.01 kan bare ha størrelse MS (800x1260 mm) og SS (1000x1500 mm), skilt 530.11 bare størrelse MS (1200x1260 mm).

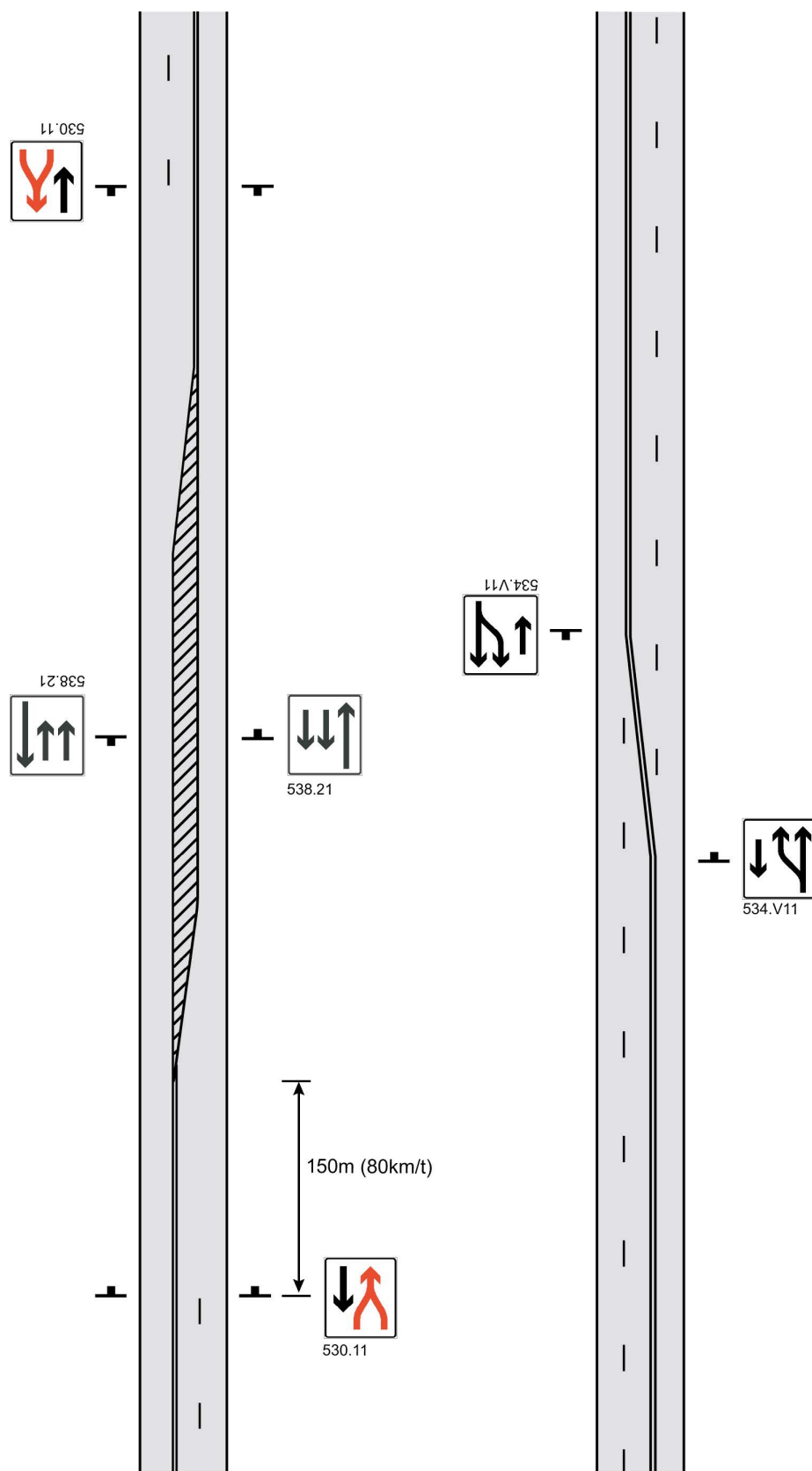
Krav 6.4.24—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

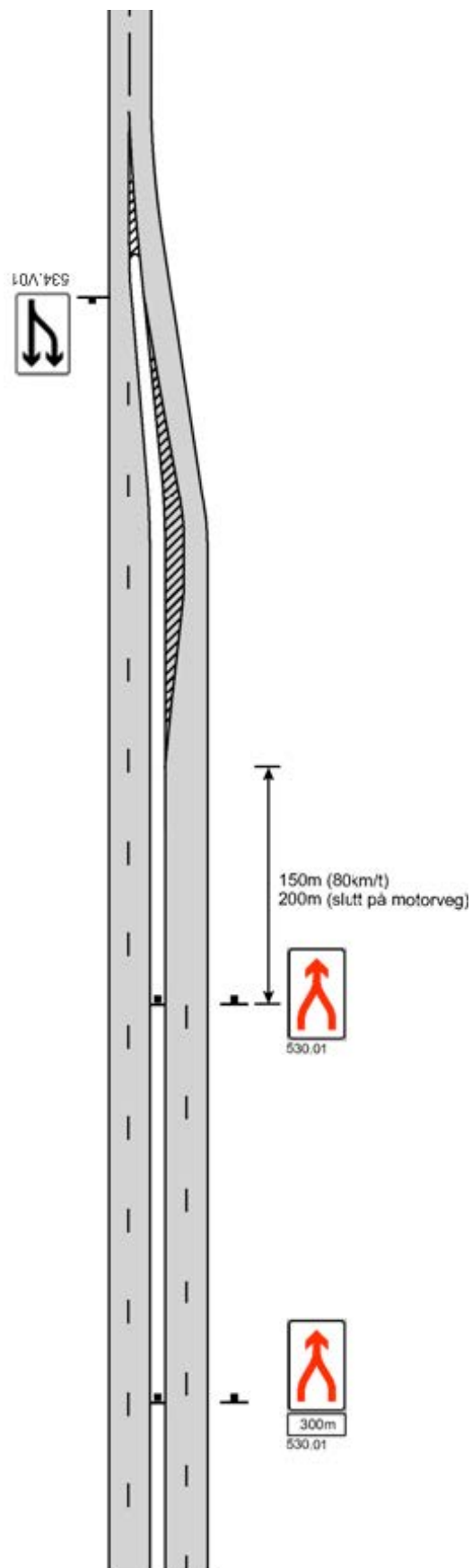
Skilt 530.01 skal ha størrelse SS på motorveger og andre flerfeltsveger med fartsgrense 80 km/t eller høyere.

Figur 6.4.24—2 — Skilting av forbikjøringsfelt

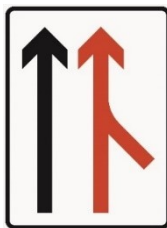

Figur 6.4.24—3 — Skilting av forbikjøringsfelt i motsatte retninger

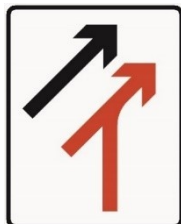

Figur 6.4.24—4 — Skilting av overgang mellom firefelts og tofelts veg ($V \geq 80\text{km/t}$)

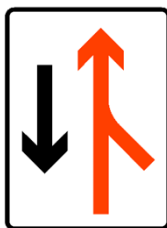
6.4.25 531 Felt for fartsøkning

531.102

531.202

531.111

531.211

Figur 6.4.25—1 — 531 Felt for fartsøkning

[Skiltforskriften](#) skilt 531: «Skiltet angir at felt for fartsøkning føres inn på annet kjørefelt med gjensidig tilpassing i samsvar med trafikkreglenes bestemmelser (fletting)».

[Trafikkreglene](#) § 8 nr 2: «Kjørende i felt for fartsøkning skal tilpasse farten til trafikken i det kjørefelt det skal kjøres inn i. Kjørende i dette feltet skal lette utkjøringen fra feltet for fartsøkning.»

Anvendelse

Krav 6.4.25—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 531 skal anvendes der en veg føres inn på annen veg via fartsøkningfelt, slik at bestemmelsene i trafikkreglene § 8 nr. 2 gjelder.

Krav 6.4.25—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 531 skal bare anvendes for fartsøkningsfelt i planskilte kryss. Fartsøkningsfeltet skal ha en lengde som oppfyller krav til slike felt i [N100](#) og skal være minimum 3,0 m bredt fra det punkt hvor kjørefeltene møtes og over hele akselerasjonsstrekningen. Hvis disse krav ikke oppfylles, skal innkjøringen ikke utformes som fartsøkningsfelt, og sidevegen skiltes med skilt [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt».

Krav 6.4.25—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 531.1 og 532.2 skal brukes sammen. Skilt 531.1 skal stå på gjennomgående veg og skilt 531.2 på rampe eller tilkjøringsveg til fartsøkningsfeltet, se [figur 6.4.25—2](#).

Plassering**Krav 6.4.25—4 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 531.1 skal plasseres på høyre side av kjørebanen, 50-100 m foran det punkt hvor fartsøkningsfeltet slutter seg til det gjennomgående kjørefeltet. På flerfelts veg kan skiltet settes opp på begge sider av kjørebanen. På motorveg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Veiledning til kravet

Plassering på begge sider av kjørebanen kan være aktuelt hvis fartsøkningsfeltet kommer overraskende på trafikken i høyre gjennomgående felt eller at det er flere enn to felt i kjøreretningen.

Krav 6.4.25—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 531.2 skal settes opp på rampen eller tilkjøringsvegen til fartsøkningsfeltet. Skiltet skal plasseres på høyre side av kjørebanen, i så god avstand foran fartsøkningsfeltet at det ikke kan sees eller misoppfattes fra gjennomgående veg.

På lange ramper plasseres skiltet minimum 50 m foran det punkt hvor fartsøkningsfeltet slutter seg til det gjennomgående kjørefeltet. Eksempler på plassering av skilt 531 er vist i [figur 6.4.25—2](#).

Krav 6.4.25—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

På forkjørsvog varsler skilt 531 om at trafikreglenes bestemmelser om kjøring ved fartsøkningsfelt gjelder, det vil si at trafikk i fartsøkningsfeltet ikke er pålagt vanlig vikeplikt. For å unngå misforståelser skal skilt [kapittel 3.4.3](#) 206 «Forkjørsvog» ikke gjentas umiddelbart etter avslutning av fartsøkningsfelt. Dersom alle kryss på en vegstrekning har fartsøkningsfelt med skilt 531, skal skilt 206 ikke gjentas mellom kryssene.

Størrelse og utforming**Krav 6.4.25—7 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 531 skal utformes med standardsymbolene 13 og 14, se [figur 6.4.23—1](#). Disse kan bare kombineres med pilsymbolene 10, 11, 19 og 20 etter de regler som er gitt i fellesbestemmelsene for skiltene 530-539.

Krav 6.4.25—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke benyttes skilt 531 som viser fartsøkningsfelt på venstre side av de gjennomgående feltene.

Krav 6.4.25—9 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

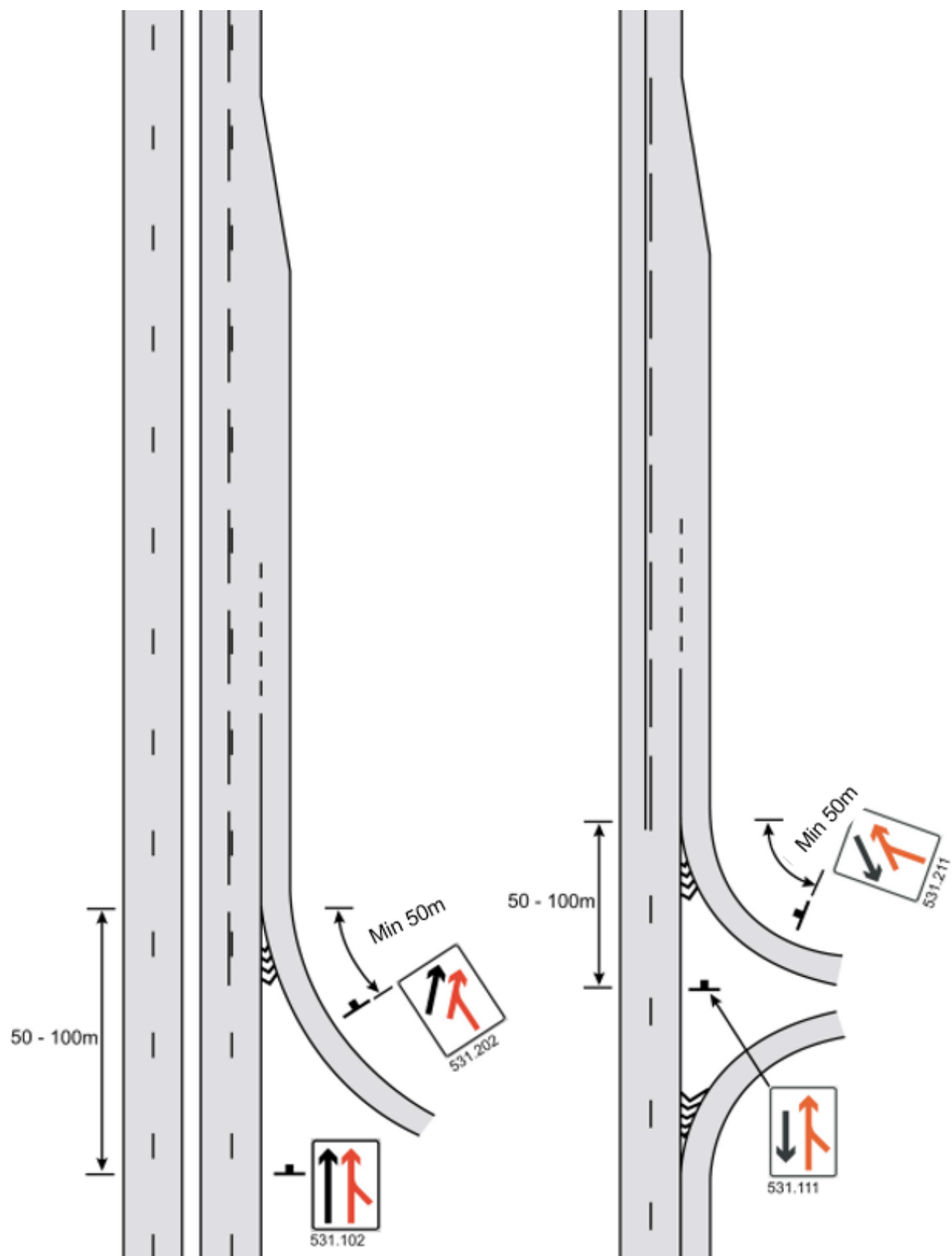
Pilene på skilt 531 skal ikke ha symbol av andre trafikkskilt.

Det er utarbeidet skiltmønster for symbolkombinasjonene 531.102 (1120x1500 mm) og 531.202 (1000x1260 mm).

Krav 6.4.25—10 **SKAL**

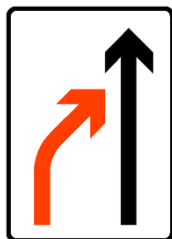
Gjeldende fra 01.06.2023

På skilt 531 med andre symbolkombinasjoner skal avstanden mellom standardsymbolene og mellom symboler og bord være de samme som på skiltmønstrene.

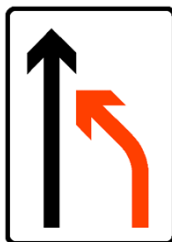

Figur 6.4.25—2 — Skilting av fartsøkingsfelt

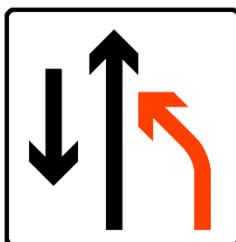
6.4.26 532 Kjørefelt slutter

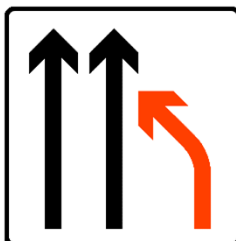
532.V01

532.H01

532.H11

532.H02

Figur 6.4.26—1 — 532 Kjørefelt slutter

[Skiltforskriften](#) skilt 532: «Kjørende i felt som slutter, skal skifte felt og har vikeplikt i samsvar med trafikkreglens bestemmelser.»

[Trafikkreglene](#) § 8 nr 1: «Kjørende som vil skifte kjørefelt, har vikeplikt for kjørende som befinner seg i det felt det skal kjøres inn i eller som først må krysses.»

Anvendelse

Krav 6.4.26—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 532 skal brukes når et kjørefelt avsluttes på veg med tre eller flere kjørefelt i samme kjøreretning.

Krav 6.4.26—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 532 skal brukes når kollektivfelt, sambruksfelt eller tungtrafikkfelt opphører mellom vegkryss, slik at all trafikk i dette feltet må foreta feltskifte, se [figur 6.4.26—2](#).

Skiltet pålegger de kjørende i det feltet som avsluttes å foreta feltskifte med vikeplikt i samsvar med trafikkreglene § 8 nr. 1.

Underskilt

Krav 6.4.26—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved forvarsling av kjørefeltavslutning skal skilt 532 ha underskilt 802 «Avstand».

Plassering

Krav 6.4.26—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 532 skal plasseres minst 200 m før kjørefeltet avsluttes når fartsgrensen er høyere enn 80 km/t, minst 150 m når fartsgrensen er 70 eller 80 km/t og minst 50 m når fartsgrensen er lavere.

Krav 6.4.26—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På veger med fartsgrense 80 km/t eller høyere skal skiltet forvarsles i en avstand på 200-300 m (400-500 m foran kjørefeltavslutningen) med skilt 532 og underskilt 802 «Avstand».

Forvarsling kan også benyttes på andre veger.

Krav 6.4.26—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltene skal settes opp på begge sider av kjørebane når de varsler om avslutning av et vanlig kjørefelt. På motorveg med smal midtdele uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.26—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 532 skal bare utformes med standardsymbolene 15 eller 16 kombinert med pilsymbolene 10 og 11, se [figur 6.4.23—1](#). Symbolene kombineres etter de regler som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltene 530-538.

Krav 6.4.26—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

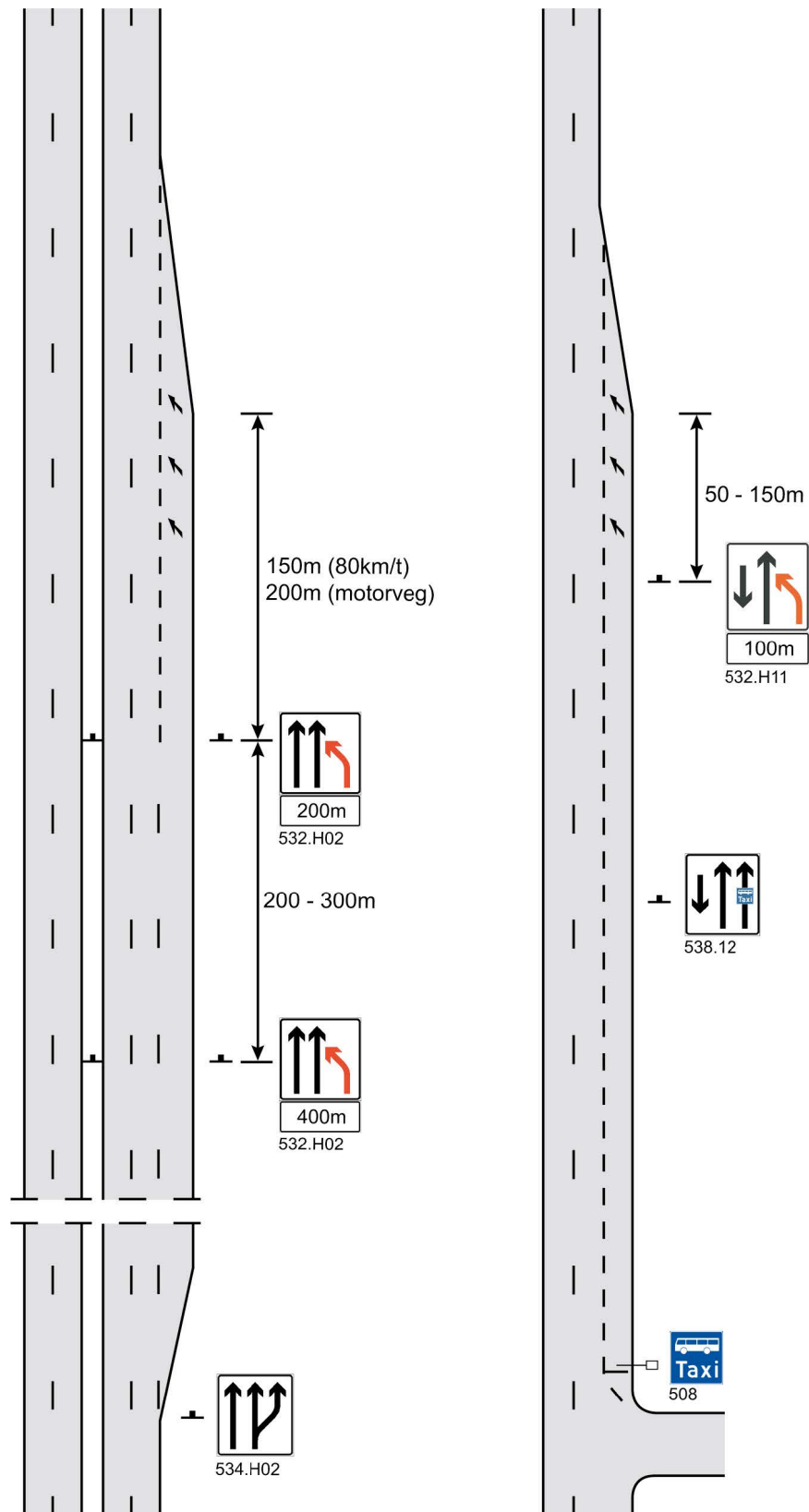
Pilene på skilt 532 skal ikke ha symbol av andre trafikkskilt.

Det er utarbeidet skilmønstre for symbolkombinasjonene 532.V01 (1080x1500 mm) og 532.H02 (1480x1500 mm).

Krav 6.4.26—9 **SKAL**

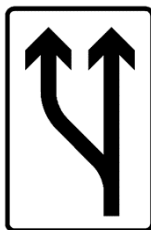
Gjeldende fra 01.06.2023

På skilt 532 med andre symbolkombinasjoner skal skilthøyden, og avstandene mellom standardsymbolene og mellom symboler og bord være de samme som på skilmønstrene.

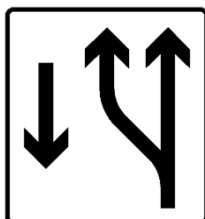

Figur 6.4.26—2 — Skilting av avslutning av vanlige kjørefelt og kollektivfelt

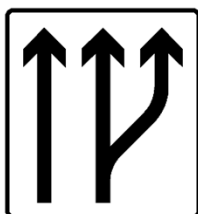
6.4.27 534 Kjørefelt begynner

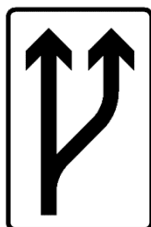
534.V01

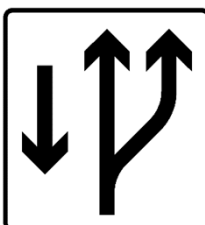
534.V11

534.H02

534.H01

Figur 6.4.27—1 — 534 Kjørefelt begynner (fortsetter)

534.H11

534.V02

Figur 6.4.27—1 — 534 Kjørefelt begynner

Anvendelse

Krav 6.4.27—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 534 skal anvendes for å vise at ekstra kjørefelt begynner på vegstrekning utenom vegkryss.

Krav 6.4.27—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 534 skal settes opp ved begynnelsen av vanlig forbikjøringsfelt på tofeltsveg (skilt 534.V), og foran ekstra kjørefelt på veg med to eller flere kjørefelt i kjøreretningen (skilt 534.H).

Eksempler på skilting av slike felt er vist i figurene [figur 6.4.24—2](#), [figur 6.4.24—3](#), [figur 6.4.24—4](#) og [figur 6.4.26—2](#).

Krav 6.4.27—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 534 skal ikke brukes for å angi kollektivfelt, sambruksfelt eller tungtrafikkfelt som begynner utenom vegkryss. Skiltet skal heller ikke brukes for å angi ekstra kjørefelt foran vegkryss, jf. skilt 707 «Kjørefeltorienteringstavle».

Underskilt

Krav 6.4.27—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 534 skal ikke ha underskilt. For å unngå misforståelser om hvor ekstra kjørefelt begynner, skal skilt 534 ikke brukes til forvarsling.

Plassering

Krav 6.4.27—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 534 skal plasseres på høyre side av der vegutvidelsen starter.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.27—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 534 skal utformes med standardsymbolene 21 eller 22, eventuelt kombinert med pilsymbolene 10 og 11, se [figur 6.4.23—1](#). Symbolene kombineres etter de regler som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltene 530-538.

Krav 6.4.27—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Pilene på skilt 534 skal ikke ha symbol av andre trafikkskilt.

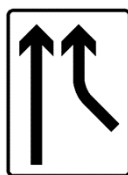
Det er utformet skiltemønstre for symbolkombinasjonene 534.H02 (1400x1500 mm) og 534.H11 (1400x1500 mm).

Krav 6.4.27—8 **SKAL**

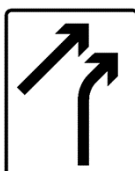
Gjeldende fra 01.06.2023

På skilt 534 med andre symbolkombinasjoner skal skilthøyden, og avstandene mellom standardsymbolene og mellom symboler og bord være de samme som på skiltemønstrene.

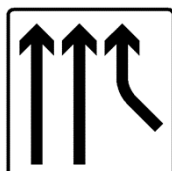
6.4.28 536 Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt

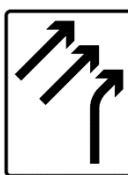
536.101

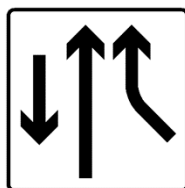
536.201

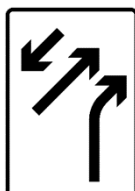
536.102

536.202

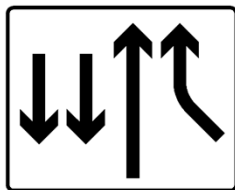

536.111

Figur 6.4.28—1 — 536 Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt (*fortsetter*)

536.211

536.121

Figur 6.4.28—1 — 536 Påkjøring fortsetter i eget kjørefelt

Anvendelse

Krav 6.4.28—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 536 skal anvendes når kjørebane føres sammen med annen kjørebane i samme kjøreretning, og alle kjørefelt i kjøreretningen føres videre som egne felt.

Skilt 536 kan benyttes i stedet for skilt 531 hvis kjørefelt som kommer inn fra høyre er lenger enn fartsøkingsfeltet. Skilt 536 kan også benyttes hvis kjørefeltet som kommer fra høyre er utformet som et vekslingsfelt, det vil si at det ender i en rampe som tar av fra gjennomgående veg.

Krav 6.4.28—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vekslingsfelt skal ha en samlet lengde som er lenger enn kravene til lengde for hele fartsøkingsfeltet og hele fartsreduksjonsfeltet, inklusive lengdene for innsnevring/utvidelse av feltene, og skiltes og merkes som vekslingsstrekning med vegvisningsskilt.

Eksempler på anvendelse av skilt 536 er vist i [figur 6.4.28—2](#).

Plassering

Krav 6.4.28—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 536.1 skal settes opp på den gjennomgående veg, og skilt 536.2 skal settes opp på den tilsluttende veg.

Symbolene tilpasses den aktuelle situasjon. Dersom ingen av kjørebane kan betraktes som gjennomgående i forhold til den andre, kan skilt 536.2 settes opp på begge veger i «speilvendte» utgaver.

Krav 6.4.28—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltene skal plasseres på høyre side av kjørebane, 50-100 m foran sammenføringen av vegene. På flerfelts veg kan skiltet settes opp på begge sider av kjørebane. På motorveg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.28—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 536 skal utformes med standardsymbolene 17 og 18, se [figur 6.4.23—1](#). Disse kombineres med pilsymbolene 10, 11, 19 og 20 etter de regler som er gitt i [kapittel 6.4.23](#).

Krav 6.4.28—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

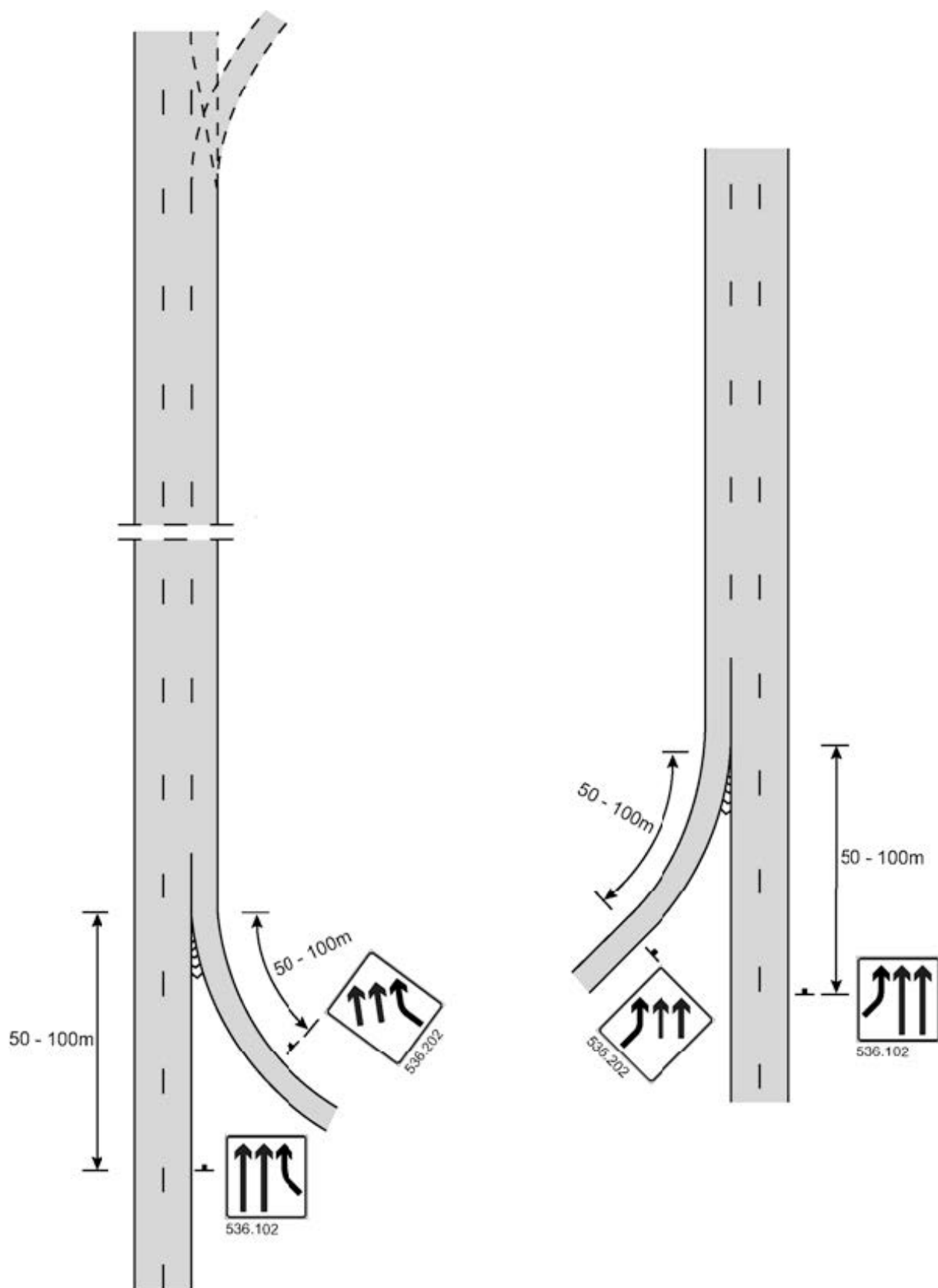
Pilene på skilt 536 skal ikke ha symbol av andre trafikkskilt.

Det er utarbeidet skiltemønstre for symbolkombinasjonene 536.101 (1120x1500 mm) og 536.201 (1000x1260 mm).

Krav 6.4.28—7 **SKAL**

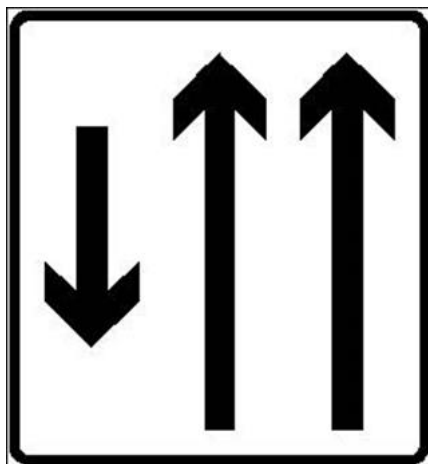
Gjeldende fra 01.06.2023

På skilt 536 med andre symbolkombinasjoner skal avstanden mellom standardsymbolene og mellom symboler og bord være de samme som på skiltemønstrene.

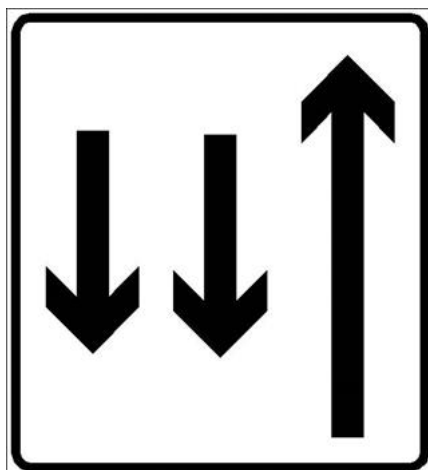

Figur 6.4.28—2 — Eksempler på anvendelse av skilt 536

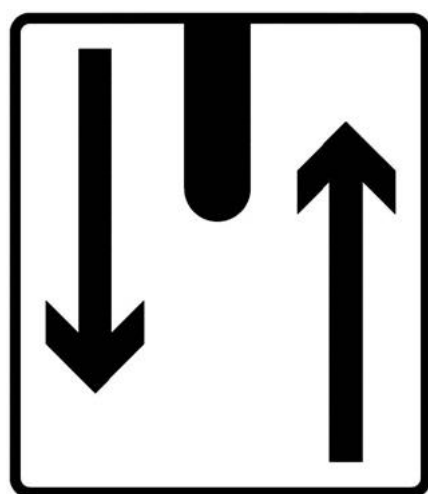
6.4.29 538 Kjørefeltinndeling

538.12

538.21

538.M

Figur 6.4.29—1 — 538 Kjørefeltinndeling

[Skiltforskriften](#) skilt 538: «Skiltet angir antall kjørefelt på kjørebanen, og kjøreretningen for de enkelte felt. Spesielle reguleringer som gjelder for enkelte felt, kan være vist på skiltet.»

Anvendelse

Skilt 538 kan anvendes for å vise spesiell bruk av de ulike kjørefeltene på vegstrekning utenom vegkryss, og til å varsle starten på midtdeler.

Krav 6.4.29—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 skal ikke brukes for å angi antall kjørefelt og bruken av disse foran vegkryss, jf. skilt 707 «Kjørefeltorienteringstavle».

På veg med tre kjørefelt og tovegstrafikk kan skilt 538 benyttes for å vise antall kjørefelt i hver retning.

Krav 6.4.29—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 skal ikke settes opp for å vise at forbikjøringsfelt eller annet ekstra kjørefelt begynner, jf. skilt 534 «Kjørefelt begynner» [kapittel 6.4.27](#).

På strekning med felt som er forbeholdt én type trafikk (f.eks. kollektivtrafikk, tungtrafikk) kan pilsymbol 10 for dette feltet suppleres med miniatyr av det aktuelle skiltet. Tilsvarende kan skilt med miniatyr av forbudsskilt med underskilt 802 «Avstand» benyttes for å forvarsle om spesiell begrensning for ett av flere felt i samme retning.

Krav 6.4.29—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 skal ikke benyttes for å innføre spesielle reguleringer av feltbruken. Dette skal skje med de ordinære trafikkregulerende skilt på det sted reguleringen begynner å gjelde.

Eksempler på bruk av skilt 538 er vist i figurene [figur 6.4.24—2](#), [figur 6.4.24—3](#) og [figur 6.4.26—2](#).

Varsling av midtrekkverk

Krav 6.4.29—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Start av midtrekkverk på tofelts eller trefelts veg skal varsles med skilt 538.M. Antall piler og pilretninger på skilt 538.M skal svare til kjørefeltinndelingen på det sted skiltet er plassert.

Skilt 538.M kan også brukes til varsling av midtrekkverk på flerfeltsveg.

Underskilt

Krav 6.4.29—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 skal ikke ha andre underskilt enn skilt 802 «Avstand».

Skilt 538.M kan ha underskilt 802 «Avstand» med angivelse av avstanden fram til start av midtrekkverk, hvis skiltet plasseres i annen avstand enn fareskilt. Andre 538-skilt trenger ikke underskilt.

Plassering

Krav 6.4.29—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 skal settes opp på høyre side av kjørebanen.

Krav 6.4.29—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 538.M skal settes opp foran start av midtrekkverk i avstand tilsvarende fareskilt, og skal settes opp på begge sider av kjørebanen. På motorveg med smal midtdeler uten plass til trafikkskilt, kan supplerende skilt alternativt settes opp på venstre side av motgående kjørebane.

Krav 6.4.29—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 kan settes opp sammen med skilt 334 «Forbikjøringsforbud» og skal da stå under dette.

Både skilt 538.21 og skilt 538.M kan kombineres med skilt 334 «Forbikjøringsforbud».

Foran midtrekkverk i kurve kan skilt 538.M kombineres med skilt 100 «Farlig sving» eller 102 «Farlige svinger».

Størrelse og utforming

Krav 6.4.29—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 skal utformes med standardsymbolene 10 og 11, se [figur 6.4.23—1](#). Symbolene kombineres etter de reglene som er gitt i avsnittet med fellesbestemmelser for skiltet 530-538.

Krav 6.4.29—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Miniatyrskilt for spesiell regulering av et kjørefelt kan felles inn midt på pilarmen for den aktuelle kjørefeltspil. Miniatyrskiltet skal ha sine riktige farger, og bredde (diameter) lik 36 cm.

538.12 utformes etter eget skilmønster og har størrelse 1400 x 1500mm, bordbredde 30 mm.

Krav 6.4.29—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved andre symbolkombinasjoner skal skilthøyden, og avstandene mellom pilsymbolene og mellom symboler og bord, være de samme som på skilmønsteret.

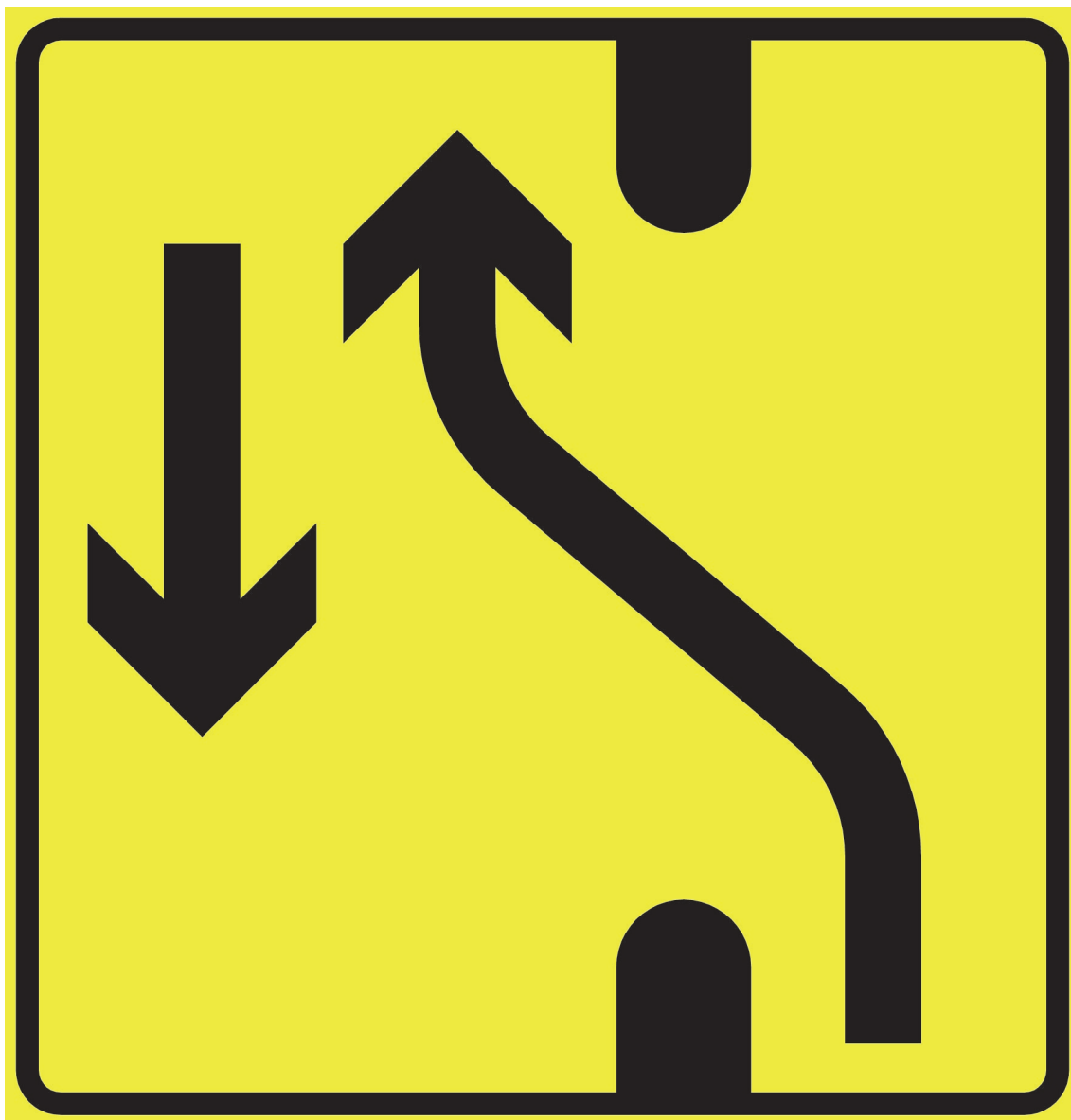
Skilt 538.M utformes etter eget skilmønster og har størrelse: MS 1100 x 1260 mm bordbredde 25 mm, SS 1300 x 1500 mm bordbredde 30 mm.

Krav 6.4.29—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 538 skal ha størrelse SS ved fartsgrense 80 km/t eller høyere.

6.4.30 539 Endret kjøremønster

Figur 6.4.30—1 — 539 Endret kjøremønster (eksempel)

Anvendelse

Skilt 539 kan benyttes for å vise midlertidig føring av kjørefelt i forbindelse med vegarbeid.

Skiltet anvendes også ved midlertidig stenging av et løp i en toløps tunnel.

Skilt 539 skal ha gulgrønn bunn, sort bord og sorte symboler. Pilene utformes med samme grunnform (pilhode) som for skilt 538 «Kjørefeltinndeling», men tilpasset den aktuelle situasjon.

Ytterligere bestemmelser om bruk, størrelse og utforming av skilt 539 er gitt i [N301](#).

6.4.31 540 Gatetun

Figur 6.4.31—1 — 540 Gatetun

Skiltforskriften: «Skiltet angir grense for område hvor trafikkreglenes bestemmelser om gatetun gjelder. Hindringer er ikke særskilt merket eller varslet. Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 542 «Slutt på gatetun».»

Oppsetting av skiltet iverksetter følgende [trafikkregler](#):

- Kjørende som kommer fra gatetun, har vikeplikt for annen trafikanter (§ 7 nr. 4).
- Kjørende på gatetun har vikeplikt for gående (§ 9 nr. 2).
- På gatetun må det ikke kjøres fortere enn i gangfart (§ 13 nr. 3).
- Det er forbudt å parkere på gatetun utenom særskilte anviste plasser (§ 17 nr. 2).
- Sykkel kan stanses eller parkeres på gatetun dersom den ikke er til unødig hinder eller ulempe (§ 18 nr. 4).

Anvendelse

Skilt 540 anvendes for å etablere gatetun, det vil si område hvor trafikkreglenes bestemmelser for gatetun gjelder.

Krav 6.4.31—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 540 skal bare anvendes for gater hvor det er iverksatt spesielle fysiske tiltak for å etablere et uteareal for alle trafikanter hvor all kjøring skjer på fotgjengernes vilkår. Reguleringen kan omfatte en enkelt gatestrekning, flere gater, eller kvartaler.

Krav 6.4.31—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Før skilt 540 settes opp, skal følgende betingelser være oppfylt:

- 1) Området skal ikke ha gjennomgangstrafikk.
- 2) Innenfor sonen skal det ikke være lengre kjøreavstand enn 300 m langs den mest hensiktsmessige veg ut av sonen.
- 3) Gatene i området skal være utformet uten oppdeling i kjørebane og gangbane (fortau). Det skal derfor ikke være noe gjennomgående høydeforskjell i vegens tverrprofil.
- 4) Gatene i området skal være slik utformet at det blir lav kjørehastighet, men samtidig slik at alle kjøretøykategorier med behov for å kjøre kan komme fram.
- 5) Parkeringsplasser skal være spesielt markert med skilt slik at parkeringsreguleringen kan håndheves.
- 6) Inn- og utkjøringstilknytning til vegnettet utenom området skal skje ved kryssing av kantstein.

Veiledning til kravet

Med gjennomgangstrafikk menes sykkelruter og motorisert trafikk. Unntatt fra dette er liten elektrisk motorvogn. Det er ikke nødvendig med fysisk stenging for gjennomkjøring.

Plassering

Krav 6.4.31—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 540 skal settes opp der gatetunet eller gatetunområdet begynner.

Krav 6.4.31—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal plasseres på høyre side av gata, og kan også settes opp på venstre side dersom skiltet på høyre side er vanskelig å oppfatte for svingende trafikk.

Krav 6.4.31—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 540 skal ikke kombineres med andre hovedskilt enn 367 «Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn», 377 «Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn», 380 «Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn» og skilt 550 «Slutt på gågate».

Krav 6.4.31—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 540 kan bare kombineres med ett annet soneskilt og skilt 540 skal stå øverst.

Det er ikke nødvendig å kombinere skilt 540 med skilt 368 «Slutt på fartsgrensesone», fordi skilt 540 ifølge skiltforskriften opphever skilt 366 «Fartsgrensesone».

Størrelse

Skilt 540 har standard skilmønster i størrelse 600x800 mm med bordbredde 14 mm.

6.4.32 542 Slutt på gatetun

Figur 6.4.32—1 — 542 Slutt på gatetun

Anvendelse

Skilt 542 angir at trafikkreglenes bestemmelser om gatetun slutter å gjelde.

Krav 6.4.32—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 542 skal settes opp ved alle utkjøringer fra områder skiltet med skilt 540 «Gatetun».

Plassering

Ved utkjøring fra gatetun gjelder vikeplikt for annen trafikk (trafikkreglene § 7 nr. 4).

Krav 6.4.32—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 542 skal plasseres slik at det er godt synlig ved utkjøring fra gatetunet.

Veiledning til kravet

Skilt 542 kan plasseres på baksiden av skilt 540 «Gatetun» dersom dette gir tilfredsstillende synlighet.

Dersom utkjøring fra gatetun skjer til område med fartsgrensesone, kan skilt 542 settes opp på samme stolpe som skilt 366 «Fartsgrensesone».

Krav 6.4.32—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når skilt 542 settes på samme stolpe som skilt 366, skal skilt 542 stå under skilt 366.

Skilt 542 kan kombineres med skiltene 366 «Fartsgrensesone», 367 «Fartsgrensene for liten elektrisk motorvogn», 368 «Slutt på fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn», 377 «Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn», 378 «Slutt på parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn», 380 «Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn», 382 «Slutt på sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn» eller 548 «Gågate».

Krav 6.4.32—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 542 kan bare kombineres med ett annet soneskilt. Skilt som innfører ny sone skal stå øverst.

Størrelse

Skilt 542 har standard skilmønster i størrelse 600x800 mm med bordbredde 14 mm.

6.4.33 548 Gågate

Figur 6.4.33—1 — 548 Gågate

[Skiltforskriften](#) skilt 548: «Skiltet angir grense for område hvor det er forbudt å kjøre motorvogn unntatt liten elektrisk motorvogn og hvor trafikkreglenes bestemmelser om gågate gjelder. Skiltet gjelder til det blir opphevet av skilt 550 «Slutt på gågate».»

Oppsetting av skiltet iverksetter følgende [trafikkregler](#):

- Kjørende som kommer fra gågate har vikeplikt for annen trafikanter (§ 7 nr. 4).
- Kjørende på gågate har vikeplikt for gående (§ 9 nr.2).
- På gågate må det ikke kjøres fortere enn i gangfart (§ 13 nr. 3).
- Det er forbudt å parkere på gågate (§ 17 nr. 2).
- Sykkel kan stanses eller parkeres på gågate dersom den ikke er til unødig hinder eller ulempe (§ 18 nr. 4).

Anvendelse

Krav 6.4.33—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 548 skal anvendes for å etablere gågate.

Krav 6.4.33—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 548 skal bare anvendes for gater som er utformet slik at de klart framstår som områder for gående, uten fysisk markering av egne områder for kjørende og egne områder for gående.

Veiledning til kravet

Reguleringen kan omfatte en enkelt gatestrekning eller flere gater eller kvartaler.

Forbudet mot kjøring i gågate gjelder bare motorvogn. Hvis det ønskes å forby kjøring med andre typer kjøretøy kan skilt 548 suppleres med forbudsskilt 306.6 «Forbudt for syklende» [kapittel 4.5.8](#), 306.10 «Forbudt for liten elektrisk motorvogn» [kapittel 4.5.12](#) eller 380 «Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn» .

Underskilt

Krav 6.4.33—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Generelle unntak fra skilt 548 skal gis med underskilt 808 «Tekst» [kapittel 9.4.5](#) . Det kan bare gjøres unntak for varetransport og for kjøring til et begrenset antall eiendommer eller virksomheter.

Politiet og kommune som har fått delegert vedtaksmyndighet kan også gi skriftlig dispensasjon for kjøring, men bare for en enkelt gang og for bestemt kjøretøy (skiltforskriften § 28 nr. 1).

Varetransport

Krav 6.4.33—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Unntak for varetransport skal gjøres med underskilt 808.545 «Varetransport tillatt (tidsrom)» [kapittel 9.4.5](#), se [figur 6.4.33—2](#).

Varetransport anbefales begrenset til tidsrom med lav gangtrafikk.

Kjøring til eiendommer og virksomheter

Krav 6.4.33—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Unntak for kjøring til eiendommer og virksomheter kan bare gjøres med følgende underskilt, se [figur 6.4.33—2](#) og [kapittel 9.4.5](#):

- 808.519 «Kjøring til eiendommene tillatt», se normalbestemmelser for dette skiltet.
- 808.541 «Kjøring til (adresse, virksomhet) tillatt»

Krav 6.4.33—5_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved unntak med underskilt 808.519 eller 808.541 skal behovet for kjøring ikke overstige det som tilsvarer trafikk til og fra ca. 10 boenheter.

Veiledning til kravet

Hvis det er mange eiendommer og virksomheter med behov for kjøreadkomst inne i området, er det bedre å skilte det som gatetun i stedet for gågate.

**Varetransport
tillatt
18 - 10**

808.545

**Kjøring til
eiendommene
tillatt**

808.519

**Kjøring til
Storgata 13
tillatt**

808.541

Figur 6.4.33—2 — Eksempler på underskilt til skilt 548

Plassering

Krav 6.4.33—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 548 skal settes opp der gågate eller gågateområde begynner.

Skiltet plasseres vanligvis på høyre side av gata, men kan plasseres annet sted i gatetverrsnittet dersom dette er hensiktsmessig ut fra synlighet, gangtrafikk og nødvendig adkomst til gågata.

Krav 6.4.33—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 548 skal ikke kombineres med andre hovedskilt enn 367 «Fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn», 377 «Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn», 380 «Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn» og skilt 542 «Slutt på gatetun».

Krav 6.4.33—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 548 kan bare kombineres med ett annet soneskilt og skilt 548 skal stå øverst.

Veiledning til kravet

Det er ikke nødvendig å kombinere skilt 548 med skilt 368 «Slutt på fartsgrensesone», fordi skilt 548 ifølge skiltforskriften opphever skilt 366 «Fartsgrensesone».

Størrelse

Skilt 548 har standard skilmønster i størrelse 600x800 mm med bordbredde 14 mm.

6.4.34 550 Slutt på gågate

Figur 6.4.34—1 — 550 Slutt på gågate

Anvendelse

Skilt 550 angir at trafikkreglenes bestemmelser om gågate slutter å gjelde.

Krav 6.4.34—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 550 skal settes opp ved alle utkjøringer fra område skiltet med skilt 548 «Gågate».

Plassering

Ved utkjøring fra gågate gjelder vikeplikt for annen trafikk (trafikkreglene § 7 nr. 4).

Krav 6.4.34—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 550 skal plasseres slik at det er godt synlig ved utkjøring fra gågate.

Veiledning til kravet

Skilt 550 kan plasseres på baksiden av skilt 548 «Gågate» dersom dette gir tilfredsstillende synlighet.

Dersom utkjøring fra gågate skjer til område med fartsgrensesone kan skilt 550 settes opp under og på samme stolpe som skilt 366 «Fartsgrensesone».

Tilsvarende kan skilt 550 også kombineres med skiltene 367 «Fartsgrensene for liten elektrisk motorvogn», 368 «Slutt på fartsgrensesone for liten elektrisk motorvogn», 377 «Sone med parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn», 378 «Slutt på parkeringsforbud for liten elektrisk motorvogn», 380 «Sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn eller 382 «Slutt på sone med bruksforbud for liten elektrisk motorvogn» og skilt 540 Gatetun.

Krav 6.4.34—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 550 kan bare kombineres med ett annet soneskilt. Skilt som innfører ny sone skal stå øverst.

Størrelse

Skilt 550 har standard skilmønster i størrelse 600x800 mm med bordbredde 14 mm.

6.4.35 552 Parkering

Figur 6.4.35—1 — 552 Parkering

Skiltforskriften:

«Skiltet angir at parkering er tillatt på stedet, dersom parkeringen ikke er i strid med trafikkreglenes bestemmelser om stans eller parkering.

Har skiltet underskilt 828 «Utstrekning av stans- eller parkeringsregulering», er det likevel tillatt å parkere i anvist retning selv om parkeringen er i strid med trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering.

Dersom underskilt angir at parkering er forbeholdt bestemte kjøretøy- eller trafikantgrupper, er parkering forbudt for andre.

Er skiltet plassert på eller ved særskilt avgrenset område, f.eks. parkeringsplass, gjelder skiltet for hele området. Ellers gjelder skiltet bare på den side av vegen hvor det er satt opp. Skiltet gjelder da fram til nærmeste vegkryss eller til nytt skilt 552 «Parkering», skilt 370 «Stans forbudt», skilt 372 «Parkering forbudt» eller til skilt 376 «Parkeringszone».

Dersom miniatyr av skiltet, eventuelt med underskilt, er anbrakt på parkometer, er parkering tillatt i overensstemmelse med særlige regler om avgiftsparkering. Skiltet gjelder da for vedkommende parkeringsfelt uten hensyn til trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering.»

Parkeringsplanlegging krever god kunnskap om og innsikt i flere forskrifter enn skiltforskriften. Det er derfor i slutten [kapittel 6.4.35](#) tatt inn en veiledning med sitater fra viktige forskriftsbestemmelser med tilhørende veiledningsstoff. I tidligere utgave av N300 sto dette i vedlegg i del 3.

Anvendelse

Skilt 552 brukes primært for å vise at parkering bare er tillatt på visse vilkår. Disse vilkårene angis på underskilt. Skilt 552 i kombinasjon med underskilt 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering» [kapittel 9.4.15](#) kan også brukes for å oppheve parkeringsforbud som framgår av trafikkreglene.

Krav 6.4.35—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Uten underskilt som angir utstrekning eller vilkår for parkeringen skal skilt 552 bare anvendes for å:

- vise at vegutvidelse eller særskilt avgrenset område eller opparbeidet plass kan brukes til parkering, eller
- oppheve regulering i parkeringssone på sted hvor parkering skal være tillatt uten noen begrensninger av parkeringsadgangen, se skilt 376 «Parkeringsone»

Krav 6.4.35—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Gyldighetstiden for en regulering kan begrenses, men det skal ikke etableres mer enn to ulike reguleringer til samme hovedskilt.

Krav 6.4.35—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 552 skal ikke brukes til vegvisning til parkeringsplasser eller parkeringshus.

Veiledning til kravet

Ved behov for vegvisning benyttes vegvisningsskilt med vegvisningssymbolene 767 «Parkering» eller 769 «Parkeringshus». Nærmere bestemmelser er gitt i [kapittel 8](#).

Krav 6.4.35—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom det på samme sted ønskes stanseforbud eller parkeringsforbud i visse tidsrom og begrenset parkering i andre, skal skilt 370 eller 372 brukes som hovedskilt, og parkeringsadgangen angis på underskilt 834 «Kombinert regulering» [kapittel 9.4.18](#). Unntak fra dette kan i visse tilfeller gjelde for skilt 372, men ikke for 370, se skilt 372.

Eksempler på utstrekning av regulering med skilt 552 er vist i [figur 6.4.35—2](#).

L=parkeringsregulerings utstrekning (L* = maks 30 m)

Figur 6.4.35—2 — Eksempler på utstrekning av regulering med skilt 552

Underskilt

[Skiltforskriften](#): «På underskilt til skilt som regulerer stans eller parkering, kan brukes miniatyr av skilt 370 «Stans forbudt», skilt 372 «Parkering forbudt» og skilt 552 «Parkering». Miniaturskiltet har samme betydning som om det var satt opp i full størrelse.»

Krav 6.4.35—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 552 kan bare ha følgende underskilt:

- 807 «Symbol» [kapittel 9.4.4](#)
- 808 «Tekst» [kapittel 9.4.5](#)
- 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering» [kapittel 9.4.15](#)
- 829 «Oppstilling av parkert kjøretøy» [kapittel 9.4.16](#)
- 831 «Parkeringskive/gratisbillett» [kapittel 9.4.17](#)
- 834 «Kombinert regulering» [kapittel 9.4.18](#)

Veiledning til kravet

Underskiltene kan anvendes til følgende reguleringer med skilt 552:

- *Tillate parkering på steder hvor stans eller parkering er forbudt etter trafikkreglene.*
- *Reservere parkering for bestemte trafikant- eller kjøretøygrupper.*
- *Begrense tillatt parkeringstid.*
- *Angi at parkering bare er tillatt mot betaling av avgift.*
- *Angi kombinasjoner av disse reguleringene.*
- *Angi hvordan kjøretøy skal stilles opp på parkeringsområdet*
- *Angi i hvilken retning skilt 552 med eventuelle underskilt gjelder.*

Gyldighetstiden for skilt 552 når skiltet anvendes for å angi vilkår for parkeringen angis på underskilt 834 «Kombinert regulering» [kapittel 9.4.18](#), ikke på underskilt 806 «Tid» [kapittel 9.4.3](#).

Opphevelse av trafikkreglenes stans- og parkeringsforbud

Trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering kan oppheves ved bruk av skilt 552 med underskilt 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering». Eksempler på slik regulering er:

- tillatelse til parkering på forkjørsveg utenfor tettbygd strøk, eller
- på gjennomgående veg i T-kryss

Skilt 552 med underskilt 828.3 plasseres der forbudet etter trafikkreglene begynner å gjelde, eller på det sted på forbudsstrekningen hvorfra forbudet ønskes opphevet. Dersom reguleringen opphører før vegkryss eller annen skiltet parkeringsregulering, settes skilt 552 med underskilt 828.2 opp på dette sted.

Krav 6.4.35—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av skiltkombinasjonen 552/828.3 skal ikke brukes for andre formål enn å gjøre unntak fra trafikkreglene.

Krav 6.4.35—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltkombinasjonen 552/828.3 skal ikke brukes for å oppheve stanseforbud foran gangfelt jf. [trafikkreglene § 17 nr. 1 d](#)).

Reservert parkering

Parkering kan reserveres for bestemte trafikant- eller kjøretøygrupper ved underskilt 807 «Symbol» [kapittel 9.4.4](#) eller 808.551 «For (kjøretøy- eller trafikantgruppe)» [kapittel 9.4.5](#).

Alternativt kan den eller de grupper som ikke har lov å parkere angis ved underskilt 834 «Kombinert regulering» [kapittel 9.4.18](#) med skilt 372 i miniatyr og tekst «for» eller tekst «for» og symbol som anvendes på skilt 807.

Dersom reguleringen bare skal gjelde til visse tider av døgnet, benyttes underskilt 834 «Kombinert regulering» [kapittel 9.4.18](#).

Eksempler på underskilt for reservert parkering er vist i [figur 6.4.35—3](#).

Eksempel 1: Parkering er reservert forflytningshemmede med parkeringstillatelse, jf. forskrift om parkering for forflytningshemmede, alle dager hele døgnet.

Eksempel 2: Parkering er reservert taxi alle dager hele døgnet.

Eksempel 3: Mandag til fredag mellom 08 og 17, og lørdag mellom 08 og 15, er parkering bare tillatt for personbiler. Utenom disse tidsrom kan alle parkere.

Figur 6.4.35—3 — Eksempler på underskilt for reservert parkering (fortsetter)

Eksempel 4: Parkering er bare tillatt med særskilt tillatelse utstedt av kommunen.

Figur 6.4.35—3 — Eksempler på underskilt for reservert parkering *(fortsetter)*

Figur 6.4.35–3 — Eksempler på underskilt for reserveret parkering (fortsetter)

Eksempel 5: Parkering er reservert ladbar motorvogn under lading hele døgnet.

Figur 6.4.35—3 — Eksempler på underskilt for reservert parkering

Begrensning av tillatt parkeringstid

Parkeringstiden kan begrenses ved underskilt 834 «Kombinert regulering» med skilt 372 «Parkering forbudt» i miniatyr og tekst «over min.» eller «over time(r)». Parkeringstid under én time angis i minutter; én time og over angis i hele timer. Parkeringstiden kan også begrenses ved underskilt 831 «Parkeringsskive/gratisbillett».

Krav 6.4.35—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom reguleringen av tillatt parkeringstid bare gjelder til visse tider av døgnet, skal dette angis øverst på underskilt 834 i hele timer.

Eksempler på underskilt for begrensning av tillatt parkeringstid er vist i [figur 6.4.35—4](#).

Eksempel 1: Parkering er bare tillatt i inntil 2 timer. Begrensingen gjelder hele døgnet alle dager.

Eksempel 2: Mandag til fredag mellom kl. 08 og 17 og lørdag mellom kl. 08 og 15 er parkering tillatt i inntil 2 timer. Utenom disse tidsrom er det ikke begrensninger av parkeringstiden.

Eksempel 3: Parkering er i hele døgnet tillatt i inntil 2 timer når enten anordning som angir tidspunkt for når kjøretøyet er parkert eller billett fra parkeringsautomat som angir tidspunkt for når gratisparkeringen utløper er plassert godt synlig bak frontruten på kjøretøyet. Uten parkeringsskive eller billett er det ikke tillatt å parkere.

Figur 6.4.35—4 — Eksempler på underskilt for begrenset parkeringstid

Avgiftsbelagt parkering

Avgiftsbelagte parkeringsplasser hvor parkeringstiden ikke er begrenset angis med underskilt 808.555 «Mot avgift».

Begrenset parkeringstid angis med underskilt 808.557 «Maks. min. mot avgift» eller «Maks. time(r) mot avgift».

Dersom reguleringen bare gjelder til visse tider av døgnet, benyttes underskilt 834 «Kombinert regulering».

Parkometerplass kan angis ved miniatyr av skilt 552 og underskilt, anbrakt på parkometeret eller parkometerstolpen.

Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering er vist i [figur 6.4.35—5](#).

Figur 6.4.35—5 — Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering (*fortsetter*)

Eksempel 1: Parkering er bare tillatt mot betaling av avgift. Reguleringen gjelder hele døgnet og alle dager.

Figur 6.4.35—5 — Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering (fortsetter)

Figur 6.4.35—5 — Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering (fortsetter)

Eksempel 2: Parkering er tillatt uten betaling i inntil 2 timer. Etter 2 timer er parkering tillatt mot avgift. Reguleringen gjelder hele døgnet alle dager.

Eksempel 3: Parkering er bare tillatt mot betaling av avgift og bare i inntil 2 timer. Reguleringen gjelder hele døgnet alle dager.

Eksempel 4: Mandag til fredag mellom kl. 08 og 17 og lørdag mellom kl. 08 og 15 er parkering tillatt i inntil to timer mot betaling av avgift. Utenom disse tidsrom er det ikke begrensninger av parkeringstiden, og det skal ikke betales avgift.

Figur 6.4.35—5 — Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering (*fortsetter*)

Figur 6.4.35—5 — Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering (*fortsetter*)

Eksempel 5: Mandag til lørdag i tidsrommet mellom kl. 09 og 20 er parkering tillatt mot avgift eller med beboerkort. I andre tidsrom er parkering gratis for alle.

Figur 6.4.35—5 — Eksempler på underskilt for avgiftsbelagt parkering

Kombinerte reguleringer, underskilt 834

Der det skal angis flere vilkår for parkeringen brukes underskilt 834 «Kombinert regulering».

Av hensyn til trafikantenes forståelse og etterlevelse av skiltingen er det meget viktig å unngå kompliserte reguleringer. Behovet for slike kombinerte reguleringer må vurderes nøye i hvert enkelt tilfelle. Ulike reguleringer for ulike tidsrom er ikke ønskelig.

Tidsrommet for reguleringens gyldighet settes øverst på underskiltet i hele timer fra 00 til 24. Under angis den aktuelle regulering ved symbol, tekst, eller kombinasjon av tekst og skilt 372 i miniatyr, se [figur 6.4.35—6](#). Takstsonenummer, f.eks. «Takstsone 3», kan angis.

Skilt 834 kan brukes som underskilt til skilt 552 for å angi følgende reguleringer, se [figur 6.4.35—6](#):

- Reservert parkering hvis reguleringen har begrenset gyldighetstid (Eksempel 1).
- Begrensning av tillatt parkeringstid (Eksempel 2).
- Avgiftsparkering hvis reguleringen har begrenset gyldighetstid (Eksempel 3).

Eksempel 1

Eksempel 2

Eksempel 3

Eksempel 4

Figur 6.4.35—6 — Eksempler på underskilt 834 til skilt 552

Krav 6.4.35—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis det innføres ulike reguleringer for ulike tidsrom, skal reguleringene adskilles på underskiltet med en enkel horisontal linje. Mer enn to ulike reguleringer skal ikke angis.

Krav 6.4.35—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom det er ønskelig å tilby begrenset parkering i visse tidsrom, men stanseforbud i andre tidsrom, skal skilt 370 «Stans forbudt» være hovedskilt.

Krav 6.4.35—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom det i visse tidsrom er ønskelig å tilby begrenset parkering og i andre tidsrom parkeringsforbud, skal skilt 372 «Parkering forbudt» være hovedskilt. I noen tilfeller vil imidlertid skilt 372 som hovedskilt kunne gi kompliserte angivelser av gyldighetstidene. Skilt 552 kan da brukes som hovedskilt, se [figur 6.4.35—6](#) (Eksempel 4).

Angivelse av oppstillingsmåte

Opplysninger om hvordan kjøretøy skal parkeres kan gis med underskilt 829 «Oppstilling av parkert kjøretøy» [kapittel 9.4.16](#).

Plassering

Skilt 552 settes opp på den side av vegen, sett i kjøreretningen, der reguleringen starter eller eventuelt slutter å gjelde.

Krav 6.4.35—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal vanligvis plasseres i det punkt der reguleringen skal begynne, men hvis det er vanskelig å plassere skiltet like etter et vegkryss kan skilt 552 med underskilt 828.1 eller 828.2 plasseres etter vegkrysset, men avstanden fra krysset frem til skiltet skal da ikke overstige 30 m, se [figur 6.4.35—2](#).

Krav 6.4.35—13 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom oppsatt regulering mellom vegkryss skal opphøre før neste kryss og skiltet heller ikke avløses av annen skiltet parkeringsregulering, skal opphøret angis med skilt 552 med underskilt 828.2, «Gjelder mot kjøreretningen» se [figur 6.4.35—2](#).

Krav 6.4.35—14 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når reguleringen videreføres etter vegkryss, skal skilt 552 med tilhørende underskilt gjentas etter krysset.

Krav 6.4.35—15 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 552 skal gjentas også mellom kryss, slik at en fra ethvert punkt på den regulerte strekningen kan se et skilt som står nærmere enn 75 m, sett med eller mot kjøreretningen.

Veiledning til kravet

For lengre strekninger betyr dette at skiltene plasseres med høyst 150 m avstand.

Krav 6.4.35—16 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 552 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.35—17 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 552 skal bare anvendes i størrelse US eller LS.

Krav 6.4.35—18 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 552 kan ha understørrelse (US) i gater eller veger med særlige miljøkvaliteter og lavt fartsnivå (40 km/t eller lavere), men bare hvis underskiltene kan utformes tilfredsstillende med teksthøyde 35 mm.

Krav 6.4.35—19 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 552 skal være tosidig. Unntatt fra dette er når 552 står sammen med underskilt 828.2 for å angi opphør av reguleringen, 552 for tverrgående parkering, og når 552 gjelder særskilt avgrenset område (parkeringplass). Underskilt til tosidige hovedskilt skal også være tosidige.

Krav 6.4.35—20 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering» skal plasseres under eventuelle andre underskilt.

Annen veiledning knyttet til parkering

Boligsoneparkering

[Parkeringsforskriften](#): §29. Boligsoneparkering

Kommunen kan i nærmere avgrensede områder på kommunale vilkårsparkeringsplasser, etter behovsprøving, reservere parkering for parkerende bosatt i området eller for andre med særlig behov for slik parkering.

I parkeringsforskriften er det i § 29 gitt hjemmel til at kommuner i nærmere avgrensede områder etter behovsprøving kan reservere parkering for personer bosatt i området eller andre med særlig behov for slik parkering, kalt boligsoneparkering.

Innføring av boligsoneparkering skjer ved særskilt lokal forskrift. En forskrift om boligsoneparkering kan ikke innsnevre beboernes adgang til å kunne parkere i det området de bor.

Boligsoneparkering kan være med og uten avgift, jf. parkeringsforskriften. Det kan også være avgiftsfritt for en gruppe, mens andre skal betale avgift. Med «andre» tenker en på for eksempel firma i området eller hjemmehjelp/helsesøster. En kan få generell eller tidsbegrenset tillatelse. For håndverkere på oppdrag vil det siste være aktuelt.

Egne regler (retningslinjer) for tildeling av boligsoneparkeringskort, som ofte kan bli å anse som egen forskrift, kan verken være i strid med parkeringsforskriften eller selve den lokale forskrift som vedtar omfanget og generelle vilkår for boligsoneparkeringen. Den lokale forskriften må selvfølgelig også være i overensstemmelse med de bestemmelser som framkommer av parkeringsforskriften.

Det vil ikke være adgang til å gi forskrifter som begrenser adgangen til å disponere kjøretøy til kjøretøy eid og derved registrert på søker. Det må være tilstrekkelig at det finnes nødvendig dokumentasjon på at søker virkelig disponerer kjøretøyet og at vedkommende bor eller har tilhold i sonen.

Det vil heller ikke med hjemmel i parkeringsforskriften være adgang til å begrense boligsonekort til bestemt(e) kjøretøygruppe(r). Slik begrensning kan kun skje ved hjelp av offentlige skilt fastsatt av skiltmyndigheten.

Både den lokale forskriften som fastsetter boligsoneparkeringen, og eventuelle retningslinjer for tildeling av boligsoneparkeringskort av forskrifts karakter, skal kunngjøres i Norsk Lovtidend avdeling II.

Reservert parkering

[Parkeringsforskriften](#): § 27. Parkeringstillatelse

Kommunen kan utstede tillatelse til parkering for bestemte motorvogner og grupper eller for personer med behov for særskilt parkeringsadgang på kommunale vilkårsparkeringsplasser. Skiltmyndigheten avgjør om, og i hvilket omfang, slike parkeringsplasser skal opprettes.

Adgangen til å reservere parkeringsplasser er her gitt. Meningen er imidlertid ikke at det skal være fri adgang til å reservere plasser for ulike personer og formål. Det må foreligge behov for særskilt parkeringsadgang. Utgangspunktet er at parkering på offentlig veg skal være tilgjengelig for folk flest, men at privatpersoner eller institusjoner skal kunne opparbeide egne parkeringsplasser på sin private grunn.

Ordningen forutsetter at skilt er satt opp. På skiltet vil det av underskilt kunne framgå hvem reservasjonen gjelder, for eksempel politiets eller postens kjøretøy eller kjennemerke på aktuelt kjøretøy. Dersom det ikke kan framgå eksakt av skiltet hvem reservasjonen gjelder, bør underskilt «Med særskilt tillatelse» benyttes. Da må kommunen utstede særskilt tillatelse, jf. § 30 i parkeringsforskriften.

Det er kun en bestemt kommunal instans som skal utstede tillatelser.

Unntak fra maksimaltid

Parkeringsforskriften § 28. *Unntak fra maksimaltid*

Kommunen kan på parkeringsplass på kommunale vilkårsparkingsplasser gi parkerende med særskilt behov tillatelse til å parkere motorvogn ut over eventuell maksimaltid på steder regulert for parkering med skilt 552 eller skilt 376, jf. [skiltforskriften § 8](#) og [§ 12](#).

Parkeringsforskriften gir ikke kommunen noen generell fullmakt til å gjøre unntak fra skiltforskriften. Unntak må begrenses til der det er særskilt behov. Det er for såkalt «serviceparkering» denne regelen skal få anvendelse. For eksempel kan en tenke seg rørleggere, hjemmehjelpere eller lignende som i enkelte situasjoner har problem med å overholde maksimaltiden.

Unntaket fra maksimaltiden gjelder bare ved skilt 552-regulering (eventuelt som symbol på skilt 376). Der det er lovlig å parkere, skal en etter skiltnormalen bruke skilt 552, eventuelt på underskilt 834 «Kombinert regulering» i perioder når skilt 372 ikke gjelder. Tillatelsen kan gjelde for én eller flere dager (måneder) og være uten maksimal parkeringstid eller for overskridelse inntil en viss tid. Det kan også gjelde i forbindelse med tillatelse etter parkeringsforskriften. Det bør understrekes at tillatelsene bare kan nyttes til de formål de er utstedt.

Utstedelse av særskilt parkeringstillatelse

Parkeringsforskriften: § 30. *Utstedelse av særskilt parkeringstillatelse*

Tillatelse etter [§ 27](#) til [§ 29](#) utstedes for det tidsrom kommunen mener det er behov for. Når tillatelsen løper ut skal kommunen foreta ny behovsvurdering.

Tillatelsen skal inneholde navnet på kommunen, og motorvognens kjennemerke eller navnet på person eller næringsbedrift som tillatelsen gjelder for.

Ved misbruk, endrede forutsetninger, omdisponering av areal e.l. kan kommunen trekke tillatelsen tilbake.

Tillatelse må plasseres godt synlig bak frontruten.

Den som har særskilt parkeringstillatelse, har plikt til å underrette kommunen om endrede forhold som kan ha betydning for tillatelsen.

Avslag på søknad om særskilt parkeringstillatelse kan påklages til kommunestyret eller en særskilt klagenemnd oppnevnt av kommunestyret. Vegdirektoratet er likevel klageinstans når vedtak om avslag er truffet i kommunestyret.

« »Kommunene må selv vurdere tillatelser. Kommunestyret, eller en særskilt klagenemnd oppnevnt av kommunestyret, er derfor som hovedregel fastsatt som klageorgan. Dette er også i overensstemmelse med kommunelovens bestemmelser.

Person eller næringsbedrift har ikke noe krav på å få tillatelse på navn (til bruk på flere kjøretøy) i stedet for kjennemerke. Det er kommunen som bestemmer dette i de tilfellene det er praktisk.

Dersom kommunen vil trekke tilbake tillatelsen, må reglene i forvaltningsloven følges med forhåndsvarslings, tilsvarsfrist m.m. Plikten for de som har tillatelse, til å underrette om endrede forutsetninger er mer til opplysning, da en ikke kan reagere på eventuelle «brudd».

6.4.36 555 Havarilomme

Figur 6.4.36—1 — 555 Havarilomme

Anvendelse

Krav 6.4.36—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Havarilommer i tunnel skal merkes med skilt 555. I tillegg skal serviceskilt 600.21H med symbolene 605 «Nødtelefon» og 606 «Brannslukningsapparat» settes opp sammen med skilt 555 når havarinisjen har nødtelefon og brannslukker.

Veiledning til kravet

Skilt som angir plassering av havarilomme (nummer, navn eller liknende) er ikke et offentlig trafikkskilt, men kan plasseres på eget oppsett i god avstand fra trafikkskilt og med skiltflaten parallelt med trafikkretningen.

Krav 6.4.36—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Havarilommer langs veg utenfor tunnel skal merkes med skilt 555.

Underskilt

Skilt 555 uten serviceskilt 600.21H kan ha underskilt 802 «Avstand» [kapittel 9.4.1](#) for forvarsling av havarilomme utenfor tunnel.

Plassering

Krav 6.4.36—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 555 skal plasseres på samme side som og umiddelbart foran havarinisjen eller havarilommen, og slik at det er synlig på lengst mulig avstand.

Krav 6.4.36—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 555 i tunnel skal være tosidig og med skilt 600.21H plassert under skilt 555, se [figur 6.4.36—2](#). Skilt 555 ved havarilomme utenfor tunnel skal være ensidig.

Størrelse

Skilt 555 har fast skilmønster og finnes i størrelsene US 450x600 mm, MS 600x800 mm og SS 750x1000 mm. Bordbredder er US 10 mm, MS 14 mm og SS 16 mm.

Utforming av serviceskilt 600.21H er vist i [figur 6.4.36—3](#).

Krav 6.4.36—5 **SKAL**

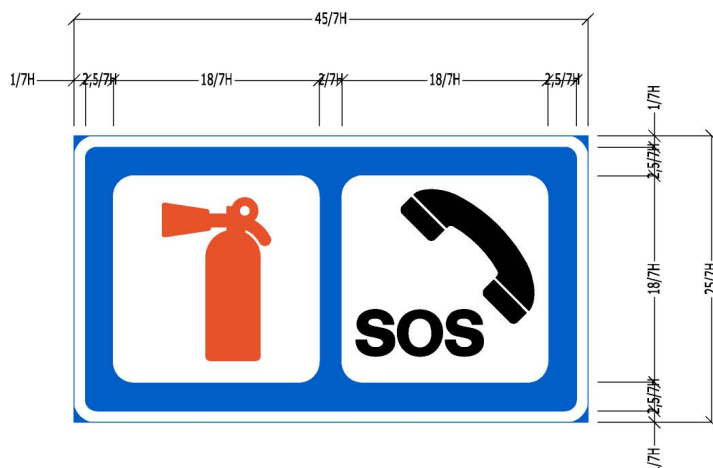
Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse SS skal brukes ved fartsgrense 100 og 110 km/t, ellers benyttes MS. I tunnel velges størrelse ut fra tilgjengelig plass, US kan også benyttes.

Serviceskilt 600.21H under skilt 555 skal ha samme bredde som skilt 555. For størrelse US (skiltbredde 450 mm) skal skilt 600.21H ha utforming som vist i [figur 6.4.36—3](#). For størrelse MS (skiltbredde 600 mm) og SS (skiltbredde 750 mm) økes dimensjonene lineært, men bordbredden skal være den samme som for skilt 555.

Figur 6.4.36—2 — Skilt 555 med serviceskilt 600.21H

Figur 6.4.36—3 — Utforming av skilt 600.21H når det står sammen med skilt 555 i størrelse US

6.4.37 556 Automatisk trafikk kontroll

Figur 6.4.37—1 — 556 Automatisk trafikk kontroll (*fortsetter*)

556.1 Punktmåling

556.2 Strekningsmåling

Figur 6.4.37—1 — 556 Automatisk trafikkontroll

Anvendelse

Krav 6.4.37—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 556 skal anvendes for å varsle om at det på vedkommende sted eller vegstrekning er automatisk trafikkontroll (ATK) med fotoboks. Det skal bare settes opp skilt for den kjøreretningen fotoboksen betjener.

Skilt 556.1 benyttes for automatisk trafikkontroll i et punkt, skilt 556.2 for strekningskontroll.

Underskilt

Skilt 556.1 kan ha underskilt 810 «Svingpil» [kapittel 9.4.6](#) når skiltet er plassert på sideveg.

Krav 6.4.37—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 556.2 skal ha underskilt 804 «Utstrekning» [kapittel 9.4.2](#) når strekningen i helhet er utenfor tunnel.

Krav 6.4.37—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 556.2 skal ha underskilt 808.580 [kapittel 9.4.5](#) «Strekningmåling i tunnelen» når strekningen i helhet er i tunnel.

På veger utenfor tettbygd strøk med generell fartsgrense kan skilt 556.2 ha underskilt 856 [kapittel 9.4.19](#) «Fartsgrense 80 km/t i miniatyr».

Plassering

Skilt 556.1

Krav 6.4.37—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 556.1 skal settes opp etter siste vegkryss før fotoboksen, men hvis avstanden fra dette krysset til fotoboksen er kort, kan skilt 556.1 settes opp etter nest siste vegkryss på gjennomgående veg, samt på sideveg sammen med underskilt 810 «Svingpil».

På veg hvor fartsgrense er angitt med skilt 362, kan skilt 556.1 settes opp sammen med og under dette der skilt 362 ellers står alene.

Krav 6.4.37—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der skilt 362 er satt opp sammen med forkjørvegskilt (skilt 206) og/eller vegruteskilt (skilt 723) skal skilt 556.1 settes opp alene ca. 50 m før disse.

Krav 6.4.37—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På flerfeltsveg skal skilt 556.1 settes opp på begge sider av kjørebanelen.

Skilt 556.2

Krav 6.4.37—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 556.2 skal settes opp maks 2 km før første fotoboks.

Krav 6.4.37—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På veg med særskilt fartsgrense skal skilt 362 settes opp ca 50 m eller mer etter 556.2.

Størrelse

Skilt 556.1 har fast skilmønster og finnes i størrelsene LS 600x600 mm og MS 800x800 mm med bordbredde LS 12 mm og MS 16 mm. Skilt 556.2 har fast skilmønster og finnes i størrelsene LS 600x850 mm og MS 900 x 1250 mm.

Krav 6.4.37—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse MS skal brukes dersom fartsgrensen er 70 km/t eller høyere. Størrelse LS kan brukes på veger med fartsgrense 60 km/t eller lavere.

6.4.38 558 Videokontroll/-overvåkning

Figur 6.4.38—1 — 558 Videokontroll/-overvåkning

Anvendelse

Krav 6.4.38—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 558 skal settes opp på steder med videokontroll eller videoovervåking dersom personer eller kjøretøy kan identifiseres gjennom opptakene, jf. personopplysningsloven. Skilt 558 kan sløyfes hvis kamerasymbolet i stedet er vist på skilt 560.41 - .43 [kapittel 6.4.43](#).

Skilting er ikke nødvendig for trafikkovervåking eller trafikkregistrering hvor personer og kjøretøy ikke kan gjenkjennes i videoopptakene.

Størrelse

Skilt 558 har fast skilmønster og finnes i størrelsene LS 600x600 mm og MS 800x800 mm med bordbredde LS 12 mm og MS 16 mm.

Krav 6.4.38—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 558 skal ha størrelse MS, men størrelse LS kan brukes når skiltet er plassert på kjøretøy i forbindelse med kjennemerkegjenkjenning.

6.4.39 560 Opplysningstavle

Figur 6.4.39—1 — 560 Eksempel

FELLESBESTEMMELSER FOR SKILT 560

[Skiltforskriften](#) skilt 560:

«Skiltet kan gi opplysning om veg- og trafikkforhold som ikke kan formidles ved andre trafikkskilt. Ved opplysning om planlagt eller pågående vegarbeid kan aktuell vegmyndighet angis ved bruk av navn. Ved opplysning av særlig interesse for turisttrafikk kan skiltet ha brun bunnfarge. Ved midlertidig opplysning kan skiltet ha gul bunn, sort bord og sort symbol eller tekst. Ved opplysning om omkjøring kan skiltet ha oransje bunn, sort bord og sort symbol eller tekst.»

Anvendelse

Krav 6.4.39—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560 skal bare gi informasjon om veg- eller trafikkforhold som er

- viktig for trafiksikkerhet eller trafikkavvikling,
- relevant for trafikantene på det sted skiltet står eller henviser til og
- gjeldende i den perioden hvor skiltet er satt opp

Skilt 560 kan brukes for informasjon om både permanente og midlertidige forhold. Skiltene kan ha fast eller variabelt innhold og være permanent eller midlertidig oppsatt.

Permanente 560-skilt med fast innhold

Krav 6.4.39—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Permanente 560-skilt kan bare brukes i følgende tilfeller:

- Informasjon om generelle fartsgrenser – skilt 560.1.
- Informasjon om at det er forbudt å gå og sykle på motorveg og motortrafikkveg – skilt 560.2.
- Forvarsling om fartsmåling – skilt 560.3.
- Forvarsling og informasjon i tilknytning til bomstasjoner – skiltserie 560.41-43.
- Ved opplysning av særlig interesse for turisttrafikk.

Midlertidige 560-skilt med fast innhold

Arbeidsvarsling

I forbindelse med vegarbeid kan skilt 560 anvendes for å gi viktig informasjon til trafikantene om forhold ved arbeidsstedet. Nærmere normalbestemmelser er gitt i [N301](#)

Omkjøringsskilting

Skilt 560 kan anvendes som et supplement til vegvisningsskiltingen for omkjøring dersom det er behov for å gi opplysninger om hvor vegen er stengt, eller om hvilket vegruteskilt som må følges på omkjøringsruten.

Annen midlertidig skilting

Skilt 560 kan anvendes for å:

- informere om at en veg eller del av veg er eller vil bli stengt for trafikk
- varsle om forestående endringer ved større permanente eller midlertidige trafikkomlegginger
- varsle om forestående endring av trafikkregulering, f.eks. innføring av forkjørsvveg,
- informere om endret kjøremønster ved endring av geometrisk utforming eller trafikkregulering, f.eks. ved ombygging av vegkryss
- varsle om spesielle situasjoner, for eksempel skolestart
- informere om at det er innført midlertidig reduksjon av fartsgrensen (vinterfartsgrense, miljøfartsgrense).

Variable 560-skilt

Krav 6.4.39—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Variable trafikkskilt skal utformes i samsvar med krav til variable skilt i [kapittel 1.4.2](#)

Variable 560-skilt omfatter:

- Opplysningstavler for varsling om vegarbeid eller andre planlagte hendelser på etterfølgende vegstrekning
- Opplysningstavler for varsling eller informasjon om uforutsette hendelser på etterfølgende vegstrekning eller vegnett
- Opplysningstavler for informasjon om stengning eller kolonnekjøring på fjelloverganger
- Fartsmålingstavler
- Reisetidsinformasjon

Beskrivelse av bruk av variable opplysningstavler er gitt i [V321 Variable trafikkskilt](#) og [R311 Trafikkstyringssystemer på veg](#). Variable skilt kan være vegvisningsskilt i normalposisjonen og skilt 560 i andre posisjoner.

Krav 6.4.39—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Variable opplysningstavler skal bare brukes til informasjon rettet mot trafikantene om aktuell situasjon på vegnettet som avviker, eller forventes å avvike, vesentlig fra det normale. Informasjonen skal anses å være viktig for å ivareta trafiksikkerheten eller trafikkavviklingen, eller for å tilrettelegge for trafikanters valg av alternative handlingsmønstre.

Krav 6.4.39—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Variable opplysningstavler skal ikke brukes til noen form for kampanjer, opplysninger om temperaturforhold, klokkeslett eller lignende.

Krav 6.4.39—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I perioder hvor det ikke er behov for varsling eller informasjon om oppståtte eller planlagte hendelser på vegnettet, skal tavlene være mørke (ikke vise noen form for budskap).

Krav 6.4.39—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Alle budskap skal vises som fast oppsatte budskap. Rullende tekst, blinkende eller skiftende budskap skal ikke brukes.

Plassering

Krav 6.4.39—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560 skal alltid stå alene og skal plasseres:

- minst 100 m fra vegkryss, akselerasjonsfelt eller flettebrenning
- minst 100 m fra vanskelige kurver, innsnevringer og andre forhold som krever særlig oppmerksomhet
- minst 50 m, helst 100 m, fra andre trafikkskilt.

Dette kravet gjelder ikke for noen 560-skilt som alltid brukes i kombinasjon med andre skilt, se omtale under de enkelte 560-skilt.

Krav 6.4.39—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt som inneholder mer informasjon enn det som kan leses under fart skal plasseres på egnet plass med parkeringsmulighet utenfor vegen. Slike skilt skal forvarsles.

560-skilt kan ikke innfelles på andre skilt, som for eksempel vegvisningsskilt. Når det benyttes variable skilt, kan skilt 560 erstatte et vegvisningsskilt, men ikke kombineres med dette.

Størrelse og utforming

Enkelte 560-skilt har fast, standardisert utforming – se under det enkelte skilt.

Krav 6.4.39—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560 kan vise både tekst og symboler. Det skal bare brukes symboler som er fastsatt i skiltforskriften (som del av trafikkskilt eller som eget symbol) og detaljbestemt ved skilmønster. Dersom skiltet inneholder mer enn 8 ord, skal behovet for økt tekststørrelse vurderes.

Veiledning til kravet

Én tallgruppe eller ett symbol regnes som ett ord.

Farge

Krav 6.4.39—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Permanente 560-skilt som informerer om permanente forhold skal ha blå bunn og hvit tekst og bord.

MERKNAD 560-skilt for nasjonale turistveger skal ha brun bunnfarge.

Krav 6.4.39—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Midlertidige 560-skilt skal ha gulgrønn bunn og svart tekst og bord. Skilt som står oppe en hel sesong om gangen regnes ikke som midlertidige, og skal ha blå bunnfarge og hvit tekst og bord.

Veiledning til kravet

Skilt som står oppe en hel sesong omfatter bl.a. skilt som informerer om vinterstengte veger.

For variable 560-skilt er bestemmelser om farge gitt i [V321 Variable trafikkskilt](#)

Teksthøyde og dimensjoner

Størrelsen av skiltet bestemmes av den plass tekst og eventuelle symboler krever.

Krav 6.4.39—13 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved utformingen av budskap skal nødvendig leseavstand, og dermed nødvendig teksthøyde og skiltstørrelse, beregnes og fastsettes som angitt [kapittel 1.4.3](#).

Krav 6.4.39—14 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke benyttes mindre teksthøyde enn 105 mm. På veger med fartsgrense 80 km/t eller høyere og flerfeltsveger skal det ikke brukes mindre teksthøyde enn 210 mm.

Detaljerte regler for størrelse og utforming av 560-skilt med fastutforming er gitt under de enkelte 560-skiltene.

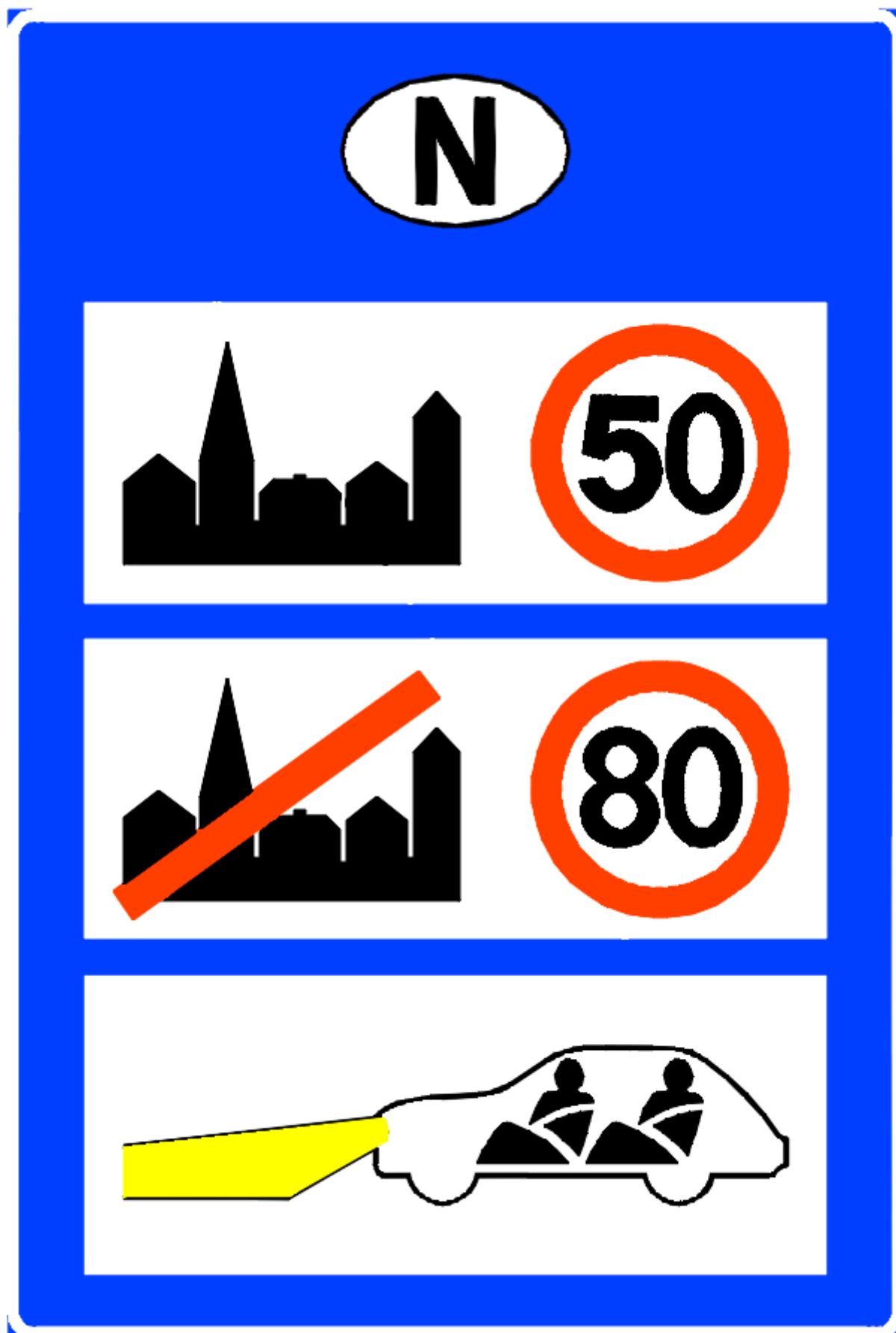
Krav 6.4.39—15 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

For 560-skilt med ikke fastsatt skiltemønster gjelder følgende:

- Symboler skal ha høyde minst lik $12/7 H$.
- Borden skal ha bredde lik $1/7 H$ og avrundede hjørner.
- Avstanden mellom vertikal bord og tekst eller symbol skal være minst $5/7 H$.
- Avstanden mellom horisontal bord og tekst eller symbol skal være minst $4/7 H$ til øvre bord, og minst $5/7 H$ til nedre bord.
- Avstanden mellom ord, tallgrupper m.m. og mellom tekstlinjer skal være som angitt i trafikkalfabetet.

6.4.40 560.1 Generelle fartsgrenser

Figur 6.4.40—1 — 560.1 Generelle fartsgrenser

Anvendelse

Krav 6.4.40—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560.1 skal settes opp etter alle grenseoverganger på riksveger og viktige fylkesveger, og etter utkjøring fra terminaler for bilferjer fra utlandet.

Plassering

Krav 6.4.40—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560.1 skal plasseres minst 100 m etter skilt som markerer grenseovergang eller tollstasjon. Dersom det er særskilt fartsgrense på stedet, skal fartsgrensen gjentas ca. 50 m etter skilt 560.1.

Størrelse og utforming

Skilt 560.1 har fast skilmønster og finnes i størrelsene MS 1750x2500 mm og SS 2100x3000 mm.

Krav 6.4.40—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Størrelse SS skal brukes på veger med fartsgrense over 80 km/t og på flerfeltsveger.

6.4.41 560.2 Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg

Figur 6.4.41—1 — 560.2 Forbudt for gående og syklende på motorveg og motortrafikkveg

Anvendelse

Krav 6.4.41—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560.2 skal bare anvendes sammen med og under skilt 502 «Motorveg» [kapittel 6.4.1](#) og 503 «Motortrafikkveg» [kapittel 6.4.2](#) der det er fare for at gående og syklende kan fortsette inn på motorvegen eller motortrafikkvegen. Skilt 560.2 kan anvendes i kombinasjon med 306.3 [kapittel 4.5.5](#) og 502 Motorveg/503 Motortrafikkveg.

Veiledning til kravet

Det er ikke nødvendig å skilte med 560.2 der det åpenbart ikke er fare for at gående og syklende kan fortsette inn på motorvegen eller motortrafikkvegen.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.41—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560.2 skal ha samme størrelse og bredde som det skilt 502 eller 503 det står sammen med.

Figur 6.4.41—2 — Utforming av skilt 560.2

6.4.42 560.3 Forvarsling om fartsmåling

Figur 6.4.42—1 — 560.3 Forvarsling om fartsmåling

Anvendelse

Krav 6.4.42—1 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
560.3 kan bare brukes for å forvarsle fartsmålingstavler på steder hvor fartsgrensen er 70 km/t eller høyere.

Plassering

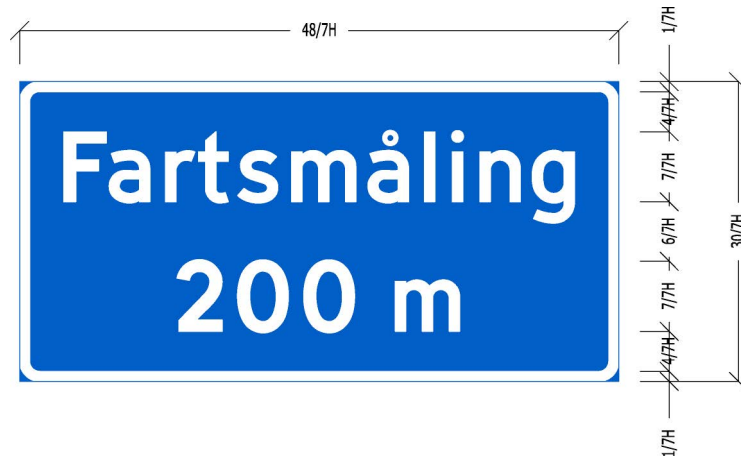
Krav 6.4.42—2 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Når skilt 560.3 anvendes, skal det plasseres 200-300 m foran fartsmålingstavlen.

Størrelse og utforming

Skilt 560.3 finnes i to størrelser, MS 1200x750 mm og SS 1400x900 mm.

Krav 6.4.42—3 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
560.3 skal utformes som vist i [figur 6.4.42—2](#). MS skal ha teksthøyde 175 mm og bordbredde 25 mm, SS skal ha teksthøyde 210 mm og bordbredde 30mm.

Krav 6.4.42—4 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Størrelse SS skal brukes på veger med fartsgrense over 80 km/t og på flerfeltsveger.

Figur 6.4.42—2 — Utforming av skilt 560.3

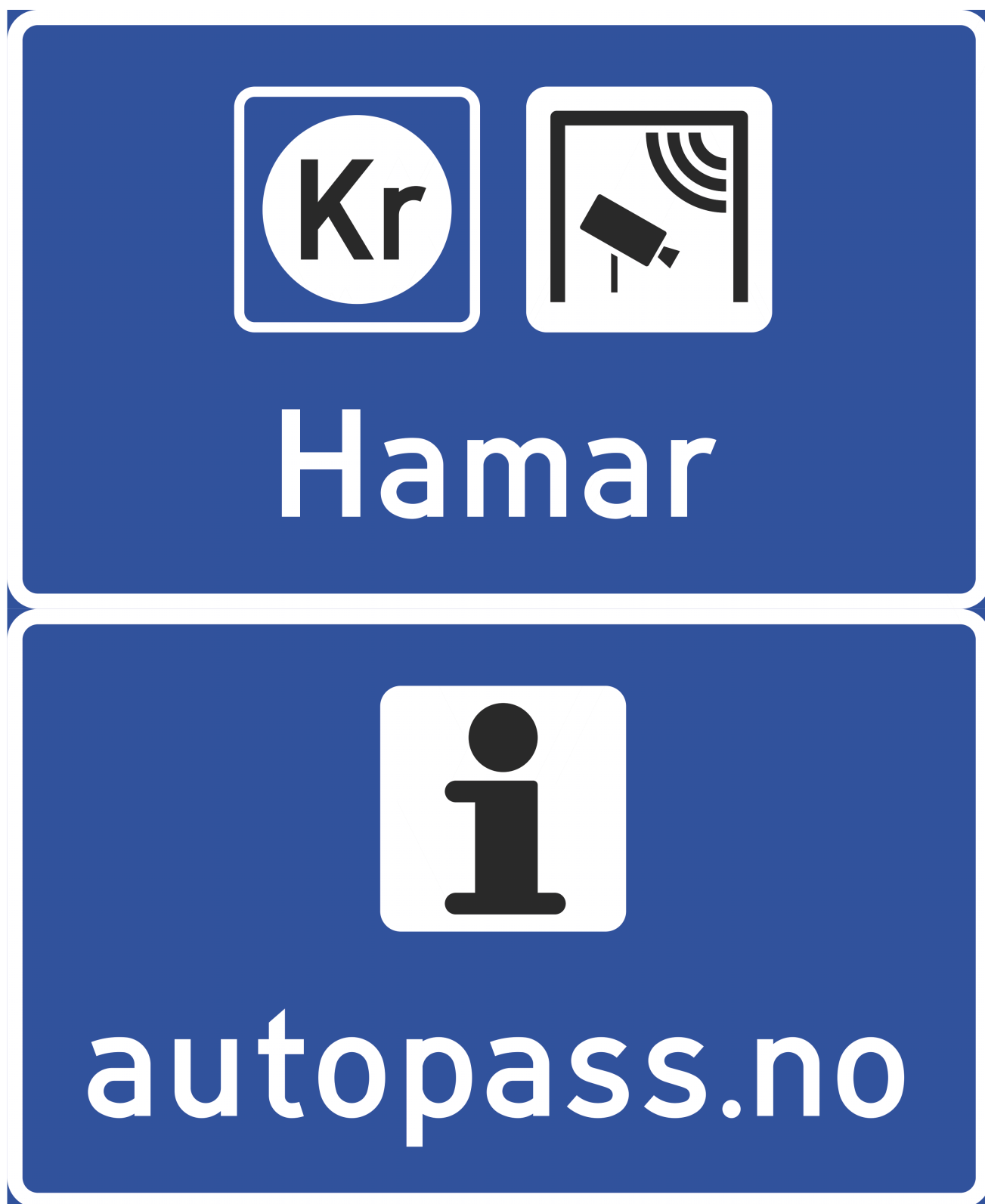
6.4.43 560.4 Opplysningstavler for bompenginformasjon

Figur 6.4.43—1 — 560.41 Opplysningstavle for bompenginformasjon uten takster

Figur 6.4.43—2 — 560.42 Opplysningstavle for bompenginformasjon med takster

Figur 6.4.43—3 — 560.43 Opplysningstavle for bompenginformasjon i byer

Figur 6.4.43—4 — 560.44 Opplysningstavle for automatisk betaling på ferje

Anvendelse

Krav 6.4.43—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Automatiske bomstasjoner skal skiltes med enten skilt 560.41 eller 560.42.

Veiledning til kravet

Skilt 560.41 benyttes der det ikke er behov for eller ønskelig å vise takst, vanligvis i bompengeringer med felles takst eller i bompengesoner med kompliserte takstsystemer. Der det er behov for å vise takst, benyttes skilt 560.42.

Krav 6.4.43—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bompengeringer eller -soner skal forvarsles med skilt 560.43.

Krav 6.4.43—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560.44 skal benyttes ved ferjesamband som benytter AutoPASS som betalingsløsning.

Annen forvarsling av bomstasjoner gjøres med vegvisningssymbol 765 «Bomveg/brukerbetaling på veg».

Plassering

Krav 6.4.43—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 560.41 og 560.42 skal plasseres like før bomstasjonen og senest på portalbein for innkrevingsutstyret. Skiltene skal plasseres på høyre side av kjørebanelen, og kan suppleres med tilsvarende skilt på venstre side.

Krav 6.4.43—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560.43 skal plasseres på alle viktige veger inn mot området med bompengeringer eller -soner.

Krav 6.4.43—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 560.44 skal plasseres ved innkjøring til ferjeleie.

Utforming

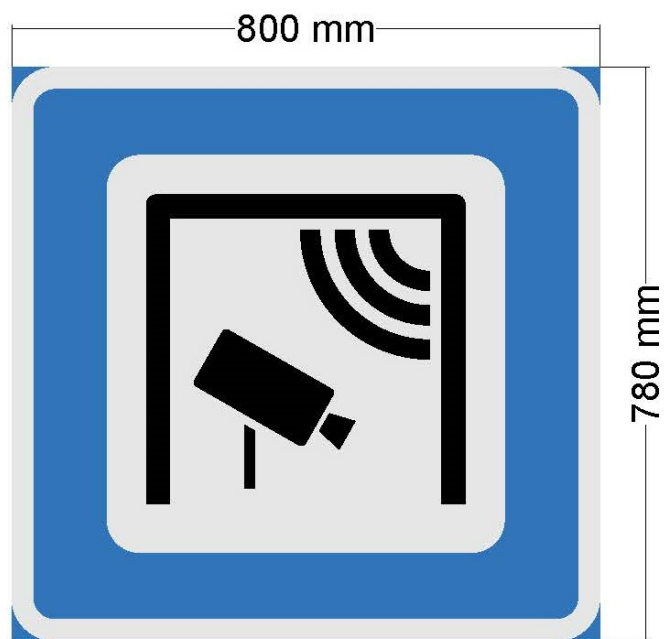
Krav 6.4.43—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

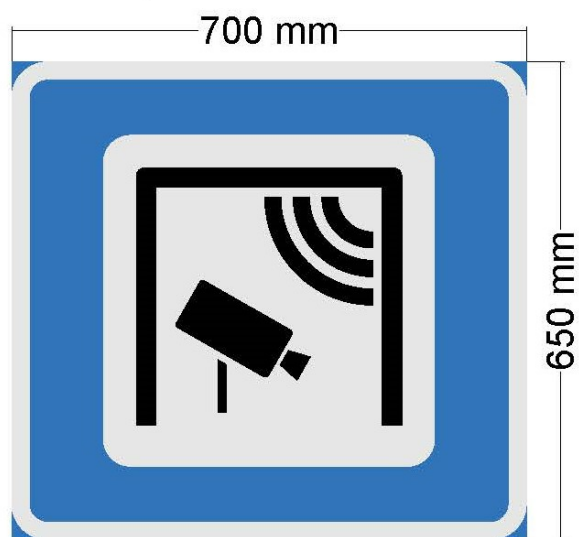
Skiltene skal utformes som angitt i [figur 6.4.43—1](#) og [figur 6.4.43—5](#)

Veiledning til kravet

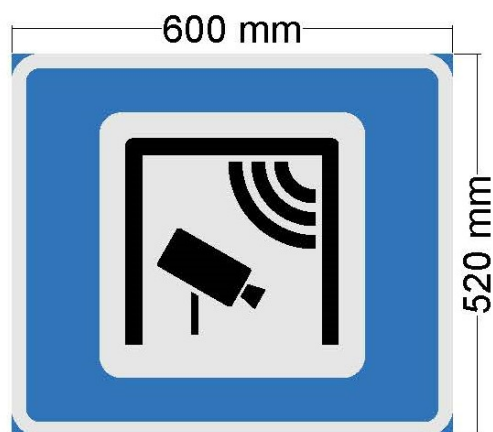
Stedsnavn på 560.44 er det stedet skiltet står plassert. Ferjestrekning kan angis istedenfor stedsnavn der det kun er en destinasjon for ferjestrekningen.

Th 210

Th 175

Th 140

Figur 6.4.43—5 — 560.41 Størrelser

6.4.44 560.11 Skolestart

Figur 6.4.44—1 — 560.11 Skolestart

Skilt 560.11 kan plasseres under skilt 142 «Barn» i en periode på til sammen maksimalt 3 uker i forbindelse med skolestart.

Utforming

Krav 6.4.44—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ha bredde 900 mm, høyde 300 mm og teksthøyde 105 mm.

6.4.45 560.12 Gassinformasjon på ferjekai

Skilt 560.12 kan plasseres før eller ved oppstillingsplasser på ferjekaier.

Steng hovedkran for propan
før ombordkjøring

Please close main propane gas
valve before embarking

Propananschluss vor Einfahrt
auf dem Schiff verriegeln

Fermez le robinet principal à
propane avant l'embarquement

Figur 6.4.45—1 — 560.12 Gassinformasjon på ferjekai

Skilt 560.12 har størrelse 1400x1900mm (teksthøyde 49 mm) og utformes etter skiltemønster

6.4.46 565 Feil kjøreretning

Figur 6.4.46—1 — 565 Feil kjøreretning

Anvendelse

Skilt 565 kan brukes sammen med skilt 302 «Innkjøring forbudt» og oppmerking 1034 «Piler» for å avverge kjøring i feil kjøreretning på motorveg/motortrafikkveg eller andre flerfeltsveger med planskilte kryss og midtdeler. Skiltet kan settes opp på envegsrettede ramper i planskilte kryss, hvor kjøreretningene er fysisk separert med en viss avstand.

Krav 6.4.46—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 565 skal ikke settes opp på rampestrekninger hvor kjøreretningene kun er adskilt med oppmerking eller midtdeler/midtrekkverk.

Plassering

Krav 6.4.46—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På envegsrettede ramper i planskilte kryss skal skilt 565 plasseres slik at det i størst mulig grad er synlig kun for kjørende i feil kjøreretning. I kløverblad- og trompetkryss skal skilt 565 settes opp etter at rampen er splittet i to, slik at skiltet er minst mulig synlig for de som kjører i riktig kjørebane mot hovedvegen.

På lengre ramper som kan skiltes med skilt 302 over to snitt, plasseres skilt 565 mellom disse to snittene. Skilt 565 plasseres omtrent midt mellom siste plankryss og tilslutningen til hovedvegen og ikke nær rampens tilslutning til hovedvegen.

Krav 6.4.46—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 565 skal plasseres på begge sider av rampen.

Størrelse

Skilt 565 har størrelse 900x1200 mm og utformes etter skiltemønster.

6.4.47 570 Nødutgangsskilt for tunnel

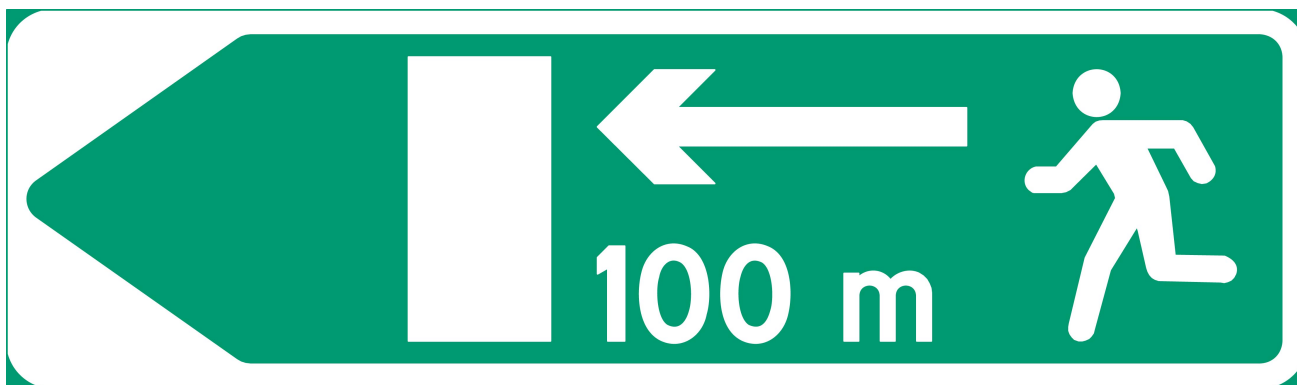

570.1V

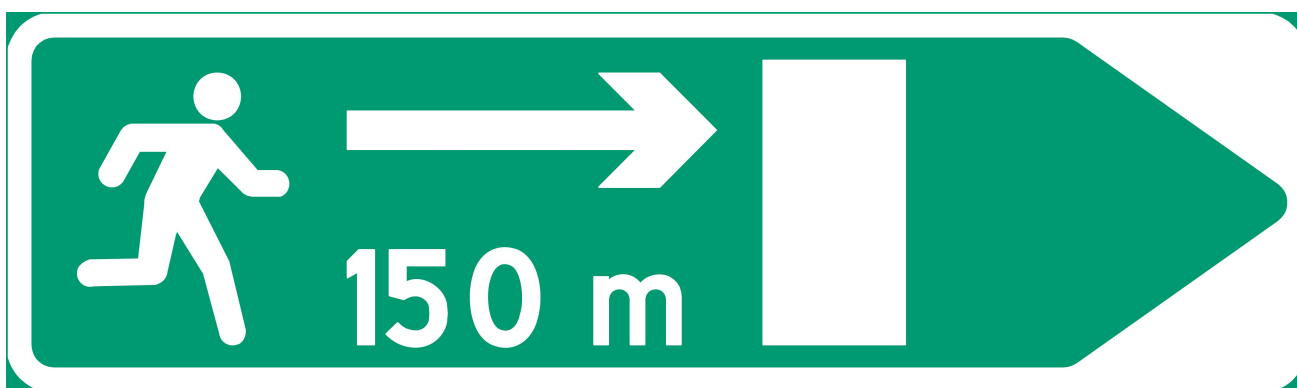

570.1H

Figur 6.4.47—1 — 570.1 Nødutgang

570.2V

570.2H

Figur 6.4.47—2 — 570.2 Retning og avstand til nødutgang

Anvendelse

Krav 6.4.47—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 570.1 angir beliggenheten av nødutgang i tunnel og skal settes opp ved alle tverrforbindelser og andre rømningsveger i tunneler.

Krav 6.4.47—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 570.2 angir retning og avstand til nærmeste nødutgang i tunnel, og skal settes opp i tunneler med tverrforbindelser eller andre nødutganger (rømningstunneler) bygd i tunnelen.

Plassering

Krav 6.4.47—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 570.1 skal settes opp vinkelrett på kjøreretningen, over nødutgangen, og slik at figuren på skiltet løper mot nødutgangen.

Krav 6.4.47—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

For ettløpstunneler som ikke er bygd med nødutganger skal skilt 570.2 monteres i forbindelse med alle nødstasjoner og vise begge avstander ut av tunnelen.

Veiledning til kravet

Det kan skiltes på strekning mellom nødstasjonene også. Dette kan være aktuelt i tunneler med høyere trafikkmengde.

Krav 6.4.47—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

I tunneler med nødutganger skal skilt 570.2 monteres på den tunnelveggen der nødutgangen er plassert og parallelt med tunnelens lengderetning. På strekning mellom nødutganger skal begge retninger angis. Skiltet skal settes opp med maksimalt 25 meters mellomrom gjennom tunneler med tverrforbindelser eller andre nødutganger (rømningstunneler) bygd i tunnelen.

Krav 6.4.47—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Høyden fra kjørebanelen til underkant skilt 570.2 skal ikke være mindre enn 75 cm, og høyden fra kjørebanelen til overkant skilt 570.2 skal ikke være mer enn 1,5 m.

Størrelse og utforming**Krav 6.4.47—7 SKAL**

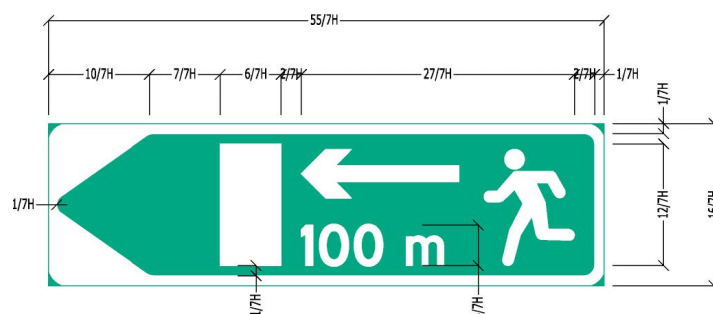
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 570.1 skal utformes etter skiltemønster og skal ha størrelse på minst 400 x 400 mm.

Krav 6.4.47—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 570.2 skal ha størrelse og utforming som vist i [figur 6.4.47—3](#). Symbolene utformes etter skiltemønster.

Dim. H = 91 mm

Tallhøyde = 52 mm

Bredde x høyde = 715 x 208 mm

Figur 6.4.47—3 — Størrelse og utforming skilt 570.2

6.4.48 590 Trafikksikkerhetsinformasjon

[Skiltforskriften](#):1. «Skiltet viser budskap knyttet til trafikksikkerhet. 2. Skiltet har ikke underskilt.»

Anvendelse

Krav 6.4.48—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 590 skal bare brukes i forbindelse med nasjonale trafikksikkerhetskampanjer til formidling av trafikksikkerhetsinformasjon, fortrinnsvis atferdsrettet informasjon.

Krav 6.4.48—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruken av skilt 590 skal begrenses til noen få uttrykk/temaer om gangen, samt tidsbegrenses.

Krav 6.4.48—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Budskapet som formidles skal være lett å oppfatte slik at det ikke trekker oppmerksomheten vekk fra vegen mer enn nødvendig. Skiltets budskap skal ikke henlede oppmerksomheten videre på etterfølgende skilt 590.

Krav 6.4.48—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 590 skal bestå av maksimalt åtte ord, symboler, bilder eller tallkombinasjoner til sammen. Vanskelige ord eller tallkombinasjoner skal unngås. Eventuelle kommersielle aktører skal ikke synliggjøres på skiltet ved navn, logo e.l.

Plassering

Krav 6.4.48—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 590 skal ikke plasseres ved ulykkespunkt, kryss, tunneler eller uoversiktlig veg (bakketopp, skarp kurve), eller slik at skiltkonstruksjonen blir et farlig sidehinder.

Krav 6.4.48—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 590 skal ikke settes opp sammen med andre hovedskilt.

Størrelse og utforming

Krav 6.4.48—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 590 skal være rektangulært. Det skal ikke ha unødvendig store dimensjoner eller tekst, skrifttyper, symboler og fargekombinasjoner som kan forveksles med andre trafikkskilt. Teksthøyden skal oppfylle kravene i kapittel 1. Skrifttypen kan fravike trafikkalfabetet, men skal være enkel og lettlest, og det skal være god kontrast mellom tekst og bakgrunn.

Krav 6.4.48—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På vegstrekning som ikke er belyst skal skiltet ikke ha utvendig eller innvendig belysning. På belyste strekninger skal opplyste eller lysende skilt ikke ha et lysnivå som er høyere enn det generelle lysnivået i omgivelsene.

Husk bilbelte

Figur 6.4.48—1 — 590 Skilt med trafikksikkerhetsinformasjon (eksempel)

7 Serviceskilt og virksomhetsvisning

7.1 Fellesbestemmelser om serviceskilt og virksomhetsvisning

7.1.1 Generelt

Denne delen av skiltnormalen inneholder bestemmelser om bruk av servicesymboler på service- og vegvisningsskilt, og bestemmelser om virksomhetsvisning med hvite og brune vegvisningsskilt. Serviceskilt og virksomhetsvisning er en del av det samlede vegvisningssystemet som er nærmere omtalt i [kapittel 8](#). Fellesbestemmelser for alle trafikkskilt finnes i [kapittel 1](#).

Krav 7.1.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle skilt som brukes til serviceskilt og virksomhetsvisning skal utformes etter reglene i denne vegnormalen, og bruk av andre symboler enn de som framgår av skiltforskriften, er ikke tillatt. Bedriftslogoer og spesielle skrifttyper skal heller ikke brukes.

Krav 7.1.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Servicesymboler skal bare brukes på serviceskilt eller vegvisningsskilt

Eksempel på overordnet geografisk vegvisning

Eksempel på blå og brune serviceskilt

Eksempel på hvit og brun virksomhetsvisning

Figur 7.1.1—1 — Eksempler på vegvisningsskilt, serviceskilt og virksomhetsvisning

7.1.2 Skiltmyndighet

Myndighet for oppsetting og nedtaking av serviceskilt og virksomhetsvisning er følgende, jf. skiltforskriften § 29:

På riksveg: Statens vegvesen

På fylkesveg: Statens vegvesen

På kommunal veg: Kommunen

På privat veg: Statens vegvesen

Statens vegvesen kan også treffe vedtak for skilting på kommunal veg dersom skilting på riksveg, fylkesveg eller privat veg må suppleres med skilt på kryssende kommunal veg. Kommunen har ikke slik myndighet for skilting på kryssende riksveg eller fylkesveg.

7.1.3 Overordnet planlegging

Krav 7.1.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

For å få en så god og helhetlig vegvisning som mulig, skal det utarbeides planer for serviceskilting og virksomhetsvisning som supplement til visningsplaner for geografisk vegvisning.

Slike planer kan omfatte:

- bestemte vegruter, f.eks. motorvegstreknings eller viktige turistruter
- områder med mye turistvirksomhet, eller byer og tettsteder
- visning til spesielle typer severdigheter og/eller aktiviteter i et fylke eller en kommune

Krav 7.1.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Planen skal utarbeides i samarbeid med de berørte fylkeskommuner, kommuner, lokale turistorganisasjoner, næringslivsorganisasjoner og forvaltningsmyndigheten for naturvernområder

7.1.4 Kontinuitet i vegvisningen

Krav 7.1.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal sikres kontinuitet i vegvisningen. For virksomheter ved kommunal veg eller privat veg skal eventuell visning langs disse vegene være på plass før det skiltes fra riks- eller fylkesveg. For virksomhet ved privat veg, skal eventuell skilting langs de private vegene inngå i tillatelsen for skilting fra riks- og fylkesveg.

7.1.5 Byer og tettsteder

For å gjøre det enklere å finne bestemte servicetilbud, anbefales det at det gis informasjon ved hjelp av informasjonstavle plassert på egnet sted ved innkjøring til tettstedet, og på steder hvor ukjente bilister ofte stopper, f.eks. på rasteplass, ved parkeringsplass for turistinformasjonskontor, på busstasjon o.l.

Generelt anbefales det at vegvisning i byer og tettsteder baseres på vegvisningsskilt til bydeler og områder, og gatenavnskilt inne i hvert enkelt område. Dette oppnås best ved å utarbeide en samlet vegvisningsplan for hele området.

7.1.6 Motorveger og motortrafikkveger

Krav 7.1.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På eller i tilknytning til motorveg skiltet med skilt 502 skal serviceskilt settes opp etter en samlet plan for motorvegstreknings eller vegruten. Det samme skal gjelde motortrafikkveger skiltet med skilt 503 og lengre, avkjørselsfrie vegstreknings med tilnærmet motortrafikkvegstandard, og omkjøringsveger som leder trafikken utenom tettsteder med trafikantrettede servicetilbud.

Krav 7.1.6—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

På serviceskilt langs motorveg skal det bare tillates servicesymboler som viser til tilbud anlagt primært for å betjene den aktuelle vegen. Der avstanden mellom slike tilbud er mer enn ca. 50 km, anbefales det også at avstanden videre til tilsvarende tilbud vises. Følgende servicesymboler kan benyttes på slike serviceskilt:

- 609 Hurtiglading av motorvogn
- 610 Drivstoff
- 611 Toalettømmeanlegg
- 612 Toalett
- 613 Rasteplass
- 614 Enklere servering
- 616 Spisested
- 618 Campingplass
- 621 Bobilplass
- 622 Campinghytter
- 624 Vandrerhjem
- 625 Rom og frokost
- 626 Overnattingssted
- 635 Informasjon
- 637 Turistkontor

Servicesymboler for trafikantenes umiddelbare behov, som f.eks. drivstoff, hurtiglading, toalett, rasteplass og spisested, skal prioriteres.

Krav 7.1.6—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

På motorveg skiltet med skilt 502 skal eventuell forvarsling av servicevirksomhet med orienteringstavler (det vil si visning til steder mer enn ca. 200 m fra vegen) vurderes etter strengere kriterier enn vanlig. Bruk av hvite eller brune felt på blå vegvisningsskilt skal unngås, om nødvendig brukes i stedet samleskilt (731).

Krav 7.1.6—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Virksomhetsvisning på motorveg og motortrafikkveg skal bare unntaksvis tillates, og avgrenses til følgende:

- Visning til virksomheter med svært mange ukjente besøkende.
og/eller
- Virksomheter som Statens vegvesen og de instanser som er nevnt i [krav 7.1.3—2](#) prioriterer i det aktuelle kryssområdet.

7.1.7 Tildekking

Krav 7.1.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved midlertidig stengning i mer enn en måned skal det aktuelle skiltet være fjernet eller tildekket, eller symbolet være satt ut av kraft med oransje teip.

For virksomheter med sesongmessig drift, vurderes skilt som kan klappes sammen. For mer detaljert beskrivelse av tildekking, se kapittel 1.

Figur 7.1.7—1 — Bruk av teip for å varsle at noen eller alle tilbud er stengt

Bedrifter som har døgnåpent kan vise dette med teksten «Åpen 24 t» på nedre del av serviceskilt.

Krav 7.1.7—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Opplysninger som «Åpen», «Ledig», «Stengt» eller «Fullt» skal ikke gis i tilknytning til service- eller vegvisningsskilt, men kan tillates på privat skilt ved avkjørsel til bedriften.

Figur 7.1.7—2 — Angivelse av døgnåpen service (600.33N)

7.1.8 Forholdet til reklame

Krav 7.1.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bedrifter som har trafikkfarlig eller annen ulovlig reklame, skal ikke få tillatelse til å bruke offentlige service- eller vegvisningsskilt. Dersom slike reklameskilt senere blir satt opp av bedrift som har godkjent serviceskilt eller virksomhetsvisning, skal tillatelsen trekkes tilbake og de offentlige skiltene fjernes. Før skilt fjernes skal varsel om fjerning sendes til bedriften.

Krav 7.1.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bedrifter som har reklameskilt godkjent etter vegloven § 33, skal ikke få forvarsel med serviceskilt eller vegvisningsskilt. Bedrifter som ligger godt synlig fra vegen med reklame på bygning eller frittstående reklameskilt, skal ikke få offentlig vegvisning ved avkjørsel. Unntak kan gjøres dersom det er vanskelig å oppdage riktig avkjørsel i tide.

Krav 7.1.8—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tillatelse til serviceskilting eller virksomhetsvisning skal inneholde forbehold om at skiltene kan fjernes dersom reklame oppsettes, selv om denne reklamen ikke er ulovlig etter vegloven.

7.1.9 Servicesymboler for nødhjelp og vegservice

Figur 7.1.9—1 — Servicesymboler for nødhjelp og vegservice

7.1.10 Servicesymboler for severdigheter og aktiviteter

640 Severdigheter

640.10

640.10 Severdighet

For severdighet av særlig stor betydning kan symbolet erstattes av symbol tilpasset severdigheten.

640.12

640.12 Museum/galleri

640.20

640.20 Utsiktspunkt

640.30

640.30 Naturvernområde

640.101

640.101 Verdensarv

640.102

640.102 Nasjonale festningsverk

Figur 7.1.10—1 — 640 Severdigheter

650 Aktiviteter, friluftsliv m.m.

650.10

650.10 Badeplass

650.11

650.11 Fiskeplass

650.20

650.20 Tursti

650.21

650.21 Skiløype

650.22

650.22 Sykkelløype

650.40

650.40 Gardsmat/bygdeturisme

650.41

650.41 Olavsrosa

Figur 7.1.10—2 — 650 Aktiviteter, friluftsliv m. m.

7.1.11 Vegvisningssymboler som kan brukes til virksomhetsvisning

790.10 Kirke

790.15 Næringsområde

790.16 Kjøpesenter

790.20 Svømmehall

790.30 Alpinanlegg

790.31 Hoppbakke

790.32 Skistadion

790.40 Golfbane

Figur 7.1.11—1 — Symboler som kan brukes til serviceskilting eller virksomhetsvisning

Krav 7.1.11—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke brukes andre symboler enn de som er vist i normalen. Forslag til nye symboler sendes Vegdirektoratet.

7.2 Virksomhetsvisning

Virksomhetsvisning har til hensikt å hjelpe trafikantene med å finne frem til virksomheter i området langs veien.

Krav 7.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Virksomhetsvisning skal ikke strekke seg over en lengre vegstrekning enn ca. 5 km fra første vegviser til målet det vises til. I mer spredtbygde områder kan det vises til steder over lenger avstand.

7.2.1 Farge

Krav 7.2.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Virksomhetsvisning skal ha hvit bunnfarge og svart tekst og bord, eller brun bunnfarge med hvit tekst og bord.

De brune skiltene brukes til visning til mål av særlig interesse for turisttrafikk, som er:

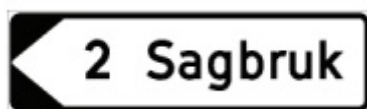
- nasjonale turistveger
- steder som kan bruke 640-symbolene (severdigheter)
- steder med mer enn 50.000 besøkende pr år

7.2.2 Vegvisning i kryss

Krav 7.2.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

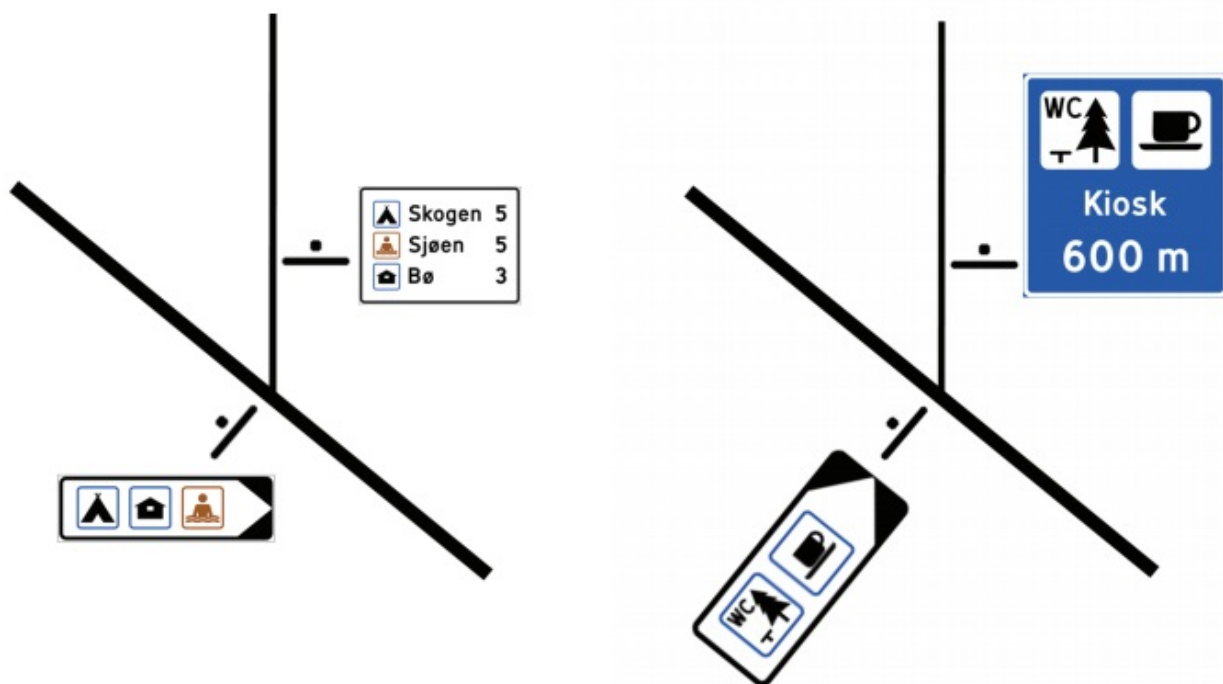
Avstand skal angis på vegvisningsskiltet når det vises til enkeltanlegg.

Figur 7.2.2—1 — Virksomhetsvisning

Avstand kan angis på 725 Avstandsskilt etter krysset. Dette er særlig aktuelt når det vises til mange anlegg.

For enkeltanlegg som ligger mindre enn 1 km fra krysset, kan serviceskilt med avstand brukes.

Figur 7.2.2—2 — Virksomhetsvisning i kryss supplert med avstandsskilt eller serviceskilt

7.3 Serviceskilt

Serviceskilt har til hensikt å fortelle trafikantene om servicetilbud som ligger like ved vegen de ferdes på.

7.3.1 Farge

Krav 7.3.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Serviceskilt med symbolene 601 - 637 «Servicesymboler for nødhjelp og vegservice» skal være blå med hvit bord og skrift, og med svarte eller røde symboler på hvite felt.

Krav 7.3.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

«Blå» servicesymboler skal ikke brukes på brune serviceskilt.

Krav 7.3.1—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Serviceskilt med symbolene 640 «Severdigheter» skal være brune med hvite border og skrift, og skal ha brune symboler på hvite felt.

Krav 7.3.1—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Virksomhet som kan bruke symbolene 650 «Aktiviteter» skal ikke forvarsles med serviceskilt, men med hvit orienteringstavle. Hvis det settes opp serviceskilt for et anlegg, og det på dette anlegget finnes tilbud som tilfredsstiller kriteriene for bruk av ett eller flere 650-symboler, kan slike symboler likevel tas med på serviceskiltet, også hvis det er blått. 650-symbolene skal være brune.

7.3.2 Markering av servicested

Krav 7.3.2—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgende servicesymboler skal bare brukes til å markere selve servicestedet:

- 602 Førstehjelp
- 605 Nødtelefon
- 606 Brannslukningsapparat

Krav 7.3.2—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet brukes da på eget serviceskilt, som kan være plassert på skap e.l. Skiltet skal ikke ha tekst eller avstandsangivelse.

7.3.3 Forvarsling

Krav 7.3.3—1 SKAL

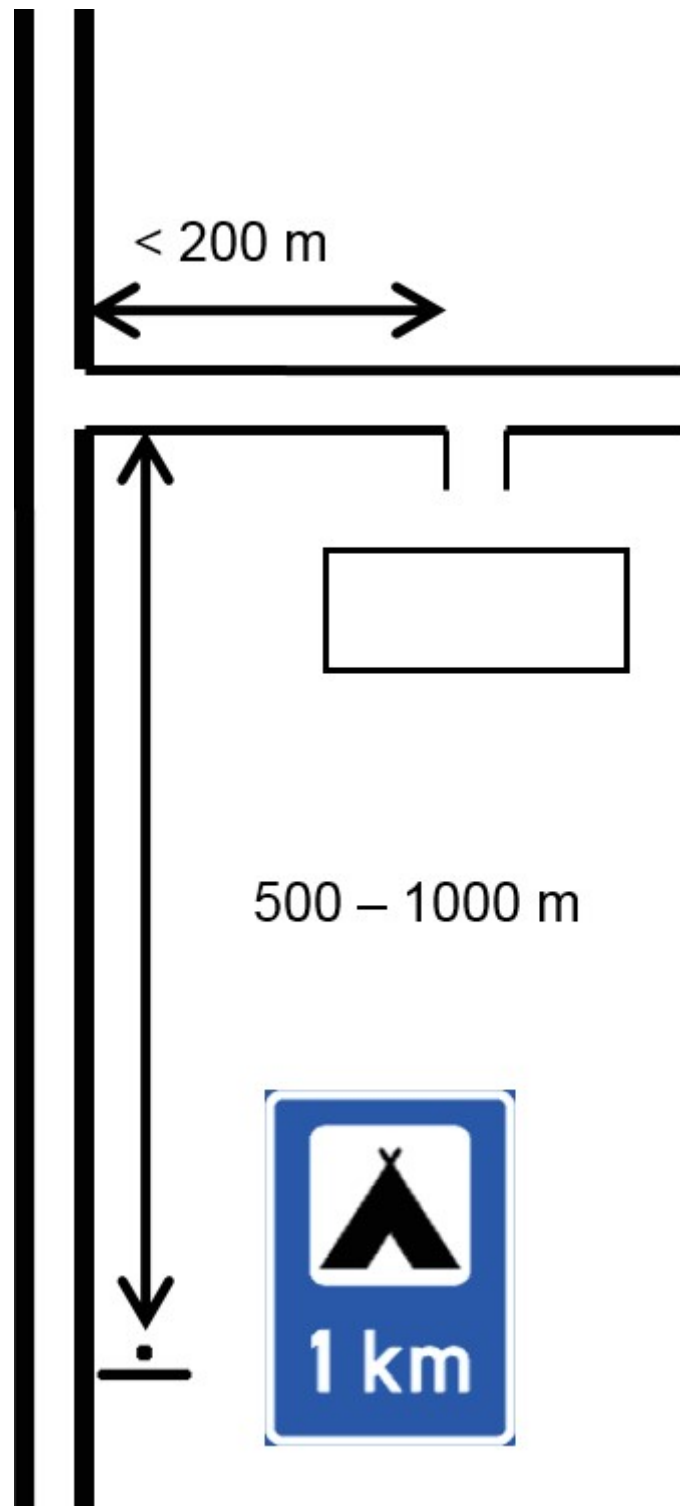
Gjeldende fra 01.06.2023

Serviceskilt skal angi avstanden fra skiltet og fram til avkjøringen. Svingpil skal ikke brukes.

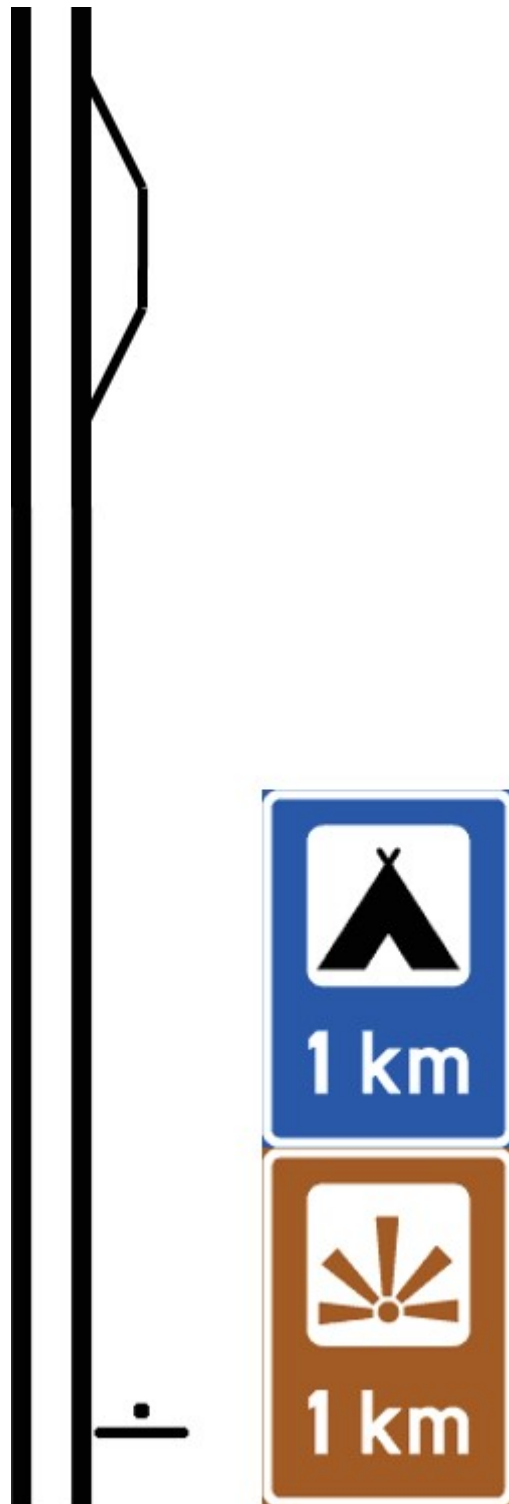
Krav 7.3.3—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Forvarslingen skal plasseres 0,5 - 1 km før avkjøringen til serviceanlegget. På motorveg og veger med fartsgrense 90 km/t kan avstanden økes til 2 km. For å unngå skilting i tunnel kan større avstander godtas.

Figur 7.3.3—1 — Forvarsling med serviceskilt

Figur 7.3.3—2 — Blått og brunt serviceskilt på samme stolpe

7.3.4 Flere serviceskilt for samme sted

Det kan være nødvendig å bruke flere serviceskilt for samme sted hvis:

- reglene for fargebruk tilsier bruk av både blå og brune serviceskilt
- hvis det brukes tilleggsinformasjon som ikke gjelder alle symbolene
- hvis det unntaksvis må brukes flere enn 4 symboler

Krav 7.3.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

To skilt med til sammen 4 symboler kan settes opp på samme stolpe. Blått skilt skal stå over eventuelt brunt skilt. Skilt på samme stolpe skal ha samme bredde.

Krav 7.3.4—2 **SKAL**

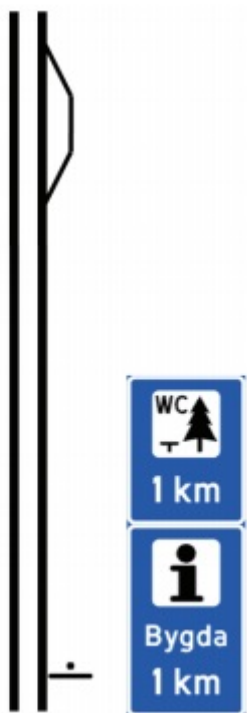
Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis det må vises både «blå» og «brune» symboler for samme sted, skal det brukes to skilt, ett med blå bunnfarge og ett med brun bunnfarge. Begge skiltene skal angi avstand, men stedsnavn eller tilleggsinformasjon kan eventuelt bare angis på ett av skiltene hvis dette ikke kan misforstås. 650-symboler kan unntaksvis brukes på blått skilt, men hvis det for samme sted også er brunt skilt, skal alle brune symboler samles på dette skiltet. Unntak kan være gitt for enkelte symboler.

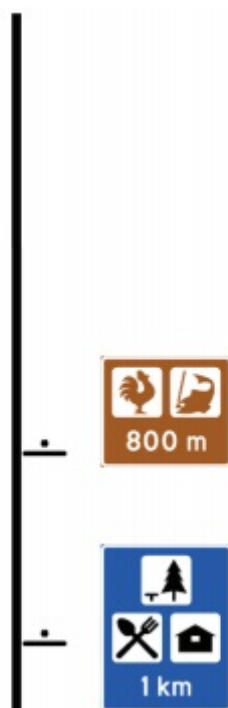
Krav 7.3.4—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke være mer enn 4 forvarsler foran et kryss. Som forvarsel regnes både serviceskilt og orienteringstavler (skiltene 701–709), samt skilt 731 Samleskilt for vegvisning.

Figur 7.3.4—1 — Forvarsling med to serviceskilt på samme stolpe og tilleggsinformasjon for det ene symbolet

Figur 7.3.4—2 — Flere serviceskilt på samme sted

7.3.5 Utforming

Krav 7.3.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Alle serviceskilt, unntatt skilt 601 Radiokanal, skal utformes som et 600-skilt med de aktuelle symboler.

Krav 7.3.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Serviceskilt skal være rektangulære eller kvadratiske med hvit skrift og bord, og kan ha 1 – 4 symboler på hvite felt. Skiltene skal være blå eller brune. På skiltene kan også angis:

- Stedsnavn (over symbolene)
- Utdypende tekst (under symbolene)
- Avstand (nederst)

Skiltnummer 600 angir ulike utformingsmønstre for serviceskilt.

Det brukes følgende undernummerering:

- Første siffer etter punktum angir antall symboler på skiltet
- Andre siffer angir mengden tilleggsopplysninger:
 - 1) Ingen ekstra opplysninger (markering av servicested)
 - 2) Bare avstand
 - 3) Utdypende tekst og avstand
 - 4) Stedsnavn og avstand

- 5) Stedsnavn, utdypende tekst og avstand
- Bokstav angir symbolplassering:
 - H Horisontalt
 - V Vertikalt
 - Ø Flest symboler øverst
 - N Flest symboler nederst
 - A Underskilt for å vise avstand til neste tilbud
 - S Serviceskilt som plasseres under stedsnavnskilt

Krav 7.3.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Serviceskilt skal utformes i samsvar med figurene [figur 7.3.7.5—1](#) - [figur 7.3.7.5—7](#). De forskjellige elementene på serviceskilt skal ha størrelser som vist i [figur 7.3.7.5—8](#). Hvis et stedsnavn eller en utdypende tekst må deles på to linjer, skal avstanden mellom linjene være 11/7 H. Eksempler på detaljutforming av serviceskilt er vist i figurene [figur 7.3.7.5—9](#) - [figur 7.3.7.5—13](#).

7.3.6 Prinsipper for symbolene 640 og 650

I tillegg til fellesbestemmelsene i [kapittel 7.1](#), gjelder følgende fellesbestemmelser for disse symbolene:

Krav 7.3.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

640-symbolene skal brukes på brune serviceskilt og brune vegvisningsskilt. Unntak kan være gitt for det enkelte skilt.

Krav 7.3.6—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

650-symbolene skal ikke brukes på serviceskilt, men kan plasseres på blått eller brunt serviceskilt hvis det aktuelle stedet har andre tilbud som tilsier oppsetting av slike skilt.

Krav 7.3.6—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

650-symbolene skal bare brukes på hvite vegvisningsskilt, men kan brukes på brun vegviser hvis andre regler tilsier slik farge på visningen til stedet.

Krav 7.3.6—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilting til stedet skal være tilrådd av vedkommende myndighet eller organisasjon, se det enkelte symbol.

MERKNAD Slik tilråding bidrar til å sikre:

- at stedet har nødvendig kvalitet i forhold til hva trafikantene kan forvente
- at det ikke skiltes til steder hvor det av ulike grunner ikke ønskes økt trafikk

7.3.7 Navn og tekst på serviceskilt

7.3.7.1 Stedsnavn

Navn på større rasteanlegg eller steder som er godt kjent i turistsammenheng, kan angis over symbolene.

Krav 7.3.7.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstand skal da angis.

Krav 7.3.7.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Stedsnavn som brukes på offentlige trafikkskilt skal være godkjent som stedsnavn.

Alle godkjente stedsnavn finnes på norgeskart.no.

For mindre tettsteder kan servicetilbudene angis på et serviceskilt med utforming 600.S3 eller 600.S4 plassert under stedsnavnskilt for tettstedet (727).

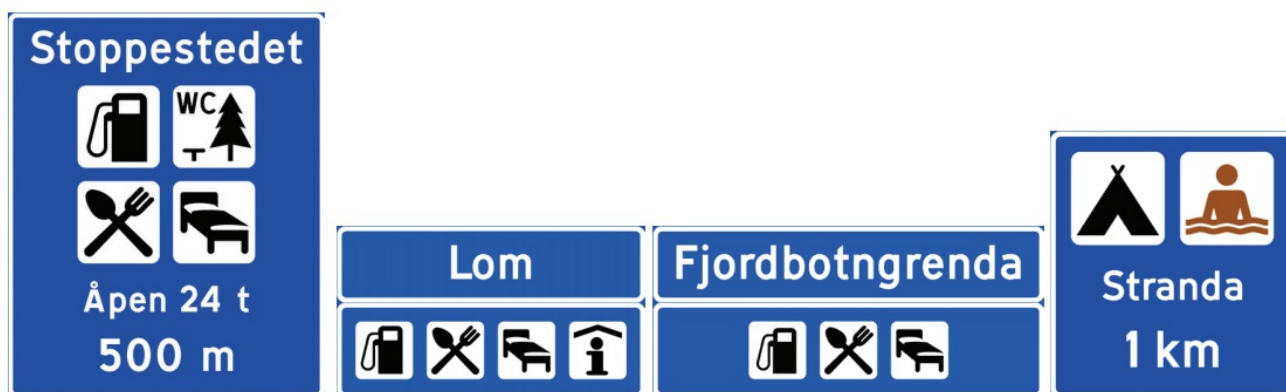
Krav 7.3.7.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstand skal da ikke angis.

7.3.7.2 Utdypende tekst

For enkeltbedrifter kan steds- eller bedriftsnavn angis dersom dette er nødvendig for å skille mellom flere anlegg i samme område. Navnet skal da plasseres under symbolene.

Figur 7.3.7.2—1 — Serviceskilt med stedsnavn og utdypende tekst

7.3.7.3 Avstand

Krav 7.3.7.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstand skal alltid angis nederst på serviceskilt, unntatt:

- på skilt 601
- på skilt som brukes som markering av servicested (symbolene 602, 605, 606, 611 og 612)
- på skilt som brukes sammen med 727 Stedsnavnskilt

Avstander under 100 m skal angis i meter avrundet til nærmeste 100 m, og eventuelt til nærmeste 50 m for avstander opp til 250 m. Avstander fra og med 1 km skal angis i hele km eller km med én desimal.

Det skal ikke settes opp serviceskilt i større avstand enn 2 km. Større avstander kan godtas for å unngå skilting i tunnel.

For strekninger med mange servicetilbud, kan de aktuelle servicesymbolene samles på ett skilt med avstandsangivelse som f.eks. «0,5 – 2 km».

7.3.7.4 Avstand til neste servicetilbud

Avstand til neste etterfølgende døgnhvileplass, bensinstasjon, hurtiglødestasjon eller rasteplass med WC kan angis på tilleggsskilt med servicesymboler og avstand.

Krav 7.3.7.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden skal angis i hele km. Tilleggsskiltet skal ha redusert størrelse, men samme bredde og farge som hovedskiltet.

Figur 7.3.7.4—1 — Angivelse av avstand til neste servicetilbud

7.3.7.5 Valg av skiltstørrelse

Serviceskilt utføres i 3 standardstørrelser: LS, MS og SS.

Krav 7.3.7.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

MS er den vanlige størrelsen, og skal brukes hvis ikke følgende kriterier tilsier bruk av LS eller SS:

- SS skal brukes på flerfeltsveger med fartsgrense 80 km/t eller høyere, og kan brukes på tofeltsveger hvis nærmeste del av skiltet må plasseres mer enn ca. 4 m fra kjørebane kant, målt enten horisontalt eller vertikalt.
- LS kan brukes på veger med fartsnivå lavere enn ca. 70 km/t og kjørebanebredde mindre enn 6,5 m. Horisontal avstand fra kjørebane kant til nærmeste del av skiltet skal ikke være mer enn 2,5 m, og vertikal avstand fra kjørebane til underkant skilt skal ikke være mer enn 3,0 m.

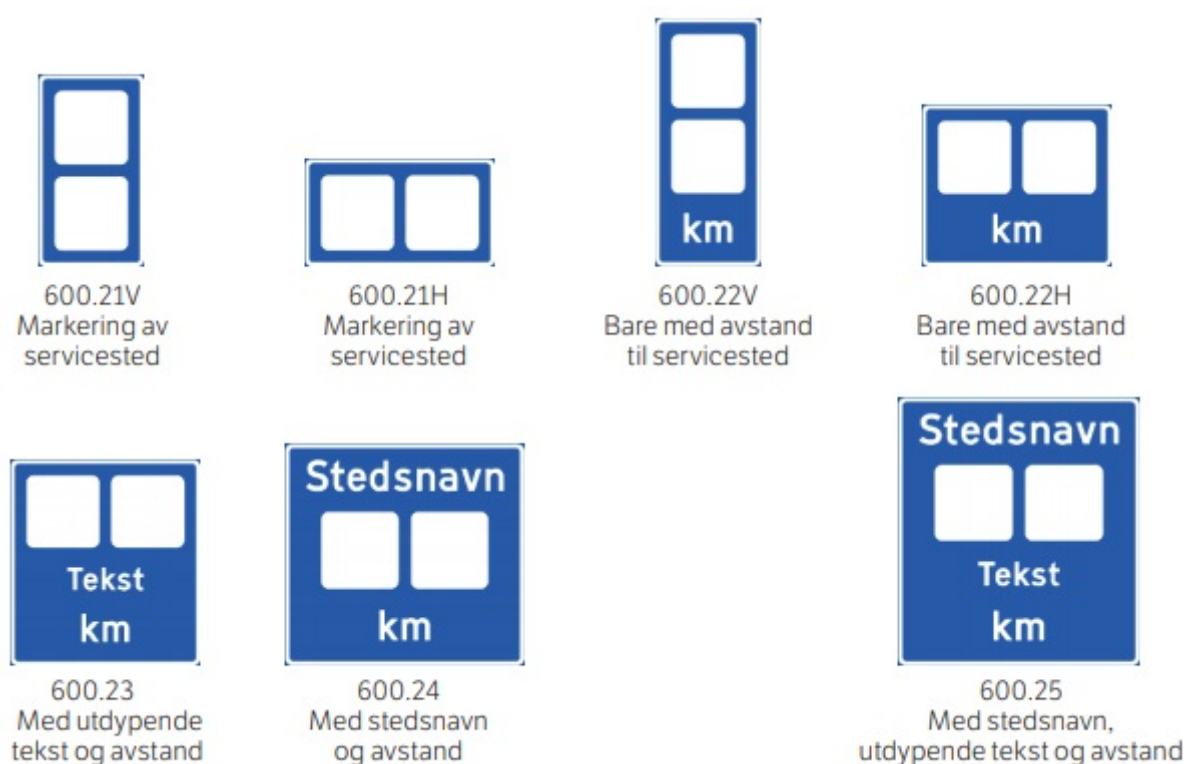
Krav 7.3.7.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

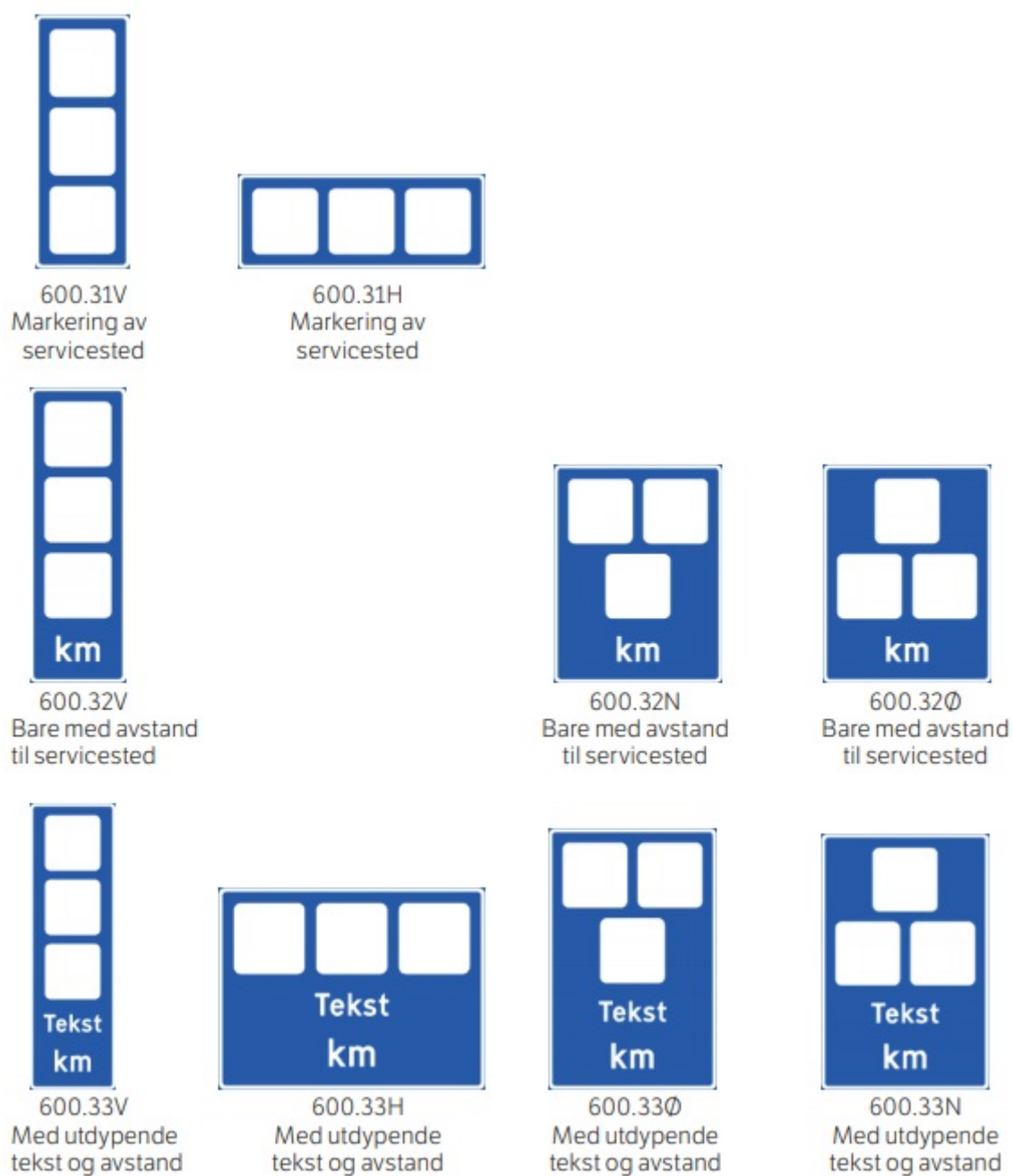
Skilt på samme stolpe skal ha samme standardstørrelse og samme skiltbredde.

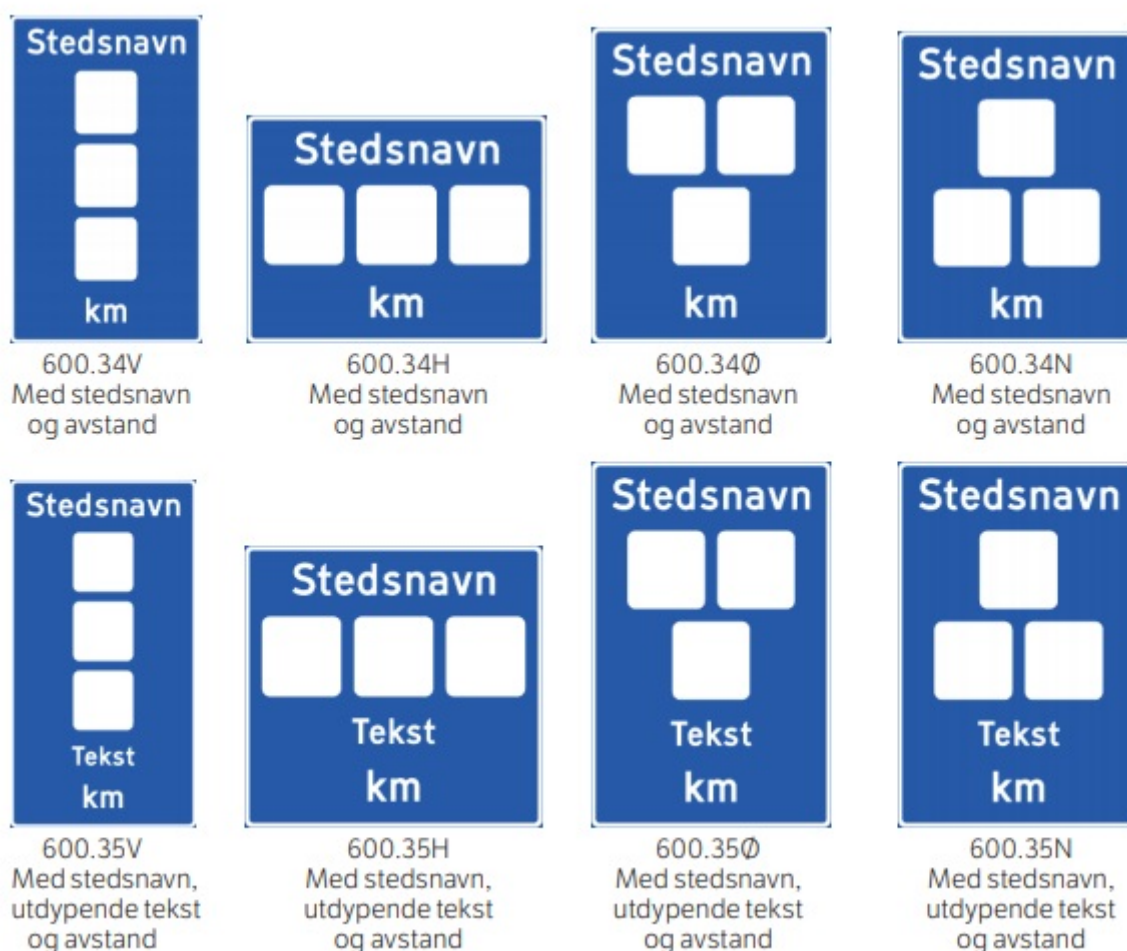
Figur 7.3.7.5—1 — Serviceskilt med 1 symbol

Figur 7.3.7.5—2 — Serviceskilt med 2 symboler

Figur 7.3.7.5—3 — Serviceskilt med 3 symboler

Figur 7.3.7.5—4 — Serviceskilt med 3 symboler

Figur 7.3.7.5—5 — Serviceskilt med 4 symboler

600.A1
Med 1 symbol

600.A2
Med 2 symboler

Figur 7.3.7.5—6 — Avstand til neste servicetilbud

600.S3
Med 3 symboler

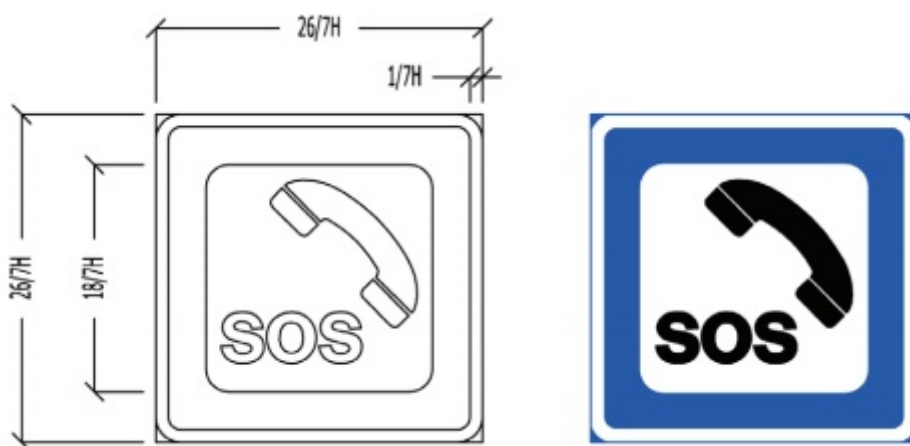

600.S4
Med 4 symboler

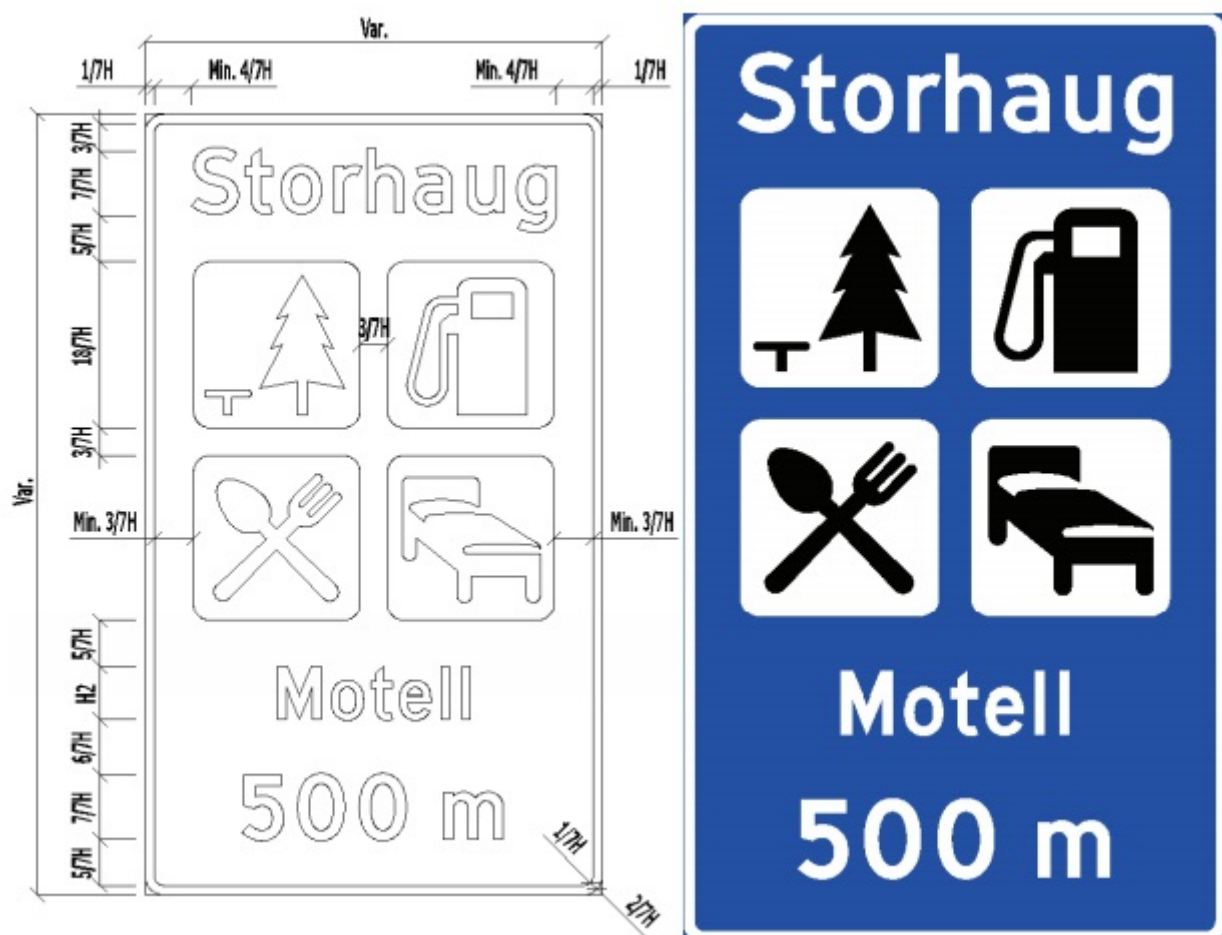
Figur 7.3.7.5—7 — Serviceskilt under stedsnavnskilt

		H1/7	LS mm	MS mm	SS mm
Symbolfelt	S	18	360	450	540
Bordbredde e	e	1	20	25	30
Teksthøyde versal (Th):					
- navn	H1	7	140	175	210
- tekst	H2		126	140	175
- avstand	H1	7	140	175	210
Minimum horisontal avstand:					
- symbol – bord	a	3	60	75	90
- symbol – symbol	b	3	60	75	90
- navn/tekst – bord *	c	4	80	100	120
Minimum vertikal avstand:					
- bord – navn *	d	3	60	75	90
- bord – symbol *	e	3	60	75	90
- symbol – symbol	f	3	60	75	90
- symbol – tekst	g	5	100	125	150
- symbol – avstand	h	5	100	125	150
- tekst – avstand	k	6	120	150	180
- avstand – bord *	l	5	100	125	150
*= kan økes for å tilpasse innhold til platestørrelse					

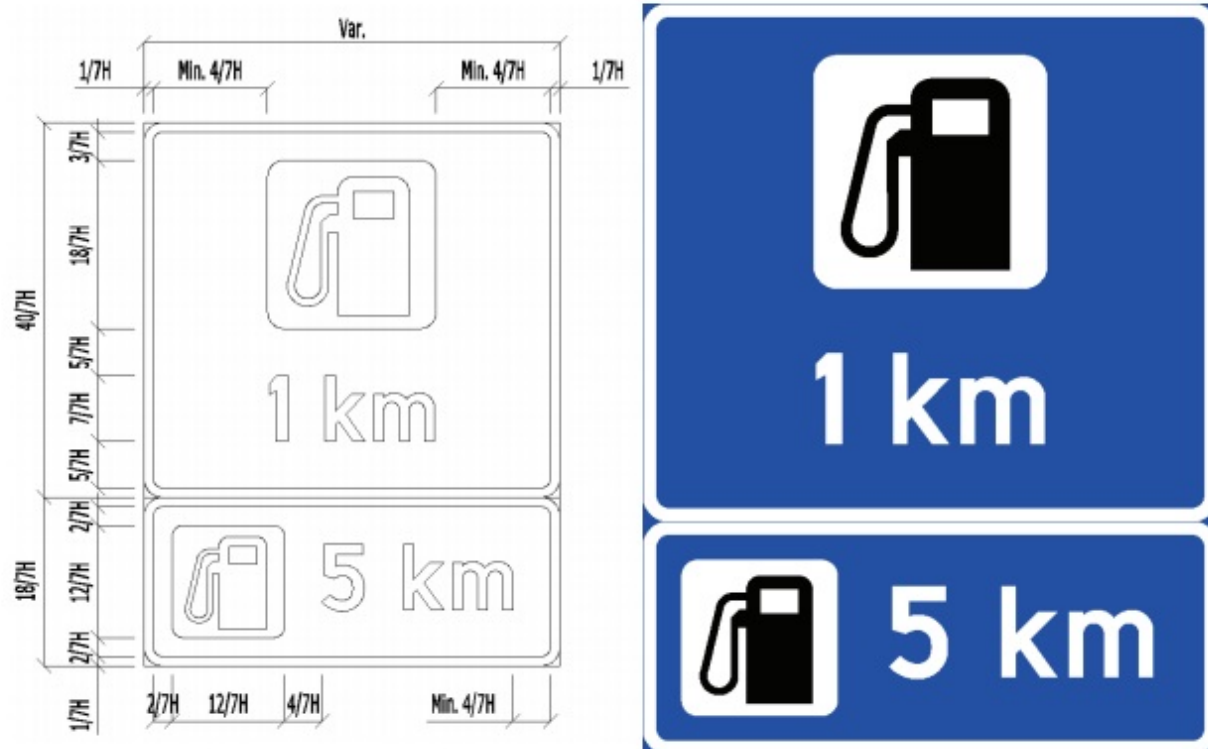
Figur 7.3.7.5—8 — Dimensjoner på serviceskilt

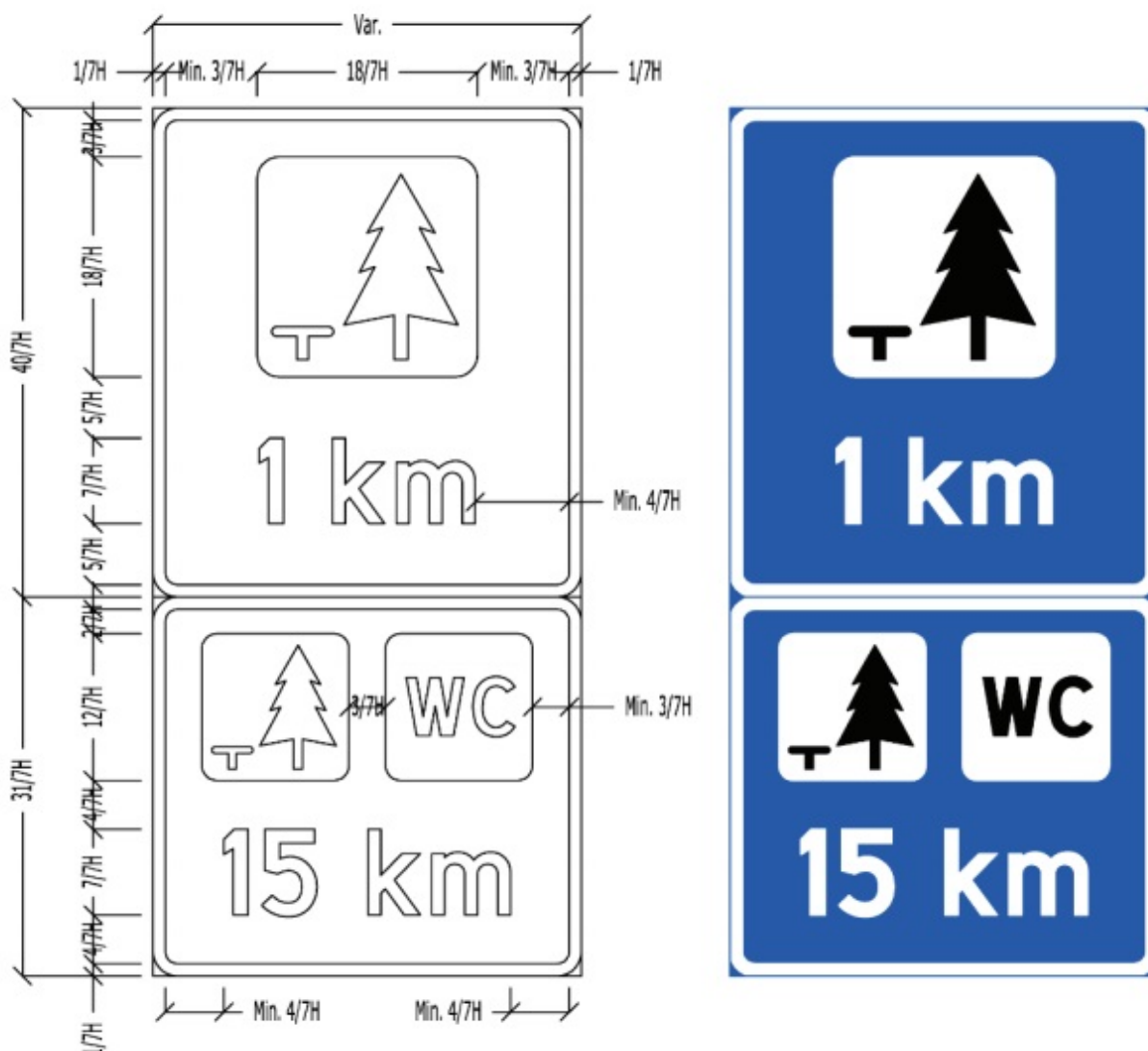
Figur 7.3.7.5—9 — Utforming av serviceskilt med bare ett symbol (600.11)

Figur 7.3.7.5—10 — Utforming av serviceskilt med flere symboler, stedsnavn, tekst og avstand (600.45)

Figur 7.3.7.5—11 — Utforming av skilt som angir avstand til neste tilbud, ett symbol (600.12, 600.A1)

Figur 7.3.7.5—12 — Utforming av skilt som angir avstand til neste tilbud, to symboler (600.12, 600.A2)

Figur 7.3.7.5—13 — Utforming av serviceskilt under stedsnavnskilt (727.1, 600.S4)

7.4 Saksbehandling

7.4.1 Søknader om serviceskilting eller virksomhetsvisning

Virksomhet som ønsker serviceskilt eller virksomhetsvisning sender søknad til Statens vegvesen hvis skiltene skal plasseres ved riksveg eller privat veg, til fylkeskommunen for fylkesveg, eller til kommunen for kommunal veg. Søknad kan utformes som et brev, eller ved å fylle ut et søknadsskjema, se vedlegg 2.

Krav 7.4.1—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Søknaden skal inneholde:

- Navn, adresse og telefon for søker
- Beskrivelse av virksomheten det skal skiltes for:
 - type virksomhet
 - størrelse, besøkstall
 - åpningstider
 - eventuelle godkjenninger som kreves
- Beskrivelse av virksomhetens beliggenhet og adkomst:
 - kart og/eller tekstlig beskrivelse med gateadresse, gnr e.l.
 - avkjørselforhold; er avkjørselen godkjent for det aktuelle forhold
 - parkeringsforhold
- Ønsket skilting:
 - hvilke symboler og eventuell tekst
 - steder det ønskes skilting

Om nødvendig vil skiltmyndigheten be om tilleggsopplysninger før saken avgjøres.

Skiltmyndigheten har i følge forvaltningsloven §§ 11 og 11a en plikt til å veilede søkere og behandle innkomne saker uten ugrunnet opphold. Dersom det kan forventes lang saksbehandlingstid sendes foreløpig svar.

Krav 7.4.1—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Søknader om serviceskilting og virksomhetsvisning skal behandles etter reglene for enkeltvedtak i forvaltningsloven, selv om et skiltvedtak formelt sett regnes som en forskrift.

Krav 7.4.1—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Konsekvenser skal vurderes uansett utfall av saken, og avslag skal ikke gis uten at alternativer har vært vurdert. Både avslag og tillatelse skal begrunnes skriftlig.

Krav 7.4.1—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis søknaden avslås helt eller delvis, er det klageadgang på dette. Svar på søknaden skal inneholde informasjon om klageadgangen.

Krav 7.4.1—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis søknaden innvilges helt eller delvis, skal søker få tilsendt brev om dette samt et krav om betaling av egenandel.

Tillatelse til oppsetting av skilt kan inndras dersom veg- eller trafikkforholdene endres, eller hvis vilkårene for tillatelsen ikke overholdes.

7.4.2 Egenandeler

Skiltforskriften § 37 sier at utgifter til offentlige trafikkskilt dekkes som vegutgifter etter veglova. I skiltforskriften §§ 38-44 er det imidlertid gitt bestemmelser om betaling av egenandeler for utgifter til serviceskilt og visning til bedrifter o.l.

Serviceskilting og virksomhetsvisning til kommersiell virksomhet skjer etter søknad fra virksomheten, og krever innbetaling av egenandel før skiltene settes opp. Egenandelen dekker også skiltvedlikehold i 5 år. Ved endringer, eller ved skade etter mer enn 5 år, må vanligvis ny egenandel betales.

Bestemmelsene om egenandeler skal ikke endre på de faglige vurderinger som skal legges til grunn for en søknad om serviceskilt eller virksomhetsvisning. Vurderingen av skiltsøknaden skal skje ut fra gjeldende bestemmelser og trafikktekniske prinsipper. Skiltmyndigheten avgjør skilmengde og utforming av skiltingen, som f.eks. teksthøyde.

Det er en forutsetning for å kreve betaling at noen har bedt om skilting. Vegmyndigheten kan unnlate å kreve betaling etter §§ 39 og 40 hvis et av leddene i § 44 er oppfylt.

Vegmyndigheten bestemmer om det skal kreves egenandel etter § 42 ved endring av eksisterende skilt. Det bør unnlates å kreve betaling dersom beregnet egenandel synes urimelig i forhold til de endringer som må gjøres.

Egenandel utregnes og gjelder for hvert enkelt skilt som er nødvendig for den skilting det er søkt om. Med tekstlinje menes stedsnavn, virksomhetsnavn eller virksomhetstype som er angitt på skiltet. Avstandsangivelse på serviceskilt regnes ikke med som tekstlinje ved utregning av egenandelen.

Først når betaling av egenandel er registrert mottatt, vil skilt bli produsert og satt opp.

Ønsker søker endringer i skiltingen (tekst eller symboler), utløser dette krav om ny egenandel.

Finner vegmyndigheten behov for å endre skiltingen som følge av vegomlegging, tilpassing til annen skilting eller andre grunner, skal det ikke medføre krav om egenandel de første fem årene etter at skiltet er satt opp. Etter fem år kan det kreves ny egenandel ved all endring av skiltingen, uansett grunn.

7.4.3 Klagebehandling

Avgjørelser om oppsetting av trafikkskilt er formelt sett vedtak av en lokal forskrift. For forskrifter gjelder andre saksbehandlingsregler enn for enkeltvedtak. Avgjørelse ved behandling av søknader om serviceskilting og virksomhetsvisning har imidlertid så stor likhet med enkeltvedtak etter forvaltningsloven, at det er innført egen klageadgang på denne typen skiltsaker. Behandling av denne type saker kan også medføre krav om betaling av egenandel. Vedtak om betaling av egenandel er enkeltvedtak og kan derfor påklages etter forvaltningsloven. Søker som får godkjent skilting, eller som ønsker skilting opprettholdt ved utskifting av eksisterende skilt, skal gjøres oppmerksom på at det kan klages på fastsettelsen av egenandelen. Både for søker og skiltmyndighet er det enklest at samme type klagebehandling kan brukes for hele skiltsaken.

7.4.3.1 Klageadgang

Hva det kan klages på:

- Helt eller delvis avslag på søknad om oppsetting av serviceskilt eller virksomhetsvisning.
- Pålegg om endring av serviceskilt eller virksomhetsvisning, inklusive fjerning av slik skilting.
- Krav om egenandel og beregning av denne for slik skilting.

Hvem kan klage:

- Søker

Krav til klagen:

Klagen skal være skriftlig og må inneholde:

- Henvisning til det vedtak (brev) det klages på
- Beskrivelse av hva det klages på, f.eks.:
 - Avslag på søknad
 - Delvis avslag på søknad
 - Krav om egenandel
 - Størrelsen på egenandelen
- Kort begrunnelse for klagen
- Underskrift

Vegdirektoratet er klageinstans for riksveg og fylkesveg, men søker skal sende klagen til den enheten som først har truffet vedtak i saken.

7.5 Regler for bruk av de enkelte symboler

7.5.1 Serviceskilt

7.5.1.1 601 Lytt til radio

Figur 7.5.1.1—1 — 601 Lytt til radio

Krav 7.5.1.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 601 skal bare brukes som enkeltstående serviceskilt, og skal ikke kombineres med andre servicesymboler eller plasseres sammen med andre serviceskilt.

Krav 7.5.1.1—2 **SKAL**

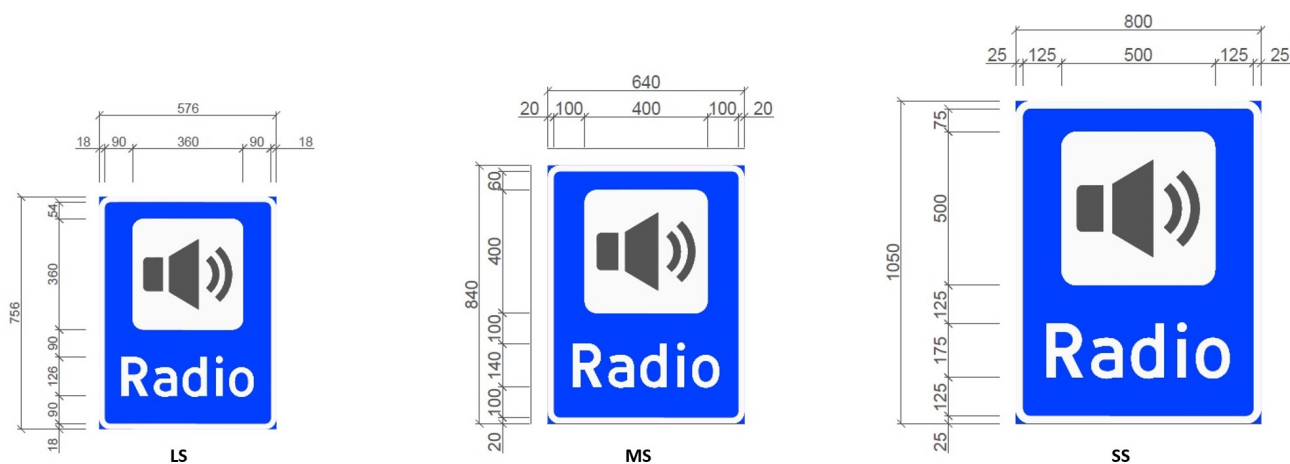
Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 601 skal bare brukes i tunneler utstyrt med egen antennekabel for sending av spesiell trafikkinformasjon. Skiltet kan settes opp tidlig i tunnelen og skal gjentas for hver 500 meter.

Krav 7.5.1.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet skal være variabelt. I normalsituasjon skal skiltet være mørkt. Skiltet skal suppleres med 1098 Gult blinksignal. Ved melding på radio skal skiltet og 1098 Gult blinksignal aktiveres.

Figur 7.5.1.1—2 — Skilt 601 Lytt til radio - størrelser

7.5.1.2 602 Førstehjelp

Figur 7.5.1.2—1 — 602 Førstehjelp

Krav 7.5.1.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 602 skal bare brukes på vegvisningsskilt for legevakt som har døgnbemannet akuttmottak.

Krav 7.5.1.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tekst som «Legevakt», «Sykehus», o.l. kan angis på vegvisningsskilt sammen med symbol 602. Navn på institusjonen kan angis dersom dette er nødvendig av vegvisningshensyn.

7.5.1.3 605 Nødtelefon

Figur 7.5.1.3—1 — 605 Nødtelefon

Symbol 605 kan brukes på serviceskilt som markerer sted med nødtelefon. Symbolet kan kombineres med symbol 606 Brannsløkkingsapparat og skilt 555 Havarilomme.

Krav 7.5.1.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Nødstasjoner i tunnel skal varsles med 605 Nødtelefon og 606 Brannsløkningsapparat. Skiltene skal være tosidige.

7.5.1.4 606 Brannslukningsapparat

Figur 7.5.1.4—1 — 606 Brannslukningsapparat

Symbol 606 kan brukes på serviceskilt som markerer sted med brannslukningsapparat som er satt opp av hensyn til de vegfarende. Symbolet kan kombineres med symbol 605 Nødtelefon og skilt 555 Havarilomme.

MERKNAD Se [krav 7.5.1.3—1](#)

7.5.1.5 608 Kjøretøyverksted

Figur 7.5.1.5—1 — 608 Kjøretøyverksted

Symbol 608 kan brukes for å vise til autorisert bilverksted i områder hvor verksteder er sjeldne.

Krav 7.5.1.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Verkstedet skal ikke bare reparere spesielle bilmerker.

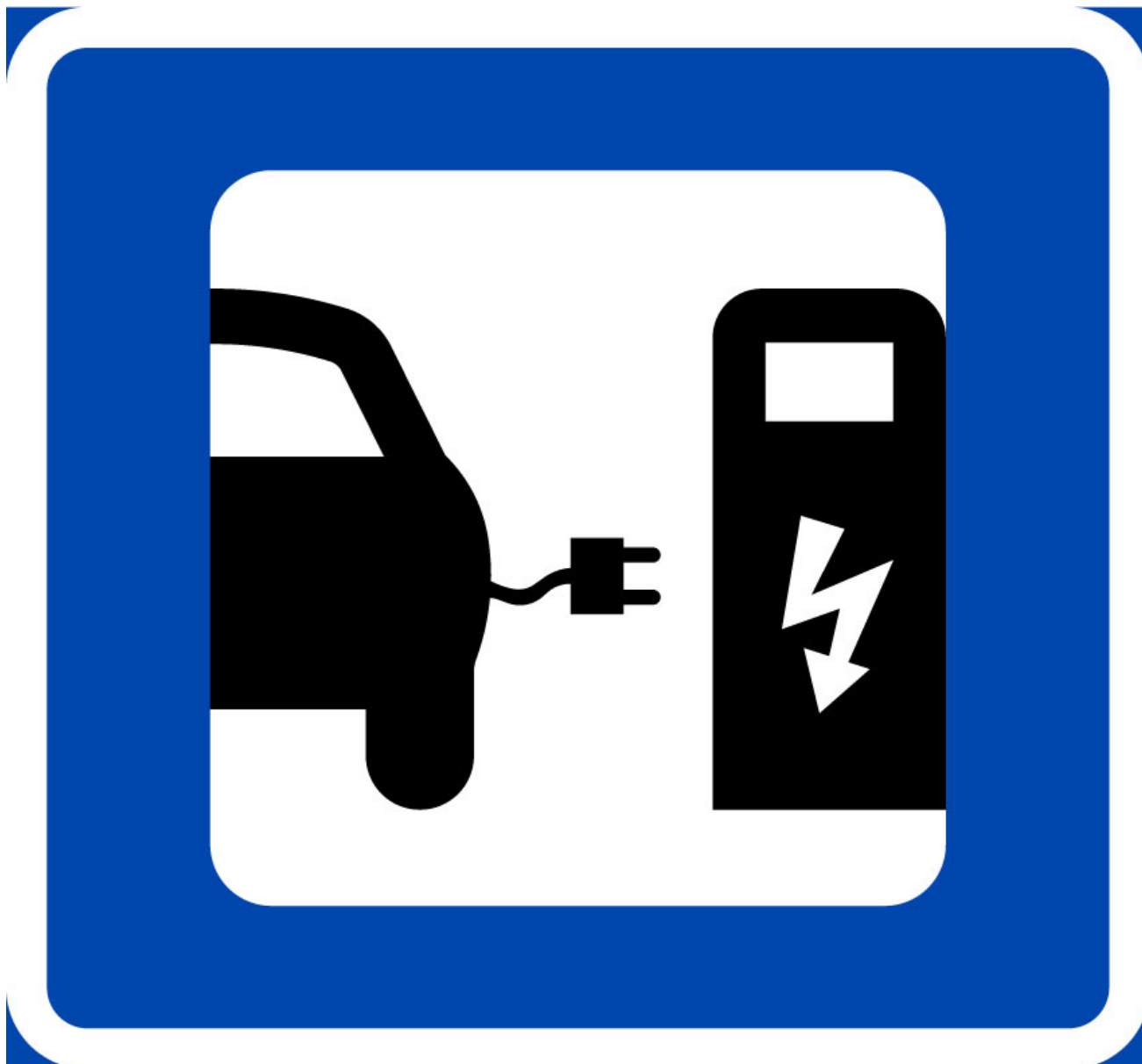
Symbol 608 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet, og stedsnavn kan angis.

Krav 7.5.1.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bedriftsnavn eller logo skal ikke vises.

7.5.1.6 609 Hurtiglading av motorvogn

Figur 7.5.1.6—1 — 609 Hurtiglading av motorvogn

Symbol 609 kan brukes for å vise til hurtigladepunkt.

Krav 7.5.1.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Følgene forhold skal være tilstede før symbolet kan brukes:

- Teoretisk maksimal ladeeffekt på minimum 43 kW
- Åpent for alle ladbare motorvogner som benytter seg av ikke-proprietære løsninger for hurtiglading
- Lading skal være mulig hele døgnet (døgnet rundt, nattevakt eller automat)

Symbol 609 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet, og stedsnavn kan angis.

7.5.1.7 610 Drivstoff

Figur 7.5.1.7—1 — 610.1 Drivstoff

Figur 7.5.1.7—2 — 610.2 Drivstoff (eks.)

Figur 7.5.1.7—3 — 610.2 Drivstoff (eks.)

Symbol 610.1 kan brukes for å vise til bensinstasjoner. Symbol 610.2 kan brukes for å vise til anlegg for den angitte typen drivstoff.

Krav 7.5.1.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 610 skal bare brukes for stasjoner hvor drivstoff er tilgjengelig hele døgnet (døgnåpent, nattvakt eller automat) i følgende tilfeller:

- 1) Til forvarsling og avkjøringsvegvisning for stasjoner på motorveger og motortrafikkveger. Forvarslet bør stå minst 1 km foran avkjøringspunktet. Betingelsene for slik skilting er følgende:
 - Stasjonen er anlagt for hovedsakelig å betjene trafikken på motorvegen/motortrafikkvegen.
 - Stasjonen er anlagt i direkte tilknytning til vegen, med egen av- og påkjøring eller med god adkomst via vegkryss.
- 2) Skilting med symbol 610.1 kan skje på andre veger dersom stasjonen eller stasjonens masteskilt ikke er synlig i tide for sikker avkjøring, og anlegget oppfyller de samme betingelsene som i pkt. 1.
- 3) Symbol 610.1 kan brukes for bensinstasjoner i områder hvor det er unormalt langt mellom stasjonene langs den aktuelle vegruten. Symbolet kan brukes på følgende måter:
 - a) På hvite avstandsskilt etter utfart fra tettsted med bensinstasjon – se skilt 725 Avstandsskilt.
 - b) På serviceskilt foran siste bensinstasjon før lengre strekning uten slikt tilbud med angivelse av avstanden til neste stasjon.
 - c) For vegvisning til stasjon som ligger ved annen veg, dersom samlet kjørelengde til/fra stasjonen er betydelig mindre enn avstanden til neste stasjon på vegruten.
- 4) Symbolene 610.2 kan brukes for å vise til anlegg som tilbyr alternativt drivstoff. Avstanden fra vegen det vises fra til anlegget bør ikke overstige 5 km, og dersom avstanden overstiger 500 meter bør den angis på vegviser.

Krav 7.5.1.7—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 610 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet, og stedsnavn kan angis. Bedriftsnavn, logo eller drivstoffmerke skal ikke vises. Det skal ikke vises til andre alternative drivstofftyper enn LPG, LBG, CNG, CBG eller H2. Symbol 610.2 kan brukes i kombinasjon med symbol 610.1.

7.5.1.8 611 Toalettømmeanlegg

Figur 7.5.1.8—1 — 611 Toalettømmeanlegg

Symbol 611 kan brukes for å vise til anlegg som kan ta imot toalettavfall fra aktuelle kjøretøytyper; campingvogner, bobiler og busser, og for å markere hvor selve mottaksanlegget er plassert inne på et serviceanlegg.

Krav 7.5.1.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Anlegget skal være godkjent av kommunen som mottak for alle aktuelle typer toalettavfall.

Krav 7.5.1.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Anlegget skal være allment tilgjengelig for mottak av toalettavfall i normal åpningstid for serviceanlegg og ha tilfredsstillende avkjørselsforhold og manøvreringsplass for campingvogner, bobiler og busser.

Symbolet kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med andre servicesymboler.

7.5.1.9 612 Toalett

Figur 7.5.1.9—1 — 612 Toalett

Symbol 612 kan brukes for å vise til offentlig toalett som ikke ligger på rasteplass, eller til privat toalett hvor vegmyndighetene har inngått særskilt avtale om at toalettet kan brukes av alle vegfarende.

Krav 7.5.1.9—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Toalettet skal være tilgjengelig hele døgnet og skal være tilgjengelig for rullestolbrukere.

Krav 7.5.1.9—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet skal ikke brukes sammen med symbolene 610 Drivstoff eller 616 Spisested, fordi det forutsettes at toaletter der er tilgjengelig for de vegfarende.

Symbol 612 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt.

7.5.1.10 613 Rasteplass

Figur 7.5.1.10—1 — 613.1 Rasteplass

Figur 7.5.1.10—2 — 613.2 Rasteplass

Krav 7.5.1.10—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 613 skal brukes for å angi rasteplasser som oppfyller følgende standardkrav:

- ligger i direkte tilknytning til vegen
- er fysisk atskilt fra kjørebanen med rekkverk eller grøntareal
- minst er utstyrt med flere bord og benker, samt avfallsdunk

Krav 7.5.1.10—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 613.2 skal brukes når rasteplassen har toalett. Toalettet skal være tilgjengelig for rullestolbrukere.

Krav 7.5.1.10—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På veger med ÅDT>3000 (SDT>5000) skal det bare skiltes for den trafikketning som får rasteplassen på sin høyre side.

Krav 7.5.1.10—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Rasteplasser skal forvarsles i en avstand på minst 1 km og maksimalt 2 km.

Andre servicetilbud på eller i tilknytning til rasteplassen kan også angis, f.eks. bensinstasjon. For hovedrasteplasser kan navn angis over symbolene på skiltet.

Krav 7.5.1.10—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Sammen med forvarslingen skal avstanden til neste rasteplass med tilsvarende eller bedre servicetilbud angis.

Symbol 613 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt.

Figur 7.5.1.10—3 — Serviceskilt med symbol 613.2 Rasteplass

7.5.1.11 614 Enklere servering

Figur 7.5.1.11—1 — 614 Enklere servering

Symbol 614 kan brukes for:

- meget enkle kafeer
- spisesteder som ikke serverer varm mat, eller som bare serverer enkle varme retter
- forvarsling av kiosk

Symbolet kan brukes på serviceskilt, og om nødvendig også på vegviser ved avkjørsel. Type serveringssted kan angis på skiltet.

Følgende krav skal være oppfylt for at virksomheten kan skiltes til:

- Virksomheten skal ha kommunal bevilling til å drive slik virksomhet i henhold til serveringsloven, og være åpent for alle vegfarende minst 8 timer hver dag
- Det skal bare vises til steder som ligger inntil den vegen det skiltes på.
- Symbolet skal ikke brukes i forbindelse med bensinstasjoner eller campingplasser
- Bedriftsnavn skal ikke vises

7.5.1.12 616 Spisested

Figur 7.5.1.12—1 — 616 Spisested

Symbol 616 kan brukes for spisesteder hvor det serveres varme middagsretter i egne lokaler med bord og stoler.

Krav 7.5.1.12—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Virksomheten skal ha kommunal bevilling til å drive slik virksomhet i henhold til serveringsloven og bør være åpent for vegfarende minst 8 timer hver dag.

Krav 7.5.1.12—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet skal ikke brukes for hoteller og andre overnattingssteder hvor servering bare er tilgjengelig i de faste spisetidene for stedets gjester.

Krav 7.5.1.12—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden fra vegen det vises til fra spisestedet skal ikke overstige 5 km, og avstanden skal angis på vegviser. I mer spredtbygde områder kan det vises til steder som ligger lenger fra vegen. I slike tilfeller må det vurderes hvor langt det er mellom spisestedene langs den vegen det vises fra.

Symbol 616 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet. Stedsnavn kan angis. Bedriftsnavn kan vises i stedet for stedsnavn dersom dette er nødvendig for å skille mellom flere anlegg.

7.5.1.13 Fellesbestemmelser for symbolene 618, 621 og 622

Krav 7.5.1.13—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbolene 618 Campingplass, 621 Bobilplass og 622 Campinghytter kan bare brukes for steder som kan dokumentere at de tilfredsstiller minstekravene for godkjenning av slike steder i regler utarbeidet av NHO Reiseliv.

Krav 7.5.1.13—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Det kan bare vises til steder som ligger inntil ca. 10 km fra den vegen det vises fra. I mer spredtbygde områder kan det vises til steder over lenger avstand.

Symbolene 618, 621 og 622 kan kombineres på samme skilt. Det viktigste tilbudet vises som første symbol.

Stedsnavn eller navn på serviceanlegget kan angis, men uten tilleggsord som «camp», «camping», «campingplass» o.l. Stjerner som angir standard eller initialer for den organisasjon som plassen er tilknyttet skal ikke vises.

Symbolene 618, 621 og 622 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolene kan også kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet.

Figur 7.5.1.13—1 — Eksempel på serviceskilting for campingsanlegg: Stort anlegg med alle typer tilbud

Figur 7.5.1.13—2 — Eksempel på serviceskilting for campingsanlegg: Hovedsakelig hytteutleie, men også teltplasser

7.5.1.14 618 Campingplass

Figur 7.5.1.14—1 — 618 Campingplass

Symbol 618 kan brukes for campingplasser som er tilrettelagt for telt, campingvogner og bobiler. Plassen kan i tillegg ha campinghytter.

Krav 7.5.1.14—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Campingplassen skal kunne dokumentere at den oppfyller kvalitetskravene for en stjerne, jf. godkjenningsregler utarbeidet av NHO Reiseliv. Campingplasser som søker om serviceskilt skal selv dokumentere at de tilfredsstiller kravene i form av et egenerklæringsskjema. Det er ikke nødvendig at campingplassen er tilknyttet NHO Reiseliv, NAF eller andre.

7.5.1.15 621 Bobilplass

Figur 7.5.1.15—1 — 621 Bobilplass

Symbol 621 kan brukes for plasser som har minst 8 plasser som er spesielt beregnet for oppstilling av bobiler, og som ikke er beregnet for oppstilling av campingvogner.

Krav 7.5.1.15—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Plassene skal ha vannforsyning og avfallsmottak, og skal ikke ha lengre avstand fra nærmeste mottaksanlegg for toalettavfall enn 3 km.

7.5.1.16 622 Campinghytter

Figur 7.5.1.16—1 — 622 Campinghytter

Symbol 622 på serviceskilt kan brukes for steder som driver utleie av campinghytter, og som kan dokumentere at det oppfyller kvalitetskravene for en stjerne, jf. godkjenningsregler utarbeidet av NHO Reiseliv.

Krav 7.5.1.16—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Steder med færre enn 4 utleiehytter kan bare bruke vegviser i avkjørsel.

Krav 7.5.1.16—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Stedet skal dokumentere at det er godkjent som foretak som driver utleie av overnattingstilbud.

Figur 7.5.1.16—2 — Vegvisning til "Hytte"

7.5.1.17 624 Vandrerhjem

Figur 7.5.1.17—1 — 624 Vandrerhjem

Symbol 624 kan brukes for vandrerhjem som drives av organisasjon tilsluttet Hostelling International, eller som kan dokumentere at de oppfyller de samme kvalitetskrav som stilles av Hostelling International, og som tilfredsstiller myndighetenes krav til overnattingsbedrifter.

Symbol 624 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet, og stedsnavn kan angis.

7.5.1.18 625 Rom og frokost

Figur 7.5.1.18—1 — 625 Rom og frokost

Symbol 625 kan brukes for overnattingssteder som tilbyr enkel servering (frokost) til sine overnattingsgjester.

Krav 7.5.1.18—1 **SKAL**

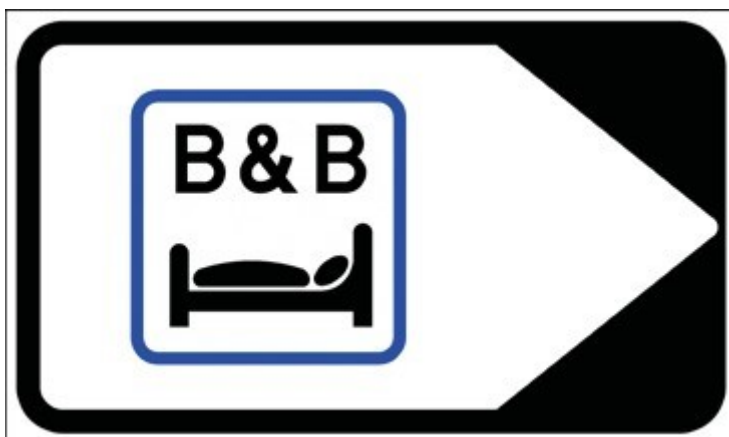
Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 625 kan bare brukes på vegviser i avkjørsel. Avstand over 200 meter bør angis på skilt. Navn på overnattingssted kan angis.

Krav 7.5.1.18—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Stedet skal ikke ligge mer enn 1 km fra avkjørselen. Stedet skal dokumentere at det er godkjent som foretak som driver utleie av overnattingstilbud.

Figur 7.5.1.18—2 — Vegviserfly for symbol 625 Rom og frokost

7.5.1.19 626 Overnatningssted

Figur 7.5.1.19—1 — 626 Overnatningssted

Symbol 626 kan brukes for overnatningssteder som tilfredsstiller myndighetenes krav til slik virksomhet.

Krav 7.5.1.19—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Det kan vises til overnatningssteder som ligger inntil ca. 10 km fra den vegen det vises fra, og som hovedsakelig betjener trafikken på denne vegen. I svært spredtbygde områder kan det vises over lengre avstand.

Symbol 626 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet.

Stedsnavn eller bedriftens art (Hotell, Motell, Fjellstue o.l.) kan angis. Bedriftsnavn kan i stedet vises dersom det er nødvendig for å skille mellom flere virksomheter.

Krav 7.5.1.19—2 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Stedet skal være godkjent som virksomhet som driver forretningsmessig utleie av overnattingstilbud.

Krav 7.5.1.19—3 **SKAL** Gjeldende fra 10.12.2024
Mindre herberger med inntil 4 rom og 8 senger kan bare gis tillatelse til bruk av vegviser i avkjørsel.

Krav 7.5.1.19—4 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Stedet skal ikke ligge mer enn 1 km fra avkjørselen.

Krav 7.5.1.19—5 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Avstand over 200 meter skal angis på vegvisningsskilt.

Figur 7.5.1.19—2 — Serviceskilt med symbol 626 Overnattingssted

Figur 7.5.1.19—3 — Serviceskilt med symbol 626 Overnatningssted

7.5.1.20 635 Informasjon

Figur 7.5.1.20—1 — 635 Informasjon

Symbol 635 kan brukes for å vise til informasjonskart og andre informasjonstavler av særlig interesse for turister eller andre vegfarende. Symbolet kan også vises på informasjonstavle.

Symbol 635 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt.

Krav 7.5.1.20—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På vanlige serviceskilt skal det angis tekst om informasjonens art (turistinformasjon), eller det sted informasjonen gjelder. I det siste tilfellet bør symbolet ikke kombineres med andre servicesymboler. På serviceskilt som plasseres i kombinasjon med skilt 727 Stedsnavnskilt, skal slik tekst sløyfes.

Figur 7.5.1.20—2 — Serviceskilt med symbol 635 Informasjon

Figur 7.5.1.20—3 — Serviceskilt med stedsnavn og symbol 635 Informasjon

7.5.1.21 637 Turistkontor

Figur 7.5.1.21—1 — 637 Turistkontor

Krav 7.5.1.21—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 637 kan brukes for å vise til turistinformasjonskontor som har autorisasjon i klasse 1 fra «Autorisasjonsstyret for turistinformasjonskontorer i Norge». Symbolet skal ikke brukes for andre turistkontor.

Symbol 637 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt.

På serviceskilt kan det angis hvilket sted eller område det gis informasjon for. I så fall anbefales det ikke at symbolet kombineres med andre servicesymboler enn symbol 635.

Figur 7.5.1.21—2 — Serviceskilt med symbol 637 Turistkontor

Figur 7.5.1.21—3 — Serviceskilt med symbol 637 Turistkontor

7.5.1.22 638 Døgnhvileplass

Figur 7.5.1.22—1 — 638 Døgnhvileplass

Symbol 638 kan brukes for å vise til døgnhvileplass for tungtransport. Symbolet kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Symbolet kan kombineres med symboler for andre servicetilbud på stedet, og stedsnavn kan angis.

Krav 7.5.1.22—1 **SKAL**

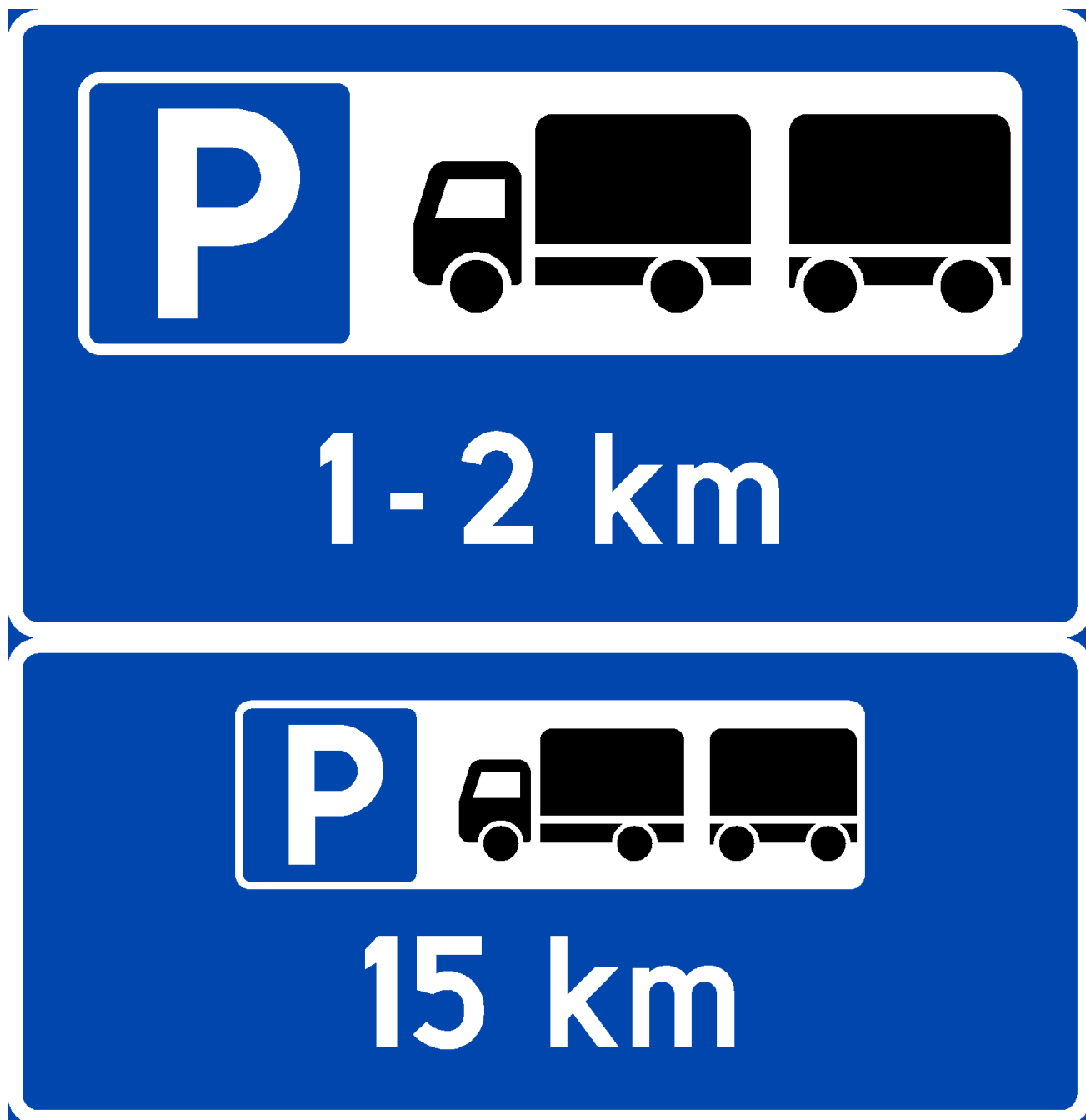
Gjeldende fra 10.12.2024

Symbolet skal bare brukes når alle følgende kriterier er tilfredsstilt:

- Plassen skal være åpen for alle førere av tunge kjøretøy som er underlagt bestemmelsene om kjøre- og hviletid, og tilgjengelig 24 timer i døgnet.
- Bredder, lengder, svingradier m.m. skal være dimensjonert for største tillatte kjøretøy for tilhørende veg.
- Avkjøring og påkjøring fra offentlig veg skal være i henhold til vegnormalene.
- Det skal være toaletter, vask og dusj.
- Plassen skal være belyst.
- Det skal være en tavle som viser kontakttelefon og nødnumre.

MERKNAD Se [V136 Døgnhvileplasser](#) for ytterligere informasjon.

Størrelsen på symbolet tilsvarer 3 ordinære servicesymboler ved siden av hverandre, se [figur 7.3.7.5](#)
—3

Figur 7.5.1.22—2 — Symbol 638 på serviceskilt med avstand

7.5.1.23 640.10 Severdighet

Figur 7.5.1.23—1 — 640.10 Severdighet

Symbol 640.10 kan brukes for severdighet som er betydningsfull eller interessant for mer enn noen få spesielt interesserte, f.eks., fortidsminne, historisk byggverk eller spesielt naturfenomen.

Krav 7.5.1.23—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet skal ikke brukes for rent kommersielle anlegg som fornøylesparker.

Krav 7.5.1.23—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Severdigheten skal være vurdert og anbefalt av kompetent myndighet på fylkesnivå, f.eks. fylkeskonservator eller miljøvernavdeling.

Krav 7.5.1.23—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Utendørs severdigheter skal være tilgjengelig døgnet rundt, hvis det ikke på grunn av fare for hærverk eller lignende er behov for å stenge stedet om natten. Utendørs severdigheter skal ha informasjonstavler som gir fylldig informasjon om stedet på flere språk.

Krav 7.5.1.23—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Severdigheter som hovedsakelig er innendørs, skal være åpne for publikum minst 5 dager i uken i turistsesongen, og skal være tilgjengelig etter avtale ellers i året. Informasjon om stedet skal være tilgjengelig på flere språk, også når stedet er stengt.

Krav 7.5.1.23—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 640.10 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Navn og/ eller art av severdighet skal angis.

640.101 og 640.102 kan brukes istedenfor 640.10 for steder som er innehavere av disse symbolene.

Figur 7.5.1.23—2 — Serviceskilt med symbol 640.10 Severdighet

Figur 7.5.1.23—3 — Serviceskilt med symbol 640.10 Severdighet

7.5.1.24 Spesiell severdighet

For severdigheter av internasjonal eller særlig stor nasjonal betydning kan Vegdirektoratet godkjenne bruk av annet symbol enn symbol 640.10 for bruk på serviceskilt og vegvisningsskilt. Dette kan for eksempel være svært kjente severdigheter med over 100.000 besøkende i året.

Figur 7.5.1.24—1 — Spesiell severdighet med eget symbol

7.5.1.25 640.12 Museum/galleri

Figur 7.5.1.25—1 — 640.12 Museum/galleri

Symbol 640.12 kan brukes for alle museer som:

- tilfredsstiller fellesbestemmelsene for symbol 640
- er åpent minst 5 dager i uken i turistsesongen og ellers etter avtale
- og som er anbefalt av fylkeskommunal kulturmyndighet

Symbol 640.12 kan også brukes for gallerier som har en stor avdeling med faste eller skiftende utstillinger som ikke er salgsutstillinger. Det stilles samme krav til åpningstid som for museum.

Krav 7.5.1.25—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 640.12 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Navn og/ eller museumsart skal angis på serviceskilt og på de første vegvisningsskiltene som viser til stedet.

Figur 7.5.1.25—2 — Serviceskilt med symbol 640.12 Museum/galleri

7.5.1.26 640.20 Utsiktspunkt

Figur 7.5.1.26—1 — 640.20 Utsiktspunkt

Symbol 640.20 kan brukes for å forvarse eller vise til utsiktspunkt.

Krav 7.5.1.26—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal bare skiltes til plass inntil vegen, hvis ikke utsiktspunktet er meget godt kjent eller har en helt spesiell kvalitet. I så fall skal avstand til parkeringsplass angis på vegviser.

Krav 7.5.1.26—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke vises til utsiktspunkt som har mer enn 500 meter gangavstand fra parkeringsplass. Gangveg fram til utsiktspunktet anbefales å være tilrettelagt for rullestol og være godt merket.

Symbol 640.20 kan brukes på serviceskilt og vegvisningsskilt. Navn kan angis på skilt.

Figur 7.5.1.26—2 — Bruk av symbol 640.20 Utsiktspunkt

Figur 7.5.1.26—3 — Bruk av symbol 640.20 Utsiktspunkt

7.5.1.27 640.30 Naturvernområde

Figur 7.5.1.27—1 — 640.30 Naturvernområde

Symbol 640.30 kan brukes for å vise til startpunkt for tur, utsiktspunkt og informasjon tilknyttet naturvernområde eller til besøkssenter autorisert av Miljødirektoratet.

Krav 7.5.1.27—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Verneform skal kun framgå av skiltingen når det skiltes til visningsmål tilknyttet nasjonalpark eller naturreservat.

Krav 7.5.1.27—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved skilting til startpunkt for tur kan symbolet bare kombineres med symbol 650.20 og/eller 650.21.

Krav 7.5.1.27—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved skilting til informasjonspunkt kan symbolet bare kombineres med symbol 635.

Krav 7.5.1.27—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved skilting til utsiktspunkt kan symbolet bare kombineres med symbol 640.20.

Krav 7.5.1.27—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved skilting til autorisert besøkssenter kan symbolet bare kombineres med symbol 614 eller symbol 616. Benevnelsen besøkssenter etterfølges av aktuelt tema. Det skal ikke brukes stedsnavn på skilt for besøkssenter.

Figur 7.5.1.27—2 — Eksempel på skilt der symbol 640.30 er brukt

Figur 7.5.1.27—3 — Eksempel på skilt der symbol 640.30 er brukt

Figur 7.5.1.27—4 — Eksempel på skilt der symbol 640.30 er brukt

Figur 7.5.1.27—5 — Eksempel på skilt der symbol 640.30 er brukt

7.5.1.28 640.101 Verdensarv

Figur 7.5.1.28—1 — 640.101 Verdensarv

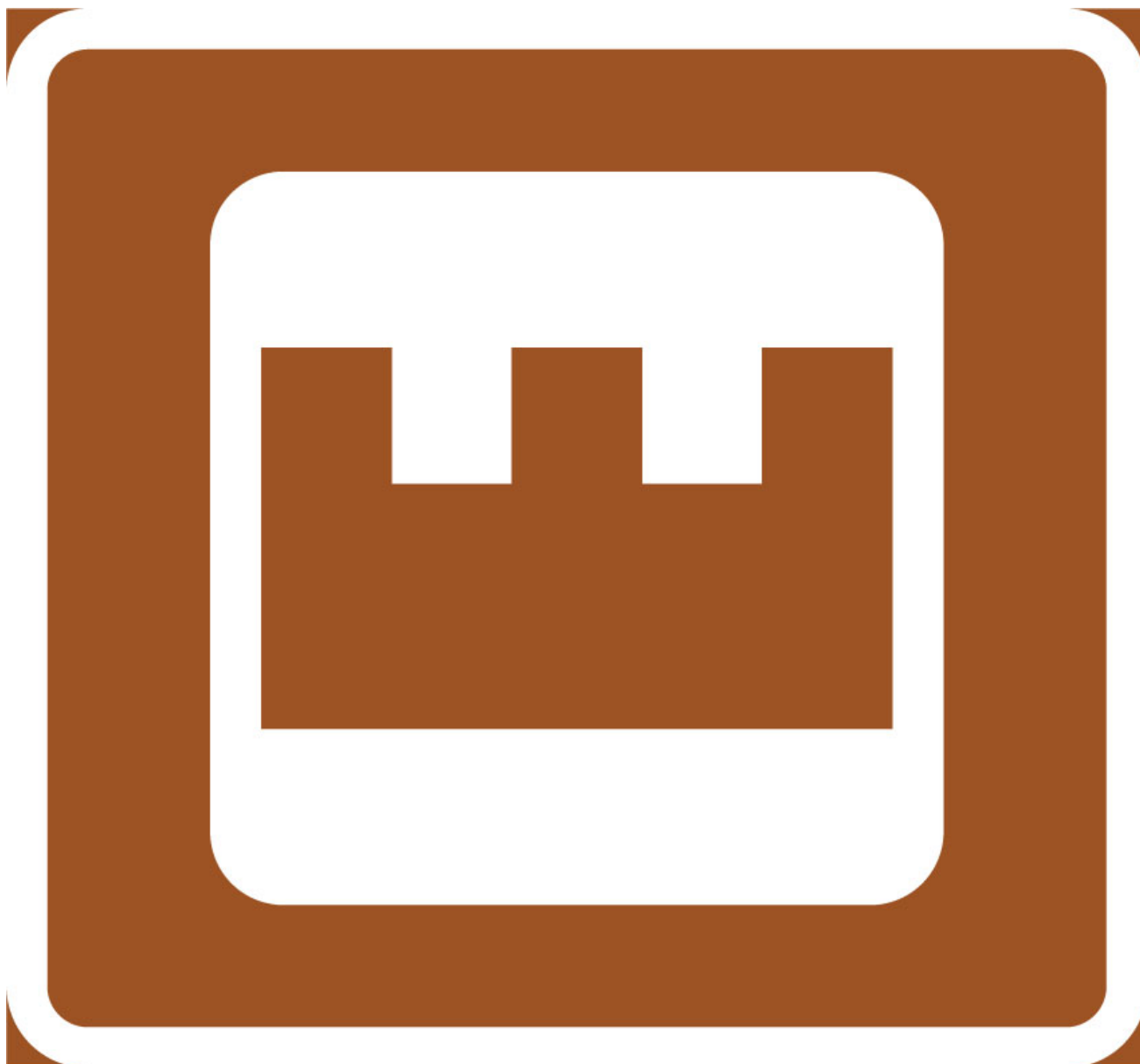
For steder som står på UNESCOs liste over verdensarvsteder kan UNESCOs symbol for «World Heritage Site» brukes sammen med navnet på stedet.

Krav 7.5.1.28—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vegdirektoratet skal i hvert enkelt tilfelle godkjenne bruken av dette symbolet. I noen tilfeller kan verdensarvsymbolet erstattes med et eget symbol for stedet, men dette skal også godkjennes av Vegdirektoratet. Skiltingens omfang og detaljutforming skal vurderes av den enkelte skiltmyndighet.

7.5.1.29 640.102 Nasjonale festningsverk

Figur 7.5.1.29—1 — 640.102 Nasjonale festningsverk

Krav 7.5.1.29—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 640.102 skal bare brukes av festninger som står på Forsvarsbyggs liste over nasjonale festningsverk.

7.5.1.30 650.10 Badeplass

Figur 7.5.1.30—1 — 650.10 Badeplass

Symbol 650.10 kan brukes for å angi offentlig badeplass eller annen badeplass som kommunen ønsker å vise til og som er åpen for alle vegfarende.

Symbolet kan brukes på hvite vegvisningsskilt, eller på blått eller brunt serviceskilt hvis slikt skilt likevel skal settes opp for andre tilbud på det aktuelle stedet.

Navn på badeplassen kan angis, men uten tilleggsord som bad, badestrand o.l.

Innendørs badeanlegg kan ikke skiltes med symbol 650.10, men kan få vegvisning med vegvisningssymbol 790.20 Svømmehall.

Figur 7.5.1.30—2 — Bruk av symbol 650.10 Badeplass

Figur 7.5.1.30—3 — Bruk av symbol 650.10 Badeplass

7.5.1.31 650.11 Fiskeplass

Figur 7.5.1.31—1 — 650.11 Fiskeplass

Symbol 650.11 kan brukes for å vise til fiskeplass som er åpen for alle vegfarende, og hvor det kan fiskes fra land.

Krav 7.5.1.31—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av symbolet skal være anbefalt av lokal friluftsf- eller turistorganisasjon. Det kan skiltes til kommersielle fiskeanlegg, men det skal da være mulig for alle vegfarende å få adgang mot betaling på stedet. Det skal ikke skiltes til rene salgssteder for fiskekort.

Symbolet kan brukes på hvite vegvisningsskilt eller på blått eller brunt serviceskilt hvis slikt skilt likevel settes opp for andre tilbud på det aktuelle stedet. Navn på anlegget kan angis.

Figur 7.5.1.31—2 — Bruk av symbol 650.11 Fiskeplass

Figur 7.5.1.31—3 — Bruk av symbol 650.11 Fiskeplass

7.5.1.32 650.20 Tursti

Figur 7.5.1.32—1 — 650.20 Tursti

Symbol 650.20 kan brukes for å vise til utgangspunkt for merket turveg/ tursti.

Krav 7.5.1.32—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På stedet skal det være informasjonstavle som viser tilbudet av merkede turveger og -stier i området.

Krav 7.5.1.32—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet kan også brukes sammen med navn på kjent turmål som nås fra utgangspunktet. I så fall skal symbolet brukes sammen med symbol 767 Parkering for å markere at det vises til parkeringsplass for turer til dette målet, og at det ikke viser bilveg til turmålet.

Krav 7.5.1.32—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av symbolet skal være anbefalt av turist- eller friluftsjorganisasjon som dekker flere kommuner, samt av den kommune hvor stedet ligger.

Symbolet kan brukes på hvite vegvisningsskilt eller på blått eller brunt serviceskilt hvis slikt skilt likevel settes opp for andre tilbud på det aktuelle stedet.

7.5.1.33 650.21 Skiløype

Figur 7.5.1.33—1 — 650.21 Skiløype

Symbol 650.21 kan brukes for å vise til utgangspunkt for merket skiløype.

Krav 7.5.1.33—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På stedet skal det være informasjonstavle som viser tilbudet av merkede skiløyper i området.

Krav 7.5.1.33—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet kan også brukes sammen med navn på kjent turmål som nås fra utgangspunktet. I så fall skal symbolet brukes sammen med symbol 767 Parkering for å markere at det viser til parkeringsplass for turer til dette målet, og at det ikke viser til bilveg til turmålet.

Krav 7.5.1.33—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av symbolet skal være anbefalt av turist- eller friluftsjorganisasjon som dekker flere kommuner, samt av den kommune hvor stedet ligger.

Symbolet kan brukes på hvite vegvisningsskilt eller på blått eller brunt serviceskilt hvis slikt skilt likevel settes opp for andre tilbud på det aktuelle stedet. Det er ikke nødvendig å tildekke symbolet om sommeren dersom parkeringstilbudet kan brukes.

Figur 7.5.1.33—2 — Bruk av symbolene 650.20 Tursti og 650.21 Skiløype

7.5.1.34 650.22 Sykkelløype

Figur 7.5.1.34—1 — 650.22 Sykkelløype

Symbol 650.21 kan brukes for å vise til utgangspunkt for merket sykkelløype.

Krav 7.5.1.34—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På stedet skal det være informasjonstavle som viser tilbudet av merkede sykkelløyper i området.

Krav 7.5.1.34—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bruk av symbolet skal være anbefalt av turist- eller friluftsforskningsorganisasjon som dekker flere kommuner, samt av den kommune hvor stedet ligger.

Symbolet kan brukes på hvite vegvisningsskilt eller på blått eller brunt serviceskilt hvis slikt skilt likevel settes opp for andre tilbud på det aktuelle stedet. Det er ikke nødvendig å tildekke symbolet om vinteren dersom parkeringstilbudet kan brukes.

7.5.1.35 650.40 Gardsmat/bygdeturisme

Figur 7.5.1.35—1 — 650.40 Gardsmat/bygdeturisme

Symbol 650.40 kan brukes for å vise til bygdeturismevirksomhet. Med bygdeturisme menes:

- overnattings- og/eller serveringstilbud på landsbygda med tilknytning til primærnæringene
- salg av matprodukter produsert under betegnelsen «gardsmat», «lokalmat» eller «tradisjonsmat»
- spesielle aktivitetstilbud med utgangspunkt i primærnæringene

Krav 7.5.1.35—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet kan bare brukes av virksomheter som enten kan vise til at de tilfredsstiller kravene for å bli medlem eller som er medlem av HANEN, se www.hanen.no/veghanen. Godkjent egenerklæring fra HANEN skal ligge ved søknaden. HANEN er ansvarlig for å føre register over godkjente bedrifter. Kopi av svarbrev til søker sendes til HANEN.

Symbolet kan brukes på hvite vegvisningsskilt som viser til virksomheten, hvis stedet oppfyller kravene for virksomhetsvisning. Symbolet kan kombineres med andre servicesymboler for stedet. Navn på stedet eller en beskrivelse av tilbudet kan angis.

Symbolet kan brukes på blått serviceskilt hvis stedet tilfredsstiller kravene for ett eller flere av symbolene 614 Enklere servering, 616 Spisested, 618 Cam- pingplass, 621 Bobilplass, 622 Campinghytter eller 626 Overnattingssted.

Krav 7.5.1.35—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Serviceskiltet skal ha utfyllende tekst under symbolene med navn på stedet eller en beskrivelse av tilbudet. Hvis det er flere typer tilbud på stedet, kan gårdsnavn eller lignende angis. Hvis det hovedsakelig er ett tilbud, som f.eks. salg av gardsmat eller ridetilbud, kan et stikkord som beskriver virksomheten brukes.

Symbolet kan brukes på brune service- eller vegvisningsskilt bare hvis andre regler tilsier bruk av slike skilt for det aktuelle stedet, f.eks. hvis stedet tilfredsstiller kravene for severdighetsskilting.

Figur 7.5.1.35—2 — Bruk av symbol 650.40 Gardsmat/bygdeturisme

Figur 7.5.1.35—3 — Bruk av symbol 650.40 Gardsmat/bygdeturisme

7.5.1.36 650.41 Olavsrosa

Figur 7.5.1.36—1 — 650.41 Olavsrosa

Krav 7.5.1.36—1 **SKAL**

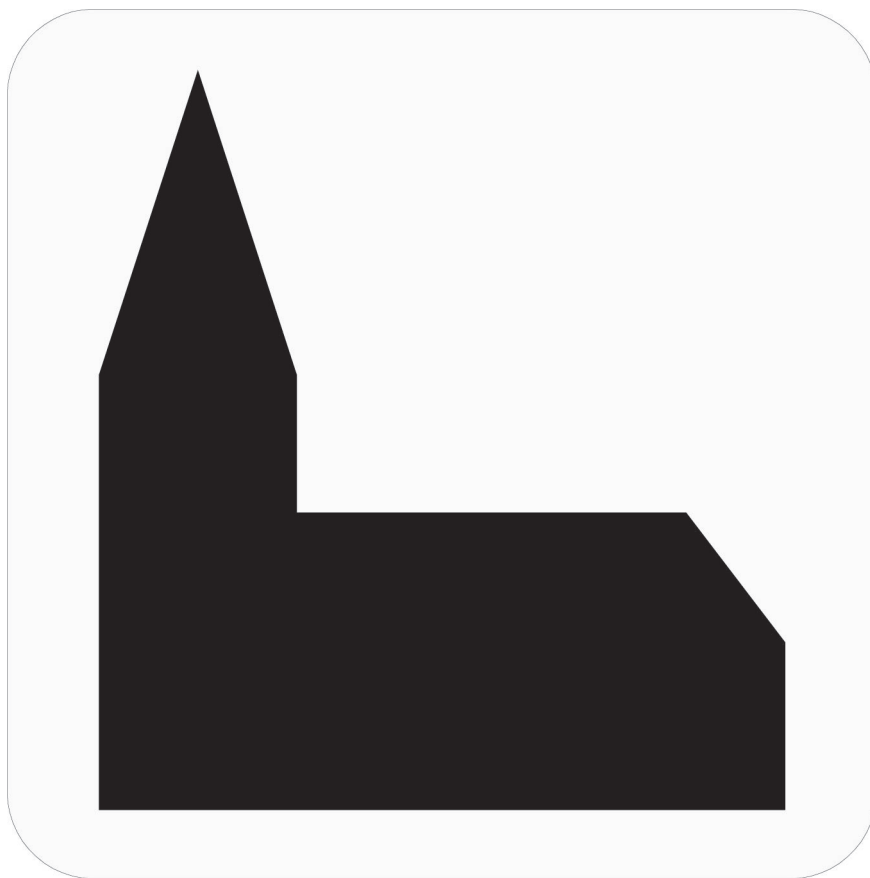
Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol 650.41 skal bare brukes av steder som er innehaver av Olavsrosa (Norsk kulturarvs kvalitetsmerke).

7.5.2 Vegvisningssymboler

Vegvisningssymbolene i 790-serien kan brukes på hvite vegvisningsskilt eller på hvitt felt på gule eller blå vegvisningsskilt.

7.5.2.1 790.10 Kirke

Figur 7.5.2.1—1 — 790.10 Kirke

Symbol 790.10 kan brukes for visning til vigslede kirker og kapell.

Krav 7.5.2.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet skal ikke benyttes for forsamlingslokaler, bedehus, ikke-kristne trossamfunn eller lignende.

Krav 7.5.2.1—2 **SKAL**

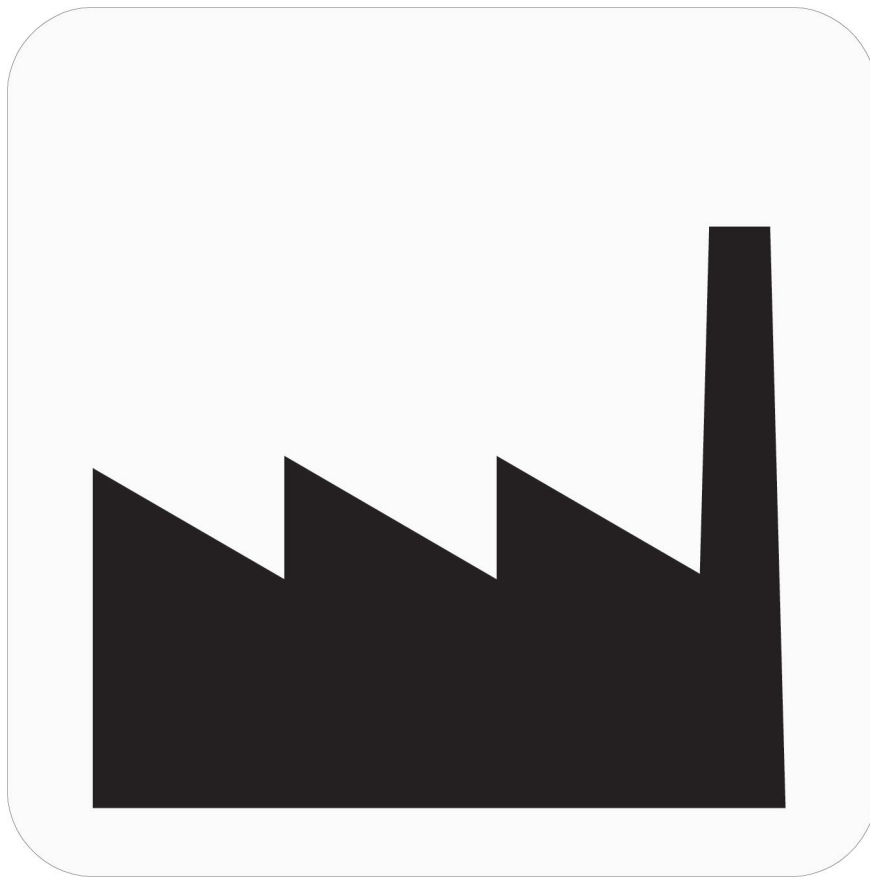
Gjeldende fra 01.06.2023

Navn på kirken skal angis i tillegg til symbolet, hvis det ikke står sammen med geografisk visning til samme sted.

Symbolet kan brukes i kombinasjon med symbol 640.10 Severdighet på brunt serviceskilt eller brunt vegvisningsskilt.

For stavkirker er det utarbeidet et eget symbol. For eventuell bruk av dette, ta kontakt med Vegdirektoratet.

7.5.2.2 790.15 Næringsområde

Figur 7.5.2.2—1 — 790.15 Næringsområde

Symbolet 790.15 kan brukes for visning til næringsområder.

Visning til næringsområder erstatter visning til de enkelte bedrifter i et område med mer enn 2 enkeltbedrifter. Symbolet kan suppleres med navn godkjent av kommunen.

Krav 7.5.2.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet skal bare brukes på skilt som viser til klart avgrenset område hvor det hovedsakelig er næringsvirksomhet

Næringsområder kan inneholde industri, lager og kontor. Symbolet kan kombineres med 790.16.

Figur 7.5.2.2—2 — Bruk av symbolene 790.10 Kirke og 790.15 Næringsområde

7.5.2.3 790.16 Kjøpesenter

Figur 7.5.2.3—1 — Skilt 790.16 Kjøpesenter

Symbol 790.16 kan brukes for visning til kjøpesentre. Med kjøpesenter menes en samling av butikker innen detaljhandel på ett sted som markedsføres som en enhet under et eget navn, samt varehus innen detaljhandel som tilbyr et bredt spekter av varer.

Symbolet kan suppleres med senterets navn. Symbolet kan kombineres med 790.15.

7.5.2.4 790.20 Svømmehall

Figur 7.5.2.4—1 — 790.20 Svømmehall

Symbol 790.20 kan brukes for vegvisning til svømmehall eller badeanlegg som er åpen for publikum minst 5 ganger per uke. Navn på svømmehallen kan angis.

7.5.2.5 790.30 Alpinanlegg

Figur 7.5.2.5—1 — 790.30 Alpinanlegg

Symbol 790.30 kan brukes for vegvisning til alpinanlegg. Navn på anlegget kan angis.

7.5.2.6 790.31 Hoppbakke

Figur 7.5.2.6—1 — 790.31 Hoppbakke

Symbol 790.31 kan brukes for vegvisning til hoppbakkeanlegg. Navn på anlegget kan angis.

7.5.2.7 790.32 Skistadion

Figur 7.5.2.7—1 — 790.32 Skistadion

Symbol 790.32 kan brukes for vegvisning til skistadion med preparerte trenings- og konkurranseløyper. Navn på anlegget kan angis.

7.5.2.8 790.40 Golfbane

Figur 7.5.2.8—1 — 790.40 Golfbane

Symbol 790.40 kan brukes for vegvisning til golfbane som har minst 9 hull og som er åpen for andre enn bare medlemmer. Navn på anlegget kan angis.

7.6 Vedlegg 1: Eksempler på beregning av egenandeler

Figur 7.6—1 — Eksempel 1

Serviceskilt størrelse MS:		
2 symboler	à kr 2400	kr 4800
En tekstlinje 140 mm	à kr 2400	kr 2400
SUM skilt		kr 7200

Serviceskilt størrelse SS:		
2 symboler	à kr 2400	kr 4800
En tekstlinje 175 mm	à kr 4800	kr 4800
SUM skilt		kr 9600

Figur 7.6—2 — Eksempel 2

Serviceskilt størrelse LS:		
4 symboler	à kr 2400	kr 9600
To tekstlinjer	à kr 2400	kr 4800
Sum skilt		kr 14400

Serviceskilt størrelse MS:		
4 symboler	à kr 2400	kr 9600
En tekstlinje 140 mm	à kr 2400	kr 2400
En tekstlinje 175 mm	à kr 4800	kr 4800
Sum skilt		kr 16800

Figur 7.6—3 — Eksempel 3

Vanlig vegviser, 50 km/t, teksthøyde 105 mm:		
1 symbol	à kr 1200	kr 1200
En tekstlinje	à kr 2400	kr 2400
Sum skilt		kr 3600

Figur 7.6—4 — Eksempel 4

Vegviserfløy (tosidig), 105 mm:		
1 symbol	à kr 1200	kr 1200
En tekstlinje	à kr 2400	kr 2400
Sum skilt		kr 3600

Egenandel beregnes for alle skilt som settes opp, selv om noen av skiltene er like. Det beregnes ikke merverdiavgift av egenandeler.

7.7 Vedlegg 2: Søknad om serviceskilt eller virksomhetsvisning

[Søk om serviceskilt og virksomhetsvisning](#)

8 Vegvisningsskilt

Formål

Vegvisningsskilt gir trafikantene opplysninger om:

- stedsnavn og virksomheter
- vegruter
- valg av veg og kjørefelt
- avstand til reisemål

Vegvisningsskilt har også til formål å:

- lede trafikantene fra start fram til reisemålet
- fremme en sikker og effektiv trafikkavvikling
- medvirke til å differensiere vegnettet
- gi trafikantene beskjed om hvor de er
- gi trafikantene en bekreftelse på at de er på rett veg

Vegvisningen benyttes i liten grad av lokalkjente trafikanter. Vegvisning planlegges derfor ut fra de behov ukjente trafikanter har.

Grunnleggende krav

Krav 8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisningen skal oppfylle følgende grunnleggende krav:

- Når et vegvisningsmål først er vist, skal dette gjentas i den etterfølgende vegvisningsskilting på en konsekvent måte, inntil målet er nådd (kontinuitetskravet).
- Vegvisningsskilt skal utformes og plasseres slik at de kan oppfattes og leses mens de er i trafikantens synsfelt, samt at trafikanten har tilstrekkelig tid til å foreta nødvendige valg (feltskifte, nedbremsing, avsvingning) på en sikker og velordnet måte (lesbarhetskravet).
- Når et vegvisningsmål er nådd, skal dette være klart for trafikanten - om nødvendig ved at stedsnavnskilt er oppsatt.

Veiledning til kravet

Vegvisningsskiltingen må derfor planlegges godt, både med hensyn til valg av vegvisningsmål, skiltenes utforming, samt plassering foran, i og etter de enkelte vegkryss. Det bør tistrebes at det til en hver tid er samsvar mellom vegvisningsskiltingen og andre informasjonskilder som trafikantene benytter for reiseplanlegging og orientering.

8.1 Planlegging av vegvisning

Vegvisningssystemet

Vegvisningssystemet består av:

- Geografisk visning:
 - Fjernmålvisning

- Regionalmålvisning
- Nærmålvisning
- Visning for spesielle grupper eller formål:
 - Service- og virksomhetsvisning
 - Nasjonale turistveger
 - Sykkelrutevisning
 - Visning for gangtrafikk
 - Omkjøringsvisning

De forskjellige typene vegvisning benytter ulike farger og utforming. Slik differensiering gjør at trafikanter lettere kan oppdage og lese den vegvisningen de søker.

Ved planlegging av vegvisning må det tas utgangspunkt i at trafikantene har svært ulike behov. Noen trafikantgrupper har så stort behov for informasjon at det ikke kan løses bare med trafikkskilt, mens andre trafikanter er lokalkjente og benytter vegvisningen bare i unormale situasjoner.

Vegvisningen må planlegges slik at den best mulig kan dekke de ulike behov trafikantene har. For lengre reiser benyttes den geografiske visningen hvor det igjen grovt kan skilles mellom ulike behov for fjerntrafikk, regionaltrafikk og nærtrafikk. Lokalt vil det være behov for å finne fram til terminaler, adresser, institusjoner, enkeltbedrifter, service- og aktivitetstilbud.

8.1.1 Geografisk visning og visningselementer

Generelle krav til visningsmål

Navn som benyttes i vegvisningen bør være navn som gir ukjente trafikanter best mulig informasjon om hvor vegen fører. Vegens endepunkt har ofte et svært lokalt navn som få kjenner til.

Visningsmål bør kunne stedfestes lett, slik at det på avstandsskilt kan vises avstand fram til målet. For at det ikke skal være tvil om når målet er nådd markeres dette med et stedsnavnskilt. Større, geografiske områder er derfor lite egnet som visningsmål. Unntaket er øyer. Kommunenavn og navn på daler bør bare unntaksvis benyttes som visningsmål, og andre områdenavn bør ikke benyttes.

Stedsnavnene er en viktig del av landets kulturarv. Skiltmyndighetene har et særlig ansvar for å forvalte denne kulturarven ved bruken av stedsnavn på offentlige trafikkskilt. Vegvisningsskiltene er særlig iøynefallende og viktige formidlere av stedsnavn.

Regler for fastsetting av og skrivemåte på stedsnavn er gitt i lov om stadnamn med tilhørende forskrift om skrivemåten av stadnamn. Statens kartverks stedsnavnregister inneholder oversikt over alle godkjente stedsnavn i Norge.

[Lov om stadnamn \(stadnamnlova\)](#)

[Forskrift om stadnamn](#)

[Søk stadnamn i kart | Kartverket.no](#)

Krav 8.1.1—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

All bruk av geografiske visningsmål skal være i tråd med bestemmelsene i stadnamnlova samt forekomst og skrivemåte i stadnamnregisteret til kartverket. Der det er behov for å fordele trafikk inn mot byer og større tettsteder på ulike innfartsveger kan en himmelretning (forkortet: N, S, Ø, V) tilføyes etter stedsnavnet.

Figur 8.1.1—1 — Eksempel på bruk av bokstav for himmelretning for å fordele trafikk

MERKNAD Dette kravet innebærer at alle stedsnavn skrives i sin helhet, og kan ikke forkortes. Det er anledning til å forkorte betegnelser som gate, plass ol. (jf. bestemmelser for gate/vegnavn se [krav 8.5.4—9](#)). Bruk av himmelretning som visningsmål alene er ikke tillatt.

Fjerntrafikk og fjernmålvisning

Fjerntrafikk er internasjonal trafikk og nasjonal trafikk mellom landsdeler. En stor del av fjerntrafikken er avhengig av vegvisning for å nå reisemålet. Typiske avstander for fjernmålvisning er 50-500 km.

Fjerntrafikken søker seg til de hovedvegene som hurtig og enkelt fører fram mot målet. Rutenummereringen er viktig for denne trafikken og trafikantene skal ikke ha behov for å studere kart underveis. Bruk av kart og navigasjonsverktøy kan være et nyttig hjelpemiddel for trafikantene, men disse løsningene kan ikke erstatte vegvisning.

Fjernmålvisningen danner skjelettet i vegvisningssystemet og baseres på stedsnavn som er kjent av en stor andel av trafikantene. I praksis vil dette være navn på større byer ved eller bortenfor vegens endepunkter. Hvis vegruta er svært lang bør det benyttes flere fjernmål, slik at avstanden mellom hvert fjernmål blir ca. 500 km.

For å sikre en enhetlig og konsekvent bruk av fjernmål, har Vegdirektoratet fastsatt hvilke fjernmål som skal benyttes.

Krav 8.1.1—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Fjernmål fastsatt i Vegdirektoratets visningsliste skal benyttes på riksveg, se vedlegg [tillegg C](#). Benyttes fjernmål på fylkesveg skal visningsmål i Vegdirektoratets visningsliste anvendes.

Krav 8.1.1—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når fjernmål er innført på en rute skal dette benyttes i alle kryss langs ruten. Fra sideveger skal fjernmål benyttes når sidevegen er riksveg, eller når vegen er viktig for fjerntrafikken.

Regionaltrafikk og regionalmålvisning

Regionaltrafikk er trafikk mellom kommuner innenfor et fylke eller mellom nærliggende fylker. Regionaltrafikk kjenner ofte den del av vegnettet som benyttes av fjerntrafikken, men har behov for rettledning på hoved- og samlevegnettet. Regionaltrafikken må i en viss utstrekning anvende kart eller navigasjonsverktøy under reisen.

Regionalmålvisning vil omfatte:

- alle riksveger, også de som har fjernmålvisning

- viktige fylkesveger
- noen kommunale veger

Typiske avstander for regionalmålvisning er 20 - 200 km.

Visningsmål for regionaltrafikk er, foruten byene, ofte større tettsteder eller andre godt kjente stedsnavn. For å sikre en helhetlig og konsekvent bruk av regionalmål fastsetter Vegdirektoratet og fylkeskommunene hvilke regionalmål som skal benyttes.

Krav 8.1.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Regionalmål fastsatt i Vegdirektoratets visningsliste skal benyttes på riksveg, se vedlegg [tillegg C](#). Fylkeskommunen fastsetter regionalmål på fylkesveger i form av visningsliste eller visningsplan, og disse målene skal benyttes på fylkesveg. Dersom regionalmål benyttes på kommunale veger skal mål som Vegdirektoratet eller fylkeskommunen har fastsatt benyttes.

Krav 8.1.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På vegruter som krysser administrative grenser skal det benyttes like regionalmål på begge sider av grensen.

Krav 8.1.1—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når regionalmål er innført på en rute skal dette benyttes i alle kryss langs ruten. Fra sideveger skal regionalmål benyttes dersom hovedvegen ikke har fjernmål, for øvrig kan regionalmål benyttes dersom det er plass.

Nærtrafikk og nærmålvisning

Nærtrafikk er trafikk innenfor byer og tettsteder, eller i bygder eller deler av kommuner. Denne trafikken avvikles i stor grad på samleveger og adkomstveger i tillegg til på hovedvegnettet.

Slik trafikk har behov for vegvisning til bydeler eller andre geografiske stedsnavn innen kommunen (grender), samt vegvisning mot sentrum eller tilbake til hovedvegnettet. Nærmålvisning er nødvendig for alle som ikke er lokalkjent.

Nærmål skal vanligvis være geografiske mål. I byer og tettsteder vil "Sentrum" være et viktig nærmål. Nærmålvisningen omfatter også visning på samlevegnettet ut til hovedvegnettet.

Nærmålvisningen må ofte suppleres med gate- og vegnavnskilt, terminalvisning, og service- og virksomhetsvisning for at trafikanten skal finne helt frem til målet.

Gate- og vegnavnskiltene er en viktig del av den lokale vegvisningen, og har som hensikt å lede trafikantene helt frem til reisemålet dersom det har en adresse. Hvem som har ansvar for fastsetting av adresser og for å skilte disse er omtalt i [Forskrift om eiendomsregistrering \(matrikkelforskriften\)](#).

Terminalvisning omfatter vegvisning til kollektivtrafikkterminaler som flyplass med rutetrafikk, togstasjoner og bussterminaler, samt ferjeleier. Større parkeringsanlegg og parkeringshus vil også kunne betraktes som terminaler.

Visning til terminaler er like viktig som visning til geografiske mål, og har derfor samme størrelse og plassering som geografisk vegvisning. Terminalvisning benytter hvite vegvisningsskilt, unntatt visning til ferjeleier og lufthavner med rutetrafikk, som skal ha gul eller blå vegvisning.

Krav 8.1.1—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Bruk av nærmål skal fastsettes av vegeier(e) i samarbeid med kommunene. Alle offentlige veger skal ha adressevisning jf. [matrikellforskriften §57](#).

Krav 8.1.1—7_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Utenfor tettbygd strøk skal fylkesveger og viktige kommunale veger i tillegg ha geografisk vegvisning med fjern-, regional- og/eller nærmål.

Krav 8.1.1—7_2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Innenfor tettbygd strøk skal gjennomgående ruter med fjern- og/eller regionalmål skiltes kontinuerlig, men adressevisning kan erstatte annen geografisk vegvisning.

Veiledning til kravet

Før geografisk vegvisning kan benyttes på skilt, må sak om stedsnavn være igangsatt.

Vegnummer og vegruteskilt

Vegnummer er like viktig som stedsnavn (visningsmål) i den geografiske vegvisningen på riksveger og viktige fylkesveger. Vegnummer er ofte lettere og raskere å oppfatte enn stedsnavn.

Krav 8.1.1—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På alle riks- og europaveger skal tildelt vegnummer benyttes i vegvisningen. På fylkesveg med tildelt to- eller tresifret vegnummer skal dette benyttes i vegvisningen. Fylkesveg med firesifrede nummer skal ikke skiltes med vegnummer.

MERKNAD På korte veglenker som binder sammen hovedveger bør bruk av vegnummer vurderes nøye. Vegnummer som er knyttet til visningsmål på hovedvegen det ledes til prioriteres. I noen tilfeller kan vegnummeret på den korte lenken sløyfes dersom dette ikke er til nytte for trafikantene.

Veiledning til kravet

Statens vegvesen fastlegger vegnummer på alle riks- og fylkesveger, og forvalter bruk av E-vegnummer i Norge. Fylkesveger har tildelt enten to-, tre- eller firesifrede vegnummer, der antall siffer gir en indikasjon av vegens viktighet for fjern- og regionaltrafikk.

I tillegg til riks- og fylkesvegnummer har vi også vegruteskilt for spesielle formål: ringvegskilt, turistvegskilt og skilt for omkjøringsruter.

Kryssnummer

På motorveger og avkjørselsfrie veger med planskilte kryss benyttes det i tillegg til geografiske mål, kryssnummer. Kryssnummeret vil delvis redusere behovet for omfattende nærmålvisning.

Krav 8.1.1—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Bruk av kryssnummer fastsettes av Vegdirektoratet. I alle planskilte kryss med tildelt kryssnummer skal dette benyttes, se vedlegg [tillegg D](#).

MERKNAD Der det er behov for å ta i bruk nye kryssnummer utarbeider vegeier forslag til nummerering som sendes Vegdirektoratet for godkjenning.

Avstand

Avstand til visningsmål er viktig informasjon for mange trafikanter, og bruk av navigasjonsverktøy kan ikke erstatte behov for visning av avstand.

Krav 8.1.1—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Utenfor tettbygd strøk skal avstand til visningsmål oppgis etter viktige vegkryss og gjentas jevnlig på alle europa-, riks- og fylkesveger, samt på viktige kommunale veger.

MERKNAD Til dette benyttes skilt 725 "Avstandsskilt", alternativt kan avstand oppgis på noen vegvisningsskilt, se [kapittel 8.5.2](#) og bestemmelser for de enkelte vegvisningsskilt.

Krav 8.1.1—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstand skal måles til sentrum av visningsmålet. Det skal ikke oppgis avstand til geografiske grenser (fylkesgrenser, kommunegrenser o.l.).

MERKNAD I byer og større tettsteder benyttes et fast definert punkt i sentrum som utgangspunkt for måling av avstand.

MERKNAD Dersom visningsmålet er en øy, oppgis avstand til brofeste på øya eller ferjekai på landsiden.

Vegvisningssymboler

En del av vegvisningssymbolene gir viktig informasjon om egenskaper for vegrutene, mens andre vegvisningssymboler er viktig for terminalvisningen. Vegvisningssymbolene skal primært erstatte tekst på skiltene. Skiltbudskapet blir da kortere og lettere å oppfatte.

8.1.2 Visning for spesielle grupper eller situasjoner

Dette omfatter visning av spesielle vegruter som ikke dekkes av den vanlige geografiske vegvisningen:

- Service- og virksomhetsvisning
- Nasjonale turistveger
- Sykkell rutevisning
- Visning for gangtrafikk
- Omkjøringsvisning

Service- og virksomhetsskilting

Service- og virksomhetsvisning omfatter visning til tilbud som er viktig for trafikantene og dekker både offentlige og private, kommersielle og ikke-kommersielle. Normalbestemmelser for service- og virksomhetsskilt er gitt i [kapittel 7](#).

Nasjonale turistveger

Statens vegvesen har utviklet turistattraksjonen Nasjonale turistveger, som består av 18 utvalgte riks- og fylkesvegstreknings med en samlet lengde på 1660 km. Disse strekningene profileres med et eget symbol som også kan benyttes på vegvisningsskilt. Symbolet er mønsterbeskyttet og må ikke benyttes på skilt, trykksaker eller i andre sammenhenger uten spesiell tillatelse fra Vegdirektoratet.

Vegvisningssymbolet for nasjonale turistveger benyttes bare på trafikkskilt langs eller i tilknytning til turistvegstreknings, etter normalbestemmelser gitt i [kapittel 8.5.1](#).

Sykkell rutevisning

Sykkell rutevisning kan benyttes som vegvisning for syklende og gående og har samme formål som ordinær vegvisning.

Normalbestemmelser for når en kan skilte sykkellruter er gitt i [kapittel 8.1.3](#).

Visning for gangtrafikk

Vanligvis kan fotgjengere følge visning for biltrafikk eller sykkeltrafikk, og har dermed ikke behov for egen vegvisning.

I en del situasjoner er det likevel behov for vegvisning spesielt beregnet for fotgjengere, eventuelt også for rullestolbrukere:

- I sentrumsområder, for å vise til severdigheter og viktige offentlige servicetilbud
- I parker og større gangvegområder
- For å vise traseer som bare kan benyttes av gangtrafikk, men ikke av sykkeltrafikk (fordi den er bratt eller har trapp)
- For å vise traseer spesielt tilrettelagt for rullestolbrukere
- For å vise traseer som ikke inngår i sykkelvegnettet

For slik visning benyttes skilt 749 "Vegviser for gangtrafikk".

Omkjøringsvisning

Omkjøringsskilt brukes for å lede trafikk over på en omkjøringsrute når hovedruten er helt eller delvis stengt, ikke er åpen for enkelte trafikantgrupper, eller når det av andre grunner oppstår problemer med avvikling av trafikken på hovedruten.

Omkjøringsvisning omfatter:

- Permanent omkjøring for store kjøretøy (høye, brede, lange eller tunge) eller transport av farlig gods
- Omkjøring i forbindelse med vegarbeid
- Omkjøring i forbindelse med spesielle situasjoner som ulykker og arrangementer

Normalbestemmelser for aktuelle skilt og symboler er gitt i [kapittel 8.5.1](#), [kapittel 8.6.2](#), [kapittel 8.6.3](#) og [kapittel 8.6.4](#).

8.1.3 Ruteplanlegging og visningsplan

Ruteplanlegging er viktig for å sikre en helhetlig vegløsning for trafikantene. Slik planlegging kan utføres for en nasjonal veglenke, en regional lenke eller på lokalt nivå. Den kan også foregå områdevis eksempelvis for en by eller et tettsted eller tematisk for sykkelruter eller omkjøringsruter. Resultatet av denne planleggingen vil danne grunnlaget for hvilke veglenker som skal prioriteres og hvordan disse skal skiltes. Når en har fastlagt en ny eller endret rute vil neste skritt være å utarbeide en visningsplan.

Visningsplan er en samlet fremstilling som viser hvilke visningsmål som benyttes innenfor et geografisk område eller en vegstrekning. Det kan utarbeides visningsplaner på flere ulike nivå, for ulike trafikantgrupper, med ulike tema og for avgrensede prosjekter.

Eksempler på ulike typer visningsplaner:

- Overordnet visningsplan for riks- og/eller viktige fylkesveger i et større geografisk område
- Overordnet visningsplan for vegstrekning/vegprosjekt
- Områdevis visningsplan for byer og tettsteder
- Tematisk visningsplan for sykkelruter
- Tematisk visningsplan for turistområde
- Tematisk visningsplan for service- og virksomhetsskilting
- Tematisk visningsplan for gangruter

- Tematisk visningsplan for omkjøringsruter

Ruteplanlegging for riks- og fylkesveg

Ruteplanlegging på riks- og fylkesvegnettet utføres i form av arbeid med nasjonal transportplan (NTP) og fylkesvis regionale transportplaner. Vegeier må sørge for at visningsliste og overordnede visningsplaner oppdateres når det etableres nye eller blir gjort vesentlige endringer i rutene.

Krav 8.1.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

I alle riksvegprosjekter og i større fylkesvegprosjekter skal vegeier sørge for at det utarbeides en overordnet visningsplan som viser bruk av fjern- og regionalmål i god tid før detaljplanlegging starter.

MERKNAD Fjern- og regionalmål som benyttes i visningsplanen skal være i samsvar med gjeldende visningslister, se [krav 8.1.1—2](#) og [krav 8.1.1—4](#).

Veiledning til kravet

Ved planlegging av nye veglenker kan det oppstå behov for å innføre nye fjern- eller regionalmål. Slike ønsker tas opp med relevant myndighet, se kapittel [kapittel 8.1.1](#), og godkjenning av nytt visningsmål må foreligge før dette tas i bruk.

Ruteplanlegging i byer og tettsteder

Ruteplanlegging i byer og tettsteder utføres som et samarbeid mellom kommunen og berørte vegeiere. Typiske planverktøy kan her være lokale trafikkplaner og gatebruksplaner. I disse planene fastlegges blant annet bruk av enkeltgater og veger til ulike formål:

- hovedgater/veger for gjennomgangstrafikk
- lokalgater/veger for allmenn trafikk
- kollektivgater/veger med eller uten allmenn trafikk
- adkomstgater/veger
- sykkelgater og gågater

Krav 8.1.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

I forbindelse med ruteplanlegging i byer og tettsteder skal berørte vegeiere sørge for at visningsplan utarbeides eller oppdateres. Behovet for detaljerte, men skissemessige skiltplaner for viktige vegkryss vurderes, slik at konsekvensen av antallet visningsmål lettere kan bedømmes, f.eks. i forhold til plasseringsmuligheter.

Veiledning til kravet

Det er viktig å se vegvisningen i sammenheng med hva som er ønskelig gatebruk. Vegvisning vil kunne påvirke nærtrafikkens vegvalg. Dette vil først og fremst gi sikkerhets- og miljømessige gevinster, men en vel gjennomtenkt skilting vil også kunne forbedre avviklingen i områder med stor trafikkbelastning.

I bygater må behovet for vegvisning (både antall mål, størrelse og plassering) vurderes kritisk. Portaler må brukes med varsomhet. På gater av spesiell karakter (særpreget bybilde, arkitektur osv.), må skiltingen vurderes nøye i forhold til det øvrige utstyr i gaten.

Planlegging av sykkelruter

Sykelrutene bør planlegges i nett, der basis er nasjonale ruter som suppleres med regionale og lokale ruter og knyttes sammen med andre ruter for fritidssykling.

En sammenhengende sykkelrute vil kunne følge både riksveg, fylkesveg, kommunal veg og privat veg. Skiltene skal i første rekke dekke behovet for vegvisning på offentlig veg. Skilting på andre veger som turområder og lignende, kan være utført på annen måte mer tilpasset de aktuelle behov og omgivelser, eksempler på dette finnes i [Merkehåndboka](#). Likevel bør det tas hensyn til at forskjellige systemer kan

være forvirrende for trafikantene. De berørte skiltmyndigheter må samarbeide om skiltingen, og det er viktig at man tidlig i planleggingsfasen klarlegger og blir enige om kostnadsfordelingen.

Oppsetting av offentlige vegvisningsskilt for sykkelrute er samtidig en garanti for at den aktuelle rute er både trafiksikker og framkommelig for de syklende. Sikkerheten for de syklende må vurderes nøye og være tilfredsstillende på alle deler av ruten før den skiltes. Spesielt viktig er det å påse at det er trafiksikkerhetsmessig tilfredsstillende standard der ruten krysser sterkt trafikkert veg.

Krav 8.1.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Før oppsetting av vegvisningsskilt 751-757 for en sykkelrute skal det gjøres en vurdering av den aktuelle rute både når det gjelder framkommelighet og trafiksikkerhet for de syklende.

MERKNAD Vurderingen gjennomføres i henhold til gjeldende krav for strekningsløsninger satt i [N100 Veg- og gateutforming](#) og anbefalinger gitt i [N-V122 Sykkelveiledning](#).

Krav 8.1.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt for sykkelrute skal bare settes opp etter en samlet plan for lengre sammenhengende ruter eller rutenett.

Veiledning til kravet

Dette er viktig for å sikre kontinuitet i vegvisningen og tilfredsstillende trafiksikkerhet og framkommelighet på alle deler av de skilte rutene. Utarbeidelse av visningsplan vil være en del av slikt planarbeid.

MERKNAD Sykkelruteskilt har begrensninger i hvor mye informasjon som kan vises på skiltene, se [krav 8.7.2—9](#). Sykkelrutenett må derfor legges opp slik at det ikke blir mer enn to - tre ruter på eventuelle fellesstrekninger.

MERKNAD På strekning med skiltet forbud for syklende kan enkeltstående sykkelruteskilt (skilt 751) benyttes for å skilte til alternativ rute. Ruten må være framkommelig for syklende, ha en akseptabel trafiksikkerhet og det må være mulig å finne fram langs den alternative ruta, for eksempel ved å følge annen vegvisning.

MERKNAD For å vise alternative ruter utenom tunneler kan man også unntaksvis fravike regelen, selv om det ikke er skiltet med forbud gjennom tunnelen. Dette med bakgrunn i at alle tunneler ikke skiltes med forbud, da det noen steder ikke er mulig å tilby alternative ruter på grunn av f.eks. skredfare eller snødekke.

Krav 8.1.3—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Sykkelruten skal være framkommelig for sykkel med tilhenger. Grusdekke kan aksepteres, men må være av god standard.

Veiledning til kravet

Sykkelrutene kan gå på veger med oppmerket sykkelfelt, gang- og sykkelveger, veger med blandet trafikk, brede skuldre, turveger, skogsbilveger osv.

Krav 8.1.3—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Gågater, fortau og stier skal ikke benyttes som del av sykkelrute. Korte fortausstrekninger kan unntaksvis inngå som del av sykkelrute, eksempelvis ved krysningspunkt, gangfelt og holdeplasser. Fortauet skal da ha en bredde på minimum 2,5 m.

Nummerering, navnsetting og valg av visningsmål i sykkelruter

Statens vegvesen har ansvar for overordnet planlegging av nasjonale sykkelruter.

Krav 8.1.3—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Rutenumrene 1-10 reserveres for et nasjonalt sykkelrutenett, og skal bare tas i bruk i samarbeid med Vegdirektoratet. Rutenummer for nasjonale sykkelruter skal ha grønn bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer. Utformingen for øvrig skal være som for andre rutenummer på skiltene 751-757.

Rutenummer eller rutenavn for andre ruter enn de nasjonale rutenummer (1-10) fastsettes av de lokale skiltmyndigheter.

Krav 8.1.3—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved innføring av rutenummer skal det planlegges for et større geografisk område, som en by, en bydel eller et tettsted. Rutenavn kan benyttes for enkeltstående ruter. Sykkelruter som er nummerert eller navnsatt, skal ha med denne opplysningen ved alle viktige vegvalg og andre steder hvor det kan oppstå tvil om retningen.

MERKNAD Rutenummer og navn må være så korte og lettfattelige som mulig av hensyn til lesetid og skiltstørrelser. Derfor anbefales ikke mer enn to siffer i rutenummeret.

Veiledning til kravet

Det må påses at ruter som krysser administrative grenser mellom kommuner og fylker får ruteidentifikasjon som er sammenhengende og oversiktlig for trafikantene, og at ruter som ligger nær hverandre ikke får samme rutenummer eller rutenavn.

Sykkelrute som går parallelt med eller dekker samme relasjon som nummerert veg (europaveg, riksveg eller nummerert fylkesveg), kan ha samme nummer som bilvegen dersom dette gir den beste orienteringen for sykkeltrafikken. Dette vil særlig være tilfelle når sykkelruten er etablert som omkjøringsrute ved tunneler, motorveger og andre vegstrekninger som er stengt eller ikke kan anbefales for syklende.

Krav 8.1.3—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom rutesymboler anvendes for ruteidentifikasjon skal disse godkjennes av Vegdirektoratet. Følgende rutesymboler er godkjent og kan brukes i tillegg til nasjonalt rutenummer:

- EuroVelo rutenummer på ruter som inngår i EuroVelo-nettverket:

Veiledning til kravet

EuroVelo er et nettverk av 17 sykkelruter i Europa. 6 av disse går gjennom Norge og sammenfaller stort sett med nasjonale sykkelruter. Symbolet for EuroVelo med relevant rutenummer kan benyttes på skiltserien 751-757 Vegvisningsskilt for sykkelruter.

Krav 8.1.3—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Rutennummer, -navn og -symboler skal omgis av bord som kan stiples for å angi visning til rute, jf. regler for skilt 723 Vegruteskilt, se [kapittel 8.5.1](#).

Krav 8.1.3—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål på sykkelruter skal fastsettes etter en samlet plan for vedkommende rute eller rutenett.

Veiledning til kravet

Utgangspunktet for vegvisningen er de behov syklende har i det enkelte tilfelle – i hvilken grad de ulike brukergruppene er kjent i området og hvor komplisert vegsystemet er. Skiltingen skal i utgangspunktet være et supplement til den øvrige vegvisningsskilting når denne ikke er tilstrekkelig for de syklende, f.eks. når sykkeltrafikken må ledes langs lokalvegnettet der sykling er forbudt på hovedvegen.

Visningsmålene bør være knutepunkter og kjente steder. For ruter gjennom områder med lite bebyggelse vil vegvisning basert på rutenummer eller rutenavn være et godt alternativ. Visningsmål bør ikke ligge lenger unna enn ca. 50 km, og det er viktig at visningsmålene er i overensstemmelse med andre informasjonskilder som blir brukt til reiseplanlegging og orientering - særlig vegkart og sykkelrutekart. Nasjonale sykkelruter og andre langdistanseruter kan ha lenger avstand til visningsmål. Navnebruken må alltid være konsekvent slik at det aldri oppstår tvil om hvilket mål ruten går mot og om målet er nådd.

Utarbeidelse av visningsplaner

Visningsplaner utarbeides for å sikre at:

- vegvisningen blir kontinuerlig (når et mål er vist en gang, skal det vises på alle aktuelle vegvisningsskilt inntil målet er nådd)
- vegvisningen blir lesbar, særlig ved at reglene om maksimal informasjonsmengde blir overholdt
- overordnede visningsmål blir prioritert (f.eks. fjern- og regionalmål)
- det velges visningsmål som er mest mulig orienterende for ukjente trafikanter, og i samsvar med den navnebruk kommunene ønsker
- det gjøres en avveining mellom mengden geografiske visningsmål og muligheten for å benytte service- og virksomhetsvisning
- det vises langs ruter hvor det er ønskelig at trafikken blir ledet, og ikke langs ruter hvor trafikk er uønsket
- behovet for visning blir redusert i områder hvor det av miljømessige årsaker er lite ønskelig med mye skilting

Krav 8.1.3—12 **SKAL**

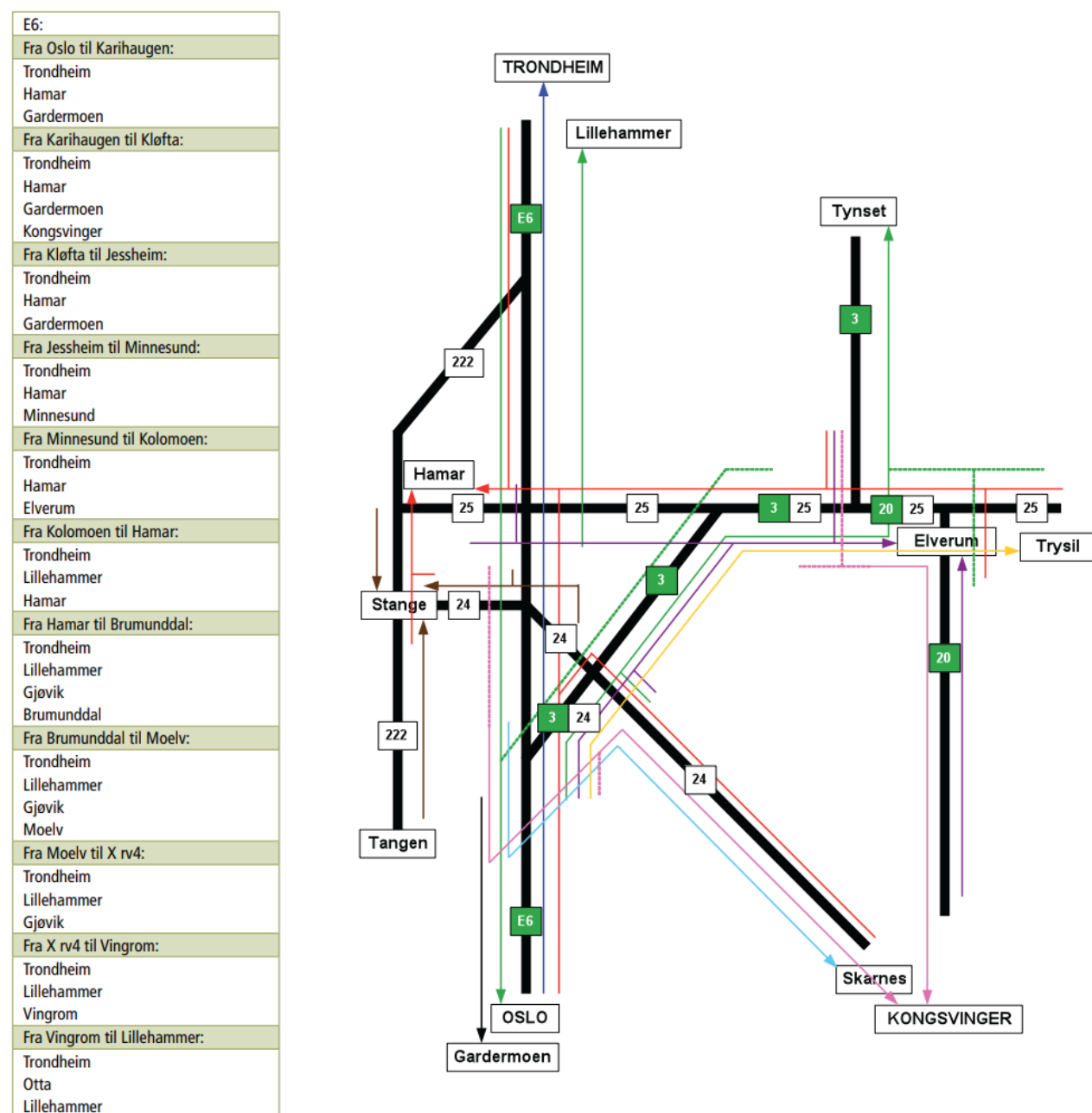
Gjeldende fra 10.12.2024

Før det utarbeides skiltplaner som viser den detaljerte vegvisningen i kryss og på strekninger (skiltutforming og skiltplassering), skal det foreligge en visningsplan som fastlegger hvilke visningsmål som skal benyttes. Planen skal vise valgte visningsmål og utstrekning av disse. Visningsmål skal der det finnes en gjeldende visningsliste, være i samsvar med denne.

MERKNAD Mindre endringer i enkeltkryss kan gjennomføres uten egen visningsplan så lenge man følger prinsipper fastlagt i overordnet visningsplan, visningsliste, eller ev. tilpasset eksisterende nærliggende vegvisning hvor det ikke foreligger planer.

Veiledning til kravet

Visningsplanen kan fremstilles grafisk, skjematisk, i tekst eller i tabellform. Eksempler på ulike visningsplaner er vist i figur 8.1.3-1.

Figur 8.1.3—1 — Eksempler på visningsplaner i tekst/tabell og grafisk/skjematisk form

Visningslister inneholder ikke nærmål, slike mål må fastlegges lokalt, se [krav 8.1.1—7](#). I områder hvor det ikke bare er enkeltveger som går ut fra hovedvegen, men større vegnett på begge sider av vegen, er det særlig viktig å vurdere hvilke visningsmål som skal benyttes, og langs hvilke ruter. En god vegvisning ut fra hovedvegnettet vil gjøre det lettere å finne fram, og vil redusere behovet for omfattende virksomhetsvisning.

Visningsplaner i byer og tettsteder

I byer og tettsteder bør det utarbeides spesielle visningsplaner som tar utgangspunkt i de fastsatte regional- og fjernmål. Det er nødvendig å prioritere hvilke nærmål som skal benyttes. Det bør ikke benyttes mer enn to geografiske visningsmål for hver kjøreretning i et kryss, unntaksvis tre. I tillegg kommer eventuell virksomhetsvisning.

I arbeidet med å bestemme nærmål bør det legges spesiell vekt på å vise til steder som har en klar avgrensning og som er, eller vil bli, allment kjent i det lokale miljø.

I byer og tettsteder kan en vegvisningsplan omfatte:

- fjernmål, eventuelle regionalmål eller knutepunkter
- geografiske nærmål som bydeler og kjente knutepunkt
- andre lokale vegvisningsmål som terminaler, industriområder, severdigheter, rekreasjonsområder, parkeringsplasser osv.
- hvilken vegrute vegvisningen skal skje langs og hvor den skal starte
- fra hvor og etter hvilken rute vegvisningen til sentrum skal skje
- fra hvor og etter hvilke ruter vegvisning ut til hovedvegnettet skal skje

Det er viktig å påse at vegvisningen er i samsvar med den veg- og gatebruk kommunen ønsker, eller i samsvar med utarbeidet trafikkavviklingsplan

Det kan være aktuelt å vise til viktige riksveger uten at andre visningsmål er med. Ofte vil slik visning kunne kombineres med sentrumsvisning.

Visningsplaner for turisttrafikk

I enkelte områder kan vegvisning til forskjellige turistmål og serviceanlegg bli så omfattende og komplisert at det kan være nødvendig å utarbeide en fullstendig plan for slik skilting for hele området. Kommunene og lokale næringsorganisasjonene må delta i utarbeidelsen av planen.

Visningsplaner for omkjøringsruter

Omkjøringer kan være permanente eller midlertidige.

Permanente omkjøringer vil alltid gjelde bare deler av trafikken på den gjennomgående vegen, f.eks. kjøretøyer over en viss høyde eller med farlig gods.

Midlertidige omkjøringer gjelder som regel all gjennomgående trafikk, men kan også gjelde deler av trafikken, f.eks. ved anleggsarbeider som begrenser framkommeligheten for store kjøretøyer. Langs ruter med stor trafikk kan det også være behov for visning av alternative vegruter under høytider, for spesielle utfartsdager, spesielle kjøretøyer eller ved vegarbeid.

På viktige vegruter skal det fastlegges omkjøringsruter som raskt kan tas i bruk ved hendelser som medfører at vegruten helt eller delvis må stenges, se også [R611 Trafikkberedskap](#).

MERKNAD Planer for slike ruter bør utarbeides og nødvendige skilt innkjøpes og lagres. Dessuten bør planer i forbindelse med visning for kjøretøy som frakter farlig gods, samt spesielle ruter for tungtrafikk utarbeides.

Veiledning til kravet

En fullstendig omkjøringsskilting består av:

- *forvarsling av omkjøringen*
- *vegvisning og eventuell annen informasjon i omkjøringspunktet*
- *vegvisning langs omkjøringsruten*
- *vegvisning for trafikk fra sideveger på omkjøringsruten og hovedruten*
- *vegvisning/informasjon i avslutningspunktet for omkjøringen*

Omfanget av skiltingen tilpasses den aktuelle omkjøringssituasjonen, og er blant annet avhengig av fartsnivået på hovedruten, omkjøringsrutens lengde og kompleksitet, og omkjøringens varighet. For viktige omkjøringer som ofte må tas i bruk eller som må kunne i iverksettes raskt, vil det i mange tilfeller være aktuelt å bruke variable skilt.

Visningsmål og vegnummer som ikke gjelder under omkjøringen, settes ut av kraft med oransje kryss eller oransje strek, eller ved at det aktuelle visningselementet erstattes av et midlertidig, oransje skilt se [kapittel 8.2.8](#).

8.2 Fellesbestemmelser for vegvisningsskilt

De fleste vegvisningsskiltene bygges opp av skiltenheter som har felles grunnform – en rektangulær skiltflate avgrenset av bord. På denne skiltflaten settes skiltbudskapet sammen av en rekke standardiserte visningselementer (piler, symboler, tekst m.m.) etter detaljerte regler for innbyrdes plassering, avstander og størrelser for de enkelte elementene.

Denne omfattende standardiseringen av utformingen er nødvendig for at skiltene og skiltbudskapene skal kunne gjenkjennes og oppfattes under fart i ulike trafikksituasjoner. Det er derfor viktig at skiltene utformes i nøye overensstemmelse med de bestemmelsene som er gitt. Selv mindre avvik fra standardisert utforming kan føre til redusert lesbarhet og forståelse av skiltene.

8.2.1 Anvendelse av ulike typer vegvisningsskilt

Ut fra vegvisningens formål og de grunnleggende krav, er det utviklet flere typer vegvisningsskilt, tilpasset ulike typer vegvisningsbehov og vegutforming. Skiltene har ulik funksjon og skal ofte anvendes sammen i system.

Krav 8.2.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Riksveger, fylkesveger og viktige kommunale veger skal ha det fullstendige vegvisningssystemet for et vegkryss som består av:

- forvarsling foran krysset **med orienteringstavler** (skiltene 701 - 709)
- vegvisning umiddelbart foran eller i krysset **med vegvisere** (skiltene 711 - 719, samt 729)
- bekreftelse og orientering etter krysset (skiltene 723 - 727)

MERKNAD I rundkjøringer kan skilt 711 og 713 i tillegg benyttes som bekreftelse og orientering på veg ut av krysset.

På veger med fartsgrense 50 km/t eller lavere skal det minimum være vegvisning i krysset med vegvisere og/eller gate-/vegnavnskilt (skiltene 711-719, og/eller 729), se også [kapittel 8.1.1](#).

MERKNAD Forvarsel og/eller bekreftelse kan sløyfes og vegvisning i krysset benyttes alene i tettbygd strøk dersom dette gir tilstrekkelig informasjon til trafikantene. Omfanget av vegvisningsskiltingen vurderes i slike tilfeller opp mot vegenes betydning, fartsnivå, trafikkmengder og vegkryssets utforming. Selv om fartsgrensen er lav kan andre forhold tilsi at forvarsel og/eller bekreftelse er nødvendig, eksempelvis:

- stor avsvingende trafikk
- dårlige siktforhold
- trafikkmengde
- kompleksitet

MERKNAD Når orienteringstavler sløyfes, er det viktig at vegvisere eller gate-/vegnavnskilt i selve kryssområdet har en god plassering og er utformet slik at de kan leses tidsnok til trygt å kunne velge riktig kjørefelt eller foreta oppbremsing før trafikanten svinger av.

Krav 8.2.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Der det benyttes orienteringstavler, skal det være visningsmål og eventuelt vegnummer til sidearmer i krysset. Forvarsel for kjøreretning rett frem kan vise kun vegnummer, og kan i enkle T-kryss sløyfes helt.

Krav 8.2.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Der det benyttes vegvisningsskilt, skal det alltid være vegvisere i krysset (skiltene 711 - 719), og all informasjon som er gitt på orienteringstavler skal følges opp med vegvisning i krysset eller avkjøringen. Vegvisning rett fram kan likevel sløyfes eller reduseres til bare vegnummer for hovedveg som føres rett frem gjennom krysset når skilt 711, 713 eller 715 benyttes.

Detaljerte regler for bruken er gitt under hvert enkelt skilt.

8.2.2 Farge på vegvisningsskilt

Vegvisningsskilt kan ha blå, gul, hvit, brun, burgunder eller oransje bunnfarge og svart eller hvit tekst, jf. [Skiltforskriften § 15](#).

Krav 8.2.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisningsskilt skal ha bunn- og tekstfarge som angitt i tabell:

Tabell 8.2.2—1 — Farge på vegvisningsskilt

Skilt	Geografisk visning ^a			Virksomhetsvisning	Midlertidig vegvisning
	Motorveger	Andre veger	Sykkelveger	Alle typer veg	Alle typer veg
Orienteringstavler 701-709	Blå bunn, hvit tekst	Gul bunn, svart tekst	-	Hvit bunn, svart tekst ^b	Oransje bunn, svart tekst
Vegvisere 711-719					
Avstandsskilt 725					
727	Blå bunn, hvit tekst	Blå bunn, hvit tekst	-	-	-
729	-	Hvit bunn, svart tekst	-	-	-
731	Blå bunn, hvit tekst	Gul bunn, svart tekst	-	-	-
749	-	Blå bunn, hvit tekst	Blå bunn, hvit tekst	-	-
751-757	-	Burgunder bunn, hvit tekst	Burgunder bunn, hvit tekst	-	-

a Geografisk visning omfatter alle geografiske mål (fjern-, regional- og nærmål), samt visning til flyplasser, nasjonalhavner og ferjeterminaler som inngår i det offentlige transportnett.

b Brun bunn med hvit tekst benyttes for visning til nasjonal turistveg, visning med 640-symboler og visning til steder med svært stor turisttrafikk.

Spesielle bestemmelser for motorveg og visning til motorveg

Krav 8.2.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisningsskilt inne på motorvegstreking, inkludert visning til veger som ikke er motorveg, skal være blå med følgende unntak:

- Avkjøringsvegviser for serviceanlegg eller virksomhet skal være hvit eller brun.
- Eventuell midlertidig vegvisning for omkjøring skal være oransje.
- Forvarsling av kryss etter motorvegens avslutning skal være gul.

Veiledning til kravet

Med motorvegens avslutning menes her i forlengelsen av motorvegen, altså etter snittet med skilt som opphever motorvegereguleringen.

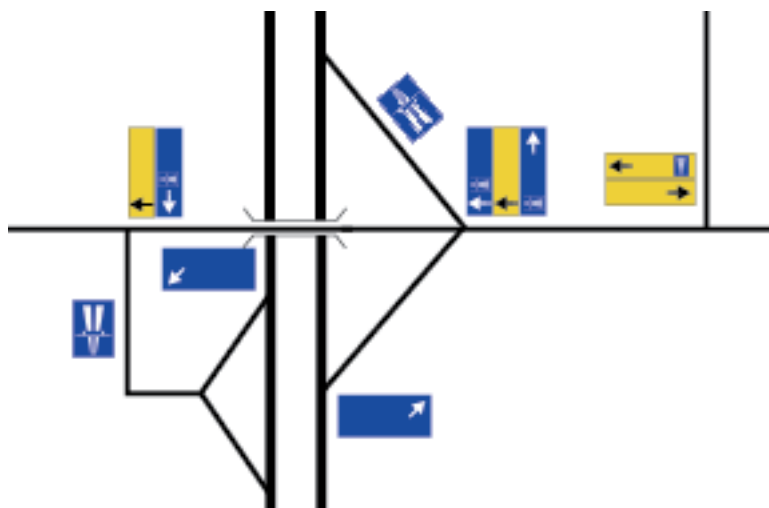
MERKNAD Vegger skiltet med skilt 503 "Motortrafikkveg" skiltes med gule vegvisningsskilt.

Krav 8.2.2—3 **SKAL**

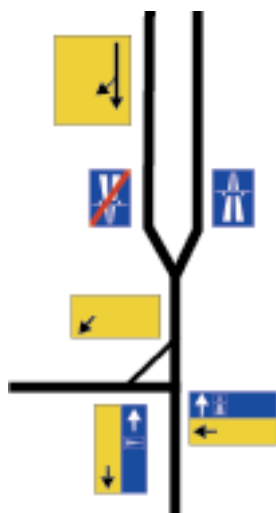
Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisningsskilt som viser direkte til motorveg i rampetilslutning eller i siste ordinære kryss før motorvegen, skal ha blå farge. Slike skilt skal alltid vise vegvisningssymbol 761 "Motorveg".

MERKNAD I kryss lenger unna motorvegen benyttes gule vegvisningsskilt, eventuelt med vegvisningssymbol 761 for å vise at motorveg må benyttes for å nå visningsmålet.

Figur 8.2.2—1 — Prinsipp for fargebruk for vegvisning i kryss med motorveg. Merk at figuren ikke viser alle skilt som benyttes

Figur 8.2.2—2 — Prinsipp for fargebruk for vegvisning i kryss der motorveg slutter. Merk at figuren ikke viser alle skilt som benyttes

Spesielle bestemmelser for virksomhetsskilting og skilt for gangtrafikk

Krav 8.2.2—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Virksomhetsvisning skal ha brun bunn og hvit tekst når den benyttes til:

- visning for nasjonale turistveger (skilt 723.31)
- visning med servicesymbolene i 640-serien (severdigheter)
- visning til steder av særlig interesse for turister, med mer enn ca. 50.000 besøkende i året

All annen virksomhetsskilting skal ha hvit bunn og sort tekst.

Virksomhetsvisning er nærmere omtalt i [kapittel 7](#).

Krav 8.2.2—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisningsskilt som er rettet mot gangtrafikk skal ha blå bunn og hvit tekst.

Felt med annen bunnfarge

På enkelte typer vegvisningsskilt er det tillatt å benytte felt med annen bunnfarge.

Krav 8.2.2—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Felt med annen bunnfarge skal bare benyttes på skiltene 701.2A, 703, 705, 707.2-3, 709.2-4, 717, 719.2 og 719.4.

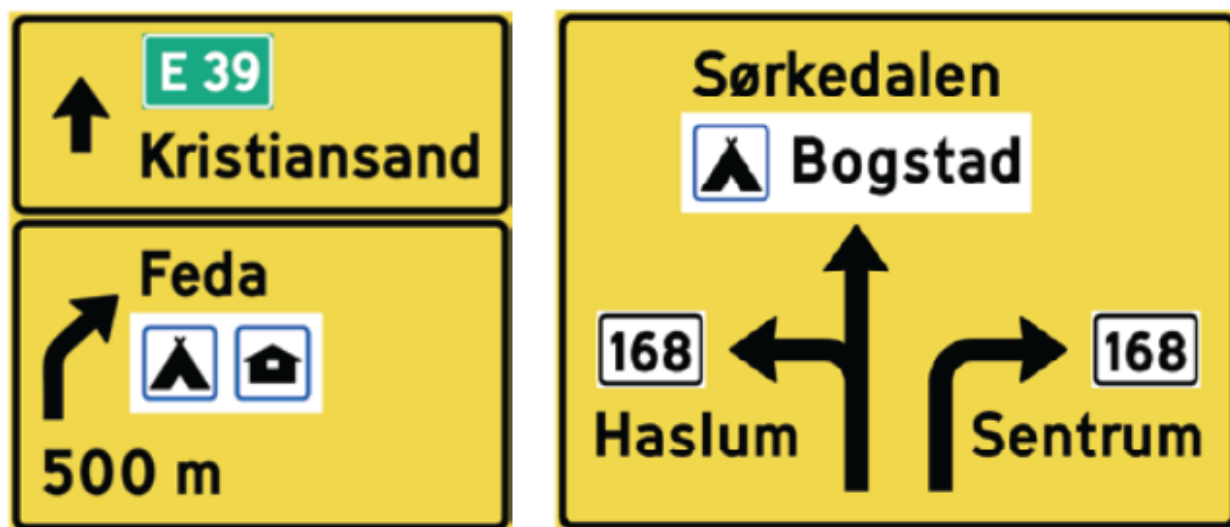
Krav 8.2.2—6_1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skiltet har gul eller blå bunnfarge (inneholder geografiske mål) skal:

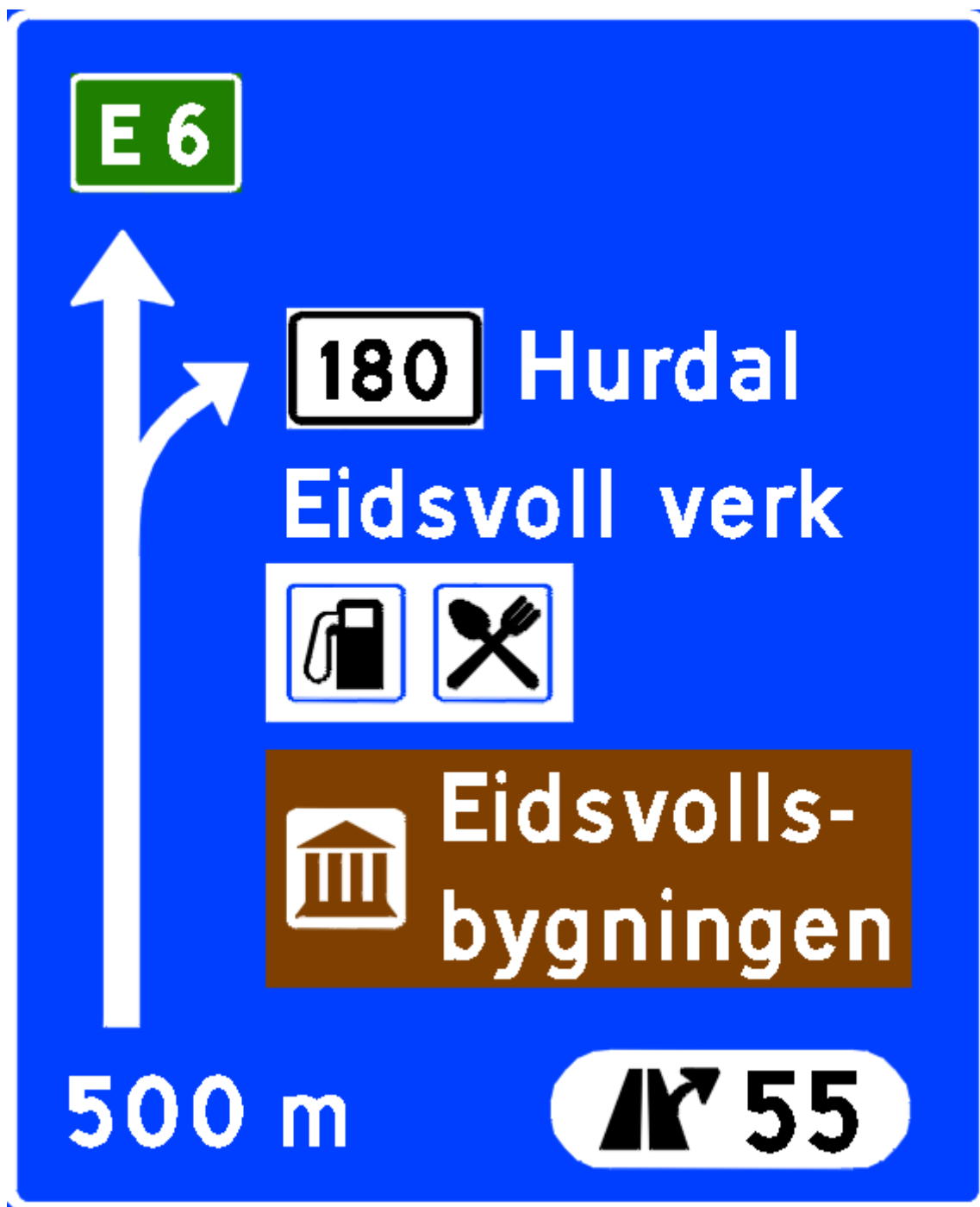
- Hvit virksomhetsvisning settes på hvitt felt.
- Brun virksomhetsvisning settes på brunt felt.

EKSEMPEL Bruk av hvitt felt for virksomhetsskilting på skilt 701.2A og 707.2

Figur 8.2.2—3

EKSEMPEL Bruk av hvitt og brunt felt for virksomhetsvisning på skilt 705.2

Figur 8.2.2—4

Krav 8.2.2—6_2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

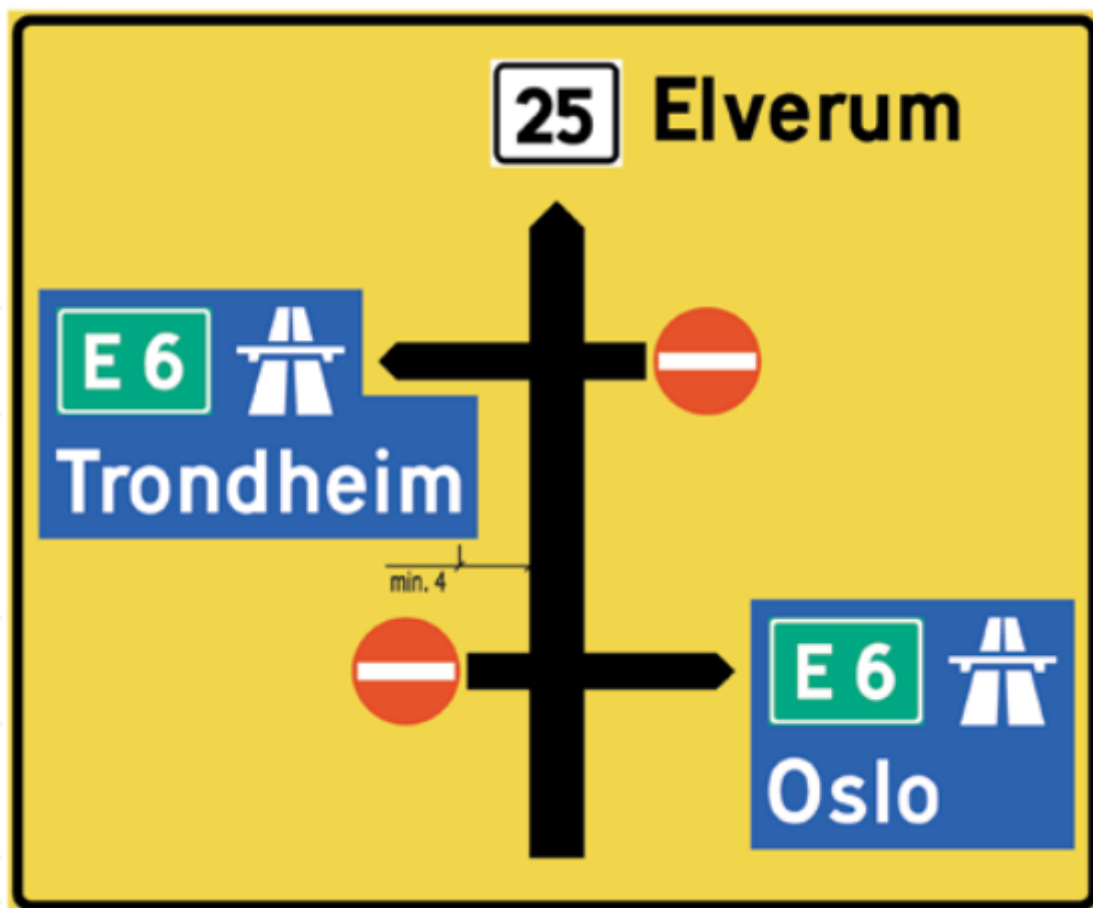
Når skiltet inneholder bare virksomhetsvisning:

- Skilt som inneholder bare hvit virksomhetsvisning skal ha hvit bunnfarge.
- Skilt som inneholder bare brun virksomhetsvisning skal ha brun bunnfarge.
- Skilt som inneholder både hvit og brun virksomhetsvisning skal ha hvit bunnfarge, og brun visning settes på brunt felt.

Når skiltet inneholder visning fra ordinær veg direkte til motorveg (rampetilslutning eller siste kryss før motorveg):

- Skilt som inneholder visning både for ordinær veg (gul) og motorveg (blå) skal ha gul bunnfarge, og motorvegvisningen settes på blått felt.
- Skilt som bare inneholder motorvegvisning skal ha blå bunnfarge.

EKSEMPEL Bruk av blått felt på skilt 703.2

Figur 8.2.2—5

MERKNAD For alle felt med annen bunnfarge gjelder at både tekst og tilhørende symboler skal stå inne på feltet.

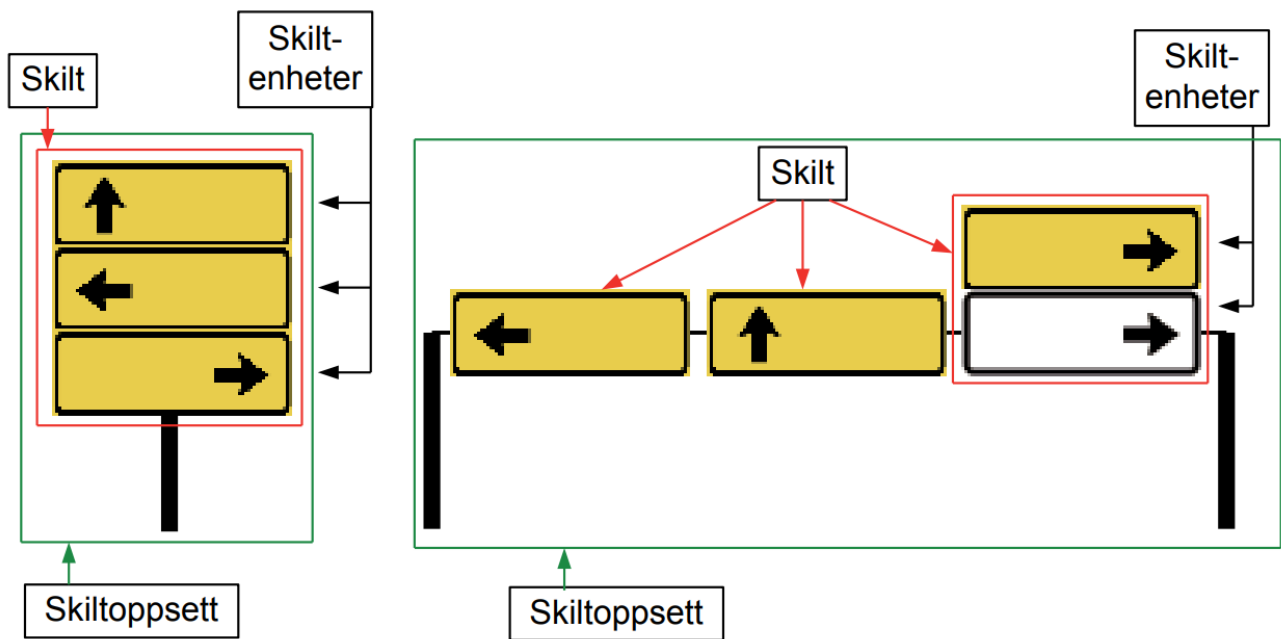
Nærmere regler for utforming er gitt i [kapittel 8.2.4](#) og under de enkelte skilt.

For alle andre skilttyper benyttes ekstra skilt eller skiltenhet med den aktuelle fargen.

8.2.3 Hva kan vises på vegvisningskilt

Skiltoppsett, skilt, skiltenheter og visningselementer

Et skiltoppsett er ett eller flere skilt eller skiltenheter på samme stolpe/stolpekombinasjon eller portal, rettet mot samme tilfart.

Figur 8.2.3—1 — Skiltoppsett, skilt og skilt-enheter

Et vegvisningsskilt kan bestå av flere skilt-enheter. Hver skilt-enheter er avgrenset av en bord. På hver skilt-enheter er det benyttet ett eller flere visningselementer:

- pilsymbol
- stedsnavn eller virksomhetsnavn/-beskrivelse
- vegruteskilt
- vegvisningssymboler
- servicesymboler
- forbuds- eller opplysningsskilt
- avstand (til visningsmål)
- avstand (til kryss/avkjøring)
- kryssnummer og eventuelt kryssnavn

En skilt-enheter inneholder vanligvis et pilsymbol og ett eller to visningsmål. Et visningsmål kan være ett navn, ett eller flere symboler, eller en kombinasjon av navn og symboler, jf. [Skiltforskriften §15](#).

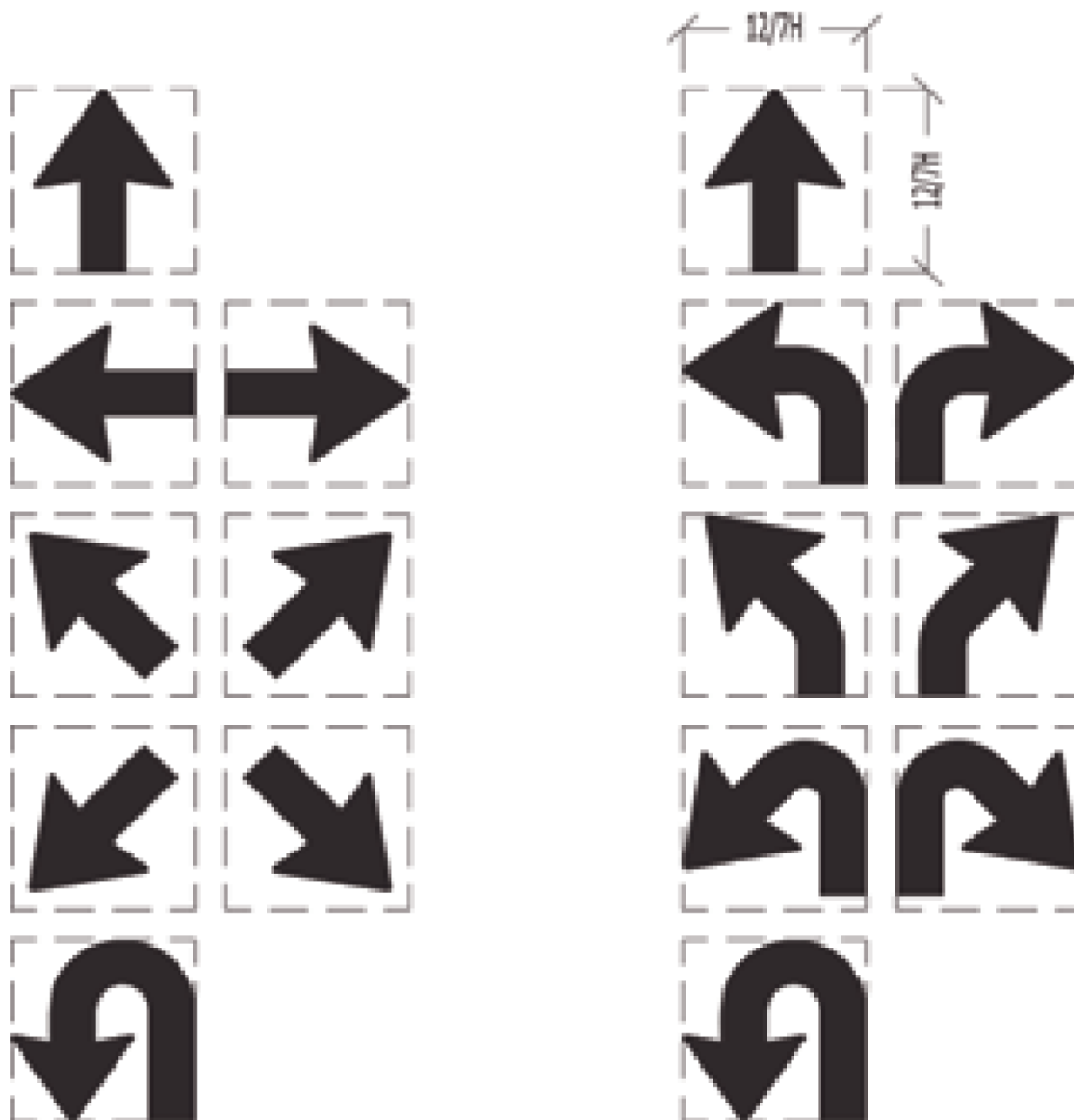
Figur 8.2.3—2 — Visningselementer som kan benyttes på vegvisningsskilt

Størrelsen på visningselementene angis i syvdeler av teksthøyden H . Det må derfor alltid velges en teksthøyde, selv om skiltene bare inneholder vegruteskilt eller symboler.

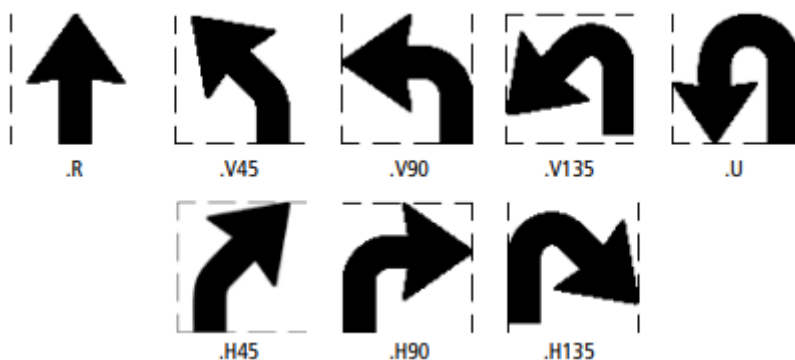
For diagramskilt og enkelte andre skilt vil det ikke være en oppdeling i flere skilteneheter, men for hver pilretning vil det være en samling visningsmål/-elementer.

Pilsymboler

Pilsymbolene skal ha standard utforming der pilstørrelsen avhenger av teksthøyden på skiltet. Pilsymbolene for tabellskilt er innskrevet i et kvadrat med sidekant lik $12/7 H$. Standard pilsymboler for tabellskilt er vist i [figur 8.2.3—3](#). Pilenes detaljutforming er gitt ved skiltemønstre.

Figur 8.2.3—3 — Standard piler for tabellskilt

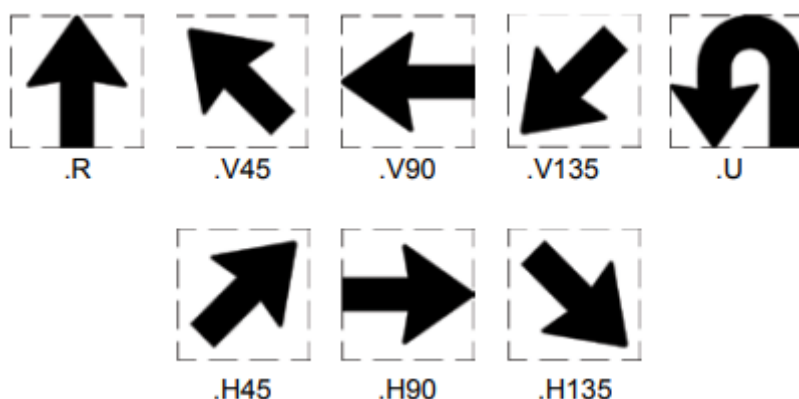

Figur 8.2.3—4 — Standard piler for skilt 701 og 709

Krav 8.2.3—1_2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Standard utforming og nummerering av pilsymboler på skilt 711, 715, 717 og 719, er vist i [figur 8.2.3—5](#)

Figur 8.2.3—5 — Standard piler for skilt 711, 715, 717 og 719

MERKNAD For skilt 703 er utformingen av pilsymboler gitt under de aktuelle skilt.

Vegrouteskilt og trafikkregulerende skilt brukt som symbol

Alle varianter av skilt 723 "Vegrouteskilt" kan benyttes som symbol på andre vegvisningsskilt.

Krav 8.2.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når vegrouteskilt benyttes som symbol skal det utformes som vegrouteskiltene (skiltmønster) med høyde lik 12/7 H. Form og bredde varierer.

MERKNAD Mer detaljerte bestemmelser om utformingen av de enkelte vegrouteskilt er gitt i [kapittel 8.5.1](#).

Symbol av forbuds- eller opplysningsskilt kan benyttes på orienteringstavler, vegvisere og omkjøringskilt for å varsle om reguleringer som er innført på de vegarmer som det vises til.

Krav 8.2.3—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Bruk av skilt som symboler for å varsle om reguleringer på vegarmer skal bare benyttes når reguleringen er skiltet med tilsvarende forbudsskilt eller opplysningsskilt på den aktuelle armen. Skilt som benyttes som symboler skal utformes etter sitt skiltemønster og ha sine riktige farger. Symbolhøyden skal være minst 12/7 H.

Krav 8.2.3—3_1 SKAL

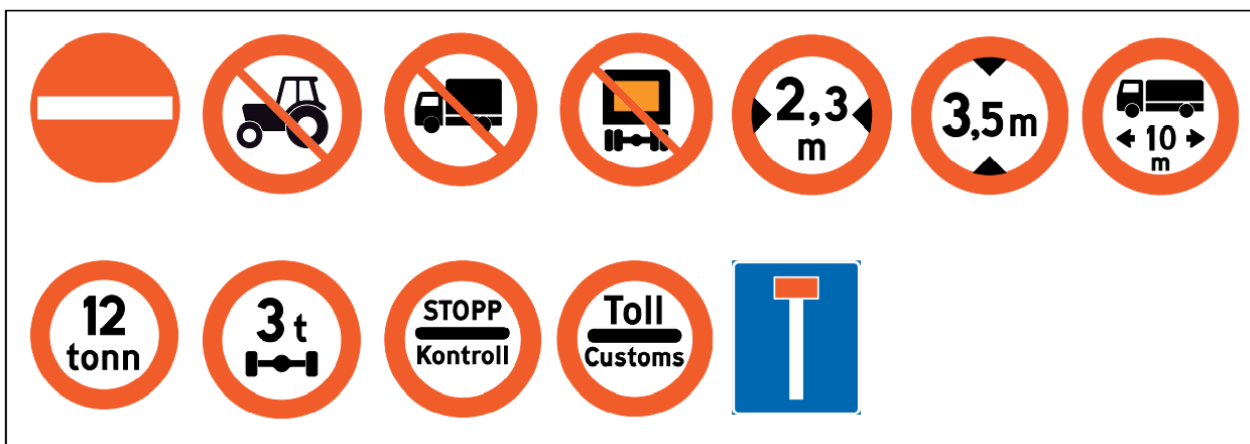
Gjeldende fra 10.12.2024

Symboler brukt på vegvisningsskilt skal ikke ha underskilt. I forbindelse med skilting til kontrollstasjoner kan likevel skilt 324 ha underskilt i 807-serien for å vise kjøretøygruppen(e) som skal kontrolleres i samsvar med forbudet.

Veiledning til kravet

Underskilt vil ikke være lesbart for trafikantene. Forvarsling med svingpil kan vurderes i tilfeller hvor det er nødvendig å få frem detaljene i reguleringen.

EKSEMPEL En rekke skilt kan benyttes som symboler.

Figur 8.2.3—6 — Eksempler på skilt som kan benyttes som symboler på vegvisningsskilt

Avstandsangivelser

For å oppgi avstand til visningsmål benyttes skilt 725 "Avstandsskilt". Enkelte vegvisningsskilt kan også angi avstand til visningsmål og enkelte orienteringstavler angir avstand til kryss eller avkjøring, se bestemmelser for hvert enkelt skilt.

Krav 8.2.3—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstandsangivelser skal ha tall med full teksthøyde (7/7 H).

Vegvisnings- og servicesymboler**Krav 8.2.3—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisnings- og servicesymboler skal utformes etter skiltemønster. Hvert enkelt symbol står på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skiltemønsteret.

MERKNAD Vegvisningssymbolene 761-769 er hvite på blått felt, de øvrige symbolene er svarte på hvitt felt.

Krav 8.2.3—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisningssymboler skal ha bord rundt symbolfeltet når dette er nødvendig for å synliggjøre symbolfeltet på skiltflaten. Regler for bruk av bord rundt symbolfelt er gitt i [tabell 8.2.3—1](#).

MERKNAD Symbol 761 "Motorveg" har spesiell utforming når det står på skiltenhet eller felt med blå bunnfarge. Symbolet settes inn med høyde 12/7 H uten symbolfelt og bord.

MERKNAD På skiltenhet eller felt med gul bunnfarge står symbol 761 på blått symbolfelt med sidekant 12/7 H, på samme måte som symbol 763 "Motortrafikkveg".

Tabell 8.2.3—1 — Bruk av bord for vegvisnings- og servicesymboler

Symbol	Bunnfarge på skiltenhet eller felt	Bord	Bordbredde
761	Blå, gul	Ingen bord	-
763	Gul	Ingen bord	-
765	Blå	Hvit bord	0,5/7 H
	Gul	Ingen bord	-
767, 769	Hvit	Ingen bord	-
771	Blå, gul	Ingen bord	-
	Hvit	Svart bord	0,5/7 H
772, 773, 774	Hvit	Svart bord	0,5/7 H
775	Blå, gul	Ingen bord	-
780	Blå, gul	Ingen bord	-
	Hvit	Svart bord	0,5/7 H
790	Hvit	Svart bord	0,5/7 H
792	Blå, gul	Ingen bord	-
	Hvit	Svart bord	0,5/7 H
602-637	Hvit	Blå bord	0,5/7 H
640	Brun	Ingen bord	-
650	Hvit	Brun bord	0,5/7 H
	Brun	Ingen bord	-

Servicesymbolene er nærmere omtalt i [kapittel 7](#).

Symbolene 602-637 (nødhjelp og vegservice) er svarte eller røde på hvit bunn, avgrenset av blå bord. 640-symbolene (severdigheter) er brune på hvit bunn når de vises på skiltplate med brun bunnfarge. 650-symbolene (aktiviteter, friluftsliv m.m.) er brune på hvit bunn, avgrenset av brun bord.

8.2.4 Visningselementenes plassering på skiltflaten

Budskapet på et vegvisningsskilt bygges opp av visningselementer. Visningselementene plasseres inn på skiltflaten etter faste regler for rekkefølge, innbyrdes avstander og avstander til bord eller ytterkant av felt.

Regler for rekkefølge og innbyrdes plassering av visningselementer er gitt under de enkelte skilt.

Avstand mellom elementer på samme linje

Krav 8.2.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstanden mellom tall og benevning på samme linje skal være $\frac{4}{7} H$. Avstanden mellom ord skal være minst $\frac{5}{7} H$.

MERKNAD Avstanden fra visningselementer til skiltenhetens vertikale og horisontale border er gitt under de enkelte skilt.

Avstand mellom tekstlinjer

Krav 8.2.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt med to eller flere linjer skal avstanden mellom tekstlinjene (de tenkte linjer stedsnavn eller virksomhetsnavn står på) være følgende:

- Stedsnavn/virksomhetsnavn med symboler: $\frac{14}{7} H$
- Stedsnavn/virksomhetsnavn uten symboler: $\frac{12}{7} H$
- Delte stedsnavn/virksomhetsnavn : $\frac{11}{7} H$

Dersom bare én av to linjer inneholder symboler, brukes linjeavstand $\frac{14}{7} H$.

MERKNAD Delte navn kan være lange navn delt med bindestrek, eller sammensatte navn som "Ullevaal stadion".

Felt med annen bunnfarge

På enkelte skilt med blå eller gul bunnfarge skal visningsmål som har hvit eller brun vegvisning stå på hvitt eller brunt felt uten bord, se eksempel i [figur 8.2.4—1](#).

Figur 8.2.4—1 — Eksempel på felt med annen bunnfarge

På enkelte gule orienteringstavler skal visningsmål som leder direkte til motorveg stå på blått felt med motorvegssymbol (761).

Krav 8.2.4—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Størrelsen på felt med annen bunnfarge skal være slik at avstanden fra symbol og fra tekst til vertikal kant er $\frac{2}{7} H$, se [figur 8.2.4—2](#). Høyden på felt med én linje skal være:

- Felt med bare tekst: $\frac{12}{7} H$ (3+7+2 syvdeler)
- Felt med symbol: $\frac{16}{7} H$ (2+12+2 syvdeler)

For to eller flere tekstlinjer økes felthøyden med linjeavstanden (se ovenfor).

MERKNAD Mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.2.4—2 — Plassering av symboler og tekst på felt med annen bunnfarge

Detaljregler for innpassing av felt med avvikende farge er gitt under de aktuelle skilt.

Gult blinksignal

Bruk av gult blinksignal på variable vegvisningsskilt er omtalt i V321 og [N303](#)

8.2.5 Skiltstørrelser og teksthøyde

Størrelsen på vegvisningsskilt angis i syvdeler av teksthøyden H.

Krav 8.2.5—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Bredde på en skiltenhets skal bestemmes av den plass som kreves av tekst og andre visningselementer som skal stå på samme linje. To eller flere skiltenheter i samme skiltoppsett skal ha samme bredde og settes sammen uten mellomrom.

MERKNAD Bredden kan avrundes oppover til nærmeste 100 mm.

Krav 8.2.5—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Høyden på en skiltenhets skal bestemmes av teksthøyden, høyden på eventuelle symboler, antall tekstlinjer og krav til vertikal avstand mellom visningselementene. Dersom høyden på et skilt må justeres for å passe med platestørrelser, gjøres dette ved å fordele økningen likt på avstandene fra visningselementene til skiltenhetsens øvre og nedre horisontale border.

All tekst på vegvisningsskilt utføres med trafikkalfabetet og har stor forbokstav og små bokstaver ellers, hvis ikke annet er angitt for spesielle skilt, se krav i [kapittel 1.4.2](#) og [kapittel 1.4.5](#).

Størrelsen på vegvisningsskilt med tekst bestemmes av tekstens høyde og lengde. Teksthøyden angis ved høyden H av de store bokstavene, og er standardisert i følgende høyder: H = 35, 42, 49, 70, 105, 126, 140, 175, 210, 280, 315, 350 og 420 mm (< 105 mm bare på skilt 729, samt for gang- og sykkelvisning).

Krav 8.2.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegvisningsskilt skal ikke ha mindre teksthøyde enn angitt i [tabell 8.2.5—1](#) og [tabell 8.2.5—2](#), med unntak av innvendig belyste skilt i tunnel, hvor teksthøyden kan reduseres én størrelse, eller der annet er foreskrevet for enkelte skilt.

Veiledning til kravet

Ved stor informasjonsmengde, stor vegbredde eller vanskelige plasseringsforhold, vil det være nødvendig å øke teksthøyden.

Tabell 8.2.5—1 — Minimum teksthøyde (mm) for gate og veg med ett kjørefelt i samme retning¹

Skilt		Fartsgrense eller fartsnivå ^a (km/t)			
		30-50	60	70-80	90
701.1	Tabellorienteringstavle	126	140	175	210
701.2	Tabellorienteringstavle	-	-	175	210
703	Diagramorienteringstavle	126	140	175	210
707	Kjørefeltorienteringstavle	126	140	175	210
709	Portalorienteringstavle	175	210	280	315
711	Tabellvegviser	126	140	175	210
713	Vanlig vegviser	126	140	175	210
713	Vegviserfløy	105	105	-	-
715	Avkjøringsvegviser	-	140	175	210
717	Kjørefeltvegviser	126	140	175	280
719	Portalvegviser	175	210	280	315
725	Avstandsskilt	-	140	175	210
727	Stedsnavnskilt	126	140	175	210
729	Gate- og vegnavnskilt	70	105	105	-
731	Samleskilt	-	140/126 ^b	175/140 ^b	210/175 ^b

a Fartsnivået settes i utgangspunktet lik fartsgrensen. Faktisk fartsnivå vurderes og legges til grunn hvis det i en normalsituasjon er lavere enn fartsgrensen. Ved visning av variabel omkjøringsskilting kan nedskiltet variabel fartsgrense legges til grunn.

b Teksthøyden er hhv. utenfor/innenfor "boblen".

¹ Antall kjørefelt i snittet der skiltoppsettet står.

Tabell 8.2.5—2 — Minimum teksthøyde (mm) for gate og veg med to eller flere kjørefelt i samme retning

Skilt		Fartsgrense eller fartsnivå ^a (km/t)				
		30-50	60	70-80	90	100-110
701.1	Tabellorienteringstavle	140	175	210	-	-
701.2	Tabellorienteringstavle	-	175	210	280	-
703	Diagramorienteringstavle	140	175	210	-	-
705	Avkjøringstavle	-	-	210 ^b	280 ^b	315 ^b
707	Kjørefeltorienteringstavle	140	175	210	280	-
709	Portalorienteringstavle	175	210	280	315	350
711	Tabellvegviser	140	175	210	-	-
713	Vanlig vegviser	140	175	210	-	-
715	Avkjøringsvegviser	-	-	-	280	315
717	Kjørefeltvegviser	126	140	175	280	-
719	Portalvegviser	175	210	280	315	350
725	Avstandsskilt	-	175	210	280	315
727	Stedsnavnskilt	-	175	210	280	315
729	Gate- og vegnavnskilt	70	105	105	105	-
731	Samleskilt	175/140	210/175	280/210	280/210	315/280

a Fartsnivået settes i utgangspunktet lik fartsgrensen. Faktisk fartsnivå vurderes og legges til grunn hvis det i en normalsituasjon er lavere enn fartsgrensen. Ved visning av variabel omkjøringsskilting kan nedskiltet variabel fartsgrense legges til grunn.

b Dersom skilt 705.1 monteres på portal eller i tunneltak skal teksthøyden økes en størrelse, se detaljerte bestemmelser for skiltet.

MERKNAD Beregningsmetode for å vurdere behov for økt teksthøyde er gitt i [kapittel 1.4.3 Teksthøyder](#)

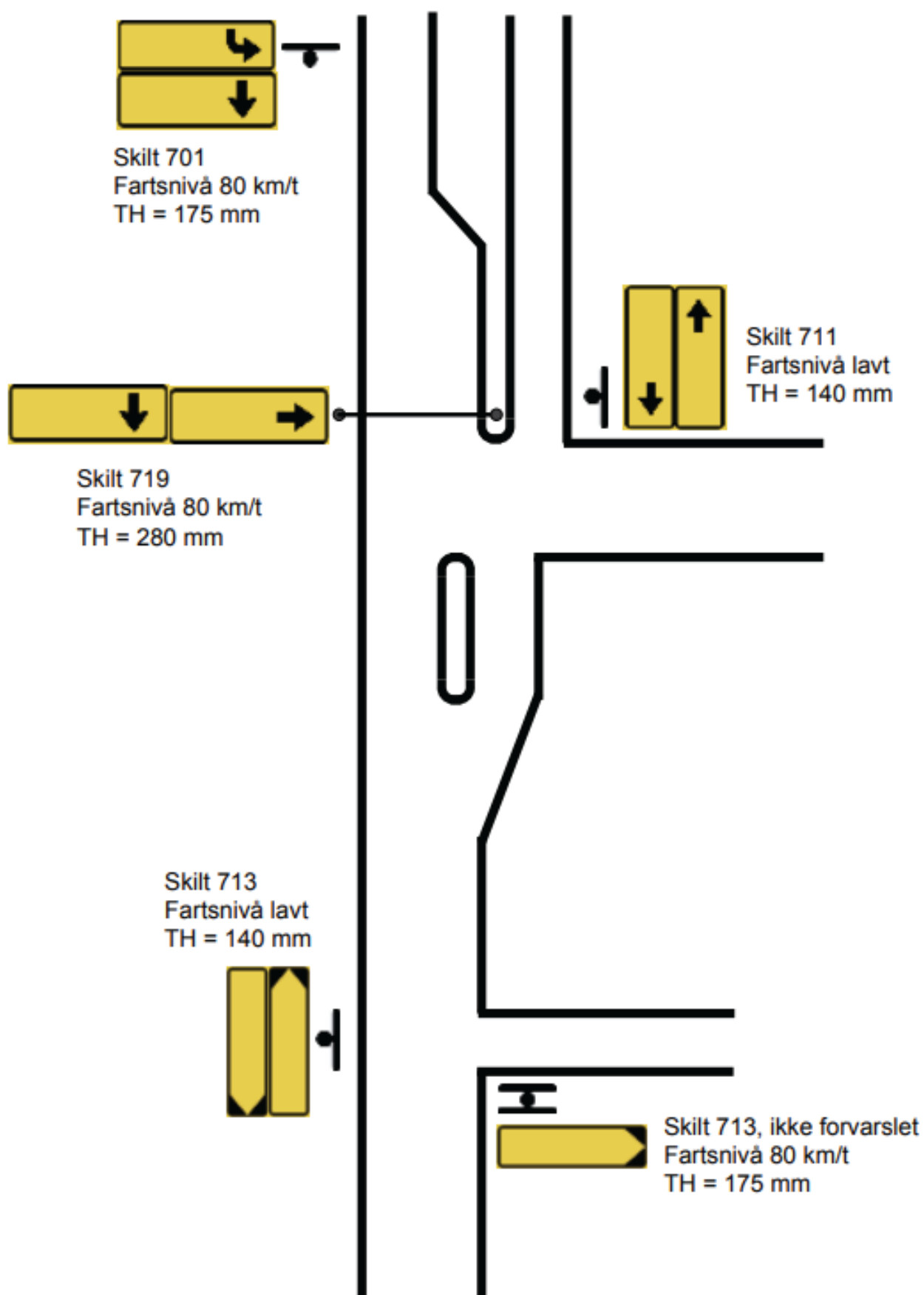
Veiledning til kravet

I kryssområder bestemmes teksthøyden etter fartsnivået for de trafikanter som leser skiltene og antall kjørefelt i snitt ved skiltoppsett. Dette innebærer at:

- skilt for trafikk fra sideveg kan ha lavere teksthøyde enn skilt på gjennomgående veg
- i kryss med svingefelt kan forvarsel ha lavere teksthøyde enn kryssvegviser

Veiledning til kravet

For innvendig belyste skilt i tunnel (innvendig belyst, LED, RGB eller tilsvarende), kan teksthøyden på vegvisningsskilt reduseres én standard teksthøyde i forhold til krav gitt i tabellen.

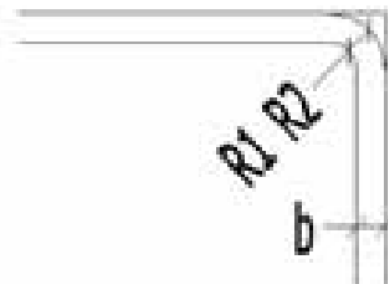
Figur 8.2.5—1 — Eksempler på forskjellige teksthøyder i samme kyss

8.2.6 Border rundt skiltenheter

Krav 8.2.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Standard bord skal utformes med avrundede hjørner med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant. Svart bord skal ligge en halv bordbredde innenfor skiltkant. Hvit bord skal ligge helt inntil skiltkant. Utformingen er vist i [figur 8.2.6—1](#). For enkelte skilt er det fastsatt annen utforming av borden.

$$\text{Bordbredde } b = 1/7H \quad H = \text{teksthøyde} \quad R1 = b \quad R2 = 2b$$

Figur 8.2.6—1 — Standard utforming av lyse og mørke border på vegvisningsskilt

MERKNAD For skilt der størrelsen bestemmes av teksthøyden H, er bordbredden som regel lik 1/7 H. Annen bordbredde er fastsatt for enkelte skilt.

8.2.7 Bruk av visningsmål

Som visningsmål regnes:

- ett geografisk navn, evt. supplert med vegruteskilt, vegvisningssymboler eller symboler av andre trafikkskilt
- ett virksomhetsnavn/-beskrivelse, evt. supplert med vegvisnings- eller servicesymboler
- ett eller flere vegruteskilt, service- eller vegvisningssymboler uten tekst

Krav 8.2.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Det skal ikke benyttes mer enn totalt fire symboler for hvert visningsmål inklusive vegruteskilt. Hvis det benyttes bare ett steds- eller virksomhetsnavn på en skiltenhet, kan tilhørende vegruteskilt, vegvisnings- eller servicesymboler settes på linje over teksten. Benyttes flere visningsmål, settes vegruteskilt og symboler som hovedregel på samme linje som og foran teksten.

MERKNAD For skilt 713 gjelder andre regler, se bestemmelser for dette skiltet. Andre unntak kan også være angitt for enkelte skilt.

I noen områder skal det brukes flerspråklige stedsnavn, se [kapittel 8.1.1](#).

Krav 8.2.7—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Det skal ikke benyttes flere alternative retninger for samme visningsmål på ett skiltoppsett, med unntak av ruter hvor enkelte kjøretøy, eller farlig gods må ledes på en alternativ rute.

Krav 8.2.7—2_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved bruk av unntaket, skal forbud/begrensning vises på hovedrutens skilt.

Maksimal informasjonsmengde

Vegvisningsskilt inneholder ofte store mengder informasjon som det tar tid å lese. Det er derfor utarbeidet bestemmelser for hvor mye informasjon som kan formidles i et skiltoppsett.

For å forenkle skiltplanleggingen, er det gitt regler for maksimal informasjonsmengde på vegvisningsskilt. Ved fastlegging av maksimal informasjonsmengde skal det tas hensyn til at informasjonen må kunne oppfattes av alle typer trafikanter under alle typer lys-, vær- og trafikkforhold.

Krav 8.2.7—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

For skilt eller skiltoppsett som er rettet mot samme tilfartsretning gjelder følgende:

- Maksimalt antall visningsmål skal ikke overstige fem (hovedregel).
- Dersom skiltoppsettet inneholder skiltenheter eller felt med forskjellig farge, økes maksimalt antall visningsmål til seks.
- Dersom skiltoppsettet inneholder mer enn seks symboler(inkl. vegruteskilt), reduseres antall visningsmål til fire (fem hvis felt med avvikende farge).
- Dersom skiltoppsettet inneholder mer enn ti symboler, reduseres antall visningsmål til tre (fire hvis flere farger).

MERKNAD Disse generelle reglene gjelder både for forvarsling (skiltene 701 - 709) og vegvisere (skiltene 711 - 719), se eksempler i [figur 8.2.7—1](#). Unntak eller presiseringer kan være gitt for enkelte skilt.

MERKNAD Når maksimal informasjonsmengde benyttes, må det alltid vurderes om det er behov for å benytte større teksthøyde enn de minimumsverdier som er gitt i [kapittel 8.2.5](#). Til dette benyttes metoden som er vist i [kapittel 1.4.3](#).

MERKNAD Bruk av maksimal informasjonsmengde forutsetter at skiltene er synlige iht. minimum siktkrav gitt i [kapittel 1.3.1](#).

Krav 8.2.7—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Tabellorienteringstavler(omtalt i [kapittel 8.3.1](#) og [kapittel 8.3.2](#)) skal ikke ha mer enn to visningsmål eller linjer pr. skiltenehet.

Veiledning til kravet

Se øverste rad med skilt i [figur 8.2.7—1](#)

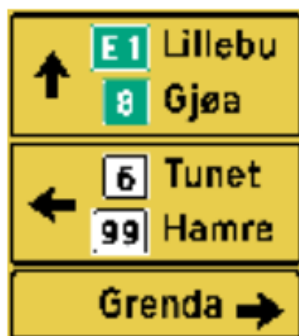
Krav 8.2.7—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

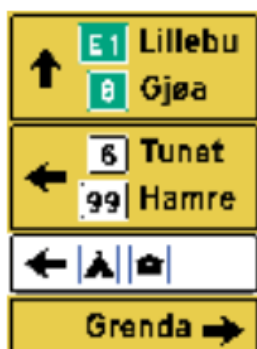
Diagramorienteringstavler(omtalt i [kapittel 8.3.3](#) og [kapittel 8.3.4](#)) o.l. skal ikke ha mer enn fire visningsmål eller linjer pr. kjøreretning (pilretning).

Veiledning til kravet

Se nederste rad med skilt i [figur 8.2.7—1](#)

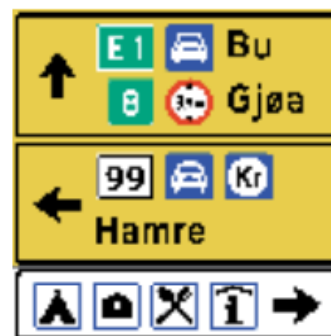
5 visningsmål
4 symboler

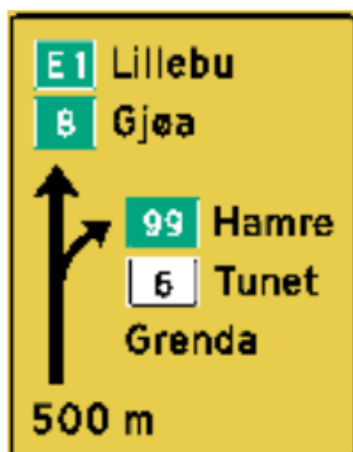
6 visningsmål
6 symboler

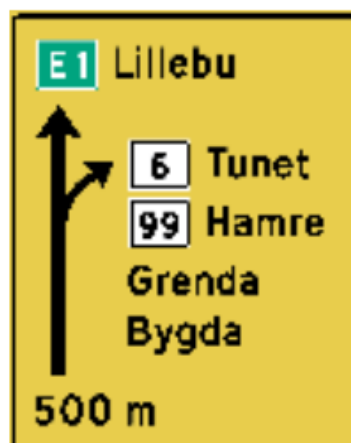
5 visningsmål
7 symboler

4 visningsmål
11 symboler

5 visningsmål
4 symboler

5 visningsmål
3 symboler

Figur 8.2.7—1 — Eksempler på skilt 711 (øverst) og 705.2 (nederst) med maksimal informasjonsmengde

Rekkefølge

Hovedprinsipp for rekkefølgen av visningsmål i et skiltoppsett:

- Retning, dvs. pilretning visningsmålet har i krysset, se [tabell 8.2.7—1](#)
- Farge på skiltflate for visningsmålet, se [tabell 8.2.7—2](#)
- Vegtype, E-veg, Rv, Fv, se [tabell 8.2.7—2](#)
- Vegnummer

Denne rekkefølgen skal følges for skiltene 701.1, 709.1, 711, 713 og 719.1.

MERKNAD For skiltene 703, 705, 707, 715, 717 og 709.2-4 og 719.2-4 tilpasses de samme regler så langt det er mulig.

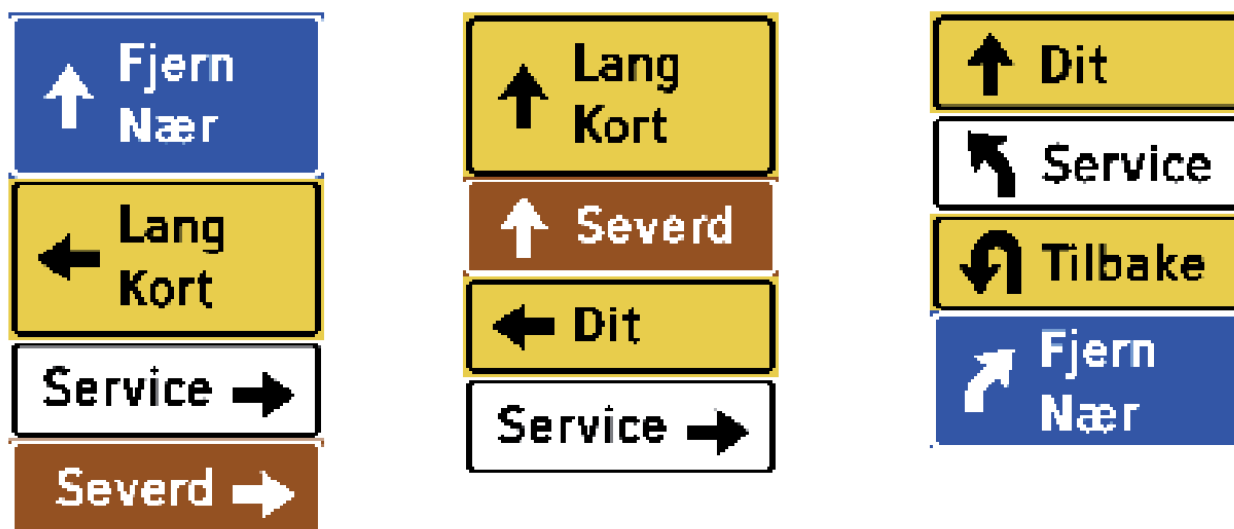
- Eventuelle felt med avvikende farger settes inn i samme rekkefølge som angitt.
- Fjerneste mål plasseres øverst innenfor hver farge og for hvert vegnummer.

Tabell 8.2.7—1 — Krav til rekkefølge for pilretninger

Hovedretning	Rekkefølge innen hovedretning
Visning rett frem	.R
Visning til venstre	.V45, .V90, .V135, U
Visning til høyre	.H45, .H90, .H135
Rekkefølgen innenfor hver enkelt retning er gitt i tabell 8.2.7—2 . Eventuell variabel omkjøringsvisning med oransje farge skal stå øverst uavhengig av pilretning.	

Tabell 8.2.7—2 — Krav til rekkefølge for farge og vegtype

Farge på skiltflate	Rekkefølge for mål med samme farge
Blått	E-veg, Rv, Fv
Gult	E-veg, Rv, Fv
Hvitt	
Brunt	
Mål med stippet nummer kommer etter andre mål med vegnummer. Innenfor hver gruppe kommer laveste nummer først. Angis flere mål skal det fjerneste målet plasseres øverst. Der det benyttes fast omkjøringsvisning med oransje farge skal dette stå nederst.	

Figur 8.2.7—2 — Rekkefølge når det benyttes flere skiltenheter

8.2.8 Midlertidig oppheving av vegvisningsskilt

Midlertidig oppheving av vegvisningsskilt kan gjøres på to måter:

- Skiltet, skiltenheten eller enkelte visningselement settes ut av kraft med oransje kryss eller strek, ny visning med ekstra, oransje skilt.
- Skiltet, skiltenheten eller visningselementet erstattes av et midlertidig oransje skilt.

På høytrafikkerte veganlegg med relativt hyppige stenginger anbefales det å benytte variable skilt, slik at skiltet, skiltenheten, eller visningselementet erstattes av et midlertidig oransje skilt. Denne løsningen kan også brukes ved større veganlegg med relativt lang varighet (mer enn noen måneder). Permanent skilting av omkjøringsruter som ikke er variable anbefales ikke benyttet, da det begrenser styringsmuligheter, og kompliserer vegvisningen for trafikantene. Vegvisningsskilt kan kombineres med 1098 gult blinksignal, se nærmere omtale i [N303](#) og [V321](#).

Krav 8.2.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På veger hvor det ikke er variable skilt, skal det benyttes oransje kryss eller strek over visning som er midlertidig stengt/endret, samt ny visning med ekstra oransje skilt. Alternativt kan skiltet fjernes/blendes med sekk.

Veiledning til kravet

Fordelen med å bruke oransje kryss eller strek er at visningsmålet fortsatt synes selv om det er delvis tildekket. Dette gir trafikantene en tilleggsinformasjon om at den normale kjøreruten er stengt, og at de må velge omkjøringsruten for å komme fram.

Bruk av oransje kryss eller strek

Til avblending benyttes oransje tape med svarte border, se nærmere regler i [kapittel 1](#).

Krav 8.2.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved bruk av oransje kryss eller strek skal visningsmålene fortsatt synes, slik at trafikantene kan se hvilke mål som er satt ut av kraft. Følgende utforming skal benyttes:

- avblending av helt skilt eller hel skiltenhet - kryss
- avblending av ett av flere visningsmål - strek

Bredden på tapen tilpasses skiltstørrelse eller teksthøyden, se tabell.

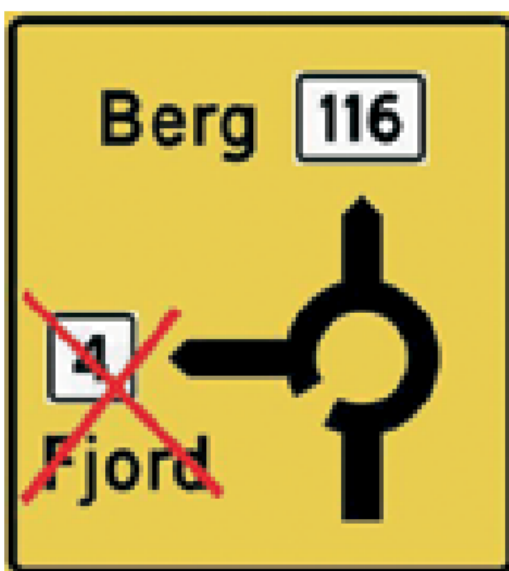
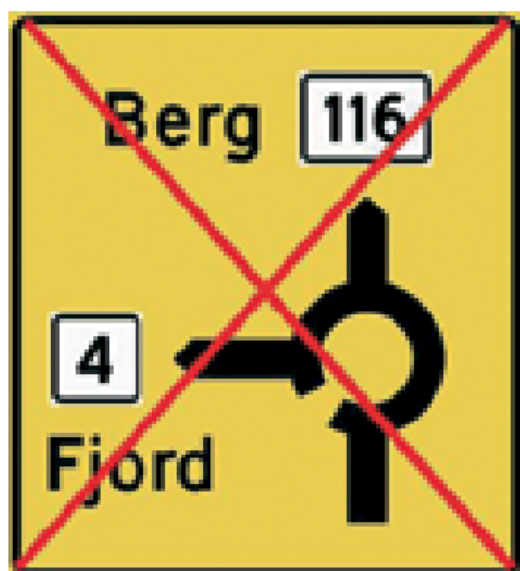
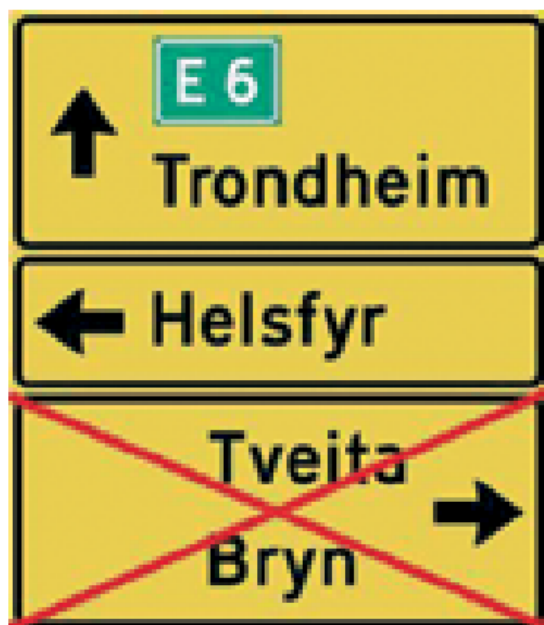
Bredde på tape	Kryss (Areal som utkrysses)	Strek Teksthøyde på ord
50 mm tape	< ca. 1 m ²	105 - 175 mm
75 mm tape	< ca. 4 m ²	210 - 280 mm
100 mm tape	> ca. 4 m ²	315 - 350 mm

Veiledning til kravet

Når et permanent skilt eller en skiltenhet settes ut av kraft med oransje kryss eller strek, plasseres et nytt, oransje skilt eller et skiltelement nederst på det aktuelle skiltoppsettet for å vise alternativ rute. Krav til minimumshøyde på skiltoppsett kan da fravikes, men ikke dersom det står over kjørebane eller står inntil eller over gang-/sykkelareal.

Alternativt kan nytt oransje skiltoppsett plasseres etter det permanente skiltoppsettet. Innbyrdes rekkefølge av visningsmålene på de oransje skiltene er som for øvrige skiltelement.

Hvis det benyttes variable felt, kan dette feltet erstatte den opprinnelige visningen, men det variable feltet må da være oransje for å markere at dette er et avvik i forhold til den permanente visningen.

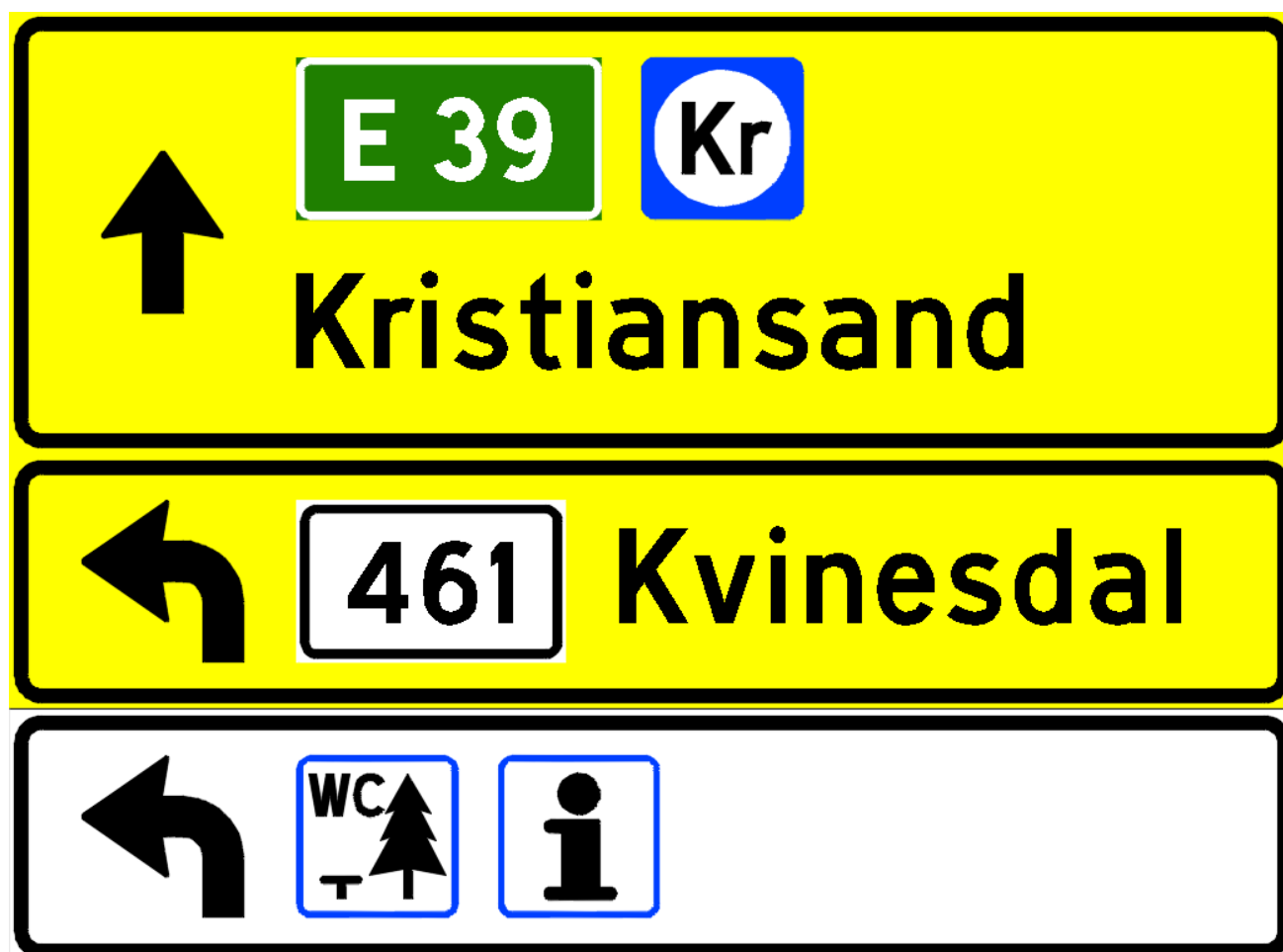
Figur 8.2.8—1 — Eksempler på avblending av ordinær vegvisning med oransje kryss eller strek

8.3 Orienteringstavler

Orienteringstavler har som formål å gi trafikantene informasjon i god tid om hvilke visningsmål som kan nås via de ulike vegarmer i påfølgende kryss, og om hvilke kjørefelt som må benyttes for de ulike visningsmål.

Orienteringstavler anvendes bare til forvarsling, og skal etterfølges av vegvisning i krysset (skiltene 711 - 719), se [krav 8.2.1—3](#).

8.3.1 701.1 Tabellorienteringstavle for vanlig kryss

Figur 8.3.1—1 — 701.1 Tabellorienteringstavle for vanlig kryss

Anvendelse

Skilt 701.1 anvendes til forvarsling foran vanlige vegkryss som er så enkle at det ikke er nødvendig å bruke diagramorienteringstavle 703 eller annen type orienteringstavle. Oftest vil skiltet være aktuelt utenfor tettbygd strøk, hvor avstanden mellom kryss er tilstrekkelig til å kunne forvarsle med vegvisning.

Plassering

Krav 8.3.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

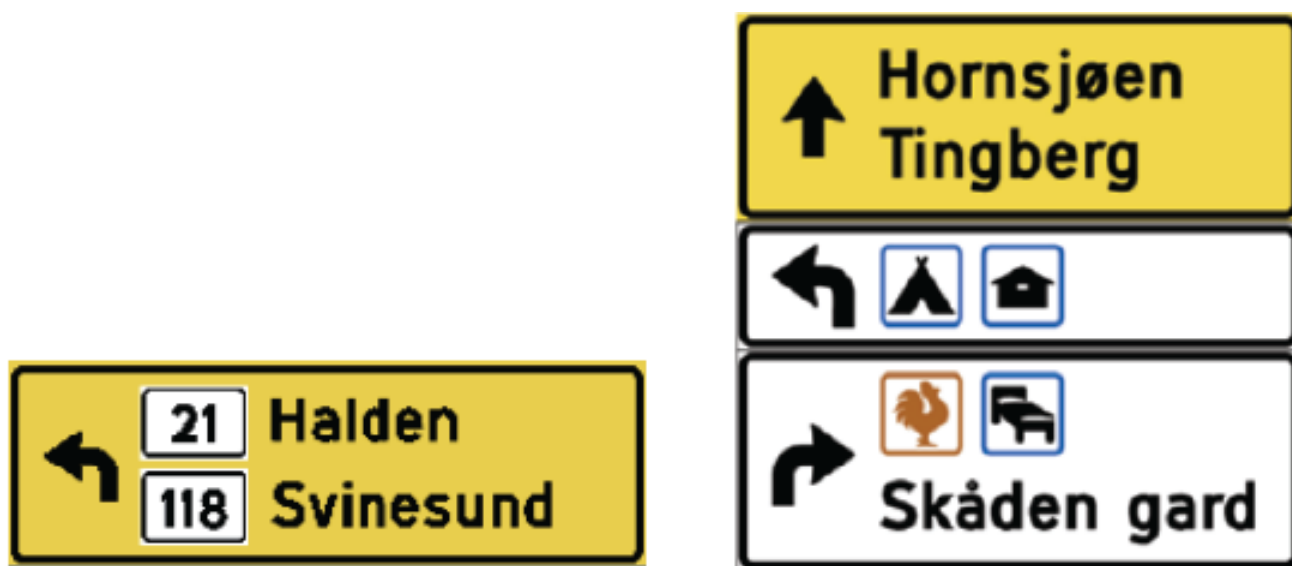
Skilt 701.1 skal plasseres i følgende avstand før krysset:

- 50 - 150 m når fartsgrensen er 50 km/t eller lavere
- 100 - 200 m når fartsgrensen er 60 og 70 km/t
- 150 - 250 m når fartsgrensen er 80 km/t
- 200 - 400 m når fartsgrensen er 90 km/t

Innhold og utforming

Tabellorienteringstavler bygges opp av skiltenheter, der hver skiltenhet er avgrenset av bord og inneholder ett pilsymbol.

Skilt 701.1 kan bestå av én skiltenhet (for visning til bare én retning), eller av flere skiltenheter for de samme eller ulike retninger se [figur 8.3.1—2](#).

Figur 8.3.1—2 — Eksempel på en skiltenhet for en retning og flere skiltenheter for ulike retninger

MERKNAD Skiltenhet for visning rett fram kan sløyfes i enkle T-kryss hvor hovedveg fortsetter rett fram, se [krav 8.2.1—2](#).

Farge

Bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.2](#).

Piler

Krav 8.3.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 701.1 skal pilsymbolet stå til venstre på skiltenheten for alle pilretninger, og plasseres sentrisk i vertikal retning. Pilsymboler som kan brukes, er gitt i [krav 8.2.3—1](#).

Visningselementer

Krav 8.3.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

En skiltenhet med skilt 701.1 kan bare bestå av:

—

ett visningsmål på en linje

—

ett visningsmål fordelt på to linjer

—

to visningsmål fordelt på to linjer

Veiledning til kravet

Hver linje kan inneholde ett visningsmål bestående av tekst samt eventuelle symboler, eller ett visningsmål kan deles på to linjer. Dersom det er behov for mer enn to visningsmål eller tekstlinjer for samme pilretning, må disse fordeles på to eller flere skiltenheter. Fordelingen må skje på en logisk måte, f. eks. vegnummer med tilhørende fjernmål og regionalmål på første skiltenhet, og ekstra nærmål på andre skiltenhet.

Krav 8.3.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningeslementer på skilt 701.1 skal settes i følgende rekkefølge på samme linje fra venstre:

— Vegruteskilt – andre symboler – visningsmål

MERKNAD Skilt 701.1 kan ikke ha:

— avstandsangivelser, kryssnummer eller kryssnavn

— felt med annen farge enn skiltenhetens bunnfarge

Krav 8.3.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved deling av visningsmål som omfatter symboler på skilt 701.1, skal symbolene stå på øvre linje og stedsnavn eller virksomhetsnavn på nedre linje.

Krav 8.3.1—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når det angis to visningsmål på samme skiltenhet på skilt 701.1, skal målene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst.

Krav 8.3.1—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 701.1 skal symboler som er felles for to visningsmål, f.eks. vegnummer, settes sentrisk foran de to linjene.

Rekkefølge på skiltenheter

Se [krav 8.2.7—6](#).

Størrelse og dimensjoner

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Dette gir følgende høyder på skiltenheter:

- $19/7 H$ for én tekstlinje
- $31/7 H$ for to tekstlinjer uten symboler
- $33/7 H$ for to tekstlinjer med symboler

Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.1—8 **SKAL**

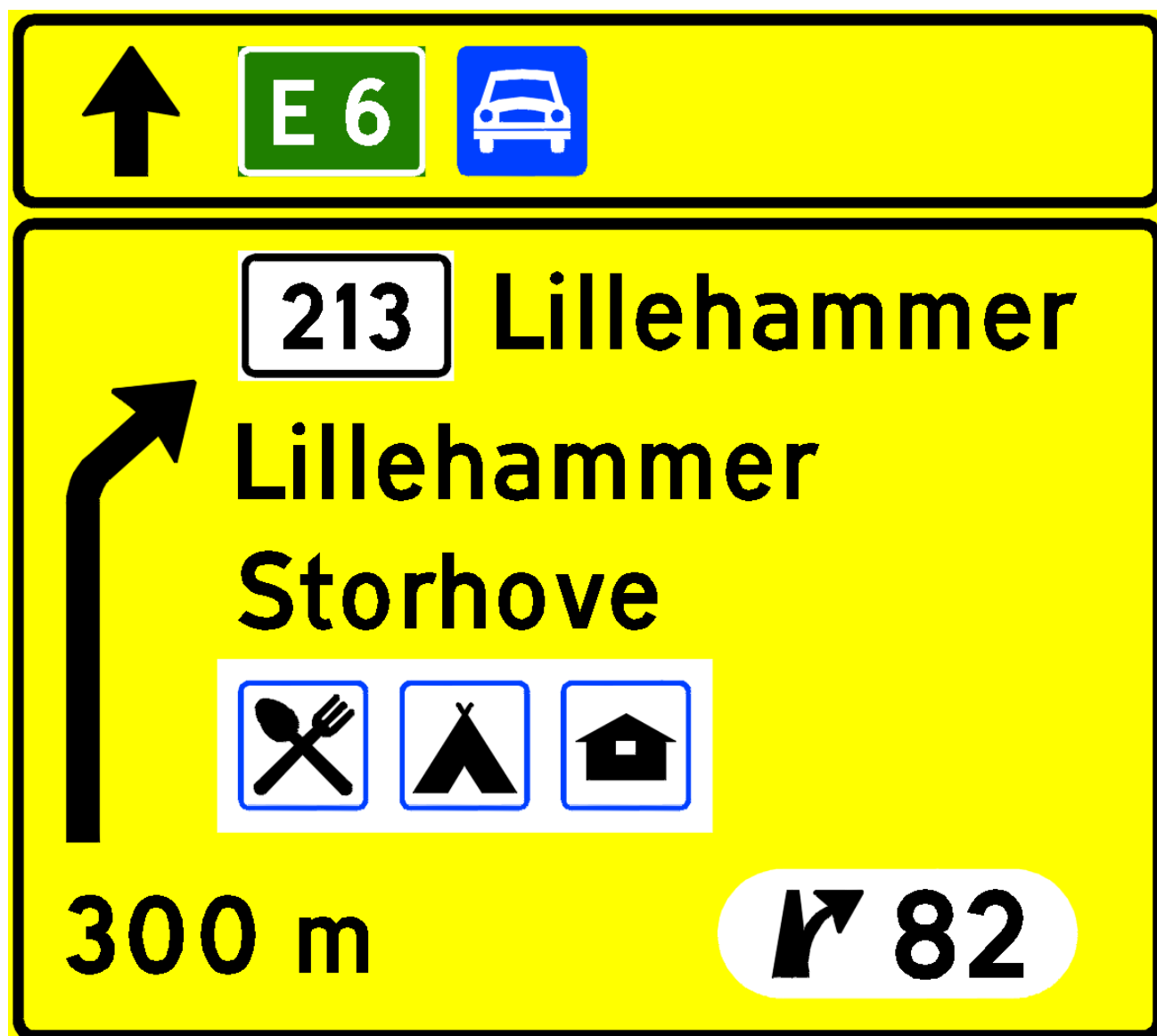
Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 701.1 skal ha vertikale avstander og avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord som vist i [figur 8.3.1—3](#).

Figur 8.3.1–3 — Eksempler på utforming av tabellorienteringstavle 701.1

8.3.2 701.2 Tabellorienteringstavle for planskilt kryss på to- og trefeltsveg

Figur 8.3.2—1 — 701.2 Tabellorienteringstavle for planskilt kryss på to- og trefeltsveg

Anvendelse

Krav 8.3.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 701.2 skal bare anvendes til forvarsling av planskilte kryss på to- og tre-feltsveger, som for eksempel motortrafikkveg. Krysset skal ha tilfredsstillende retardasjonsfelt (vegnormalstandard) for aktuelt fartsnivå.

Plassering

Krav 8.3.2—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 701.2 skal plasseres i følgende avstand før krysset:

- 50 - 150 m når fartsgrensen er 50 km/t eller lavere
- 100 - 200 m når fartsgrensen er 60 og 70 km/t
- 150 - 250 m når fartsgrensen er 80 km/t
- 200 - 400 m når fartsgrensen er 90 km/t

Innhold og utforming**Krav 8.3.2—3 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 701.2 skal alltid bestå av to skiltenheter, 701.2R for visning rett fram og 701.2A for visning til avkjøring. Visning rett fram skal stå øverst.

Krav 8.3.2—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningselementer på skilt 701.2 skal settes i følgende rekkefølge på samme linje fra venstre:

- Vegruteskilt - andre symboler - visningsmål

MERKNAD Skilt 701.2 kan ikke vise kryssnavn.

Krav 8.3.2—4_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Kryssnummer skal benyttes hvis det finnes.

Krav 8.3.2—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 701.2R skal bare vise vegnummer, og ev. geografiske visningsmål og/eller andre visningselementer.

Krav 8.3.2—5_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved visning til motorveg skal alltid symbol 761 benyttes.

Krav 8.3.2—5_2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved visning til -, eller på motortrafikkveg skal alltid symbol 763 benyttes.

Krav 8.3.2—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

701.2A skal ikke ha mer enn fire linjer med visningsmål, inklusive eventuelle felt med avvikende farge. Geografiske visningsmål skal stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt for virksomhetsvisning skal stå under geografiske mål.

Krav 8.3.2—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På 701.2A skal skiltenheten vise avstand fram til start utvidelse for retardasjonsfeltet.

Krav 8.3.2—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 701.2 skal ha gul eller blå bunnfarge, unntaksvis hvit på 701.2A, se [krav 8.3.2—9](#). Blå skiltenhet benyttes bare hvis denne viser direkte til motorveg.

MERKNAD Skiltenhet med blå bunnfarge skal alltid vise symbol 761 "Motorveg" etter vegnummeret, se [krav 8.2.2—3](#).

Krav 8.3.2—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Virksomhetsmål på 701.2A skal vises på hvitt eller brunt felt. Dersom skiltenhet 701.2A bare viser til virksomhetsmål, som f.eks. industriområde, skal den ha hvit bunnfarge.

Piler**Krav 8.3.2—10 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltenhet 701.2R skal ha standard pilsymbol (.R), utformet etter sitt skiltmønster, plassert til venstre på skiltflaten og sentrisk i vertikal retning. Symbolet er innskrevet i et kvadrat med sidekant lik $12/7 H$.

Krav 8.3.2—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltenhet 701.2A skal ha pil knekket 45 grader til høyre plassert til venstre på skiltflaten. Pilhode og bredde på pilstamme er som for pil .H45, men pilen er innskrevet i et rektangel med bredde $12/7 H$ og høyde som varierer med antall visningsmål - se [figur 8.3.2—2](#).

Størrelse og dimensjoner

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Dette gir følgende høyder på skiltenhet 701.2R:

- $19/7 H$ for én tekstlinje
- $33/7 H$ for to tekstlinjer

Høyden på skiltenhet 701.2A varierer med antall visningsmål som skal angis.

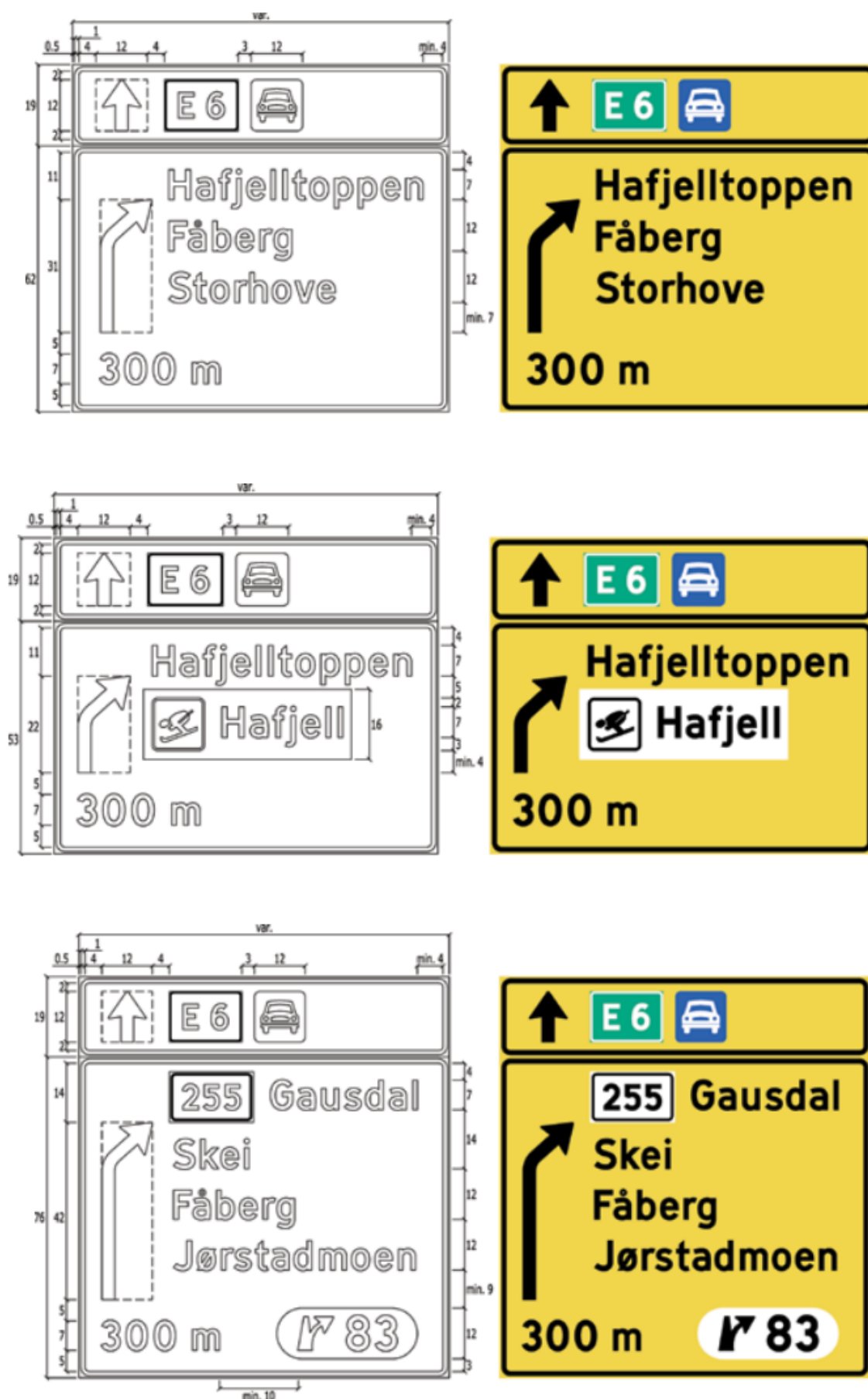
Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

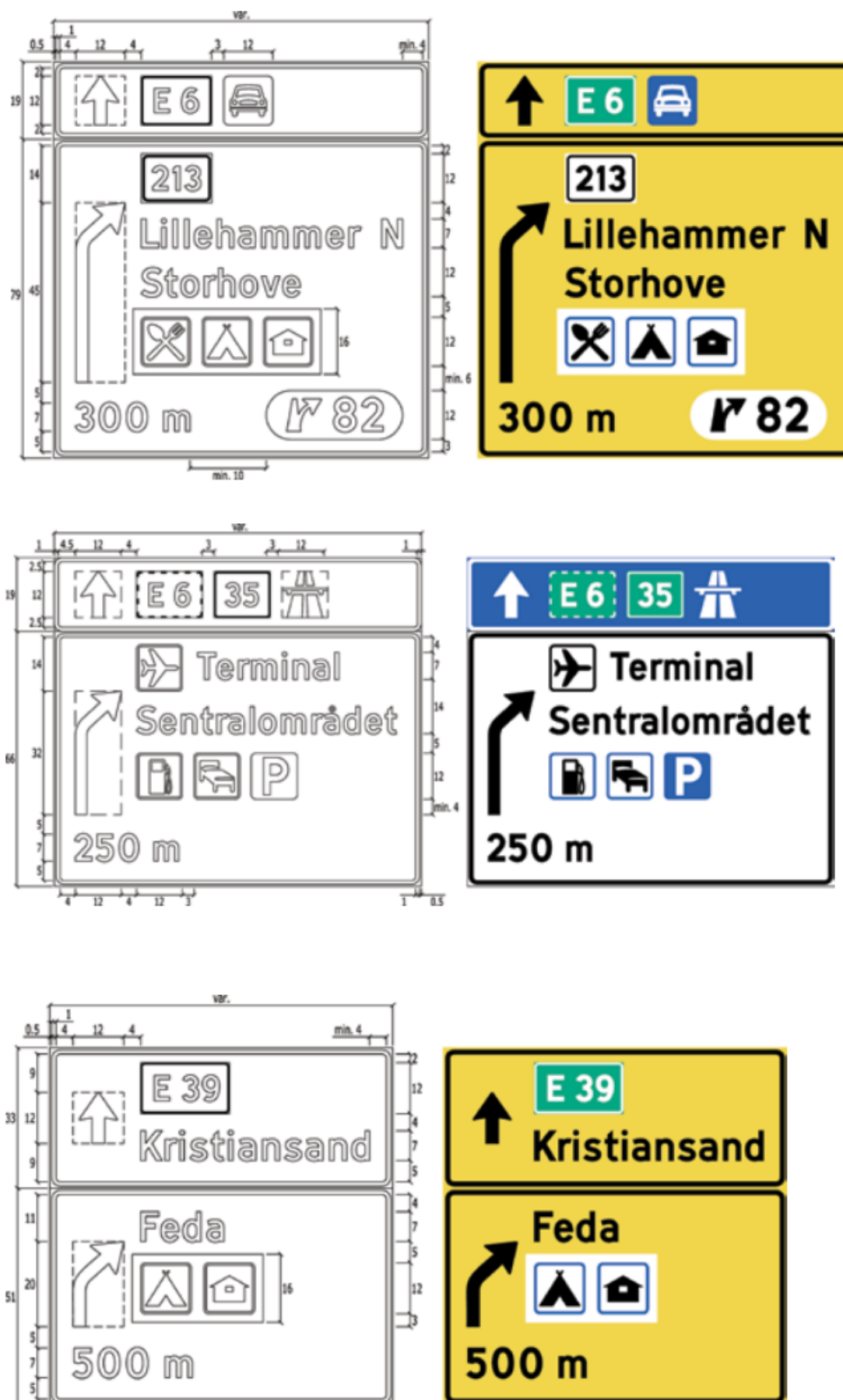
Krav 8.3.2—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 701.2 skal vertikale avstander og avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.3.2—2](#).

Figur 8.3.2—2 — Eksempler på utforming av tabellorienteringstavle 701.2 (fortsetter)

Figur 8.3.2—2 — Eksempler på utforming av tabellorienteringstavle 701.2 (fortsetter)

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.2—2 — Eksempler på utforming av tabellorienteringstavle 701.2

8.3.3 703.1 Diagramorienteringstavle for rundkjøring

Krav 8.3.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 703.1 skal anvendes hvis rundkjøring forvarsles med vegvisningskilt. I tillegg skal det alltid være vegvisning i selve rundkjøringen (skilt 711 eller 713). I områder med flere rundkjøringer tett på hverandre kan alternativt skilt 703.2 benyttes til forvarsling istedenfor 703.1.

MERKNAD Se for øvrig generelle bestemmelser for anvendelse i [kapittel 8.2.1](#).

Plassering

Krav 8.3.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 703.1 skal plasseres i følgende avstand før krysset:

- 50 - 150 m når fartsgrensen er 50 km/t eller lavere
- 100 - 200 m når fartsgrensen er 60 og 70 km/t
- 150 - 250 m når fartsgrensen er 80 km/t
- 200 - 300 m når fartsgrensen er 90 km/t

Dersom stedlige forhold gjør det vanskelig å plassere skiltet med korrekt avstand, f.eks. en tunnel, kan 703.1 plasseres i større avstand fra krysset. Avstand til krysset skal ikke være over 500 m, og angis under pilsymbolet.

Innhold

Krav 8.3.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Diagramorienteringstavlen 703.1 skal være så enkel som mulig og gi et forenklet, stilisert bilde av vegutformingen slik trafikantene på veg inn mot kryssområdet vil oppfatte den. Eventuelle vegnummer skal alltid vises, men tavlen må ikke overleses med andre symboler.

- Skiltet skal ikke ha mer enn to geografiske visningsmål per vegarm. I tillegg kan det om nødvendig tas med ett service- eller virksomhetsmål.
- Totalt antall mål på tavlen skal ikke være større enn fem (6 hvis fargede felt benyttes).
- Hvis to vegarmer har samme vegnummer, skal stedsnavn alltid angis sammen med vegnummeret.

MERKNAD For den vegruten tavlen står på, vil det ofte være tilstrekkelig å vise vegnummer. For å øke lesbarheten bør antall geografiske mål per arm begrenses til ett.

Krav 8.3.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 703.1 skal visningsmålene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt for virksomhetsvisning skal stå under geografiske mål. Lange visningsmål kan maksimalt deles på to linjer. Vegnummer og eventuelle symboler skal da stå på øvre linje. Symboler som er felles for to visningsmål, f.eks. vegnummer, kan settes sentrisk foran de to linjene.

Krav 8.3.3—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

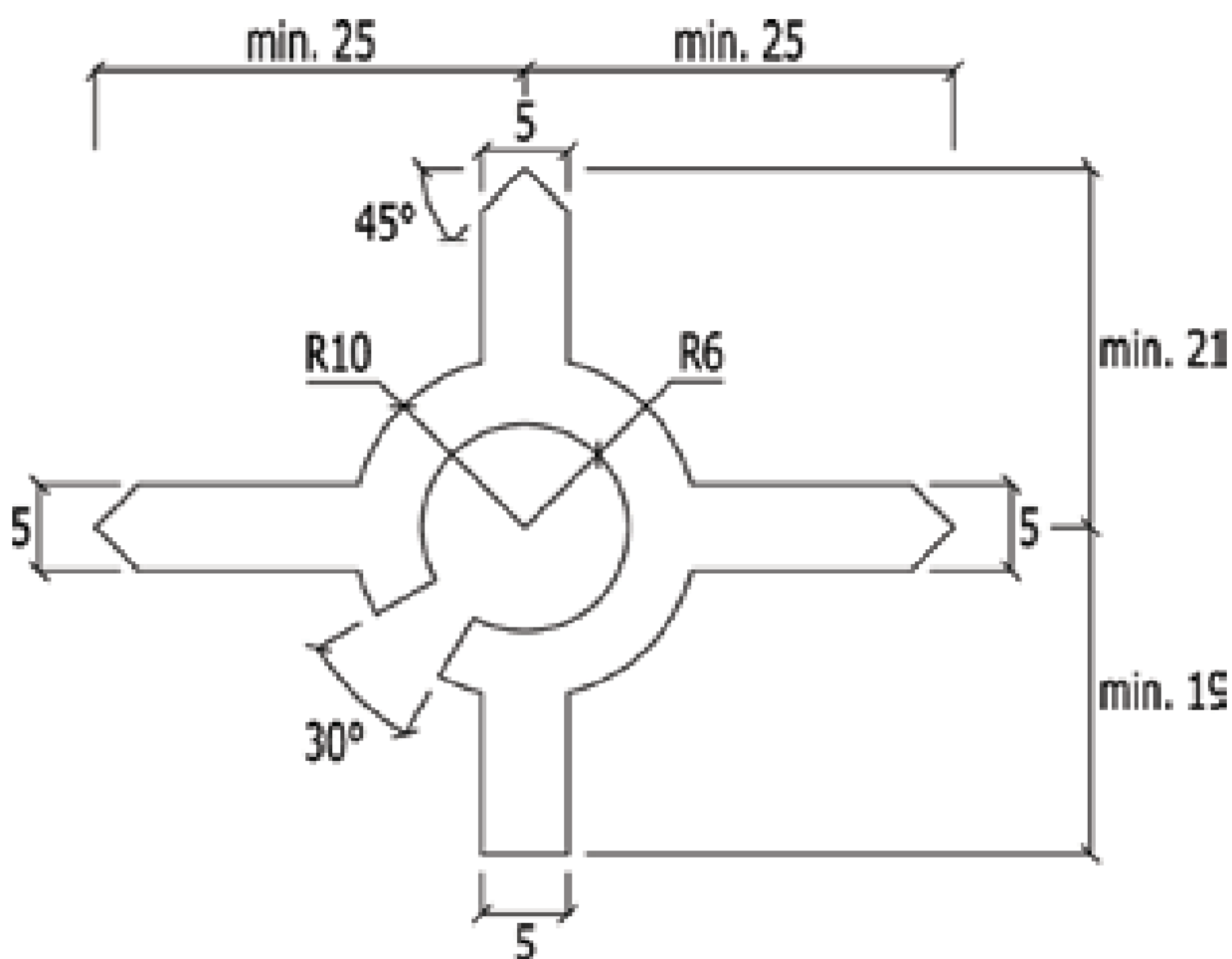
Skilt 703.1 som inneholder geografisk vegvisning, skal ha gul bunnfarge. For vegarm som fører direkte til motorveg skal visningsmålet stå på blått felt. Virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt. Dersom skiltet bare inneholder virksomhetsmål, skal det ha hvit bunnfarge.

Nærmere regler for hva som kan vises på diagramskilt er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Utforming**Krav 8.3.3—6 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol for rundkjøring på skilt 703.1 skal ha standard utforming som vist i [figur 8.3.3—1](#). Alle vegarmer skal vises med like tykk strek. For rundkjøringer med tre eller mer enn fire armer, eller særlig skjeve vinkler, tilpasses symbolet, men dimensjonene skal være de samme som for standard utforming.

Figur 8.3.3—1

Standard utforming av symbol for skilt 703.1

De enkelte visningselementer på skilt 703.1 plasseres slik at det ikke er tvil om hvilken vegarm de hører til, og etter følgende regler:

Krav 8.3.3—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegnummer, andre vegruteskilt og symboler skal plasseres rett ut for pilspissen for vegarmer til høyre og til venstre.

- Denne hovedregelen kan fravikes når to eller flere vegruteskilt eller symboler skal vises for samme retning, dersom dette gir en bedre samlet utforming av orienteringstavlen. Gruppen av skilt/symboler skal da sentreres om vedkommende pilspiss.
- Hovedregelen kan også fravikes dersom enkelte vegnummer eller symboler bør knyttes til bestemte stedsnavn.

Krav 8.3.3—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

For vegarm rett fram skal vegnummer plasseres sentrisk over pilspissen. Eventuelle andre vegvisningssymboler plasseres til høyre eller til venstre for vegnummeret, avhengig av hvor krysssymbolet er plassert på skiltflaten.

- Unntak fra denne regelen kan gjøres når det også skal angis stedsnavn for vegarmen rett fram - se [krav 8.3.3—10](#).

Krav 8.3.3—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Stedsnavn for vegarm til venstre eller til høyre skal plasseres under tilsvarende pilarm på krysssymbolet.

- Dersom det ikke vises vegnummer eller andre skilt/symboler, bør pilarmen forlenges. Den nederste vertikale strek forlenges også om nødvendig, slik at ingen tekst står nærmere borden under enn begynnelsen av streken.
- Ved to eller flere visningsmål for samme retning, kan ett stedsnavn (fjernmål) plasseres over vedkommende pilarm.

Krav 8.3.3—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Stedsnavn for vegarm rett fram skal plasseres til høyre eller til venstre for vegnummer og eventuelle andre symboler, avhengig av hva som er mest hensiktsmessig i forhold til krysssymbolets plassering på skiltflaten.

- Dersom visningsmålet er så langt at plassering som angitt ovenfor gjør orienteringstavlen unødvendig stor, kan gruppen av vegnummer/ symboler/ stedsnavn sentreres over pilspissen.
- Når vegarmen rett fram ikke har vegnummer eller andre miniatyrskilt/symboler, skal visningsmålet sentreres over pilspissen, eller plasseres over pilspissen slik at avstanden mellom bord og første eller siste bokstav i visningsmålet er minst $4/7H$.

Krav 8.3.3—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 703.1 skal ikke vise kryssnummer eller kryssnavn. Avstandsangivelser skal ikke vises når skiltet er plassert i normert avstand.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 703.1 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.3—12 **SKAL**

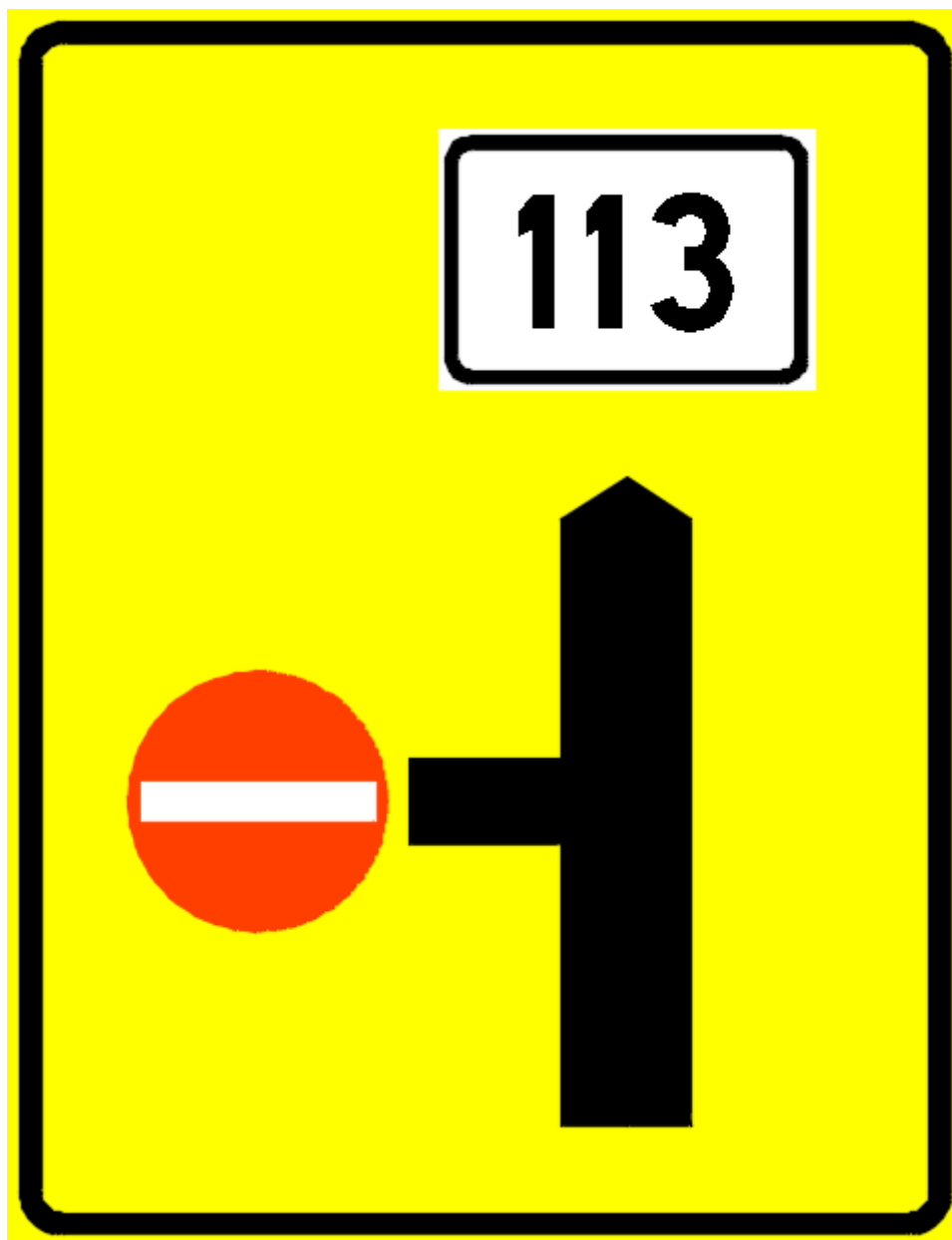
Gjeldende fra 10.12.2024

Avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.3.3](#)
[=2](#).

Figur 8.3.3—2 — Eksempler på utforming av diagramorienteringstavle 703.1

8.3.4 703.2 Diagramorienteringstavle for kryss med spesiell utforming

Figur 8.3.4—1 — 703.2 Diagramorienteringstavle for kryss med spesiell utforming

Krav 8.3.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 703.2 skal bare anvendes foran kryss dersom:

- Det er viktig å gi opplysning om kryssets geometriske form eller spesielle trafikkreguleringer.
- Flere kryss kommer tett på hverandre, slik at det ikke er plass til separate orienteringstavler for hvert kryss, for eksempel sekundærveg med kryss med flere ramper i et planskilt kryss.
- Det er behov for ekstra forvarsel foran spesielt viktige kryss med uventet føring av hovedvegen. Skiltet skal i så fall bare ha med de aller viktigste visningsmålene, eventuelt bare vegnummer, og avstand skal være angitt under kryssymbolet.

Plassering

Krav 8.3.4—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 703.2 skal plasseres i følgende avstand før krysset:

- 50 - 150 m når fartsgrensen er 50 km/t eller lavere
- 100 - 200 m når fartsgrensen er 60 og 70 km/t
- 150 - 250 m når fartsgrensen er 80 km/t
- 200 - 300 m når fartsgrensen er 90 km/t

Dersom stedlige forhold gjør det vanskelig å plassere skiltet med korrekt avstand, f.eks. en tunnel, kan 703.2 plasseres i større avstand fra krysset. Avstand til krysset skal ikke være over 500 m, og angis under pilsymbolet.

Innhold**Krav 8.3.4—3 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Diagramorienteringstavlen 703.2 skal være så enkel som mulig og skal gi et forenklet, stilisert bilde av vegutformingen slik trafikantene på veg inn mot kryssområdet vil oppfatte den. Eventuelle vegnummer skal alltid vises, men tavlen må ikke overleses med andre symboler.

- Skiltet skal ikke ha mer enn to geografiske visningsmål per vegarm. I tillegg kan det om nødvendig tas med ett service- eller virksomhetsmål.
- Totalt antall mål på tavlen skal ikke være større enn fem (6 hvis fargete felt benyttes).
- Hvis to vegarmer har samme vegnummer, skal stedsnavn alltid angis sammen med vegnummeret.

MERKNAD For den vegruten tavlen står på, vil det ofte være tilstrekkelig å vise vegnummer. For å øke lesbarheten bør antall geografiske mål per arm begrenses til ett.

Krav 8.3.4—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 703.2 skal visningsmålene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt for virksomhetsvisning skal stå under geografiske mål. Lange visningsmål kan maksimalt deles på to linjer. Vegnummer og eventuelle symboler skal da stå på øvre linje. Symboler som er felles for to visningsmål, f.eks. vegnummer, kan settes sentrisk foran de to linjene.

Krav 8.3.4—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 703.2 som inneholder geografisk vegvisning, skal ha gul bunnfarge. For vegarm som fører direkte til motorveg skal visningsmålet stå på blått felt. Virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt. Dersom skilt 703.2 bare inneholder virksomhetsmål, skal det ha hvit bunnfarge.

Nærmere regler for hva som kan vises på diagramskilt er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Utforming

Krav 8.3.4—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 703.2 skal symbol for kryss med spesiell utforming gi et mest mulig enkelt bilde av kryssets/kryssenes geometriske form.

- Den vegarm orienteringstavlen står på, vises nederst på skiltet med vertikal strek.
- Armer som peker mot vegnummer eller visningsmål, skal ha spiss som vist for rundkjøringssymbolet (ikke pilhode).
- Armer som peker mot veglenke som er stengt eller bare tillatt for enkelte kjøretøygrupper skal ha butt ende, og reguleringsform angis med skiltsymbol i enden av streken, se eksempel i [figur 8.3.4—2](#).
- I kryss med vanlig vikeplikt skal alle vegarmer vises med like bred strek lik 6/7H.
- I vikepliktregulert kryss vises forkjørsberettiget veg med bredde 6/7H, og vikepliktig veg med 4/7H.
- Lengden på pilarmene tilpasses i hvert enkelt tilfelle, men skal ikke være mindre enn angitt i [figur 8.3.4—2](#).

De enkelte visningselementer på skilt 703.2 plasseres slik at det ikke er tvil om hvilken vegarm de hører til, og etter følgende regler:

Krav 8.3.4—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegnummer, andre vegruteskilt og symboler plasseres rett ut for pilspissen for vegarmer til høyre og til venstre.

- Denne hovedregelen kan fravikes når to eller flere vegruteskilt eller symboler skal vises for samme retning, dersom dette gir en bedre samlet utforming av orienteringstavlen. Gruppen av skilt/symboler skal da sentreres om vedkommende pilspiss.
- Hovedregelen kan også fravikes dersom enkelte vegnummer eller symboler bør knyttes til bestemte stedsnavn.

Krav 8.3.4—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

For vegarm rett fram plasseres vegnummer rett ut for pilspiss. Eventuelle andre vegvisningssymboler plasseres til høyre eller til venstre for vegnummeret, avhengig av hvor krysssymbolet er plassert på skiltflaten.

- Unntak fra denne regelen kan gjøres når det også skal angis stedsnavn for vegarmen rett fram, se [krav 8.3.4—10](#).

Krav 8.3.4—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Stedsnavn for vegarm til venstre eller til høyre plasseres under tilsvarende pilarm på krysssymbolet.

- Dersom det ikke vises vegnummer eller andre skilt/symboler, bør pilarmen forlenges. Den nederste vertikale strek forlenges også om nødvendig, slik at ingen tekst står nærmere borden under enn begynnelsen av streken.
- Ved to eller flere visningsmål for samme retning, kan ett stedsnavn (fjernmål) plasseres over vedkommende pilarm.

Stedsnavn for vegarm rett fram plasseres til høyre eller til venstre for vegnummer og eventuelle andre symboler, avhengig av hva som er mest hensiktsmessig i forhold til krysssymbolets plassering på skiltflaten.

- Dersom visningsmålet er så langt at plassering som angitt ovenfor gjør orienteringstavlen unødvendig stor, kan gruppen av vegnummer/ symboler/ stedsnavn sentreres over pilspissen.
- Når vegarmen rett fram ikke har vegnummer eller andre miniatyrskilt/symboler, skal visningsmålet sentreres over pilspissen, eller plasseres over pilspissen slik at avstanden mellom bord og første eller siste bokstav i visningsmålet er minst $4/7H$.

MERKNAD Skilt 703.2 skal ikke vise avstandsangivelser, kryssnummer eller kryssnavn.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 703.2 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

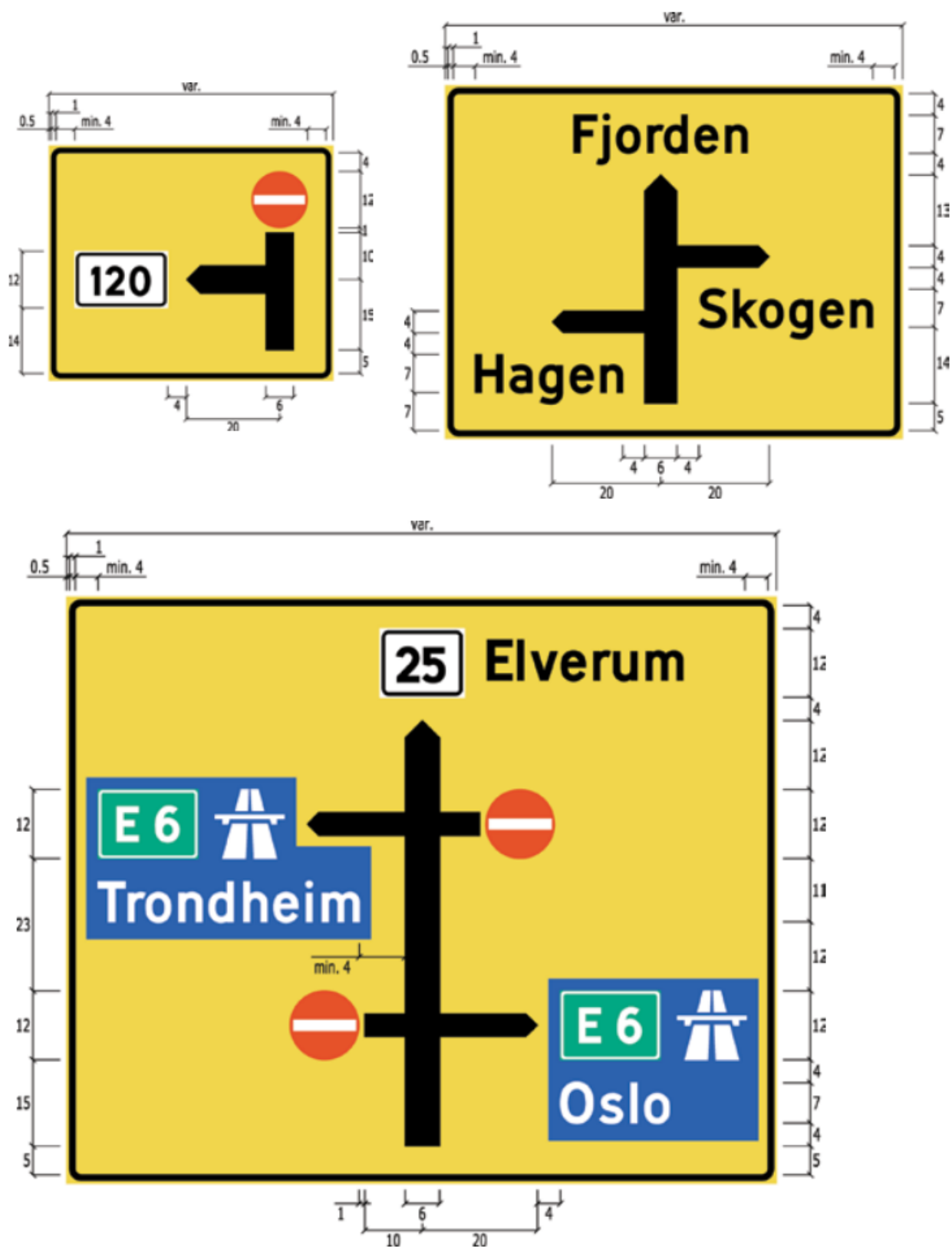
Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.4—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 703.2 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.3.4—2](#).

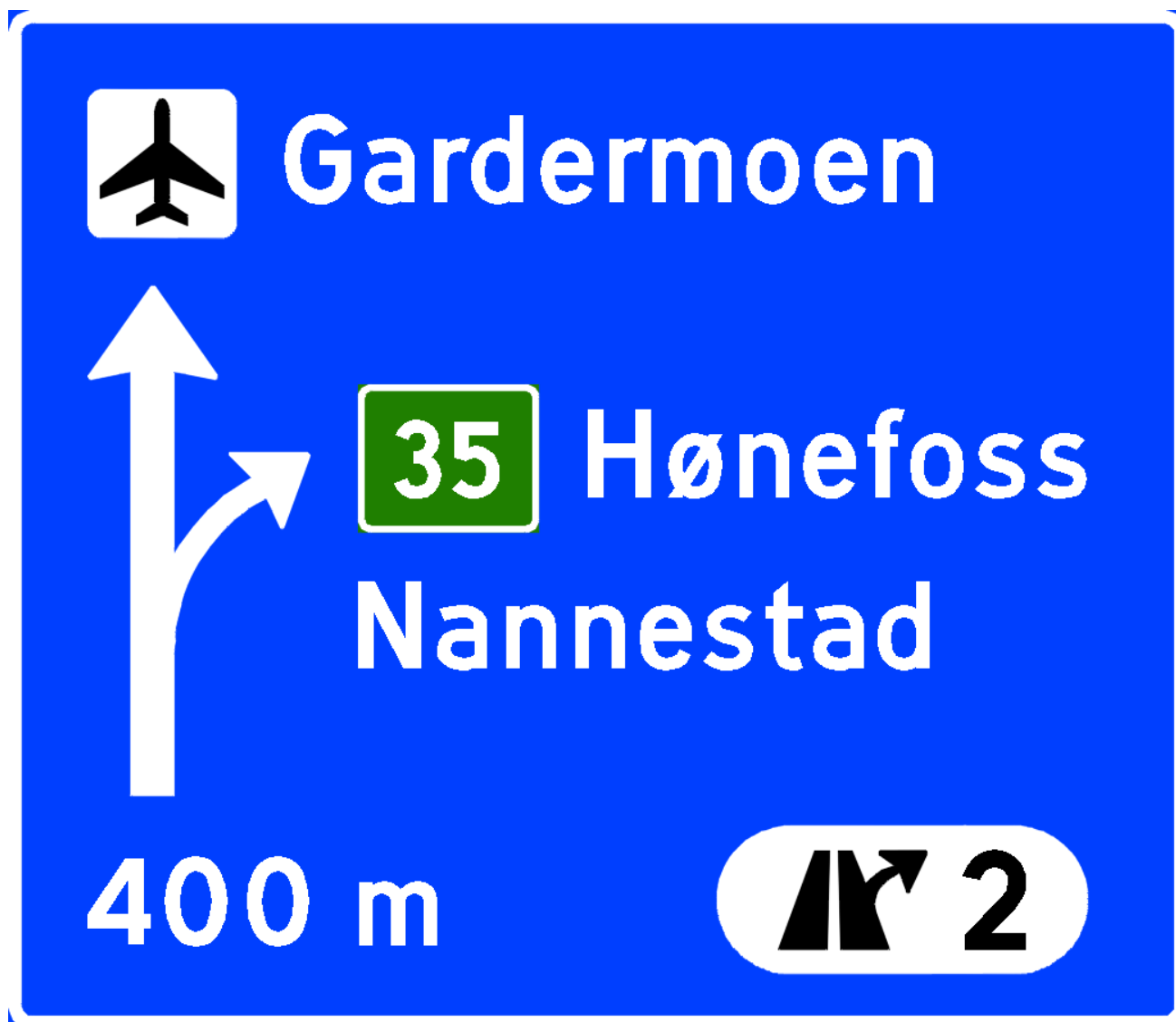
MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.4—2 — Eksempler på utforming av diagramorienteringstavle 703.2

8.3.5 705 Avkjøringstavle

Figur 8.3.5—1 — 705.1 1000 m-tavle

Figur 8.3.5—2 — 705.2 500 m-tavle

Krav 8.3.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avkjøringstavlene 705.1 og 705.2 skal bare anvendes på motorveger og på andre flerfelts veger med tilsvarende standard, dvs. fysisk skille mellom kjøreretningene og planskilte kryss med fullverdige fartsendringsfelt.

MERKNAD Skilt 705 skal ikke anvendes på to- eller trefeltsveger.

Krav 8.3.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle kryss på motorveg og andre flerfeltsveger med tilsvarende standard skal forvarsles med skiltkombinasjoner som angitt i [tabell 8.3.5—1](#). Unntatt er strekninger hvor det er for kort kryssavstand til å plassere skilt 705.1 iht. [Tabell 8.3.5—1](#).

Tabell 8.3.5—1 — Skiltkombinasjoner for forvarsling på motorveg og andre flerfeltsveger med tilsvarende standard

Antall kjørefelt i en retning	Krysstype	1500-m-forvarsel	1000-m-forvarsel	500-m-forvarsel
2a	Ordinært 2-planskryss	-	705.1	705.2
3 eller flere b	Ordinært 2-planskryss	705.1 cd	709.3	709.3
2a	Spesielt e 2-planskryss	705.1 c	705.2	705.2
3 eller flere b	Spesielt e 2-planskryss	705.1 d eller 709.3	709.3	709.3
2	2-planskryss med feltsubtraksjon	705.1	709.2 og 709.4, alternativt: 707.3 a	709.2 og 709.4 alternativt: 707.3 a
3 eller flere	2-planskryss med feltsubtraksjon	705.1 d eller 709.2 og 709.4	709.2 og 709.4	709.2 og 709.4

Hvite felt viser krav, grå felt viser muligheter.

- a Forutsatt at sideplasserte skilt kan benyttes og vil være godt nok synlig for trafikantene.
- b Gjelder også ved 2 felt der bruk av sideplasserte skilt ikke er mulig eller ikke vil være godt nok synlig for trafikantene, eks. i tunnel.
- c Ikke krav, men mulighet dersom man f.eks. ønsker å benytte kryssnavn.
- d Plasseres på halvportal over skulder og høyre kjørefelt.
- e Spesielt kryss er kryss der hovedveg eller en stor andel av trafikken ikke fortsetter rett frem.

Veiledning til kravet

For å ivareta god lesbarhet for trafikantene er det viktig å velge enhetlige løsninger for kryss og unngå unødige vekslinger mellom sideplassert og overhengende skilting. Kombinasjonen av sideplassert 1000-m (ev. 1500-m) tavle med påfølgende overhengende skilt som neste forvarsel og/eller avkjøringsvisning er akseptabelt, men det bør ikke veksles flere ganger mellom skiltplassering i enkeltkryss. Det anbefales heller ikke å veksle fra overhengende forvarsel til sideplassert avkjøringsvisning. På strekninger med kort kryssavstand bør det velges like løsninger i påfølgende kryss.

Skilt 705.1 skal ikke benyttes til å forvarsle servicemål eller virksomhetsmål:

- For servicetilbud nærmere vegen enn ca 200 m benyttes serviceskilt til slik forvarsling. Serviceskiltet plasseres normalt ca. 100 m etter skilt 705.1. Nærmere regler for serviceskilt er gitt i [kapittel 7](#).
- Virksomhetsmål kan forvarsles med skilt 731 "Samleskilt for vegvisning" plassert ca. 100 m før skilt 705.2.

MERKNAD Skilt 705.2 benyttes ikke ved feltsubtraksjon, det vil si når ett eller flere felt ikke fortsetter rett fram gjennom krysset, men føres ut langs en rampe. For slike kryssutforminger benyttes skilt 707.3 eller 709.4 som forvarsel.

Krav 8.3.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 705.1 skal ikke benyttes til å forvarsle servicemål eller virksomhetsmål:

- For servicetilbud nærmere vegen enn ca 200 m benyttes serviceskilt til slik forvarsling. Serviceskiltet plasseres normalt ca. 100 m etter skilt 705.1. Nærmere regler for serviceskilt er gitt i [kapittel 7](#).
- Virksomhetsmål kan forvarsles med skilt 731 "Samleskilt for vegvisning" plassert ca. 100 m før skilt 705.2.

Plassering

Krav 8.3.5—4 **SKAL**

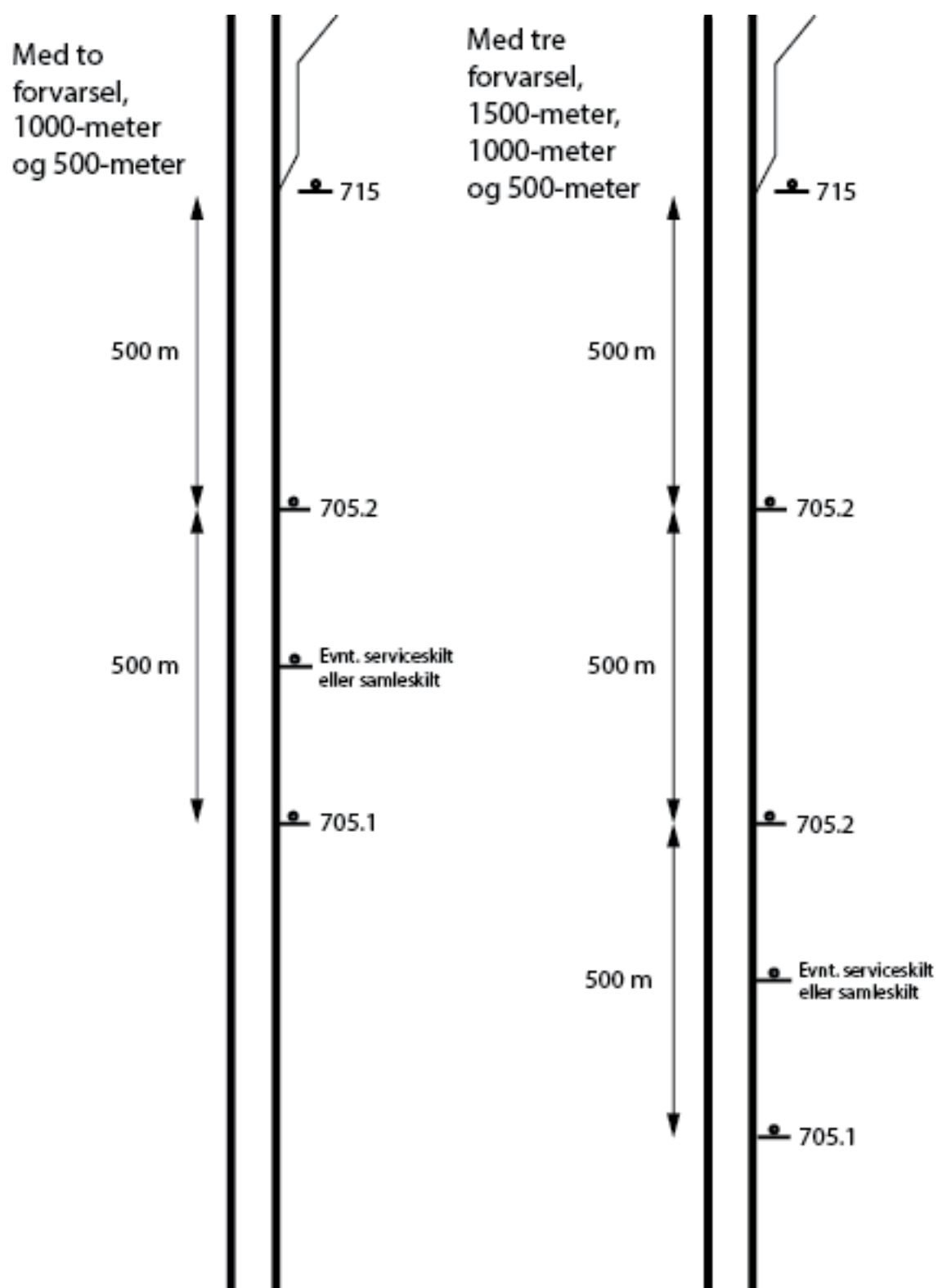
Gjeldende fra 10.12.2024

Alle skilt for forvarsling av avkjøring på motorveg eller andre flerfeltsveger med tilsvarende standard skal plasseres som angitt i [tabell 8.3.5—2](#). Avstand måles fra retardasjonsfeltets begynnelse, ved feltsubstraksjon benyttes samme avstand som om det hadde vært etablert retardasjonsfelt.

Tabell 8.3.5—2 — Plassering av forvarselsskilt for avkjøring på motorveg eller andre flerfeltsveger med tilsvarende standard

Normalavstand	Fartsgrense mindre enn 90 km/t	Fartsgrense 90-110 km/t
500-m forvarsel	250-500 m	400-600 m
1000-m forvarsel	500-1000 m	800-1300 m
1500-m forvarsel ^a	750-1500 m	1500-1800 m
a Dersom det er krav til å benytte eller en har behov for slikt forvarsel.		

MERKNAD Dersom det brukes verdier fra kolonne "Fartsgrense mindre enn 90 km/t" eller "fartsgrense 90-110 km/t" bør dette gjøres så likt som mulig slik at avstand til 1000-m forvarsel er det doble av avstand til 500-m forvarsel og avstand til eventuelt 1500-m forvarsel er tre ganger avstand til 500-m forvarsel.

Figur 8.3.5—3 — Prinsipp for plassering av sideplasserte skilt 705.1 og 705.2, med forvarsel for kryss

Krav 8.3.5—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 705.1 skal benyttes sideplassert med høyde underkant skilt som angitt i [kapittel 1.3.3](#), unntatt der det plasseres overhengende i tunnel eller der det benyttes som overhengende 1500 m-tavle, etter følgende bestemmelser:

- Når det benyttes som 1500 m-tavle for å vise kryssnavn på strekning med overhengende skilting utenfor tunnel, kan skiltet plasseres på portal over skulder eller høyre kjørefelt.
- Når skiltet benyttes i tunnel plasseres det sentrisk over kjørefeltene. På veg med tre eller flere kjørefelt i samme retning vurderes plasseringen spesielt.

MERKNAD Skilt 705.2 skal aldri plasseres overhengende, da benyttes i stedet skilt 709.

Farge**Krav 8.3.5—6 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 705 skal være blått med hvit tekst og bord på motorveg og gult med svart tekst og bord på andre veger. Felt med annen bunnfarge kan unntaksvis benyttes:

- Skilt 705.1 skal ikke ha felt med avvikende farge for virksomhetsvisning. Unntatt er 1000 m-tavle for avkjøring som bare leder til virksomhetsmål (bare hvit avkjøringsvegviser i avkjøringspunktet). Visningsmålene skal da stå på hvitt felt.
- Skilt 705.2 kan ha felt med avvikende farge for virksomhetsvisning.

MERKNAD Der det er behov for visning til servicesteder og virksomhetsmål anbefales bruk av skilt 731.

Innhold**Krav 8.3.5—7 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Kryssnummer 723.71 eller 723.72 skal angis på skilt 705 hvis slike nummer er innført for vegruta, jf. [Krav 8.1.1—9](#).

Krav 8.3.5—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 705.1 skal kryssnummeret stå over visningsmålene dersom dette benyttes. På vegrute uten kryssnummer skal 705 vise kryssnummersymbolet 723.71/723.72 uten tallangivelse, med avkjøringssymbolet sentrert på symbolfeltet. Kryssnavn kan angis øverst på skiltet. Dette gjelder selv om det ikke er innført kryssnummer.

Krav 8.3.5—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 705.2 skal kryssnummer, dersom det er innført, angis nederst til høyre. Kryssnavn skal ikke angis på skiltet.

Krav 8.3.5—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 705.1 skal det angis minst ett og ikke mer enn to visningsmål. Dette skal være de to viktigste visningsmålene på kryssende veg, vanligvis ett på hver side av vegen det vises fra.

MERKNAD Virksomhetsmål angis ikke på skilt 705.1. Unntatt er forvarsling for avkjøring som bare leder til virksomhetsmål, dvs. der det bare er hvit avkjøringsvegviser i avkjøringspunktet, se [krav 8.3.5—6](#).

Veiledning til kravet

Bestemmelser for valg av visningsmål finnes i [kapittel 8.1.1](#).

Krav 8.3.5—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 705.2 skal det ikke angis mer enn fire visningsmål for sideveg:

- For avkjøring til nummerert veg skal vegnummer angis, og minst ett visningsmål bør vises.
- For avkjøring til unummerert veg skal minst ett visningsmål angis - normalt fjerneste mål.
- Visningsmål som er benyttet på skilt 705.1, skal gjentas på skilt 705.2.

For gjennomgående veg skal vegnummer angis, og det kan angis inntil to visningsmål.

MERKNAD For gjennomgående veg er vegnummer normalt tilstrekkelig.

Krav 8.3.5—12 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 705.2 skal visningsmålene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst.

- Hvitt eller brunt felt for virksomhetsvisning skal stå under geografiske mål.
- Lange visningsmål kan deles på to linjer. Vegnummer og eventuelle symboler skal da stå på øvre linje.
- Visningselementenes rekkefølge på samme linje skal være fra venstre:
 - Vegruteskilt - andre symboler - visningsmål
- Symboler som er felles for to visningsmål, f.eks. vegnummer, kan settes sentrisk foran de to linjene.

Krav 8.3.5—13 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Nederst på skilt 705 skal avstanden til retardasjonsfeltets begynnelse gjengis avrundet til:

- skilt 705.1; 1800 - 1700 - 1600 - 1500 - 1400 - 1300 - 1200 - 1100 - 1000 - 900 - 800 - 700 - 600 - 500 m.
- skilt 705.2; 600 - 500 - 400 - 350 - 300 - 250 m.

Når 705.2 benyttes til forvarsel to ganger anvendes oppgitte avstander for skilt 705.1 i første snitt.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 705 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Skilt 705.1 har ikke pilsymbol.

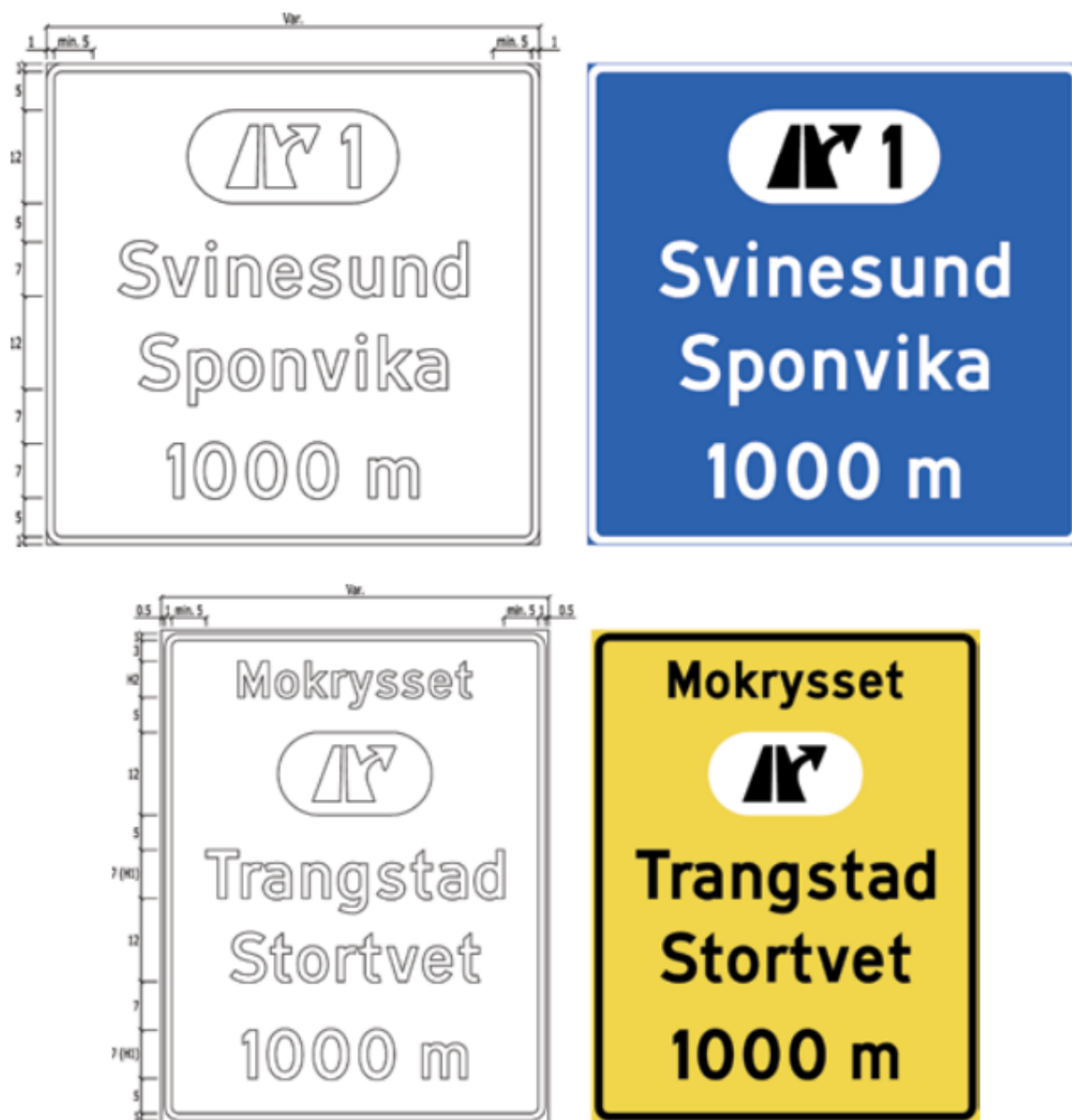
Krav 8.3.5—14 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 705.2 skal pilsymbolet ha standard utforming, dimensjoner og plassering som vist i [figur 8.3.5—4](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

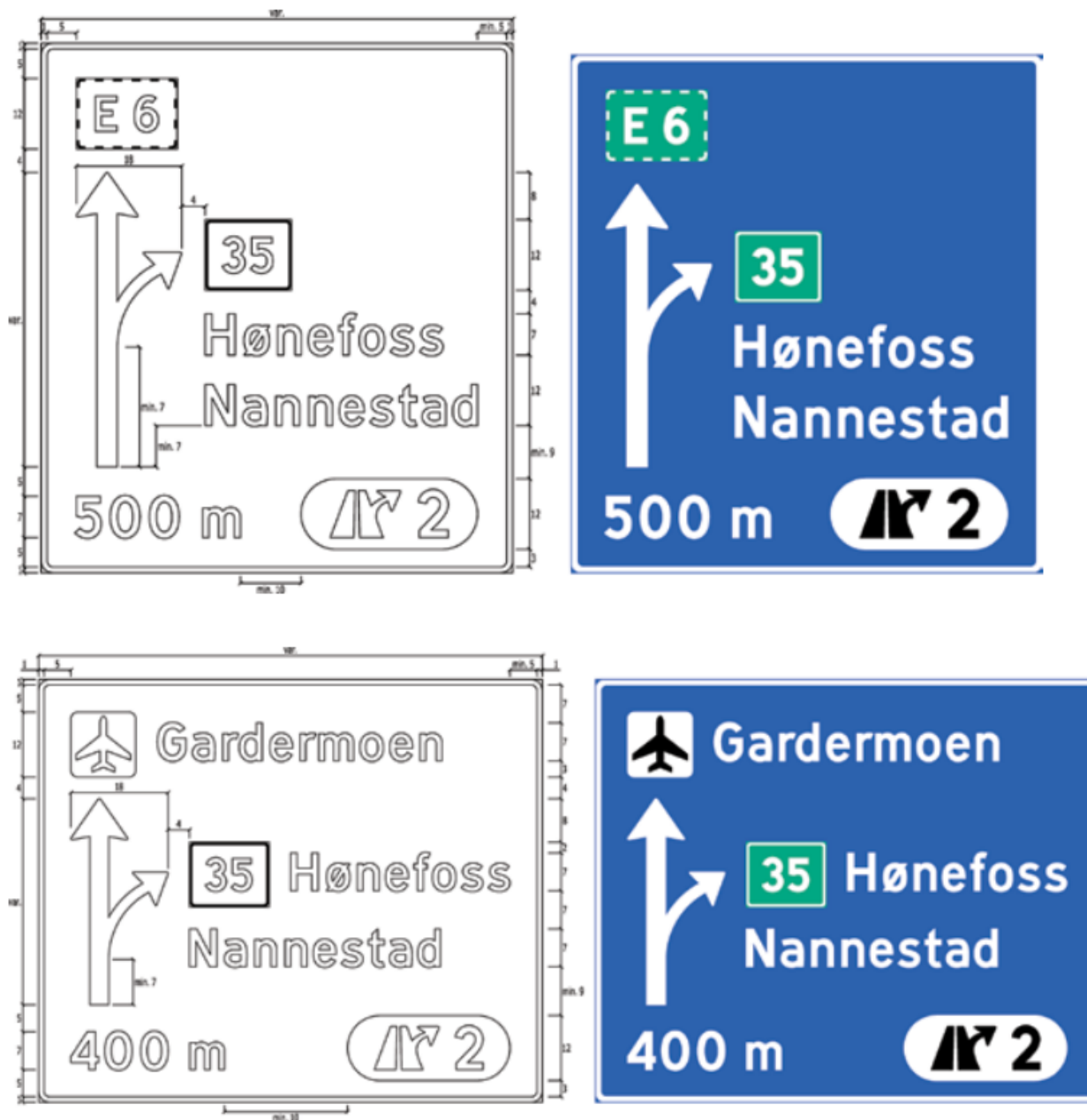
På skilt 705.1 utformes kryssnummerfeltet etter skilmønster og skal ha høyde $12/7 H$. For kryssnavn reduseres tekststørrelsen med én standardhøyde. Kryssnummerfelt og tekst plasseres midtstilt på skiltflaten. Vertikale og horisontale avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.3.5—4](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H .

Figur 8.3.5—4 — Eksempler på utforming av avkjøringstavle 705.1

På skilt 705.2 skal avstandsangivelsen ha full tallhøyde (7/7 H). Kryssnummerfeltet utformes etter skiltemønster og skal ha høyde 12/7 H. Vertikale og horisontale avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.3.5—5](#).

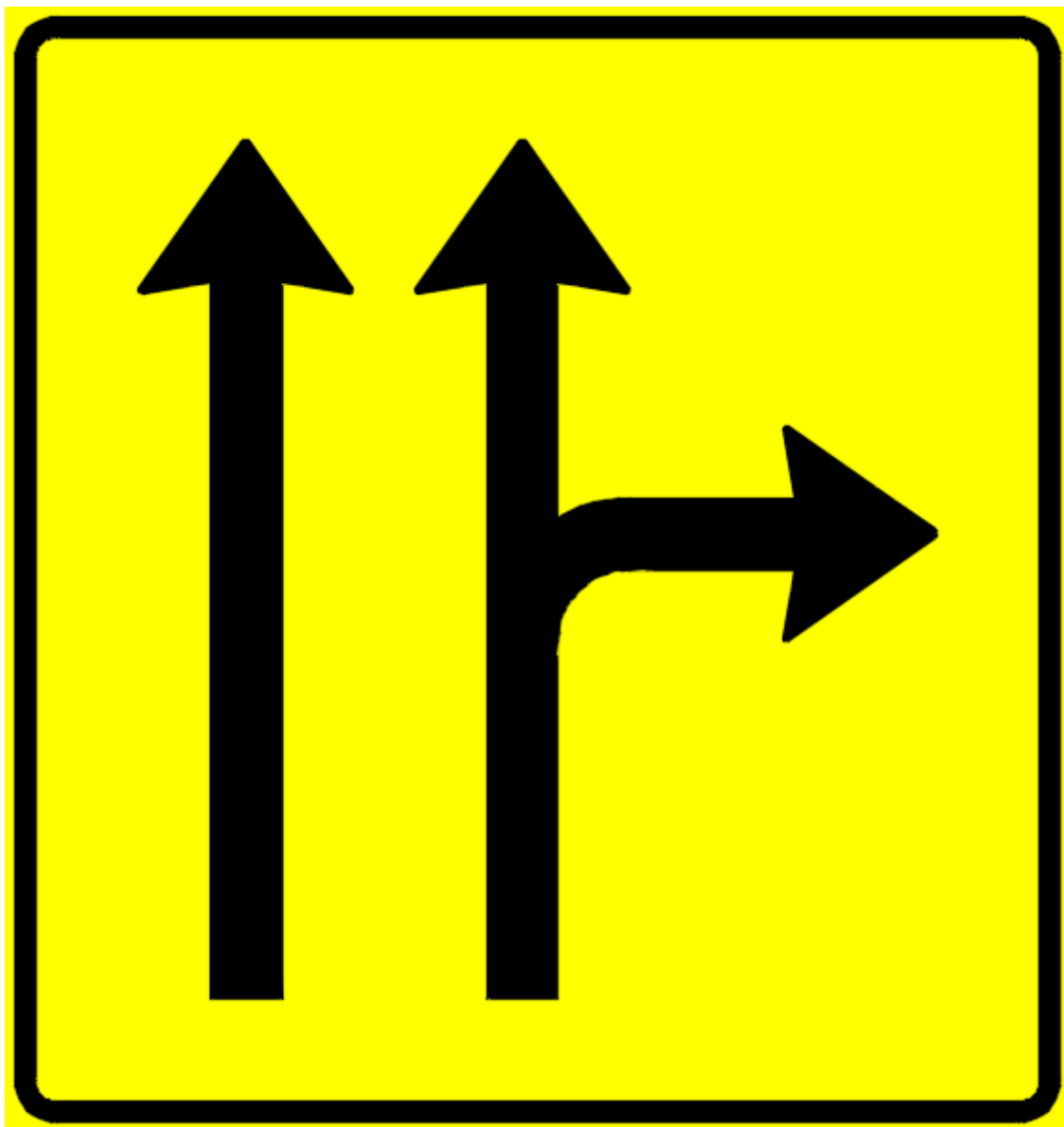

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

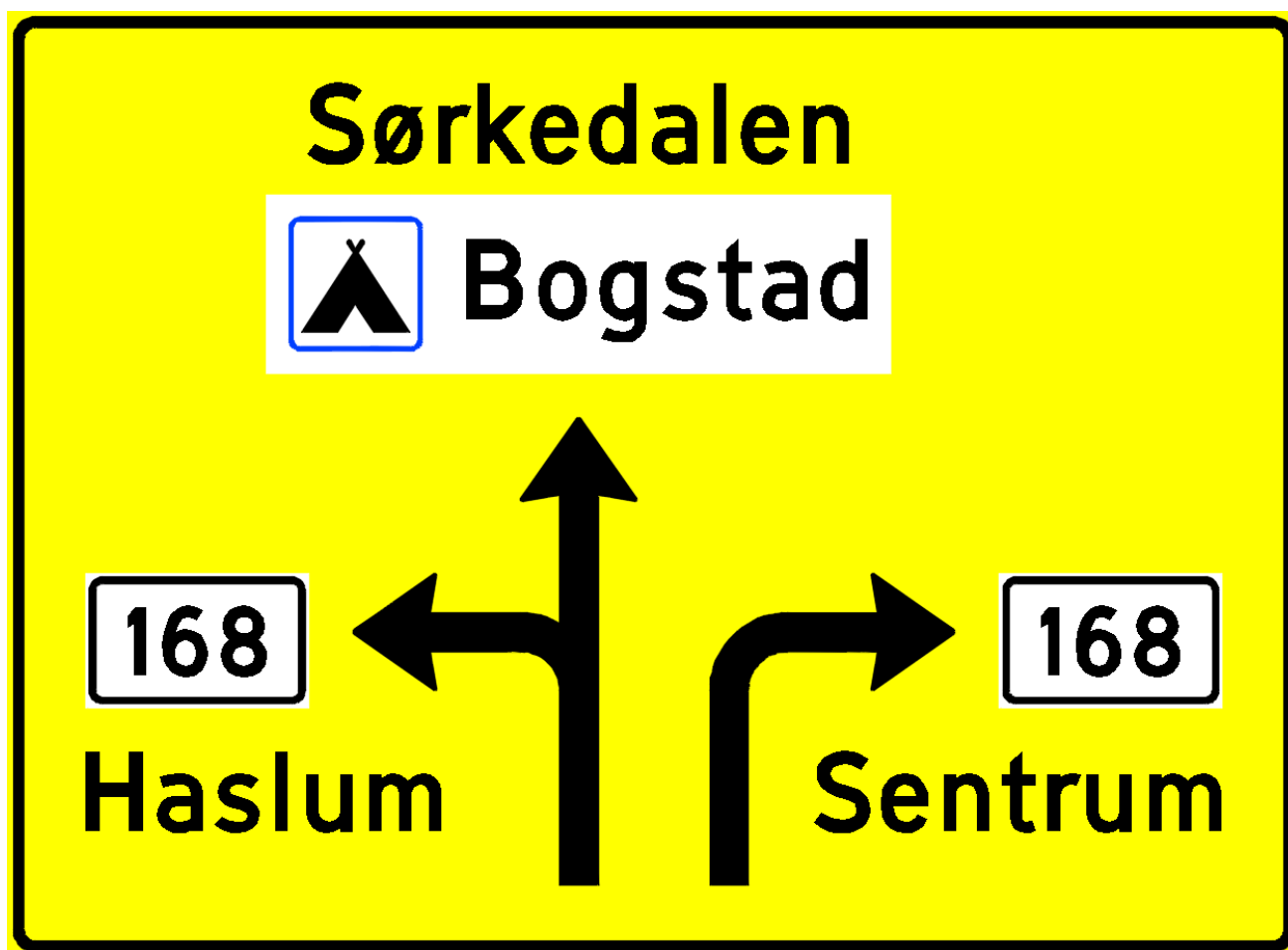
Figur 8.3.5—5 — Eksempler på utforming av avkjøringstavle 705.2

Øvrige visningselementers utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

8.3.6 707.1 og 707.2 Kjørefeltorienteringstavle

Figur 8.3.6—1 — 707.1 Kjørefeltorienteringstavle uten visningsmål

Figur 8.3.6—2 — 707.2 Kjorefeltorienteringstavle med visningsmål

Skilt 707 kan anvendes når det er behov for å angi riktig feltbruk foran vegkryss med to eller flere kjørefelt inn mot krysset. Kjorefeltorienteringstavle består av én skiltenhet avgrenset av standard bord og med pilsymboler som viser kjørefeltenes antall og kjøreretning i det krysset som forvarsles.

Skilt 707 opphever kollektivfelt, sambruksfelt og tungtrafikkfelt, og kan benyttes når slike felt skal fortsette som høyresvingefelt foran vegkryss, se bestemmelser for skilt 507, 510 og 511 i [kapittel 6](#).

Krav 8.3.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.1 kan bare benyttes når det er behov for å varsle om uvanlig feltbruk inn mot krysset eller gjennom krysset, uten at det er behov for å vise visningsmål.

EKSEMPEL Hvis det er behov for å angi spesiell feltbruk foran rundkjøring, kan skilt 707.1 anvendes som supplement til skilt 703.1 "Diagramorienteringstavle". Skilt 707.1 plasseres da i god avstand etter skilt 703.1.

Krav 8.3.6—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.2 skal bare benyttes:

- I stedet for skiltene 701 og 703 når det er nødvendig å knytte visningsmål eller andre visningselementer til bestemte kjørefelt fram mot krysset.
- I stedet for skilt 709 i by- eller tettstedsområde hvor skiltportal vil virke skjemmende og dominerende.

Veiledning til kravet

Skilt 707.2 kan anvendes i stedet for skilt 701 når krysset har uvanlig feltbruk. Det må da kontrolleres at skilt 707 får stor nok teksthøyde, slik at skiltet blir tilstrekkelig lesbart.

Skilt 707.2 bør om mulig anvendes i stedet for skilt 709 Portalorienteringstavle i tettbygd strøk og i andre områder hvor portalskilt vil virke unødig skjemmende. Foran kryss med mange kjørefelt og stor trafikk kan likevel portalskilt være nødvendig for å få gitt nødvendig informasjon.

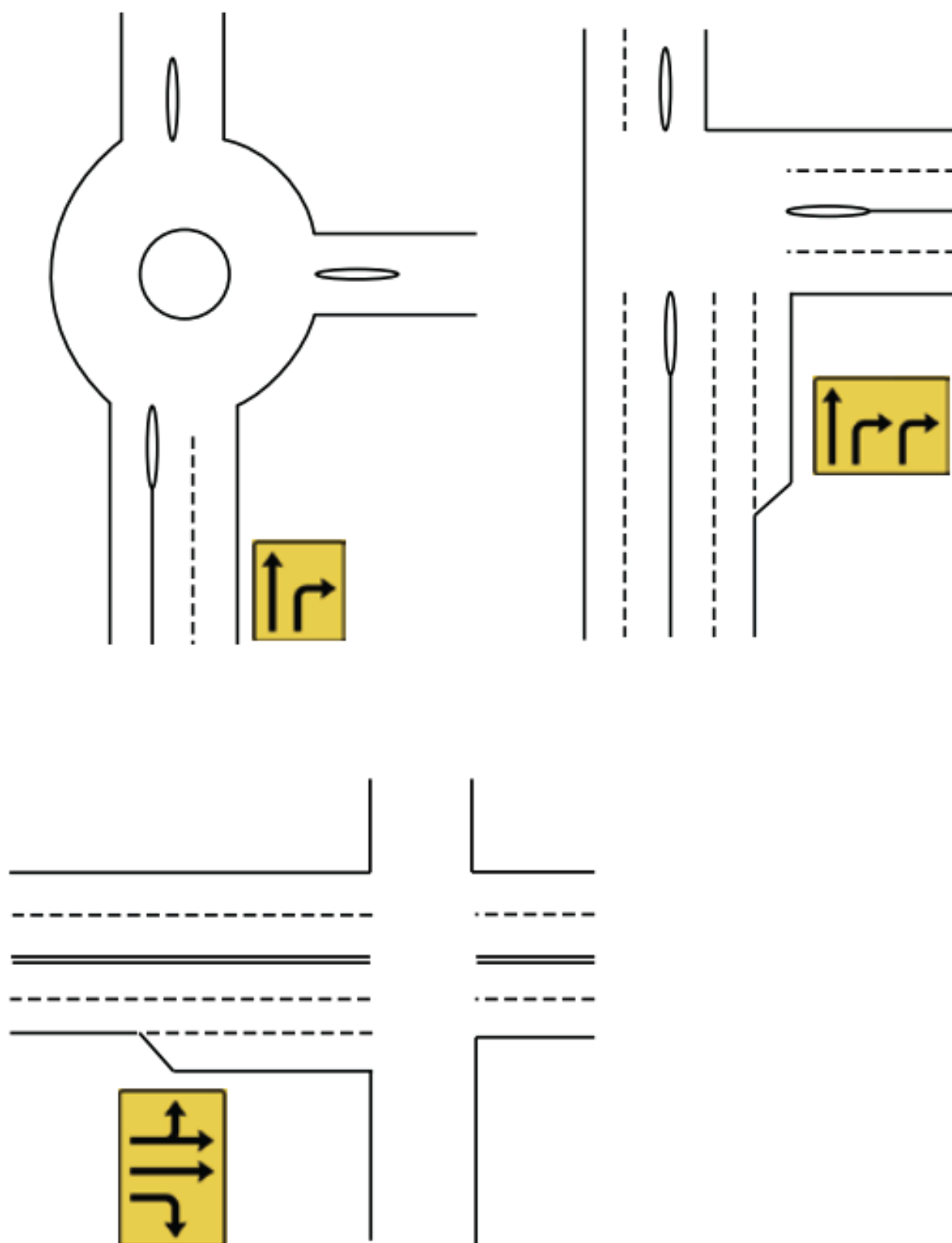
Plassering

Krav 8.3.6—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.1 og 707.2 skal plasseres slik at det er samsvar mellom antall kjørefelt på skiltet og på kjørebanelen ved siden av skiltet. I kryss som også er forvarslet med annen type orienteringstavle, plasseres kjørefeltskiltet i god avstand (minst 50 m) etter denne orienteringstavlen.

MERKNAD Skiltet plasseres slik at trafikantene har god tid til å rekke å velge kjørefelt før krysset. Det må videre vurderes om skiltet kan føre til misforståelser om kjørefeltbruken i forhold til motgående kjørefelt.

Figur 8.3.6—3 — Eksempel på plassering og utforming av skilt 707.1

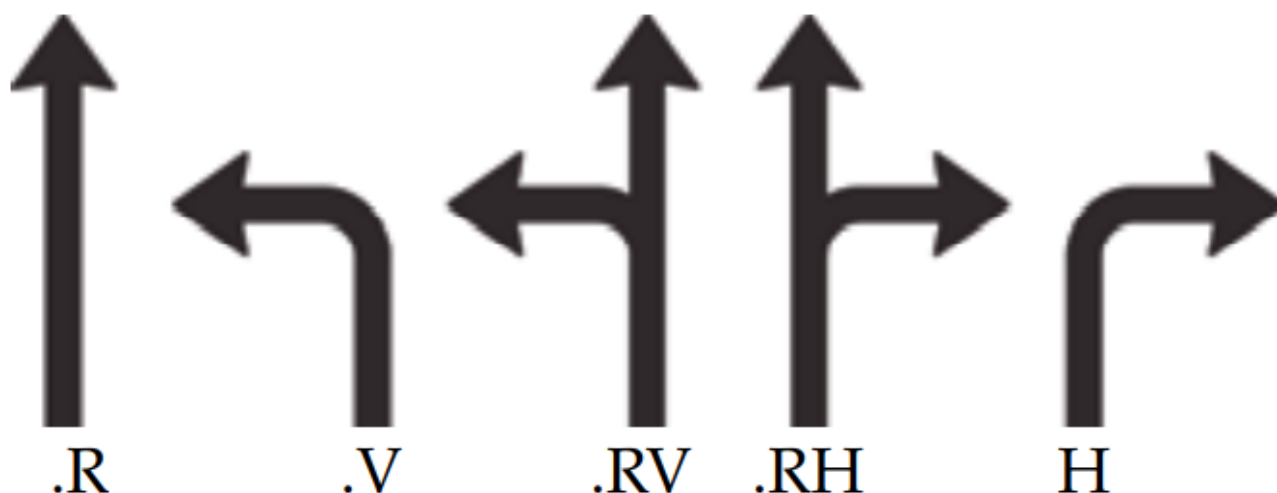
Innhold

Krav 8.3.6—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.1 skal ha gul bunnfarge og skal bare inneholde piler. Pilsymboler som kan brukes, er vist i [figur 8.3.6—4](#).

MERKNAD Hvis det er behov for å vise vegnummer, stedsnavn eller andre visningselementer, skal kjørefeltorienteringstavlen utformes som 707.2 eller 707.3.

Figur 8.3.6—4 — Pilsymboler som kan brukes på skiltene 707.1 og 707.2

Krav 8.3.6—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.2 skal ha gul bunnfarge, og kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#). Pilsymboler som kan brukes, er vist i [figur 8.3.6—4](#).

Veiledning til kravet

Skiltet kan ha felt med hvit eller brun farge for virksomhetsvisning. Visning for vegarm som fører direkte til motorveg, skal stå på blått felt.

Krav 8.3.6—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 707.2 skal det ikke angis mer enn fire visningsmål, fem hvis det er behov for felt med avvikende farge.

- Visningsmål for samme retning skal som hovedregel stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Blått felt for visning direkte til motorveg skal stå over andre mål. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål.
- Vegnummer, stedsnavn og andre visningselementer plasseres på skiltflaten etter de samme hovedregler som for diagramorienteringstavle 703. Ett enkelt stedsnavn kan plasseres over pilsymbol for venstre- eller høyresvingefelt.
- Skilt 707.2 skal ikke vise avstandsangivelser, kryssnummer eller kryssnavn.

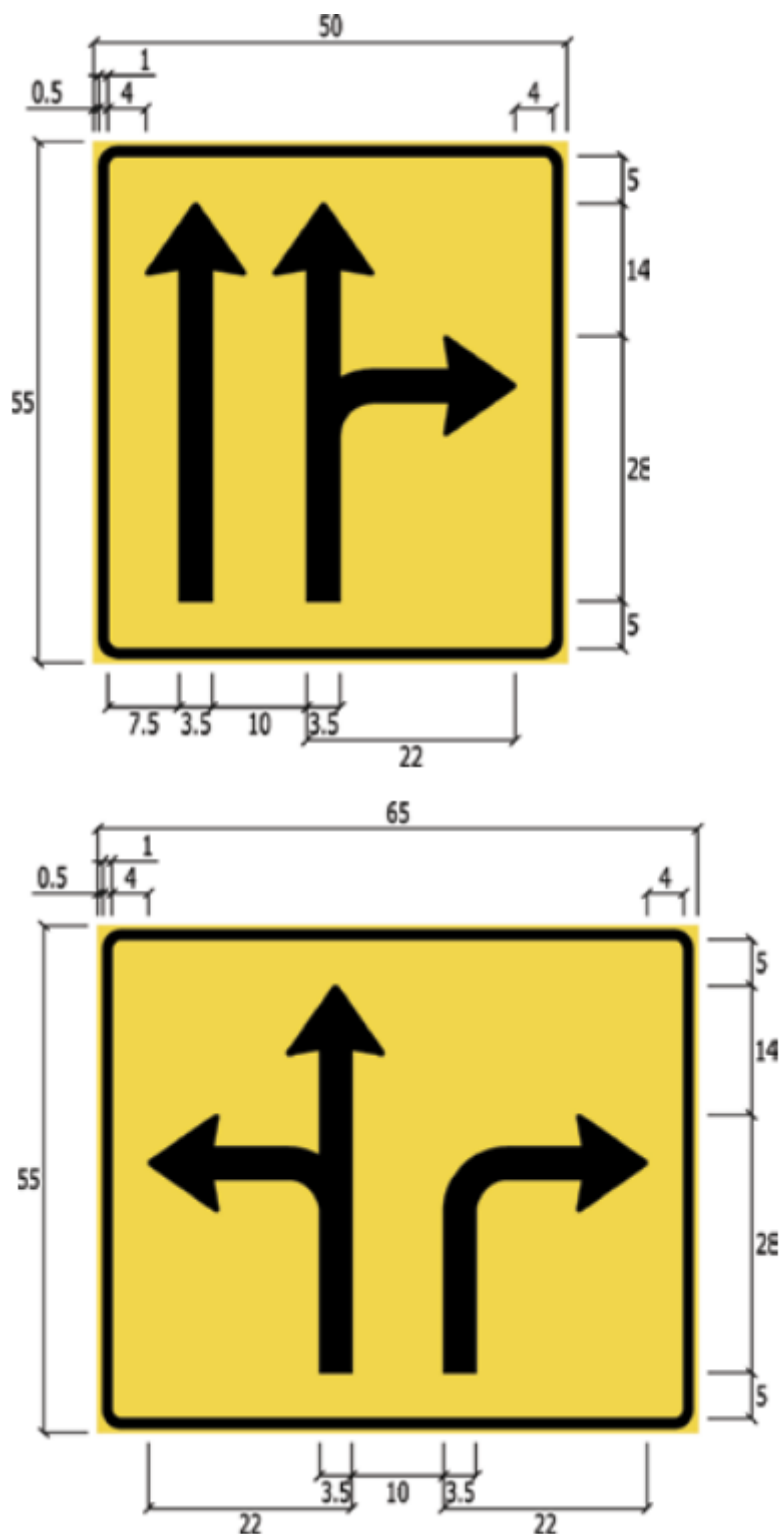
Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 707.1 og 707.2 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Høyden på skilt 707.1 skal være $55/7 H$. Skiltbredden er avhengig av antall piler (kjørefelt) som vises. Avstand mellom piler og fra piler til bord skal være som vist i [figur 8.3.6—5](#).

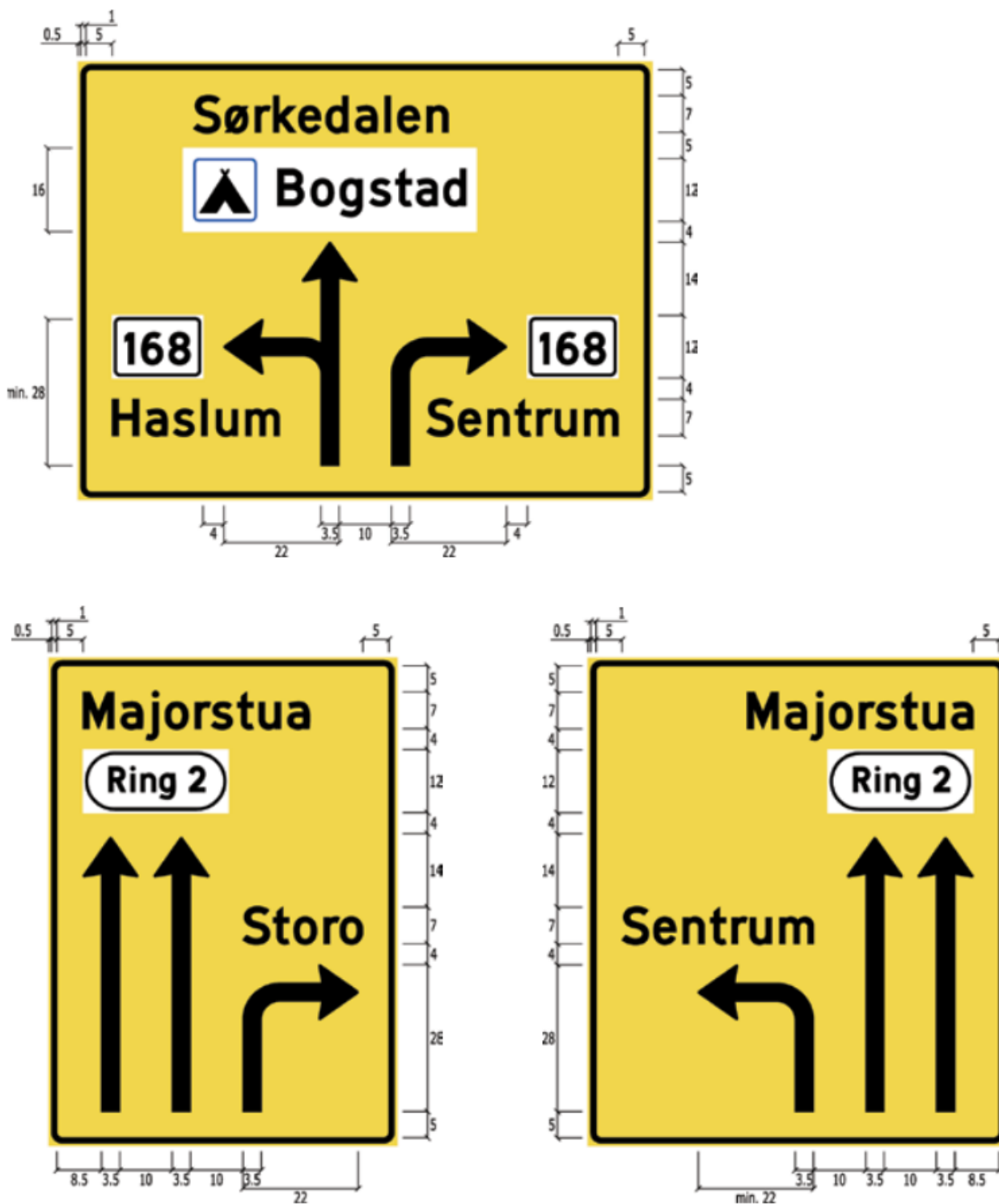
MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.6—5 — Eksempler på utforming av kjørefeltorienteringstavle 707.1

Linjeavstanden for skilt 707.2 skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse for skilt 707.2 er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

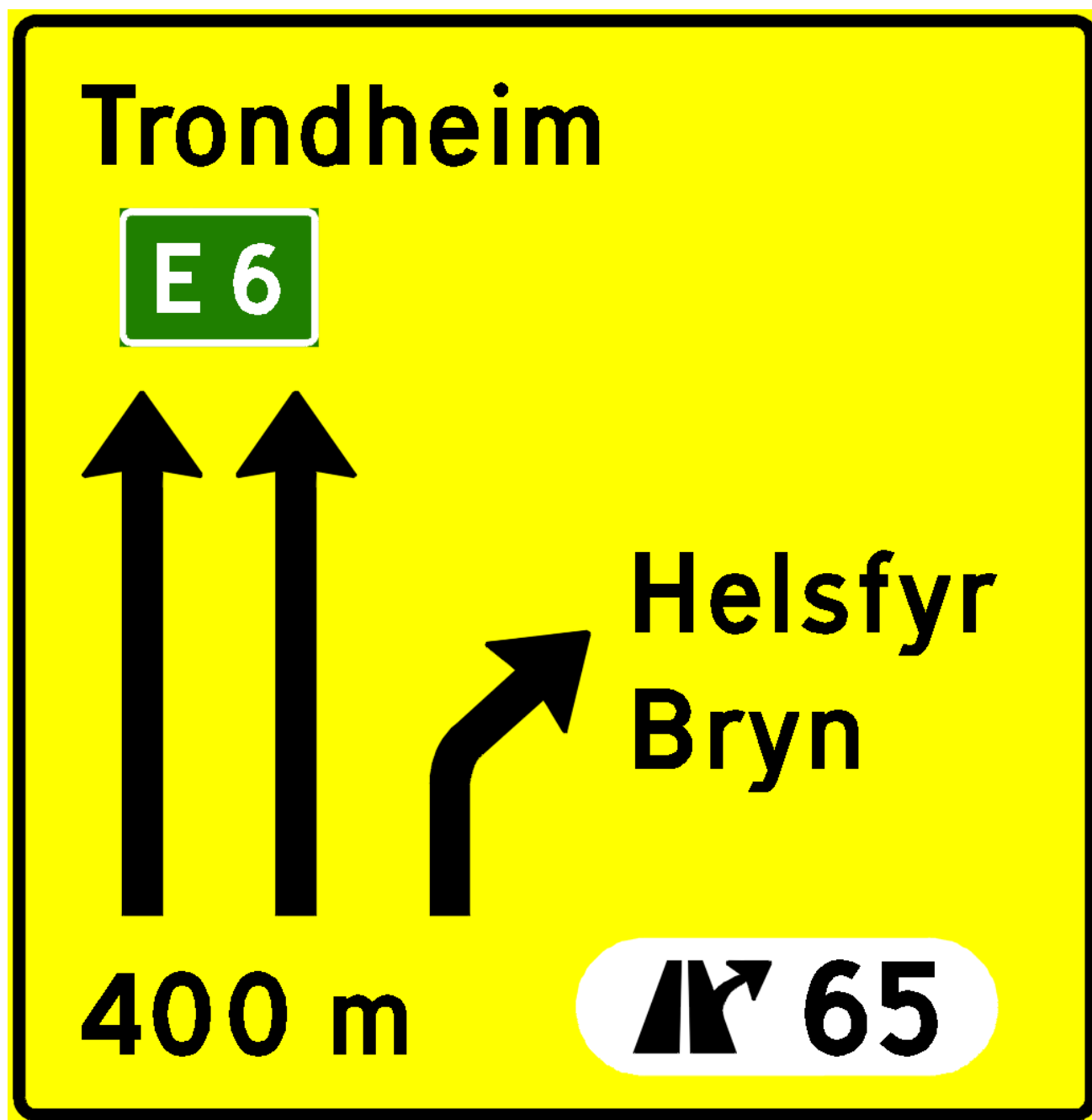
På skilt 707.2 skal vertikal avstand mellom visningselementer for ulike retninger være minst 18/7 H. Avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.3.6—6](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.6—6 — Eksempler på utforming av kjørefeltorienteringstavle 707.2

8.3.7 707.3 Kjørefeltorienteringstavle for feltsubtraksjon

Figur 8.3.7—1 — 707.3 Kjørefeltorienteringstavle for feltsubtraksjon

Krav 8.3.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.3 skal bare anvendes når ett eller flere gjennomgående kjørefelt føres direkte over i en avkjøringsrampe (feltsubtraksjon). For å sikre at trafikantene oppfatter reguleringen anbefales det å benytte to forvarsler.

Krav 8.3.7—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.3 skal alltid etterfølges av skilt 717 Kjørefeltvegviser eller skilt 719.4 Portalvegviser i kryss.

Plassering

Krav 8.3.7—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg og på andre flerfelts veger med tilsvarende standard, skal skilt 707.3 plasseres som angitt i [krav 8.3.5—2](#) og [krav 8.3.5—4](#). På andre typer veg skal skiltet plasseres med avstander i henhold til [tabell 8.3.7—1](#).

Tabell 8.3.7—1 — Plassering av skilt 707.3 på andre typer veg enn motorveg.

Fartsgrense	60-70 km/t	80 km/t	90 km/t
Første forvarsel	200-400 m	300-500 m	400-800 m
Andre forvarsel	100-200 m	150-250 m	200-400 m

Skiltet skal alltid plasseres slik at trafikantene har tilstrekkelig tid til å velge kjørefelt etter at skiltbudskapet er lest.

Krav 8.3.7—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.3 skal alltid plasseres slik at det er samsvar mellom antall kjørefelt på skiltet og på kjørebanen ved siden av skiltet.

Innhold**Krav 8.3.7—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.3 har blå eller gul bunnfarge, og kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#).

Veiledning til kravet

Skiltet kan ha felt med hvit eller brun farge for virksomhetsvisning. På skilt med gul bunnfarge, skal visning for kjørefelt som fører direkte til motorveg stå på blått felt.

Krav 8.3.7—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 707.3 skal det ikke angis mer enn fire visningsmål, fem hvis det er behov for felt med avvikende farge. Skiltet skal alltid vise minst ett visningsmål for hver pilretning.

- Visningsmål for samme retning skal stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst.
- Blått felt for visning direkte til motorveg skal stå over andre mål.
- Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål.

Krav 8.3.7—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.3 skal vise alle gjennomgående kjørefelt med rette piler (.R). Subtraksjonsfelt skal normalt angis med pil knekket 45 grader til høyre (.H45). Pil knekket 90 grader til høyre (.H90) kan brukes dersom dette svarer bedre til den geometriske utformingen av rampen.

Krav 8.3.7—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 707.3 skal visningsmål (stedsnavn, vegnummer og eventuelle andre symboler) for gjennomgående kjørefelt plasseres sentrisk over pilsymbolene. Visningsmål for subtraksjonsfelt skal plasseres til høyre for pilsymbolet på samme måte som på tabellorienteringstavle 701.2A.

Krav 8.3.7—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.3 skal vise avstanden fram til det punkt der subtraksjonsfeltet tar av fra gjennomgående veg, og eventuelt kryssnummer. Avstandsangivelse og kryssnummer plasseres nederst på skiltflaten som vist i [figur 8.3.7—2](#). Kryssnavn skal ikke angis.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 707.3 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7$ H etter [krav 8.2.6—1](#).

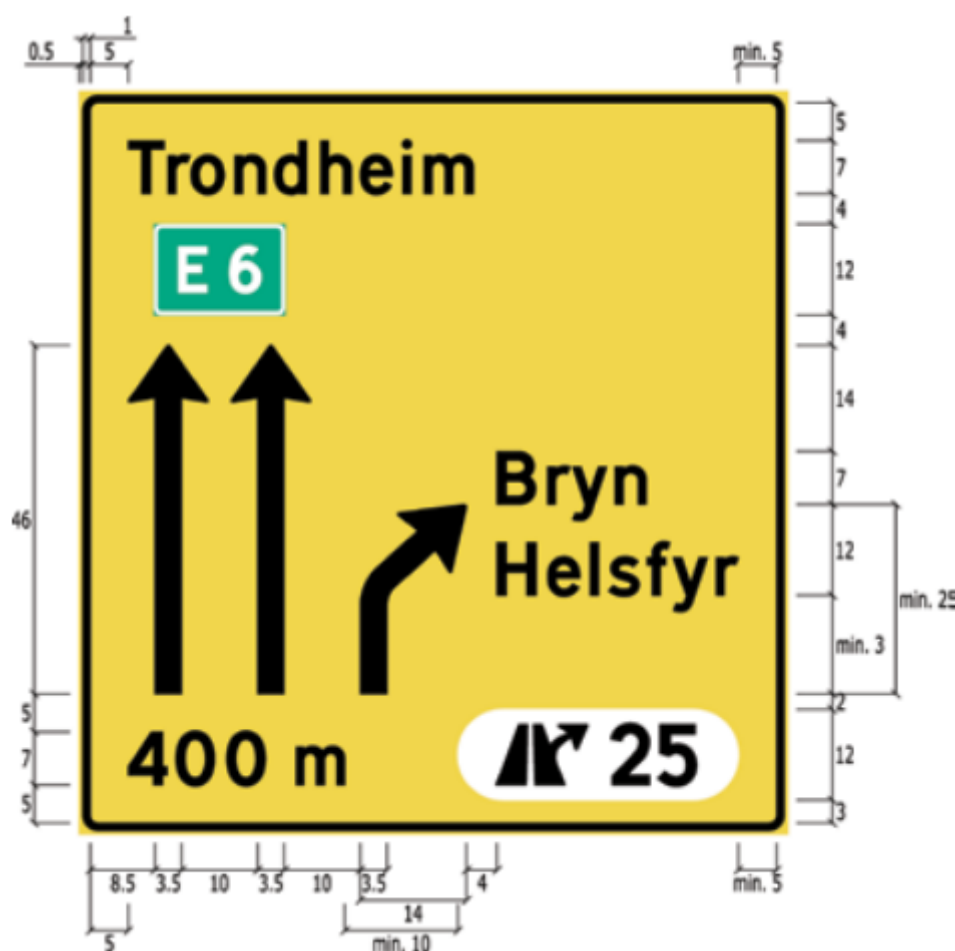
Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.7—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

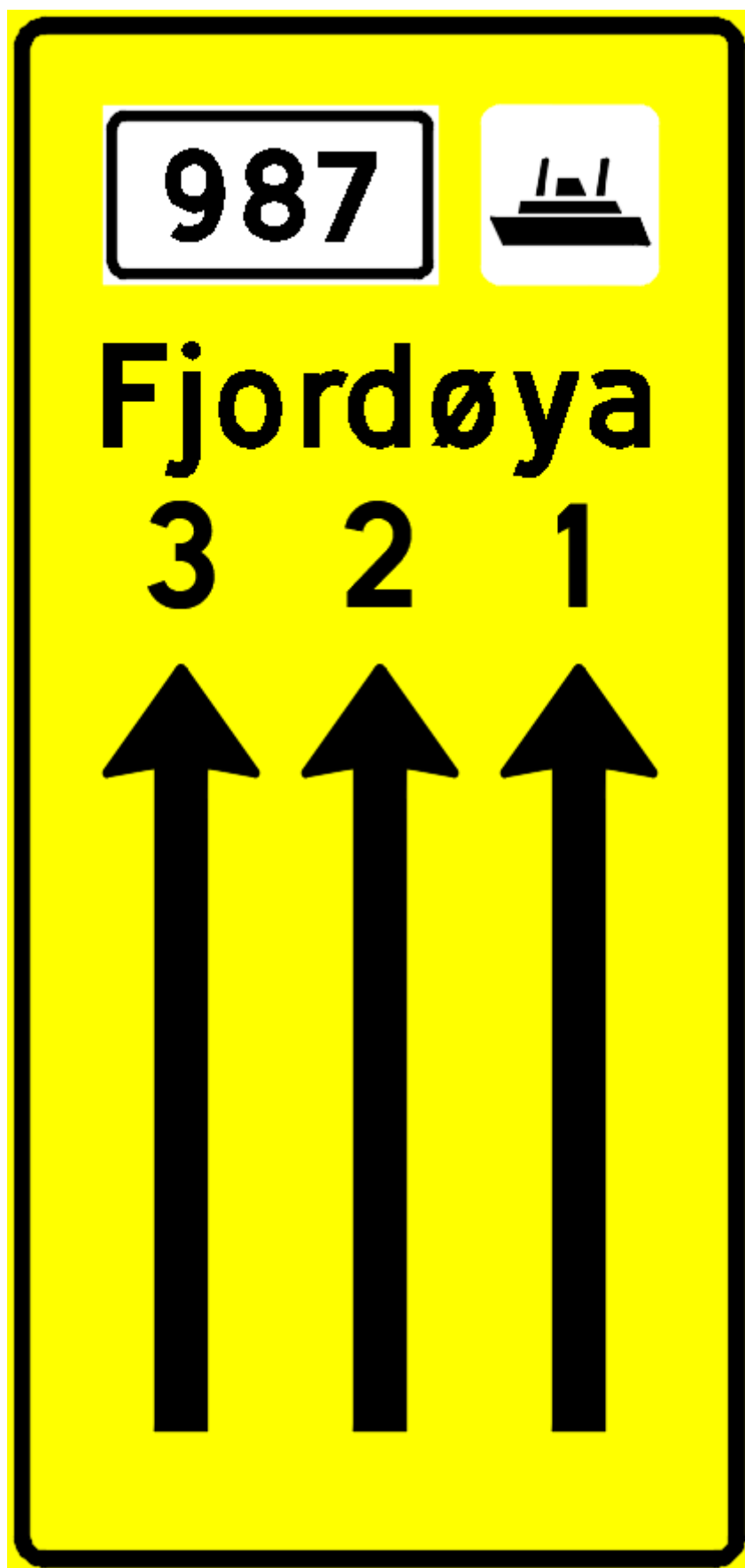
På skilt 707.3 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.3.7—2](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.7—2 — Eksempel på utforming av kjørefeltorienteringstavle 707.3

8.3.8 707.4 Kjørefeltorienteringstavle for ferjeleier

Figur 8.3.8—1 — 707.4 Kjørefeltorienteringstavle for ferjeleier

Krav 8.3.8—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.4 skal bare anvendes på ferjeleier når det behov for å angi hvilke felt som skal benyttes:

- der det er forskjellige oppstillingsfelt for forskjellige mål, eller
- det er nødvendig å angi rekkefølge på flere oppstillingsfelt for samme mål, eller
- det er nødvendig å angi oppstillingsfelt for forskjellige kjøretøygrupper

Skilt 707.4 anvendes hvis det ikke er ønskelig eller nødvendig å benytte overhengende skilt for å gi slik informasjon, men det skal kontrolleres at sideplassert skilt 707.4 blir tilstrekkelig synlig og lesbart for ankomende trafikk.

MERKNAD Hvis det er flere oppstillingsfelt for samme mål, bør feltet lengst til høyre være felt 1.

Plassering**Krav 8.3.8—2 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.4 skal plasseres like før eller ved starten av oppstillingsfeltene på ferjeleiet og slik at det er samsvar mellom antall kjørefelt på skiltet og på kjørebanelen ved siden av skiltet.

Innhold**Krav 8.3.8—3 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.4 har gul bunnfarge og skal vise oppstillingsfeltene på ferjeleiet med rette piler (.R).

Krav 8.3.8—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 707.4 skal vise:

- vegnummer på nummerert rute,
- ferjesymbol 775,
- fjern- eller regionalmål hvis ruta fortsetter på andre siden, eller
- navn på ferjeleiet på den andre siden hvis ruta ikke fortsetter

Visningsmålene skal stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst, og plasseres sentrisk over pilsymbolene. I tillegg kan rekkefølgen på oppstillingsfeltene angis med tall. Tallrekken plasseres under visningsmålene, med hvert tall midt over pilsymbolet for det aktuelle oppstillingsfelt.

Krav 8.3.8—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom det er behov for å reservere kjørefelt for bestemte kjøretøygrupper på skilt 707.4 angis dette med symbol som plasseres under pil, se eksempel. Symbolet skal utformes etter skiltemønster og ha samme størrelse som symbol 771.

EKSEMPEL Bruk av kjøretøysymboler på skilt 707.4.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 707.4 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse. Skiltets utforming tilpasses ellers etter forholdene på stedet.

Krav 8.3.8—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Teksthøyde H skal være minst 175 mm, se for øvrig reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7$ H etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

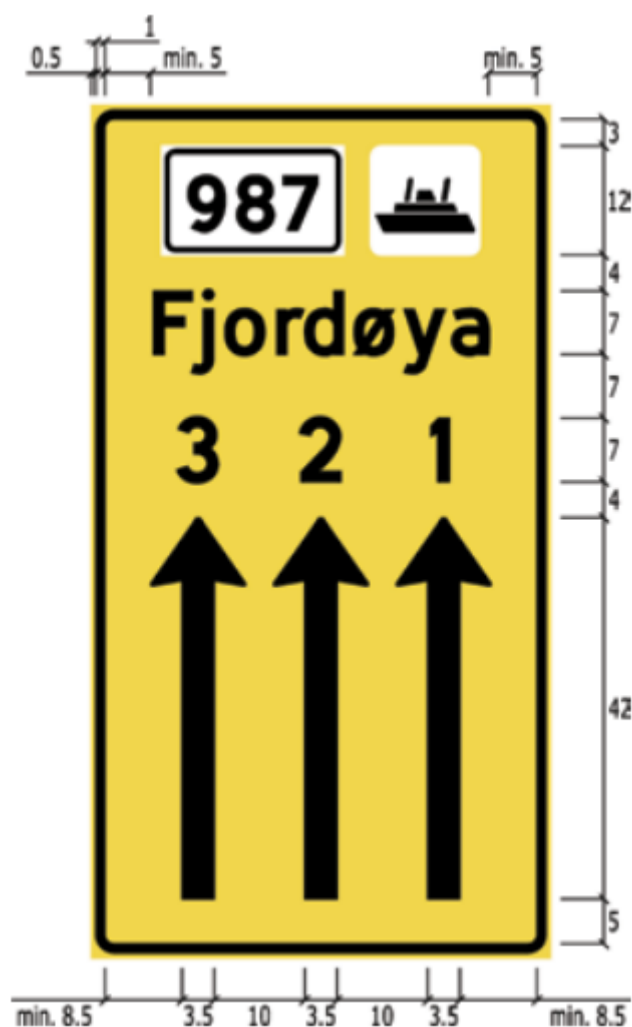
Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Symbol 775 utformes som angitt i [kapittel 8.8.6](#).

Krav 8.3.8—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 707.4 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.3.8—2](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.8—2 — Eksempel på utforming av kjørefeltorienteringstavle 707.4

8.3.9 709.1 Portalorienteringstavle for ett kjørefelt

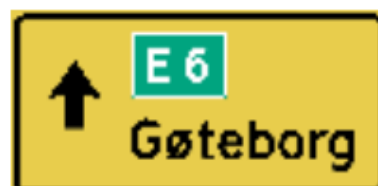
Figur 8.3.9—1 — 709.1 Portalorienteringstavle for ett kjørefelt

Skilt 709.1 anvendes når det er nødvendig å vise trafikk med bestemt mål til et bestemt kjørefelt, og det er forskjellig visning for hvert felt inn mot et kryss. Skiltet har to varianter 709.11 og 709.12:

- 709.11 – pilsymbol til venstre for visningselementene – benyttes på vanlig veg hvor krav til teksthøyde er 175, 210 eller 280 mm, og kan angi ulike kjøreretninger for samme kjørefelt.
- 709.12 – pilsymbol under visningselementene – benyttes normalt for gjennomgående kjørefelt på veg med høyt fartsnivå (stor teksthøyde), men kan også anvendes på vanlig veg dersom skiltinnholdet gir for stor bredde på skilt 709.11.

709.11

709.12

Figur 8.3.9—2 — Eksempler på utforming av skilt 709.1 "Portalorienteringstavle for ett kjørefelt"

MERKNAD I by- eller tettstedsområde hvor skiltportal vil virke skjemmende og dominerende kan skilt 707.1 eller 707.2 være et alternativ, se [kapittel 8.3.6](#).

Krav 8.3.9—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltelementer fra de to variantene skal ikke brukes sammen på samme portal. Det må derfor velges enten 709.11 eller 709.12 for et skiltoppsett med portalorienteringstavle 709.1.

Krav 8.3.9—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 709.1 plasseres over en kjørebane, skal det være 709-skilt over alle kjørefelt i kjøreretningen, og alle skiltene skal plasseres i samme tverrsnitt.

MERKNAD Skilt 709 plassert over tungbil-, kollektiv- eller sambruksfelt opphever reguleringen, se [skiltforskriften §12 \(skilt 506, 508 og 509\)](#).

Krav 8.3.9—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet skal alltid etterfølges av skilt 719, eller annen type vegvisning i selve krysset.

Plassering**Krav 8.3.9—4 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.1 skal minimum plasseres i følgende avstand før krysset (stopplinje):

- 100 m når fartsgrensen er 60 km/t eller lavere
- 150 m når fartsgrensen er 70 eller 80 km/t
- 200 m når fartsgrensen er 90 km/t

Der det er behov for å inndele trafikken i rett kjørefelt tidligere benyttes større avstand, men der avstanden er over 400 m skal det benyttes to (eller flere) snitt med skilt 709.

MERKNAD Hvis det er behov for overhengende skilt nærmere krysset enn 100 m, benyttes skilt 719.1 som vegviser i krysset.

Krav 8.3.9—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.1 skal plasseres midt over feltet det gjelder for, og dette feltet skal ha full bredde der skiltet plasseres. Det skal være skilt over alle kjørefelt i kjøreretningen, og alle skiltene skal plasseres i samme tverrsnitt.

Krav 8.3.9—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Innhold og dimensjoner for variant 709.11

En skiltenhet med skilt 709.11 kan bare bestå av:

Veiledning til kravet

Skilt 709.1 variant 709.11 kan bestå av én skiltenhet, eller av to eller flere skiltenheter dersom kjørefeltet er beregnet for to kjøreretninger eller mål med ulik bunnfarge, se eksempler i figur.

Figur 8.3.9—3 — Eksempler på portalorienteringstavle 709.11

Hver linje kan inneholde ett visningsmål bestående av tekst samt eventuelle symboler, eller ett visningsmål kan deles på to linjer. Dersom det er behov for mer enn to visningsmål eller tekstlinjer for samme pilretning, må disse fordeles på to eller flere skiltenheter. Fordelingen må skje på en logisk måte, f. eks. vegnummer med tilhørende fjernmål og regionalmål på første skiltenhet, og ekstra nærmål på andre skiltenhet.

Farge på skilt 709.11 bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.2](#).

Krav 8.3.9—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet 709.11 skal bare ha ett eller flere av følgende elementer:

- Vegruteskilt – andre symboler – visningsmål

Rekkefølgen av disse elementene på samme linje skal alltid være som over fra venstre.

MERKNAD Skilt 709.11 kan ikke ha:

- avstandsangivelser, kryssnummer eller kryssnavn
- felt med annen farge enn skiltenhetens bunnfarge

Krav 8.3.9—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved deling av visningsmål som omfatter symboler på skilt 709.11, skal symbolene stå på øvre linje og visningsmål på nedre linje.

Krav 8.3.9—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når det angis to visningsmål på samme skiltenhet på skilt 709.11, skal målene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst.

Krav 8.3.9—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symboler som er felles for to visningsmål på skilt 709.11, f.eks. vegnummer, skal settes sentrisk foran de to linjene.

Krav 8.3.9—12 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom det ikke skal angis visningsmål for ett av kjørefeltene på skilt 709.11 (bare pil-symbol), skal skiltenheten ha gul bunnfarge, høyde 19/7 H og bredde 23/7 H. Pilen plasseres sentrisk.

Krav 8.3.9—13 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom skiltinnholdet gir for stor bredde på skilt 709.11 i forhold til bredden på kjørefeltet på vanlig veg skal alle skilt i skiltoppsettet utføres som skilt 709.12, og det kan bare vises én kjøreretning for hvert felt (kombinasjonspiler kan ikke brukes). Skilt 709.12 kan da vise knekkede piler .V45, .V90, .H45 og .H90. Se eksempel i [figur 8.3.9—2](#).

Rekkefølge på skiltenheter, se [krav 8.2.7—6](#).

Størrelsen på skilt 709.11 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde 1/7 H etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Dette gir følgende høyder på skiltenheter:

- 19/7 H for én tekstlinje
- 31/7 H for to tekstlinjer uten symboler
- 33/7 H for to tekstlinjer med symboler

Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Innhold og dimensjoner for variant 709.12

Krav 8.3.9—14 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.1, variant 709.12 skal bare bestå av én skiltenhet for hvert kjørefelt, med pilsymbolet plassert sentrisk under visningselementene.

Krav 8.3.9—15 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.12 for geografisk visning skal ha gul eller blå bunnfarge ifølge bestemmelser i [kapittel 8.2.2](#). Skiltet kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#). Dersom skilt 709.12 bare viser til virksomhetsmål, f.eks. næringsområde, skal det ha hvit bunnfarge.

MERKNAD Blå bunnfarge skal brukes for skilt over kjørefelt på motorveg og over kjørefelt som fører direkte til motorveg. Eventuelle virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt.

Krav 8.3.9—16 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.12 skal vise rett pil (.R) når det brukes for gjennomgående kjørefelt på flerfeltsveg, og pilsymbolet plasseres sentrisk på skiltet, under visningsmålene.

Krav 8.3.9—17 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Pilsymbolene på skilt 709.12 skal utformes etter skiltmønster og er innskrevet i et kvadrat med sidekant lik $12/7 H$.

Krav 8.3.9—18 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.12 kan totalt inneholde inntil fire visningsmål, inklusive eventuelle felt med annen bunnfarge.

- Visningsmål skal som hovedregel stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål.
- Visningsmål (stedsnavn, vegnummer og eventuelle andre symboler) plasseres sentrisk over pilsymbolet. Dersom to eller flere tekstlinjer venstremarges, skal blokken sentreres på skiltet.
- Avstandsangivelser, kryssnummer og kryssnavn skal ikke angis på skilt 709.12.

Størrelsen på skilt 709.12 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Krav 8.3.9—19 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.12 over midtfelt skal ikke ha større bredde enn 3000 mm.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.9—20 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 709.12 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.3.9—4](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.9—4 — Eksempler på utforming av skilt 709.12

8.3.10 709.2 Portalorienteringstavle for flere kjørefelt

Figur 8.3.10—1 — 709.2 Portalorienteringstavle for flere kjørefelt

Krav 8.3.10—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.2 benyttes når visningsmålene for to eller flere kjørefelt er like, foran kryss med flere felt, og andre steder med flere felt når det er nødvendig å vise trafikk med bestemt mål til et bestemt kjørefelt.

MERKNAD Bruk av skilt 709.2 vil hovedsakelig være aktuelt på flerfeltsveger og motorveger med mye trafikk.

Plassering

Krav 8.3.10—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg skal skilt 709.2 plasseres som angitt i [krav 8.3.5—2](#) og [krav 8.3.5—4](#). På andre typer veg skal skiltet minimum plasseres i følgende avstand før krysset (stopplinje):

- 100 m når fartsgrensen er 60 km/t eller lavere
- 150 m når fartsgrensen er 70 eller 80 km/t
- 200 m når fartsgrensen er 90 km/t

Der det er behov for å inndelegge trafikken i rett kjørefelt tidligere benyttes større avstand, men der avstanden er over 400 m skal det benyttes to (eller flere) snitt med skilt 709.

Krav 8.3.10—3 **SKAL**

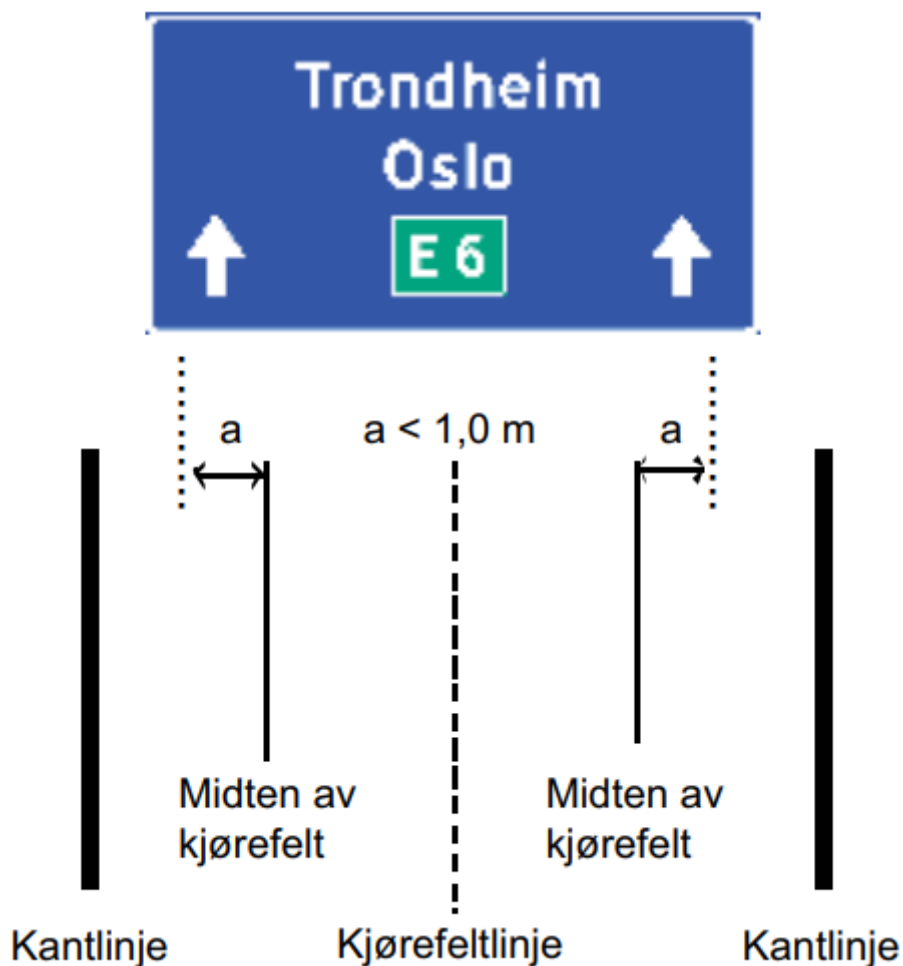
Gjeldende fra 10.12.2024

Når 709.2 skilt plasseres over en kjørebane, skal det være 709-skilt over alle kjørefelt i kjøreretningen, og alle skiltene skal plasseres i samme tverrsnitt.

Krav 8.3.10—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.2 skal plasseres symmetrisk over de feltene det gjelder for. For ytre kjørefelt kan pilsymbolet stå inntil 1000 mm fra midten på feltet, se [figur 8.3.10—2](#). For mellomliggende kjørefelt skal pilsymbolet stå midt over feltet.

Figur 8.3.10—2 — Eksempel på plassering og utforming av skilt 709.2
"Portalorienteringstavle for flere kjørefelt"

Krav 8.3.10—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

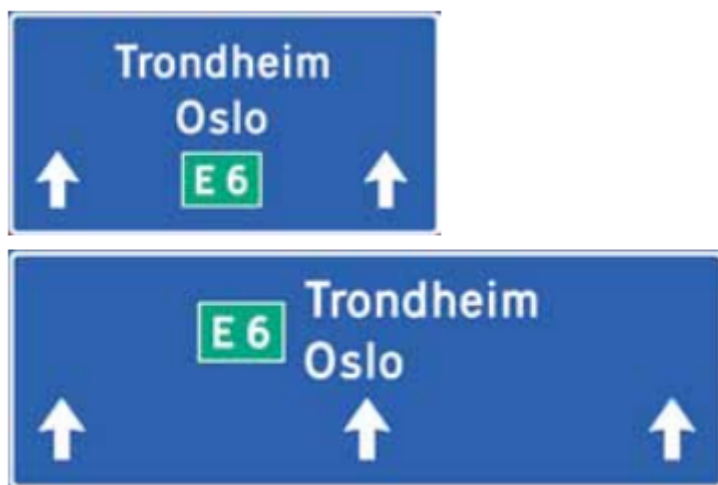
Alle skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Innhold og utforming

Krav 8.3.10—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.2 skal bestå av én skiltenhet avgrenset av standard bord som spenner over to eller flere gjennomgående kjørefelt, se [figur 8.3.10—3](#).

Figur 8.3.10—3 — Eksempler på portalorienteringstavle 709.2

Krav 8.3.10—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.2 skal ha gul eller blå bunnfarge ifølge bestemmelser i [kapittel 8.2.2](#). Skiltet kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#).

MERKNAD Blå bunnfarge skal brukes for skilt over kjørefelt på motorveg og over kjørefelt som fører direkte til motorveg. Eventuelle virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt.

Krav 8.3.10—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.2 skal normalt vise rette piler (.R). Unntaksvis kan halvknekkede piler .V45 eller .H45 brukes dersom rette piler kan virke misvisende i forhold til kjørefeltenes linjeføring. Pilsymbolene skal utformes som standard piler med dimensjoner som vist i [figur 8.3.10—4](#).

Krav 8.3.10—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.2 skal maksimalt ha fire visningsmål, og bør ikke ha mer enn tre. Dette gjelder også ved bruk av felt med annen bunnfarge.

MERKNAD Avstandsangivelser, kryssnummer og kryssnavn skal ikke angis på skilt 709.2.

Krav 8.3.10—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål skal som hovedregel stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål.

Krav 8.3.10—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål (stedsnavn, vegnummer og eventuelle andre symboler) skal plasseres sentrisk på skiltet. Når skiltet har to eller flere tekstlinjer, venstremarges linjene og blokken sentreres på skiltet.

Størrelsen på skilt 709.2 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Krav 8.3.10—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.2 skal ikke ha mindre bredde enn 5000 mm (for to kjørefelt).

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

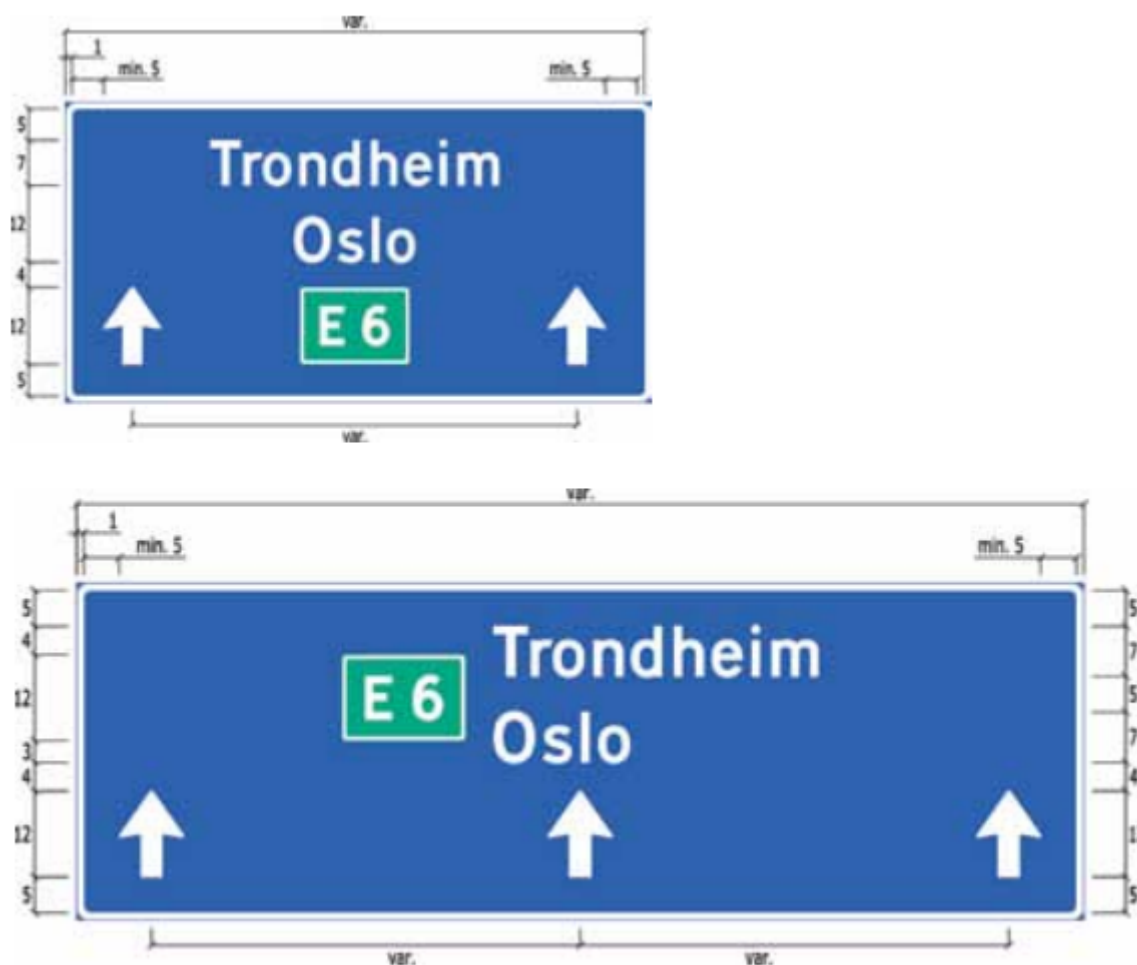
Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.10—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 709.2 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.3.10—4](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.10—4 — Eksempler på utforming av skilt 709.2

8.3.11 709.3 Portalorienteringstavle for flere kjøreretninger

Figur 8.3.11—1 — 709.3 Portalorienteringstavle for flere kjøreretninger

Krav 8.3.11—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 skal bare benyttes hvis flere kjørefelt har samme kjøreretning, og ett eller flere av feltene også må benyttes av trafikk som skal svinge i en annen retning.

MERKNAD Bruk av skilt 709.3 vil hovedsakelig være aktuelt på flerfeltsveger og motorveger med mye trafikk.

Krav 8.3.11—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 skal bare brukes foran kryss med retardasjonsfelt, i andre kryss brukes skilt 709.1 eller 709.4.

Krav 8.3.11—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når 709.3 skilt benyttes skal det dekke alle kjørefelt i kjøreretningen.

Plassering

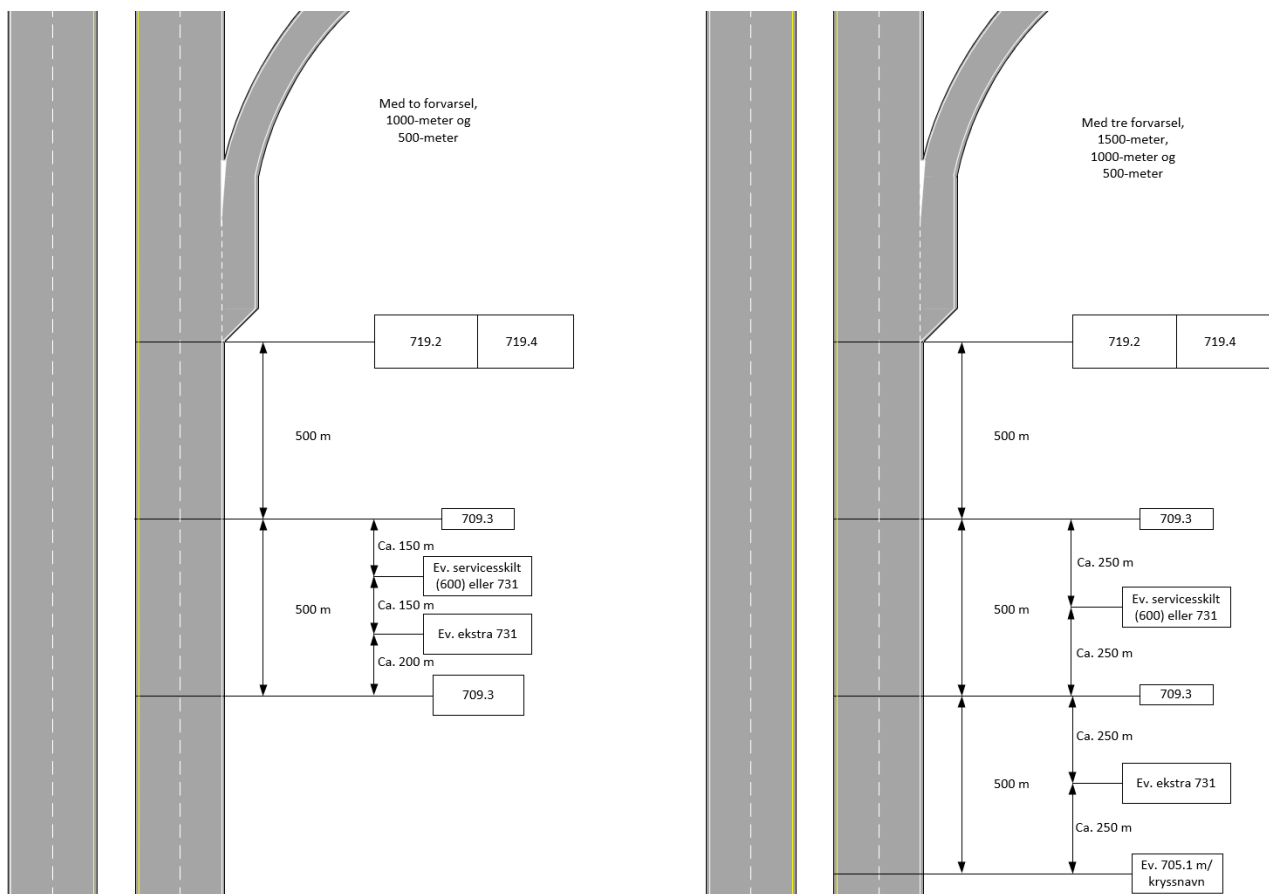
Krav 8.3.11—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg og på andre flerfeltsveger med tilsvarende standard, skal skilt 709.3 plasseres som angitt i [krav 8.3.5—2](#) og [krav 8.3.5—4](#), se også [figur 8.3.11—2](#). På andre typer veg skal skiltet minimum plasseres i følgende avstand før krysset (stopplinje):

- 100 m når fartsgrensen er 60 km/t eller lavere
- 150 m når fartsgrensen er 70 eller 80 km/t
- 200 m når fartsgrensen er 90 km/t

Der det er behov for å inndelegge trafikken i rett kjørefelt tidligere benyttes større avstand, men der avstanden er over 400 m skal det benyttes to (eller flere) snitt med skilt 709.

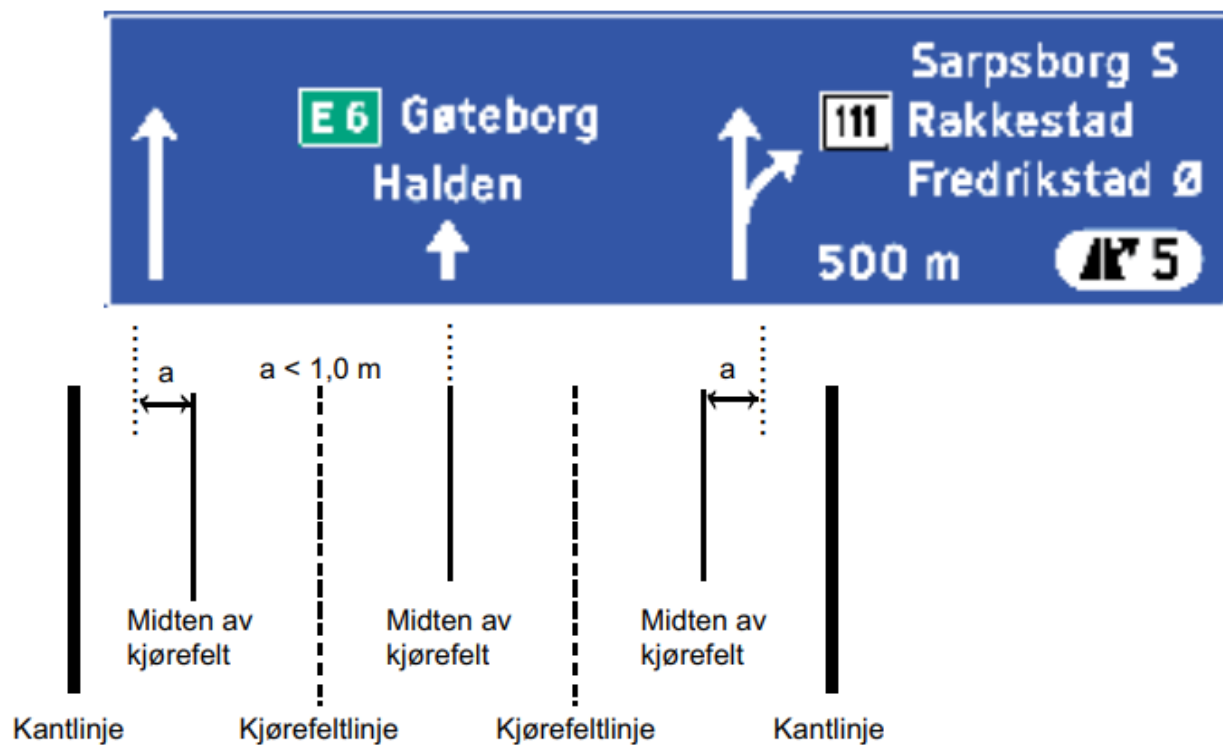

Figur 8.3.11—2 — Prinsipp for plassering av overhengende skilt 709.3 med forvarsel for kryss på motorveg eller tilsvarende flerfeltsveg

Krav 8.3.11—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 skal plasseres slik at piler rett fram er plassert symmetrisk i forhold til de kjørefeltene de gjelder for. På ytre kjørefelt skal pilsymbolet stå maksimalt 1000 mm fra midten på feltet. For mellomliggende kjørefelt skal pilsymbolet stå midt over feltet, se [figur 8.3.11—3](#).

**Figur 8.3.11—3 — Eksempel på plassering og utforming av skilt 709.3
"Portalorienteringstavle for flere kjøreretninger"**

Visningsmål for svingende trafikk kan plasseres på del av skiltet som strekker seg utover det aktuelle kjørefeltet, men må ikke stå over kjørefelt beregnet for andre kjøreretninger.

Krav 8.3.11—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Innhold og utforming

Krav 8.3.11—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 består av én skiltenhet avgrenset av standard bord og spanner over to eller flere gjennomgående kjørefelt, se eksempler i [figur 8.3.11—4](#).

Figur 8.3.11—4 — Eksempler på portalorienteringstavle 709.3

Krav 8.3.11—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 skal ha gul eller blå bunnfarge ifølge bestemmelser i [kapittel 8.2.2](#). Skiltet kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#).

MERKNAD Blå bunnfarge skal brukes for skilt over kjørefelt på motorveg og over kjørefelt som fører direkte til motorveg. Eventuelle virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt.

Krav 8.3.11—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 skal vise rette piler (.R) for kjørefelt som bare er gjennomgående, og kombinert pil (.RH) for høyre kjørefelt. Rette piler (.R) skal utformes som standard piler med dimensjoner som vist i [figur 8.3.11—5](#). Kombinert pil (.RH) skal ha spesiell utforming som vist i samme figur.

Krav 8.3.11—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 skal ikke ha mer enn fire visningsmål for hver kjøreretning ut av kryssområdet, og bør ikke ha mer enn to. Dette gjelder også ved bruk av felt med annen bunnfarge.

Krav 8.3.11—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål skal som hovedregel stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål.

Krav 8.3.11—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål (stedsnavn, vegnummer og eventuelle andre symboler) for gjennomgående veg skal plasseres sentrisk mellom pil for venstre felt og kombinert pil for høyre felt. Dersom to eller flere tekstlinjer venstremarges, skal blokken sentreres mellom pilene.

Krav 8.3.11—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål for avkjøring plasseres til høyre for kombinert pil som vist i [figur 8.3.11—5](#). Visningsmål for avkjøring kan plasseres på del av skiltet som strekker seg utover det aktuelle kjørefeltet, men skal ikke stå over kjørefelt beregnet for andre kjøreretninger.

Krav 8.3.11—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.3 skal vise avstand til avkjøring målt til start retardasjonsfelt. Skiltet skal vise kryssnummer der dette er innført. Kryssnummer og avstand skal plasseres som vist i [figur 8.3.11—5](#).

MERKNAD Kryssnavn og avstand til visningsmål skal ikke vises.

Størrelsen på skilt 709.3 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

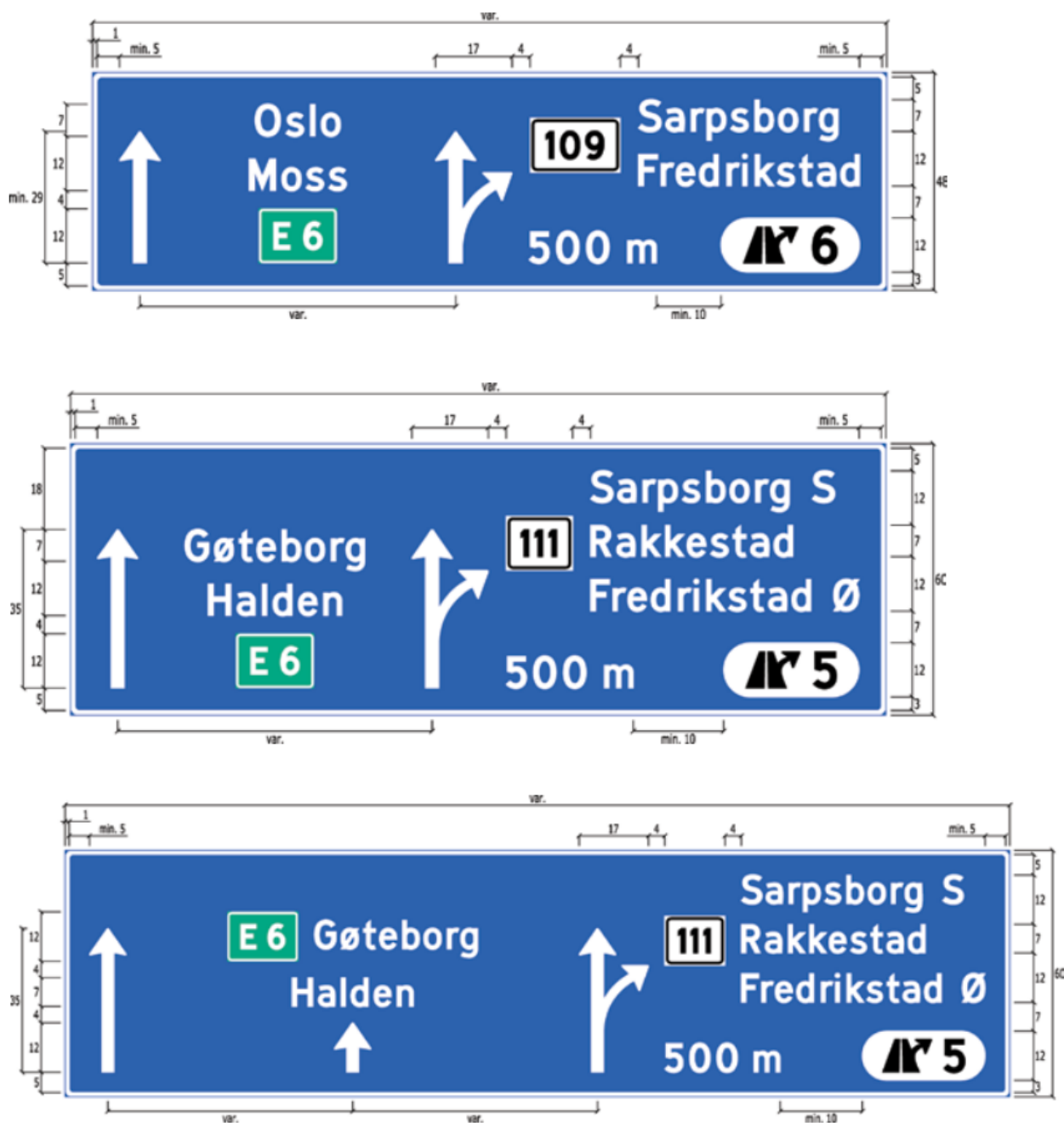
Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.11—15 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.3.11—5](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.11—5 — Eksempler på utforming av skilt 709.3

8.3.12 709.4 Portalorienteringstavle for feltsubtraksjon

Figur 8.3.12—1 — 709.4 Portalorienteringstavle for feltsubtraksjon

Krav 8.3.12—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.4 skal bare benyttes når et tidligere gjennomgående felt ikke føres videre rett fram gjennom krysset, men i stedet føres ut til sidevegnettet eller til annen hovedveg (feltsubtraksjon). For å sikre at trafikantene oppfatter reguleringen anbefales det å benytte to forvarsler.

MERKNAD Bruk av skilt 709.4 vil hovedsakelig være aktuelt på flerfeltsveger og motorveger med mye trafikk.

Krav 8.3.12—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 709.4 settes opp over en kjørebane, skal skilt 709.1 eller 709.2 benyttes over øvrige kjørefelt i kjøreretningen, og alle skiltene skal plasseres i samme tverrsnitt.

Plassering

Krav 8.3.12—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg og på andre flerfelts veger med tilsvarende standard, skal skilt 709.4 plasseres som angitt i [krav 8.3.5—2](#) og [krav 8.3.5—4](#). På andre typer veg skal skiltet minimum plasseres i følgende avstand før krysset (stopplinje):

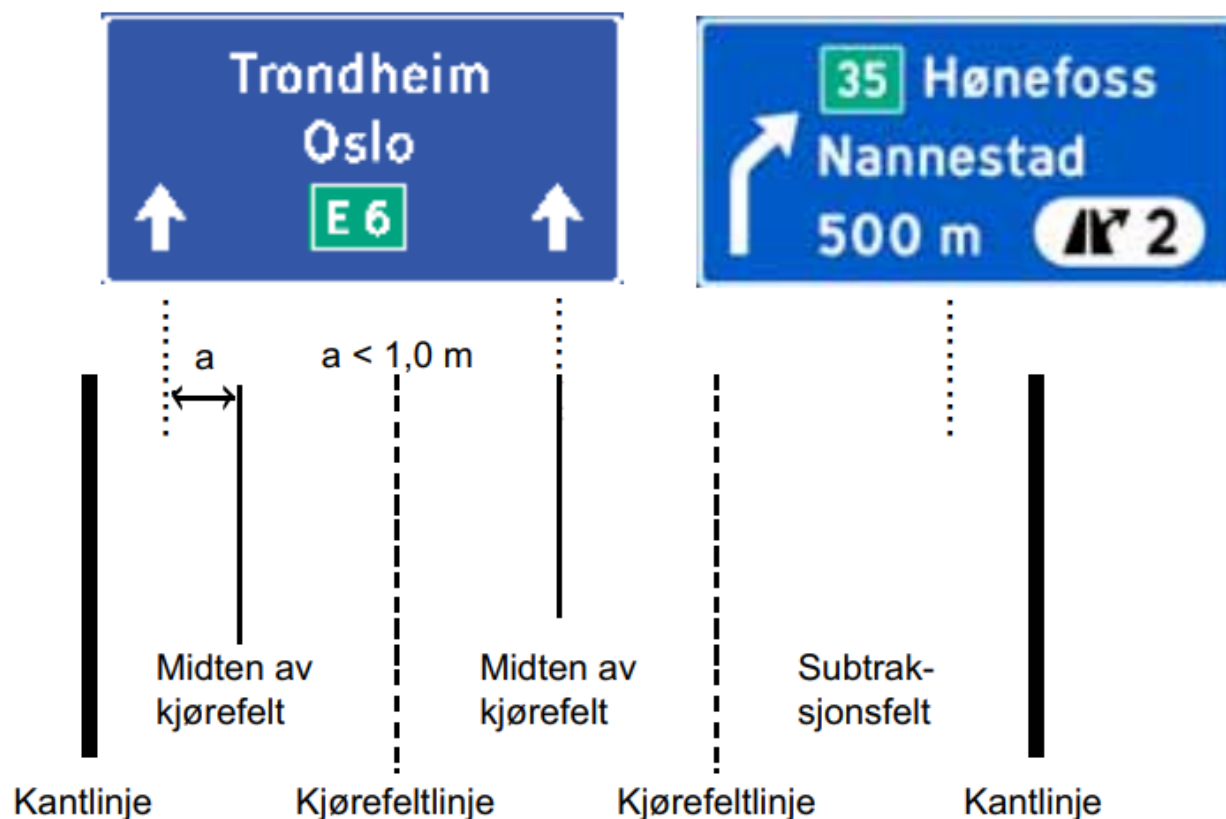
- 100 m når fartsgrensen er 60 km/t eller lavere
- 150 m når fartsgrensen er 70 eller 80 km/t
- 200 m når fartsgrensen er 90 km/t

Der det er behov for å inndelegge trafikken i rett kjørefelt tidligere benyttes større avstand, men der avstanden er over 400 m skal det benyttes to (eller flere) snitt med skilt 709.

Krav 8.3.12—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.4 skal plasseres midt over felt det gjelder for. Skiltet kan strekkes utover høyre skulder, men pil skal plasseres innenfor subtraksjonsfelt, se [figur 8.3.12—2](#).

Figur 8.3.12—2 — Eksempel på plassering og utforming av skilt 709.2 "Portalorienteringstavle for flere kjørefelt" og 709.4 "Portalorienteringstavle for feltsubtraksjon"

Krav 8.3.12—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Innhold og utforming

Krav 8.3.12—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.4 består av én skiltenhet avgrenset av standard bord, se [figur 8.3.12—3](#).

Figur 8.3.12—3 — Eksempel på portalorienteringstavle 709.4

Krav 8.3.12—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.4 skal ha gul eller blå bunnfarge ifølge bestemmelser i [kapittel 8.2.2](#). Skiltet kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#).

MERKNAD Blå bunnfarge skal brukes for skilt over substraksjonsfelt på motorveg og over substraksjonsfelt som fører direkte til motorveg. Eventuelle virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt.

Krav 8.3.12—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.4 skal vise halvknekket pil .H45, eller knekket pil .H90 dersom dette svarer best til rampeutformingen. Pilene utformes og plasseres som vist i [figur 8.3.12—4](#).

Krav 8.3.12—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.4 skal maksimalt ha fire visningsmål, og bør ikke ha mer enn tre. Dette gjelder også ved bruk av felt med annen bunnfarge.

Krav 8.3.12—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål på skilt 709.4 skal som hovedregel stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål.

Krav 8.3.12—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.4 skal vise avstand til avkjøring målt til det punktet et ordinært retardasjonsfelt ville ha startet. Skiltet skal vise kryssnummer der dette er innført. Kryssnummer og avstand skal plasseres som vist i [figur 8.3.12—4](#).

MERKNAD Kryssnavn og avstand til visningsmål skal ikke vises.

Størrelsen på skilt 709.4 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.3.12—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.3.12—4](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.3.12—4 — Eksempel på utforming av skilt 709.4

8.3.13 709.5 Portalorienteringstavle for ferjeleier

Krav 8.3.13—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.5 skal bare benyttes for sortering av trafikk i ulike oppstillingsfelter ved et ferjeleie.

Krav 8.3.13—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 709.5 benyttes skal det være 709.5-skilt over alle kjørefelt i kjøreretningen, og alle skiltene skal plasseres i samme tverrsnitt.

Plassering

Krav 8.3.13—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.5 plasseres over starten på oppstillingsfeltene på et ferjeleie.

Krav 8.3.13—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.5 skal plasseres midt over felt det gjelder for.

Krav 8.3.13—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Innhold og utforming

Skilt 709.5 består normalt av én skiltenhets avgrenset av standard bord.

Krav 8.3.13—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom det skal angis både geografisk mål og virksomhetsmål, skal skiltet bestå av separate skiltenheter for hver måltype på samme måte som skilt 709.11.

Krav 8.3.13—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 709.5 skal ikke ha pilsymbol, og bør ikke vise mer enn to visningsmål. Teksthøyden H skal være minst 210 mm. For øvrig utformes og dimensjoneres skiltet på samme måte som portalorienteringstavle 709.11, se [kapittel 8.3.9](#).

MERKNAD For skilt 709.5 gjelder de generelle reglene for bunnfarge, tekst- og bordfarge se [kapittel 8.2.2](#), [kapittel 8.2.5](#) og [kapittel 8.2.6](#).

8.4 Skilt for vegvisning i kryss eller avkjøringsveg

Vegvisere (skiltene 711 - 719) har som formål å vise trafikantene i et kryssområde hvor de ulike vegarmer og kjørefelt fører.

8.4.1 711 Tabellvegviser

Figur 8.4.1—1 — 711 Tabellvegviser

Skilt 711 kan anvendes i stedet for 713 i vanlige vegkryss og rundkjøringer, og er særlig aktuelt:

— når det benyttes mange visningsmål

- når det er vanskelig å få plassert vanlige vegvisere slik at de peker i riktig retning. Dette kan særlig være tilfelle i rundkjøringer og firearmede kryss
- når det er vanskelig å se vanlige vegvisere i krysset fra det sted venstre- eller høyresvingefelt begynner

Skilt 711 anvendes ikke til forvarsling.

Krav 8.4.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 711 skal anvendes når det er nødvendig å angi visningsmål for vegrute som fortsetter rett fram i krysset.

MERKNAD Vegvisning rett fram kan i noen tilfeller sløyfes, se [krav 8.2.1—3](#).

Veiledning til kravet

I lokale veger med lavt fartsnivå (50 km/t eller lavere), liten trafikk og god oversikt, vil skiltet kunne erstatte både orienteringstavler (701 og 703) og vanlige vegvisere (713). Dette kan være en aktuell løsning der avstanden mellom kryss er så liten at det ikke er mulig å forvarsle med orienteringstavler.

Plassering

Krav 8.4.1—2 **SKAL**

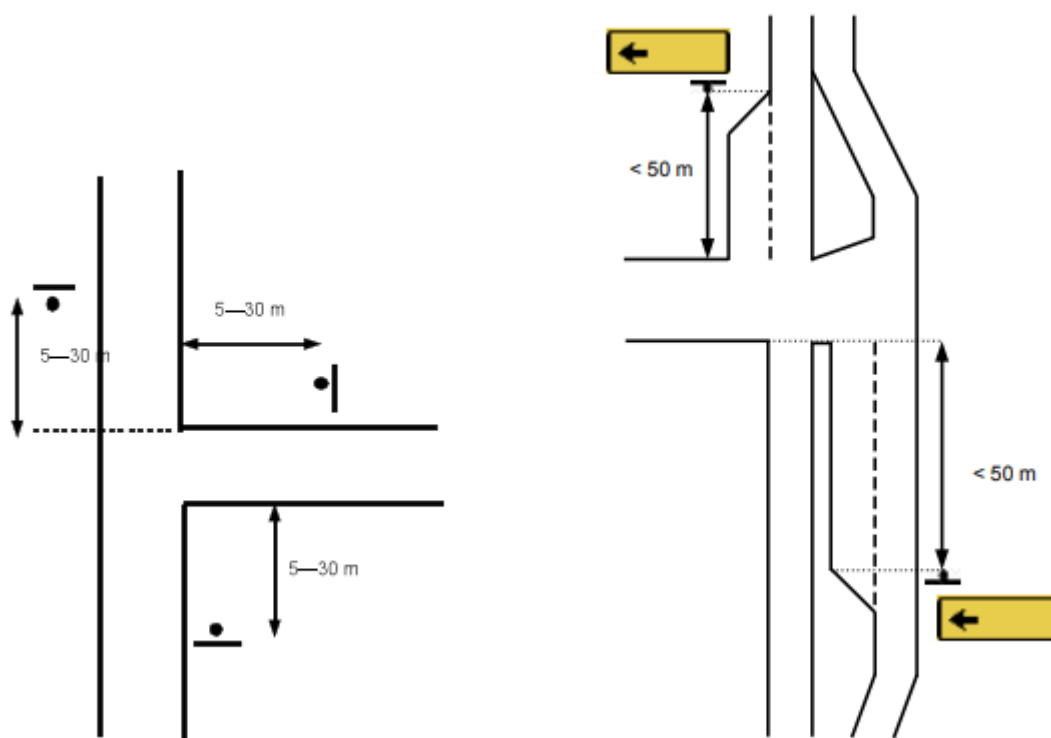
Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 711 skal plasseres på høyre side av tilfarten til krysset, 5 - 30 m foran kryssende veg, vikelinje eller gangfelt. Følgende unntak gjelder:

- På tilfarter med venstre- og/eller høyresvingefelt kan vegvisertavlen plasseres inntil 50 m før krysset, men ikke lenger unna enn ved begynnelsen av svingefeltene
- I rundkjøringer kan skilt 711 plasseres på høyre side i utfart fra kryss. Tabellvegviser i utfart skal ha vertikal, oppadrettet pil

Se [figur 8.4.1—2](#).

MERKNAD Plasseringen må tilpasses de stedlige forhold, slik at skiltet ikke forstyrrer annen skilting eller hindrer sikten for trafikantene på andre tilfarter eller i gangfelt.

Figur 8.4.1—2 — Eksempel på plassering av skilt 711 i T-kryss og kanalisert T-kryss

Krav 8.4.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 711 skal aldri kombineres med skilt 713 "Vanlig vegviser" på samme skiltoppsett.

Innhold og utforming

Tabellvegvisere bygges opp av skiltenheter, der hver skiltenhet er avgrenset av bord og inneholder ett pilsymbol. Skilt 711 kan bestå av én skiltenhet (for visning i bare én retning), eller av flere skiltenheter for de samme eller ulike retninger, se eksempler i [figur 8.4.1—3](#).

Figur 8.4.1—3 — Eksempel på skilt 711 med en skiltenhet for en retning og flere skiltenheter for ulike retninger

MERKNAD All informasjon som er gitt på eventuelle foregående orienteringstavler og serviceskilt gjentas på skilt 711, se [krav 8.2.1—3](#). Unntak er visning rett frem som i noen tilfeller kan reduseres til bare vegnummer eller sløyfes helt. Hvis det er benyttet tabellorienteringstavle (701.1) som forvarsel bør skiltenhetene på skilt 711 ha samme utforming som på tilsvarende enheter i forvarslingen, bortsett fra pilutformingen og plasseringen.

Avstanden til det sted det vises til kan angis på skilt 711 når avstanden er 0,2 km eller mer som et alternativ til bruk av skilt 725, se [krav 8.1.1—10](#).

MERKNAD Avstand bør angis når skilt 711 benyttes til visning til mindre betydelig sideveg, se [krav 8.1.1—10](#).

Avstandsangivelse på tabellvegviser bør ikke benyttes:

- når skiltet blir svært bredt
- i kompliserte eller sterkt trafikkerte vegkryss hvor informasjonsmengden til trafikantene er svært stor
- når det vises til fjerntliggende mål langs hovedveg
- når det vises til geografisk område uten definert sentrum

Farge

Bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.2](#).

Piler

Krav 8.4.1—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 711 skal pilsymbol for retning rett fram og venstre stå til venstre på skiltenheten. Pilsymbol for retning høyre skal stå til høyre på skiltenheten.

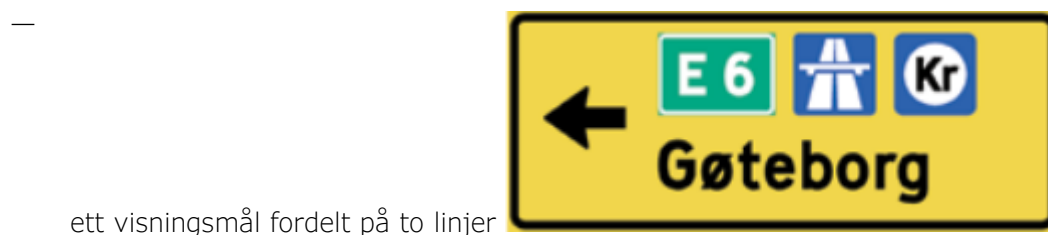
- Skrå pil kan benyttes hvis vinkelen mellom vegarmene i krysset er slik at rett pil vil kunne misforstås. I rundkjøring kan pil som viser 180°-sving benyttes.
- Tabellvegviser for svingefelt skal kun benytte horisontal pil.

Pilsymbolene plasseres sentrisk i vertikal retning. Pilsymboler som kan brukes og krav til utforming se [krav 8.2.3—1](#).

Visningselementer**Krav 8.4.1—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

En skiltenhet på skilt 711 kan bare bestå av:

Veiledning til kravet

Hver linje kan inneholde ett visningsmål bestående av tekst samt eventuelle symboler, eller ett visningsmål kan deles på to linjer. Dersom det er behov for mer enn to visningsmål eller tekstlinjer for samme pilretning, må disse fordeles på to eller flere skiltenheter. Fordelingen må skje på en logisk måte, f. eks. vegnummer med tilhørende fjernmål og regionalmål på første skiltenhet, og ekstra nærmål på andre skiltenhet.

MERKNAD Skilt 711 kan ikke ha:

- kryssnummer eller kryssnavn
- felt med annen farge enn skiltenhetens bunnfarge

Krav 8.4.1—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningselementer på skilt 711 skal settes i følgende rekkefølge på samme linje fra venstre:

- Vegruteskilt – andre symboler – visningsmål

Krav 8.4.1—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved oppdeling av visningsmål som omfatter symboler på skilt 711, skal symbolene stå på øvre linje og stedsnavn eller virksomhetsnavn på nedre linje.

Krav 8.4.1—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når det angis to visningsmål på samme skiltet enhet på skilt 711, skal målene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst.

Krav 8.4.1—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når det angis symboler som er felles for to visningsmål på samme skiltet enhet på skilt 711, f.eks. vegnummer, skal symbolene settes sentrisk foran de to linjene.

Krav 8.4.1—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skiltet enhet med to linjer på skilt 711, skal linjene venstremarges.

Krav 8.4.1—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom avstand til visningsmål vises på skilt 711, skal avstand angis i hele km eller i km med én desimal, og uten benevning. Følgende verdier benyttes: 0,2 - 0,3 - 0,4 - 0,5 - 0,6 - 0,7 - 0,8 - 0,9 - 1 - 1,2 - 1,5 - 1,7 - 2 - 2,5 - 3 - 3,5 - 4. For større verdier avrundes avstanden til nærmeste hele km angitt som heltall. Avstand under 0,2 km skal ikke angis.

Rekkefølge på skiltet enheter

Se [krav 8.2.7—6](#).

Størrelse og dimensjoner

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Dette gir følgende høyder på skiltet enheter:

- $19/7 H$ for én tekstlinje
- $31/7 H$ for to tekstlinjer uten symboler
- $33/7 H$ for to tekstlinjer med symboler

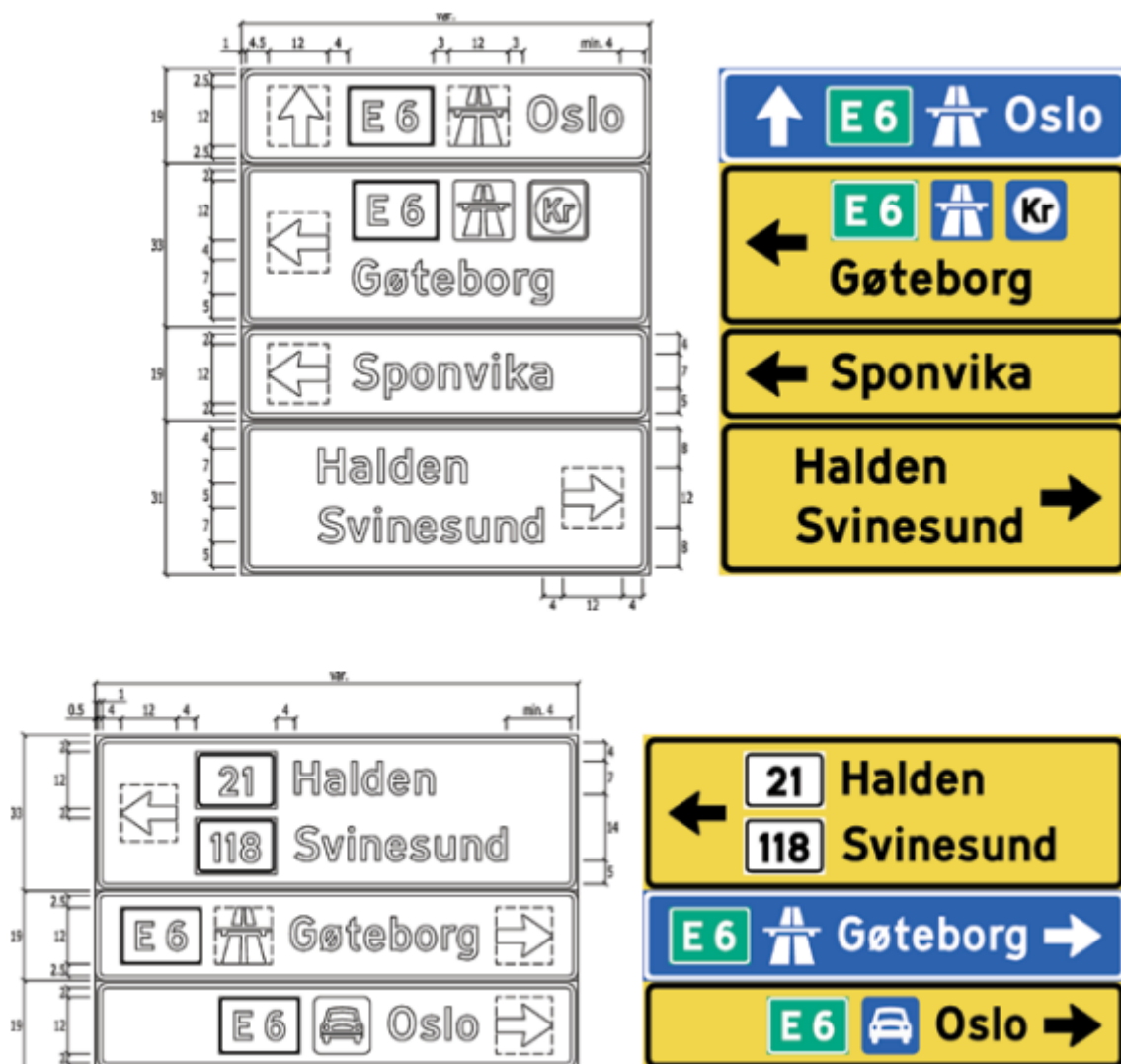
Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.4.1—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord på skilt 711 skal være som vist i [figur 8.4.1—4](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.4.1—4 — Eksempler på utforming av skilt 711

8.4.2 713 Vanlig vegviser

Figur 8.4.2—1 — 713 Vanlig vegviser

Skilt 713 anvendes til vegvisning i enkle kryss og kan anvendes som bekreftelse på visningsmål i rundkjøring.

Dersom gjennomgående veg har kanalisering og venstre- eller høyresvingefelt, anbefales at tabellvegvisere brukes, se skilt 711. Tabellvegvisere kan også brukes i enkle kryss dersom det er vanskelig å få plassert vanlige vegvisere tilfredsstillende i forhold til retningsangivelser eller synlighet.

Skilt 713 kan ikke kombineres med skilt 711 i samme skiltoppsett, se [krav 8.4.1—3](#).

I enkle kryss mellom veger med liten trafikk og lavt fartsnivå, eller i avkjørsler, kan skilt 713 utformes som en- eller tosidig vegviserfløy med teksthøyde $H = 105$ mm, utkraget fra en enkel skiltstolpe. Stolpen kan ha en vegviserfløy for hver vegarm.

Krav 8.4.2—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 713 som vegviserfløy skal ikke benyttes hvis det er satt opp andre typer vegvisere i samme kryss eller avkjørsel.

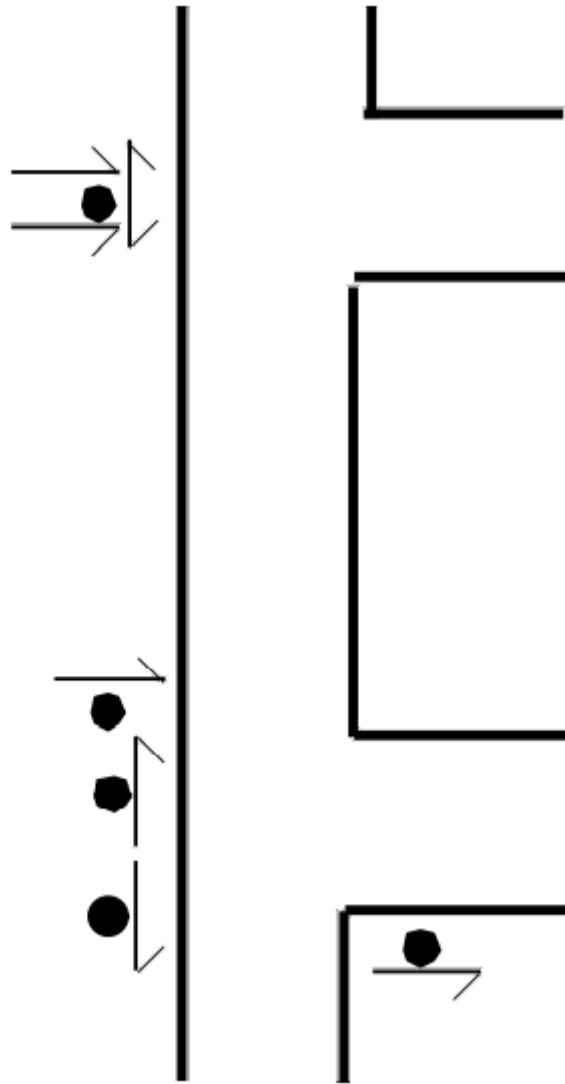
Plassering

Krav 8.4.2—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

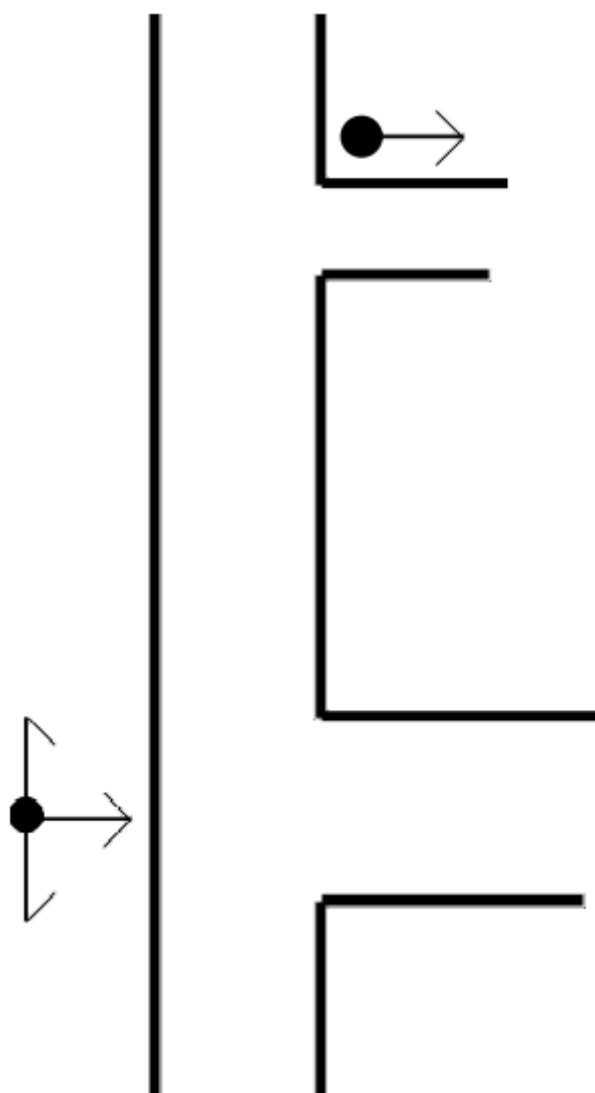
Skilt 713 skal plasseres i kryssområdet slik at de peker direkte mot eller langs de vegarmene de viser til, se eksempler i [figur 8.4.2—2](#) og [figur 8.4.2—3](#). Vegvisere skal ikke stå lenger fra kjørebane kant (eller dennes forlengelse) på den veg de viser til enn 5,0 m.

MERKNAD Når flere vegvisere plasseres sammen, følges bestemmelser for rekkefølge gitt i [krav 8.2.7—6](#).

MERKNAD Vegviserne kan oppsettes separat for de enkelte visningsretninger. Det anbefales å plassere vegvisere for motsatte retninger, plassert rett overfor sideveg i T-kryss, i forlengelsen av hverandre hvis det er mange visningsmål. Den detaljerte plassering av de enkelte vegvisere i krysset må tilpasses forholdene på stedet. Det anbefales å følge prinsippene vist i denne figur.

Figur 8.4.2—2 — Eksempler på plassering av skilt 713 "Vanlig vegviser"

MERKNAD Vegviserfløy er vanligvis tosidig og plasseres enten før eller etter avkjørsel/kryss eller midt i mot sideveg, avhengig av hva som gir best synlighet, se eksempler i denne figur.

Figur 8.4.2—3 — Eksempler på plassering av skilt 713 som vegviserfløy

Innhold og utforming

Skilt 713 består av én skiltenhet avgrenset av standard bord på tre sider. I den enden som angir visningsretningen er avgrensningen utformet som en spiss. Pilsymboler brukes ikke på vanlige vegvisere. Et skiltoppsett kan bestå av flere vegvisere for samme visningsretning.

Skilt 713 kan ikke benyttes for visning rett frem, slik visning kan i noen tilfeller sløyfes. All annen informasjon som er gitt på eventuelle foregående orienteringstavler og serviceskilt gjentas på skilt 713, se [krav 8.2.1—3](#). Når det benyttes tolinjers skilt grupperes informasjonen på samme måte som på eventuelt forvarsel.

Avstanden til det sted det vises til kan angis på skilt 713 når avstanden er 0,2 km eller mer som et alternativ til bruk av skilt 725, se [krav 8.1.1—10](#).

MERKNAD Avstand bør angis når skilt 713 benyttes til visning til mindre betydelig sideveg.

Avstandsangivelse på vegviser bør ikke benyttes:

- når skiltet blir svært bredt

- i kompliserte eller sterkt trafikkerte vegkryss hvor informasjonsmengden til trafikantene er svært stor
- når det vises til fjerntliggende mål langs hovedveg
- når det vises til geografisk område uten definert sentrum

Når avstand ikke er angitt på vegvisere, angis det på skilt 725 "Avstandsskilt" etter krysset.

Farge

Bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.2](#).

Visningselementer

En skiltenhet av skilt 713 kan bare bestå av:

- ett visningsmål på en linje

- ett visningsmål fordelt på to linjer

- to visningsmål fordelt på to linjer

Veiledning til kravet

Hver linje kan inneholde ett visningsmål bestående av tekst samt eventuelle symboler, eller ett visningsmål kan deles på to linjer. Dersom det er behov for mer enn to visningsmål eller tekstlinjer for samme pilretning, må disse fordeles på to eller flere skiltenheter. Fordelingen må skje på en logisk

måte, f. eks. vegnummer med tilhørende fjernmål og regionalmål på første skiltenhet, og ekstra nærmål på andre skiltenhet.

MERKNAD Skilt 713 kan ikke ha:

- kryssnummer eller kryssnavn
- felt med annen farge enn skiltenhetens bunnfarge

Krav 8.4.2—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningselementer på skilt 713 skal settes i følgende rekkefølge fra vegviserens spiss:

- Avstand - visningsmål - symboler - vegnummer

Krav 8.4.2—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved deling av visningsmål som omfatter symboler på skilt 713, skal symbolene stå på øvre linje og stedsnavn eller virksomhetsnavn på nedre linje.

Krav 8.4.2—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når det angis to visningsmål på samme skiltenhet på skilt 713, skal målene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst.

Krav 8.4.2—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 713 skal symboler som er felles for to visningsmål, f.eks. vegnummer, settes sentrisk foran de to linjene.

Krav 8.4.2—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På tolinjers skilt 713 skal tekstlinjene høyremarges på skilt som viser til venstre, og venstremarges på skilt som viser til høyre. Unntatt er delte ord som alltid skal venstremarges.

Krav 8.4.2—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom avstand til visningsmål vises på skilt 713 skal avstand angis i hele km eller i km med én desimal, og uten benevning. Følgende verdier benyttes: 0,2 - 0,3 - 0,4 - 0,5 - 0,6 - 0,7 - 0,8 - 0,9 - 1 - 1,2 - 1,5 - 1,7 - 2 - 2,5 - 3 - 3,5 - 4. For større verdier avrundes avstanden til nærmeste hele km angitt som heltall. Avstand under 0,2 km skal ikke angis. Når ett visningsmål er delt på to linjer settes avstandsangivelse sentrisk i forhold til linjene.

Rekkefølge på skiltenheter

Se [krav 8.2.7—6](#).

Størrelse og dimensjoner

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

MERKNAD For vegviser som står alene og bare inneholder 1-3 symboler uten tekst, bør dimensjonerende teksthøyde økes til nærmeste større standard teksthøyde.

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Dette gir følgende høyder på skiltenheter:

- $19/7 H$ for én tekstlinje

- 31/7 H for to tekstlinjer uten symboler
- 33/7 H for to tekstlinjer med symboler

Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

MERKNAD Eventuell overskytende platebredde tas mellom tallgruppe og øvrig tekst på skilt med avstandsangivelse, ellers mellom tekst og vegviserspiss.

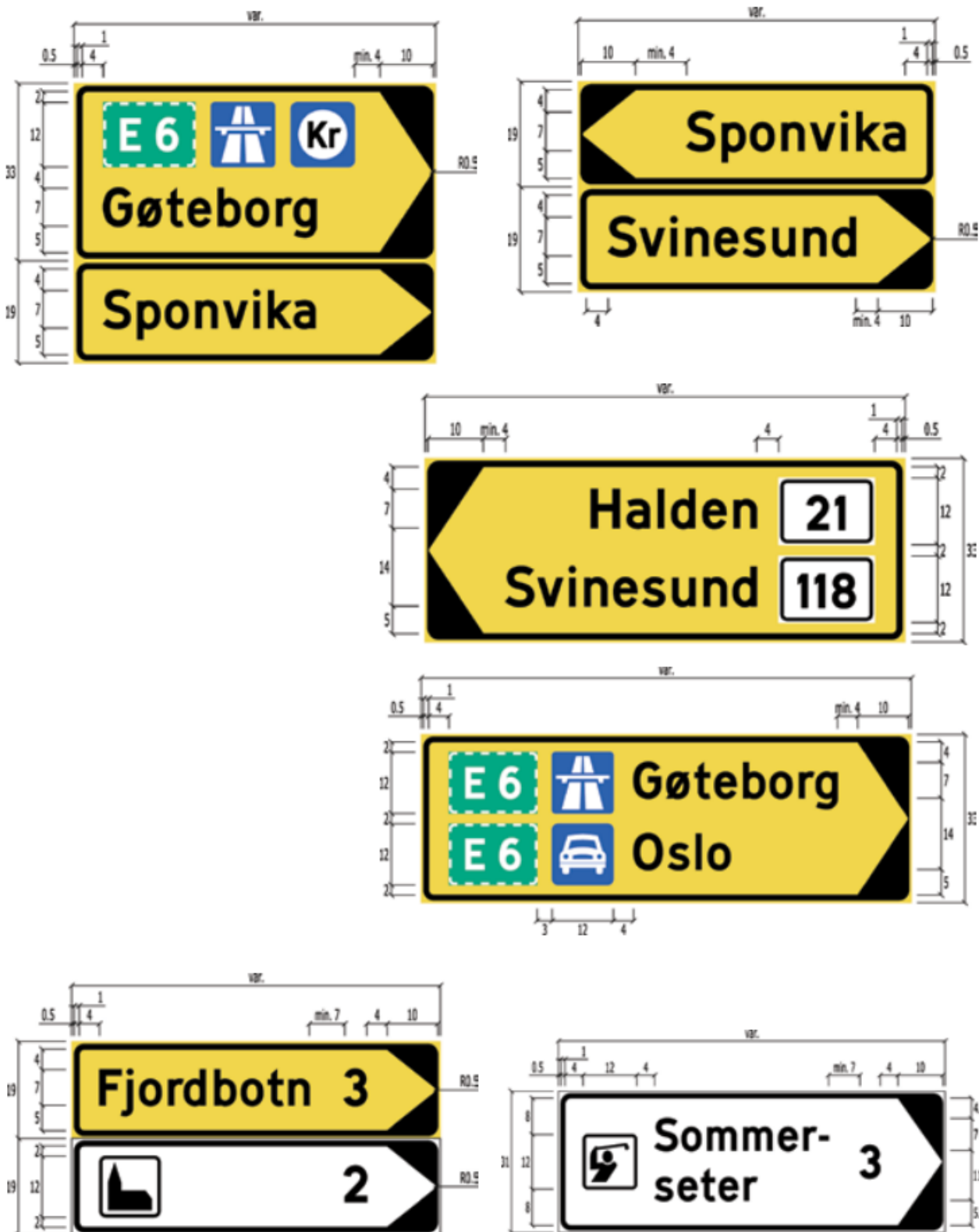
Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.4.2—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Følgende elementer på skilt 713 skal være som vist i [figur 8.4.2—4](#):

- utforming av spiss som peker mot visningsmål
- vertikale avstander
- avstander mellom visningselementer
- avstander fra visningselementer til bord og spiss

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.4.2—4 — Eksempler på utforming av skilt 713

Krav 8.4.2—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegviserfløyer med tekst skal ha teksthøyde 105 mm, kan ha tekst på to sider og plasseres på en stolpe. Før øvrig skal vegviserfløyer utformes som andre vegvisere 713.

MERKNAD Er det behov for større teksthøyde på tekst, utformes skiltet ikke som fløy. Vegviserfløy uten tekst, men bare med symboler, bør ha større dimensjonerende teksthøyde enn vanlig, se [kapittel Z](#).

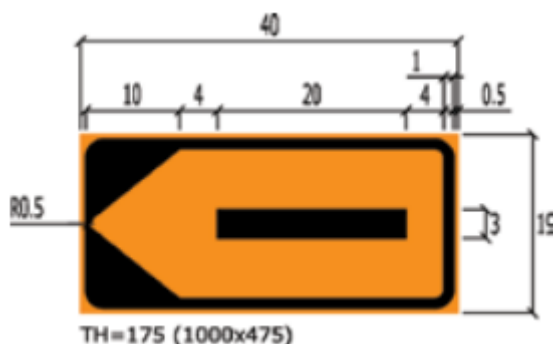
Vegviser for omkjøring

Vegvisere for omkjøring har oransje bunnfarge, svart bord og svart tekst, men utformes for øvrig som andre vegvisere.

Krav 8.4.2—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Enkel omkjøringsvegviser kan bare benyttes for korte og enkle omkjøringer der det ikke er behov for å angi vegnummer, omkjøringssymboler eller stedsnavn. Enkel omkjøringsvegviser skal ha fast utforming som vist i [figur 8.4.2—5](#). Skiltet har standard høyde 475 mm og bredde 1000 mm, tilsvarende tekst-høyde $H = 175$ mm.

Figur 8.4.2—5 — Utforming av skilt 713 som enkel omkjøringsvegviser

8.4.3 715 Avkjøringsvegviser

Figur 8.4.3—1 — 715 Avkjøringsvegviser

Skilt 715 anvendes som sideplassert vegviser ved begynnelsen av retardasjonsfelt i planskilte kryss på veger med høyt fartsnivå. Skiltet finnes i to varianter 715.1 uten kryssnummer og 715.2 med kryssnummer.

Krav 8.4.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avkjøring med skilt 715 skal være forvarslet med orienteringstavle 701.2, 705.2 eller 709.3.

Krav 8.4.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avkjøring skiltet med 715 skal være utformet slik at gjennomgående kjørefelt kan forlates uten vesentlig fartsreduksjon.

MERKNAD Skilt 715 anvendes ikke:

- foran høyresvingefelt eller andre avkjøringsfelt i plankryss (se skilt 711)
- for kjørefelt som avsluttes ved at det føres direkte over i avkjøringsrampe eller avkjøringsveg (feltsubtraksjon, se skiltene 717 og 719)

Krav 8.4.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 715.1 skal bare anvendes på veger som ikke har kryssnummer, og/eller når skilt 715 skal ha hvit eller brun bunnfarge.

Krav 8.4.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 715.2 skal bare anvendes for geografisk vegvisning på veger med kryssnummer. Skiltet skal ha blå bunnfarge på eller for motorveger og gul bunnfarge for øvrig.

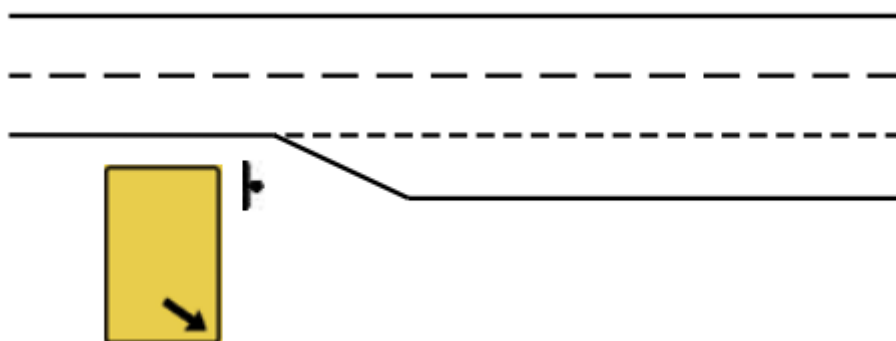
Plassering

Krav 8.4.3—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 715 skal plasseres ved det punkt hvor felt for fartsreduksjon (retardasjonsfelt) begynner å ta av fra gjennomgående kjørefelt (start breddeutvidelse +/- 5 m), se [figur 8.4.3—2](#).

MERKNAD Hvis det ikke er mulig å plassere skiltet på dette sted, benyttes i stedet skilt 719.4, se regler for dette skiltet.

Figur 8.4.3—2 — Plassering av skilt 715 2Avkjøringsvegviser"

Innhold og utforming

Skilt 715 angir de samme vegnummer og visningsmål som på orienteringstavlene før krysset, se [krav 8.2.1—3](#).

Krav 8.4.3—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når det angis to eller flere visningsmål på skilt 715 skal målene stå i samme rekkefølge som på den foranstående orienteringstavlen.

Krav 8.4.3—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 715 skal det ikke angis mer enn fire vegvisningsmål på samme skiltenhets. Maksimalt antall mål på samme skiltoppsett skal ikke være mer enn seks, fordelt på minst to skiltenheter med forskjellig bunnfarge.

- Det skal ikke angis mer enn fire symboler på samme skiltenhets. Benyttes det både hvit og brun avkjøringsvegviser, skal summen av symboler ikke være større enn seks.
- Det skal ikke angis avstand til visningsmål.

MERKNAD Ved lange visningsmål kan vegnummer eller andre symboler plasseres på egen linje over stedsnavnet dersom dette ikke kan skape misforståelser om hvilke symboler som er knyttet til hvilke stedsnavn.

Krav 8.4.3—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 715 skal ikke ha felt med annen farge enn skiltets bunnfarge. Blå eller gul skiltenhets skal stå øverst, deretter hvit og brun nederst.

MERKNAD Dersom det skal angis visningsmål med ulik farge, skal det brukes separat skiltenhets for hver farge med samme lengde.

Visningselementer

Avkjøringsvegviser består av én skiltenhets avgrenset av standard bord og med ett pilsymbol.

Krav 8.4.3—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Pilsymbolet på skilt 715 skal utformes som rett, standard pil med dimensjoner og plassering som vist i [figur 8.4.3—3](#).

Krav 8.4.3—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningselementer på skilt 715 skal settes i følgende rekkefølge på samme linje fra venstre:

— Vegruteskilt – andre symboler – visningsmål

Krav 8.4.3—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Linjer på skilt 715 skal venstremarges. Symboler som er felles for to visningsmål, f.eks. vegnummer, kan settes sentrisk foran de to linjene.

Krav 8.4.3—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 715.2 skal vise samme kryssnummer som på foranstående orienteringstavle. Kryssnummeret skal stå alene på øverste linje som vist i [figur 8.4.3—3](#).

Størrelse og dimensjoner

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

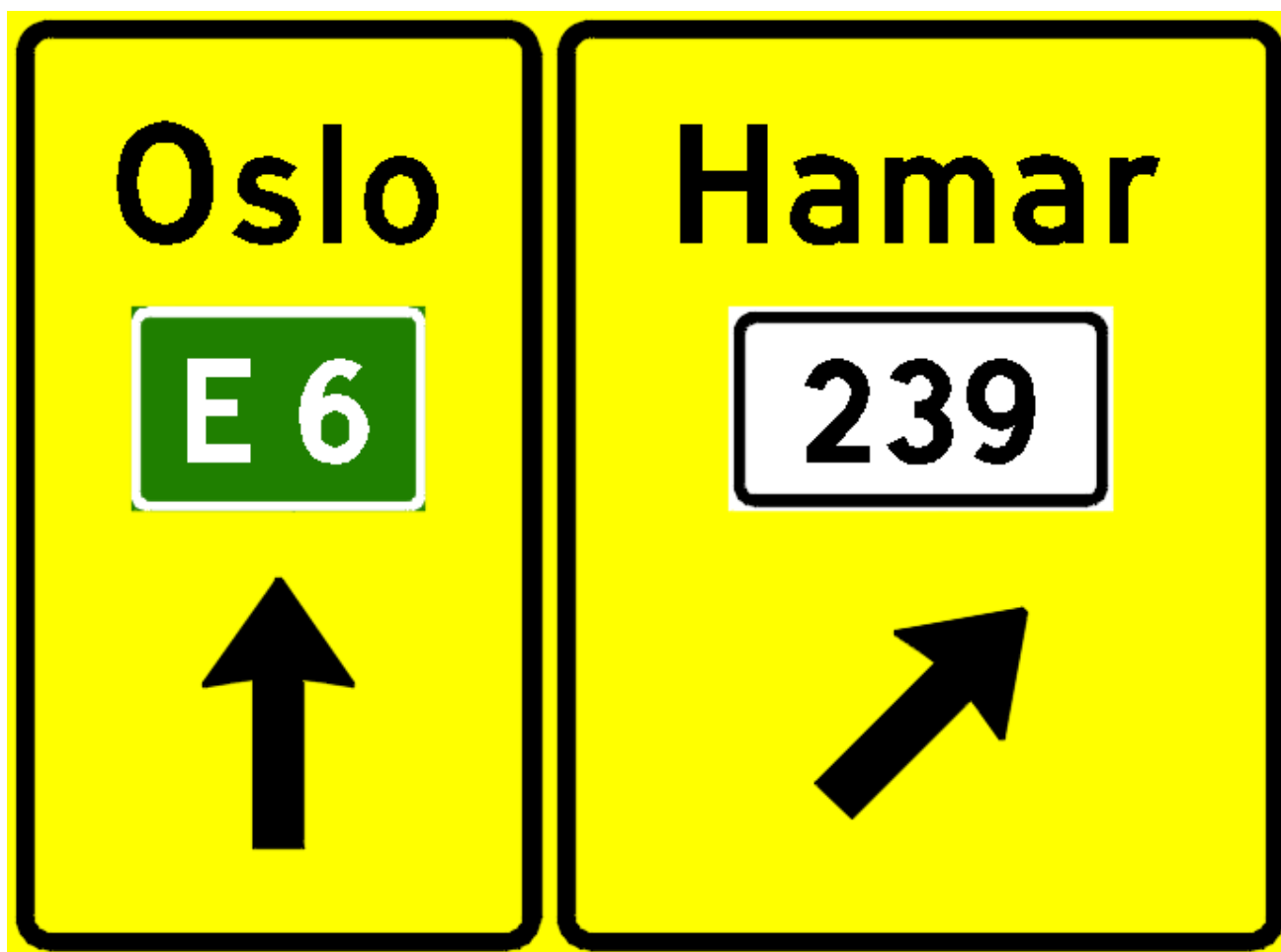
På skilt 715 skal vertikale avstander og avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.4.3—3](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.4.3—3 — Eksempler på utforming av skilt 715

8.4.4 717 Kjørefeltvegviser

Figur 8.4.4—1 — 717 Kjørefeltvegviser

Krav 8.4.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 717 skal anvendes som vegviser ved feltsubtraksjon, hvis ikke skilt 719.4 anvendes i stedet.

Veiledning til kravet

Feltsubtraksjon innebærer at ett eller flere kjørefelt som minst strekker seg tilbake til foregående kryss, ikke føres gjennom krysset, men direkte ut på rampe eller avkjøringsveg

Skilt 717 består av to skiltenheter avgrenset av standard bord og med pilsymboler – 717.R for visning på gjennomgående kjørefelt og 717.S for visning på subtraksjonsfelt – plassert ved siden av hverandre med 717.S til høyre. Skilt 717.S kan utformes med skrå pil eller rett pil, se [figur 8.4.4—2](#).

Krav 8.4.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 717 med skrå pil skal anvendes hvis fartsnivået for avkjørende trafikk ved avkjøringspunktet kan være større enn ca. 40 km/t under normale føreforhold. Er fartsnivået lavere skal skilt 717 med rett pil anvendes.

Krav 8.4.4—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 717 skal alltid være forvarslet med skilt 707 eller 709.4. Lik piltype (skrå/rett) skal benyttes ved forvarsel.

Plassering

Krav 8.4.4—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 717 med skrå pil skal plasseres der et eventuelt retardasjonsfelt ville ha startet hvis krysset ikke hadde vært utformet med feltsubtraksjon, se kapittel 4.1.3.2 Retardasjonsfelt, i [N100 Veg- og gateutforming](#). Skilt 717 med rett pil skal plasseres minimum i stoppsiktlengde fra avkjøring.

Innhold og utforming**Krav 8.4.4—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 717 skal ha samme antall piler som tilsvarende antall kjørefelt på stedet. Skiltet skal vise de samme visningsmål som er benyttet på foregående forvarsling.

Krav 8.4.4—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 717 skal være blått med hvite piler og hvit skrift hvis det benyttes på motorveg. I alle andre situasjoner skal det være gult med svarte piler og svart skrift. Skiltet kan ha felt med avvikende farge, se [krav 8.2.2—6](#).

MERKNAD Skiltet kan om nødvendig ha hvite eller brune felt for å vise service- eller virksomhetsmål, men slike felt bør om mulig unngås. På vanlig veg eller motortrafikkveg skal skiltenhet 707.S ha blå bunnfarge dersom subtraksjonsfeltet fører direkte til motorveg.

Visningselementer**Krav 8.4.4—7 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltenhet 717.R skal ha samme antall piler som antall gjennomgående kjørefelt på stedet. Kjørefeltene angis med rett fram piler (.R). Pilenes dimensjoner og plassering er vist i [figur 8.4.4—2](#).

Krav 8.4.4—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltenhet 717.S skal ha skrå pil .H45 eller rett pil .H90, se [krav 8.4.4—2](#). Pilenes dimensjoner og plassering er vist i [figur 8.4.4—2](#).

Krav 8.4.4—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 717 skal ikke inneholde mer enn fire visningsmål, fem hvis det er behov for felt med avvikende farge. Det skal alltid vises minst ett visningsmål for hver pilretning.

Krav 8.4.4—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål (stedsnavn, vegnummer og eventuelle andre symboler) på skilt 717 skal plasseres sentrisk over pilsymbolene som vist i [figur 8.4.4—2](#).

Krav 8.4.4—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål for samme retning på skilt 717 skal stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål, se også [krav 8.2.7—6](#).

MERKNAD Skilt 717 kan ikke vise avstandsangivelser eller kryssnavn.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 717 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Krav 8.4.4—12 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltenhetene 717.R og 717.S skal ha lik høyde.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

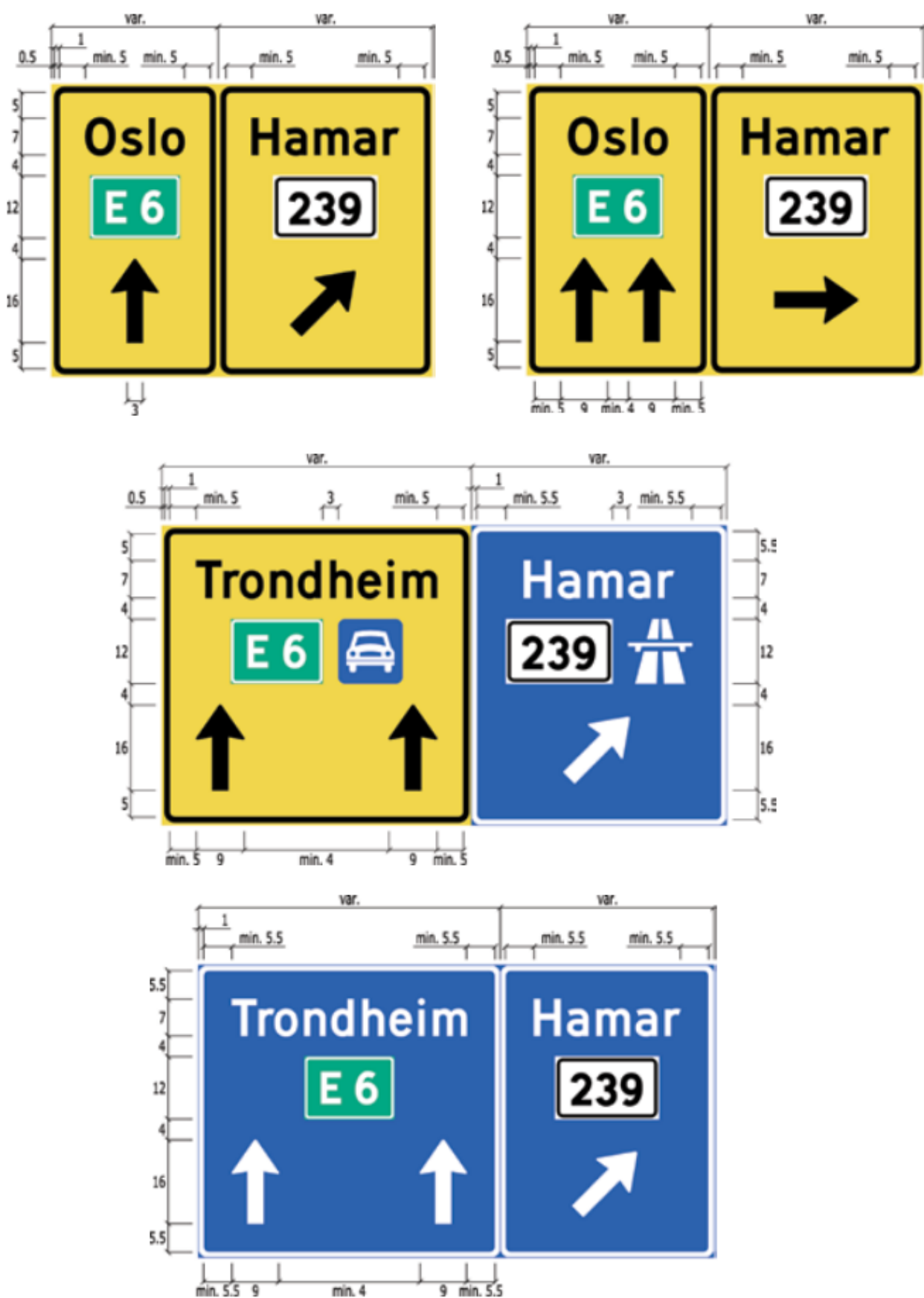
Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.4.4—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 717 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.4.4—2](#).

Figur 8.4.4—2 — Eksempler på utforming av skilt 717

8.4.5 719.1 Portalvegviser for ett kjørefelt

Figur 8.4.5—1 — 719.1 Portalvegviser for ett kjørefelt

På flerfeltsveger vil trafikk i andre kjørefelt ofte hindre sikten til sideplasserte vegvisningsskilt, og bruk av skilt 719 vil da være nødvendig. Skilt 719.1 "Portalvegviser for ett kjørefelt" – kan anvendes i kryss med flere kjørefelt, når hvert kjørefelt er beregnet for forskjellige svingeretninger.

Krav 8.4.5—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På veger med tre kjørefelt i samme retning skal portalvegvisere (719.1, 719.2 eller 719.4) benyttes i stedet for sideplasserte vegvisere.

MERKNAD På vanlige veger, og spesielt i gater, bør bruk av skilt 719 unngås. Skilt 719 må likevel anvendes hvis andre typer vegvisere ikke blir tilstrekkelig synlige for trafikantene, og når det er spesielt viktig å lede trafikantene inn i riktig kjørefelt.

Krav 8.4.5—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 719.1 anvendes skal det være skilt over alle kjørefelt i samme kjøreretning, og alle kjøreretninger som er tillatt for hvert kjørefelt skal angis.

MERKNAD Skilt 719 plassert over tungbil-, kollektiv- eller sambruksfelt opphever reguleringen, se [skiltforskriften §12 \(skilt 506, 508 og 509\)](#).

Skilt 719.1 har to varianter – 719.11 og 719.12.

719.11 – pilsymbol på linje med visningselementene – benyttes på vanlig veg hvor krav til teksthøyde er opp til 280 mm, og kan angi ulike kjøreretninger for samme kjørefelt.

719.12 – pilsymbol under visningselementene – benyttes for gjennomgående kjørefelt på veg med høyt fartsnivå (stor teksthøyde), men kan også anvendes på vanlig veg dersom skiltinnholdet gir for stor bredde på skilt 719.11. Skilt 719.12 kan imidlertid bare vise én kjøreretning for samme kjørefelt (to eller flere skiltenheter kan ikke settes over hverandre for samme kjørefelt).

Krav 8.4.5—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltelementer fra de to variantene 719.11 og 719.12 skal ikke brukes sammen på samme portal.

Veiledning til kravet

Det må derfor velges enten 719.11 eller 719.12 for et skiltoppsett med portalvegviser 719.1.

Krav 8.4.5—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

For kjørefelt der det ikke er nødvendig å angi stedsnavn eller vegnummer, skal skilt 719.11 med bare pilsymbol benyttes.

Krav 8.4.5—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.12 skal bare benyttes når det vises én kjøreretning for hvert felt.

Plassering

Krav 8.4.5—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.1 skal plasseres umiddelbart foran krysset, maksimalt 30 m i forkant av krysset (stopplinje).

Krav 8.4.5—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

I sideretning skal skilt 719.1 plasseres mest mulig midt over det eller de kjørefelt skiltet gjelder for.

Krav 8.4.5—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle 719.1 skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Skilt 719.11 - innhold og utforming

Krav 8.4.5—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 719.11 skal pilsymbol for retning rett fram og venstre skal stå til venstre på skiltenheten. Pilsymbol for retning høyre skal stå til høyre på skiltenheten.

- Skrå pil kan benyttes hvis vinkelen mellom vegarmene i krysset er slik at rett pil vil kunne misforstås. I rundkjøring kan pil som viser 180°-sving benyttes.
- Portalvegviser for svingefelt skal kun benytte horisontal pil.

Pilsymbolene plasseres sentrisk i vertikal retning. Pilsymboler som kan brukes og krav til utforming se [krav 8.2.3—1](#).

Krav 8.4.5—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

En skiltenhet på skilt 719.11 kan bare bestå av:

—

ett visningsmål på en linje

—

ett visningsmål fordelt på to linjer

—

to visningsmål fordelt på to linjer

Veiledning til kravet

Hver linje kan inneholde ett visningsmål bestående av tekst samt eventuelle symboler, eller ett visningsmål kan deles på to linjer. Dersom det er behov for mer enn to visningsmål eller tekstlinjer for samme pilretning, må disse fordeles på to eller flere skiltenheter. Fordelingen må skje på en logisk måte, f. eks. vegnummer med tilhørende fjernmål og regionalmål på første skiltenhet, og ekstra nærmål på andre skiltenhet.

MERKNAD Skilt 719.11 kan ikke ha:

- kryssnummer eller kryssnavn
- felt med annen farge enn skiltenhetens bunnfarge

Farge på skilt 719.11 bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.2](#).

Krav 8.4.5—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningselementer på skilt 719.11 skal settes i følgende rekkefølge på samme linje fra venstre:

- Vegruteskilt – andre symboler – navn/beskrivelse

Krav 8.4.5—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved deling av visningsmål som omfatter symboler, skal symbolene stå på øvre linje og stedsnavn eller virksomhetsnavn på nedre linje på skilt 719.11.

Krav 8.4.5—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når det angis to visningsmål på samme skiltenhet, skal målene stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst på skilt 719.11.

Krav 8.4.5—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symboler som er felles for to visningsmål, f.eks. vegnummer skal settes sentrisk foran de to linjene på skilt 719.11.

Krav 8.4.5—15 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

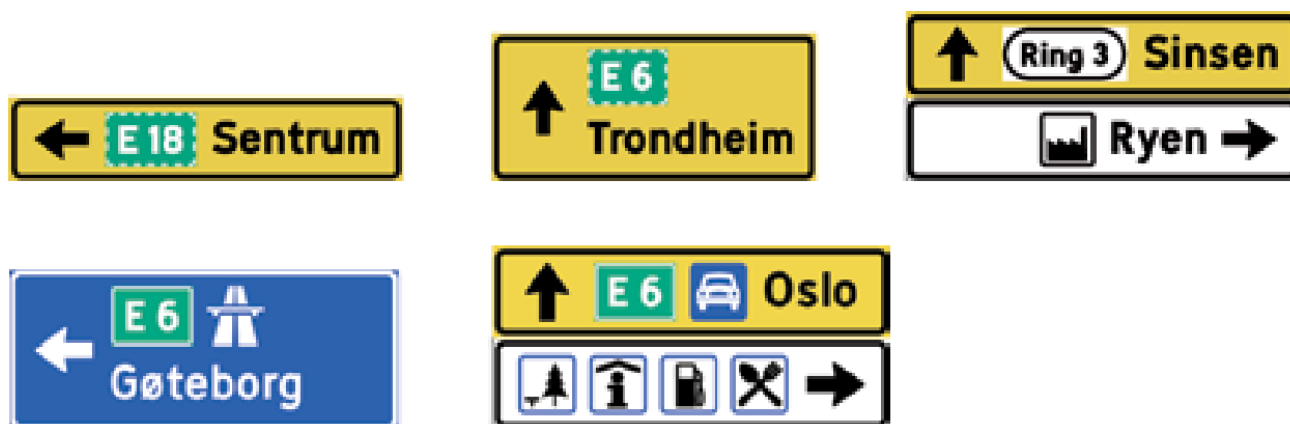
På skiltenhet med to linjer skal linjene venstremarges på skilt 719.11.

Krav 8.4.5—16 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom det ikke skal angis visningsmål for ett av kjørefeltene (bare pil-symbol) på skilt 719.11, skal skiltenheten ha gul bunnfarge, høyde 19/7 H og bredde 23/7 H. Pilen plasseres sentrisk.

Rekkefølge på skiltenheter for skilt 719.11, se [krav 8.2.7—6](#).

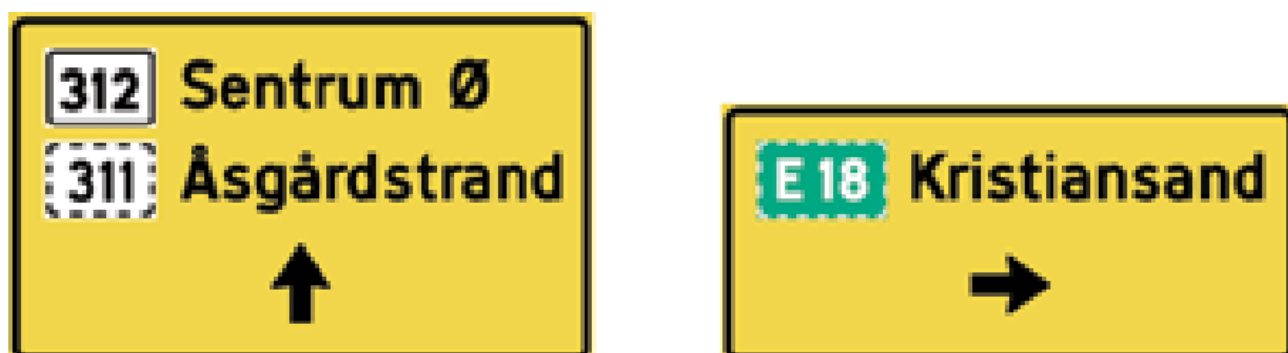
Figur 8.4.5—2 — Eksempler på portalvegviser 719.11

Skilt 719.12 - innhold og utforming

Krav 8.4.5—17 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.1, variant 719.12 "pilsymbol under visningselementene" skal bare bestå av én skiltenhet for hvert kjørefelt, avgrenset med standard bord og pilsymbolet plassert sentrisk under visningselementene, se eksempler i [figur 8.4.5—3](#).

Figur 8.4.5—3 — Eksempler på portalvegviser 719.12

Krav 8.4.5—18 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.12 for geografisk visning skal ha gul eller blå bunnfarge. Blå bunnfarge skal brukes for skilt over kjørefelt på motorveg og over kjørefelt som fører direkte til motorveg. Felt med annen bunnfarge, hvit eller brun, er tillatt, se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#).

Veiledning til kravet

Skiltet kan ha hvite eller brune felt for å vise service- eller virksomhetsmål, men ikke blått felt for motorveg. Da benyttes isteden blå bunnfarge på hele skilteneheten.

Dersom skilt 719.12 bare viser til virksomhetsmål, f.eks. industriområde, skal det ha hvit bunnfarge.

Krav 8.4.5—19 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.12 skal vise rett pil – .R, .V45, .V90, .H45 eller .H90, se [figur 8.2.3—5](#). Pilsymbolet skal plasseres sentrisk på skiltet, under visningsmålene.

MERKNAD Kombinasjonspiler som viser flere kjøreretninger på samme skilt er ikke tillatt, jf. [Krav 8.4.5—5](#).

Krav 8.4.5—20 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Pilsymbolene på skilt 719.12 skal utformes etter skiltmønster og er innskrevet i et kvadrat med sidekant lik 12/7 H.

Krav 8.4.5—21 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.12 skal maksimalt inneholde fire visningsmål, inklusive eventuelle felt med avvikende farge.

Krav 8.4.5—22 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 719.12 skal visningsmål som hovedregel stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål, se også [krav 8.2.7—6](#).

Krav 8.4.5—23 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål (stedsnavn, vegnummer og eventuelle andre symboler) på skilt 719.12 skal plasseres sentrisk over pilsymbolet. Når skiltet har to eller flere tekstlinjer, venstremarges linjene og blokken sentreres over pilsymbolet.

MERKNAD Avstandsangivelser, kryssnummer og kryssnavn angis ikke på skilt 719.12.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 719.1 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Krav 8.4.5—24 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt over midtfelt skal ikke ha større bredde enn 3000 mm.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde 1/7 H etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.4.5—25 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 719.11 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som angitt for skilt 711 i [krav 8.4.1—12](#).

På skilt 719.12 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.4.5—4](#).

Figur 8.4.5—4 — Eksempler på utforming av skilt 719.12

8.4.6 719.2 Portalvegviser for flere kjørefelt

Figur 8.4.6—1 — 719.2 Portalvegviser for flere kjørefelt

På flerfeltsveger og spesielt på motorveger med mye trafikk, vil trafikk i andre kjørefelt ofte hindre sikten til sideplasserte vegvisningsskilt, og bruk av skilt 719 vil da være nødvendig. Skilt 719.2 "Portalvegviser for flere kjørefelt" brukes i kryss på motorveger og andre veger av høy standard når to eller flere felt har samme visning. Skilt 719.2 kan også anvendes i vanlige vegkryss hvis flere kjørefelt har samme visning.

Krav 8.4.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg eller veger med tilsvarende standard skal skilt 719.2 og skilt 719.4 benyttes istedenfor sideplasserte skilt når:

- det er tre eller flere kjørefelt i samme retning i tillegg til avkjøringsfeltet
- der bruk av sideplasserte skilt ikke er mulig eller ikke vil være godt nok synlig for trafikantene, f.eks. i tunnel

MERKNAD For å ivareta god lesbarhet for trafikantene er det viktig å velge enhetlige løsninger for kryss og unngå unødig veksling mellom sideplassert og overhengende skilting. Behov for portalvegviser og portalorienteringstavler bør derfor vurderes samlet, se [krav 8.3.5—2](#).

Krav 8.4.6—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 719.2 anvendes skal det være skilt over alle kjørefelt i samme kjøreretning. Unntatt er kjørefelt skiltet som kollektivfelt, sambruksfelt eller tungtrafikk der dette fortsetter gjennom krysset.

MERKNAD Skilt 719 plassert over tungtrafikk-, kollektiv- eller sambruksfelt opphever reguleringen, se [skiltforskriften §12 \(skilt 506, 508 og 509\)](#).

Plassering

Krav 8.4.6—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg og annen veg med retardasjonsfelt skal skilt 719.2 plasseres i samme snitt som skilt 719.4, se [krav 8.4.7—2](#). Dersom skiltet benyttes på veg med kryss i plan skal det plasseres umiddelbart foran krysset, maksimalt 30 m i forkant av krysset (stopplinje).

Krav 8.4.6—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.2 skal plasseres symmetrisk over de feltene det gjelder for og ha pilsymbol over hvert felt. Ved plassering over tre felt, skal pilsymbolet for det midtre feltet være rett over midten av det midtre kjørefeltet.

Krav 8.4.6—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle 719.2 skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Innhold og utforming

Krav 8.4.6—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.2 skal bestå av én skiltenhet avgrenset av standard bord som spenner over to eller flere gjennomgående kjørefelt, se [figur 8.3.10—3](#).

Figur 8.4.6—2 — Eksempler på portalorienteringstavle 719.2

Krav 8.4.6—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.2 skal ha gul eller blå bunnfarge ifølge bestemmelser i [kapittel 8.2.2](#). Skiltet kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#).

MERKNAD Blå bunnfarge skal brukes for skilt over kjørefelt på motorveg og over kjørefelt som fører direkte til motorveg. Eventuelle virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt.

Visningselementer

Krav 8.4.6—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.2 skal brukes for gjennomgående kjørefelt på flerfeltsveg og vise rette piler .R, .V45 eller .H45. Pilsymbolene utformes som standard piler med dimensjoner som vist i [figur 8.4.6—3](#).

Krav 8.4.6—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 719.2 skal pil plasseres over kjørefeltet den gjelder for. For ytre kjørefelt kan pilsymbolet stå inntil 1000 mm fra midten på feltet. For mellomliggende kjørefelt skal pilsymbolet stå midt over feltet.

Krav 8.4.6—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.2 skal inneholde maksimalt fire visningsmål, inklusive eventuelle felt med avvikende farge.

Krav 8.4.6—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål på skilt 719.2 skal som hovedregel stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål, se også [krav 8.2.7—6](#).

Krav 8.4.6—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål på skilt 719.2 (stedsnavn, vegnummer og eventuelle andre symboler) skal plasseres sentrisk på skiltet. Dersom to eller flere tekstlinjer venstremarges, skal blokken sentreres på skiltet.

MERKNAD Avstandsangivelser, kryssnummer og kryssnavn angis ikke på skilt 719.2.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 719.2 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Krav 8.4.6—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.2 skal ikke ha mindre bredde enn 5000 mm (for to kjørefelt).

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

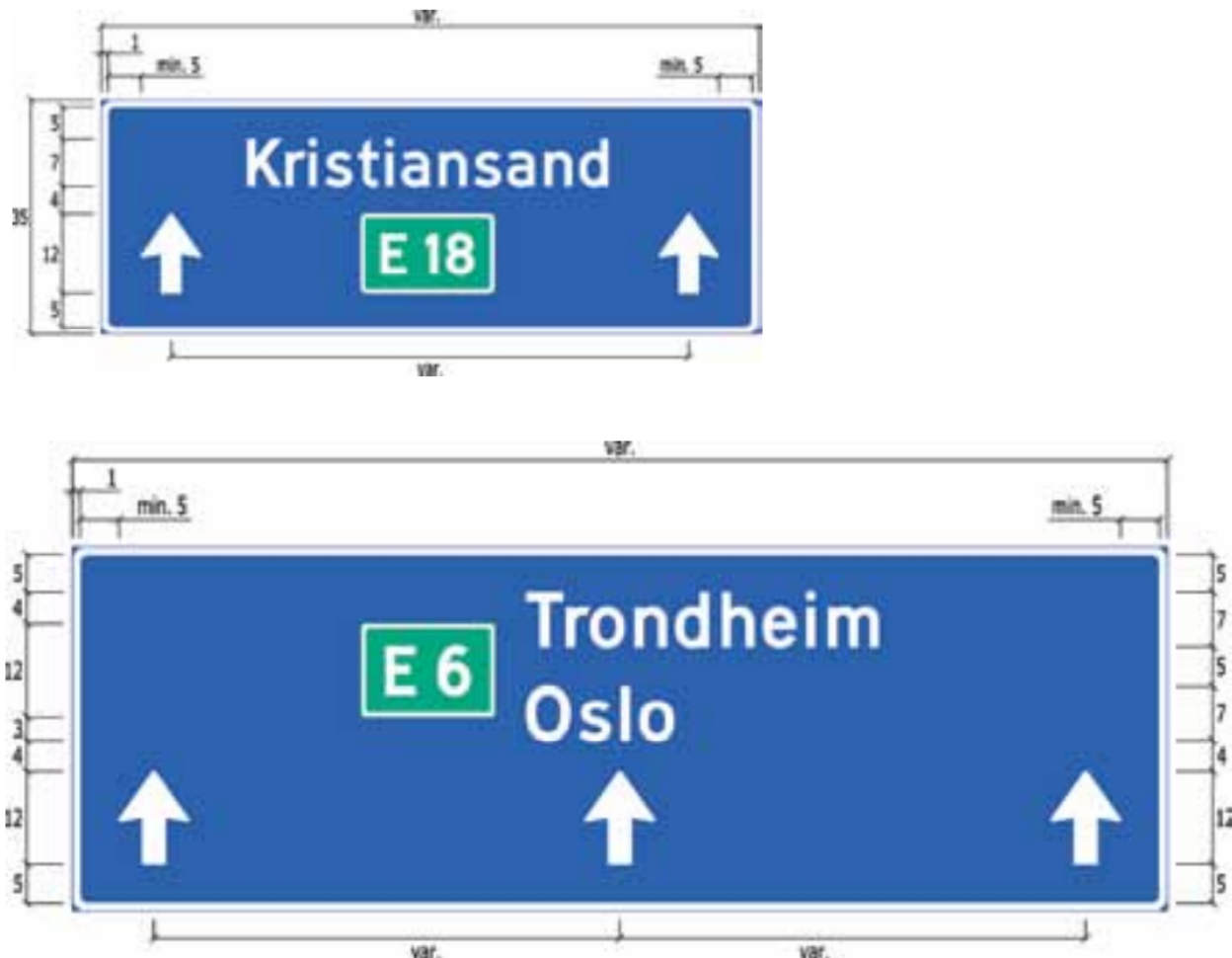
Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.4.6—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 719.2 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.4.6—3](#).

Figur 8.4.6—3 — Eksempler på utforming av skilt 719.2

8.4.7 719.4 Portalvegviser for avkjøring

Figur 8.4.7—1 — 719.4 Portalvegviser for avkjøring

Krav 8.4.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.4 "Portalvegviser for avkjøring" skal bare brukes ved vegkryss på motorveger og andre flerfeltsveger med retardasjonsfelt eller subtraksjonsfelt, for å angi at rampe eller kjørefelt tar av fra vegen.

Veiledning til kravet

Skiltet kan brukes over retardasjonsfelt i stedet for skilt 715 "Avkjøringsvegviser". Dette er aktuelt på steder der det er vanskelig å få plassert skilt 715, eller det er behov for å vise reisemål for de gjennomgående kjørefelt ved hjelp av skilt 719.2, se [krav 8.4.6—1](#).

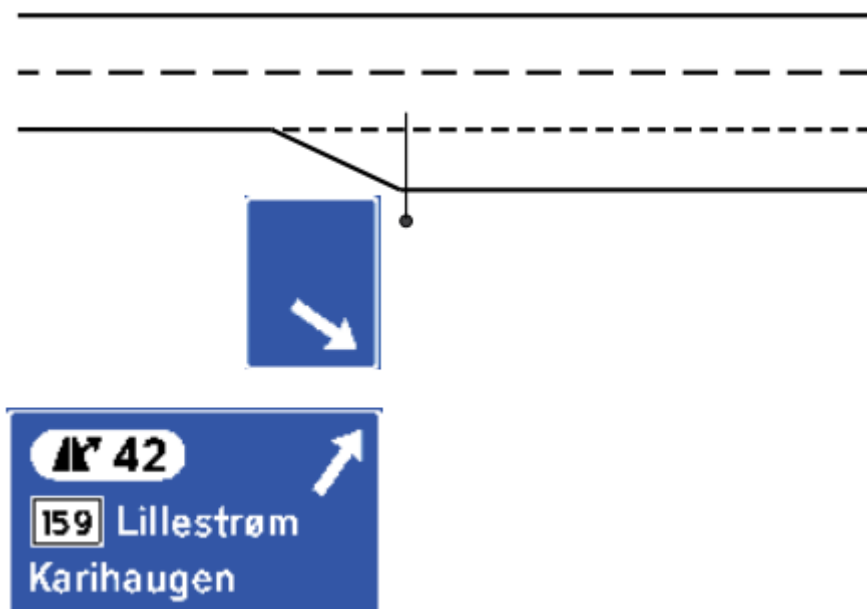
Skilt 719.4 brukes også der antall kjørefelt i kjøreretningen reduseres ved at ett av feltene tar av fra hovedvegen (feltsubtraksjon).

Plassering

Krav 8.4.7—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.4 skal plasseres der retardasjonsfelt har fått full bredde. I situasjoner med feltsubtraksjon plasseres skilt 719.4 der det ville vært plassert hvis det hadde vært benyttet retardasjonsfelt, se [figur 8.4.7—2](#).

Figur 8.4.7—2 — Plassering av skilt 719.4 "Portalvegviser for avkjøring"

MERKNAD Skilt 719.2 plasseres i samme tverrsnitt som skilt 719.4, se [krav 8.4.6—3](#).

Krav 8.4.7—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle 719-skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

719.2

719.4

Figur 8.4.7—3 — Eksempel på portalvegviser 719.2 og 719.4

Innhold og utforming

Krav 8.4.7—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.4 skal angi de samme vegnummer og visningsmål som på orienteringstavlene før krysset. Når det angis to eller flere visningsmål, skal målene stå i samme rekkefølge som på den foranstående orienteringstavlen, se for øvrig regler om rekkefølge i [krav 8.2.7—6](#).

Krav 8.4.7—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.4 skal ha gul eller blå bunnfarge ifølge bestemmelser i [kapittel 8.2.2](#). Skiltet kan i tillegg ha felt med annen bunnfarge, se [krav 8.2.2—6](#) og [krav 8.2.4—3](#).

MERKNAD Blå bunnfarge skal brukes for skilt over retardasjonsfelt eller substraksjonsfelt på motorveg og over kjørefelt som fører direkte til motorveg. Eventuelle virksomhetsmål skal stå på hvitt eller brunt felt.

Visningselementer

Krav 8.4.7—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.4 skal vise skråstilt pil utformet som rett, standard pil med dimensjoner og plassering som vist i [figur 8.4.7—4](#).

Krav 8.4.7—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.4 skal inneholde maksimalt fire visningsmål, inklusive eventuelle felt med avvikende farge.

Krav 8.4.7—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmål på skilt 719.4 skal stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvitt eller brunt felt skal stå under geografiske mål, se også [krav 8.2.7—6](#).

Krav 8.4.7—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmålene på skilt 719.4 skal plasseres til venstre for pilsymbolet som vist i [figur 8.4.7—4](#).

Krav 8.4.7—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.4 skal vise samme kryssnummer som på foranstående orienteringstavle. Kryssnummeret skal stå alene på øverste linje som vist i [figur 8.4.7—4](#).

MERKNAD Kryssnavn og avstand til visningsmål skal ikke angis på skilt 719.4.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på skilt 719.4 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.4.7—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 719.4 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.4.7—4](#).

Figur 8.4.7—4 — Eksempel på utforming av skilt 719.4

8.4.8 719.5F Portalvegviser for ferjeleier

Krav 8.4.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.5 skal bare benyttes for sortering av trafikk i ulike oppstillingsfelter ved et ferjeleie.

Krav 8.4.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 719.5 benyttes skal det være 719-skilt over alle kjørefelt i kjøreretningen, og alle skiltene skal plasseres i samme tverrsnitt.

Plassering

Krav 8.4.8—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.5 skal plasseres over stopplinje eller framkant av oppstillingsfeltene.

Krav 8.4.8—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.5 skal plasseres midt over felt det gjelder for.

Krav 8.4.8—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle 719.5-skilt i samme tverrsnitt skal ha underkant skilt i samme horisontalplan.

Innhold og utforming

Krav 8.4.8—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.5 skal bestå av én skiltenhet avgrenset av standard bord.

Krav 8.4.8—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 719.5 skal ikke ha pilsymbol, og bør ikke vise mer enn to visningsmål. Teksthøyden H skal være minst 210 mm. For øvrig utformes og dimensjoneres skiltet på samme måte som portalvegviser for ett kjørefelt, skilt 719.1, se [kapittel 8.4.5](#).

MERKNAD For skilt 719.5 gjelder de generelle reglene for bunnfarge, tekst- og bordfarge, se [kapittel 8.2.2](#), [kapittel 8.2.5](#) og [kapittel 8.2.5](#).

8.5 Skilt for rutebekreftelse og orientering

8.5.1 723 Vegruteskilt

Vegruteskilt kan brukes både som selvstendige skilt og som symbol på andre vegvisningsskilt. Skiltforskriften omtaler disse skiltene slik: *Symboler på vegruteskilt kan vises på andre vegvisningsskilt. Vegruteskilt som angir vegnummer kan vise bokstavene N (nord), S (syd), Ø (øst) eller V (vest) for å angi rutens hovedretning. Stiplet bord angir rute som leder til vedkommende veg.*

Det finnes følgende typer vegruteskilt:

- Vegruteskilt for europa-, riks- og fylkesveger
- Ringveg/ringrute
- Vegruteskilt for nasjonale turistveger
- Vegruteskilt for omkjøringsveger
- Kryssnummer

Vegruteskilt som selvstendige skilt

Vegruteskiltene er en del av den samlede vegvisningsskiltingen, og disse skiltene gir trafikantene bekreftelse på at de er på riktig rute.

Krav 8.5.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom vegruten har vegnummer som benyttes i vegvisningen, se [krav 8.1.1—8](#), skal vegruteskilt som selvstendig skilt oppsettes etter alle vegkryss med følgende unntak:

- Ved kort kryssavstand kan vegruteskilt sløyfes etter mindre viktige mellomliggende kryss
- Etter kryss med akselerasjonsfelt hvis det etter akselerasjonsfeltet er satt opp skilt 725 "Avstandstavle" som viser tilsvarende vegruteskilt, se nærmere bestemmelser i [kapittel 8.5.2](#)

Krav 8.5.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom avstanden til neste vegkryss er større enn ca. 10 km, skal vegruteskilt gjentas mellom kryssene.

Veiledning til kravet

For slik gjentakelse kan enten vegruteskilt 723 som selvstendig skilt eller skilt 725 "Avstandstavle" benyttes.

Plassering av vegruteskilt som selvstendige skilt

Krav 8.5.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegruteskilt skal plasseres 50-100 m etter krysset eller etter avslutning av eventuelt akselerasjonsfelt. Hvis det også oppsettes avstandsskilt, skal dette stå minst 150 m etter vegruteskiltet.

Krav 8.5.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723 kan bare settes opp i kombinasjon med skilt 206 "Forkjørsvveg" og/eller skilt 362 "Fartsgrense". På forkjørsvveg skal vegruteskiltet alltid oppsettes sammen med skilt 206 "Forkjørsvveg", og skal da stå under forkjørsvvegskiltet. For øvrig skal skiltet, når det benyttes som selvstendig skilt, stå alene.

Veiledning til kravet

På forkjørsvveg med særskilt fartsgrense kan alle tre skilt settes opp sammen, med skilt 362 "Fartsgrense" øverst, deretter skilt 206 "Forkjørsvveg" og skilt 723 nederst.

På andre veger enn forkjørsvveger med særskilt fartsgrense kan vegruteskilt oppsettes under skilt 362 "Fartsgrense".

Det anbefales å gjenta skiltkombinasjonen for hver 10. km, se kapittel 3 under skilt 206.

Krav 8.5.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Det skal ikke angis mer enn ett vegnummer med heltrukken bord på en vegstrekning, og nummeret som nasjonal vegdatabank oppgir skal benyttes. På fellesstrekninger (flere vegruter i samme trasé) benyttes stiplet vegnummer på øvrige ruter, se [krav 8.5.1—6](#).

Krav 8.5.1—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Stiplet nummer skal stå under vanlig nummer, og innbyrdes skal stiplede nummer følge denne rekkefølgen:

- europavegnummer over riksvegnummer
- riksvegnummer over fylkesvegnummer
- nummer i samme kategori med lavest nummer øverst

Veiledning til kravet

Vegnummer- og ringruteskilt med stiplet bord kan anvendes for å merke flere ruter på fellesstrekninger, rute som leder til en nummerert veg, eller som er alternativ rute til nummerert veg. Slik skilting kan være aktuell for å vise korteste eller beste rute ut av et område til nærmeste hovedveg. Unødvendig eller overdreven bruk av stiplede vegnummer virker imidlertid mer forvirrende enn klargjørende. Behovet for slik skilting skal derfor vurderes nøye, som del av en samlet plan for vegvisningen i området.

MERKNAD Når stiplet vegnummer først er vist, skal det gjentas på samme måte som andre vegnummerskilt inntil den viste ruten er nådd.

MERKNAD Stiplet vegnummer kan også anvendes for midlertidige eller permanente omkjøringsruter for nummererte veger, se skilt 731 og 741-745.

Krav 8.5.1—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom det benyttes vegruteskilt for nasjonal turistveg eller omkjøring skal det plasseres under vegnummerskilt.

Krav 8.5.1—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle vegruteskilt med vegnummer som plasseres sammen, skal ha samme skiltbredde.

Vegruteskilt som symbol på andre vegvisningsskilt

Vegnummer, ringvegnummer og vegruteskilt for nasjonal turistveg angis på avstandsskilt (skilt 725) og på andre vegvisningsskilt som viser til eller langs nummererte ruter (skiltene 701 - 719). Vegnummer, ringvegnummer eller vegruteskilt for nasjonal turistveg kan være angitt alene, eller sammen med visningsmål og vegvisningssymboler.

Nærmere regler for anvendelse og utforming er gitt under de enkelte vegruteskilt.

Vegruteskilt for omkjøring kan anvendes på skiltene 701 - 719 og 741 - 743. Vegnummer kan også være angitt på omkjøringsskilt.

Kryssnummer 723.71-.72 kan bare anvendes på skiltene 701.2A, 705, 707.3, 709.3-.4, 715.2, 717, 719.4, 725.2 og 731, se nærmere bestemmelser for disse vegruteskiltene.

8.5.1.1 723.11-16 Vegnummerskilt

Figur 8.5.1.1—1 — 723.11 Vegnummerskilt

Vegnummerskiltene omfatter følgende skilt:

- 723.11-12 Vegnummer for europaveg
- 723.13-14 Vegnummer for riksveg som ikke er europaveg
- 723.15-16 Vegnummer for nummerert fylkesveg

Krav 8.5.1.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegnummerskilt for europaveger og riksveger skal ha grønn bunnfarge, hvit bord og hvit skrift. Vegnummerskilt for nummererte fylkesveger skal ha hvit bunnfarge, svart bord og svart skrift.

Frittstående vegnummerskilt utføres i to størrelsesgrupper, MS og SS.

Krav 8.5.1.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Størrelsesgruppe MS skal ha høyde 360 mm, tilsvarende teksthøyde $H = 210$ mm. Størrelsesgruppe SS skal ha høyde 480 mm, tilsvarende teksthøyde $H = 280$ mm.

Bredden på frittstående vegnummerskilt er standardisert til tre skiltbredder for hver størrelsesgruppe.

Krav 8.5.1.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Standardbreddene for frittstående vegnummerskilt skal være som gitt i [tabell 8.5.1.1—1](#). Når to eller flere vegnummerskilt plasseres sammen skal alle skiltene ha samme bredde som det bredeste skiltet.

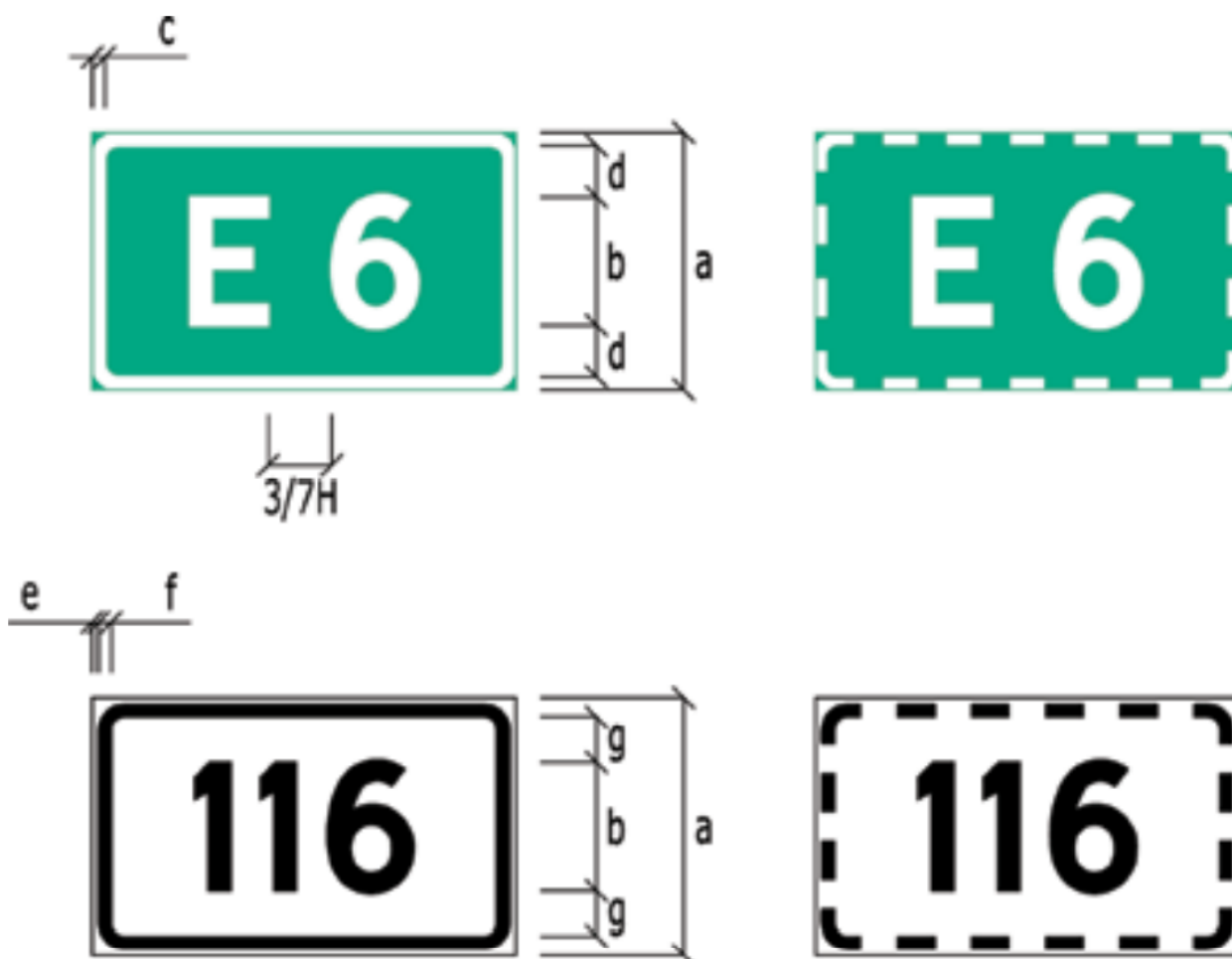
Tabell 8.5.1.1—1 — Standard skiltbredde for frittstående vegnummerskilt

	Skiltbredde (mm)	
	MS	SS
Ensifret E-vegnummer	600	800
Riksvegnummer		
Fylkesvegnummer		
Tosifret E-vegnummer	680	900
Tresifret E-vegnummer	720	960

Krav 8.5.1.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle vegnummerskilt skal ha bord som vist i [figur 8.5.1.1—2](#). Bordene utformes som standard bord (se [krav 8.2.6—1](#)), og skal ha bredder som gitt i [tabell 8.5.1.1—2](#).

Figur 8.5.1.1—2 — Eksempler på utforming av vegnummerskilt

Tabell 8.5.1.1—2 — Mål i mm på lengder som er vist i [figur 8.5.1.1—2](#).

	Skilt-høyde	Tall-høyde	Grønt skilt		Hvitt skilt			Bredden av E
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	
MS	360	180	15	75	9	18	63	110,5
SS	480	240	20	100	12	24	84	147,5

Krav 8.5.1.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegnummertallene skal ha høyde lik $6/7 H$ (se [figur 8.5.1.1—2](#)), og utforming og dimensjoner som gitt i [kapittel 1.4.5](#).

Krav 8.5.1.1—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Bokstaven E i europavegnummer skal ha samme høyde som tallene og utformes etter eget mønster. Bredden av E er gitt i [tabell 8.5.1.1—2](#). Avstanden mellom E og første tall i europavegnummer skal være $3/7 H$.

Horisontale avstander mellom tall er gitt i [tabell 8.5.1.1—3](#), [tabell 8.5.1.1—4](#) og [tabell 8.5.1.1—5](#).

Krav 8.5.1.1—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstandene i [tabell 8.5.1.1—3](#) skal brukes for alle vegnummerskilt med hvit bunnfarge.

Tabell 8.5.1.1—3 — Avstander i mm mellom tall på vegnummerskilt med hvit bunnfarge

Tall til venstre	Tall til høyre									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS
1	42 56	42 56	38 50	32 42	38 50	44 59	34 45	42 56	40 53	44 59
2	38 50	36 48	32 42	25 34	32 42	38 50	27 36	38 50	38 50	38 50
3	34 45	32 42	27 36	27 36	34 45	38 50	29 39	36 48	25 34	38 50
4	36 48	38 50	21 28	23 30	36 48	34 45	23 30	34 45	29 39	34 45
5	42 56	36 48	27 36	21 28	36 48	38 50	27 36	34 45	32 42	38 50
6	27 36	27 36	25 34	27 36	36 48	32 42	21 28	34 45	32 42	32 42
7	34 45	29 39	25 34	4 6	32 42	27 36	21 28	25 34	25 34	27 36
8	34 45	32 42	27 36	27 36	34 45	38 50	29 39	36 48	25 34	38 50
9	42 56	38 50	29 39	27 36	36 48	42 42	27 36	38 50	36 48	42 42
0	42 56	38 50	29 39	27 36	36 48	42 42	27 36	38 50	36 48	42 42

Krav 8.5.1.1—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

For skilt med grønn bunnfarge skal avstandene økes med $1/10 H$ for å gi god lesbarhet i mørke. De aktuelle avstander er gitt i [tabell 8.5.1.1—4](#) og [tabell 8.5.1.1—5](#).

Tabell 8.5.1.1—4 — Avstander i mm mellom tall på vegnummerskilt med grønn bunnfarge (unntatt tresifrede E-vegnummer, se [tabell 8.5.1.1—5](#))

Tall til venstre	Tall til høyre							
	2	3	4	5	6	8	9	0
	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS
1	63 84	- -	53 70	59 78	65 87	63 84	- -	65 87
2	- -	53 70	- -	- -	- -	- -	- -	59 78
3	- -	- -	- -	55 73	- -	- -	46 62	- -
5	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	59 78
6	- -	- -	- -	- -	- -	- -	53 70	- -
7	- -	- -	- -	53 70	- -	- -	- -	- -
8	- -	48 64	- -	- -	- -	- -	- -	59 78
9	- -	50 67	- -	- -	- -	- -	- -	- -

Tabell 8.5.1.1—5 — Avstander i mm mellom tall på vegnummerskilt for E 105, E 134 og E 136 (grønn bunnfarge)

Tall til venstre	Tall til høyre				
	3	4	5	6	0
	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS	MS SS
1	38 50	- -	- -	- -	44 59
3	- -	27 36	- -	38 50	- -
0	- -	- -	36 48	- -	- -

Krav 8.5.1.1—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegnummeret skal plasseres inn på den tilhørende standard skiltbredde slik at det er lik avstand mellom de vertikale bordene og nærmeste tall eller E.

Krav 8.5.1.1—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegnummerskilt som symbol på annet vegvisningsskilt skal ha sin riktige utforming, tilpasset forholdsmessig til skiltets dimensjonerende teksthøyde H , og skal ha høyde $12/7 H$. Standardbreddene kan fravikes hvis dette gir en bedre tilpassing til andre visningselementer, men avstanden fra borden til nærmeste tall eller bokstaven E skal ikke være mindre enn $2/7 H$, og bredden skal ikke være mindre enn høyden ($12/7 H$).

8.5.1.2 723.21-22 Ringveg/ringrute

Figur 8.5.1.2—1 — 723.21 Ringveg/ringrute

En ringveg kan bestå av riks-, fylkes- og kommunale veger. Forslag om skilting av ringveger må framlegges gjennom utarbeidelse av en visningsplan eller tilsvarende, og forslaget må ha tilslutning fra alle berørte vegmyndigheter.

Krav 8.5.1.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Innføring av ringvegnummer i en kommune skal kun gjøres etter godkjenning av Vegdirektoratet.

Krav 8.5.1.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ringveg-/ringruteskilt skal ha hvit bunnfarge, svart bord, svart tekst "Ring" og eventuelt et svart tall for ringveg- eller ringrutenummer. Hvis det bare er én ring, skal nummer på ringen sløyfes.

MERKNAD Krav om hvit bunnfarge gjelder selv om hele eller deler av ringvegen er riksveg, fylkesveg eller kommunal veg.

Krav 8.5.1.2—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

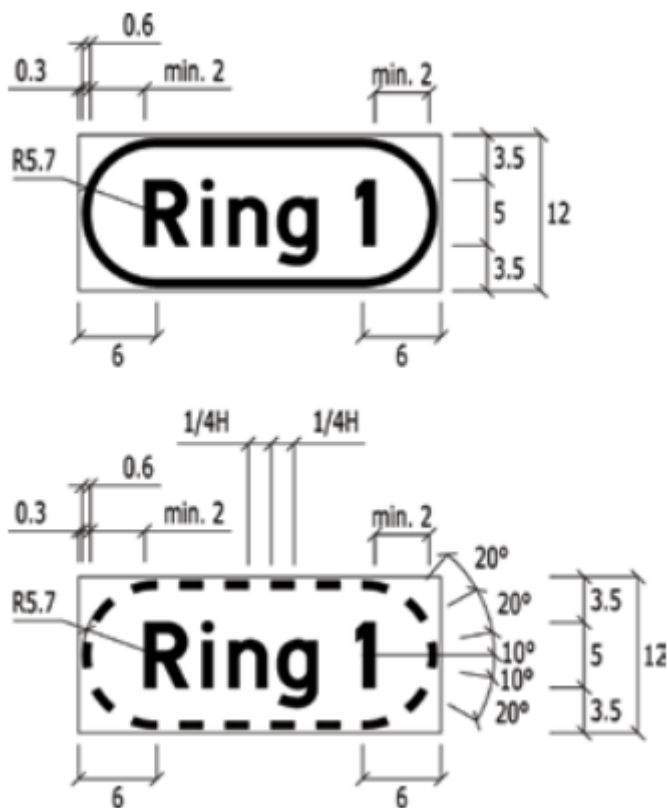
Frittstående skilt skal bare utføres i to størrelsesgrupper, MS og SS, med dimensjonerende teksthøyder $H = 210$ og 280 mm. Bredde og høyde på frittstående skilt er gitt i [tabell 8.5.1.2—1](#).

Tabell 8.5.1.2—1 — Størrelser på skilt 723.21 og 723.22 (mm)

	Tekst- høyde	"Ring"		"Ring + tall"	
		Bredde	Høyde	Bredde	Høyde
MS	210	728	360	833	360
SS	280	970	480	1110	480

Gjeldende fra 10.12.2024

Borden skal ha bredde $0,6/7 H$ og ligge en halv bordbredde innenfor skiltkanten. Utforming for øvrig skal være som vist i [figur 8.5.1.2–2](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.5.1.2—2 — Utforming av skilt 723.21 og 723.22

Gjeldende fra 10.12.2024

Ringveg-/ringruteskilt som symbol på andre vegvisningsskilt skal ha sin riktige utforming, tilpasset forholdsmessig til skiltets dimensjonerende teksthøyde H, og skal ha høyde $12/7 H$.

8.5.1.3 723.31 Nasjonal turistveg

Figur 8.5.1.3—1 — 723.31 Nasjonal turistveg

Skilt 723.31 "Nasjonal turistveg" anvendes som ekstra vegruteskilt på vegstrekninger som er godkjent som nasjonal turistveg, se også omtale under [kapittel 8.1.2](#).

Krav 8.5.1.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle skiltplaner for vegvisning og serviceskilt med bruk av skilt/symbol 723.31 skal godkjennes av Nasjonale turistveger i Statens vegvesen.

Veiledning til kravet

Planutkastene utarbeides i nært samarbeid med skiltmyndighet for å oppnå en helhetlig skilting med god kvalitet. For turistveger som er vinterstengte, bør det ved valg av visningsmål og utforming av orienteringstavler, vegvisere og avstandstavler tas hensyn til at det skal være enkelt å vise på en pen måte at turistvegstrekningen er stengt.

Krav 8.5.1.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.31 skal bare benyttes:

- som selvstendig vegruteskilt på vegstrekninger som er godkjent som nasjonal turistveg
- som symbol på vegvisningsskilt (orienteringstavler, vegvisere, avstands- og samleskilt) som viser til eller langs slik rute
- som symbol på skilt 560 "Opplysningstavle" for å markere start på turistvegstrekning
- som symbol øverst på serviceskilt for spesielle turistvegpunkter (stoppepunkter). Dette er servicesteder som er spesielt godkjent som del av turistvegen

MERKNAD Vegvisning til nasjonal turistveg må alltid vurderes i forhold til annen vegvisning. Reglene om maksimal informasjonsmengde og kontinuitet i visningen gjelder også for visning til de nasjonale turistvegene. Det må også tas hensyn til behovet for virksomhetsvisning på de steder der det settes opp brun turistvegvisning.

Krav 8.5.1.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Som hovedregel skal visning til nasjonal turistveg starte i nærmeste kryss på riksvegnettet i forhold til endepunktene for turistvegstrekningen. Følgende forhold skal være tilfredsstillt:

- Skiltingen må være kontinuerlig, med visning til turistvegen på samtlige orienteringstavler, vegvisere og avstandstavler som viser i retning mot turistvegen fra første visningssted og fram til start på turistvegen.
- Hvis skilt 731 "Samleskilt" benyttes som første skilt i visningen, gjelder kravet om kontinuitet for det visningsmålet som er benyttet nederst på samleskiltet.
- En konkret vurdering må vise at slik visning ikke vil gå utover ordinær vegvisning og nødvendig service- og virksomhetsvisning på strekningen.
- For vinterstengte strekninger skal det tas hensyn til at visningen skal endres i vinterhalvåret, slik at visningen viser at den aktuelle strekningen er stengt.

MERKNAD Andre hensyn kan medføre at turistvegvisningen må starte annet sted enn ved nærmeste riksveg. Det skal da utarbeides en begrunnelse for valget av startpunkt for turistvegvisningen.

Krav 8.5.1.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.31 skal ha brun bunnfarge og hvitt symbol.

Krav 8.5.1.3—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.31 skal ha hvit bord når det plasseres på brun eller blå bunn. Symbolet skal ikke ha bord når det plasseres på gul eller hvit bunn.

Krav 8.5.1.3—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.31 skal utformes etter skilmønster, og har to standardstørrelser, MS og SS, som frittstående skilt. Skiltet skal forøvrig ha tilsvarende størrelse som andre vegruteskilt.

MERKNAD Størrelser for skilt 723.31:

- LS 400 x 400 mm
- MS 600 x 600 mm
- SS 800 x 800 mm

Krav 8.5.1.3—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Som symbol skal 723.31 plasseres i avstand fra andre skiltelementer som angitt i krav for skiltet det benyttes på.

MERKNAD Symbol 723.31 plasseres etter eventuelle andre symbol 723 med lavere nummer, men foran andre vegvisningssymboler. Rekkefølgen snus på skilt hvor vegnummeret skal plasseres lengst til høyre, for eksempel skilt 713.

Liste med strekningsnavn på nasjonale turistveger er gitt i vedlegg [tillegg E](#) .

Utforming av vegvisningskilt med symbol 723.31

Krav 8.5.1.3—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Orienteringstavler og vegvisere for nasjonal turistveg skal være brune med hvit bord og hvit tekst når de utformes som tabellskilt. På orienteringstavler av diagramtype plasseres symbolet med tilhørende tekst på brunt felt.

Veiledning til kravet

Det benyttes samme type orienteringstavler og vegvisere som for annen visning i krysset, og skilt på samme sted skal ha samme teksthøyde og skiltlengde. Rekkefølge på skiltene skal være som bestemt i [kapittel 8.2.7](#). Forvarsling ved start turistvegvisning kan også skje ved bruk av skilt 731 "Samleskilt for vegvisning" i stedet for orienteringstavle. Dette er særlig aktuelt hvis det er vanskelig å få plass til turistvegvisningen sammen med den øvrige forvarslingen og vegvisningen for krysset. Alternativt kan hvit virksomhetsvisning skje ved hjelp av skilt 731, mens den brune turistvegskiltingen plasseres sammen med den gule vegvisningen.

Både symbol 723.31 og navn på turistvegstrekingen skal benyttes på vegvisningsskiltene.

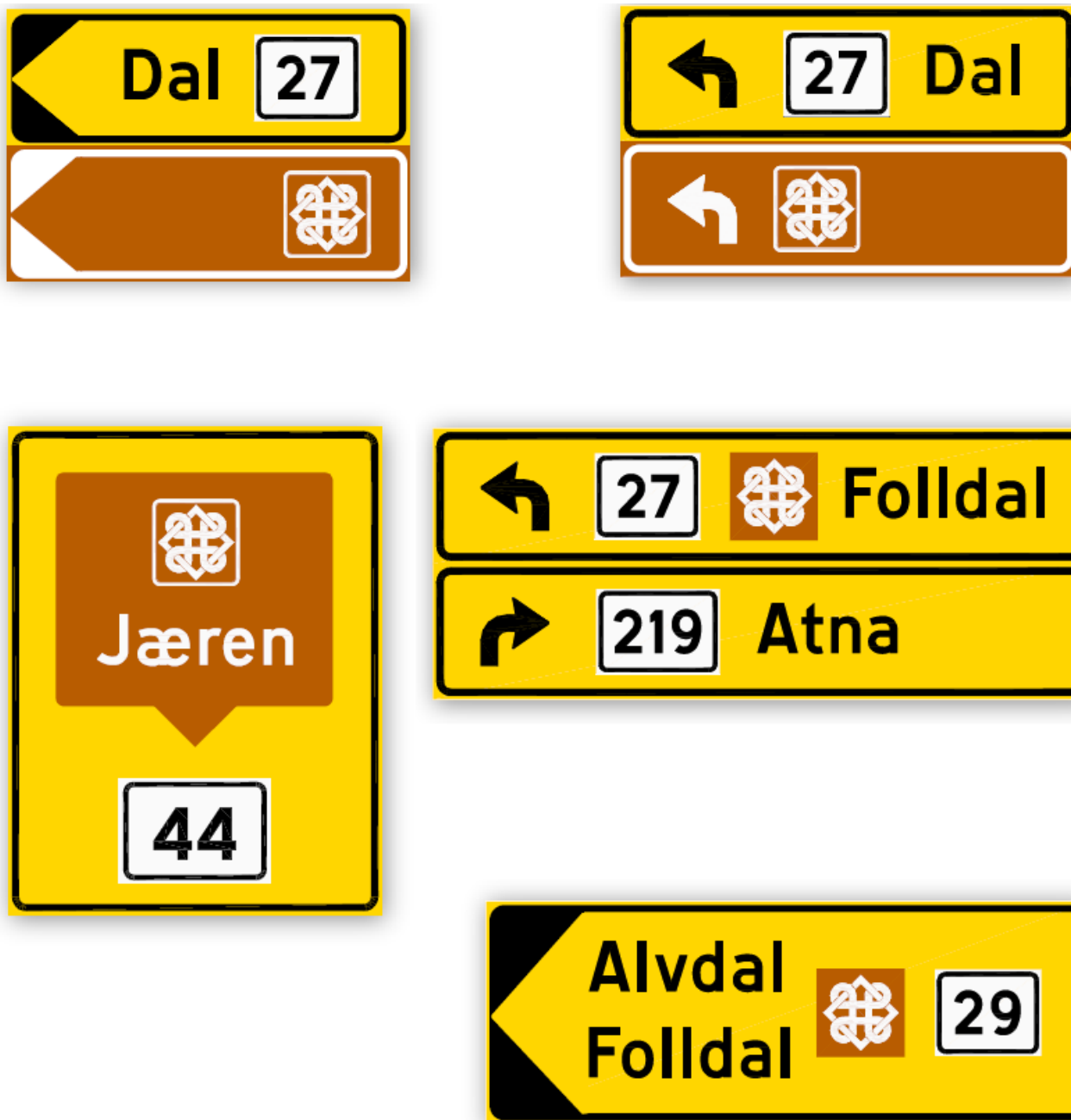
- Unntaksvis kan visningen reduseres til bare å benytte symbol 723.31 uten navn på strekingen på brun orienteringstavle eller vegviser. Dette er mest aktuelt i mindre kryss mellom startpunktet for visningen og starten på turistvegen, for å bekrefte hva som er retningen mot turistvegen.
- Alternativt kan symbolet brukes på gule orienteringstavler og vegvisere, jf. eksempel i [krav 8.5.1.3—16](#), men det skal benyttes samme løsning (brunt eller gult skilt) både på orienteringstavle og tilhørende vegviser.

MERKNAD Symbol 723.31 betyr "Nasjonal turistveg" og teksten "Nasjonal turistveg" skal derfor ikke benyttes på vegvisningsskiltene.

EKSEMPEL

Figur 8.5.1.3—2

Figur 8.5.1.3—3

Figur 8.5.1.3—4

Eksempler på vegvisningsskilt med turistvegssymbolet.

Bruk og utforming av avstandsskilt med symbol 723.31

Krav 8.5.1.3—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom den nasjonale turistvegen ikke starter umiddelbart etter første kryss med visning til turistvegen skal det etter krysset benyttes avstandstavle, skilt 725, som angir avstand til startpunktet for turistvegstrekingen. Unntaksvis kan avstanden angis på brun vegviser i krysset.

MERKNAD Vanligvis plasseres avstandsskilt for turistveg sammen med gult avstandsskilt etter krysset. Hvis det gule avstandsskiltet har for mye informasjon, eller er kombinert med hvitt avstandsskilt, settes det brune avstandsskiltet for turistveg, ca. 100 m etter de gule/hvite avstandsskiltene.

Dersom det også skal settes opp brunt avstandsskilt for visning til spesiell severdighet i tillegg til avstandsskilt for turistveg, skal de brune avstandsskiltene utformes som to selvstendige skiltenheter med avstandsskilt for turistveg øverst. Disse skiltene plasseres da ca. 100 m etter andre avstandsskilt.

Skilt som viser avstand til start nasjonal turistveg, skal utformes som skilt 725 "Avstandsskilt", og være brunt med hvit bord, hvit skrift og hvitt symbol. Skiltet skal ikke vise avstand til severdigheter, stoppunkter eller liknende.

- Når brunt avstandsskilt for turistveg står alene eller over annet brunt avstandsskilt, skal symbol 723.31 plasseres sentrisk øverst på skiltet. Under angis navnet på turistvegen og avstand til startpunktet.
- Brunt avstandsskilt under gult avstandsskilt utformes vanligvis med turistvegsymbolet, turistvegnavnet og avstanden på samme linje. Det kan også benyttes et forenklet, brunt avstandsskilt hvor bare turistvegsymbolet og avstand angis.

MERKNAD Turistvegsymbolet skal ikke brukes på gule, hvite eller andre brune avstandsskilt. Dette gjelder også inne på turistvegstrekingen.

EKSEMPEL

Figur 8.5.1.3—5

Eksempler på brune skilt 725 "Avstandsskilt", for å vise avstand til start turistveg.

Skilting inne på nasjonal turistveg

Krav 8.5.1.3—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Der den nasjonale turistvegstrekingen starter, skal det settes opp et brunt skilt 560 "Opplysningstavle" med symbol 723.31 og navnet på turistvegstrekingen. Etter viktige kryss på turistvegruta kan skilt 560 "Opplysningstavle" med turistvegnavnet unntaksvis settes opp for trafikk som svinger inn på turistvegen fra viktige tilførselsveger. Skiltet skal ha samme utforming som ved start av turistvegstrekingen.

Krav 8.5.1.3—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 560 "Opplysningstavle" for startpunkt på nasjonal turistveg skal symbol 723.31 og tekst plasseres sentrisk, med symbolet øverst og navnet på turistvegen under. Vegnummer skal ikke angis. Skiltet skal ha hvit bord og hvit tekst.

EKSEMPEL

Figur 8.5.1.3—6

Eksempler på skilt 560 "Opplysningstavle" ved start turistvegstreking.

Krav 8.5.1.3—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På turistvegstrekingen skal turistvegssymbolet benyttes på samme måte som vegruteskilt med vegnummer. Turistvegssymbolet skal alltid settes opp der det er satt opp vegnummerskilt, f.eks. sammen med forkjørsvegskilt, og plasseres da under vegnummeret. På strekning fram mot den nasjonale turistvegen skal symbol 723.31 ikke brukes som selvstendig vegruteskilt.

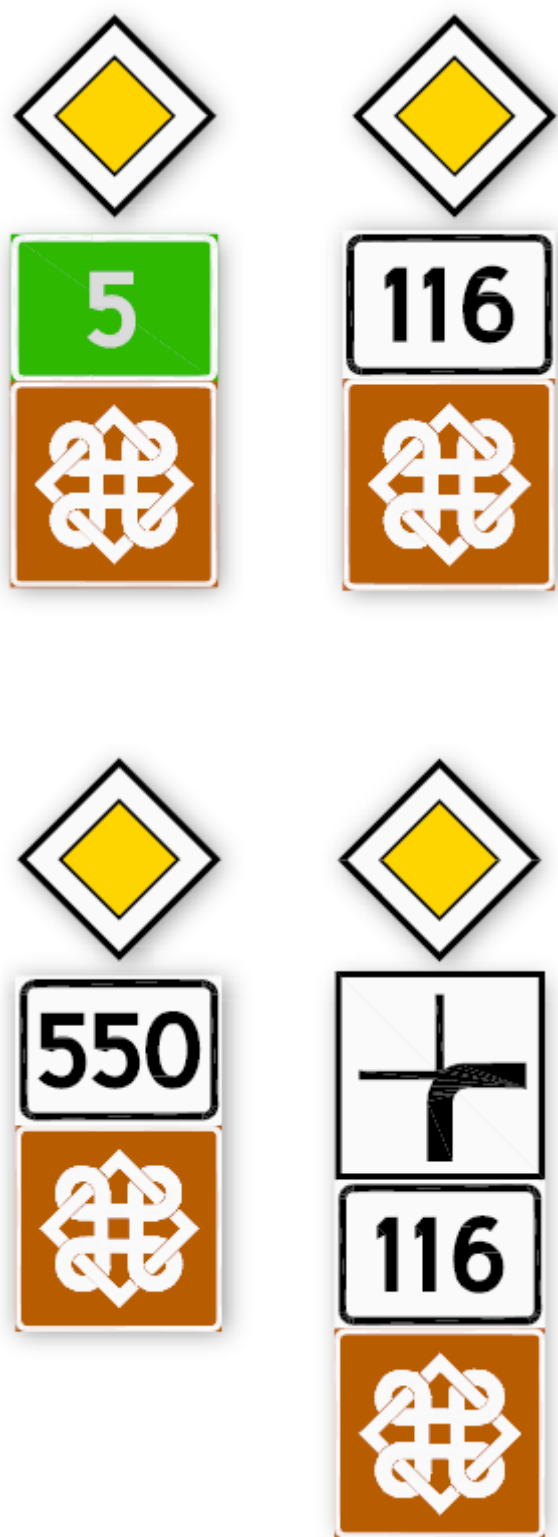
MERKNAD Det bør ikke være mer enn ca. 5 km mellom skilt med turistvegssymbolet inne på turistvegstrekingen. Hvis det ikke er behov for andre vegvisningsskilt med turistvegssymbolet, bør det settes opp selvstendig skilt 723.31, vanligvis i kombinasjon med forkjørsvegskilt og annet vegruteskilt

Krav 8.5.1.3—15 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Vegruteskilt med korte vegnummer (ett og to-sifrete vegnummer) skal utformes slik at skiltplaten blir bredere enn vanlig og får samme bredde som skilt 723.31. Hvis vegruteskilt med tresifret vegnummer blir bredere enn skilt 723.31, skal størrelsen på skilt 723.31 ikke økes.

EKSEMPEL

Figur 8.5.1.3—7

Eksempler på bruk av turistvegssymbolet som selvstendig vegruteskilt.

Krav 8.5.1.3—16 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

I alle kryss med veg med vegnummer på vegvisningsskiltene og i kryss hvor turistvegen ikke er gjennomgående, skal føringen av turistvegen vises med forvarsel og vegviser på samme måte som for veger med vegnummer. Det skal benyttes samme løsning på forvarsel og vegviser på samme tilfart, se veiledning.

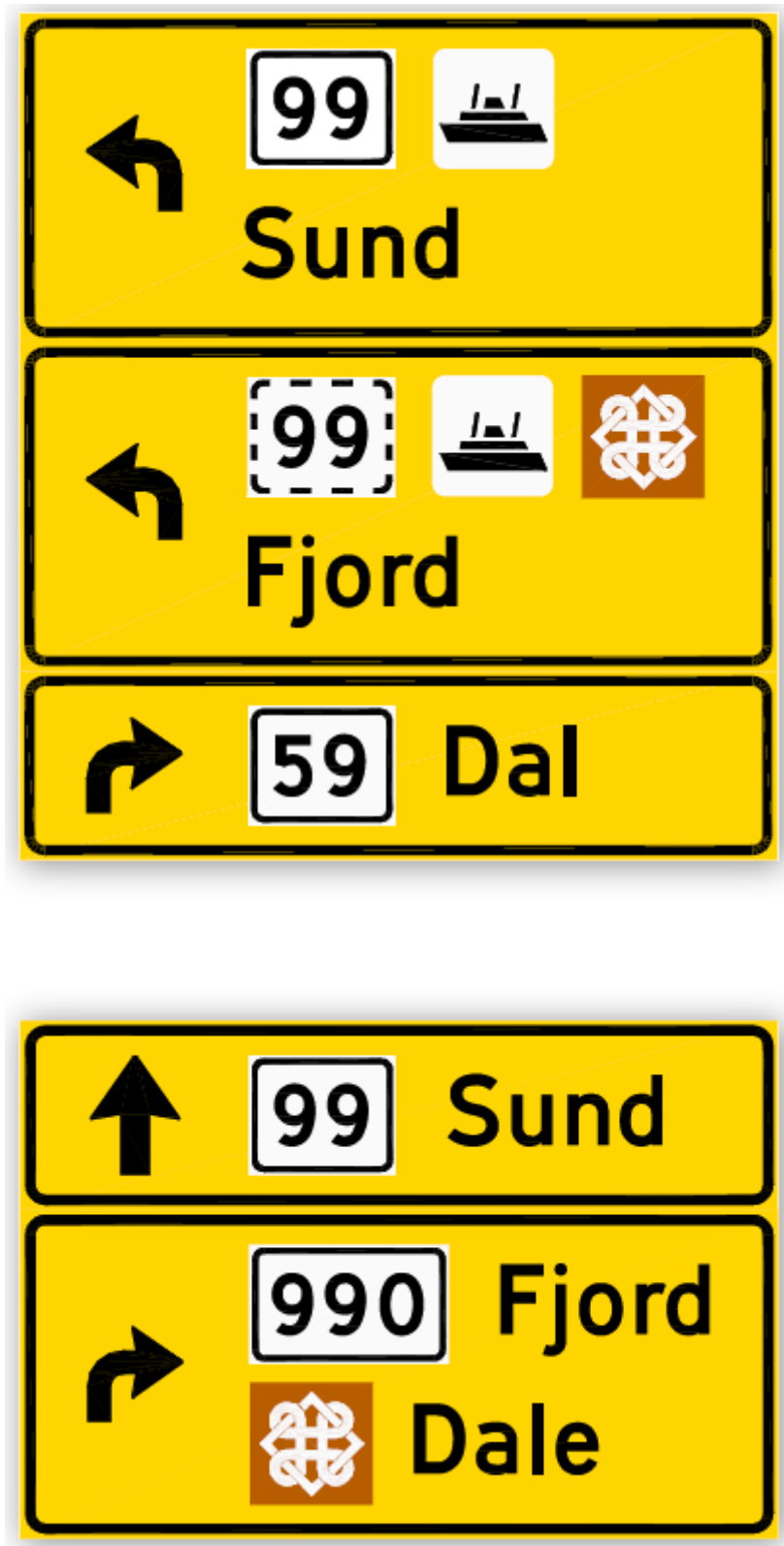
Veiledning til kravet

Dette kan gjøres på følgende måter:

- *på brune vegvisningsskilt med symbol 723.31 og navn på turistvegen*
- *på brune vegvisningsskilt bare med symbol 723.31*
- *på gule vegvisningsskilt hvor symbol 723.31 plasseres som om det hadde vært et vegnummer, eventuelt i tillegg til andre vegnummer og symboler*

En av de to siste løsningene bør vanligvis benyttes.

EKSEMPEL

Figur 8.5.1.3—8

Eksempel på bruk av symbol 723.31 som forvarsel på orienteringstavler.

Skilting av turistvegpunkt - stoppunkt

Stoppunkt som inngår i turistvegattraksjonen Nasjonale turistveger kvalitetsmerkes med turistvegsymbolet på egne brune skilt langs vegen. Andre rasteplasser og servicesteder skal ikke benytte symbolet for nasjonal turistveg, og må skiltes etter de generelle reglene i [kapittel 7](#).

Krav 8.5.1.3—17 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom stoppunktene som er en del av turistvegen forvarsles, skal dette gjøres med et brunt serviceskilt med turistvegsymbolet og dette skiltet skal stå alene. Hvis det er behov for å informere om hvilke servicetilbud som finnes på stoppunktet, skal dette gjøres med egne blå og/eller brune serviceskilt minimum 100 m etter det brune skiltet med turistvegsymbolet.

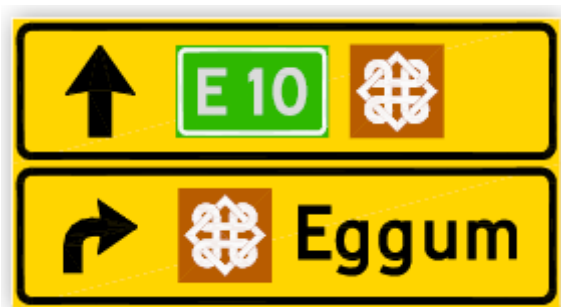
Veiledning til kravet

Det må vurderes nøye hvilke stoppunkter og servicetilbud som skal skiltes.

- *Selv om det er informasjonstavle på stoppunktet, er det ikke alltid nødvendig å forhåndsinformere om dette. Hvis det settes opp serviceskilt med symbol 635 "Informasjon", skal dette skiltet også med tekst angi hva det informeres om, og skiltet bør derfor ikke ha andre symboler.*
- *Symbol 640.20 "Utsikt" kan bare brukes for å forvarsle sted med spesielt fin utsikt. De fleste punkter langs de nasjonale turistvegene har slik utsikt, og symbolet bør bare benyttes hvis punktet har en mye finere utsikt enn det som kan forventes ut fra kjøring på vegen fram mot utsiktspunktet.*
- *Selv om de fleste stoppunktene vil være rasteplasser, kan det være gunstig å sette opp serviceskilt med symbol for rasteplass, hvis selve stoppunktet/rasteplassen ikke er meget godt synlig i god tid før avkjøring.*

Hvis et turistvegpunkt (stoppunkt) ligger ute på en sideveg/avstikker til turistvegen, bør det benyttes forenklet visning med bruk av turistvegsymbolet på gule skilt både videre langs turistvegen og på visningen langs vegen til stoppunktet.

EKSEMPEL

Eksempel på skilting til stoppunkt på sideveg/avstikker.

Serviceskilt for stoppunkt på nasjonale turistveger skal utformes slik:

- øverst plasseres symbol 723.31 sentrisk
- deretter angis navnet på stoppunktet, dette kan sløyfes
- nederst angis avstanden til stoppunktet, avstanden kan sløyfes hvis skiltet benyttes for å markere stoppunkt som ikke trenger forvarsel, for eksempel på enden av sideveg.

EKSEMPEL

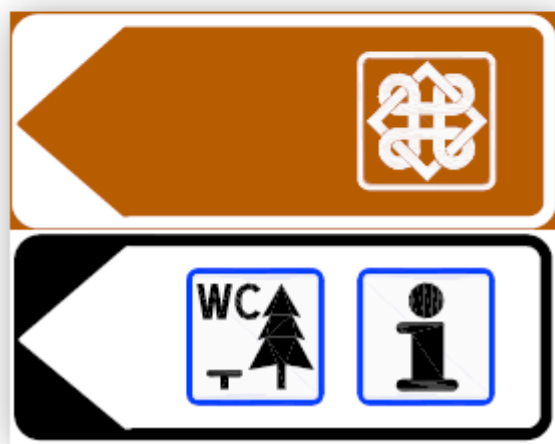
Figur 8.5.1.3—9

Eksempel på brunt serviceskilt for forvarsling av stoppunkt opparbeidet som del av turistvegen.

Om nødvendig kan det settes opp vegviser for å markere avkjørsel til stoppunktet. Vanligvis vil dette være en hvit vegviser med symbol for de tilbud som finnes på punktet. Brun vegviser med turistvegssymbolet kan benyttes hvis det ikke settes opp annen vegviser, eller hvis det er tvil om at dette er stoppunktet. I så fall plasseres den brune vegviseren over den hvite.

Vegviserne utformes etter vanlige regler, se [kapittel 8.4](#).

EKSEMPEL

Eksempler på utforming av skilt 713 ved avkjøring til stoppunkt.

Varsling av informasjon

Det benyttes vanlig blått serviceskilt både utenfor og inne på turistvegstrekingen. Inne på turistvegstrekingen er slik skilting vanligvis unødvendig. Skiltet bør ha utforming som 600.23, se [figur 7.3.7.5—2](#), med symbol 635 i venstre rute og symbol 723.31 med hvit bord i høyre rute. Under dette angis navnet på turistvegstrekingen med hvit skrift på blå bunn. Nederst angis avstand til avkjøringen til informasjonsstedet. Slikt skilt bør ikke stå sammen med annet serviceskilt.

Hvis det gis informasjon om to turistvegstrekinger kan navn på begge strekningene angis. Hvis det skal gis informasjon om flere enn to strekninger, benyttes teksten "Nasjonale turistveger".

EKSEMPEL

Eksempel på utforming av informasjonsskilt med utforming 600.23.

8.5.1.4 723.41 Omkjøringsrute for store kjøretøy

Figur 8.5.1.4—1 — 723.41 Omkjøringsrute for store kjøretøy

Skilt 723.41 kan brukes der det på grunn av forbud mot kjøring er behov for å vise omkjøring for tunge, brede, lange eller høye kjøretøyer. Skiltet kan benyttes som selvstendig vegruteskilt eller som symbol på de vegvisningsskilt som viser omkjøringsruten.

MERKNAD Når symbol 723.41 anvendes på andre vegvisningsskilt, følges plasseringsreglene for disse skiltene. Når symbol 723.41 anvendes som selvstendig vegruteskilt, følges fellesbestemmelsene for selvstendige vegruteskilt.

Krav 8.5.1.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.41 skal ha blå bunnfarge, hvit bord og hvitt symbol.

Krav 8.5.1.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.41 skal utformes etter skilmønster, og har to standardstørrelser, MS og SS, som frittstående skilt.

Veiledning til kravet

Størrelser for skilt 723.41:

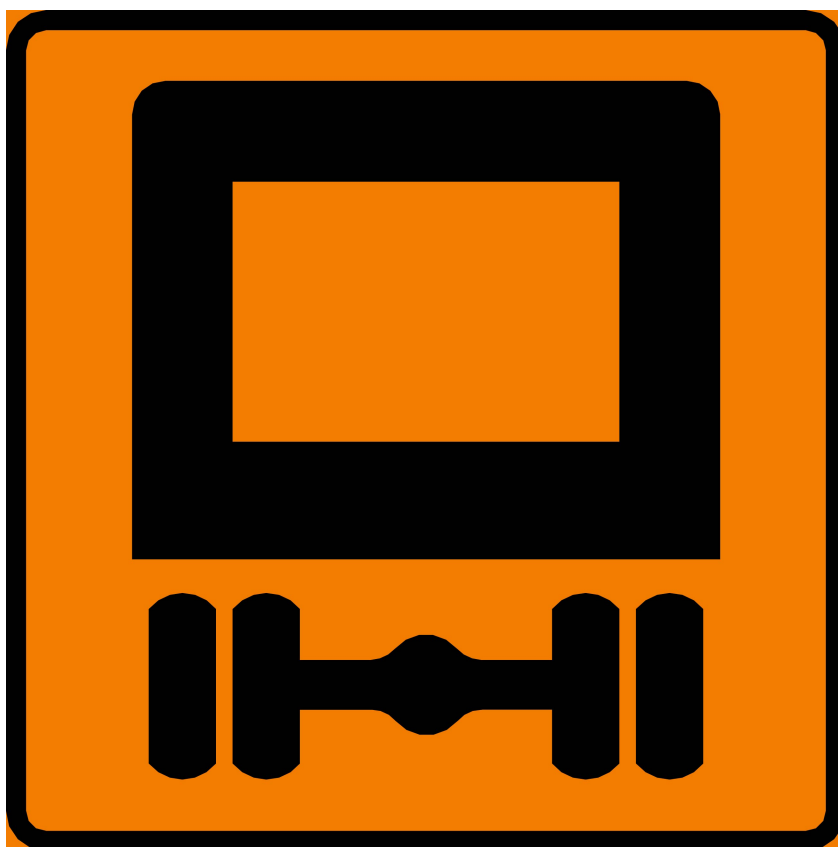
- MS 600 x 600 mm
- SS 800 x 800 mm

Krav 8.5.1.4—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skiltet brukes som symbol på andre vegvisningsskilt skal symbolfeltet ha sidekant 12/7 H. På skilt med gul bunnfarge skal symbolfeltet ikke ha bord.

8.5.1.5 723.51 Rute for transport av farlig gods

Figur 8.5.1.5—1 — 723.51 Rute for transport av farlig gods

Skilt 723.51 kan brukes der det på grunn av forbud mot transport av farlig gods er behov for å vise omkjøring for kjøretøyer med slik last. Skiltet kan benyttes som selvstendig vegruteskilt eller som symbol på de vegvisningsskilt som viser omkjøringsruten.

MERKNAD Når symbol 723.51 anvendes på andre vegvisningsskilt, følges plasseringsreglene for disse skiltene. Når symbol 723.51 anvendes som selvstendig vegruteskilt, følges fellesbestemmelsene for selvstendige vegruteskilt.

Krav 8.5.1.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.51 skal ha oransje bunnfarge, svart bord og svart symbol.

Krav 8.5.1.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.51 skal utformes etter skilmønster, og har to standardstørrelser, MS og SS, som frittstående skilt.

Veiledning til kravet

Størrelser for skilt 723.51:

- MS 600 x 600 mm
- SS 800 x 800 mm

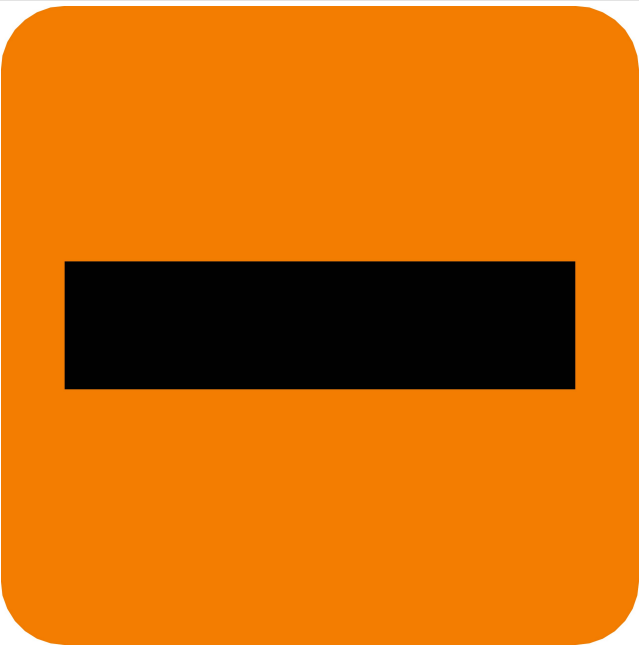
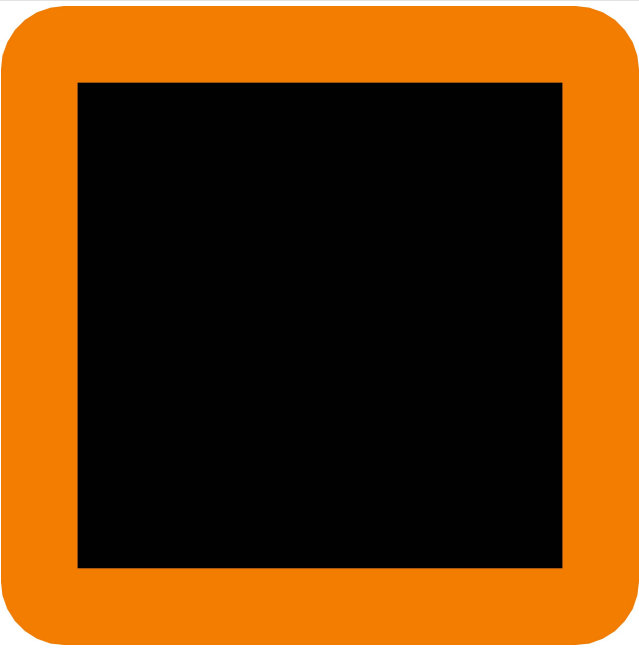
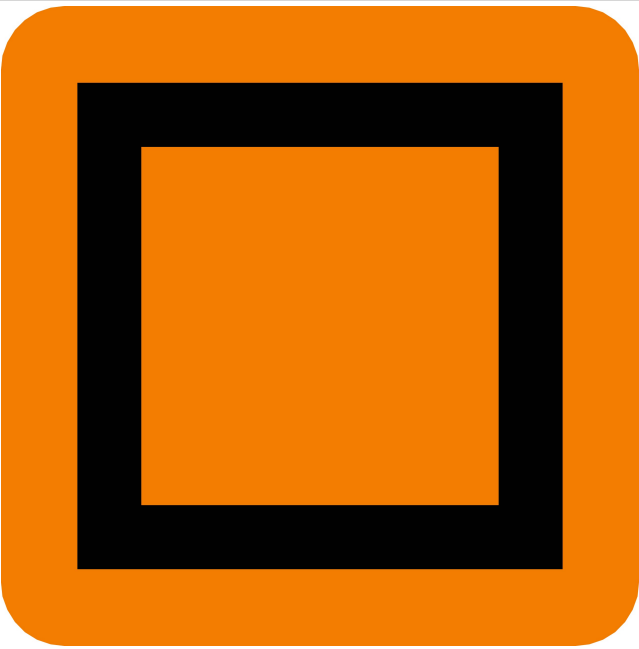
Krav 8.5.1.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

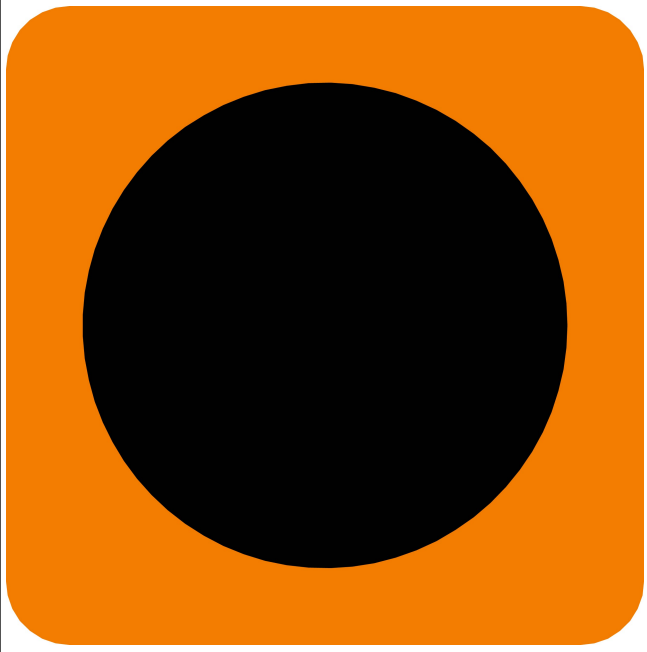
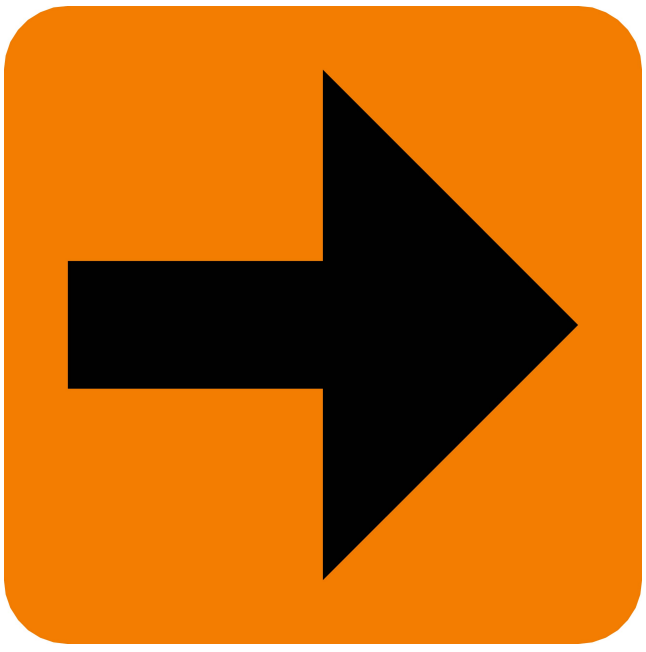
Når skiltet brukes som symbol på andre vegvisningsskilt skal symbolfeltet ha sidekant 12/7 H. På skilt med blå bunnfarge skal symbolfeltet ikke ha bord.

8.5.1.6 723.61-66 Andre omkjøringsruter

Tabell 8.5.1.6—1

	
723.61	723.62
	
723.63	723.64

Tabell 8.5.1.6—1 (fortsettelse)

	
723.65	723.66

Disse skiltene/symbolene anvendes når andre symboler, for eksempel vegnummer, ikke kan benyttes for å markere omkjøringsruta.

MERKNAD Skiltene 723.61 - .66 anvendes vanligvis bare som symbol på orienteringstavler eller vegvisere, men kan også benyttes som selvstendig vegruteskilt for å gi bekreftelse etter vegkryss på at trafikantene er inne på omkjøringsruta.

Krav 8.5.1.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltene 723.61-723.66 skal ha oransje bunnfarge og svart symbol.

Krav 8.5.1.6—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltene skal utformes etter skiltemønster, og har to standardstørrelser, MS og SS, som frittstående skilt.

Veiledning til kravet

Størrelser for skilt 723.61-723.66:

- MS 600 x 600 mm
- SS 800 x 800 mm

Skiltene 723.61-723.66 kan brukes som symbol på andre vegvisningsskilt.

Krav 8.5.1.6—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom skilt 723.61-723.66 brukes som symbol på andre vegvisningsskilt skal symbolfeltet ha sidekant 12/7 H.

8.5.1.7 723.71-73 Vegruteskilt for kryssnummer

Figur 8.5.1.7—1 — 723.71 Kryssnummer for motorveg

Figur 8.5.1.7—2 — 723.72 Kryssnummer for annen flerfeltsveg med planskilte kryss

Figur 8.5.1.7—3 — 723.73 Kryssnummer for tofeltsveg med planskilte kryss

Kryssnummer anvendes som symbol på andre vegvisningsskilt på veger med planskilte kryss for å angi hvilket kryss man kommer til. Bestemmelser for bruk av kryssnummer er gitt i [krav 8.1.1—9](#).

Krav 8.5.1.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.71 skal bare anvendes på motorveger.

MERKNAD Kryssnummer 723.71 kan anvendes på skiltene 705, 707.3, 709.3 - .4, 715.2, 717, 719.4, 725.2 og 731.

Krav 8.5.1.7—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.72 skal bare anvendes på veger med tilnærmet samme standard som motorveg, det vil si flerfeltsveger med fysisk midtdeler og planskilte kryss med fartsendringsfelt.

MERKNAD Kryssnummer 723.72 kan anvendes på skiltene 701.2A, 705, 707.3, 709.3 - .4, 715.2, 717, 719.4, 725.2 og 731.

Krav 8.5.1.7—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 723.73 skal bare anvendes på tofeltsveger som har planskilte kryss med fartsendringsfelt.

MERKNAD Kryssnummer 723.73 kan anvendes på skiltene 701.2A, 709.4, 715.2, 717, 719.4, 725.2 og 731.

Krav 8.5.1.7—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Et kryssnummer skal ikke brukes flere ganger på samme vegnummer.

Krav 8.5.1.7—5 **SKAL**

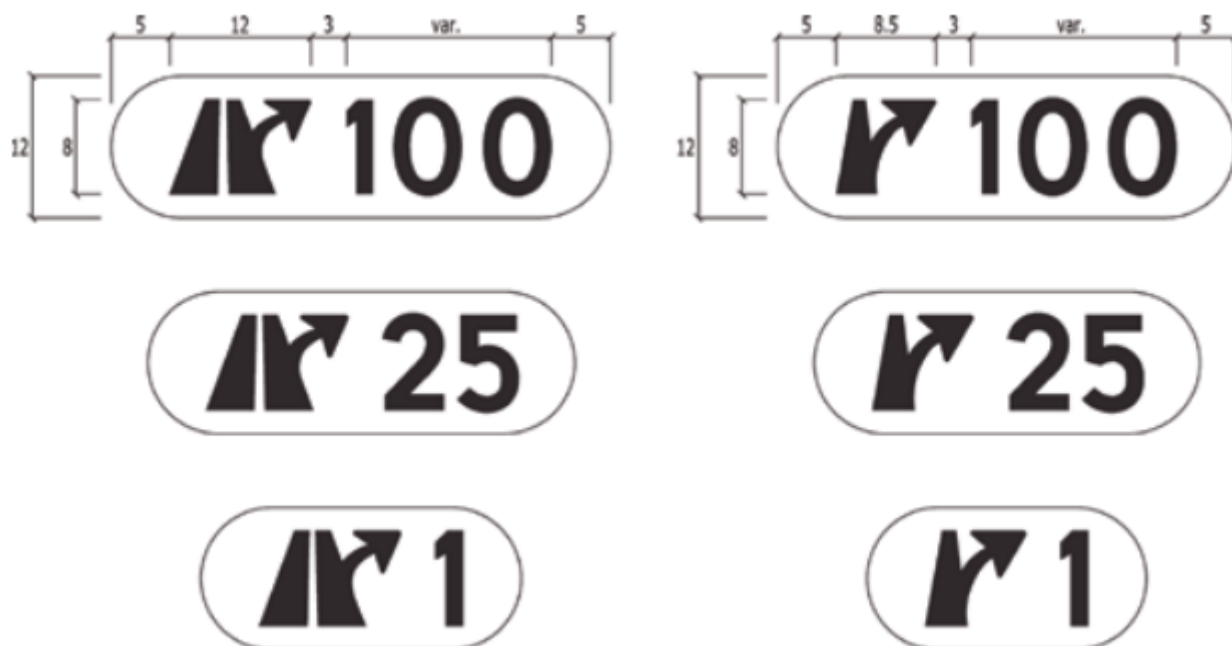
Gjeldende fra 10.12.2024

Symbolet skal ha hvit bunn, svart avkjøringssymbol og svarte tall. Symbolfeltet har ikke bord. Avkjøringssymbolet utformes etter skiltemønster.

Krav 8.5.1.7—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Størrelsen på symbolfeltet skal bestemmes av teksthøyden H for det skiltet symbolet står på.
Utforming og dimensjoner er gitt i [figur 8.5.1.7—4](#)

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.5.1.7—4 — Utforming av kryssnummer

8.5.2 725 Avstandsskilt

Figur 8.5.2—1 — 725 Avstandsskilt

Avstandsskilt anvendes for å vise avstand til steder lenger fremme på reiseruten, og for å gi bekreftelse på at riktig rute er valgt. Skiltet kan også vise avstand til sted som nås via annen rute. Skiltet finnes i to varianter:

- 725.1 Avstandsskilt uten kryssnummer
- 725.2 Avstandsskilt med kryssnummer

Krav 8.5.2—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg og motortrafikkveg skal avstandsskilt settes opp etter alle kryss. Når to eller flere kryss ligger nær hverandre, f.eks. på bymotorveg, skal plasseringen av avstandsskiltene vurderes samlet for strekningen.

Krav 8.5.2—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På europaveger, riksveger og fylkesveg med to eller tresifret vegnummer skal avstandsskilt settes opp:

- etter utfart fra by og større tettsted
- etter alle kryss mellom riksveger og fylkesveg med to eller tresifret vegnummer
- etter 25-30 km, dersom det ikke er kryss på strekningen

Veiledning til kravet

Skiltet gjentas om nødvendig mellom vegkryssene, slik at avstanden mellom skiltene ikke blir større enn 25 - 30 km. I områder med mange nærliggende kryss må plasseringen av avstandsskiltene vurderes samlet, slik at man unngår hyppig og unødvendig gjentagelse av skiltingen.

MERKNAD Plassering av avstandsskilt bør vurderes sammen med plassering av vegnummerskilt, se [krav 8.5.1—2](#).

Avstandsskilt kan etter behov også settes opp på andre veger, f.eks. for å angi avstand til servicetilbud og virksomheter i området.

Plassering

Krav 8.5.2—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstandsskilt skal ikke settes opp på fletteestrekninger eller ved fartsendringsfelt, eller nær annen avslutning av kjørefelt. Avstanden fra andre trafikkskilt skal være minst 100 m.

Veiledning til kravet

Skiltet plasseres på oversiktlige steder der andre trafikkskilt eller spesielle forhold ikke opptar trafikantenes oppmerksomhet.

Krav 8.5.2—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På motorveg skal avstandsskilt settes opp 300 - 500 m etter avslutningen av akselerasjonsfelt. På andre veger skal avstandsskilt settes opp 200 - 400 m etter akselerasjonsfelt eller vegkryss.

Innhold og utforming

Krav 8.5.2—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstand skal måles til sentrum av vedkommende sted, og angis i hele km uten benevning.

Veiledning til kravet

I byer og større tettsteder benyttes et fast definert punkt i sentrum som utgangspunkt for måling av avstand.

Krav 8.5.2—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På veg med vegnummer eller ringvegskilt skal vegruteskilt angis øverst på avstandsskiltet. På flernummerert rute skal alle de aktuelle vegnummer angis. Vegnummeret som angis i Norsk vegdatabank (NVDB) skal ha heltrukken bord, mens øvrige ruter skal ha stiplet bord.

Krav 8.5.2—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Stiplet vegnummer skal angis dersom forutgående vegvisning viser til vedkommende rute. I motsatt fall skal stiplet vegnummer ikke angis, selv om skiltet viser avstand til mål på annen nummerert rute.

Krav 8.5.2—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På vegstrekning der kryssnummer benyttes, se [krav 8.1.1—9](#), skal avstanden til neste nummererte kryss angis nederst på avstandsskiltet og skilt 725.2 benyttes. Avstanden skal regnes til start avkjøringsfelt.

Krav 8.5.2—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På ruter med fjernmålsvisning skal avstandsskilt alltid vise nærmeste fjernmål og regionalmål. På andre ruter vises nærmeste regionalmål. I tillegg skal det første større tettsted eller viktige knutepunkt man kommer til vises, dersom det ligger slike steder på ruten før regionalmålet.

— Stedene angis i avstandsrekkefølge, med fjerneste mål øverst.

MERKNAD Steder som ligger nærmere avkjøringspunktet enn to - tre km, kan normalt regnes å ligge på ruten. Dette vil typisk gjelde på hovedveger som er lagt utenom, men nært inntil by eller tettsted.

Krav 8.5.2—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Antall visningsmål på samme skilt skal ikke være mer enn fire, og anbefales å ikke være mer enn tre. Avstand til nummerert kryss kan komme i tillegg til disse visningsmålene.

MERKNAD Bestemmelser for bruk av kryssnummer se [krav 8.5.2—8](#).

Enkelte vegruter kan ha fjernmål eller regionalmål som ikke ligger på ruten, Vegdirektoratet eller vegeier fastsetter slike mål se [krav 8.1.1—2](#) og [krav 8.1.1—4](#).

Krav 8.5.2—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom vegruten har fjernmål eller regionalmål som ikke ligger på ruten skal disse angis på samme måte som mål på ruten - øverst på skiltet rett under vegnummeret, med fjernmålet øverst.

MERKNAD Se [krav 8.5.2—7](#) for bruk av stiplet vegnummer knyttet til mål som ikke ligger på ruten.

Avstandsskilt kan også angi avstand til andre steder som ikke ligger på vedkommende rute. Slike avstandsangivelser anvendes bare unntaksvis for å unngå at avstandsskiltingen blir for komplisert.

Krav 8.5.2—12 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Følgende krav skal være oppfylt før et sted/nærmål på en annen rute angis på avstandstavle:

- Stedet skal være en by eller et stort tettsted med regional betydning, et viktig knutepunkt i hovedvegnettet, eller et særlig godt kjent turistmål.
- Ruten til stedet skal ta av før eller senest i nærmeste regionalmål for den ruten en er på (det regionalmål som vises på skiltet).
- Stedet skal være visningsmål i avkjøringspunktet.

MERKNAD Se [krav 8.5.2—7](#) for bruk av stiplet vegnummer knyttet til mål som ikke ligger ligger på ruten.

Krav 8.5.2—13 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Mål på annen rute skal alltid stå under regionalmålet, selv om dette bryter avstandsrekkefølgen (fjerneste mål øverst). Dersom avkjøringspunktet for mål på annen rute kommer før nærmeste angitte mål på ruten, settes målet på annen rute nederst.

Veiledning til kravet

Angivelse av mål på annen rute kan tidligst starte etter siste regionalmål før avkjøringspunktet for den andre ruten. Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle hvor målangivelsen bør starte. I mange tilfeller vil det være tilstrekkelig å vise mål på annen rute bare på siste avstandsskilt før avkjøringspunktet. Når et sted på annen rute er vist på avstandsskilt, skal det gjentas på alle etterfølgende avstandsskilt inntil avkjøringsstedet er nådd (kontinuitetskravet, se [krav 8—1](#)).

Krav 8.5.2—14 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstand til servicemål og virksomheter skal bare angis på egne avstandsskilt med hvit eller brun bunnfarge.

- Avstandsskilt for servicemål skal vise servicesymboler, med eller uten navn.
- Målene plasseres slik at fjerneste mål vises øverst.
- Vegnummer skal ikke angis på avstandsskilt for servicemål og virksomheter.

MERKNAD Servicesymboler og vegvisningssymbolene 790 skal ikke angis på ordinære (gule eller blå) avstandsskilt.

Farge og visningselementer

Skilt 725.1 "Avstandsskilt uten kryssnummer" består av én skiltenehet avgrenset av standard bord. Skiltet benyttes på alle vegstreknings som ikke har innført kryssnummer.

Skilt 725.2 "Avstandsskilt med kryssnummer" består av to skiltenheter avgrenset av standard bord. Skiltet benyttes på alle vegstreknings som har innført kryssnummer, se [krav 8.1.1—9](#).

Krav 8.5.2—15 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstandsskilt 725.1 for geografiske mål skal ha følgende farge:

- på motorveg - blå bunn, hvit bord og skrift
- på andre veger - gul bunn, svart bord og skrift

Skiltet skal ikke ha felt med annen farge.

Krav 8.5.2—16 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstandsskilt 725.1 for service- og virksomhetsmål skal ha hvit bunn med svart bord og tekst dersom det bare inneholder hvite mål, og brun bunn med hvit bord og tekst dersom det bare inneholder brune mål. Inneholder skiltet både brune og hvite mål, skal bunnfargen være hvit og brune mål settes på brunt felt.

Krav 8.5.2—16_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Plasseres flere avstandsskilt med forskjellig farge på samme sted, skal de ha samme bredde og følgende rekkefølge ovenfra og ned:

- Gul - Hvit - Brun

Krav 8.5.2—17 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstandsskilt 725.2 skal ha følgende farge:

- på motorveg - blå bunn, hvit bord og skrift
- på andre veger - gul bunn, svart bord og skrift

Skiltet skal ikke ha felt med annen farge.

Krav 8.5.2—18 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 725.1 for geografiske mål og skilt 725.2 skal vegnummer eller ringvegsymbol plasseres øverst og sentrisk på skiltet. Dersom to eller flere vegnummer angis, skal disse stå ved siden av hverandre, og hele vegnummergruppen sentreres. Ved ulike vegnummertyper skal rekkefølgen fra venstre være:

- Europaveg – riksveg – fylkesveg – stiplet rute

Innen samme vegnummertype ordnes rekkefølgen etter stigende vegnummer.

Krav 8.5.2—19 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 725 skal vegvisningssymboler stå til venstre for stedsnavnet på samme linje som dette. Følgende vegvisningssymboler tillates benyttet på geografiske skilt 725.1 og 725.2:

- symbol 771 Lufthavn/flyplass (for lufthavner med rutetrafikk)
- symbol 775 Bilferje

Krav 8.5.2—20 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På avstandsskilt 725.1 for servicemål skal servicesymbol plasseres øverst og sentrisk på skiltet dersom det er samme servicetilbud for alle stedsnavn på skiltet. Ved flere symboler plasseres symbolgruppen sentrisk. Når servicesymbolet må stå sammen med stedsnavnet (ulike tilbud for ulike steder), skal det stå til venstre for navnet.

Krav 8.5.2—21 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 725 skal stedsnavn og symboler foran stedsnavn venstremarges, avstandstall skal høyremarges.

Krav 8.5.2—22 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Nederste skiltenhet på skilt 725.2 skal angi kryssnummer og avstanden til start avkjøringsfelt. Avstanden angis i km uten benevning, og i hele km hvis avstanden er over to km. Ved kortere avstand angis denne i km med én desimal.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på avstandsskilt bestemmes av den plass tekst, vegnummer og eventuelle symboler krever.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstanden skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Krav 8.5.2—23 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstandsangivelser på skilt 725 skal ha full teksthøyde ($7/7 H$). Avstanden mellom stedsnavn og avstandstall på samme linje skal være lik H for den linje som har størst lengde.

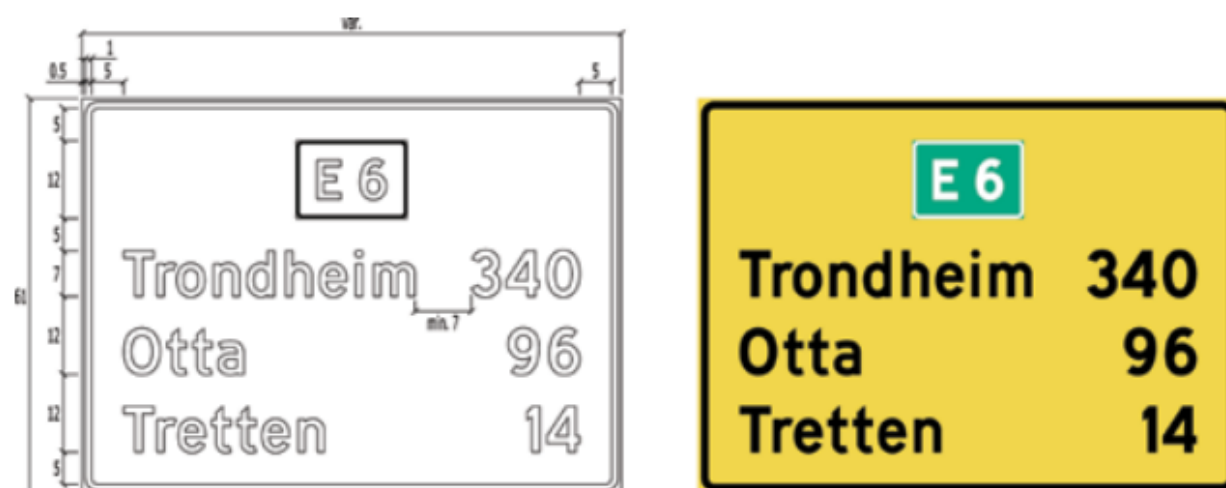
Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i [kapittel 8.2.3](#).

Krav 8.5.2—24 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 725.1 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.5.2—2](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H

Figur 8.5.2—2 — Eksempel på utforming av skilt 725.1

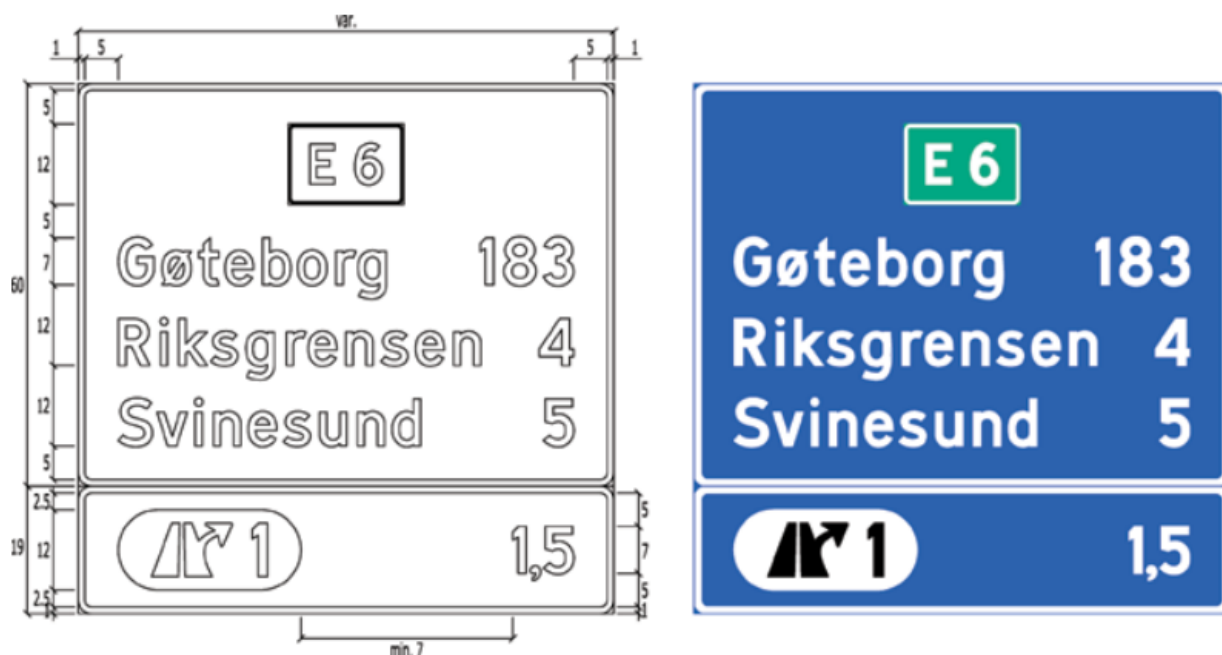
Krav 8.5.2—25 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

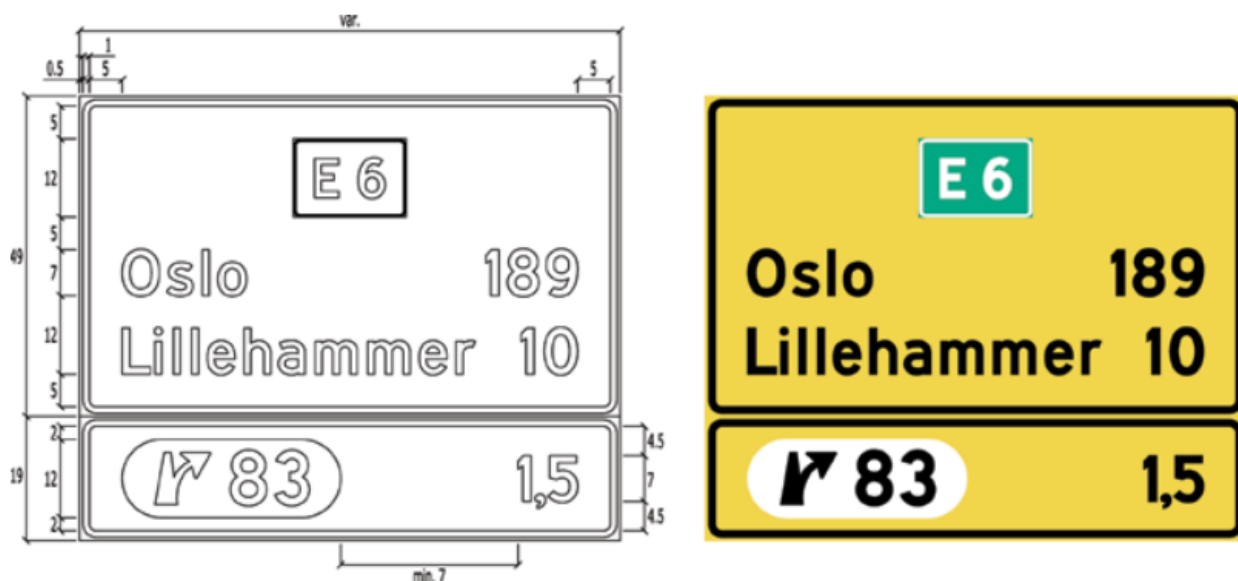
På skilt 725.2 skal nederste skiltenhet ha samme teksthøyde, bordutforming og bredde som øverste skiltenhet, og høyde $19/7 H$. Kryssnummeret utformes etter skilmønster og skal ha høyde $12/7 H$.

MERKNAD Kryssnummersymbolet har ulik utforming for ulike vegtyper, se [krav 8.5.1.7—1](#), [krav 8.5.1.7—2](#) og [krav 8.5.1.7—3](#)

På skilt 725.2 skal avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord være som vist i [figur 8.5.2—3](#).

Eksempel på skilt 725.2 på motorveg.

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H

Figur 8.5.2—3 — Eksempel på skilt 725.2 på motorveg (øverst) og tofelts (motortrafikk)veg (nederst). På flerfeltsveg med midtdeler brukes kryssnummersymbol 723.72. I planfrie kryss uten midtdeler, benyttes symbol 723.73

8.5.3 727 Stedsnavnskilt

Figur 8.5.3—1 — 727 Stedsnavnskilt

Stedsnavnskilt anvendes for å vise at en er kommet frem til angitt sted, administrativ grense eller et navngitt objekt. Skiltet finnes i fire varianter:

- 727.1 Vanlig stedsnavnskilt
- 727.2 Stedsnavnskilt med symbol
- 727.3 Administrativ grense
- 727.4 Tunnelnavnskilt

Krav 8.5.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.1 "Vanlig stedsnavnskilt" skal settes opp for alle steder som det er vist til med geografiske vegvisningsskilt. Når det benyttes lokale visningsmål innenfor en by eller et større tettsted skal behovet for skiltet vurderes nærmere.

Veiledning til kravet

Når en benytter et geografisk visningsmål vil trafikantene ha behov for en bekreftelse når de er kommet frem til målet. I byer og større tettsteder kan det av ulike årsaker være vanskelig å finne plass til stedsnavnskilt for alle lokalmål som benyttes i vegvisningen.

Skilt 727.1 kan også settes opp for viktige landemerker som større bruer o.l., og for andre steder som har betydning for trafikantenes orientering og som er angitt på de vanligste vegkart, for eksempel større elver.

Krav 8.5.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 727 benyttes til å vise stedsnavn, administrativ grense eller andre geografiske navn angitt på vegkart skal skrivemåten følge bestemmelser i [stadnamnlova](#) samt forekomst og skrivemåte i stadnamnregisteret til Kartverket (jf. [Krav 8.1.1—1](#)). Lange navn kan deles på to linjer. For flerspråklige steder skal hver navneform stå på egen linje.

Krav 8.5.3—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Når skilt 727 benyttes til å vise navn på bru eller tunnel skal dette være i tråd med bestemmelsene i [stadnamnlova](#) samt forekomst og skrivemåte i stadnamnregisteret til Kartverket. Lange navn kan deles på to linjer.

Veiledning til kravet

For nye bruer og tunneler fastsettes navn og skrivemåte som en del av planleggingsprosessen i tråd med bestemmelser i stadnamnlova §7. Navn på tunneler og bruer skal vanligvis være i ett ord og i bestemt form, for eksempel "Fjelltunnelen" eller "Langbrua".

Plassering**Krav 8.5.3—4 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727 skal ikke plasseres sammen med andre trafikkskilt. Unntatt er skiltene 727.1 og 727.2 som kan kombineres med serviceskilt 600.S, se [kapittel 7](#).

Krav 8.5.3—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved by eller tettsted skal skilt 727.1 plasseres ved begynnelsen av bebyggelsen i samråd med kommunen.

MERKNAD Skiltet skal ikke plasseres sammen med skilt 362 "Fartsgrenseskilt" eller annet skilt som angir fartsgrense.

MERKNAD I mindre viktige vegkryss hvor alle vegvisere er utformet som vegviser-fløyer, se [kapittel 8.4.2](#), kan skilt 727.1 plasseres øverst på vegviserstolpen som toppskilt.

Krav 8.5.3—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Benyttes 727-skiltet for å angi bru- eller elvenavn, skal skiltet plasseres før utkjøring på brua.

Krav 8.5.3—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.2 skal plasseres:

- for ferjeleier, like før eventuell vegutvidelse eller andre endringer i vegutformingen før ferjeleiet
- for flyplasser, ved overgangen fra offentlig til privat veg eller der området rundt vegen klart begynner å få preg av terminalområde

Krav 8.5.3—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

727.3R skal plasseres minst 5 m fra riksgrensen.

Veiledning til kravet

Skiltet anbefales plassert så nær 10 m fra riksgrensen som mulig innenfor handlingsrommet lokale forhold gir.

EKSEMPEL Dersom grensen krysser under en bru, vil skiltet kunne plasseres etter bruens selv om det kan være vesentlig lenger enn 10 m, da det vil være > 5m, og som følge av lokale begrensninger.

Krav 8.5.3—8_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved riksgrense skal fylkes- og kommunegrenseskilt plasseres minst 50 m etter grensemerkingen, eller riksgrenseskiltet.

Krav 8.5.3—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved riksgrense og fylkesgrense skal fylkesgrenseskilt (727.3F) og kommunegrenseskilt (727.3K) plasseres sammen, med fylkesgrenseskiltet øverst. Ved fylkesgrense hvor det er oppsatt grensestein, må skiltene settes opp på motsatt side av vegen i forhold til grensesteinen (tosidig skilt), eller minst 50 m etter grensesteinen.

Krav 8.5.3—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved kommunegrense skal skilt 727.3K settes opp så nær grensen som mulig, men sikt- og terrengforhold eller estetiske hensyn kan tilsi at skiltet må plasseres etter grensen.

MERKNAD Der kommunegrensen passerer i tunnel må plassering vurderes spesielt. I korte tunneler bør skiltet plasseres etter tunnelen. I lengre tunneler (>1 km) kan skiltet plasseres i tunnelen, f.eks. i tunneltak eller ved en havarilomme.

Krav 8.5.3—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.4 skal plasseres 0-300 m foran tunnelåpningen avhengig av forholdene på stedet. Skiltet kan plasseres over tunnelåpningen.

MERKNAD Skilt 727.4 skal ikke kombineres med andre skilt, se [krav 8.5.3—4](#).

Veiledning til kravet

Hvis det er behov for ytterligere forvarsling av tunnelen, kan fareskilt 122 "Tunnel" settes opp i nødvendig avstand foran skilt 727.4.

Innhold og utforming**Krav 8.5.3—12 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727 består av én skiltenhet avgrenset av standard bord. Alle stedsnavnskilt skal ha blå bunn, hvit bord og hvit tekst.

Krav 8.5.3—13 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.1 skal vise begge navneformer for steder med tospråklig navn, og kan vise alle navneformer for steder med tre eller firespråklig navn, se [krav 8.1.1—1](#). Lange stedsnavn kan deles på to linjer. For flerspråklige skilt skal hver navneform stå på egen linje og alle navneformene stå på samme skiltenhet.

Krav 8.5.3—14 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 727.2 skal vegvisningssymbolet stå til venstre for teksten. Skiltet utformes for øvrig som skilt 727.1. Lange stedsnavn kan deles på to linjer, vegvisningssymbolet skal da sentreres mellom linjene.

Krav 8.5.3—15 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.3R skal gjengi riksvåpenet og har fast utforming. Riksvåpenet skal utformes i overensstemmelse med det offisielt fastsatte riksvåpen og ha sine riktige farger.

Krav 8.5.3—16 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På grenseoverganger fra og med fv. 218 og nordover skal navneform på bokmål, nynorsk, samisk og/eller kvensk brukes på skilt 727.3R, på øvrige grenseoverganger skal navneform på bokmål og nynorsk brukes. Navneformer på samisk og kvensk skal brukes som følger:

- Grenseoverganger i Troms og Finnmark fylke skiltes på kvensk (Norja) og nordsamisk (Norga)
- Grenseovergangen E10 skiltes på nordsamisk (Norga)
- Grenseovergangen rv. 77 skiltes på lulesamisk (Vuodna)
- Grenseoverganger fra og med E12 og til og med fv. 218 skiltes på sørsamisk (Nöörje)

Krav 8.5.3—17 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Rekkefølgen på navn som brukes på riksgrenseskilt skal følge bestemmelsene i [Forskrift om stadnamn](#) § 7 tredje ledd, se eksempler i [figur 8.5.3—2](#).

Figur 8.5.3—2 — Noen eksempler på skilt 727.3R

Krav 8.5.3—18 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.3F og 727.3K for fylkes- eller kommunegrense skal ha tekst "..... fylke" eller "..... kommune". For fylker og kommuner med to- eller trespråklig navn skal alle navneformene gjengis sammen med de administrative betegnelseene på de enkelte språk.

Krav 8.5.3—19 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 727.3F og 727.3K skal fylkes- eller kommunevåpen stå til venstre for teksten. Fylkes- og kommunevåpen gjengis i samsvar med vanlig bruk av våpenet. Sølv og gull kan erstattes av hvitt og gult. Våpenet kan plasseres på et rektangulært, hvitt felt dersom våpenets bunnfarge gir dårlig kontrast eller harmonerer dårlig med skiltets blå bunnfarge. Ved behov er Riksarkivet rådgivende instans.

Krav 8.5.3—20 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.4 skal vise tunnelsymbol over navnet. For tunneler med lengde 500 m eller mer skal tunnellengden angis under navnet med tekst "Lengde ... m" eller "Lengde ... km". For tunneler opp til én km lengde angis avstandene i meter, avrundet til nærmeste 10 m. For tunneler med større lengde angis avstandene i km med én desimal.

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen på stedsnavnsskilt bestemmes av den plass tekst og eventuelle symboler krever.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Borden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

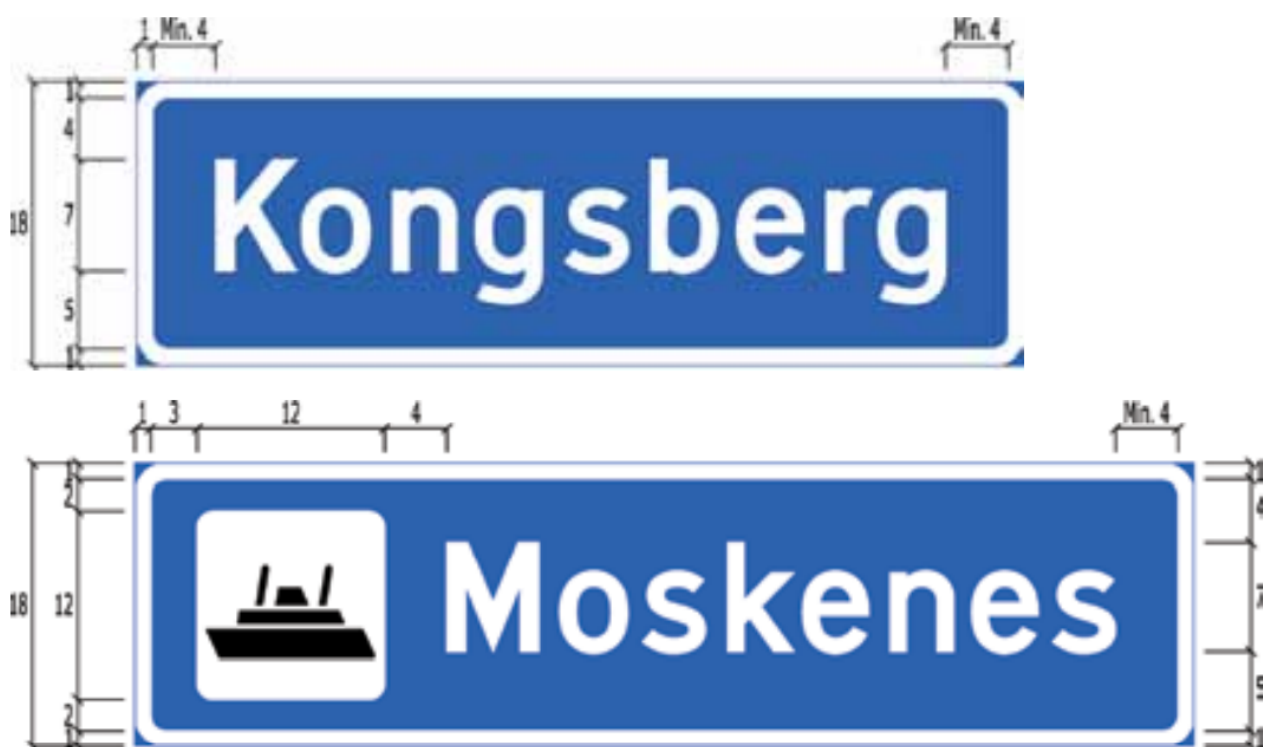
Linjeavstanden på flerlinjers skilt skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Bredden bestemmes av den plass tekst og symboler krever, se [krav 8.2.5—1](#).

Krav 8.5.3—21 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 727.1 og 727.2 skal stedsnavnets plassering på skiltflaten og skiltets dimensjoner være som vist i [figur 8.5.3—3](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.5.3—3 — Utforming av skilt 727.1 og 727.2

Krav 8.5.3—22 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 727.2 som viser et vegvisningssymbol i tillegg til stedsnavnet, skal symbolet stå til venstre for stedsnavnet, og ha høyde $12/7 H$.

Skilt 727.3R Riksgrenseskilt skal utformes som vist i [figur 8.5.3—4](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.5.3—4 — Utforming av skilt 727.3R

Skiltet har tre skiltemønster som benyttes med følgende teksthøyder:

- størrelse MS med teksthøyde $H = 175 \text{ mm}$
- størrelse SS med teksthøyde $H = 280 \text{ mm}$

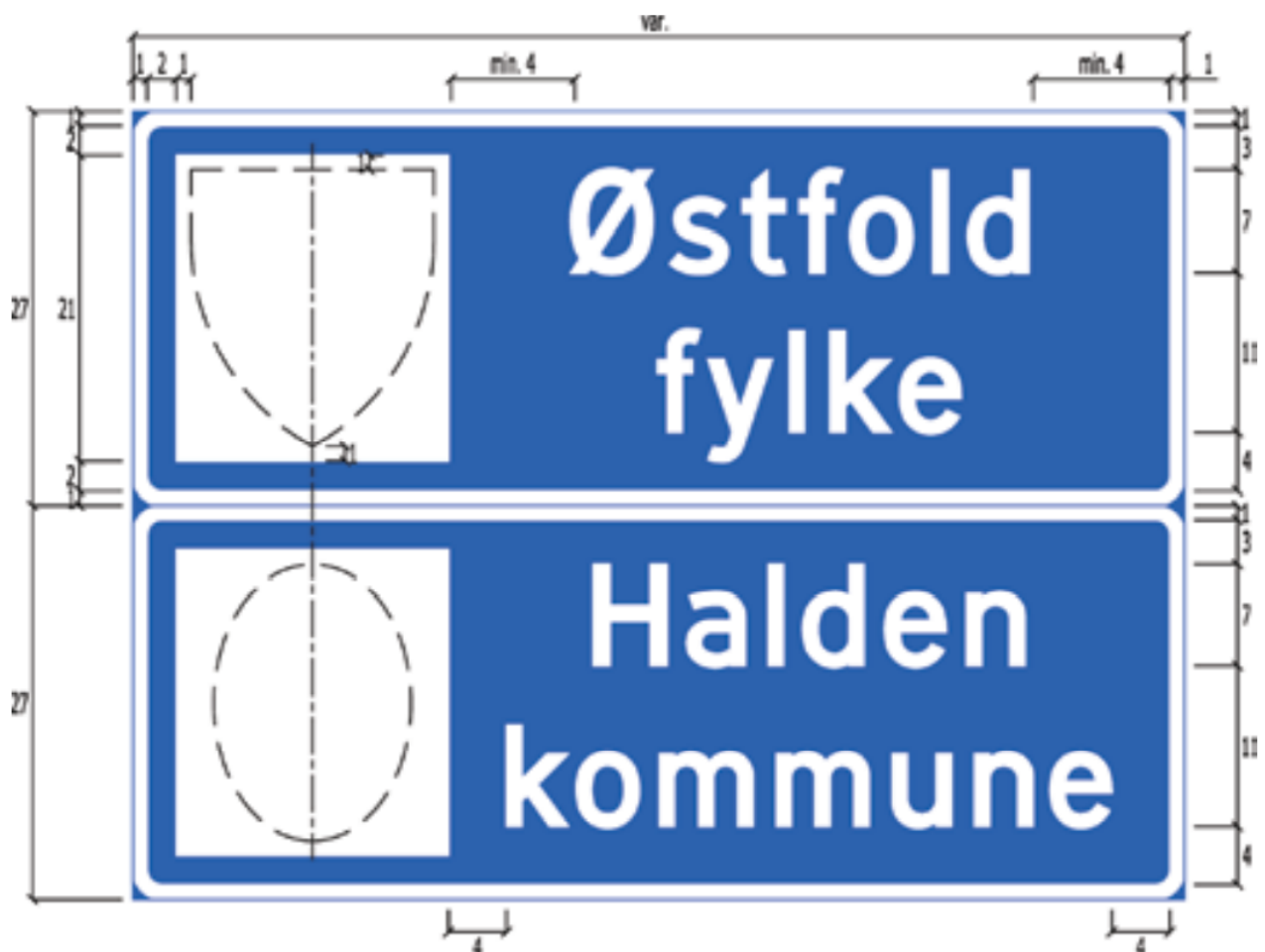
Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.3F og 727.3K Fylkes- og kommunegrenseskilt skal ha to linjer med teksten "fylke" resp. "kommune" på andre linje, og fylkesvåpen resp. kommunevåpen plassert til venstre for tekstlinjene. Fylkes- og kommunevåpen gjengis i samsvar med vanlig bruk av våpenet.

MERKNAD Navn på fylker og kommuner regnes som sammensatte på skilt 727.3, noe som medfører linjevastand 11/7, se [krav 8.2.4—2](#).

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 727.3F og 727.3K skal navn og fylkes- og kommunevåpenets plassering på skiltflaten og skiltets dimensjoner være som vist i [figur 8.5.3—5](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H

Figur 8.5.3—5 — Utforming av skiltene 727.3F og 727.3K

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.3F og 727.3K som plasseres sammen skal ha samme bredde.

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.4 skal vise tunnelsymbol, plassert sentrisk øverst på skiltet. Symbolet skal være hvitt og uten bord, men utformes ellers etter samme skilmønster som symbolet på fareskilt 122. Tunnelsymbolet skal ha høyde $12/7 H$.

Krav 8.5.3—28 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 727.4 skal vise tunnelnavn og lengde under symbolet. Lange navn kan deles på to linjer. Tekstlinjene sentreres om skiltets vertikale akse. Linjeavstanden mellom tunnelnavn og lengdeangivelse skal være $14/7 H$. Andre avstander mellom skiltelementene skal være som vist i [figur 8.5.3—6](#).

MERKNAD Linjeavstanden for delt tunnelnavn er $11/7 H$, se [krav 8.2.4—2](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.5.3—6 — Utforming av skilt 727.4

8.5.4 729 Gate-/vegnavnskilt

Figur 8.5.4—1 — 729 Gate-/ vegnavnskilt

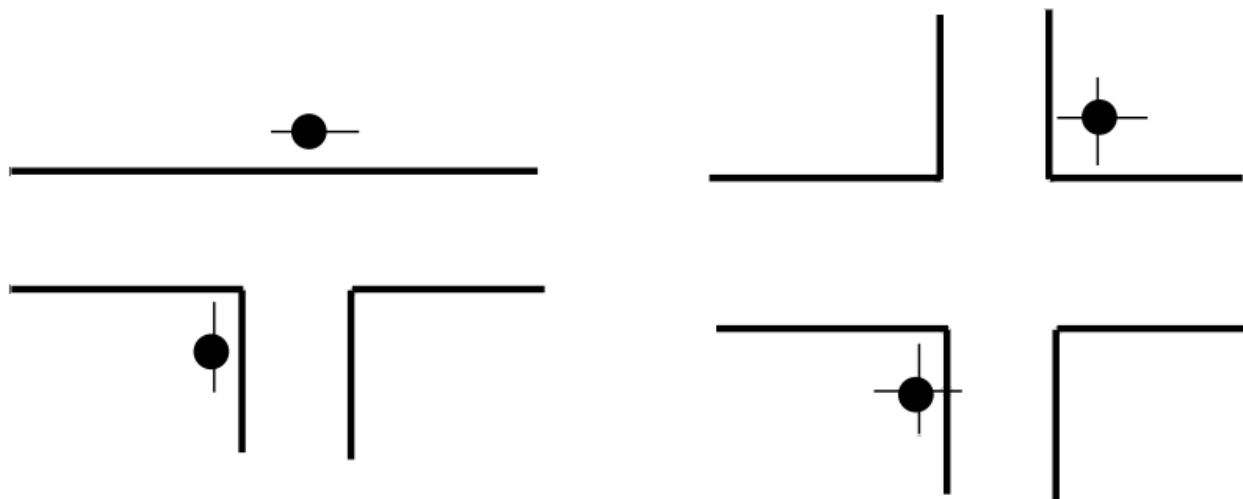
Gatenavnskiltingen har som mål å gi lokal vegvisning til alle trafikanter. Mens vegvisningsskiltene leder trafikantene frem til et geografisk område, er det gatenavnskiltingens mål å vise trafikantene videre fram til den endelige adressen. Alle offentlige veger skal ha adressevisning i følge [Forskrift om eiendomsregistrering \(matrikkelforskriften\)](#), se [krav 8.1.1—7](#).

MERKNAD Kvartalsskilt og husnummerskilt (enkeltvis eller som en nummerserie) er ikke omfattet av skiltnormalens bestemmelser.

Krav 8.5.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Gate-/vegnavnskilt skal settes opp for alle vegarmer i kryss. Frittstående skilt plasseres som vist i [figur 8.5.4—2](#) og så nær kjørebanelen som mulig. Den nøyaktige plassering og eventuelle forenklinger av skiltingen må vurderes ut fra forholdene på stedet.

Figur 8.5.4—2 — Anbefalt plassering av skilt 729 "Gate-/vegnavnskilt"

Veiledning til kravet

Veg- og gatenavnskilt har en meget viktig funksjon og må derfor planlegges og oppsettes nøyaktig. Spesielt må det tas hensyn til at trafikantene har kort tid til å oppfatte skiltene, og at skiltene ofte ikke kan plasseres på det mest ideelle sted. Ved oppsetting av gatenavnskilt må det tas hensyn til de øvrige trafikkskilt, slik at ikke trafikantenes oppmerksomhet blir ledet bort fra disse.

Krav 8.5.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltene skal plasseres slik at de er lett synlige og leselige. Sikten til skiltene må ikke hindres av andre trafikkskilt, løv og busker, reklameanordninger e.l.

MERKNAD Skiltene bør være frittstående hvor dette er mulig, men kan også plasseres på enkelte trafikkregulerende skilt eller på bygninger i byområder med kvartalstruktur. Se forøvrig bestemmelser om plassering av skilt i [kapittel 1.3.3](#)

Skilt 729 kan i vegkryss plasseres på samme stolpe som trafikkregulerende skilt.

Krav 8.5.4—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom skilt 729 plasseres på samme stolpe som andre skilt, skal det stå vinkelrett på dette skiltet og henvende seg til andre trafikanter. Myndigheten for det trafikkregulerende skiltet skal godkjenne slik plassering av skilt 729.

Krav 8.5.4—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom skilt 729 plasseres på husvegg, skal det stå så nær krysset som mulig.

Krav 8.5.4—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 729 som plasseres på husvegg eller kan være til hinder eller fare for gående og syklende skal plasseres minst 2,25 m over bakken. Forøvrig plasseres skiltet mellom 1,80 og 2 m over bakken.

Innhold og utforming

Krav 8.5.4—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 729 skal ha teksthøyde 70 eller 105 mm. Den største teksthøyden bør benyttes hvis skiltet skal leses av trafikk på veger med høyere fartsgrense enn 50 km/t, eller skiltet må leses på en større avstand enn 30 m (trafikanter på veg inn i krysset skal lese gatenavnskilt på bortsiden av krysset).

Krav 8.5.4—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 729 skal ha hvit bunnfarge og svart tekst og bord. Tekst utformes med trafikkalfabetet, se [kapittel 1.4.2](#)

MERKNAD I eldre byområder med tradisjon for annen utforming av gatenavnskilt, hvor det av antikvariske årsaker er ønskelig med en annen utforming, eller i sentrumsområder kan alternativ utforming av skilt 729 benyttes såfremt det gjøres på en enhetlig måte for hele området.

Krav 8.5.4—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilthøyden skal være 15/7 H. Skiltstørrelser for teksthøydene 70 og 105 mm skal være som gitt i [tabell 8.5.4—1](#).

Tabell 8.5.4—1 — Skiltstørrelser for teksthøydene 70 og 105 mm

Teksthøyde	70 mm	105 mm
Skilthøyde	150 mm	225 mm
Skiltlengde	500 mm (8)	700 mm (7)
	700 mm (12)	900 mm (10)
	900 mm (16)	1150 mm (13)
	1100 mm (20)	1400 mm (17)
		1650 mm (20)
Bordbredde	10 mm	15 mm
Tall i parentes angir antall bokstaver		

Krav 8.5.4—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ingen skilt skal være kortere enn angitt i [tabell 8.5.4—1](#). Blir teksten lengre enn 20 bokstaver vurderes følgende alternativ listet i anbefalt rekkefølge:

- Forkorte siste ledd i navnet, se merknad
- Dele navnet på to linjer
- Spesialdimensjonere skiltet

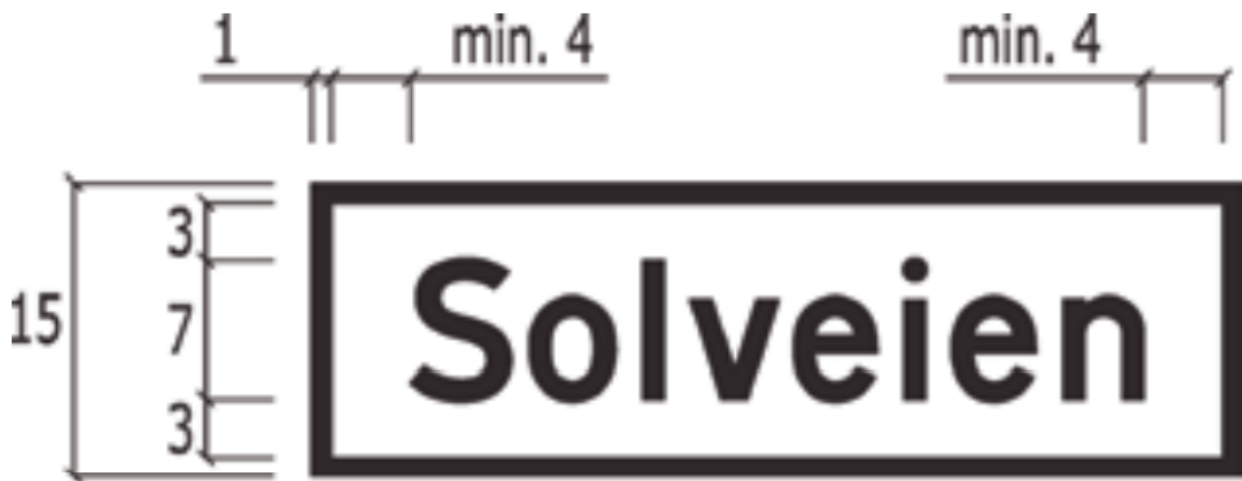
MERKNAD Følgende forkortelser bør anvendes for lange navn:

- Gate, gaten, gata: g.
- Veg, vei, vegen, veien: v.
- Terrasse: terr.
- Plass: pl.

Krav 8.5.4—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Borden skal ligge helt inntil kanten på skilt 729, og skal ikke ha avrundede hjørner – se [figur 8.5.4—3](#). Bordbredden skal være $1/7 H$. Avstanden mellom tekstlinjen og nederste bord skal være $3/7 H$.

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.5.4—3 — Utforming av skilt 729 "Gate-/vegnavnskilt"

8.6 Skilt for spesielle grupper eller situasjoner

8.6.1 731 Samleskilt for vegvisning

Figur 8.6.1—1 — 731 Samleskilt

Skiltet kan benyttes for å vise steder eller virksomheter som kan nås via et felles vegvalg i etterfølgende vegkryss eller avkjøring. Skiltet består av en "boble" og et samlenavn, der visningsmål i boblen kan nås ved å følge visning til det mål som er angitt under boblen (samlenavnet).

Krav 8.6.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 731 samleskilt for vegvisning kan bare anvendes når:

- det er behov for å forvarsle flere visningsmål enn det som kan vises på vegvisere i krysset
- det ikke er mulig å sette opp oppfølgende vegvisning til alle visningsmål i samtlige kryss fram til målet
- den samlede visningen i området kan forenkles ved hjelp av dette skiltet
- det er behov for forvarsling av service- og virksomhetsskilting på motorveg, jf. [Kapittel 7](#)

EKSEMPEL Eksempler på anvendelsesområder er:

- Spesiell severdighet (oppfølgende visning til severdigheten starter når målet under boblen er nådd)
- Utenlandsferjer (i boblen navn på steder ferjene går til, under boblen navn på by ferja går fra eller ferjeterminal)
- Arrangementssteder (hoppbakke og skistadion "Granåsen" nås ved å følge visning til "Byåsen")
- Mange servicetilbud og virksomheter på et sted (alle tilbud på "Høgjellet" nås ved å følge visning til "Høgjellet")

Krav 8.6.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

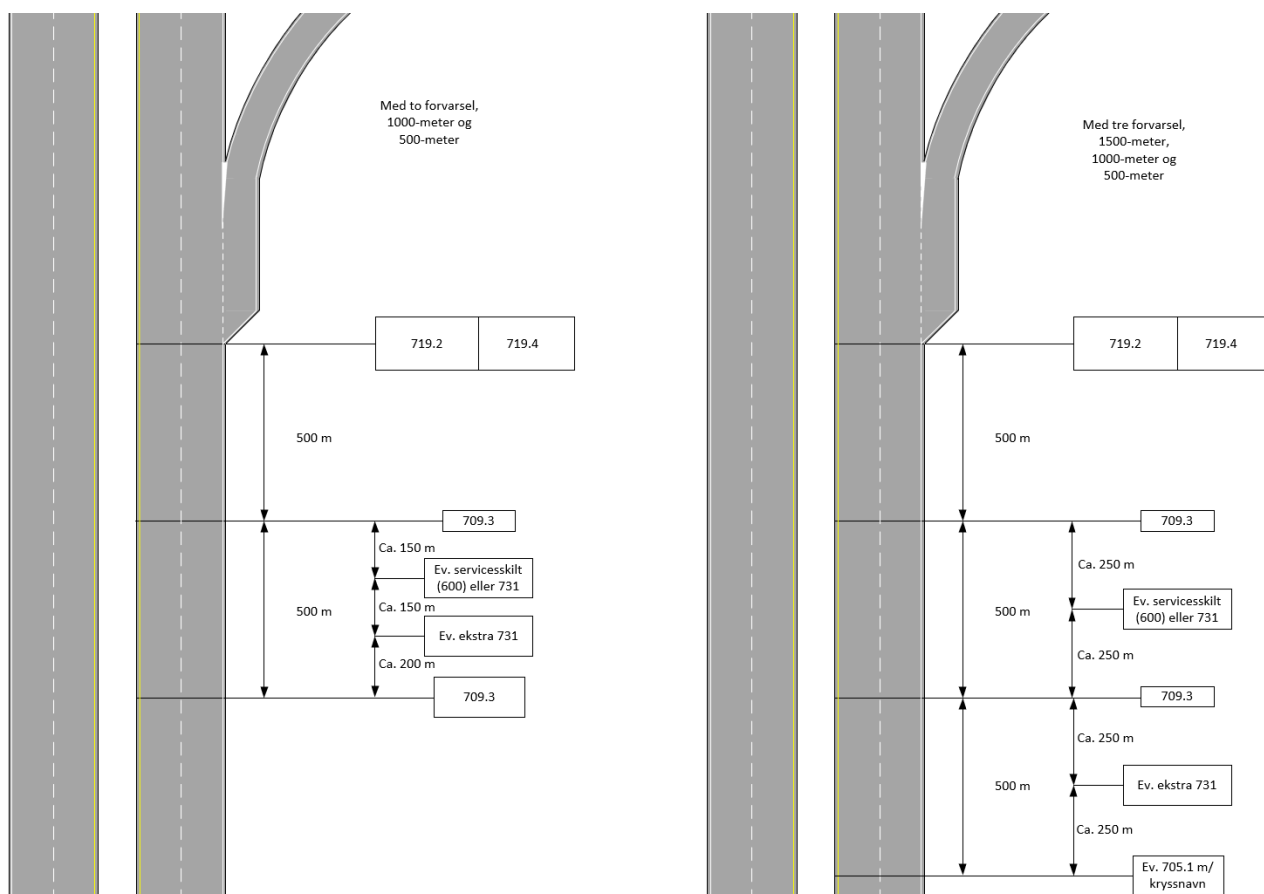
Samleskiltet skal følges opp med visning på lokalvegnettet, enten bare med samlenavnet eller med visning til alle mål i boblen.

Plassering

Krav 8.6.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet skal plasseres 100–200 m før vegvisningsskiltet som viser samlenavnet. På motorveg skal skiltet plasseres mellom 500 m-tavlen og 1000 m-tavlen, eller 1000 m-tavlen og 1500 m-tavlen, som vist i [figur 8.6.1—2](#)

Figur 8.6.1—2 — Plassering av skilt 731 på motorveg

Innhold og utforming

Krav 8.6.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Boblen skal ikke inneholde mer enn fire linjer eller fire visningsmål, og ikke mer enn seks symboler. Skilt 731 skal ikke vise avstandsangivelser.

Krav 8.6.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmålene skal stå i avstandsrekkefølge med fjerneste mål øverst. Hvis boblen inneholder ulike typer mål (hvit boble), skal geografiske mål (gult felt) stå øverst.

Krav 8.6.1—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Samlenavnet skal bare være et veg- eller kryssnummer eller et geografisk visningsmål. Der det benyttes brune skilt for virksomhetsskilting, se [krav 8.2.2—1](#), kan dette visningsmålet benyttes som samlenavn dersom dette forenkler videre vegvisning frem til målet.

Krav 8.6.1—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt der alle visningsmålene har like service- eller vegvisningssymboler skal symboler plasseres over navnene på visningsmålene. Hvis visningsmålene har forskjellige symboler skal symbolene plasseres foran hvert enkelt visningsmål.

Krav 8.6.1—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltets bunnfarge skal følge fargen for den videre vegvisning til samlenavnet:

- Blå på motorveg og gul på annen veg dersom samlenavnet er et geografisk mål, vegnummer eller kryssnummer
- Brun dersom samlenavnet er virksomhetsmål som har brun vegvisning

Boblens bunnfarge følger vanligvis den fargen en vegviser til målene inne i boblen ville hatt.

Krav 8.6.1—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Har boblen bare geografiske mål, skal boblens bunnfarge være gul. Samleskiltet skal ikke benyttes for å øke antallet geografiske visningsmål på motorveg.

MERKNAD Blå bunnfarge på boblen er dermed uaktuelt.

Krav 8.6.1—10 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom boblen har service- og virksomhetsmål:

- skal boblen være hvit hvis den bare har "hvite" service- og virksomhetsmål
- skal boblen være brun hvis den bare har "brune" service- og virksomhetsmål
- og disse er blandet med geografiske visningsmål og/eller ulik fargetype (hvit/brun), skal boblen være hvit. Geografiske visningsmål vises på gule felt, og brune service- eller virksomhetsmål på brune felt

Størrelse og dimensjoner

Størrelsen av skilt 731 bestemmes i hvert enkelt tilfelle etter skiltets innhold og nødvendig tekststørrelse.

Krav 8.6.1—11 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 731 skal dimensjoneres etter teksthøyden H for visningselementene i boblen.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Krav 8.6.1—12 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Teksthøyden for samlenavnet skal være én standardhøyde større enn den dimensjonerende teksthøyden H.

Skiltborden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstander skal være som angitt i [krav 8.2.4—2](#).

Krav 8.6.1—13 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Boblen skal ha avrundede hjørner med radius $2/7 H$ og en nedadrettet spiss med dimensjoner som vist i [figur 8.6.1—4](#).

Krav 8.6.1—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Gul boble på gult skilt og hvit boble på gult skilt skal avgrenses av bord. Hvit boble på blått eller brunt skilt og brun boble på blått eller gult skilt skal ikke ha bord, se [figur 8.6.1—3](#).

Boblefarge	Skiltfarge		
	Blå	Gul	Brun
Gul	-	Bord	-
Hvit	Ikke bord	Bord	Ikke bord
Brun	Ikke bord	Ikke bord	-

Figur 8.6.1—3

Krav 8.6.1—15 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

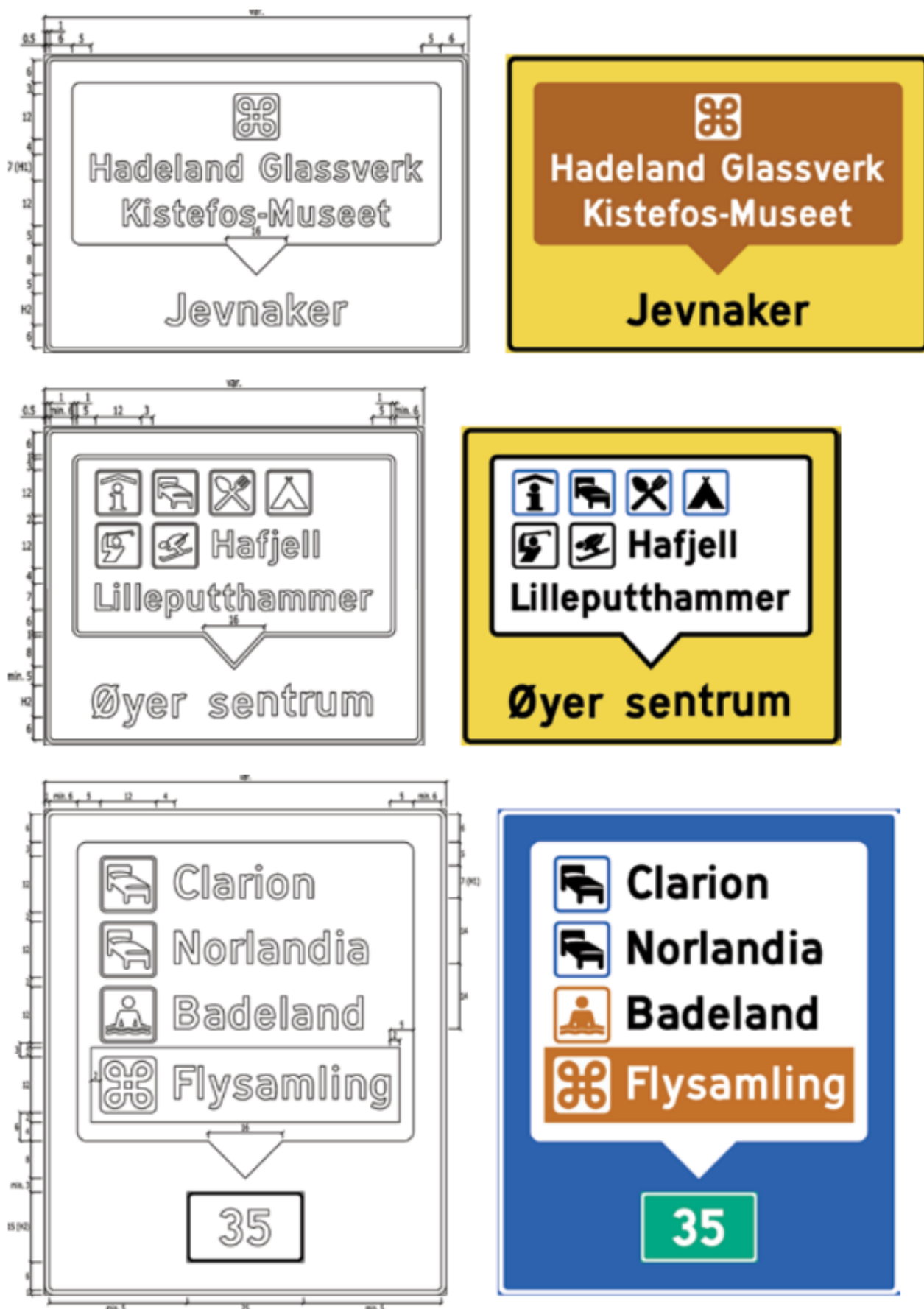
Bord rundt boble skal være svart og ha bredde $1/7 H$.

Visningselementenes utforming og størrelse er gitt i kapitlene [kapittel 8.2.3](#) og [kapittel 8.2.4](#).

Krav 8.6.1—16 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist på eksemplene i [figur 8.6.1—4](#).

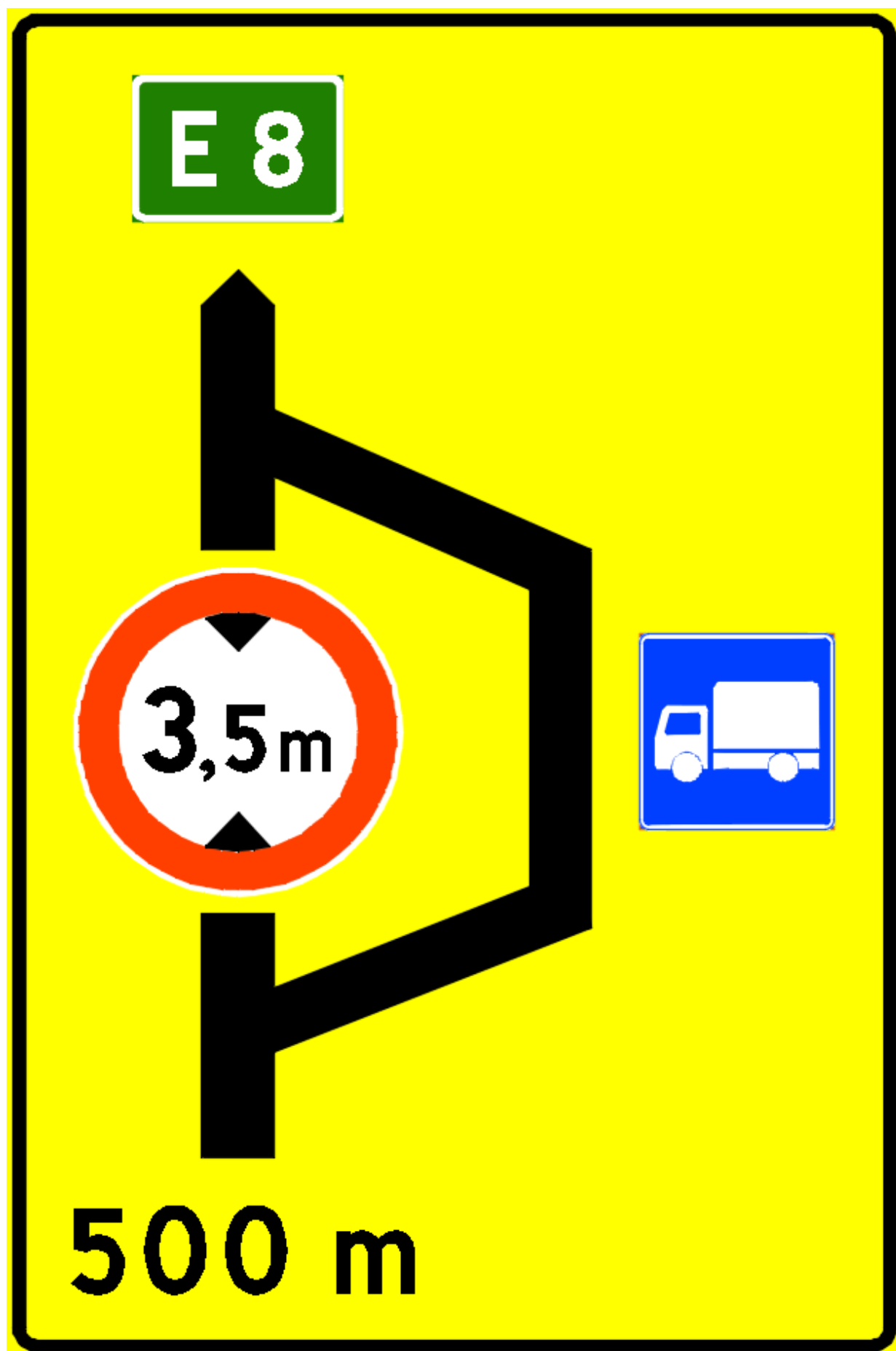

Figur 8.6.1—4 — Eksempler på utforming av skilt 731 (fortsetter)

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.6.1—4 — Eksempler på utforming av skilt 731

8.6.2 741 Omkjøring for bestemte kjøretøygrupper

Figur 8.6.2—1 — 741 Omkjøring for bestemte kjøretøygrupper

Krav 8.6.2—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 741 skal bare anvendes for å forvarse om at vegen lenger fremme er stengt for bestemte kjøretøyer, og at disse må følge skiltet omkjøringsrute. Skiltet skal også vise på hvilken side omkjøringen tar av fra gjennomgående veg.

MERKNAD Skilt 741 kan anvendes ved både permanente og midlertidige reguleringer som bare gjelder bestemte kjøretøyer.

Plassering**Krav 8.6.2—2 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 741 skal plasseres i samme avstand foran omkjøringspunktet som orienteringstavler foran kryss. Dersom det også er oppsatt orienteringstavle, plasseres skilt 741 minst 100 m foran denne, og avstanden til omkjøringspunktet angis på skiltet. I tettbygd område og på andre veger med lavt fartsnivå kan avstanden til etterfølgende orienteringstavle reduseres inntil 50 m.

Innhold og utforming

Skilt 741 består av én skiltenhet avgrenset av standard bord og med et standardisert symbol for omkjøring.

Krav 8.6.2—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 741 skal være gult når det viser permanente omkjøringsruter og oransje når det benyttes for midlertidige omkjøringer. Bord, omkjøringssymbol og tekst skal ha svart farge.

Krav 8.6.2—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet skal ikke inneholde flere opplysninger enn det som er absolutt nødvendig.

- Øverst skal det angis hvilken vegrute eller for hvilket visningsmål omkjøringen gjelder. På nummerert veg skal vegnummer, angis om nødvendig også visningsmål, på unummerert veg angis visningsmål.
- På det brutte partiet skal det angis hva som medfører omkjøringen med et symbol av et forbudsskilt.
- Ved siden av omkjøringsstreken angis symbol 723.41 for å vise at omkjøringen bare gjelder store kjøretøyer. Hvis det er forbud mot transport av farlig gods, benyttes skilt 308 som symbol på den brutte streken og skilt 723.51 ved omkjøringsstreken.
- Avstand til start omkjøring skal angis nederst på skiltet, men kan sløyfes hvis skiltet må plasseres nær starten på omkjøringen.

Teksthøyde H bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Skiltborden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Krav 8.6.2—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Omkjøringssymbolet skal ha utforming som vist i [figur 8.6.2—2](#). Symbolet orienteres slik at det viser på hvilken side omkjøringen tar av fra gjennomgående veg.

Krav 8.6.2—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Forbudsskiltet skal avgrenses av hvit bord med bredde $0,5/7 H$, men ellers ha normal utforming med diameter $26/7 H$, se [figur 8.6.2—2](#).

Krav 8.6.2—7 **SKAL**

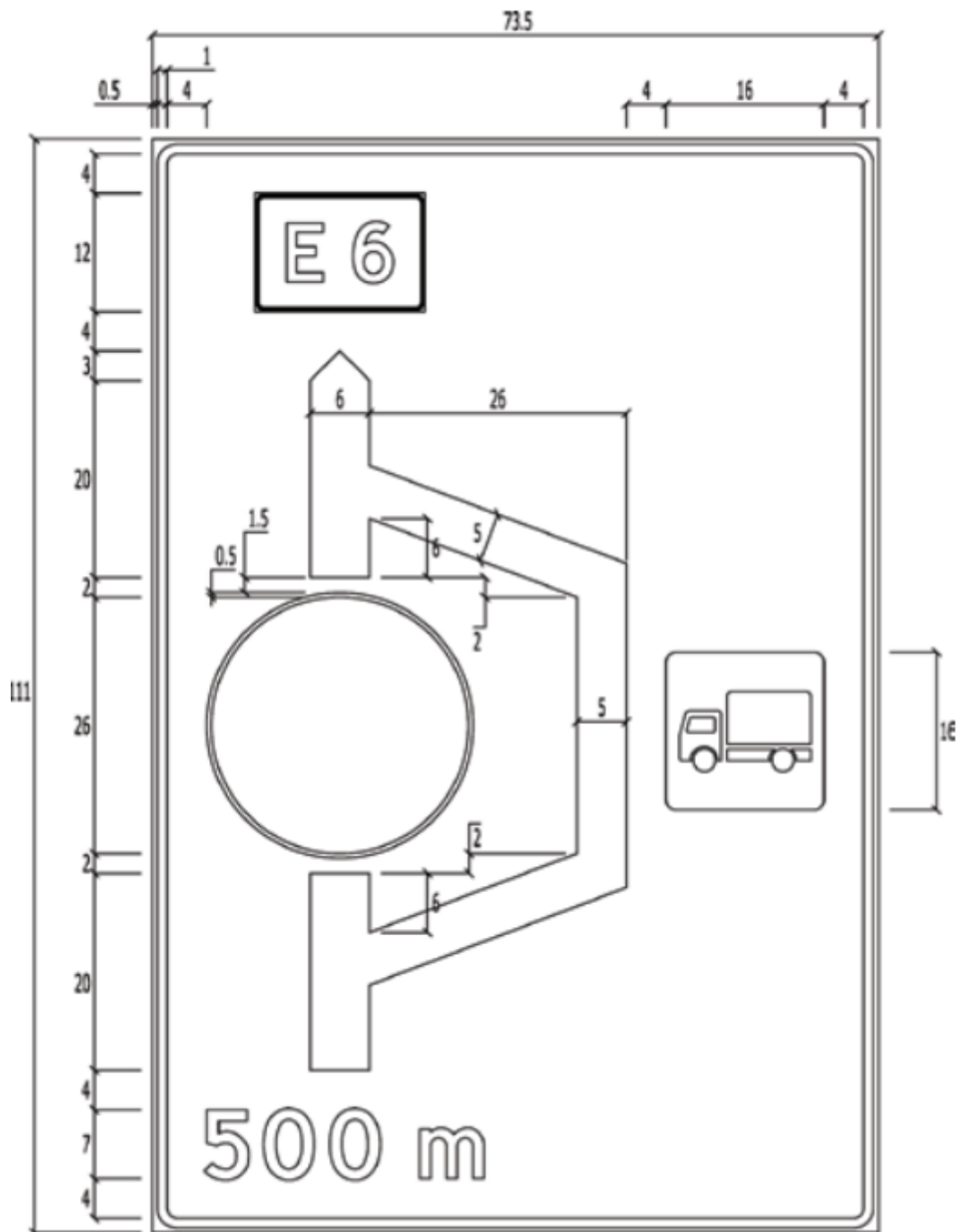
Gjeldende fra 10.12.2024

Vegnummerskilt skal ha sine riktige farger og høyde $12/7 H$. Vegruteskilt 723.41 skal ikke ha bord rundt symbolfeltet som skal ha sidekant lik $16/7 H$.

Krav 8.6.2—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

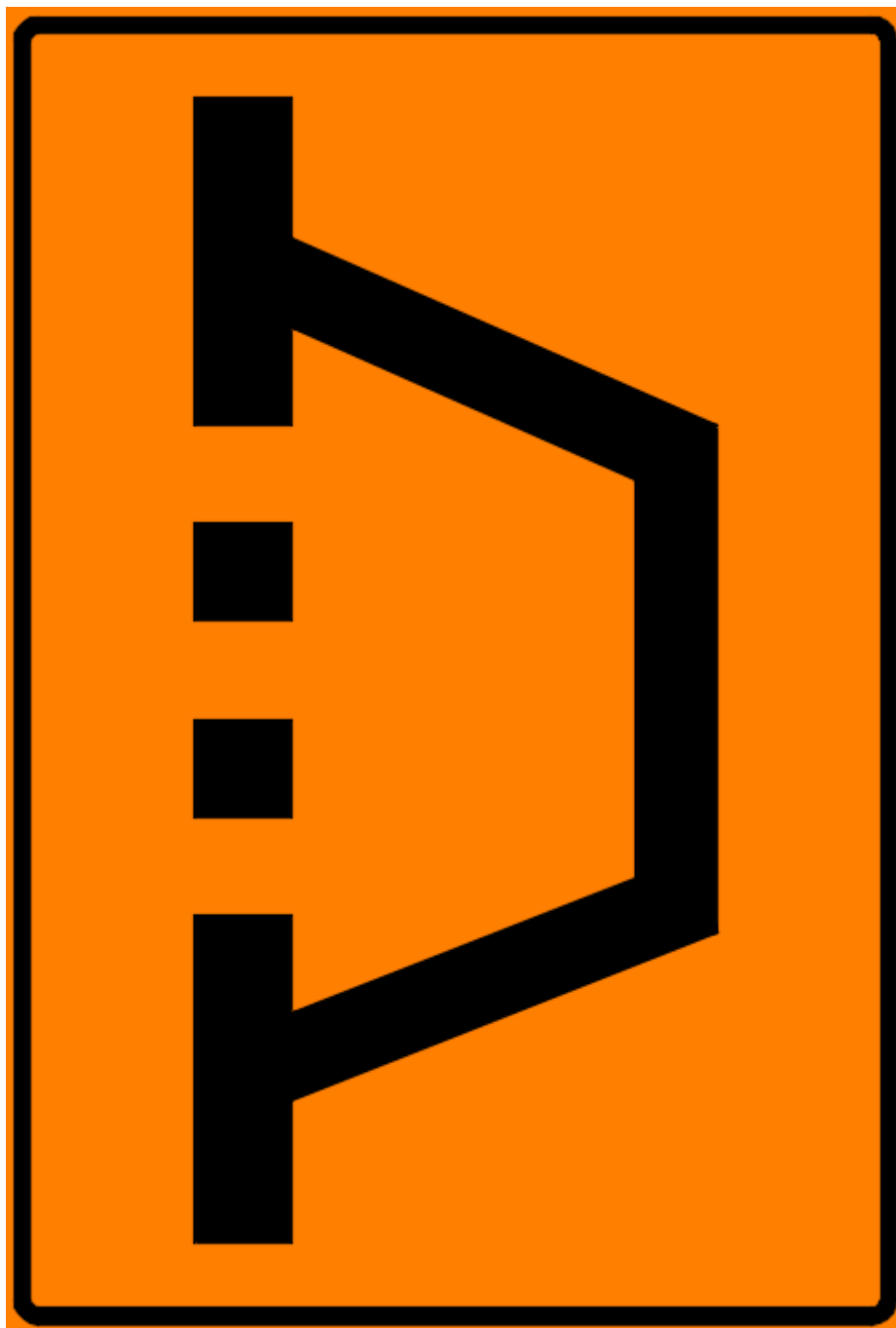
Skilt 741 skal utformes i samsvar med eksempelet i [figur 8.6.2—2](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.6.2—2 — Eksempel på utforming av skilt 741

8.6.3 743 Midlertidig omkjøring

Figur 8.6.3—1 — 743 Midlertidig omkjøring

Krav 8.6.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743 skal bare anvendes for å forvarsle om at vegen lenger fremme er midlertidig stengt for all kjøring, og at gjennomgående trafikk må følge skiltet omkjøringsrute.

MERKNAD Dersom vegen er stengt bare for bestemte kjøretøygrupper, anvendes i stedet skilt 741 "Omkjøring for bestemte kjøretøygrupper"

Skilt 743 har følgende varianter:

- 743.1 Omkjøringstavle uten tekst
- 743.2 Omkjøringstavle med tekst

Krav 8.6.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743.1 "Omkjøringstavle uten tekst" skal bare brukes ved enkle omkjøringer som f.eks. interimsveger og kortere omkjøringsruter der det ikke er behov for vegvisning med vegnummer eller visningsmål.

Krav 8.6.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743.2 "Omkjøringstavle med tekst" skal anvendes ved lengre omkjøringer på europaveger, fylkesveger og andre sterkt trafikkerte eller viktige veger.

Plassering

Krav 8.6.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743 skal plasseres i samme avstand foran omkjøringspunktet som orienteringstavler foran kryss. Dersom det også er oppsatt orienteringstavle, skal skilt 743 plasseres minst 100 m foran denne, og avstanden til omkjøringspunktet angis. I tettbygd område og på andre veger med lavt fartsnivå kan avstanden til etterfølgende orienteringstavle reduseres inntil 50 m.

Innhold og utforming

Krav 8.6.3—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743 skal ha oransje bunnfarge. Bord, omkjøringssymbol og eventuell tekst skal ha sort farge.

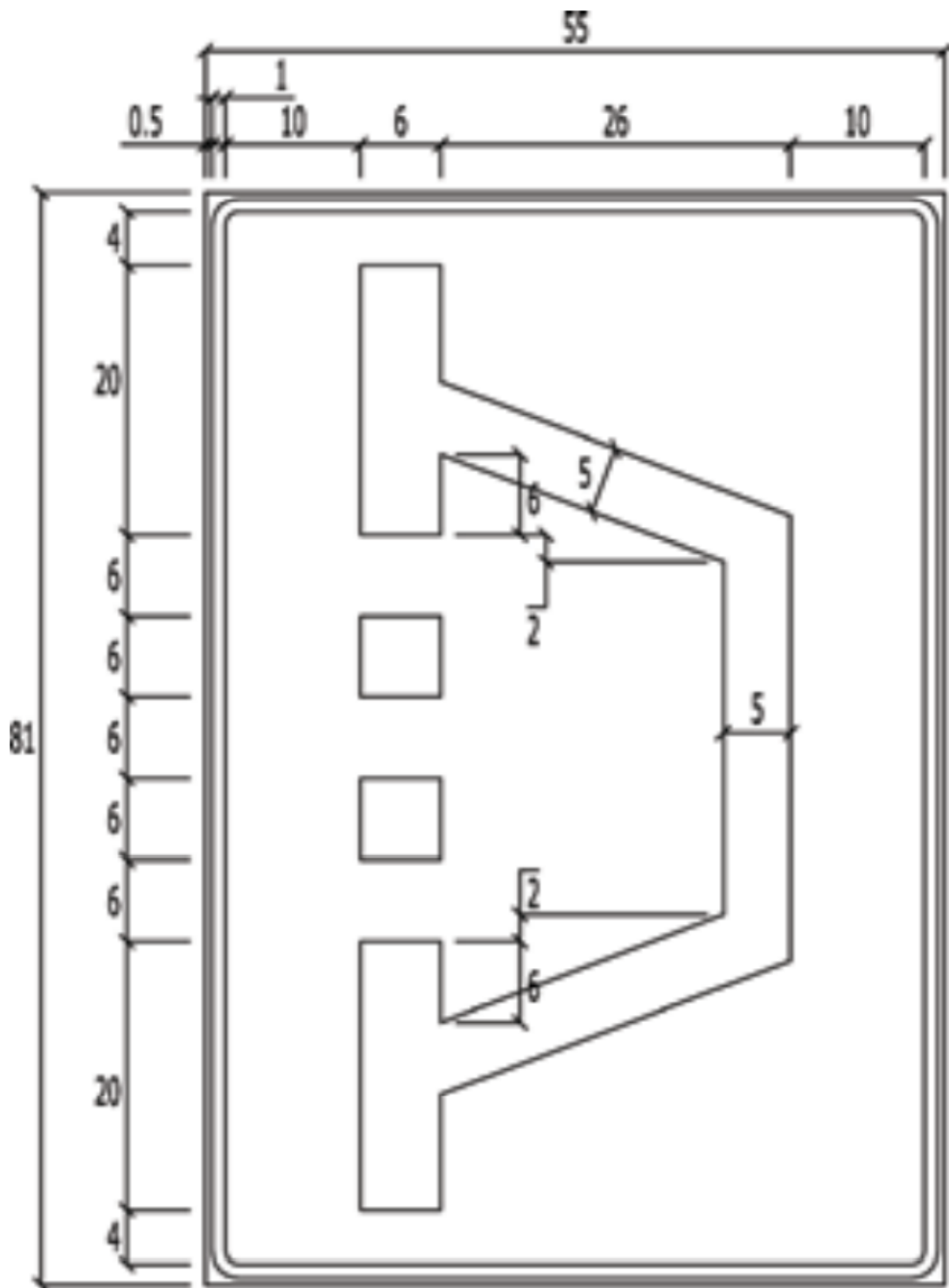
Krav 8.6.3—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743.1 skal ha fast utforming som vist i [figur 8.6.3—2](#) og kan bare ha følgende størrelser:

- MS: 825 x 1215 mm (H = 105 mm)
- SS: 1100 x 1620 mm (H = 140 mm)

Skiltet skal orienteres slik at omkjøringssymbolet viser på hvilken side av vegen omkjøringen tar av. Dersom det er nødvendig å angi avstanden fram til omkjøringspunktet skal underskilt 802 benyttes. Skilt 802 skal da ha samme bredde som hovedskiltet.

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.6.3—2 — Utforming av skilt 743.1

Krav 8.6.3—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743.2 kan bare vise stedsnavn, avstandsangivelse, vegnummerskilt (723.11-16), ringveg/ringrute (723.21-22) og omkjøringssymbolene 723.61-66.

- Øverst på skiltet skal det angis vegnummer for gjennomgående veg, om nødvendig også visningsmål.
- Omkjøringssymbolet skal orienteres slik at det viser på hvilken side omkjøringen tar av fra gjennomgående veg.
- Utenfor omkjøringssymbolet skal vegnummeret eller symbolet som skal følges på vegvisningsskiltene langs omkjøringsruten angis.
- Avstand til start omkjøring skal angis nederst på skiltet, men kan sløyfes hvis skiltet må plasseres nær starten på omkjøringen.

Teksthøyde H for skilt 743.2 bestemmes etter reglene i [kapittel 8.2.5](#).

Skiltborden for skilt 743.2 utformes som standard bord med bredde $1/7$ H etter [krav 8.2.6—1](#).

Krav 8.6.3—8 **SKAL**

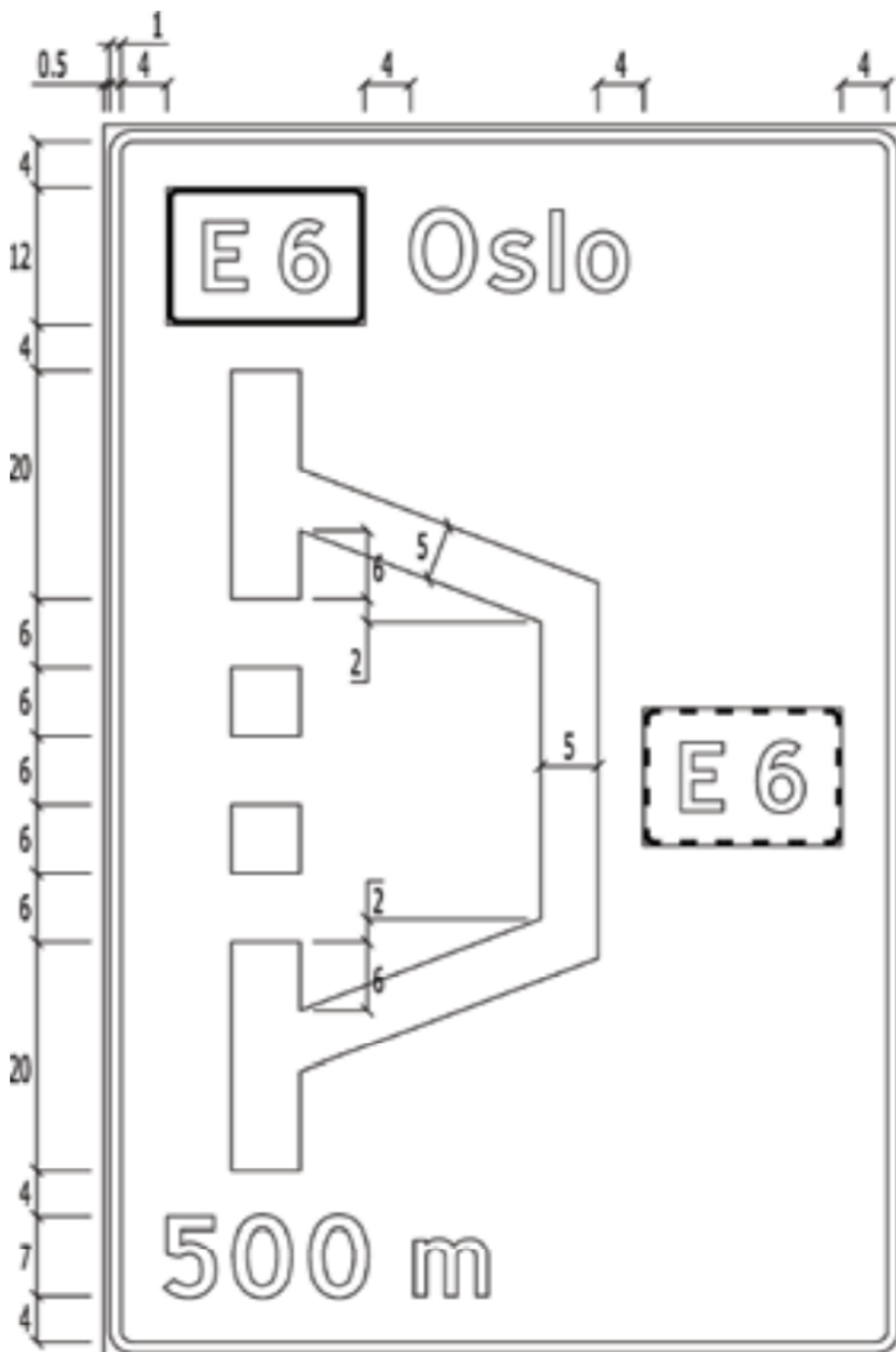
Gjeldende fra 10.12.2024

Vegruteskilt på skilt 743.2 skal ha sine riktige farger og høyde $12/7$ H. For omkjøringssymbolene 723.61-66 skal symbolfeltet avgrenses av svart bord med avrundede hjørner og bredde $0,5/7$ H.

Krav 8.6.3—9 **SKAL**

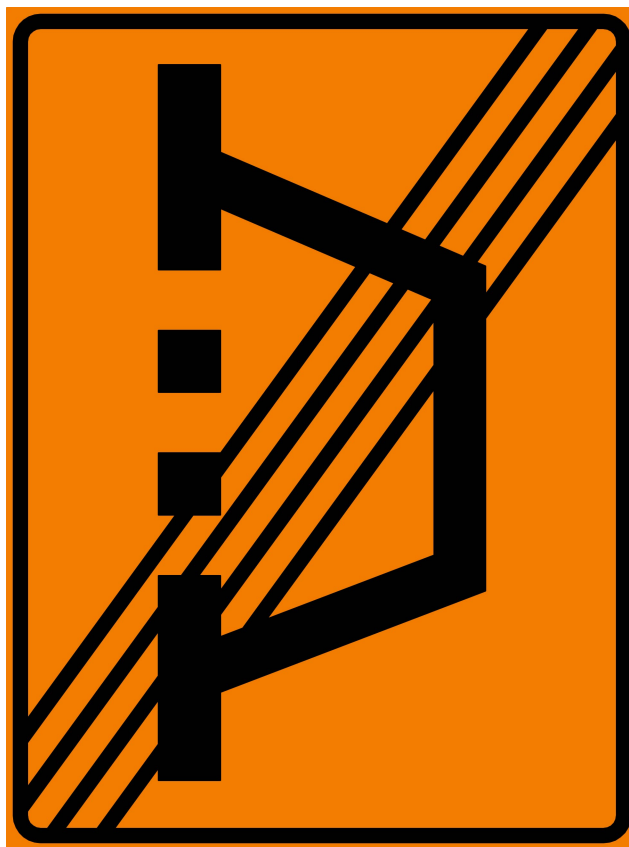
Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 743.2 skal utformes i samsvar med eksemplet i [figur 8.6.3—3](#).

Figur 8.6.3—3 — Eksempel på utforming av skilt 743.2

8.6.4 745 Slutt på midlertidig omkjøring

Figur 8.6.4—1

745 Slutt på midlertidig omkjøring

Krav 8.6.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet 745 skal bare settes opp bare når det er nødvendig å informere trafikanter som har fulgt en omkjøringsrute om at de er tilbake på den gjennomgående vegen. Dette gjelder spesielt i følgende tilfeller:

- Etter lange og kompliserte omkjøringsruter
- Der standarden på stengt veg og omkjøringsvegen er noenlunde lik, slik at det ikke klart fremgår hvor omkjøringsvegen slutter
- Der det av andre grunner ikke klart fremgår hvor omkjøringsruten slutter

Plassering

Krav 8.6.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 745 skal, når det benyttes, plasseres på gjennomgående veg 50-100 m etter innkjøringen fra omkjøringsvegen, og minst 50 m fra andre trafikkskilt på stedet.

Innhold og utforming

Krav 8.6.4—3 **SKAL**

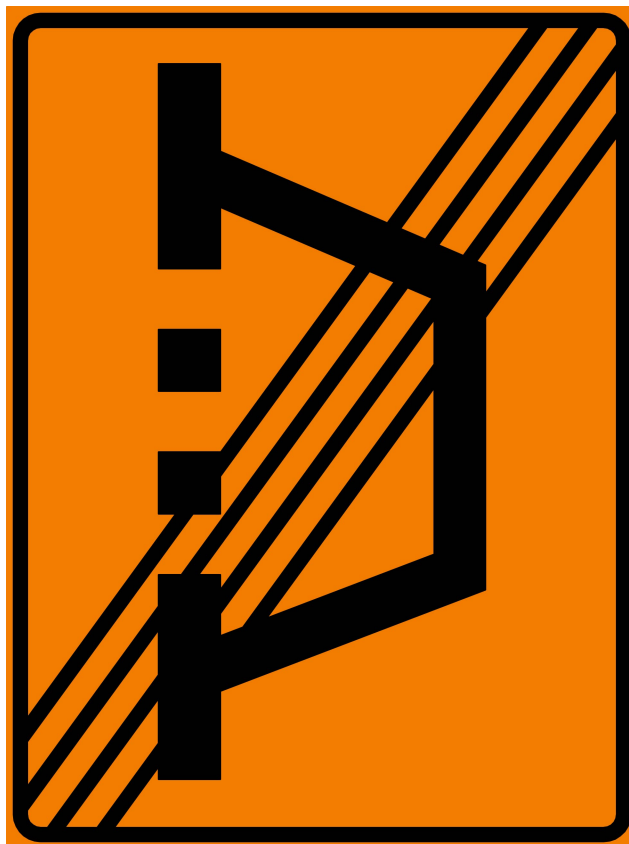
Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 745 skal ha oransje bunnfarge. Bord, omkjøringssymbol og skråstreker skal ha sort farge.

Krav 8.6.4—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 745 utformes etter skiltmønster og har fast størrelse 750 x 1000 mm, se [figur 8.6.4—2](#) .

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.6.4—2 — Uforming av skilt 745 (skiltmønster)

Krav 8.6.4—4_1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet skal snus slik at det er samsvar mellom skiltet og den siden av vegen omkjøringen har vært på.

8.6.5 749 Vegviser for gangtrafikk

Figur 8.6.5—1 — 749 Vegviser for gangtrafikk

Krav 8.6.5—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 749 kan bare anvendes for å vise retning og avstand til mål som har spesiell interesse for gående, eller for visning til andre mål langs den mest egnede rute for gående. Forbi vegstrekning som er forbudt for gående (skilt 306.7), skal rute for gående vises med skilt 749 dersom det ikke er åpenbart hvor gående kan eller bør ferdes.

MERKNAD I områder med særlige historiske-, eller miljømessige kvaliteter, og sentrumsområder, kan private skilt med utforming tilpasset omgivelsene brukes i stedet for skilt 749 .

Veiledning til kravet

Langs kombinerte gang- og sykkelanlegg brukes vanligvis skiltene 751 - 757 med sykkelsymbol i stedet for skilt 749, men i rute som eksempelvis bare er åpen eller framkommelig for gående benyttes skilt 749.

Skilt 749 kan vise de samme symboler som tillates på andre vegvisningsskilt, samt symbol for forflytningshemmet. Skilt 749 med symbol for forflytningshemmede kan benyttes for å vise til alternativ rute forbi steder som er vanskelige eller umulige å passere for denne trafikantergruppen.

Krav 8.6.5—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 749 skal ikke anvendes for veger eller områder som ikke er åpne for alminnelig ferdsel.

MERKNAD Skilt 749 kan brukes på private veger eller stier som er åpne for alminnelig ferdsel, men private skilt vil ofte kunne gi en bedre tilpasning til omgivelsene.

Plassering**Krav 8.6.5—3 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 749 skal oppsettes slik at det peker direkte mot eller langs den ruten som skal følges til det angitte mål. Plasseringen tilpasses forholdene på hvert enkelt sted. Skilt 749 skal ikke festes til stolper for andre offentlige trafikkskilt.

Veiledning til kravet

Vegvisere for gående bør normalt opphenges ut fra stolpe, som vegviserfløyer. Feste på lyktestolper vil ofte være praktisk.

Krav 8.6.5—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

To eller flere vegvisere for samme retning skal plasseres over hverandre, med det fjerneste målet øverst. Vegvisere for samme retning skal ha lik lengde.

Innhold og utforming**Krav 8.6.5—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 749 skal alltid vise fotgjengersymbol, og kan i tillegg vise rullestolsymbol.

Krav 8.6.5—5_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbolene skal vende i den retning vegviseren peker, og legges inn på skiltflaten uten bord rundt symbolfeltet. Symbolene utformes etter skiltmønstre.

Krav 8.6.5—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Rekkefølgen for skiltelementer på samme linje skal være:

— Vegviserspiss – avstand – visningsmål – rullestolsymbol – fotgjengersymbol

for vegvisere som peker mot venstre, og omvendt (speilvendt) for vegvisere som peker mot høyre.

Krav 8.6.5—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 749 skal bare inneholde én eller to tekstlinjer. Tekstlinjene skal venstremarges, og symboler og eventuell avstand skal stå sentrisk utenfor linjene.

Krav 8.6.5—8 **SKAL**

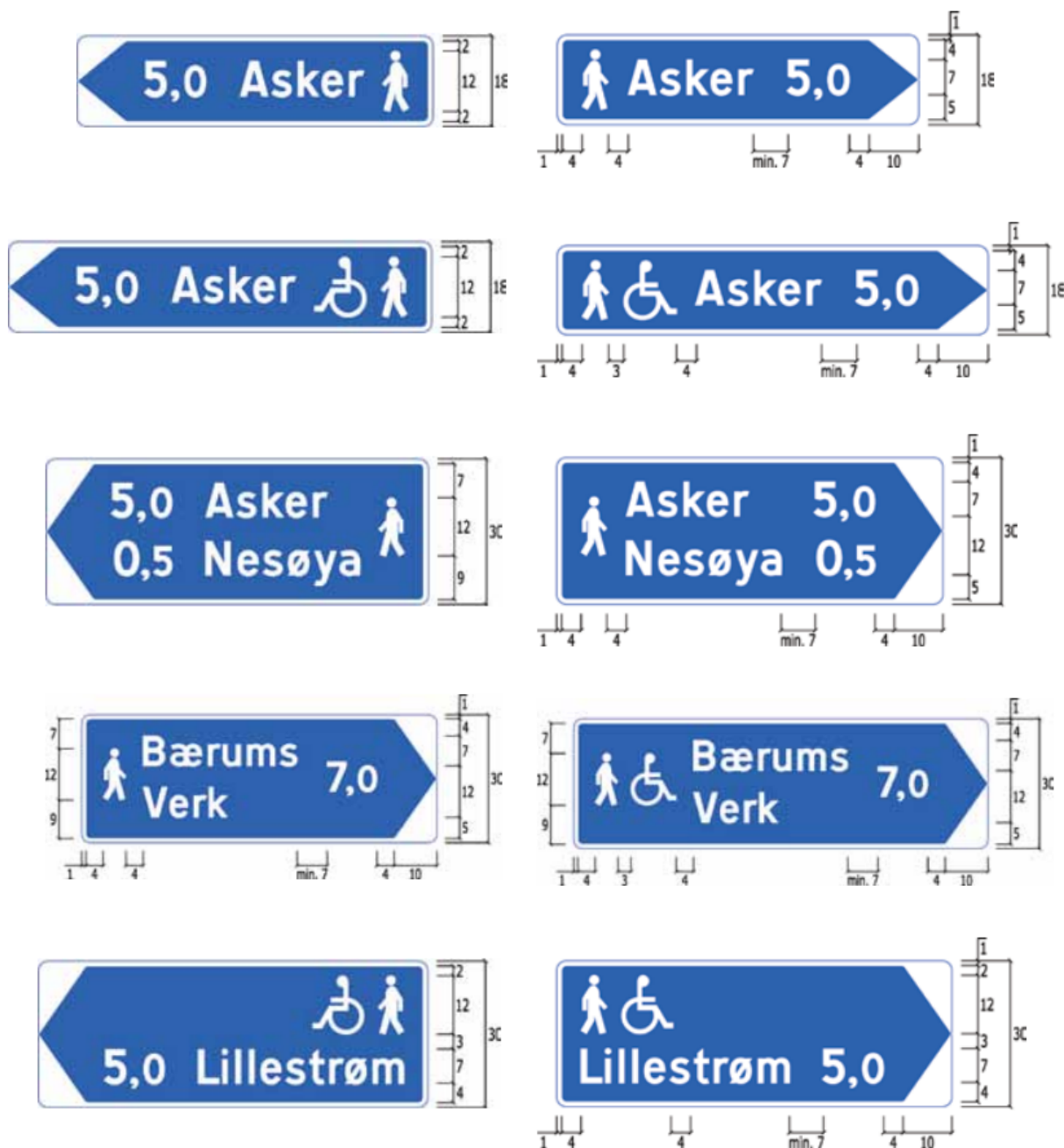
Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 749 skal ha teksthøyde $H=49$ mm. Lange visningsmål kan deles på to linjer. Hvis dette fortsatt gir u hensiktsmessig bredt skilt, kan teksthøyden reduseres, men mindre teksthøyde enn 42 mm skal ikke brukes av hensyn til svaksynte.

Skiltborden utformes som standard bord med bredde $1/7 H$ etter [krav 8.2.6—1](#).

Linjeavstander skal være som angitt i [krav 8.2.4—1](#).

Symbolene skal ha høyde 12/7 H. Avstander mellom visningselementer og fra visningselementer til bord skal være som vist i [figur 8.6.5—2](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H

Figur 8.6.5—2 — Eksempler på utforming av skilt 749

8.7 Sykkelryteskilt

Skiltene 751 - 757 anvendes for vegvisning langs sykkelruter. Slike sykkelruter kan følge vanlig veg, separat gang- og sykkelveg eller oppmerket sykkelfelt. Sykkelruter som skiltes, må oppfylle nødvendige krav til sikkerhet og framkommelighet for de syklende, se [krav 8.1.3—3](#).

Skiltene skal i første rekke dekke behovet for vegvisning på offentlig veg. Skilting på andre veger (stier i turområder o.l.) kan være utført på annen måte mer tilpasset de aktuelle behov og omgivelser. Likevel bør det tas hensyn til at forskjellige systemer kan være forvirrende for trafikantene. I de tilfeller der sykkelruten følger veger med forskjellig status, er det derfor viktig at skiltingen blir gjennomført på en konsekvent og enhetlig måte.

Skiltene 751 - 757 har ingen regulerende betydning, og kan derfor ikke erstatte skiltene 520 "Sykkelveg", 521 "Sykkelfelt" eller 522 "Gang- og sykkelveg" med hensyn til å etablere en veg eller en del av en veg som anlegg reservert for gang- og/eller sykkeltrafikk. Skiltene 753, 755 og 757 kan brukes i kombinasjon med skiltene 520, 521 og 522 der det er praktisk å plassere skiltene sammen.

Hovedreglene for sykkelvegvisning er de samme som for annen vegvisning. Dette innebærer blant annet krav om kontinuitet i vegvisningen, se [krav 8—1](#). Sykkelruter skiltes derfor ikke før det er laget en samlet plan for hele ruten eller rutenettet, se [krav 8.1.3—4](#).

8.7.1 751 Vegviser for sykkelrute

Figur 8.7.1—1 — 751 Vegviser for sykkelrute

Skilt 751 kan anvendes i kryss for å vise retningen for én eller flere sykkelruter. Skiltet er utformet som en vegviserfløy som peker i den retningen sykkelruten har videre etter krysset.

Krav 8.7.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal bare brukes:

- der det er vanskelig å få plassert tabellvegviser på en hensiktsmessig måte
- der det er behov for å supplere tabellvegvisere med vegvisere i krysset for å gi en tydeligere bestemmelse av retningene
- der det kreves en særlig kraftig markering av det videre forløp av sykkelruten, f.eks. på sted hvor sykkelrute tar av fra bilveg som fortsetter rett fram, slik at det kan virke mest naturlig å fortsette på bilvegen
- der det er innført forbud mot sykkeltrafikk, og det er behov for å vise sykkeltrafikk langs en alternativ rute. Dette kan gjøres selv om den alternative ruta ikke tilfredsstiller kravene for skilting av sykkelrute, se merknad til [krav 8.1.3—4](#). Det skal være mulig å finne fram langs den alternative ruta, for eksempel ved å følge gul vegvisning.

MERKNAD Normalt bør vegvisning i kryss mellom sykkelruter skje med skilt 753 "Tabellvegviser for sykkelrute". En ulempe med å benytte skilt 751 istedenfor skilt 753 er noe økt fare for at skade/hærverk kan gi feilvisning dersom skiltstolpe roteres eller vegviserfløyer bøyes.

Plassering

Krav 8.7.1—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal plasseres inne i krysset, slik at vegviseren peker direkte mot eller langs den vegarmen den viser til. Skiltet kan plasseres sammen med skilt 713, og skal da ha samme lengde som dette. Skiltet skal for øvrig ikke plasseres på samme stolpe som andre trafikkskilt, eller være til hinder for sikten til disse.

Krav 8.7.1—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

To eller flere 751 vegvisere for samme retning skal plasseres over hverandre, med fjerneste mål øverst. Vegvisere mot venstre skal plasseres over vegvisere mot høyre.

Krav 8.7.1—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal plasseres slik at de er godt synlig for syklist, men samtidig ikke utgjør en fare for fotgjengere eller syklist, se forøvrig generelle krav til vertikal plassering gitt i [kapittel 1.3](#)

MERKNAD Vegvisere kan plasseres lavt i bøyle ($h > 1000$ mm), eller opphenges som vegviserfløyer på høy stolpe ($h > 2000$ mm).

Innhold og utforming**Krav 8.7.1—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal ha burgunder bunnfarge. Border, piler, symboler og tekst skal ha hvit farge. Rutenummer for nasjonale sykkelruter (nummerserie 1-10) skal ha grønn bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer. Andre rutenumre skal ha burgunder bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer. Skiltet skal ikke ha felt med annen bunnfarge.

MERKNAD Fargekode for burgunder bunnfarge på folieskilt er RAL 3003, 3M 100-23 eller PMS 201.

Krav 8.7.1—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal vise sykkel-symbol og retningsangivelse med vegviserspiss, og kan i tillegg inneholde ett eller flere av følgende elementer:

- Rutenummer, rutenavn eller rutesymbol
- Visningsmål (sted, terminal eller virksomhet) og avstander
- Vegvisnings- og servicesymboler

MERKNAD Avstand til visningsmål skal normalt angis på skilt 751, men kan utelates dersom plassen blir for liten. I så fall bør skilt 757 settes opp etter krysset.

Krav 8.7.1—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Rekkefølgen for visningselementer på samme linje på skilt 751 skal være:

- Vegviserspiss – avstand – visningsmål – symboler – rutenummer – sykkel-symbol

for venstrevendte vegvisere, og omvendt (speilvendt) for høyrevendte vegvisere (se [figur 8.7.1—3](#)). Sykkel-symbolet skal vende i den retning vegviseren peker.

Krav 8.7.1—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal bare inneholde én eller to tekstlinjer. Ved behov for mer enn to visningsmål i samme retning skal det brukes to eller flere vegvisere. Lange visningsmål kan deles på to linjer eller plasseres på egen tekstlinje under sykkelsymbolet. Eventuelle rutenummer og andre symboler skal da stå på samme linje som sykkelsymbolet.

MERKNAD For navnsatte sykkelruter må skilt 751 ha to linjer dersom det skal angis visningsmål. Rutenavnet skal da stå på øverste linje og være innrammet av bord.

Krav 8.7.1—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom avstand oppgis på skilt 751 skal den angis i km med én desimal, uten benevnelse. Avstand under 100 m angis ikke. Avstand over 10 km kan avrundes til nærmeste 0,5 km.

Krav 8.7.1—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 kan bare vise de samme symboler som tillates brukt på andre vegvisningsskilt. På rute som inngår i EuroVelo-rutenettet kan også rutesymbol for EuroVelo benyttes. Symbolet skal ha blå bunnfarge, hvit bord, hvitt rutenummer og Europarådets gule stjerner og utformes som vist i [figur 8.7.1—2](#) og i [EuroVelo manual](#).

Figur 8.7.1—2 — Utforming av og eksempel på bruk av EuroVelo rutenummer sammen med rutenummer for nasjonal sykkelrute

MERKNAD Eventuell bruk av andre rutesymboler krever godkjenning av Vegdirektoratet i hvert enkelt tilfelle, se [krav 8.1.3—9](#).

Krav 8.7.1—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Teksthøyden på skilt 751 skal fastsettes etter en vurdering av leseavstanden til syklistene, se [tabell 8.7.1—1](#).

Tabell 8.7.1—1 — Teksthøyder for visningsmål og avstandsangivelser på skilt 751

Teksthøyde (mm)	35	42	49	56	63	70
Maks. leseavstand (m)	10	15	20	25	30	35

Veiledning til kravet

Mindre teksthøyde enn 35 mm brukes ikke på skilt 751. Normal teksthøyde på skiltet er 49 mm. Ved behov for særlig kraftig markering av sykkelruten kan teksthøyde 63 eller 70 mm brukes.

Krav 8.7.1—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal avgrenses av hvit bord. Borden legges inntil skiltets ytterkant, og skal ha avrundede hjørner, normalt med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant. For skilt som plasseres i bøyler eller ramme, kan avrundingen av bord og skilthjørner tilpasses bøylen eller rammen.

Krav 8.7.1—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 751 skal rutenummer, rutenavn, vegvisningssymboler og servicesymboler være avgrenset av hvit bord med bredde lik 1/14 H. Borden skal ha avrundede hjørner med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant. Borden rundt rutenummer og rutenavn kan stiples.

Krav 8.7.1—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 751 skal dimensjoneres ut fra den teksthøyde som velges for visningsmålene. De teksthøyder som kan anvendes, er angitt i [tabell 8.7.1—2](#), sammen med dimensjoner for de enkelte visningselement.

Tabell 8.7.1—2 — Teksthøyder og dimensjoner for skilt 751. Alle mål i mm.

Dim. teksthøyde	H	(35)	42	49	(56)	(63)	(70)
Skiltdimensjon.:							
- bredde	Varierer	-	-	-	-	-	-
- høyde, 1 linje	18/7 H	90	108	126	144	162	180
- høyde, 2 linjer	30/7 H	150	180	210	240	270	300
- bordbredde	1/7 H	5	6	7	8	9	10
Sykkelsymbol:							
- høyde	12/7 H	60	72	84	96	108	120
Pilspiss:							
- lengde	10/7 H	50	60	70	80	90	100
Rutenummer:							
- rammehøyde	12/7 H	60	72	84	96	108	120
- tallhøyde	7/7 H	35	42	49	56	63	70
- bordbredde	1/14 H	2,5	3	3,5	4	4,5	5
Rutenavn:							
- rammehøyde	12/7 H	60	72	84	96	108	120
- bokstavhøyde	6/7 H	30	36	42	48	54	60
- bordbredde	1/14 H	2,5	3	3,5	4	4,5	5
Delt rutenavn:							
- rammehøyde	22/7 H	110	132	154	176	198	220
- bokstavhøyde	6/7 H	30	36	42	48	54	60
- linjeavstand	10/7 H	50	60	70	80	90	100
- bordbredde	1/14 H	2,5	3	3,5	4	4,5	5
Teksthøyder:							

Tabell 8.7.1—2 — Teksthøyder og dimensjoner for skilt 751. Alle mål i mm. (fortsettelse)

Dim. teksthøyde	H	(35)	42	49	(56)	(63)	(70)
- visningsmåle	7/7 H	35	42	49	56	63	70
- avstandstale							
- foran komma	7/7 H	35	42	49	56	63	70
- etter komma	6/7 H	30	36	42	48	54	60
Linjeavstand:							
- navn/ navn	12/7 H	60	72	84	96	108	120
- delt navn	11/7 H	55	66	77	88	99	110
- symbol/ navn	10/7 H	50	60	70	80	90	100

MERKNAD Dersom skilt 751 skal settes opp sammen med andre vegvisere (713), bør skiltet utformes etter de samme regler som for skilt 713 (skilthøyde 19/7 H, bordbredde 1/7 H). Teksthøyden velges slik at det samlede skiltoppsett gir et ryddig og estetisk tilfredsstillende inntrykk. Større teksthøyde enn 70 mm kan da være aktuell.

Skiltbredden vil variere, avhengig av valgt teksthøyde og lengden på visningsmålene.

Krav 8.7.1—15 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Alle vegvisere 751 for samme retning skal ha lik lengde.

Krav 8.7.1—16 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 751 skal skiltelementenes innbyrdes plassering og avstander på skiltflaten være som gitt i [figur 8.7.1—3](#).

Figur 8.7.1—3 — Eksempler på utforming av skilt 751 (fortsetter)

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.7.1—3 — Eksempler på utforming av skilt 751

8.7.2 753 Tabellvegviser for sykkelrute

Figur 8.7.2—1 — 753 Tabellvegviser for sykkelrute

Krav 8.7.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753 skal bare anvendes umiddelbart foran eller etter kryss for å vise føringen av en eller flere sykkelruter.

MERKNAD Tabellvegviser anbefales brukt som standard skilttype for vegvisning på sykkelruter. I enkelte tilfeller kan det imidlertid være mer hensiktsmessig å bruke vegviser i krysset, se skilt 751 "Vegviser for sykkelrute".

Skilt 753 har to utformingsvarianter, se [figur 8.7.2—2](#):

- 753.1 for enkel retningsvisning
- 753.2 for fullstendig vegvisning

Figur 8.7.2—2 — Utformingsvarianter for skilt 753 (eksempler)

Krav 8.7.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753.1 skal bare benyttes når det angis retning for sykkelrute, uten visningsmål. Skilt 753.1 skal ikke angi visningsmål, vegvisningssymboler eller stedsnavn.

MERKNAD Utformingen kan brukes for unummerert eller nummerert rute, og for rute angitt med rutesymbol.

På navnsatt rute kan utformingen brukes dersom rutenavnet får plass innenfor skiltets standardiserte utforming. I motsatt fall brukes utforming 753.2.

Krav 8.7.2—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753 skal utformes som 753.2 når det angis visningsmål, vegvisningssymboler eller mer enn én retning. Skilt 753.2 kan også inneholde stedsnavn, avstand og servicesymboler.

Plassering

Krav 8.7.2—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753.1 skal plasseres umiddelbart foran krysset, med to unntak:

- Skilt som bare viser rute rett fram (pil rett opp), kan alternativt plasseres umiddelbart etter krysset der det er hensiktsmessig.
- I T-kryss kan tabellvegviser for tilsluttende veg (visning mot venstre og mot høyre) plasseres på motsatt side av krysset der det er hensiktsmessig.

Krav 8.7.2—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753.2 skal plasseres foran krysset, med unntak av T-kryss. Her kan tabellvegviser for tilsluttende veg (visning mot venstre og mot høyre) plasseres på motsatt side av krysset der dette er hensiktsmessig.

Krav 8.7.2—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753 skal ikke kombineres med andre trafikkskilt enn skilt 520, 521 og 522.

Krav 8.7.2—6_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom skilt 753 er satt opp sammen med skilt 520, 521 eller 522 skal sykkelruteskiltet stå nederst, og ha lik bredde (400 mm).

Krav 8.7.2—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753 skal plasseres slik at de er godt synlig for syklister, men samtidig ikke utgjør en fare for fotgjengere eller syklister, se for øvrig generelle krav til vertikal plassering gitt i kapittel [kapittel 1.3](#).

MERKNAD I en del tilfeller kan estetiske hensyn gjøre det ønskelig med spesielle plasseringer. Dette må likevel ikke gå ut over lesbarheten eller sikkerheten.

Innhold og utforming**Krav 8.7.2—8 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753 skal ha burgunder bunnfarge. Border, piler, symboler og tekst skal ha hvit farge. Rutenummer for nasjonale sykkelruter (nummerserie 1-10) skal ha grønn bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer. Andre rutenumre skal ha burgunder bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer. Skiltet skal ikke ha felt med annen bunnfarge.

MERKNAD Det skal ikke benyttes hvite felt for å markere symboler eller visningsmål av mer lokal art som f.eks. servicetilbud.

MERKNAD Fargekode for burgunder bunnfarge på folieskilt er RAL 3003, 3M 100-23 eller PMS 201.

Krav 8.7.2—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753.1 skal minimum vise sykkel-symbol og retning angitt med pil. På nummerert eller navnsatt rute skal rutenummer, rutenavn eller -symbol vises sammen med pilen, om nødvendig benyttes skilt 753.2 dersom det ikke er tilstrekkelig plass på 753.1.

Veiledning til kravet

I mange tilfeller vil sykkel-symbol og pil være tilstrekkelig for å vise sykkelrutens retning. I kryss mellom ruter er det også ofte tilstrekkelig å vise bare rutenummer, rutenavn eller rutesymbol.

Krav 8.7.2—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753.2 skal maksimalt vise:

- tre rutenummer, eller to rutenavn/-symboler for hver retning, eller to rutenummer og to rutesymboler for hver retning
- fire andre symboler for hver retning (i tillegg til eventuelle rutenummer/-navn/-symboler)
- tre visningsmål for hver retning, eventuelt med avstandsangivelse

MERKNAD Det anbefales likevel å benytte færre mål for å gjøre skiltene lettere lesbare og mindre omfangsrike.

Det skal benyttes ett visningsfelt i hver pilretning som skilles fra annen pilretning med bord.

Krav 8.7.2—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom avstand oppgis på skilt 753 skal den angis i km med én desimal, uten benevnelse. Avstand under 100 m angis ikke. Avstand over 10 km kan avrundes til nærmeste 0,5 km.

Skilt 753 kan bare vise de samme symboler som tillates brukt på andre vegvisningsskilt. På rute som inngår i EuroVelo-rutenettet kan også rutesymbol for EuroVelo benyttes. Symbolet skal ha blå bunnfarge, hvit bord, hvitt rutenummer og Europarådets gule stjerner og utformes som vist i [figur 8.7.2—3](#) og i [EuroVelo manual](#).

Figur 8.7.2—3 — Utforming av og eksempel på bruk av EuroVelo rutenummer sammen med rutenummer for nasjonal sykkelrute

MERKNAD Eventuell bruk av andre rutesymboler krever godkjenning av Vegdirektoratet i hvert enkelt tilfelle, se [krav 8.1.3—9](#).

Krav 8.7.2—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Teksthøyden på skilt 753 skal fastsettes etter en vurdering av leseavstanden til syklistene, se [tabell 8.7.2—1](#).

Tabell 8.7.2—1 — Teksthøyder for visningsmål og avstandsangivelser på skilt 753

Teksthøyde (mm)	28	35	42	49	56
Maks. leseavstand (m)	7	10	15	20	25

Veiledning til kravet

Teksthøyde $H=42$ mm eller større bør benyttes når sykkelhastigheten er stor eller hvis skiltet må settes høyere enn 2,0 m.

Krav 8.7.2—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom stedsnavn der skiltet står angis, skal dette stå helt øverst på skilt 753.2, og skilles fra sykkelsymbolet med bord.

MERKNAD Stedsnavn benyttes primært som bekreftelse på at et visningsmål er nådd. Andre steder kan også angis med navn dersom dette har betydning for syklistenes orientering, men alle stedsnavn som angis bør kunne finnes igjen på vegkart og eventuelle sykkelkart for rutene.

Krav 8.7.2—15 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753 skal vise sykkelsymbol som står i eget felt over vegvisningsfeltene (se eksempler i [figur 8.7.2—2](#)). Sykkelsymbolet skal vende mot venstre dersom øverste pil peker rett fram eller mot venstre, og mot høyre dersom skiltet bare har pil mot høyre. Sykkelsymbol skal utformes etter skiltemønster.

Krav 8.7.2—16 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753 skal avgrenses av hvit bord både langs skiltets ytterkant og langs de enkelte felt på skiltet - for stedsnavn, sykkelsymbol og vegvisning. Borden skal utformes slik at hele skiltet fremstår som én enhet med ytterbord og enkel bord mellom feltene. Bordene skal ha avrundede hjørner, normalt med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant.

Krav 8.7.2—17 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Rutennummer, rutenavn, vegvisningssymboler og servicesymboler på skilt 753 skal være avgrenset av hvit bord med bredde lik $1/14$ H. Borden skal ha avrundede hjørner med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant. Borden rundt rutennummer og rutenavn kan stiples.

Krav 8.7.2—18 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Piler på skilt 753 skal utformes etter skiltemønster for standard piler for vegvisningsskilt. Det kan brukes de samme pilsymboler som for skilt 711 "Tabellvegviser". Pilsymboler skal ha lengde lik $12/7$ H.

Skilt 753.1 skal være kvadratisk med sidekant lik $50/7 H$, der H er dimensjonerende teksthøyde som angitt i [tabell 8.7.2—2](#)

Tabell 8.7.2—2 — Dimensjoner for skilt 753.1. Alle mål i mm.

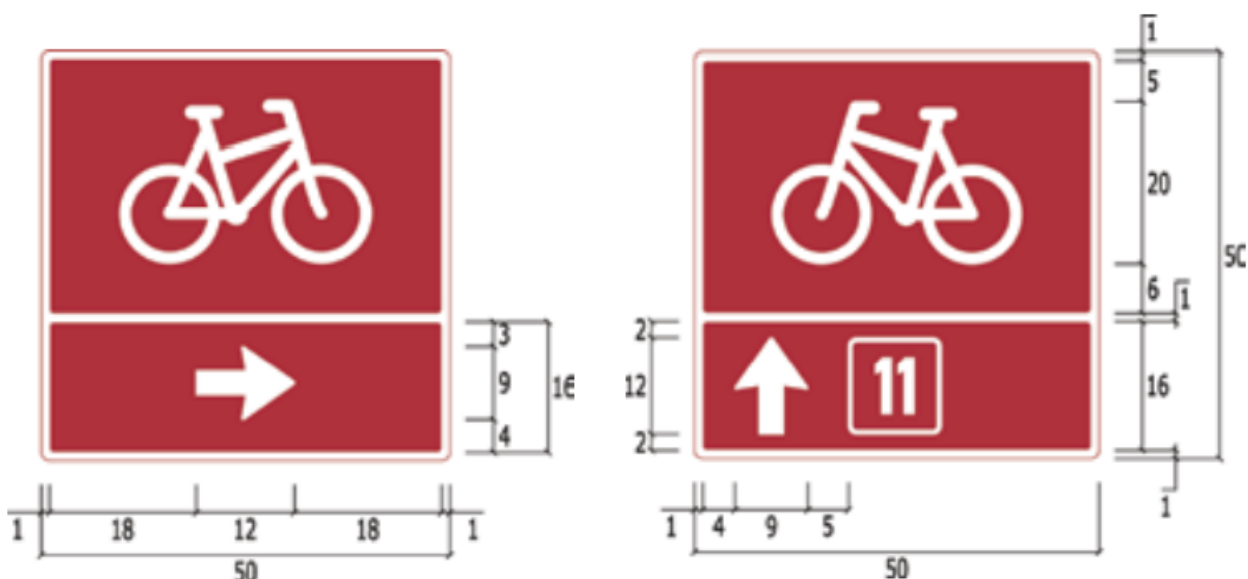
Dim. teksthøyde	H	28	42	56	70	84
Skiltdimensjon.:		US	LS	MS	SS	OS
- bredde	$50/7 H$	200	300	400	500	600
- høyde	$50/7 H$	200	300	400	500	600
- bordbredde	$1/7 H$	4	6	8	10	12
Sykkelsymbol:						
- høyde	$20/7 H$	80	120	160	200	240
Pilsymbol:						
- lengde	$12/7 H$	48	72	96	120	144
Rutenummer:						
- rammehøyde	$12/7 H$	48	72	96	120	144
- tallhøyde	$7/7 H$	28	42	56	70	84
- bordbredde	$1/14 H$	2	3	4	5	6
Rutenavn:						
- rammehøyde	$12/7 H$	48	72	96	120	144
- bokstavhøyde	$6/7 H$	24	36	48	60	72
- bordbredde	$1/14 H$	2	3	4	5	6

MERKNAD Størrelse US (200 x 200 mm) bør bare anvendes for ruter uten rutenummer eller rutenavn.

Krav 8.7.2—20 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 753.1 skal skiltelementenes innbyrdes plassering og avstander på skiltflaten være som gitt i [figur 8.7.2—4](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.7.2—4 — Eksempler på utforming av skilt 753.1

Krav 8.7.2—21 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 753.2 skal dimensjoneres ut fra den teksthøyde som velges for visningsmålene. De teksthøyder som kan anvendes, er gitt i [tabell 8.7.2—3](#) sammen med tilhørende dimensjoner for de enkelte skiltelementer.

Tabell 8.7.2—3 — Dimensjoner for skilt 753.2. Alle mål i mm.

Dim. teksthøyde	H	(28)	35	42	(49)	(56)
Skiltdimensjon.:						
- bredde	Varierer	-	-	-	-	-
- høyde	Varierer	-	-	-	-	-
- bordbredde	2/7 H	8	10	12	14	16
Sykkelsymbol:						
- høyde	20/7 H	80	100	120	140	160
Pilsymbol:						
- lengde	12/7 H	48	60	72	84	96
Rutenummer:						
- rammehøyde	12/7 H	48	60	72	84	96
- tallhøyde	7/7 H	28	35	42	49	56
- bordbredde	1/14 H	2	2,5	3	3,5	4
Rutenavn:						
- rammehøyde	12/7 H	48	60	72	84	96
- bokstavhøyde	6/7 H	24	30	36	42	48
- bordbredde	1/14 H	2	2,5	3	3,5	4
Delt rutenavn:						
- rammehøyde	22/7 H	88	110	132	154	176
- bokstavhøyde	6/7 H	24	30	36	42	48
- linjeavstand	10/7 H	40	50	60	70	80
- bordbredde	1/14 H	2	2,5	3	3,5	4
Teksthøyder:						
- stedsnavn	8/7 H	32	40	48	56	64
- visningsmål	7/7 H	28	35	42	49	56
-avstandstall						
- foran komma	7/7 H	28	35	42	49	56
- etter komma	6/7 H	24	30	36	42	48
Linjeavstand:						
- enkeltnavn	12/7 H	48	60	72	84	96
- delte navn	11/7 H	44	55	66	77	88

MERKNAD Skiltbredden vil variere avhengig av valgt teksthøyde og lengden på visningsmålene, men det kan ofte være praktisk å velge en av standardbreddene 400, 500 og 600 mm

MERKNAD Skilthøyden varierer med antall visningsmål. Dersom det er ønskelig å tilpasse skilthøyden, f.eks. til bestemt oppsettingsutstyr, kan det gjøres ved å øke høyden på sykkelsymbolfeltet i forhold til standard høyde (31/7 H). Sykkelsymbollets størrelse skal da økes proporsjonalt.

Krav 8.7.2—22 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Hvert vegvisningsfelt på skilt 753.2 skal inneholde én pil, og kan inneholde én eller flere tekstlinjer. Rekkefølgen på vegvisningsfeltene skal være fast etter pilretning: Rett fram øverst, deretter venstre, og høyre nederst.

Krav 8.7.2—23 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Pilen på skilt 753.2 skal alltid stå ytterst til venstre for retning rett fram og venstre, ytterst til høyre for retning høyre. Vegvisnings- og servicesymboler, visningsmål og avstand kan stå på samme linje som pil og eventuelt rutenummer dersom det er nok plass i bredden. Ellers settes visningsmålet på neste linje. Rutenummer, rutenavn eller rutesymbol skal da stå på samme linje som pilen.

Krav 8.7.2—24 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På samme 753.2-skilt skal alle piler, rutenummer og symboler dimensjoneres ut fra den teksthøyde som er valgt for skiltet, mens teksthøyden kan reduseres ett trinn for enkeltstående visningsmål som ikke får plass på én linje innen den valgte skiltbredde. Alternativt kan det aktuelle visningsmål deles på to linjer.

Krav 8.7.2—25 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 753.2 skal to eller tre rutenummer for samme retning skal de stå i nummerrekkefølge fra venstre, men nummer med stiplet bord skal stå etter nummer med hel bord. Ved to rutenavn for samme retning må navnene settes på hver sin linje, og navn med stiplet bord nederst.

Krav 8.7.2—26 **SKAL**

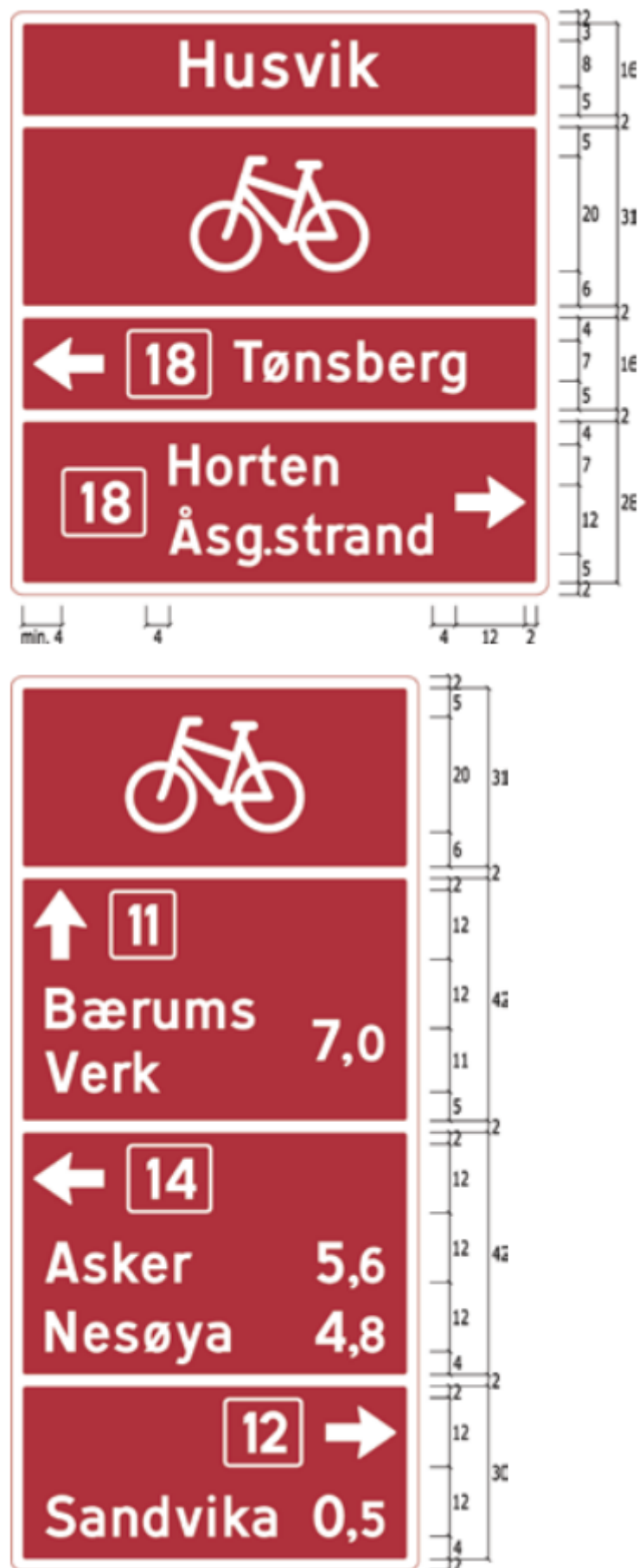
Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 753.2 skal vegvisnings- og servicesymboler innrammes av bord på samme måte som rutenummer og med samme rammehøyde (12/7 H) og bordbredde (1/14 H).

Krav 8.7.2—27 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 753.2 skal skiltelementenes innbyrdes plassering og avstander på skiltflaten være som gitt i [figur 8.7.2—5](#).

Figur 8.7.2—5 — Eksempler på utforming av skilt 753.2 (fortsetter)

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.7.2—5 — Eksempler på utforming av skilt 753.2

8.7.3 755 Sykkelruteskilt

Figur 8.7.3—1 — 755 Sykkelruteskilt

Skilt 755 anvendes til å markere sykkelrute med eller uten rutenummer eller rutenavn.

Krav 8.7.3—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 755 skal oppsettes der sykkelrute begynner, og gjentas langs ruten der dette er nødvendig for å kunne følge ruten eller der det er nødvendig eller ønskelig å gi bekreftelse på at man fortsatt er på ruten.

Plassering**Krav 8.7.3—2 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 755 skal plasseres slik at de er godt synlig for syklister, men samtidig ikke utgjør en fare for fotgjengere eller syklister, se forøvrig generelle krav til vertikal plassering gitt i [kapittel 1.3](#)

MERKNAD I en del tilfeller kan estetiske hensyn gjøre det ønskelig med spesielle plasseringer. Dette må likevel ikke gå ut over lesbarheten eller sikkerheten.

Krav 8.7.3—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet skal stå på høyre side av vegen, med mindre spesielle forhold gjør det nødvendig å sette det på venstre side.

Skilt 755 kan settes opp sammen med skilt 520 "Sykkelveg", 521 "Sykkelfelt" eller 522 "Gang- og sykkelveg" der dette er praktisk.

Krav 8.7.3—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 755 skal ikke kombineres med andre trafikkskilt enn skilt 520, 521 eller 522.

Krav 8.7.3—4_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom skilt 755 er satt opp sammen med skilt 520, 521 eller 522 skal sykkelruteskiltet stå nederst, og ha lik bredde (400 mm).

Innhold og utforming**Krav 8.7.3—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 755 skal ha burgunder bunnfarge. Border, symboler og tekst skal ha hvit farge. Rutenummer for nasjonale sykkelruter (nummerserie 1-10) skal ha grønn bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer. Andre rutenumre skal ha burgunder bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer.

Krav 8.7.3—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

På sykkelrute som ikke har rutenummer eller rutenavn skal skilt 755 bare vise sykkelssymbol. På nummerert eller navnsatt rute skal rutenummeret, rutenavnet eller rutesymbolet vises sammen med sykkelssymbolet.

Krav 8.7.3—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Det skal ikke vises mer enn:

- tre rutenummer eller,
- to rutenavn eller rutesymbol eller,
- to rutenummer og to rutesymboler på samme 755-skilt

Ved behov for flere ruteidentifikasjoner må det settes opp flere sykkelruteskilt, som skal plasseres sammen.

MERKNAD Ved bruk av flere sykkelruteskilt sammen vil det imidlertid ikke være mulig å vegvise for alle ruter med tabellvegviser, jf. de begrensninger av informasjonsmengden som er gitt for skilt 753 "Tabellvegviser for sykkelrute".

Krav 8.7.3—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

På skilt 755 skal ikke vegvisningsymboler benyttes. På rute som inngår i [Eurovelo-rutenettet](#) kan rutesymbol for EuroVelo benyttes. Symbolet skal ha blå bunnfarge, hvit bord, hvitt rutenummer og Europarådets gule stjerner og utformes som vist i [figur 8.7.3—2](#) og i [EuroVelo manual](#).

Figur 8.7.3—2 — Utforming av og eksempel på bruk av EuroVelo rutenummer sammen med rutenummer for nasjonal sykkelrute

MERKNAD Eventuell bruk av andre rutesymboler krever godkjenning av Vegdirektoratet i hvert enkelt tilfelle, se [krav 8.1.3—9](#).

Krav 8.7.3—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 755 skal avgrenses av hvit bord langs skiltets ytterkant. Borden skal ha avrundede hjørner, normalt med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant.

Krav 8.7.3—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Rutenummer og rutenavn på skilt 755 skal være avgrenset av hvit bord med bredde lik $1/14 H$. Borden skal ha avrundede hjørner med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant. Borden rundt rutenummer og rutenavn kan stiples.

Krav 8.7.3—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 755 skal alltid vise sykkelsymbol. Symbolet skal vende mot venstre og utformes etter skiltmønster.

Krav 8.7.3—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Rutenummer, rutenavn eller rutesymbol skal stå under sykkelsymbolet, og sentreres om skiltets vertikale midtakse. Rutenavn kan om nødvendig deles på to linjer.

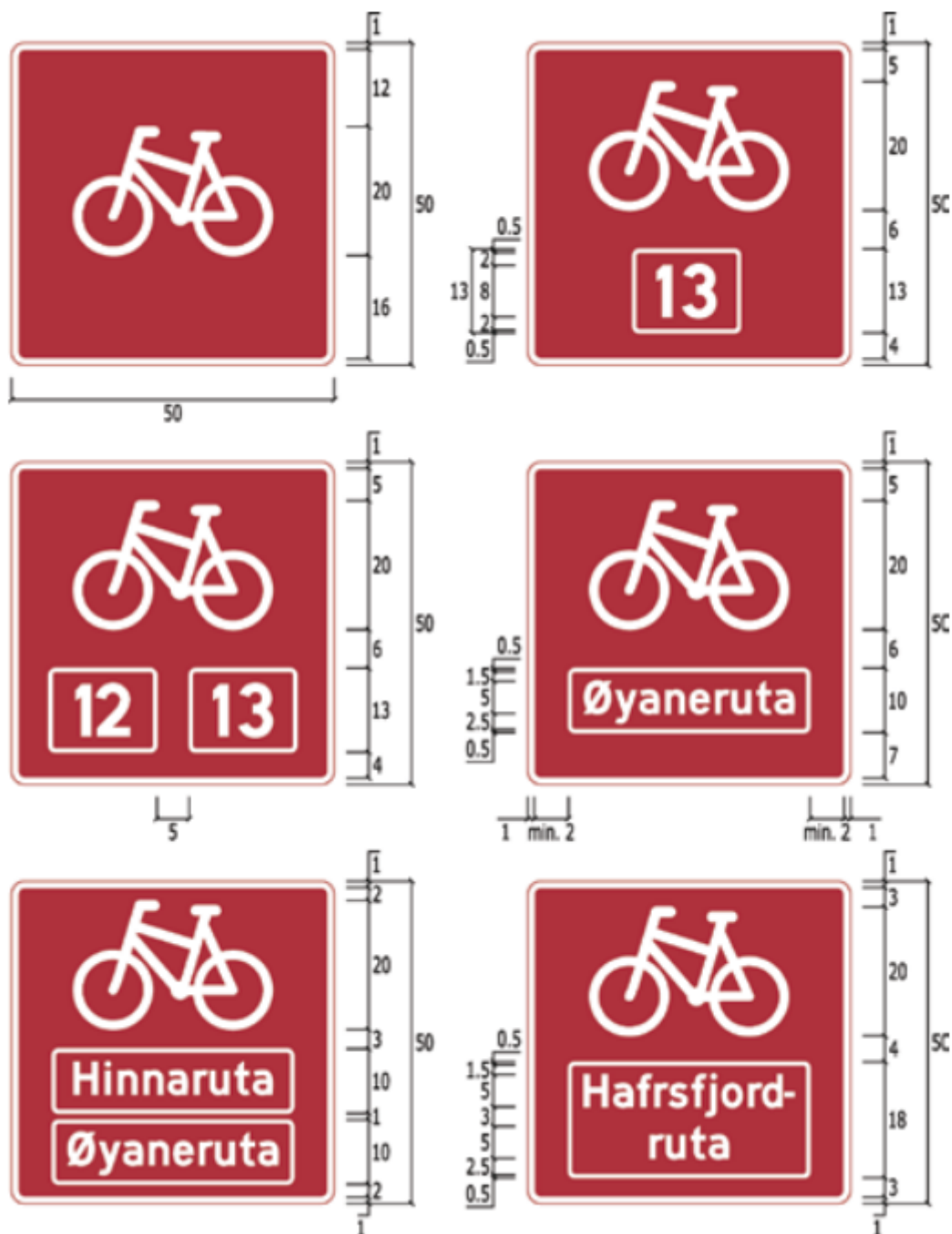
Skilt 755 skal være kvadratisk med sidekant lik $50/7 H$, der H er dimensjonerende teksthøyde som angitt i [tabell 8.7.3—1](#).

Tabell 8.7.3—1 — Dimensjoner for skilt 755. Alle mål i mm

Dim. teksthøyde	H	28	42	56	70	84
Skiltdimensjon.:		US	LS	MS	SS	OS
- bredde	$50/7 H$	200	300	400	500	600
- høyde	$50/7 H$	200	300	400	500	600
- bordbredde	$1/7 H$	4	6	8	10	12
Sykkelsymbol:						
- høyde	$20/7 H$	80	120	160	200	240
Rutenummer:						
- rammehøyde	$13/7 H$	52	78	104	130	156
- tallhøyde	$8/7 H$	32	48	64	80	96
- bordbredde	$1/14 H$	2	3	4	5	6
Rutenavn:						
- rammehøyde	$10/7 H$	40	60	80	100	120
- bokstavhøyde	$5/7 H$	20	30	40	50	60
- bordbredde	$1/14 H$	2	3	4	5	6
Delt rutenavn:						
- rammehøyde	$18/7 H$	72	108	144	180	216
- bokstavhøyde	$5/7 H$	20	30	40	50	60
- linjeavstand	$8/7 H$	32	48	64	80	96
- bordbredde	$1/14 H$	2	3	4	5	6

MERKNAD Størrelse US (200 x 200 mm) bør bare anvendes unntaksvis, og normalt bare for ruter uten rutenummer eller rutenavn.

De enkelte skiltelementer (border, sykkelsymbol, tall og tekst) skal utformes med dimensjoner og innbyrdes plassering og avstander på skiltflaten som gitt i [figur 8.7.3—3](#).

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.7.3—3 — Eksempler på utforming av skilt 755

8.7.4 757 Avstandsskilt for sykkelrute

Figur 8.7.4—1 — 757 Avstandsskilt for sykkelrute

Skilt 757 anvendes for å vise avstand til mål langs sykkelruter. Dette kan være viktig der sykkelruten har andre avstander enn biltrafikken.

Krav 8.7.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 757 skal bare brukes når avstandsangivelser på foranstående vegvisere eller tabellvegvisere ikke er tilstrekkelig, f.eks. når det er langt mellom kryssene eller det blir for mye informasjon på vegviserne.

Plassering

Krav 8.7.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 757 skal plasseres slik at de er godt synlig for syklister, men samtidig ikke utgjør en fare for fotgjengere eller syklister, se forøvrig generelle krav til vertikal plassering gitt i [kapittel 1.3](#).

MERKNAD I en del tilfeller kan estetiske hensyn gjøre det ønskelig med spesielle plasseringer. Dette må likevel ikke gå ut over lesbarheten eller sikkerheten.

Krav 8.7.4—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skiltet skal stå på høyre side av vegen, med mindre spesielle forhold gjør det nødvendig å sette det på venstre side.

MERKNAD Skilt 757 plasseres vanligvis etter kryss, og kan også oppsettes ved begynnelsen av sykkelrute.

Skilt 757 kan settes opp sammen med skilt 520 "Sykkelveg", 521 "Sykkelfelt" eller 522 "Gang- og sykkelveg" der dette er praktisk.

Krav 8.7.4—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 757 skal ikke kombineres med andre trafikkskilt enn 520, 521, eller 522.

Krav 8.7.4—4_1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom skilt 757 er satt opp sammen med skilt 520, 521 eller 522 skal sykkelruteskiltet stå nederst og ha lik bredde (400 mm).

Innhold og utforming**Krav 8.7.4—5 SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 757 skal ha burgunder bunnfarge. Border, symboler og tekst skal ha hvit farge. Rutenummer for nasjonale sykkelruter (nummerserie 1-10) skal ha grønn bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer. Andre rutenumre skal ha burgunder bunnfarge, hvit bord og hvitt rutenummer.

MERKNAD Fargekode for burgunder bunnfarge på folieskilt er RAL 3003, 3M 100-23 eller PMS 201.

Krav 8.7.4—6 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 757 skal alltid vise sykkelssymbol som står i et eget felt over avstandsfeltet. Sykkelsymbolet skal vende mot venstre og utformes etter skiltmønster.

Krav 8.7.4—7 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom sykkelruten har rutenummer, rutenavn eller rutesymbol skal dette angis under sykkelssymbolet på skilt 757. Skiltet fungerer da også som sykkelruteskilt (755) på det aktuelle sted.

Krav 8.7.4—8 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Avstand på skilt 757 skal angis i km med én desimal, uten benevnelse. Mål som har under 100 m avstand skal ikke angis på skiltet. Avstand over 10 km kan avrundes til nærmeste 0,5 km.

Skilt 757 kan bare vise de samme symboler som tillates brukt på andre vegvisningsskilt. På rute som inngår i EuroVelo-rutenettet kan også rutesymbol for EuroVelo benyttes. Symbolet skal ha blå bunnfarge, hvit bord, hvitt rutenummer og Europarådets gule stjerner og utformes som vist i [figur 8.7.4—2](#) og i [EuroVelo manual](#).

Figur 8.7.4—2 — Utforming av og eksempel på bruk av EuroVelo rutenummer sammen med rutenummer for nasjonal sykkelrute

MERKNAD Eventuell bruk av andre rutesymboler krever godkjenning av Vegdirektoratet i hvert enkelt tilfelle, se [krav 8.1.3—9](#).

Krav 8.7.4—10 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Teksthøyden på skilt 757 skal fastsettes etter en vurdering av leseavstanden til syklistene, se [tabell 8.7.4—1](#).

Tabell 8.7.4—1 — Teksthøyder for visningsmål og avstandsangivelser på skilt 757

Teksthøyde (mm)	28	35	42	49	56
Maks. leseavstand (m)	7	10	15	20	25

Veiledning til kravet

Teksthøyde $H=42$ mm eller større bør benyttes når sykkelhastigheten er stor eller hvis skiltet må settes høyere enn 2,0 m.

Krav 8.7.4—11 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom stedsnavn der skiltet står angis skal dette stå helt øverst på skilt 757, og skilles fra sykkelsymbolet med bord.

MERKNAD Stedsnavn benyttes primært som bekreftelse på at et visningsmål er nådd. Andre steder kan også angis med navn dersom dette har betydning for syklistenes orientering, men alle stedsnavn som angis bør kunne finnes igjen på vegkart og eventuelle sykkelkart for rutene.

Krav 8.7.4—12 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Det skal maksimalt angis avstand til fire mål på skilt 757.

MERKNAD Avstand kan gis for geografiske mål, terminaler, servicetilbud og andre mål som er av interesse for syklende.

Krav 8.7.4—13 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 757 skal avgrenses av hvit bord både langs skiltets ytterkant og langs de enkelte felt på skiltet - for stedsnavn, sykkelsymbol og avstandsmål. Borden skal utformes slik at hele skiltet fremstår som én enhet med ytterbord og enkel bord mellom feltene. Bordene skal ha avrundede hjørner, normalt med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant.

Krav 8.7.4—14 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Rutennummer, rutenavn, vegvisningssymboler og servicesymboler på skilt 757 skal være avgrenset av hvit bord med bredde lik $1/14$ H. Borden skal ha avrundede hjørner med radius lik bordbredden for indre bordkant og radius lik to ganger bordbredden for ytre bordkant. Borden rundt rutennummer og rutenavn kan stiples.

Krav 8.7.4—15 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Visningsmålene i avstandsfeltet på skilt 757 skal venstremarges, og avstandstallene skal sentreres om en vertikal linje gjennom desimaltegnet. Alle målangivelser skal ha samme teksthøyde. Mål som er for lange til å få plass på én linje, kan deles på to linjer.

Krav 8.7.4—16 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 757 skal dimensjoneres ut fra den teksthøyde som velges for visningsmålene. De teksthøyder som kan anvendes, er gitt i [tabell 8.7.4—2](#), sammen med tilhørende dimensjoner for de enkelte skiltelementer.

Tabell 8.7.4—2 — Dimensjoner for skilt 757. Alle mål i mm.

Dim. teksthøyde	H	(28)	35	42	(49)	(56)
Skiltdimensjon.:						
- bredde	Varierer	-	-	-	-	-
- høyde	Varierer	-	-	-	-	-
- bordbredde	2/7 H	8	10	12	14	16
Sykkelsymbol:						
- høyde	20/7 H	80	100	120	140	160
Rutenummer:						
- rammehøyde	13/7 H	52	65	78	91	104
- tallhøyde	8/7 H	32	40	48	56	64
- bordbredde	1/14 H	2	2,5	3	3,5	4
Rutenavn:						
- rammehøyde	12/7 H	48	60	72	84	96
- bokstavhøyde	6/7 H	24	30	36	42	48
- bordbredde	1/14 H	2	2,5	3	3,5	4
Delt rutenavn:						
- rammehøyde	22/7 H	88	110	132	154	176
- bokstavhøyde	6/7 H	24	30	36	42	48
- linjeavstand	10/7 H	40	50	60	70	80
- bordbredde	1/14 H	2	2,5	3	3,5	4
Teksthøyder:						
- stedsnavn	8/7 H	32	40	48	56	64
- visningsmål	7/7 H	28	35	42	49	56
-avstandstall						
- foran komma	7/7 H	28	35	42	49	56
- etter komma	6/7 H	24	30	36	42	48
Linjeavstand:						
- enkeltnavn	12/7 H	48	60	72	84	96
- delte navn	11/7 H	44	55	66	77	88

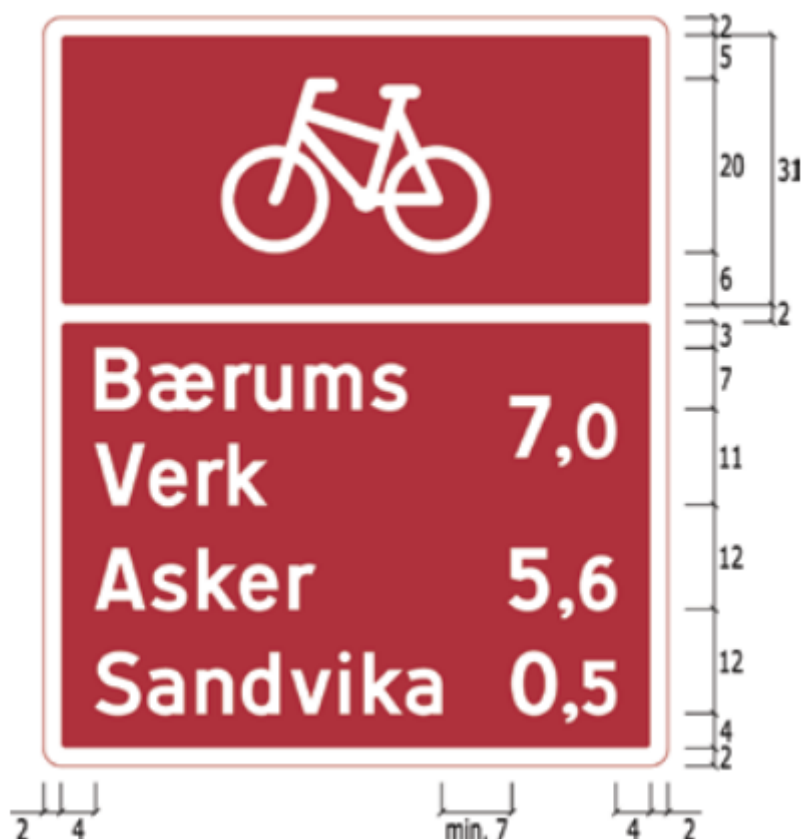
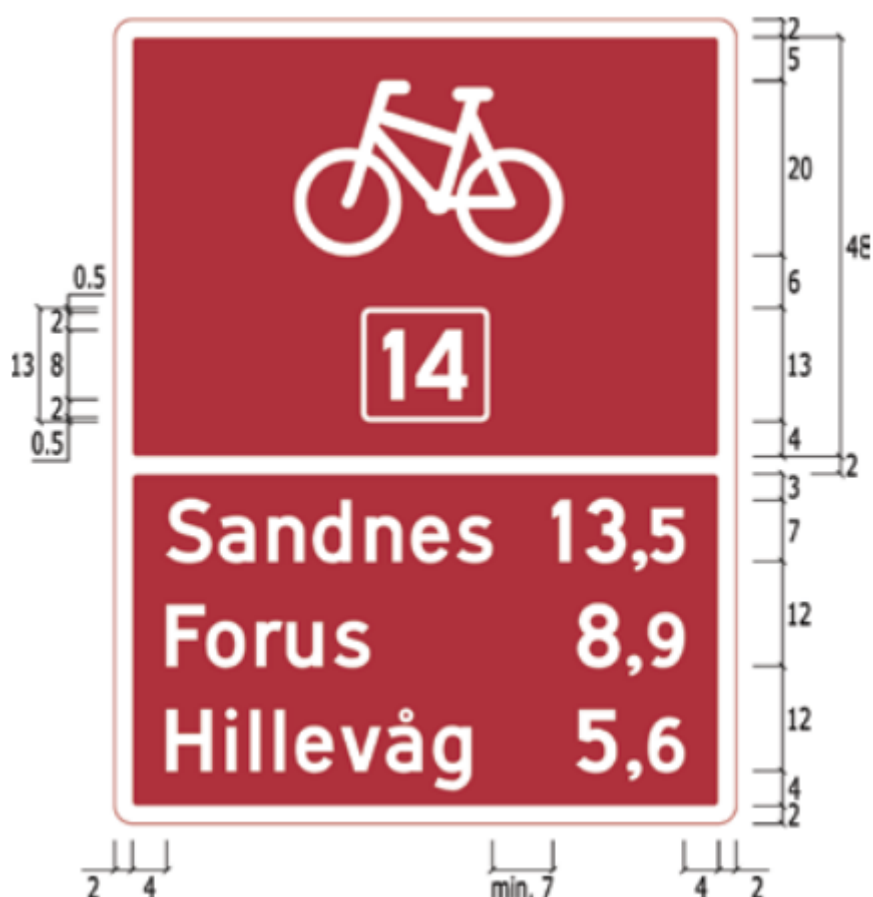
MERKNAD Skiltbredden vil variere avhengig av valgt teksthøyde og lengden på visningsmålene, men det kan ofte være praktisk å velge en av standardbreddene 400, 500 og 600 mm.

MERKNAD Skilthøyden varierer med antall visningsmål. Dersom det er ønskelig å tilpasse skilthøyden, f.eks. til bestemt oppsettingsutstyr, kan det gjøres ved å øke høyden på sykkelsymbolfeltet i forhold til standard høyde (31/7 H). Sykkelsymbolets størrelse skal da økes proporsjonalt.

Krav 8.7.4—17 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

De enkelte skiltelementer (border, sykkelsymbol, tall og tekst) på skilt 757 skal utformes med dimensjoner og innbyrdes plassering og avstander på skiltflaten som gitt i [figur 8.7.4—3](#).

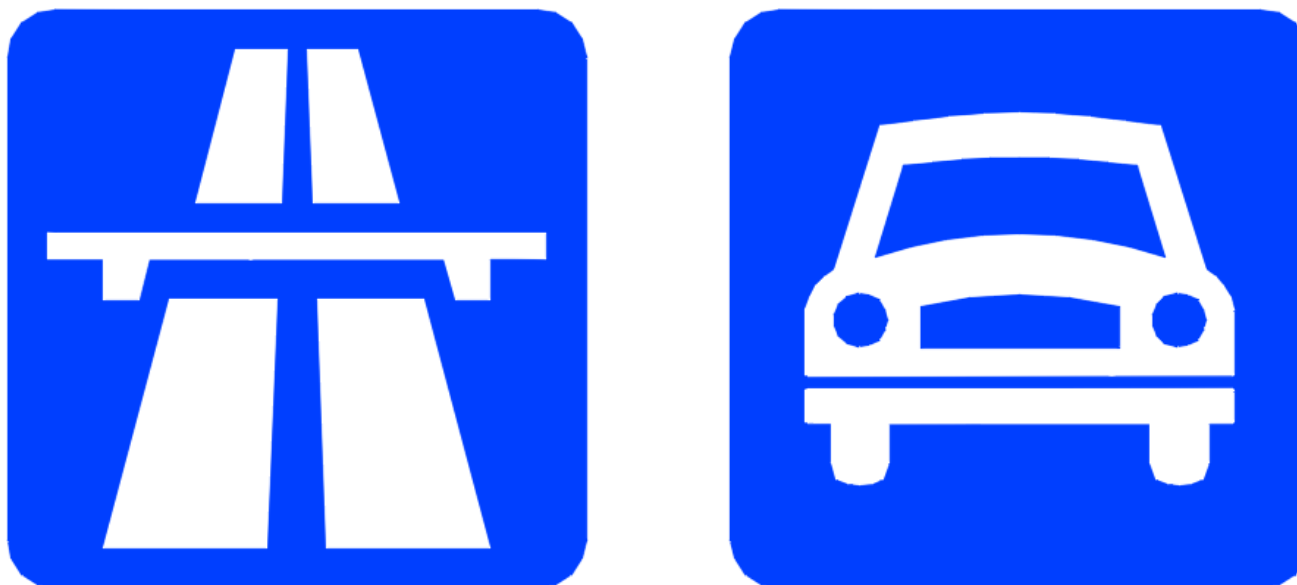
Figur 8.7.4—3 — Eksempler på utforming av skilt 757 (fortsetter)

MERKNAD Alle mål i syvdeler av teksthøyden H.

Figur 8.7.4—3 — Eksempler på utforming av skilt 757

8.8 Vegvisningssymboler

8.8.1 761 Motorveg, 763 Motortrafikkveg

Figur 8.8.1—1 — 761 Motorveg, 763 Motortrafikkveg

Symbolene benyttes for å informere om at vegruta det vises til er motorveg eller motortrafikkveg og at enkelte trafikantgrupper derfor ikke kan benytte denne vegruta.

Krav 8.8.1—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbolene 761 og 763 skal bare benyttes på vegvisningsskilt for forvarsling (701 - 709) og vegvisning (711 - 719) i kryss før start på veg skiltet med skilt 502 "Motorveg" eller 503 "Motortrafikkveg". Symbol 763 skal også gjentas på visning rett fram på motortrafikkvegstrekingen.

MERKNAD Symbol 761 skal ikke gjentas inne på motorvegstrekingen.

Krav 8.8.1—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbolene 761 og 763 skal plasseres foran det/de visningsmålene som nås via motor(trafikk)vegen, men etter vegnummer. Se også bestemmelser for hvert enkelt vegvisningsskilt og [figur 8.8.1—2](#).

Figur 8.8.1—2 — Anvendelse av symbolene 761 og 763

Symbolene 761 og 763 skal utformes etter skiltemønster. Hvert enkelt symbol skal stå på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Symbolene skal være hvite på blått felt uten bord. Symbol 761 "Motorveg" har spesiell utforming når det står på skiltenhet eller felt med blå bunnfarge. Symbolet settes inn med høyde 12/7 H uten symbolfelt og bord, se [figur 8.8.1—3](#).

Figur 8.8.1—3 — Utforming av symbol 761 på skiltenhet eller felt med blå og gul bunnfarge

8.8.2 765 Bomveg / brukerbetaling på veg

Figur 8.8.2—1 — 765 Bomveg / brukerbetaling på veg

Symbol 765 forteller at det på den aktuelle vegruta er en betalingsstasjon, for eksempel fordi:

- vegen er bomveg
- vegen passerer en bomring
- vegen fører til et ferjeleie hvor ferjebetaling skjer på land

Krav 8.8.2—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 765 skal bare anvendes på orienteringstavler og vegvisere for veger hvor det er betalingsstasjoner (manuelle eller automatiske). Symbolet kan også benyttes på skilt 560 "Opplysningstavle" i forbindelse med bomveg og brukerbetaling på veg, se bestemmelser for skilt 560.

Veiledning til kravet

Dersom symbolet benyttes, kan det plasseres i følgende tilfeller:

- *i siste kryss før betalingsstasjonen*
- *i kryss hvor det i stedet kan velges en relevant alternativ, gratis rute*
- *når betalingskrav kan være uventet, for eksempel der fjellveg med bompenger tar av fra riksveg.*

Krav 8.8.2—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 765 skal plasseres foran det/de visningsmålene som nås via bomvegen, men etter vegnummer og eventuelt symbol 761 og 763. Se også bestemmelser for hvert enkelt vegvisningsskilt og [figur 8.8.2—2](#).

Figur 8.8.2—2

Krav 8.8.2—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 765 skal utformes etter skilmønster på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skilmønsteret. Symbolet skal ha hvit farge med sort tekst på blått felt.

Bestemmelser for bruk av bord på skiltet er gitt i [krav 8.2.3—6](#).

8.8.3 767 Parkering, 769 Parkeringshus

Figur 8.8.3—1 — 767 Parkering, 769 Parkeringshus

Krav 8.8.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 767 og 769 skal bare anvendes for vegvisning til parkeringsplasser eller parkeringshus som er åpne for allmenn ferdsel, eventuelt mot betaling. Registrerings- eller betalingsordning skal være åpen og tilgjengelig for alle trafikanter.

Veiledning til kravet

Dette innebærer at symbolet ikke benyttes der det bare tilbys parkering for kundegrupper, eksempelvis kollektivreisende med månedskort, eller der betalingsform utelukker enkelte trafikanter som eksempelvis utenlandske statsborgere.

MERKNAD Symbolet skal ikke anvendes i vegvisning til steder som må forventes å ha parkeringsplasser, men fremme ved slike steder kan symbolet anvendes i visning til parkeringsplasser. Eksempelvis benyttes ikke P-symbol ved visning til en flyplass, men inne på flyplassområdet kan det være behov for visning til parkeringsanleggene.

Krav 8.8.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 767 og 769 skal benyttes uten forklarende tekst, men navn på parkeringsanlegget kan vises, se eksempel i [figur 8.8.3—2](#).

EKSEMPEL Forklarende tekst som ikke skal benyttes: "Parkering", eller "P-hus".

Figur 8.8.3—2 — Anvendelser av symbol 769 og navn på parkeringsanlegg

Krav 8.8.3—3 **SKAL**

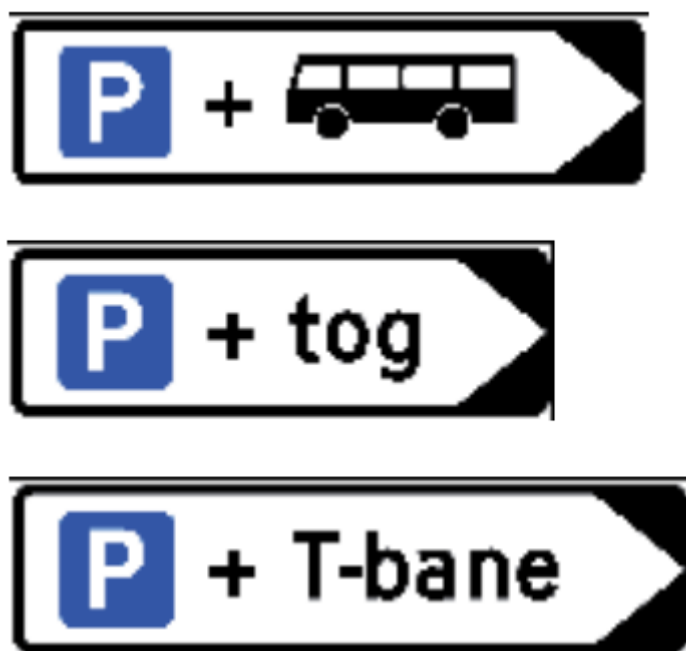
Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 767 og 769 med tilhørende navn skal bare anvendes på hvite vegvisningsskilt, eller på hvite felt på vegvisningsskilt som kan ha slike felt.

Krav 8.8.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

For visning til innfartsparkeringsplasser skal det benyttes vegvisningsskilt med symbol 767 eller 769, plusstegn, og tekst eller symbol for kollektivtilbud (773, 774, 775, eller 807.3), se eksempler i [figur 8.8.3—3](#).

Figur 8.8.3—3 — Anvendelse av symbol 767 ved innfartsparkering

MERKNAD For visning av mindre plasser langs vegnettet som ikke har tilstrekkelig standard til å skiltes som rasteplass, men som er anvendbar for kortere stans, kan symbol 767 benyttes på skilt 713 "Vanlig vegviser".

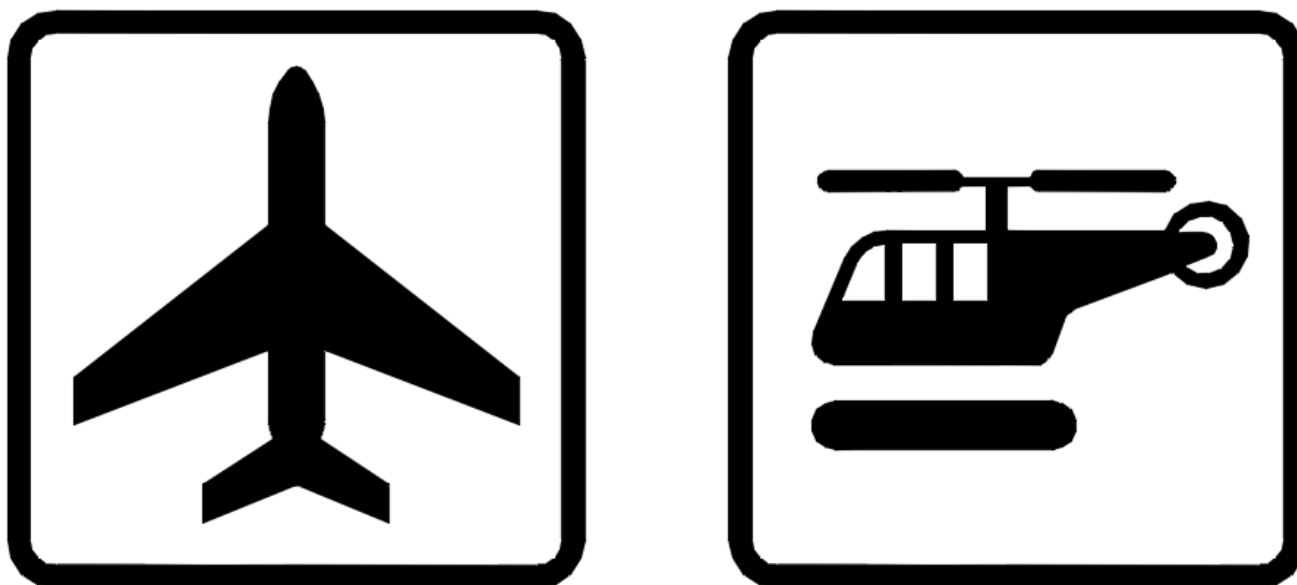
Krav 8.8.3—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 767 og 769 skal utformes etter skilmønster på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skilmønsteret. Symbolet skal ha hvit farge på blått felt.

Bestemmelser for bruk av bord på skiltet er gitt i [krav 8.2.3—6](#).

8.8.4 771 Lufthavn/flyplass, 772 Helikopterplass

Figur 8.8.4—1 — 771 Lufthavn/flyplass, 772 Helikopterplass

Krav 8.8.4—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 771 skal bare anvendes for vegvisning til flyplass. Hvis flyplassen også har egen helikopterterminal, skal symbol 772 først vises ved avkjøring/kryss med veg til helikopterterminalen. For rene helikopterplasser benyttes symbol 772 på samme måte som symbol 771.

MERKNAD I forbindelse med flyplasser vises symbol 771 sammen med lokalnavn på flyplassen, f.eks. "Flesland", ikke "Bergen lufthavn".

Krav 8.8.4—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 771 og 772 skal bare anvendes på orienteringstavler, vegvisere, og på 560-tavler. Symbol 771 kan i tillegg anvendes på avstandsskilt og stedsnavnskilt.

Krav 8.8.4—3 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 771 skal peke til venstre på avstandsskilt, for øvrig skal det peke i samme retning som pilen på det skiltet det er plassert på. Symbol 772 skal alltid peke til venstre.

Krav 8.8.4—4 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 771 og 772 skal utformes etter skiltemønster på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skiltemønsteret. Symbolet skal ha sort farge på hvitt felt.

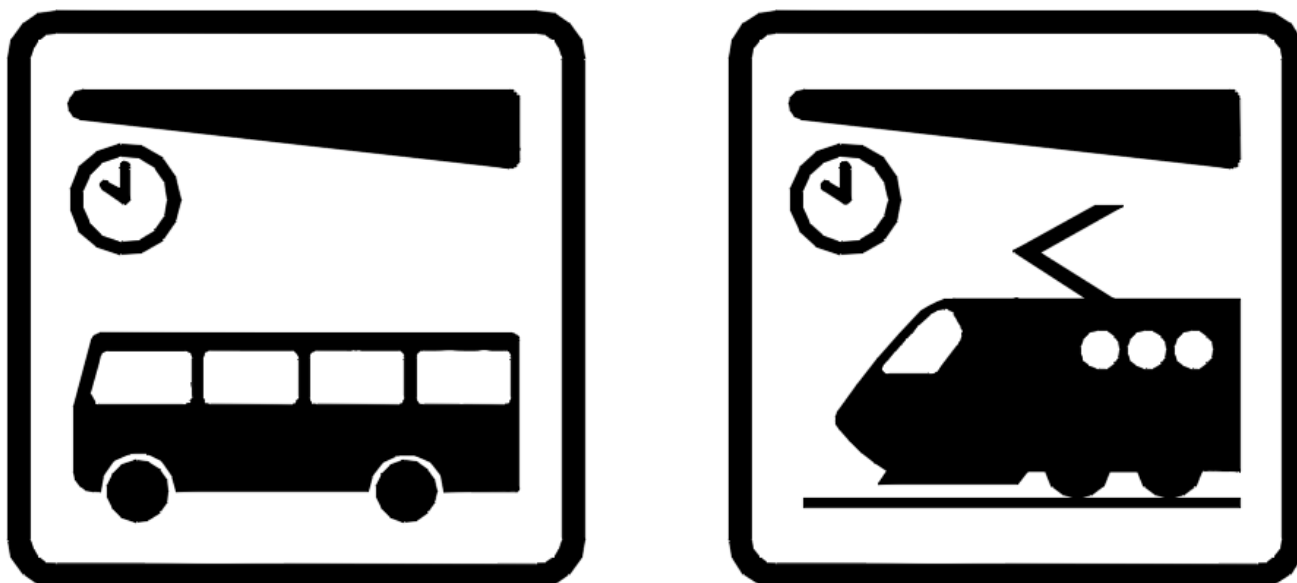
Krav 8.8.4—5 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

For visning til lufthavner med rutetrafikk skal skilt med symbol 771 ha gul, blå eller burgunder bunnfarge. For visning til flyplasser uten rutetrafikk og helikopterplasser skal skilt med symbol 771 og 772 ha hvit bunnfarge.

Bestemmelser for bruk av bord på skiltet er gitt i [krav 8.2.3—6](#).

8.8.5 773 Busstasjon/bussterminal, 774 Jernbanestasjon/togterminal

Figur 8.8.5—1 — 773 Busstasjon/bussterminal, 774 Jernbanestasjon/togterminal

Krav 8.8.5—1 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 773 og 774 skal bare anvendes for visning til stasjon eller terminal med rutetrafikk for passasjerer. Symbolene skal bare anvendes på orienteringstavler og vegvisere, og navn på stasjonen/terminalen kan angis.

Krav 8.8.5—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 773 og 774 skal peke til venstre og kan bare anvendes på hvite vegvisningsskilt, eller på hvite felt på vegvisningsskilt som kan ha slike felt, samt på sykkelruteskilt.

Krav 8.8.5—3 SKAL

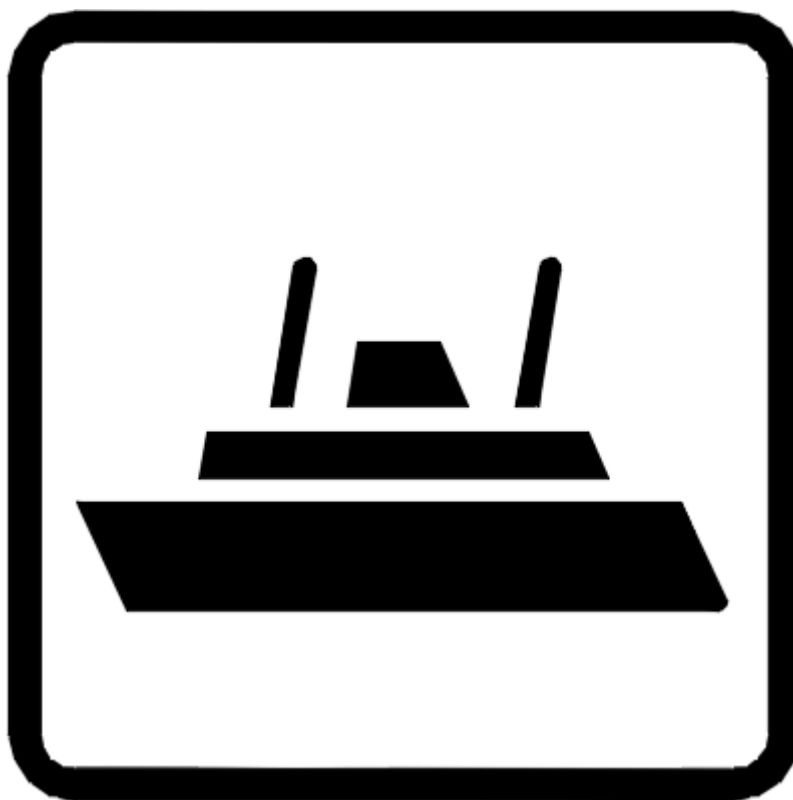
Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 773 og 774 skal utformes etter skiltemønster på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skiltemønsteret. Symbolet skal ha sort farge på hvitt felt.

Bestemmelser for bruk av bord på skiltet er gitt i [krav 8.2.3—6](#).

For skilting av innfartsparkering, se [krav 8.8.3—4](#).

8.8.6 775 Bilferje

Figur 8.8.6—1 — 775 Bilferje

Symbol 775 kan anvendes til:

- å vise til ferjeterminal, f.eks. avgangssted for utenlandsferje
- å varsle om at det er en ferjestrekning på vegruta, og for å vise avstanden til første ferjeleie
- å markere at et ferjeleie er nådd
- å vise riktig oppstillingsfelt på ferjeleiet

Anvendelse av symbol 775 for utenlandsferje

Krav 8.8.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Ved visning til ferjeterminal for utenlandsferje skal navn på land eller sted ferjene går til benyttes, i tillegg kan også navn på terminal vises. Navn på land kan om nødvendig vises med nasjonalt kjennetegn for kjøretøy (DK, S, D, GB, NL).

Veiledning til kravet

Visning til ferjeterminal bør ikke starte lenger fra terminalen enn nødvendig. Hvis terminalen ligger i en by, kan vegvisningen til byen følges først, slik at visning til terminalen først starter der det er påkrevd inne i byen. Om nødvendig benyttes skilt 731 "Samleskilt for vegvisning".

Figur 8.8.6—2 — Eksempel på skilting til terminal for utenlandsferje der sted ferjen går til er benyttet som visningsmål

Figur 8.8.6—3 — Eksempel på skilting til terminal for utenlandsferje der nasjonalt kjennetegn for kjøretøy benyttes sammen med terminalnavn

Anvendelse av symbol 775 for innenlandsferje

Innenlands er det sjelden behov for å vise til ferjeleiene som ferjeterminaler. I den grad ferjeleiet betjener flere ferjestrekninger, vil ferjeleiet i vegvisningssammenheng mer fungere som "vegkryss" enn som terminal.

Krav 8.8.6—2 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

For vegruter i Norge skal ferjesymbolet bare benyttes til:

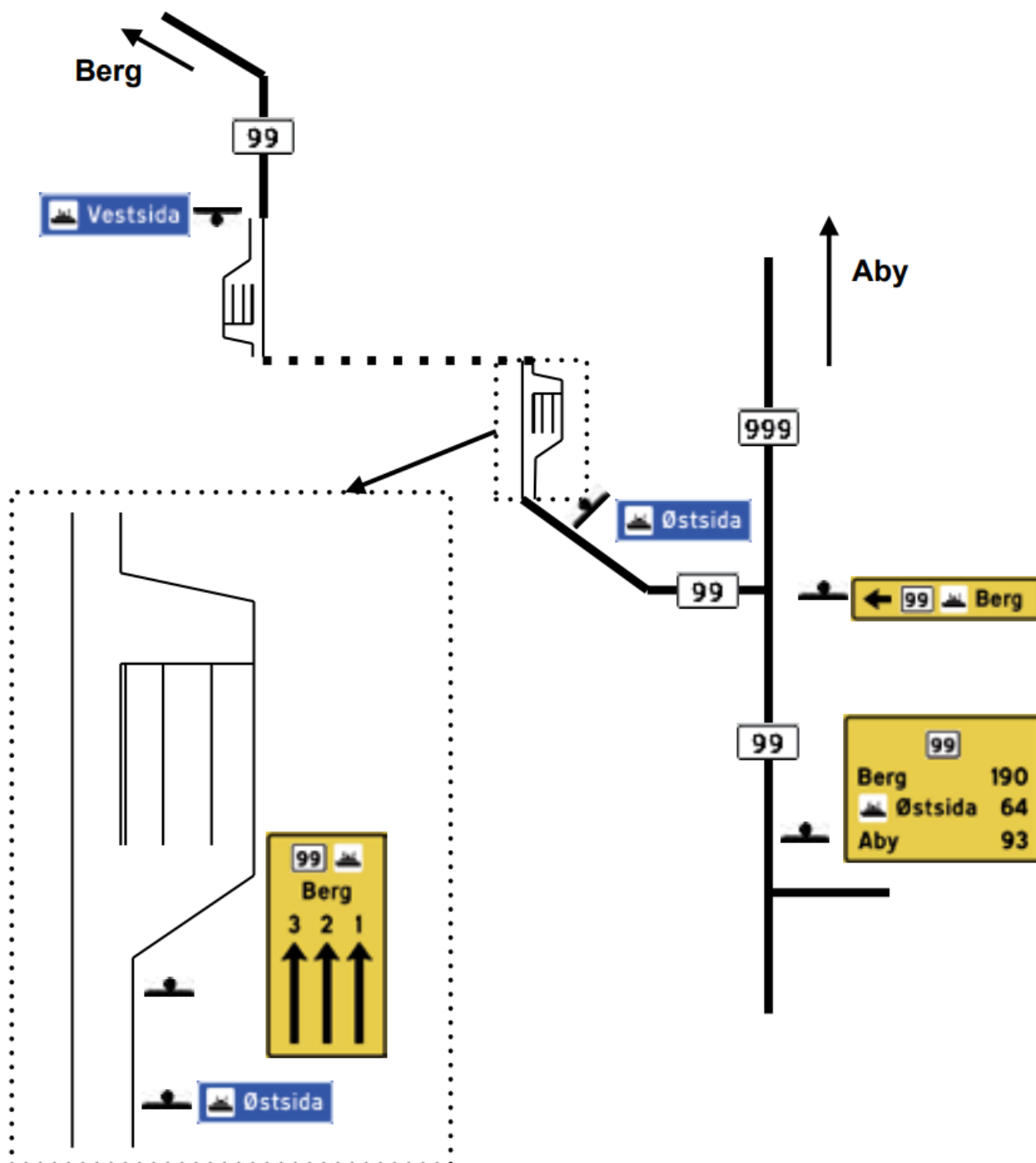
- å informere om at ferje må benyttes for å nå visningsmålet
- å angi avstand til ferjeleiet som ferja går fra som symbol på 725-skilt
- å markere at et ferjeleie er nådd som symbol på 727.2-skilt
- å markere riktig oppstillingsfelt på ferjeleiet som symbol på kjørefeltskilt

Veiledning til kravet

Informasjon om at det er ferjerute på strekningen er ikke nødvendig på alle ruter med ferjeforbindelser, idet det må forutsettes at trafikantene på forhånd har orientert seg på kart eller på annen måte. Hvis det er to ruter til målet, en med og en uten ferje, bør ferjesymbol vanligvis vises for den ene ruta.

MERKNAD Avstand til ferjeleie bør som hovedregel bare angis når det er ca en times kjøretid igjen til ferjeleiet med normal kjøretid. Avstanden angis på 725 "Avstandsskilt" ved at ferjesymbolet settes foran navn på det ferjeleiet ferja går fra.

MERKNAD For å markere riktig oppstillingsfelt på ferjeleier som betjener flere ferjestrekninger, kan ferjesymbolet vises på kjørefeltskilt (707.4 eller 709.5) foran navn på visningsmål som nås på den andre siden av ferjestrekningen. Navn på ferjeleiet på den andre siden skal bare angis hvis dette er visningsmål for vegruta.

Figur 8.8.6—4 — Eksempler på anvendelse av symbol 775

Uforming av symbol 775

Krav 8.8.6—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 775 skal peke til venstre og kan anvendes på blå, gule, burgunder og oransje vegvisningskilt.

Krav 8.8.6—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 775 skal utformes etter skiltemønster på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skiltemønsteret. Symbolet skal ha sort farge på hvitt felt.

Krav 8.8.6—5 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom det benyttes symbol med nasjonalt kjennetegn for kjøretøy for ferjeforbindelser til utlandet, skal dette utformes med bord på samme måte som skilt 723.21 ringveg/ringrute, se [kapittel 8.5.1.2](#), og plasseres i henhold til bestemmelser for vegnummersymbol.

Bestemmelser for bruk av bord på skilt 775 er gitt i [krav 8.2.3—6](#).

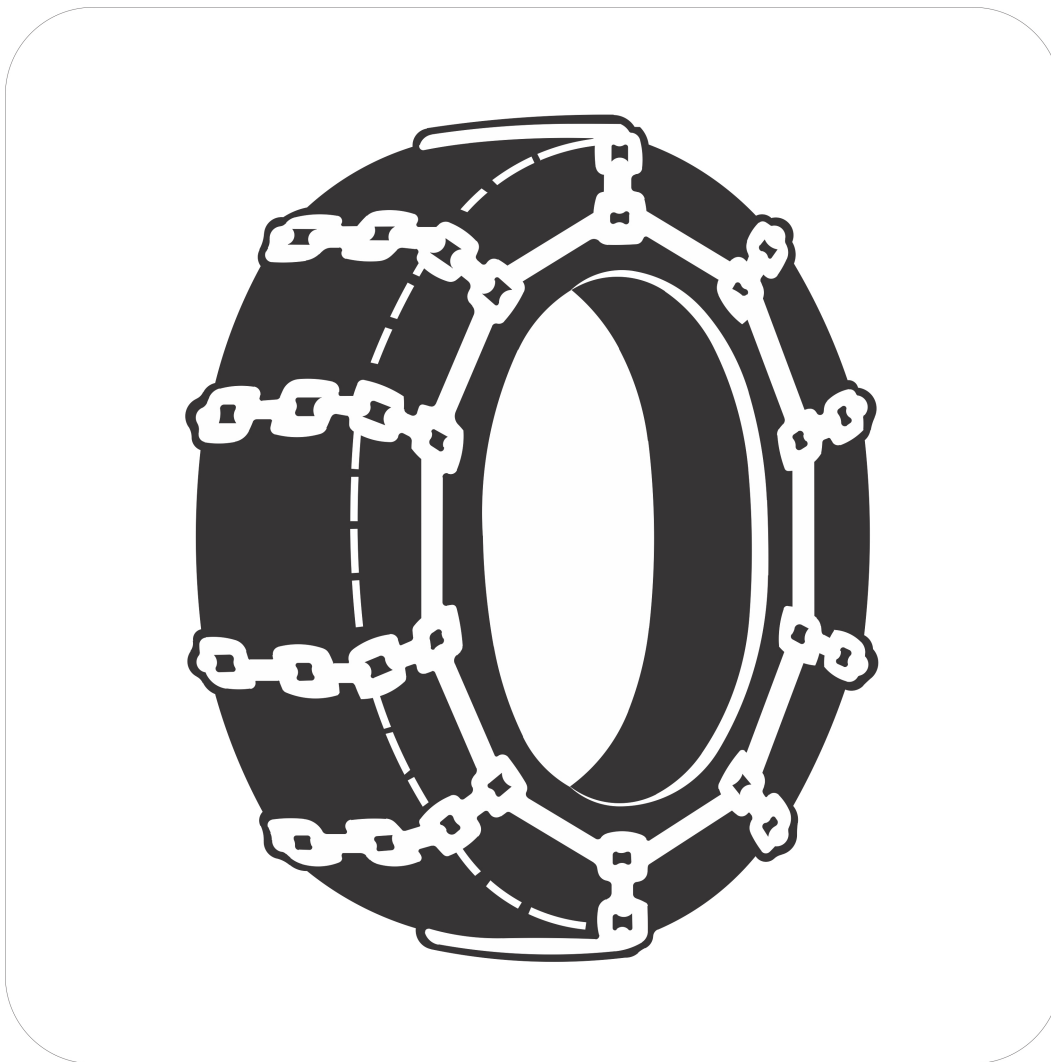
8.8.7 776 Godshavn

Figur 8.8.7—1 — 776 Godshavn

Symbol 776 kan anvendes for å vise til godshavn.

8.8.8 780 Kjetting

Figur 8.8.8—1 — 780 Kjetting

Krav 8.8.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 780 skal bare anvendes for å vise til kjettingplass.

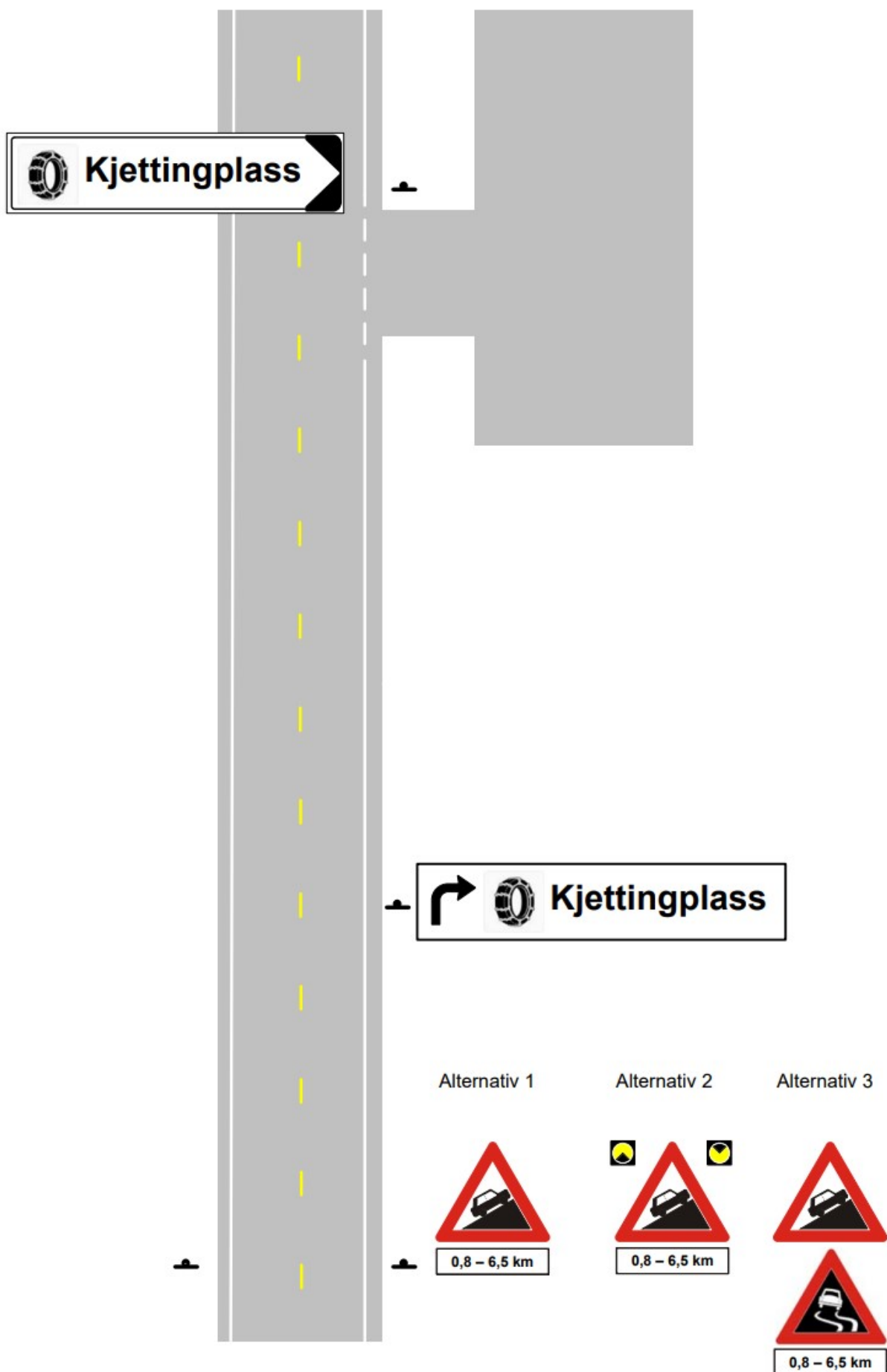
Krav 8.8.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

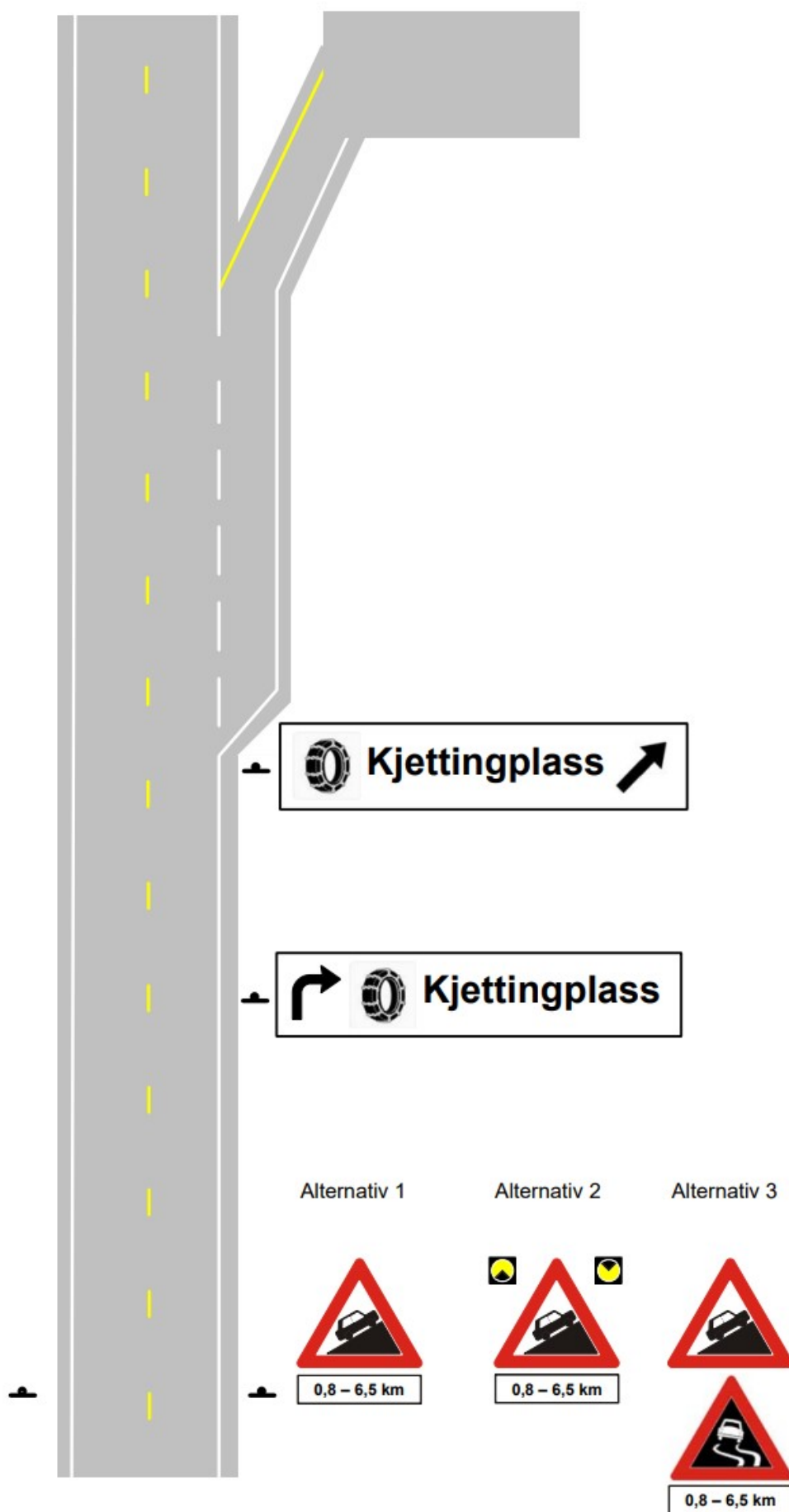
Symbol 780 skal utformes etter skiltemønster på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skiltemønsteret. Symbolet skal ha sort farge på hvitt felt.

Bestemmelser for bruk av bord på skiltet er gitt i [krav 8.2.3—6](#).

Prinsipper for skilting av kjettingplasser er vist i [figur 8.8.8—2](#) og [figur 8.8.8—3](#).

Figur 8.8.8—2 — Skilting av kjettingplass

Figur 8.8.8—3 — Skilting av kjettingplass med retardasjonsfelt (det skal være sort bord rundt kjettingsymbolet)

8.8.9 790-symbolene

Figur 8.8.9—1 — 790-symbolene

Regler for bruk av 790-symbolene er gitt i kapittel [kapittel 7](#).

8.8.10 792 Betalingsmåte i bomstasjon/ betalingssystem på veg

792-symbolene benyttes vanligvis på overhengende vegvisningsskilt (709.5 og 719.5) som forteller om valg av riktig kjørefelt inn mot betalingsstasjon på bomveg eller ved ferjeleie.

792.11 Betaling med elektronisk brikke

Figur 8.8.10—1 — 792.11

Krav 8.8.10—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792.11 skal bare benyttes for å markere kjørefelt hvor betaling skjer elektronisk. Navn på betalingssystem skal angis, for eksempel "Autopass".

792.12 Betaling til betjent

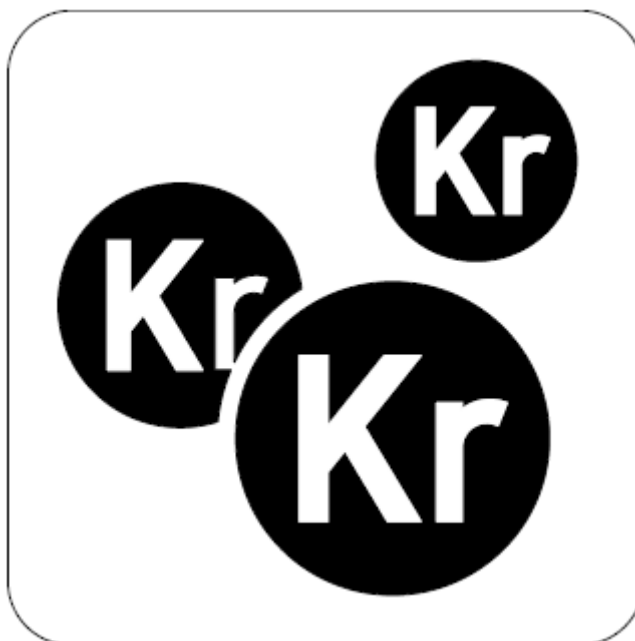
Figur 8.8.10—2 — 792.12

Krav 8.8.10—2 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792.12 skal bare benyttes for å markere kjørefelt hvor betaling skjer til betjent. I tillegg kan teksten "Manuell" benyttes.

792.13 Betaling med mynter til automat

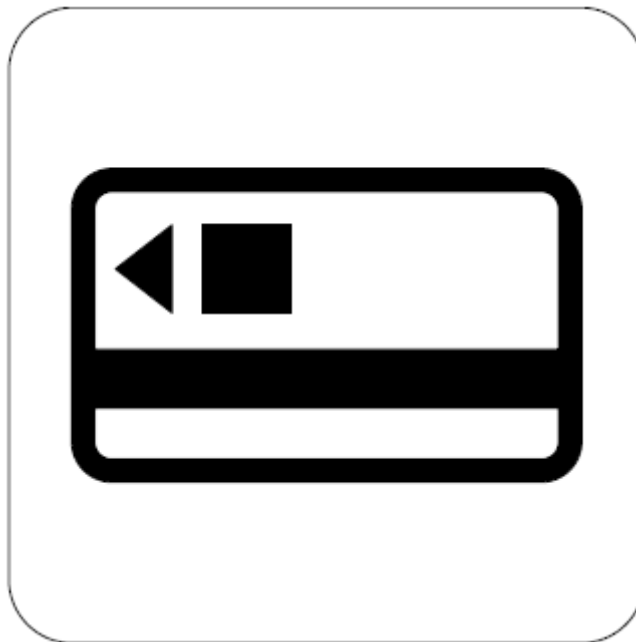
Figur 8.8.10—3 — 792.13

Krav 8.8.10—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792.13 skal bare benyttes for å markere kjørefelt hvor betaling skjer med mynter i en betalingsautomat. I tillegg bør teksten "Mynt", "Coin" eller "Mynt/Coin" benyttes.

792.14 Betaling med kort til automat

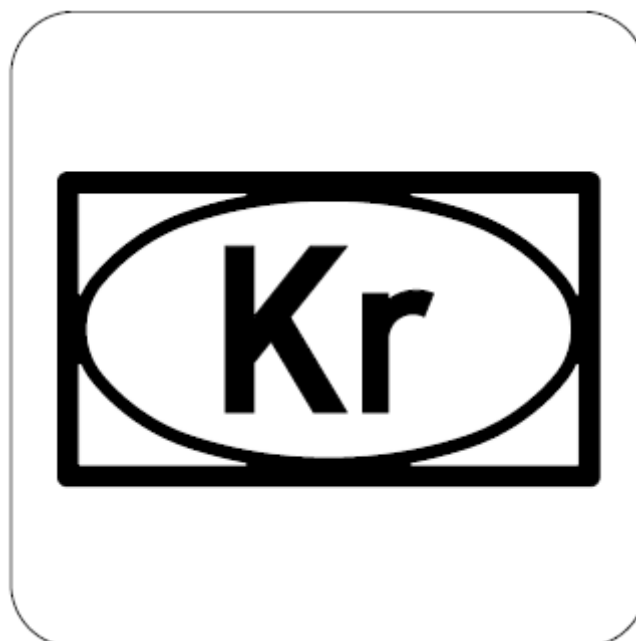
Figur 8.8.10—4 — 792.14

Krav 8.8.10—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792.14 skal bare benyttes for å markere kjørefelt hvor betaling skjer med betalingskort i en automat. I tillegg bør teksten "Kort", "Card" eller "Kort/Card" benyttes.

792.15 Betaling med sedler til automat

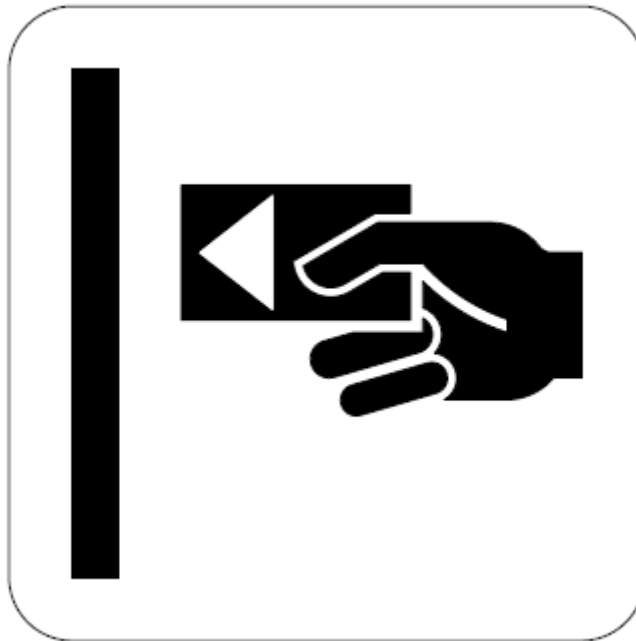
Figur 8.8.10—5 — 792.15

Krav 8.8.10—5 **SKAL**

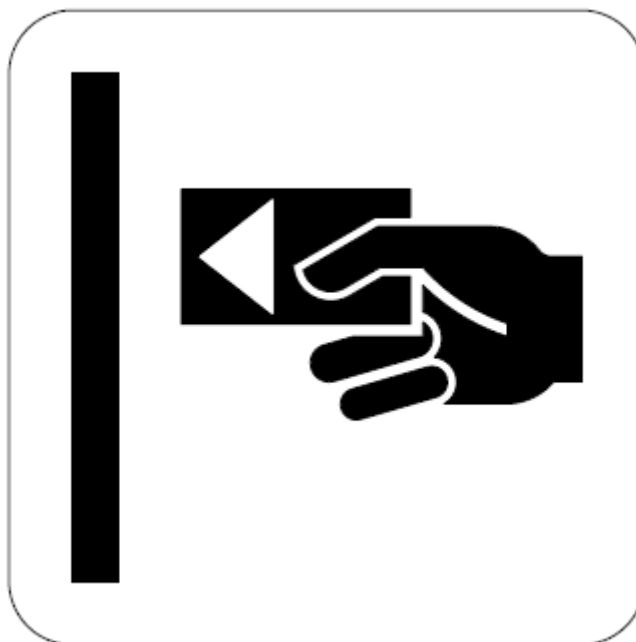
Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792.15 skal bare benyttes for å markere kjørefelt hvor betaling skjer med sedler i en automat. I tillegg bør det angis tekst.

792.16 Ta billett i et lukket betalingssystem, 792.17 Lever billett i et lukket betalingssystem

Figur 8.8.10—6 — 792.16

Figur 8.8.10—7 — 792.17

Krav 8.8.10—6 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbolene 792.16 og 792.17 skal bare benyttes etter samråd med og godkjenning fra Vegdirektoratet.

792.30 Helautomatisk bomstasjon som passerer uten å stanse

Figur 8.8.10—8 — 792.30

Krav 8.8.10—7 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792.30 skal bare benyttes for å forvarsle og markere helautomatisk betalingsstasjon hvor det ikke skal stanses fordi betaling skjer enten elektronisk eller ved etterhåndsfakturering basert på automatisk registrering av kjøretøyets registreringsnummer.

792.31 Betaling med AutoPASS

Figur 8.8.10—9 — 792.31

Krav 8.8.10—8 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792.31 skal bare benyttes for å forvarsle og markere betalingsstasjon hvor det er mulig å passere uten å stanse fordi betaling skjer elektronisk ved hjelp av AutoPASS-abonnement.

Utforming

Krav 8.8.10—9 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Symbol 792 skal utformes etter skiltemønster på et kvadratisk felt med avrundede hjørner og sidekant lik 12/7 H. Når symbolfeltet avgrenses av bord, skal størrelsen på symbolet reduseres med faktor 0,9 i forhold til skiltemønsteret. Symbolet skal ha sort farge på hvitt felt.

Bestemmelser for bruk av bord på skiltet er gitt i [krav 8.2.3—6](#).

9 Underskilt

9.1 Generelt

[Skiltforskriften § 17](#) Alminnelige bestemmelser om underskilt:

«1. Underskilt er bare gyldig når det nyttes sammen med hovedskilt, og gir nærmere klargjøring, utviding, utfylling eller begrensning av hovedskiltets betydning eller gyldighetsområde.

2. Underskilt til hovedskilt som nyttes til midlertidig skilting i forbindelse med vegarbeid, kan ha gul bunnfarge.»

Underskilt er ikke selvstendige trafikkskilt. Den myndighet som kan treffe vedtak for hovedskiltet, treffer også vedtak for eventuelle underskilt til hovedskiltet.

[Skiltforskriften § 18](#) gir bestemmelser om betydningen av de enkelte underskilt. Disse bestemmelsene er gjengitt under de aktuelle skilt.

Anvendelse

Krav 9.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt skal brukes bare sammen med et hovedskilt, for å gi tilleggsopplysninger til hovedskiltet som angitt i [skiltforskriften § 17 nr. 1](#).

Krav 9.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke brukes mer enn to underskilt til samme hovedskilt, hvis ikke annet er angitt for det enkelte skilt. Underskiltene 810 [kapittel 9.4.6](#) og 828 [kapittel 9.4.15](#) kan benyttes sammen med to andre underskilt.

Krav 9.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Serviceskilt, vegvisningsskilt og markeringsskilt skal ikke ha underskilt.

Krav 9.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke benyttes andre underskilt enn de som er listet opp under hvert enkelt hovedskilt.

9.2 Plassering

Krav 9.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt skal plasseres under sideplasserte hovedskilt, uten avstand mellom hovedskilt og underskilt.

Krav 9.2—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Brukes to underskilt til samme hovedskilt, skal det mellom underskiltene være en avstand lik bordbredden.

Krav 9.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Når to hovedskilt plasseres på samme stolpe eller skiltoppsett, skal eventuelle underskilt plasseres slik at det ikke kan oppstå tvil om hvilket hovedskilt underskiltene gjelder for.

Når hovedskiltet er plassert over kjørebanelen, kan eventuelt underskilt plasseres på høyre side av hovedskiltet. Dette gir plass til underskilt med tilstrekkelig størrelse for den tekst- eller symbolhøyde

som er nødvendig for overhengende skilt. Plasseres underskiltet under overhengende hovedskilt, gjelder [krav 9.2—1](#).

9.3 Størrelse og utforming

Krav 9.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt skal være rektangulære eller kvadratiske og ha bord.

Krav 9.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Borden på underskilt skal ligge helt inntil kanten av skiltet og skal ikke ha avrundede hjørner.

Krav 9.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt skal ha hvit bunn, svart bord og svarte symboler eller tekst.

Krav 9.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt til midlertidige skilt benyttet i forbindelse med arbeid på og ved veg skal ha samme bunnfarge som disse skiltene.

Krav 9.3—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt skal ha samme standardstørrelse som hovedskiltet det benyttes sammen med, unntatt underskilt plassert ved siden av overhengende hovedskilt, hvor størrelsen må økes for å sikre lesbar teksthøyde.

Underskilt med fast utforming

Krav 9.3—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltene 807, 810, 816, 824, 826 og 828 skal utformes i samsvar med fastsatte skilmønster.

Underskilt med symbol

Krav 9.3—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symboler som brukes på underskilt skal ha utforming som fastsatt i skilmønster.

Skilmønstre kan lastes ned fra vegvesen.no

Underskilt med tekst

Krav 9.3—8 **SKAL**

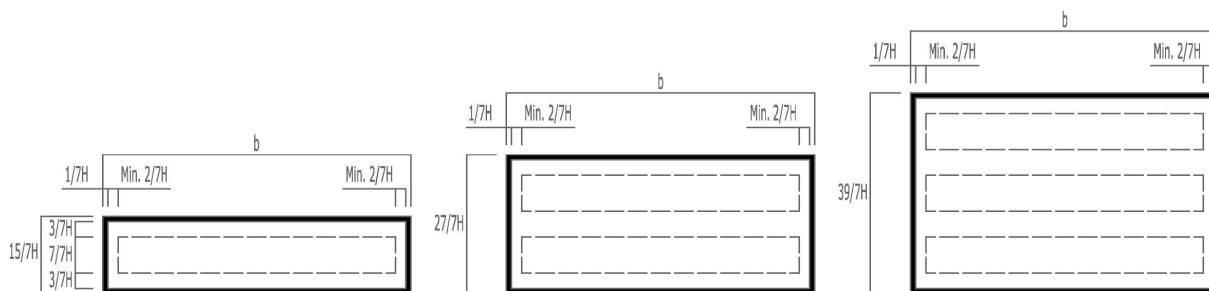
Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt med tekst skal utformes som beskrevet i etterfølgende tekst og figurer.

Høyden på underskilt med tekst bestemmes av teksthøyden og antall tekstlinjer, se [figur 9.3—1](#).

Teksthøyde H for vanlige underskiltekster avhenger av hovedskiltets størrelse. Teksthøyder og skilthøyder er angitt for de enkelte underskilt.

Bredden på underskilt med tekst bestemmes av hovedskiltets størrelse, se [tabell 9.3—1](#). Etter beregning av den plass tekst og andre elementer krever, fordeles eventuell overskytende bredde likt på begge sider mellom tekst og bord.

Figur 9.3—1 — Underskilt med tekst - grunnform

Tabell 9.3—1 — Bredde av underskilt med tekst (mål i mm)

Skiltform	Bredde b (mm) for underskilt til:		
	Hovedskilt LS	Hovedskilt MS	Hovedskilt SS
Fareskilt	650	850	1150
Skilt 202	500	700	900
Runde skilt	600	800	1000
Firkantete skilt	Som hovedskilt	Som hovedskilt	Som hovedskilt

Nærmere bestemmelser om utforming av underskilt er gitt under de enkelte underskilt.

9.4 Bestemmelser for de enkelte underskilt

9.4.1 802 Avstand

Figur 9.4.1—1 — 802 Avstand

Skiltforskriften: «Underskiltet angir avstanden til det sted hvor hovedskiltet begynner å gjelde, eller til sted hvor tilsvarende hovedskilt er satt opp (forvarsling).»

Anvendelse

Skilt 802 kan brukes som underskilt til:

- fareskilt for å angi avstanden fram til farested, jf. [Kapittel 2.2](#)
- trafikkregulerende skilt for å forvarsle reguleringer

Skilt 802 kan brukes til å forvarsle vikeplikt skiltet med skiltene 202, 208 og 212, se nærmere bestemmelser for disse skiltene.

Avstand til farested

Krav 9.4.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden fram til farestedet skal angis på underskilt 802 dersom faren ikke kan ses på en avstand større enn eller lik stoppsikt for fartsnivået på stedet.

Krav 9.4.1—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstanden skal også angis dersom fareskiltet plasseres i annen avstand enn det som er angitt i [kapittel 2.2](#).

Krav 9.4.1—1_2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På motorveg skal avstand alltid angis.

Underskilt 802 til regulerende trafikkskilt

Underskilt 802 kan bare brukes til å forvarsle følgende regulerende trafikk skilt:

- 202 «Vikeplikt»
- 208 «Slutt på forkjørsveg»
- 210 «Forkjørs kryss»
- 212 «Vikeplikt overfor møtende kjørende»
- 306 «Trafikkforbud»
- 308 «Forbudt for transport av farlig gods»
- 310 «Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt»
- 312 «Breddegrense»
- 314 «Høydegrense»
- 316 «Lengdegrense»
- 318 «Totalvektgrense»
- 320 «Aksellastgrense»
- 322 «Boggilastgrense»
- 324 «Stopp for angitt formål»
- 326 «Stopp for toll»
- 362 «Fartsgrense»
- 406 «Påbudt rundkjøring»
- 502 «Motorveg»
- 503 «Motortrafikkveg»
- 504 «Slutt på motorveg»
- 505 «Slutt på motortrafikkveg»
- 530 «Sammenfletting»
- 532 «Kjørefelt slutter»
- 538.M «Kjørefeltinndeling»
- 539 «Endret kjøremønster»
- 555 «Havarilomme»

Størrelse og utforming

Krav 9.4.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstander under én kilometer skal være angitt i meter med det nærmeste av følgende avstandstall med benevnning m: 25 – 50 – 75 – 100 – 150 – 200 – 250 – 300 – 400 – 500 – 600 – 700 – 800 – 900 m.

Krav 9.4.1—3_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Er avstanden én kilometer eller mer, skal dette angis i kilometer med benevnningen km. Avstanden kan angis med én desimal. Avstander over 3 km skal avrundes til nærmeste 0,5 km og avstander over 5 km til nærmeste hele km. Hele kilometer angis uten desimal.

Krav 9.4.1—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 802 skal utføres i tre standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.1—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

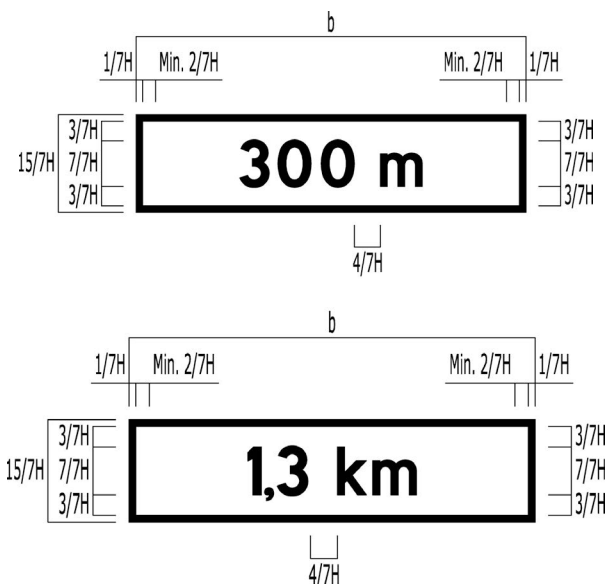
Tabell 9.4.1—1 — Standardstørrelser for underskilt 802

	Bredde b (mm) etter type hovedskilt			Høyde h (mm)	Teksthøyde H (mm)	Bordbredde 1/7H (mm)
	Fareskilt	202 Vikeplikt	Rundt eller firkantet			
US	400	400	Hovedskiltets diameter eller bredde	105	49	7
LS	650	500		150	70	10
MS	850	700		225	105	15
SS	1150	900		300	140	20

Krav 9.4.1—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstandsangivelse og benevnning skal plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.1—2](#). Tallene skal ha full teksthøyde (7/7H).

Figur 9.4.1—2 — Plassering av tekst på underskilt 802

9.4.2 804 Utstrekning

0,2 - 1,3 km

Figur 9.4.2—1 — 804 Utstrekning

Skiltforskriften: «Underskiltet angir at hovedskiltet gjelder for bestemt vegstrekning. Tallene angir avstanden til vegstrekningens begynnelse og slutt.»

Anvendelse

Fareskilt

Skilt 804 kan brukes som underskilt til fareskilt, unntatt skiltene 136 «Avstandsskilt» og 138 «Jernbanespor».

Krav 9.4.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Der fare varslet med fareskilt gjelder en vegstrekning med lengde over 300/500 m, skal avstanden fra skiltet til det sted hvor farestrekningen begynner og slutter angis på underskilt 804.

Veiledning til kravet

Utsrekning over 300 m angis ved fartsgrense mindre eller lik 60 km/t, og over 500 m ved fartsgrense 70 km/t eller høyere. Eventuelt avvik fra det ovenstående er angitt under hovedskiltet.

Forbuds- og opplysningsskilt

Krav 9.4.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 804 kan bare brukes som underskilt til følgende forbuds- og opplysningsskilt:

- 330 «Svingeforbud»
- 334 «Forbikjøringsforbud»
- 335 «Forbikjøringsforbud for lastebil»
- 556.2 «Automatisk trafikkontroll – strekningsmåling»

Størrelse og utforming

Krav 9.4.2—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstander under én kilometer skal være angitt i meter med det nærmeste av følgende avstandstall med benevnning m: 25 – 50 – 75 – 100 – 150 – 200 – 250 – 300 – 400 – 500 – 600 – 700 – 800 – 900 m.

Krav 9.4.2—3_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Er avstanden én kilometer eller mer, skal dette angis i kilometer med benevnningen km. Avstanden kan angis med én desimal.

Krav 9.4.2—3_1_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstander over 2,5 km skal avrundes til nærmeste 0,5 km og avstander over 5 km til nærmeste hele km.

Krav 9.4.2—3_1_1_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Hele kilometer skal angis uten desimal.

Krav 9.4.2—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Utstrekning av streknings-ATK skal angis i km. Utstrekningen angis med én desimal. Hele kilometer angis uten desimal.

Krav 9.4.2—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Krav 9.4.2—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 804 skal utføres i tre standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.2—1](#).

Tabell 9.4.2—1 — Standardstørrelser for underskilt 804

	Bredde b (mm) når hovedskiltet er		Høyde h (mm)	Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
	fareskilt	forbudsskilt			
US	400	400	105	49	7
LS	650	600	150	70	10
MS	850	800	225	105	15
SS	1150	1000	300	140	20

Krav 9.4.2—7 SKAL

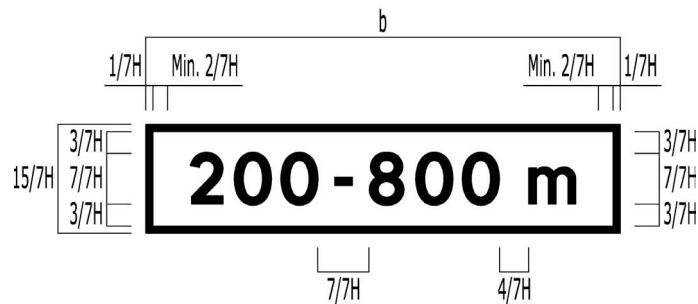
Gjeldende fra 01.06.2023

Avstandsangivelser og benevnning skal plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.2—2](#). Tallene skal ha full teksthøyde ($7/7H$) så lenge tekstlinjen har plass innenfor det angitte området (avstand til vertikal bord minst lik $2/7H$).

Veiledning til kravet

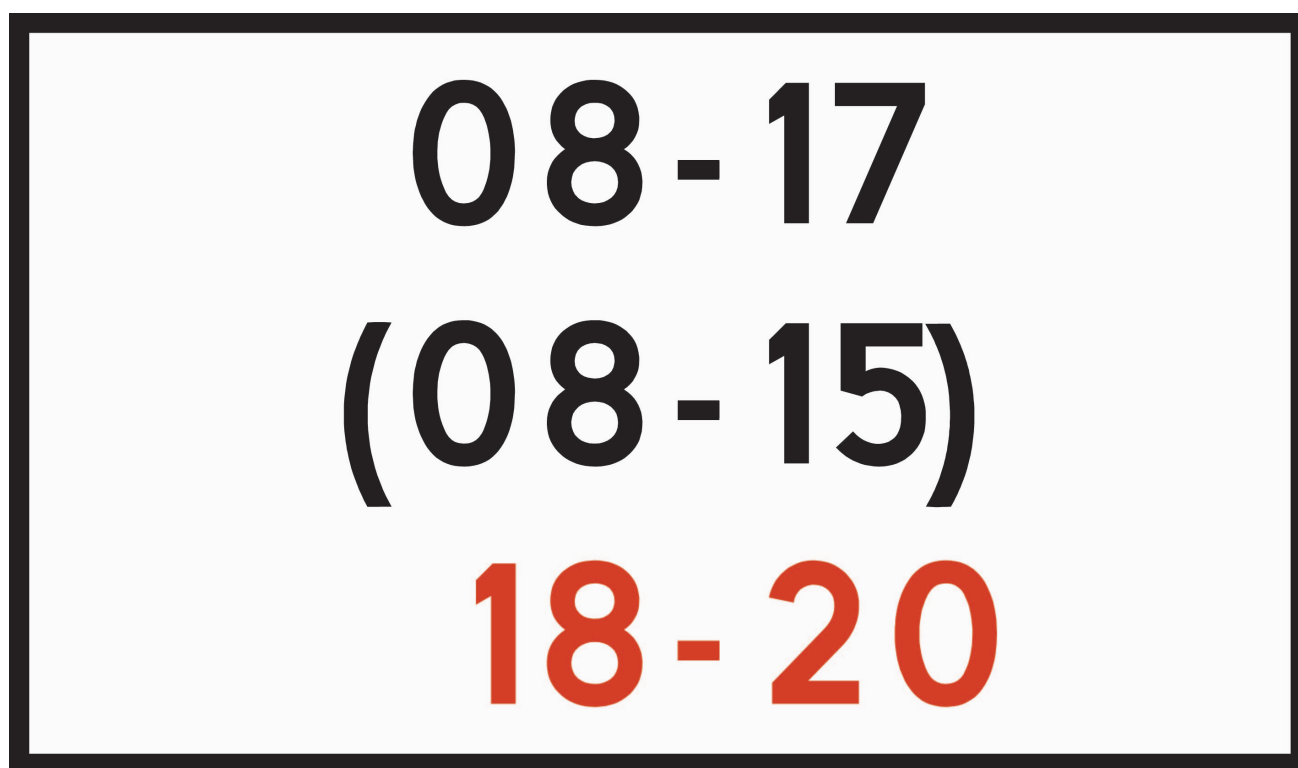
For størrelsene MS og SS kan teksten i noen tilfeller bli så bred at den kommer for nær borden innenfor standard skiltbredde. Høyden på tall og benevnning reduseres da så mye at avstanden til vertikal bord blir lik $2/7H$. Standard skilthøyde og bordbredde (figur 2-4.5) reduseres ikke, og tallene sentreres vertikalt på skiltflaten.

Dersom et fareskilt har angivelse av utstrekning i tillegg til underskilt 808 «Tekst», f. eks. «Fartsdempere 50 - 400 m», kan tekst og avstandsangivelse legges inn på ett felles underskilt, se skilt 808.

Figur 9.4.2—2 — Plassering av tekst på underskilt 804

9.4.3 806 Tid

Figur 9.4.3—1 — 806 Tid

Skiltforskriften: «Underskiltet angir at hovedskiltet bare gjelder i det eller de tidsrom som er angitt med klokkeslett. Sorte tall gjelder hverdag unntatt lørdag, sorte tall i parentes gjelder lørdag, røde tall gjelder søndag, helligdag og offentlig høytidsdag.»

Anvendelse

Krav 9.4.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 806 skal brukes som underskilt når hovedskiltets regulering ikke gjelder hele døgnet alle dager.

Krav 9.4.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 806 skal ikke angi tid på en slik måte at hovedskiltet ikke gjelder store deler av dagtiden eller mesteparten av døgnet.

Hvis det er behov for å angi mer enn tid, benyttes i stedet underskilt 834 «Kombinert regulering».

Krav 9.4.3—3 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Skilt 806 kan bare brukes som underskilt til følgende skilt:

- 306.1 «Forbudt for motorvogn»
- 306.4 «Forbudt for motorsykkel og moped»
- 306.5 «Forbudt for lastebil og trekkbil»
- 308 «Forbudt for transport av farlig gods»
- 310 «Forbudt for motorvogn med flere enn to hjul og med tillatt totalvekt høyere enn angitt»
- 330 «Svingeforbud»
- 370 «Stans forbudt»
- 372 «Parkering forbudt»

Krav 9.4.3—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 806 skal angi tidsrommet for gyldigheten av reguleringen på hovedskiltet.

Krav 9.4.3—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tiden for reguleringens gyldighet skal angis i hele timer mellom 00 - 24.

Krav 9.4.3—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom samme gyldighetstid gjelder for alle ukedager, brukes bare én tidsangivelse med svarte tall og teksten «Alle dager», se [figur 9.4.3—2](#).

Krav 9.4.3—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Dersom gyldighetstiden gjelder bare for enkelte hverdager, angis disse med navn. Følgende forkortelser skal da brukes:

- Bokmål: man tir ons tor fre lør søn
- Nynorsk: mån tys ons tor fre lau sun

Størrelse og utforming

Krav 9.4.3—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 806 skal utføres i standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.3—1](#).

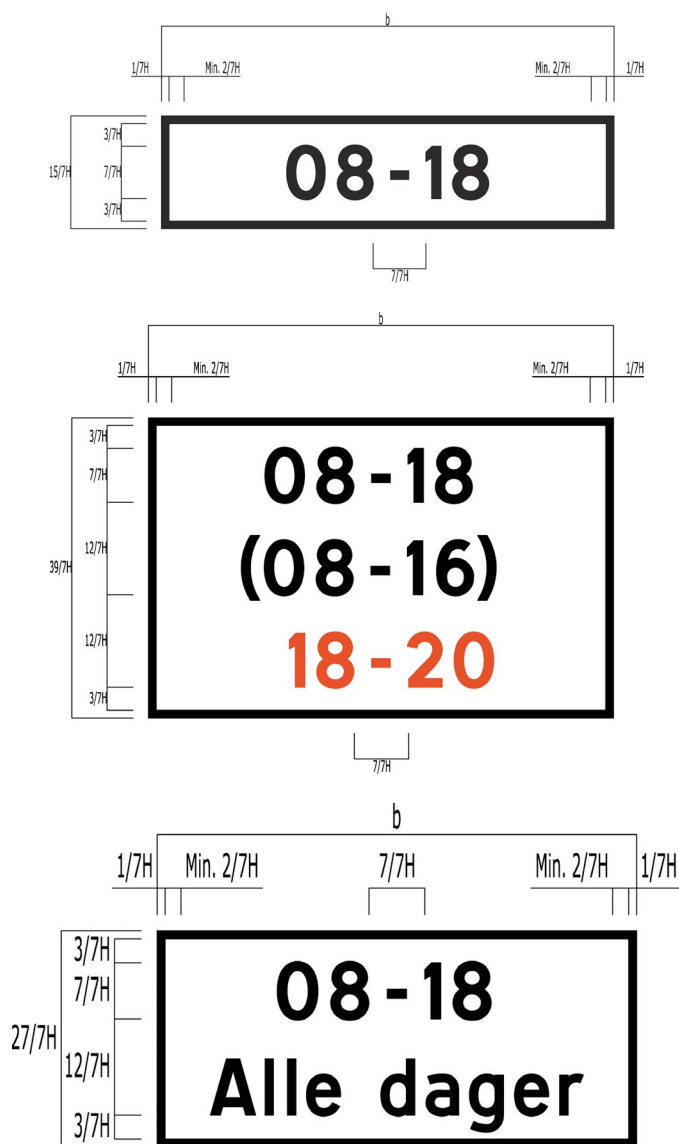
Tabell 9.4.3—1 — Standardstørrelser for underskilt 806

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm)			Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
		1 linjer	2 linjer	3 linjer		
US	400	105	189	273	49	7
LS	600	150	270	390	70	10
MS	800	225	405	585	105	15

Krav 9.4.3—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tidsangivelsen skal plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.3—2](#). Tallene og tekst «Alle dager» eller forkortelser for ukedager skal ha full teksthøyde 7/7 H.

Figur 9.4.3—2 — Plassering av tidsangivelser og tekst på underskilt 806

Krav 9.4.3—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 806 skal være tosidig dersom hovedskiltet er det.

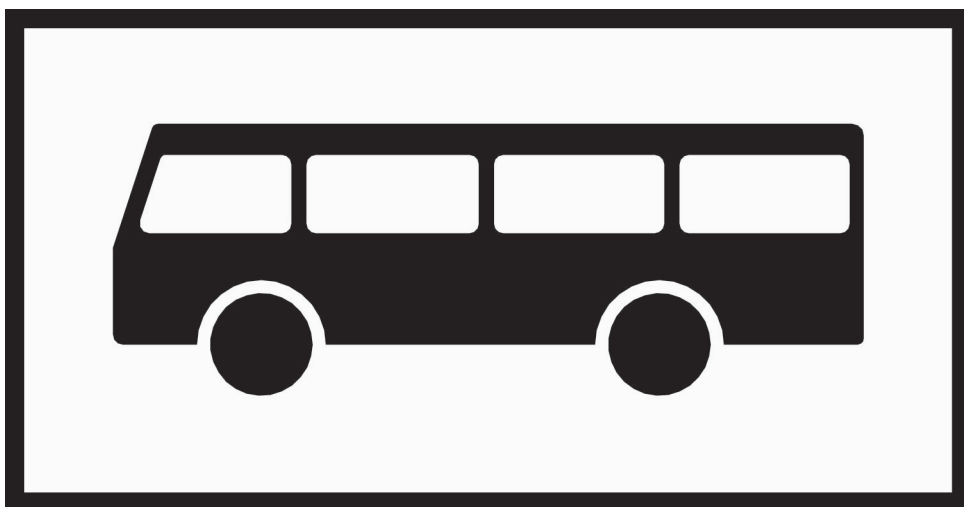
9.4.4 807 Symbol

807.1

807.2

Figur 9.4.4—1 — 807 Symbol (*fortsetter*)

807.3

807.4

807.5

Figur 9.4.4—1 — 807 Symbol (*fortsetter*)

807.6

807.7

807.8

Figur 9.4.4—1 — 807 Symbol (*fortsetter*)

807.9

807.10

Figur 9.4.4—1 — 807 Symbol

Skiltforskriften:

- 807.1 Personbil
- 807.2 Varebil, lastebil og trekkbil
- 807.3 Buss
- 807.4 Vogntog
- 807.5 Tilhenger særskilt innrettet til campingbruk samt eventuell trekkvogn
- 807.6 Sykkel og liten elektrisk motorvogn
- 807.7 Tohjuls motorsykkel med og uten sidevogn og tohjuls moped
- 807.8 Forflytningshemmede med parkeringstillatelse
- 807.9 Kjøretøy særskilt innredet til campingbruk (bobil)
- 807.10 Liten elektrisk motorvogn

Symbolene 807.1-807.10 benyttet på underskilt betyr at hovedskiltets regulering eller informasjon gjelder vedkommende kjøretøy- eller trafikantgruppe. Vektangivelse på symbol 807.2 betyr at reguleringen gjelder kjøretøy med tillatt totalvekt høyere enn angitt.

Symbol på underskilt til skilt 552 «Parkering» betyr at parkeringen er reservert vedkommende kjøretøy- eller trafikantgruppe. Symbol 807.8 til skilt 552 «Parkering» betyr at det er forbud mot av- og pålessing. Av- og påstigning er tillatt.

Kjøretøy- eller trafikantgruppe kan unntas fra hovedskiltets regulering med symbol brukt sammen med teksten «Gjelder ikke» eller «Unntatt».

Anvendelse

Skilt 807 brukes hovedsakelig som underskilt til skilt 552 «Parkering». Annen bruk av underskilt 807 er angitt under bestemmelsene for de aktuelle hovedskilt.

Skilt 807.10 benyttes bare som underskilt til skilt 552 «Parkering» for å reservere parkeringsareal for litenelektrisk motorvogn som definert i forskrift om krav til sykkel § 2 femte ledd.

Krav 9.4.4—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis hovedskiltet kun gjelder enkelte kjøretøy- eller trafikantgrupper, skal underskilt 807 benyttes med symboler for disse gruppene. Det skal ikke vises mere enn to symboler.

Krav 9.4.4—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis underskilt 807 brukes for å angi at hovedskiltet ikke gjelder for bestemte kjøretøy- eller trafikantgrupper, skal «unntatt» føyes til under symbolet.

Veiledning til kravet

Skiltet betegnes da med U etter undernummeret, f.eks. 807.6U «Sykkel unntatt». Tekst «Gjelder ikke» benyttes ikke på skilt 807, men kan benyttes på skilt 808.

Figur 9.4.4—2 — Eksempler på bruk av underskilt 807

Vektangivelse på symbol 807.2 (underskilt 807.2a) kan brukes for å vise at reguleringen bare gjelder kjøretøy med tillatt totalvekt høyere enn angitt, se [figur 9.4.4—3](#)

Figur 9.4.4—3 — Vektangivelse på 807.2a

Symbolet kan unntaksvis vendes i motsatt retning.

Størrelse og utforming

Krav 9.4.4—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 807 skal utføres i standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.4—1](#).

Tabell 9.4.4—1 — Standardstørrelser for underskilt 807

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm) når skiltet har:		Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
		bare symbol	symbol + tekst		
US	400	189	224	49	7
LS1*	500	270	-	70	10
LS2*	600	270	320	70	10
MS	800	405	480	105	15
MERKNAD LS1 for underskilt til skilt 552 Parkering i størrelse LS					
LS2 for underskilt til forbuds- og påbudsskilt i størrelse LS					

Krav 9.4.4—4 **SKAL**

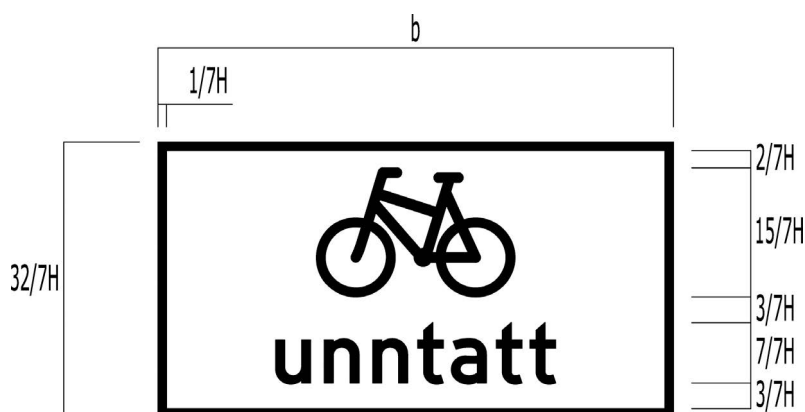
Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol og eventuell tekst skal ha størrelse og plassering på skiltet som vist i [figur 9.4.4—4](#).

Krav 9.4.4—4_1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Dersom hovedskiltet eller unntak fra hovedskiltet skal gjelde to eller flere kjøretøy- eller trafikantgrupper, skal alle symbolene settes på samme skiltflate og høyden på skiltet økes med symbolhøyden pluss $3/7 H$.

Figur 9.4.4—4 — Plassering av symbol og tekst på underskilt 807

9.4.5 808 Tekst

Figur 9.4.5—1 — 808 Tekst

[Skiltforskriften](#): «Underskiltet brukes når det ikke er hensiktsmessig å gi vedkommende regulering eller informasjon med underskilt med symbol, tall eller annet.»

Anvendelse

Krav 9.4.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 808 kan bare brukes som underskilt til de hovedskilt og med de tekster som er vist i dette kapittel. Det skal ikke brukes andre tekstvarianter.

Der det i tittelen for underskilt 808 er vist en parentes, kan skiltmyndigheten avgjøre hva som skal angis, innenfor de begrensninger som kan være gitt under hvert underskilt.

[Underskilt 808 til fareskilt](#)

Krav 9.4.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 808 kan bare brukes som underskilt til fareskilt som angitt i [tabell 9.4.5—1](#), for å spesifisere hva den varslede faren består i.

Tabell 9.4.5—1 — Godkjente tekster til bruk på underskilt 808 på fareskilt

Underskilt	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan bare brukes til hovedskilt nr.
808.101	Smal bru	106
808.103	Smal undergang	106
808.105	Fartsdempere/Fartsdemparar	106
808.111	Issvuller/Issvullar	108
808.113	Teleskade	108
808.115	Ferist	108
808.121	Gangfelt	109
808.131	Fare for ising	116
808.133	Ved våt veg	116
808.137	Ved sterk nedbør	116
808.143	Oljesøl	116
808.145	Jord på vegen	116
808.147	Grus på vegen	116
808.151	Slutt på saltet veg/ Slutt på salta veg	116
808.153	Høg asfaltkant	117
808.159	I drift ved gult blink	132
808.161	Skole/Skule	142
808.165	Stor elgfare	146.1
808.166	Viltkryssing	146.1 / 146.2
808.167	Kryssing ved gult blink/Kryssing ved gul blink	146.4
808.168	Ferjekø	149
808.169	Kolonnekjøring/ Kolonnekøyning	149
808.170	Militær aktivitet	151
808.171	Bakketopp	156
808.172	Flom/Flaum	156
808.173	Gårdstun/Gardstun	156
808.174	Grusveg	156
808.175	Dype spor/Djupe spor	156
808.176	Avkjørsel/Avkøyrse	156
808.177	Utrykning/Utrykking	156
808.178	Ulykkesstrekning	156
808.179	Vegbom	156
808.180	Møtende biler midt i vegen	156
808.181	Løp pågåår	156
808.182	Sykkelritt pågåår	156
808.183	Arrangement	156
808.184	Syklist i tunnel	144
808.185	Kryssende hundespann	156
808.186	Kryssende snøscooter	156
808.187	Belysning mangler	156

Tabell 9.4.5—1 — Godkjente tekster til bruk på underskilt 808 på fareskilt (fortsettelse)

Underskilt	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan bare brukes til hovedskilt nr.
808.188	Rekkverk mangler	156

Veiledning til kravet

Vegdirektoratet kan godkjenne bruk av underskilt 808 for andre forhold enn angitt her.

Krav 9.4.5—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.101 Smal bru og 808.103 Smal undergang kan bare benyttes som underskilt til skilt 106 «Smalere veg».

Krav 9.4.5—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.105 Fartsdempere/Fartsdempingar kan bare benyttes som underskilt til skilt 106 «Smalere veg» der det er anlagt spesielle innsnevringar av kjørebane med sikte på å dempe fartsnivået på vegen.

Krav 9.4.5—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.111 Is-svuller/Is-svullar og 808.113 Teleskadeskal bare benyttes som underskilt til skilt 108 «Ujevn veg» når is-svuller eller telehiv medfører fare ved kjøring i normal hastighet.

Krav 9.4.5—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.115 Ferist skal bare anvendes som underskilt til skilt 108 «Ujevn veg» når ferista medfører uventet fare for trafikantene, for eksempel for tohjulede kjøretøy eller gående.

Krav 9.4.5—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.121 Gangfelt skal bare anvendes som underskilt til skilt 109, og bare når det er merket og eventuelt skiltet gangfelt på fartshumpen.

Krav 9.4.5—8 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.131 Fare for ising skal bare benyttes som underskilt til skilt 116 «Glatt kjørebane» for å varsle om steder hvor det kan være uventet glatt på grunn av ising, for eksempel på bruer. Skiltet skal bare vises i perioder hvor det kan ventes ising.

Krav 9.4.5—9 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.131 Ved våt veg og 808.137 Ved sterk nedbør skal bare benyttes som underskilt til skilt 116 «Glatt kjørebane» når spesielle forhold ved vegdekket kan gjøre det spesielt glatt, for eksempel like etter nylegging av asfalt.

Krav 9.4.5—10 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.143 Oljesøl og 808.145 Jord på vegen skal bare benyttes som underskilt til skilt 116 «Glatt kjørebane» i korte perioder etter uhell som har medført oljesøl på kjørebane, eller når det drives massetransport som medfører at jord blir liggende på kjørebane slik at den kan bli uventet glatt.

Krav 9.4.5—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.151 Slutt på saltet veg/Slutt på salta veg skal bare benyttes som underskilt til skilt 116 «Glatt kjørebane» i perioder hvor vegstrekningen før skiltet har vært saltet, og vegstrekningen etter skiltet kan være glattere enn trafikantene vil forvente.

Krav 9.4.5—12 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.153 Høg asfaltkant skal bare benyttes som underskilt til skilt 117 «Farlig vegskulder» når det har oppstått farlig høydeforskjell mellom asfaltert og gruslagt skulder. Skiltet skal ikke brukes for å varsle tverrgående asfaltkant i kjørebane i forbindelse med asfaltlegging.

Krav 9.4.5—13 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.159 I drift ved gult blink skal bare benyttes som underskilt til skilt 132 «Trafikklyssignal» når dette forvarslar trafikklyssignal som i korte perioder benyttes til tilfartskontroll.

Krav 9.4.5—14 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.161 Skole/Skule skal bare benyttes som underskilt til skilt 142 «Barn».

Krav 9.4.5—15 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.165 Stor elgfare skal bare benyttes som underskilt til skilt 146.1 «Elg» i korte perioder når det er ekstra stor fare på grunn av sesongmessig elgtrekk over vegen.

MERKNAD Det skal ikke benyttes andre tekster som «STOR elgfare» eller «Ekstra stor elgfare».

Krav 9.4.5—16 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.166 Viltkryssing skal bare benyttes som underskilt til skilt 146.1 «Elg» eller skilt 146.3 «Hjort» foran sted med åpning i viltgjerder langs vegen.

Krav 9.4.5—17 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.167 Kryssing ved gult blink/Kryssing ved gul blink skal bare anvendes som underskilt til 146.4 «Ku» når skiltet er kombinert med signal 1098 «Gult blinksignal» som aktiviseres bare når buskap krysser veg.

Krav 9.4.5—18 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.168 Ferjekø skal bare anvendes som underskilt til skilt 149 «Kø» når dette anvendes for å varsle om periodevis ferjekø på vegen.

Krav 9.4.5—19 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.169 Kolonnekjøring/Kolonnekøyning skal bare anvendes som underskilt til skilt 149 «Kø» når dette skiltet periodevis er satt opp for å varsle om kø som oppstår i forbindelse med kolonnekjøring.

Krav 9.4.5—20 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.170 Militær aktivitet skal bare anvendes som underskilt til skilt 153 «Militær aktivitet».

Krav 9.4.5—21 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.171 Bakketopp skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» hvis bakketopp i form av høybrekkskurve med svært liten radius kommer så overraskende på ukjente trafikanter at dette medfører trafikkfare.

Krav 9.4.5—22 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.172 Flom/Flaum skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» når hele eller deler av kjørebanen er eller kan bli dekket av vann på grunn av flom, eller til å forvarse stenging av veg på grunn av flom.

Krav 9.4.5—23 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.173 Gårdstun/Gardstun skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» for steder der våningshus og driftsbygninger for samme gård er plassert på begge sider av vegen, slik at det er stort behov for å krysse vegen ved ferdsel mellom eller ut og inn av disse bygningene.

Krav 9.4.5—24 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.174 Grusveg skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» hvis overgang fra veg med fast dekke til grusveg medfører uventet fare for trafikantene.

Krav 9.4.5—25 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.175 Dype spor/Djupe spor skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» når slitasje har skapt så dype hjulspor i vegen at dette medfører trafikkfare.

Krav 9.4.5—26 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Underskilt 808.176 Avkjørsel skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» hvis eksisterende avkjørsler på eksisterende veg har så dårlig sikt og så mye trafikk at det medfører betydelig trafikkfare.

MERKNAD Skiltet skal ikke anvendes for å tillate nye avkjørsler med for dårlig sikt på eksisterende eller nye veger.

Krav 9.4.5—27 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.177 Utrykning/Utrykking skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» der utrykningskjøretøy under utrykning kan komme overraskende på trafikanter på vegen på grunn av dårlig sikt, for eksempel ved kort avstand fra garasjeport til veg.

Krav 9.4.5—28 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.178 Ulykkesstrekning skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» for strekning som er definert i [V723 Analyse av ulykkessteder](#) som ulykkesstrekning.

Krav 9.4.5—29 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.179 Vegbom skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» på steder der bom benyttes i korte perioder for å stenge veg, for eksempel i forbindelse med kolonnekjøring, og bommen kommer så overraskende på trafikantene at dette medfører fare.

Krav 9.4.5—30 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.180 Møtende biler midt i vegen skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» på eksisterende veg med korte strekninger som er så smale at det er vanskelig å møtes, for eksempel trange tunneler.

MERKNAD Skiltet skal ikke anvendes for å tillate bygging av slike strekninger på nye veger.

Krav 9.4.5—31 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.181 Løp pågå skal bare anvendes som underskilt til midlertidig skilt 156 «Annen fare» når vegmyndigheten har gitt tillatelse til bruk av veg til gateløp eller liknende, og det er utarbeidet og godkjent skiltplan for bruk av slike skilt.

Krav 9.4.5—32 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.182 Sykkelritt pågå skal bare anvendes som underskilt til midlertidig skilt 156 «Annen fare» når vegmyndigheten har gitt tillatelse til bruk av veg til sykkelritt, og det er utarbeidet og godkjent skiltplan for bruk av slike skilt.

Krav 9.4.5—33 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.182 Arrangementskal bare anvendes som underskilt til midlertidig skilt 156 «Annen fare» når arrangement medfører så mye kryssing av veg eller bruk av permanente eller midlertidige avkjørsler at dette medfører betydelig økt fare i forhold til vegens normale funksjon, og det er utarbeidet og godkjent skiltplan for bruk av slike skilt.

Krav 9.4.5—34 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.184 Syklist i tunnel skal bare anvendes som underskilt til skilt 144 «Syklende» supplert med lyssignal 1098 «Gult blinksignal» foran og i tunnel hvor syklistenes bruk av kjørebane medfører fare, og signal 1098 aktiviseres av automatisk deteksjon eller av syklistene med hjelp av en trykknapp før det sykles inn i tunnelen. Det gule signalet skal blinke så lenge at saktekjørende syklist vil ha tilstrekkelig tid til å passere tunnelen.

Krav 9.4.5—35 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.185 Kryssende hundespann skal bare anvendes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» foran steder hvor hundespann svært ofte krysser veg, enten i forbindelse med konkurranse, eller for hundeløype som er daglig benyttet. Skiltene skal fjernes når det ikke er sesong for slik kryssing.

Krav 9.4.5—36 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.186 Belysning mangler og 808.187 Rekkverk mangler skal bare benyttes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» når manglende belysning eller rekkverk medfører betydelig og uventet fare for trafikantene. Før skiltene settes opp skal det gjøres en risikoanalyse for å vurdere effekten av skiltene og om det i stedet er nødvendig og mere effektivt å bruke for eksempel midlertidig nedsatt fartsgrense.

Underskilt 808 til forbudsskilt

Skilt 808 kan bare brukes som underskilt til forbudsskilt som angitt i [tabell 9.4.5—2](#)

Tabell 9.4.5—2 — Godkjente tekster til bruk på underskilt 808 på forbudsskilt

Underskilt	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan bare brukes til hovedskilt nr.
808.301	Gjelder gjennomkjøring/Gjeld gjennomkøyring	306.1, 306.5
808.303	Gjelder gjennomkjøring til vegnavn/Gjeld gjennomkøyring til vegnamn	306.1, 306 .5
808.305	Gjelder ikke kjøring til (virksomhet eller adresse)/Gjeld ikkje køyring til (verksemd eller adresse)	306.1, 306.5
808.307	Gjelder ikke/Gjeld ikkje varetransport/ (tidsrom)	306.1
808.311	Gjelder ikke moped/Gjeld ikkje moped	306.1, 306.4
808.313	Gjelder ikke buss/Gjeld ikkje buss	306.1, 330
808.314	Gjelder ikke buss i rute/Gjeld ikkje buss i rute	306.1, 330
808.315	Gjelder ikke taxi/Gjeld ikkje taxi	306.1, 330
808.317	Gjelder ikke buss og taxi/Gjeld ikkje buss og taxi	306.1, 330
808.318	Gjelder ikke/Gjeld ikkje buss, taxi og sykkel	306.1, 330
808.319	Gjelder ikke/Gjeld ikkje (motorvogntype)*	306.1
808.321	Gjelder/Gjeld (motorvogntype)*	306.1
808.331	Gjelder (bru, undergang) ved (sted)/Gjeld (bru, undergang) ved (stad)	312-322
808.333	Gjelder i (by eller sted)/Gjeld i (by eller stad)	312-322
808.339	Høgspenning Livsfare	314
808.341	 m ved sentrisk kjøring/køyring	314
808.343	Minste kjøretøyavstand m	318
808.345	(Lastkategori) B-E	308
808.351	Gjelder/Gjeld (snuplassen, torget o.l.)	370, 372
808.515	Gjelder felt/Gjeld felt	310

Veiledning til kravet

*Tekst kan byttes ut med symboler for motorvogntyper fra 807 Symbol [kapittel 9.4.4](#).

807.6 og 807.8 er ikke motorvogntyper.

Underskilt 808 til påbudsskilt

Krav 9.4.5—38 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Regulering med påbudsskilt kan bare benyttes med underskilt 808 som angitt i [tabell 9.4.5—3](#)

Tabell 9.4.5—3 — Godkjente tekster til bruk på underskilt 808 på påbudsskilt

Underskilt	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan bare brukes til hovedskilt nr:
808.313	Gjelder ikke buss/Gjeld ikkje buss	402, 404
808.314	Gjelder ikkje buss i rute/Gjeld ikkje buss i rute	402, 404
808.317	Gjelder ikke buss og taxi/Gjeld ikkje buss og taxi	402, 404
808.318	Gjelder ikke buss, taxi og sykkel/Gjeld ikkje buss taxi og sykkel	402, 404

Underskilt 808 til opplysningsskilt

Regulering med opplysningsskilt kan bare benyttes med underskilt 808 som angitt i [tabell 9.4.5—4](#)**Tabell 9.4.5—4 — Godkjente tekster til bruk på underskilt 808 på opplysningsskilt**

Underskilt	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan bare brukes til hovedskilt nr:
808.510	Gjelder ikke elmotorvogn/Gjeld ikkje elmotorvogn	508
808.515	Gjelder felt/Gjeld felt	506, 508, 509
808.519	Kjøring til eiendommene tillatt/Køyring til eigedomane tillate	518-522, 548
808.521	Ridende tillatt/Ridande tillate	518-522
808.541	Kjøring til adresse/virksomhet tillatt/Køyring til adresse/verksemd tillate	548
808.545	Varetransport tillatt/tillate (tidsrom)	548
808.551	For (kjøretøy- eller trafikantgruppe)	552
808.553	Med særskilt tillatelse/Med særskilt løyve	552
808.555	Mot avgift	552
808.556	Maks (tidsangivelse)	552
808.557	Maks (tidsangivelse) mot avgift	552
808.559	Takstsone (nummer)	552
808.561	Elmotorvogn	552
808.563	Ladbar motorvogn	552
808.564	Ladbar motorvogn under lading	552
808.565	Elmotorvogn unntatt avgift	552
808.567	For bildeling med gyldig tillatelse (for selskap)/For bildeling med gyldig løyve (for selskap)	552
808.568	Mot avgift etter (tidsangivelse)	552
808.580	Strekningmåling i tunnelen	556.2

Regulering med trafikklyssignal kan bare benyttes med underskilt 808 som angitt i [tabell 9.4.5—5](#).

Tabell 9.4.5—5 — Godkjente tekster til bruk på underskilt 808 på trafikklyssignal

Underskilt	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan bare brukes til signal nr:
808.601	1 bil pr. grønt/ 2 biler pr. grønt	1080
808.611	STOPP ved rødt blink Utrykning/ STOPP ved raud blink Utrykking	1094
808.612	STOPP ved rødt blink Bruåpning/ STOPP ved raud blink Bruopning	1094
808.613	STOPP ved rødt blink Sterk vind/ STOPP ved raud blink Sterk vind	1094
808.614	STOPP ved rødt blink Flytrafikk/ STOPP ved raud blink Flytrafikk	1094
808.615	STOPP ved rødt blink Skredfare/ STOPP ved raud blink Skredfare	1094
808.616	STOPP ved rødt blink Flom/ STOPP ved raud blink Flaum	1094
808.617	STOPP ved rødt blink Høyt CO-nivå/ STOPP ved raud blink Høgt CO-nivå	1094
808.618	STOPP ved rødt blink Ulykke/ STOPP ved raud blink Ulukke	1094
808.619	STOPP ved rødt blink Tunnel stengt/ STOPP ved raud blink Tunnel stengd	1094
808.620	STOPP ved rødt blink Sporvogn/ STOPP ved raud blink Sporvogn	1094
808.621	STOPP ved rødt blink Buss/ STOPP ved raud blink Buss	1094
808.622	STOPP ved rødt blink Kryssende trafikk/ STOPP ved raud blink Kryssande trafikk	1094
808.623	STOPP ved rødt blink Veg stengt/ STOPP ved raud blink Veg stengd	1094

Figur 9.4.5—2 — Utforming av underskilt 808 på trafikklyssignal

Krav til underskilt 808 til forbuds-, påbuds- og opplysningsskilt

Krav 9.4.5—41 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.301 Gjelder gjennomkjøring /Gjeld gjennomkøyring skal bare anvendes som underskilt til skilt 306.1 «Forbudt for motorkjøretøy» og skilt 306.5 «Forbudt for lastebil og trekkbil» for å forby kjøring uten behov for stans fra skiltet og fram til første vegkryss.

Veiledning til kravet

Skiltet anvendes bare for å forby all gjennomkjøring i et kvartal. Forbudet gjelder ikke hvis det stoppes undervegs på grunn av klart formål.

Krav 9.4.5—42 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.303 Gjelder gjennomkjøring til vegnavn/Gjeld gjennomkøyring til vegnamn skal bare anvendes som underskilt 306.1 «Forbudt for motorkjøretøy» for å forby gjennomkjøring gjennom flere kvartaler.

Krav 9.4.5—43 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.305 Gjelder ikke kjøring til (virksomhet eller adresse)/Gjeld ikkje køyring til (verksemd eller adresse) skal bare anvendes som underskilt til enten skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn» eller skilt 306.5 «Forbudt for lastebil og trekkbil» når en veg ikke tillates for slik trafikk, unntatt svært begrenset trafikk til en virksomhet eller noen få adresser.

Krav 9.4.5—44 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.311 Gjelder ikke moped/Gjeld ikkje moped skal bare brukes som underskilt til skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn» eller skilt 306.5 «Forbudt for motorsykkel og moped» hvis kjøretøy registrert som moped ønskes unntatt fra disse forbudene.

Krav 9.4.5—45 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.313 Gjelder ikke buss/Gjeld ikkje buss skal bare brukes som underskilt til enten skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn», skilt 330 «Svingeforbud», skilt 402 «Påbudt kjøreretning» eller skilt 404 «Påbudt kjørefelt» hvis buss ønskes unntatt fra disse reguleringene.

Krav 9.4.5—46 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.314 Gjelder ikke buss i rute/Gjeld ikkje buss i rute skal bare brukes som underskilt til enten skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn», skilt 330 «Svingeforbud», skilt 402 «Påbudt kjøreretning» eller skilt 404 «Påbudt kjørefelt» hvis buss i rute ønskes unntatt fra disse reguleringene.

Veiledning til kravet

Som buss i rute regnes buss som kjører etter godkjent rutetabell, samt nødvendig kjøring før og etter oppsatte turer i rutetabellen. Tur- og turistbusser og busser ikke godkjent for rutetrafikk er ikke omfattet av unntaket.

Krav 9.4.5—47 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.315 Gjelder ikke taxi/Gjeld ikkje taxi skal bare anvendes som underskilt til skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn» hvis kjøring med taxi ikke ønskes omfattet av forbudet.

Krav 9.4.5—48 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.317 Gjelder ikke buss og taxi/Gjeld ikkje buss og taxi skal bare anvendes som underskilt til enten skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn», skilt 330 «Svingeforbud», skilt 402 «Påbudt kjøreretning» eller skilt 404 «Påbudt kjørefelt» hvis kjøring med buss og taxi ikke ønskes omfattet av disse reguleringene.

Krav 9.4.5—49 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.318 Gjelder ikke buss, taxi og sykkel skal bare anvendes som underskilt til skilt 330 «Svingeforbud», skilt 402 «Påbudt kjøreretning» eller skilt 404 «Påbudt kjørefelt» hvis disse reguleringene ikke skal gjelde for buss, taxi og sykkel.

Krav 9.4.5—50 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.319 Gjelder ikke/Gjeld ikkje (motorvogntype) skal bare anvendes som underskilt til skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn» hvis forbudet ikke gjelder for motorvogntype som bare kan beskrives med tekst og ikke kan vises med skilt 807.U. Skilt 807.U skal benyttes hvis det er mulig.

Krav 9.4.5—51 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.319 Gjelder ikke elmotorvogn skal bare anvendes som underskilt til skilt 508 «Kollektivfelt» for å forby kjøring for elmotorvogn i kollektivfelt.

Krav 9.4.5—52 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.321 Gjelder/Gjeld (motorvogntype) skal bare anvendes som underskilt til skilt 306.1 «Forbudt for motorvogn», skilt 330 «Svingforbud», skilt 402 «Påbudt kjøreretning» eller skilt 404 «Påbudt kjørefelt» hvis forbudet eller påbudet bare gjelder for motorvogntype som bare kan beskrives med tekst og ikke kan vises med skilt 807. Skilt 807 skal benyttes hvis det er mulig.

Krav 9.4.5—53 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.331 Gjelder (bru, undergang) ved (sted)/Gjeld (bru, undergang) ved (stad) skal bare anvendes som underskilt til skiltene 312-322 for å forvarsele at forbud som vist med disse skiltene er innført ved bru eller undergang ved angitt sted. Tilsvarende hovedskilt skal være satt opp ved stedet.

Veiledning til kravet

Bruk av skilt 802 Avstand kan være mere informativt enn lokalt navn.

Krav 9.4.5—54 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.339 Høgspenning Livsfare skal bare anvendes som underskilt til skilt 314 «Høydegrense» når det er funnet nødvendig å sette opp dette skiltet foran planovergang med elektrisk jernbane.

Krav 9.4.5—55 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.341 m ved sentrisk kjøring/køyringskal bare anvendes som underskilt til skilt 314 «Høydegrense» der det er funnet nødvendig og forsvarlig å tillate at kjøretøy med høyde som angitt på underskiltet kan passere tunnel eller under bru ved å kjøre midt i kjørebanelen.

Krav 9.4.5—56 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.343 Minste kjøretøyavstand m skal bare anvendes som underskilt til skilt 318 «Totalvektgrense» foran en bru når det kreves en avstand på minimum m mellom kjøretøy som skal passere brua. Avstand skal angis i nærmeste 10 m.

Krav 9.4.5—57 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.345 (Lastkategori) B-E skal bare anvendes som underskilt 308 «Farlig gods» og skal angi type farlig gods med en eller flere av bokstavene B, C, D eller E i henhold til hvilke typer gods som skal forbys.

Krav 9.4.5—58 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.351 Gjelder/Gjeld (snuplass, torg o.l.) skal bare anvendes som underskilt til skilt 370 «Stans forbudt» eller 372 «Parkering forbudt» med tilhørende underskilt når forbud som angitt på skiltene gjelder et klart definert område som snuplass, torg eller liknende. Hovedskilt med underskilt skal plasseres ved innkjøring til plassen. Det skal ikke brukes supplerende tekst som «hele plassen».

Krav 9.4.5—59 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.515 Gjelder felt/Gjeld felt skal bare anvendes som underskilt til forbuds- eller opplysningsskilt som bare skal gjelde et spesielt felt når dette hovedskiltet er sideplassert. På kjørebane med flere enn tre felt i samme kjøreretning skal det ikke brukes annen tekst enn «-- høyre felt».

Krav 9.4.5—60 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Underskilt 808.519 Kjøring til eiendommene tillatt/Køyring til eignedomane tillate skal bare anvendes som underskilt til skiltene 518 «Gangveg», 520 «Sykkelveg», 522 «Gang- og sykkelveg» eller skilt 548 «Gågate» for å tillate kjøring med motorkjøretøy på disse vegene. Underskiltet skal ikke anvendes for å tillate kjøring til mer enn ca 10 boenheter.

Krav 9.4.5—61 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Underskilt 808.541 Kjøring til adresse/virksomhet tillatt/Køyring til adresse/verksemd tillate kan bare anvendes som underskilt til skilt 548 «Gågate» for å tillate kjøring til noen få adresser eller virksomheter. Underskiltet skal ikke anvendes for å tillate kjøring som tilsvarer kjøring til mer enn ca 10 boenheter.

Veiledning til kravet

Hvis det er behov for å tillate kjøring til flere adresser eller virksomheter, bør området i stedet skiltes som gatetun.

Krav 9.4.5—62 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Underskilt 808.545 Varetransport tillatt/tillate (tidsrom) skal bare anvendes som underskilt til skilt 548 «Gågate».

Krav 9.4.5—63 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.551 For (kjøretøy- eller trafikantgruppe) skal bare anvendes som underskilt til skilt 552 «Parkering» når det bare er tillatt for angitte kjøretøy- eller trafikantgrupper å parkere. Kjøretøygrupper kan angis med symbol som benyttes på underskilt 807. Hvis trafikantgruppe angis med tekst, skal det ved kontroll være enkelt å avgjøre om kjøretøy representerer denne trafikantgruppen.

Veiledning til kravet

Skiltmyndighet avgjør tekst i parentes, etter reglene gitt i kravet.

Krav 9.4.5—64 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.553 Med særskilt tillatelse kan bare anvendes som underskilt til skilt 552 «Parkering».

Veiledning til kravet

Det er bare kommunen som kan gi slike tillatelser og skiltmyndigheten avgjør i hvilken grad slike parkeringsplasser skal opprettes, jf parkeringsforskriften § 27. Nærmere omtale er gitt i veiledning under skilt 552 [kapittel 6.4.35](#).

Krav 9.4.5—65 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Underskilt 808.555 Mot avgift skal bare anvendes som underskilt til skilt 552 «Parkering» når det foreligger gyldig vedtak om innføring av avgiftparkering på stedet.

Krav 9.4.5—66 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.556 Maks (tidsangivelse) skal bare anvendes som underskilt til skilt 552 «Parkering» når det er innført begrensning i tillatt parkeringstid.

Krav 9.4.5—67 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.557 Maks (tidsangivelse) mot avgift skal bare anvendes som underskilt til skilt 552 «Parkering» når det er innført både avgiftparkering og begrensning i tillatt parkeringstid.

Krav 9.4.5—68 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.561-808.564 kan bare anvendes som underskilt til skilt 552 «Parkering» for å reservere parkering for de kjøretøygrupper og formål som er angitt.

Krav til underskilt 808 for lyssignal

Krav 9.4.5—69 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 808.601 skal plasseres under signal 1080 når dette benyttes til rampekontroll.

Krav 9.4.5—70 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ett av underskiltene 808.611-623 skal alltid plasseres under signal 1094 «Rødt stoppblinksignal» for å vise grunnen til at det skal stanses når signalet er aktivert. Teksten kan i stedet vises på et variabelt skilt.

Størrelse og utforming

Krav 9.4.5—71 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.101-599 skal ha hvit bunn, svart bord og svarte bokstaver.

Krav 9.4.5—72 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 808 som underskilt til fareskilt skal utføres i standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.5—6](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Tabell 9.4.5—6 — Standardstørrelser for skilt 808 som underskilt til fareskilt

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm)			Tekshøyde H (mm)	Bordbredde y (mm)
		1 linje	2 linjer	3 linjer		
US	350	75	135	195	35	5
LS	650	150	270	390	70	10
MS	850	225	405	585	105	15
SS	1150	300	540	780	140	20

Krav 9.4.5—73 **SKAL**

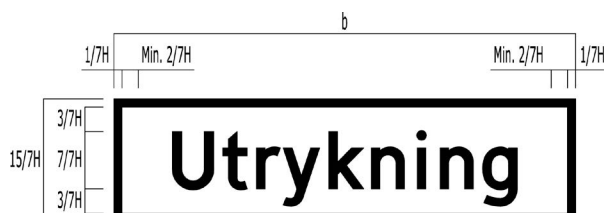
Gjeldende fra 01.06.2023

Tekst skal plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.5—3](#) og [figur 9.4.5—4](#).

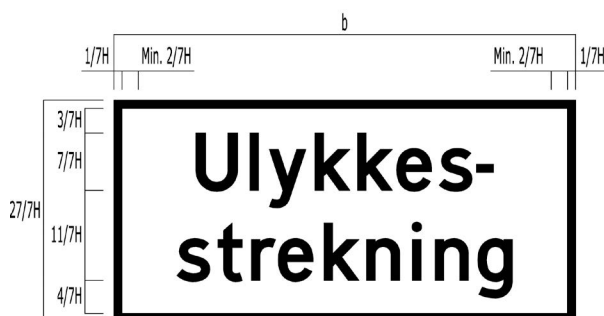
Veiledning til kravet

Dersom det også skal angis avstand til eller utstrekning av den angitte fare, kan tekst og avstand eller utstrekning kombineres på samme underskilt. Slike kombinerte underskilt skal utformes som vist i [figur 9.4.5—5](#) og [figur 9.4.5—6](#).

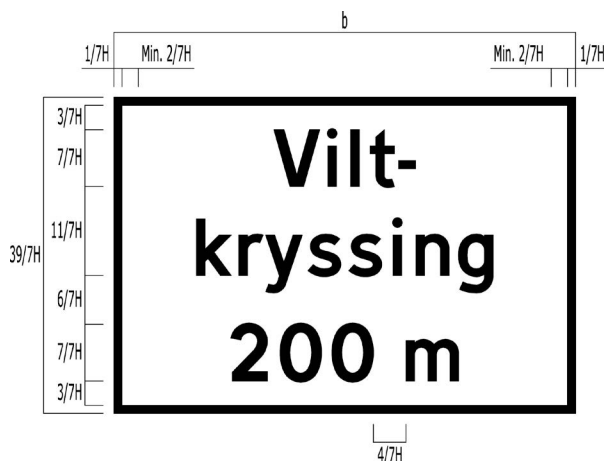
Dersom angivelsen av utstrekning på kombinert underskilt blir så bred at tall og benevnning kommer for nær borden innenfor standard skiltbredde som gitt i figur 2-4.8, skal høyden på tall og benevnning reduseres så mye at avstanden til vertikal bord blir lik $2/7H$. Standard skilthøyde og bordbredde ([tabell 9.4.5—6](#)) skal ikke reduseres.

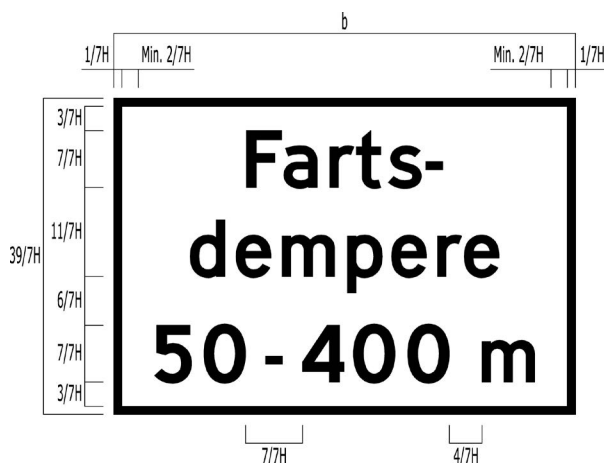
Figur 9.4.5—3 — Plassering av tekst på underskilt 808 - 1 linje

Figur 9.4.5—4 — Plassering av tekst på underskilt 808 - 2 linjer

Figur 9.4.5—5 — Eksempel på utforming av kombinert underskilt 808/802

Figur 9.4.5—6 — Eksempel på utforming av kombinert underskilt 808/804

Underskilt 808 til forbuds-, påbuds- og opplysningskilt

Krav 9.4.5—74 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

For underskilt 808 til forbuds-, påbuds- og opplysningsskilt skal tekst og avstand eller utstrekning ikke kombineres på samme underskilt. Ved behov for å forvarsele eller angi utstrekning av reguleringen, skal skilt 802 «Avstand» eller 804 «Utslekning» settes opp som separat underskilt under skilt 808.

Underskiltene 808.301-307, 808.339 Og 808.343

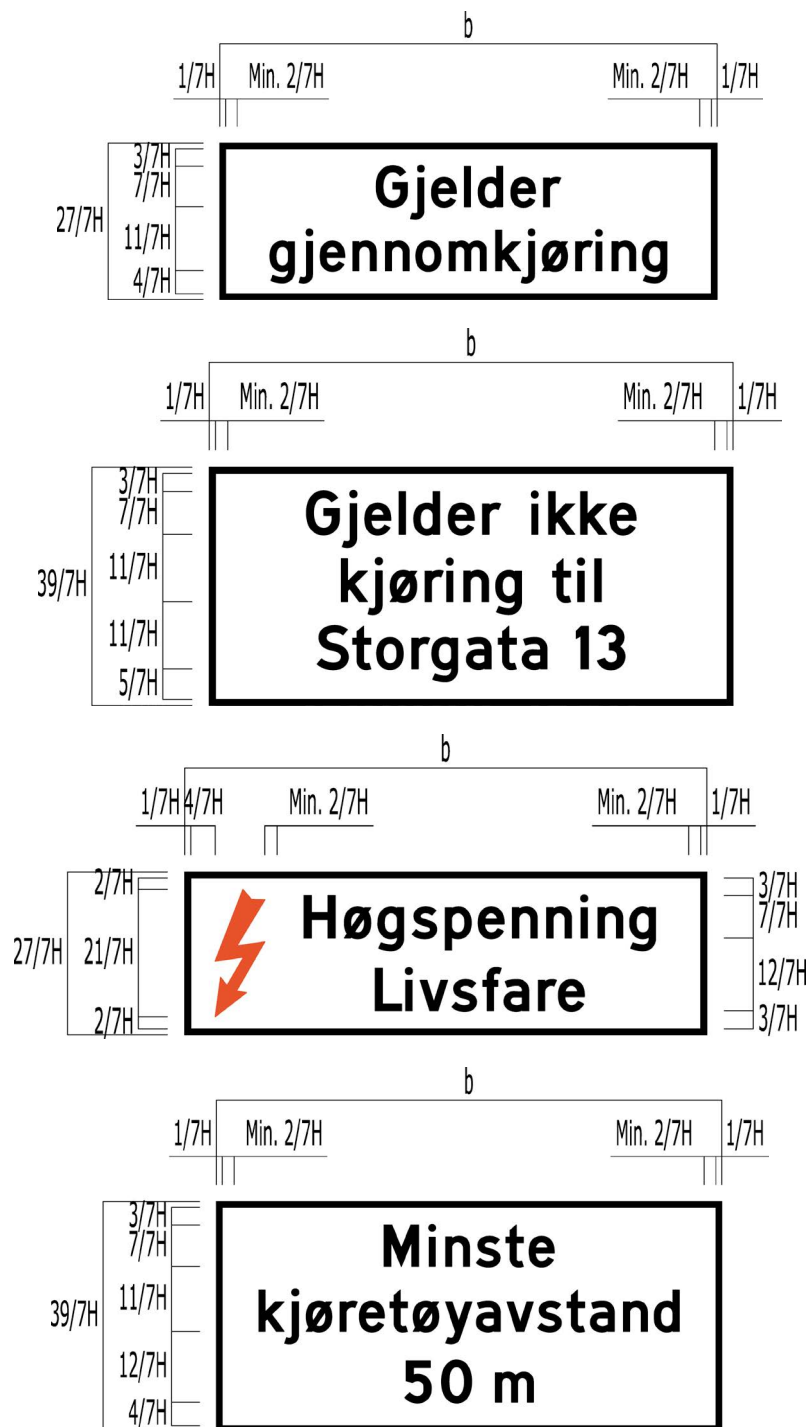
Krav 9.4.5—75 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.301-307, 808.339 Og 808.343 skal ha dimensjoner som vist i [tabell 9.4.5—7](#) og teksten plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.5—7](#).

Tabell 9.4.5—7 — Standardstørrelser for underskiltene 808.301-307, 808.339 og 808.343

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm):		Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
		2 linjer	3 linjer		
LS	600	189	273	49	7
MS	800	270	390	70	10

Figur 9.4.5—7 — Plassering av tekst på 808.301-307, 808.339 og 808.343

Underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351

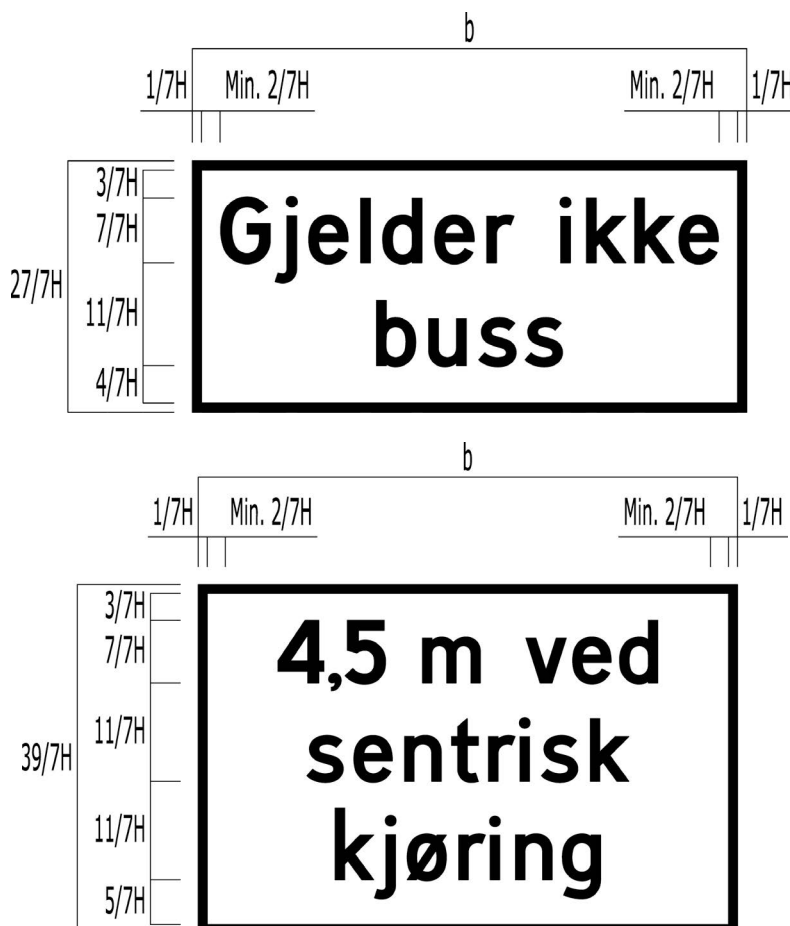
Krav 9.4.5—76 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351 skal ha dimensjoner som vist i [tabell 9.4.5—8](#) og teksten plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.5—8](#).

Tabell 9.4.5—8 — Standardstørrelser for underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm):		Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
		2 linjer	3 linjer		
LS	600	270	390	70	10
MS	800	351	507	91	13

Figur 9.4.5—8 — Plassering av tekst på underskiltene 808.311-333, 808.341 og 808.351

Underskiltene 808.515-557

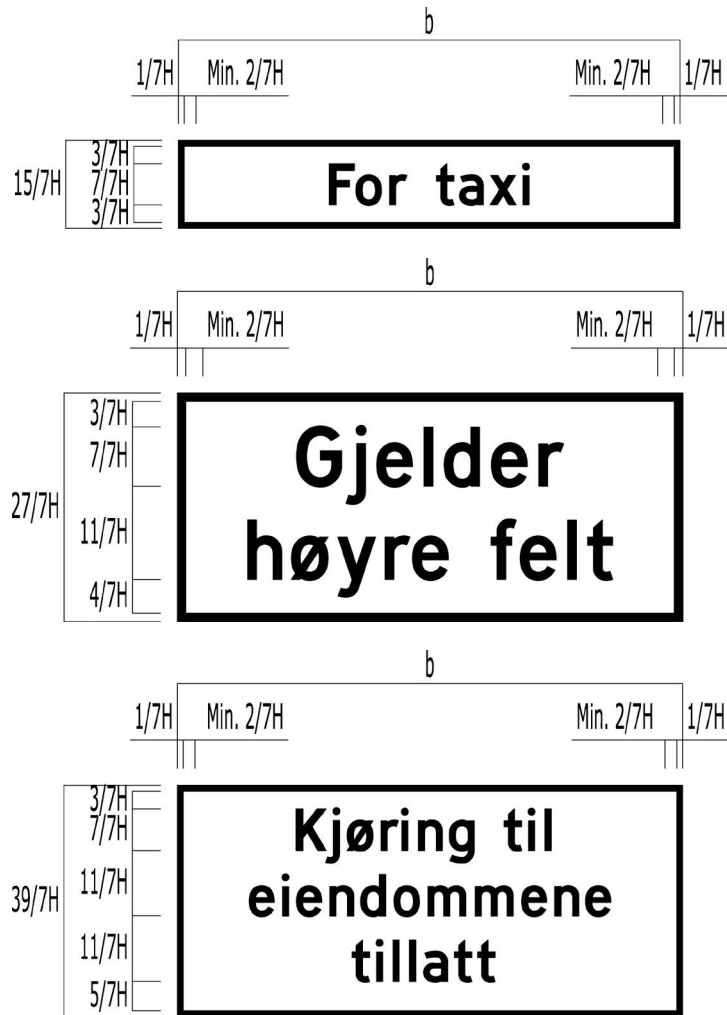
Krav 9.4.5—77 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltene 808.515-557 skal ha dimensjoner som vist i [tabell 9.4.5—9](#) – og teksten plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.5—9](#)

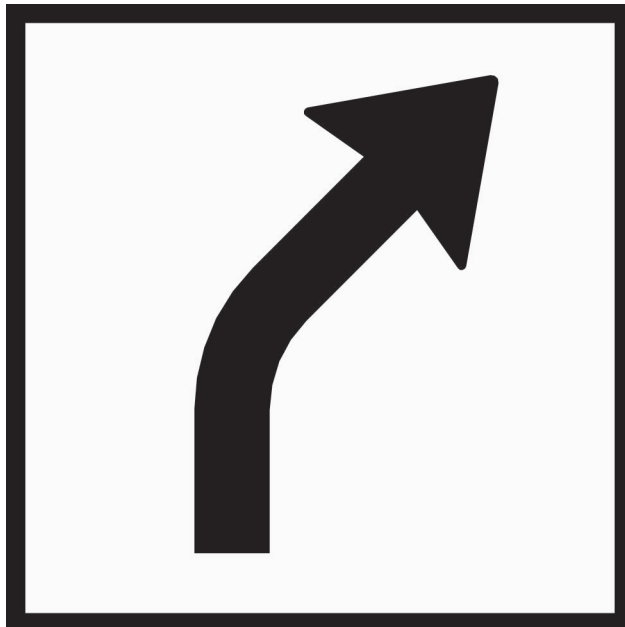
Tabell 9.4.5—9 — Standardstørrelser for underskiltene 808.515-557

Skilt nr.		Bredde b (mm)	Høyde h (mm)	Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
808.515	LS	600	270	70	10
	MS	800	351	91	13
808.519	(US) ¹	400	195	35	5
	(LS) ²	600	273	49	7
808.541	(LS)	600	273	49	7
808.545					
808.551	US	400	75	35	5
	LS	500	105	49	7
808.553	US	400	135	35	5
	LS	500	189	49	7
808.555	US	400	75	35	5
	LS	500	105	49	7
808.557	US	400	135	35	5
	LS	500	189	49	7
808.563	US	400	135	35	5
	LS	500	189	49	7
808.564	US	400	190	35	5
	LS	500	266	49	7
808.565	US	400	190	35	5
	LS	500	266	49	7
808.567	US	400	300	35	5
	LS	500	420	49	7
808.568	US	400	135	35	5
	LS	500	189	49	7
808.580	LS	850	270	70	10
	MS	1250	405	105	15
MERKNAD ¹ For skiltene 518, 520 og 522					
² For skilt 548					

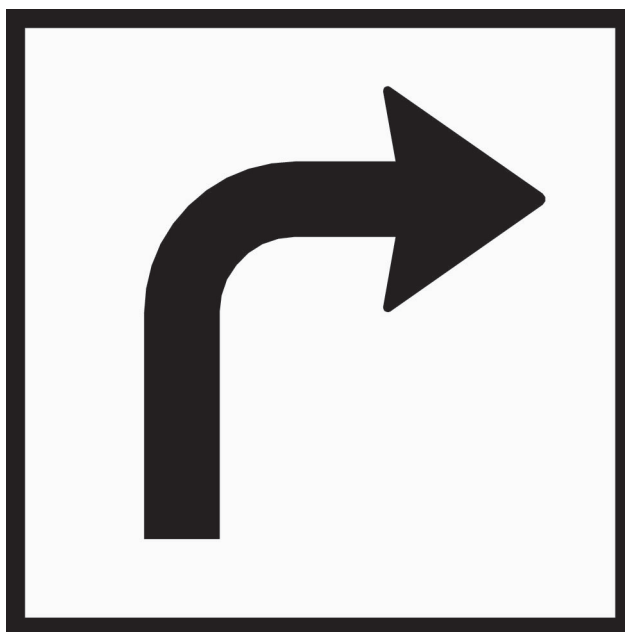

Figur 9.4.5—9 — Plassering av tekst på underskiltene 808.515-557

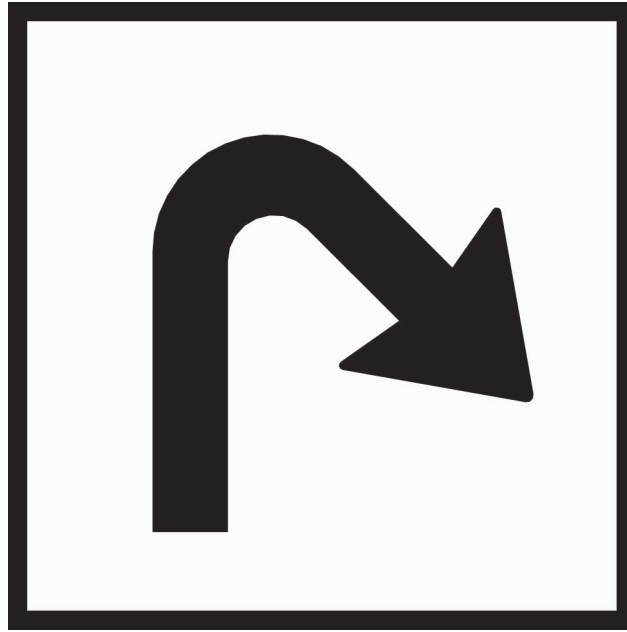
9.4.6 810 Svingpil

Figur 9.4.6—1 — 810.H45

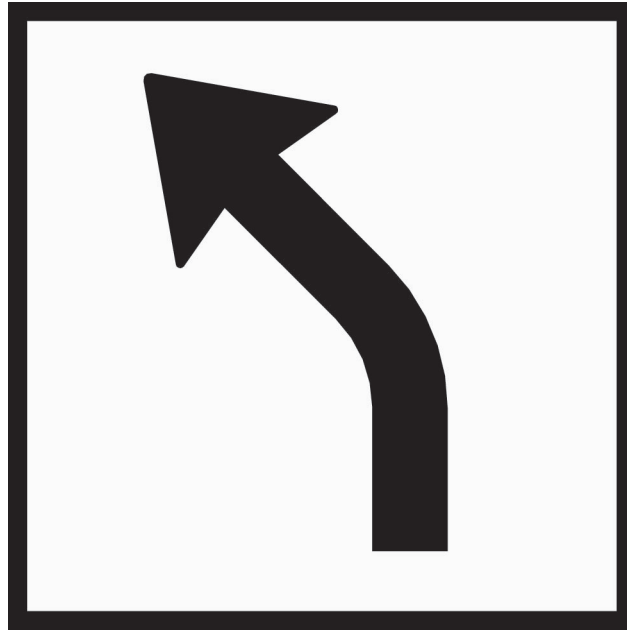
Figur 9.4.6—2 — 810.H90

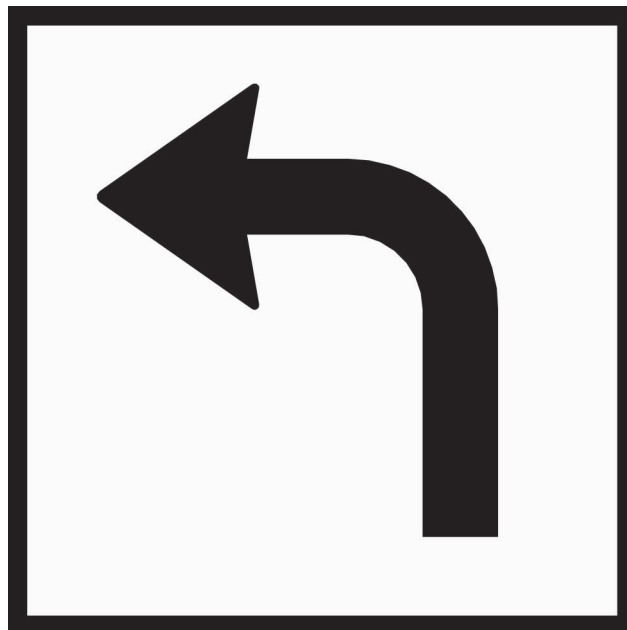
Figur 9.4.6—3 — 810.H135

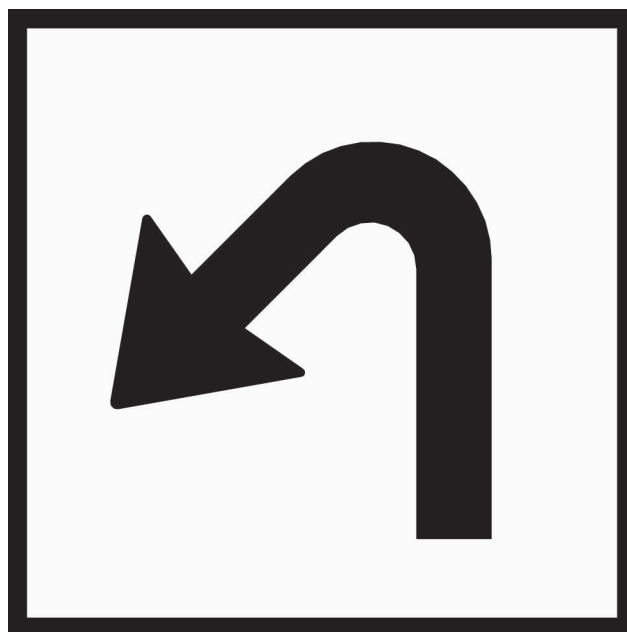
Figur 9.4.6—4 — 810.R

Figur 9.4.6—5 — 810.V45

Figur 9.4.6—6 — 810.V90

Figur 9.4.6—7 — 810.V135

Skilt 810 kan brukes som underskilt til fareskilt når faren ligger på sideveg og så nært vegkryss at den ikke kan varsles tilfredsstillende etter avsvinging.

Skilt 810 kan anvendes som underskilt til forbudsskilt, sammen med underskilt 802 «Avstand», når det er nødvendig å forvarse regulering på kryssende veg og avstanden fra krysset til reguleringen er for kort til forvarsling etter sving i krysset.

Krav 9.4.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

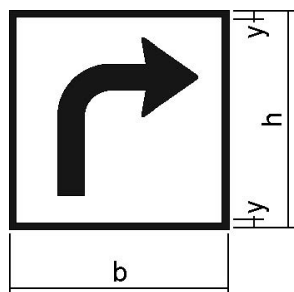
Når skilt 810 benyttes sammen med skilt 802 under forbudsskilt, skal skilt 810 stå under skilt 802 [kapittel 9.4.1](#).

Skilt 810 kan brukes som underskilt til 556.1 «Automatisk trafikkontroll – punktmåling».

Krav 9.4.6—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 810 skal utføres i tre standardstørrelser som angitt i [figur 9.4.6—8](#) og [tabell 9.4.6—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Figur 9.4.6—8 — Utforming underskilt 810

Tabell 9.4.6—1 — Størrelse underskilt 810

	Bredde b	Høyde h	Bordbredde y	Pilsymbol
LS	260	260	10	Skiltmønster
MS	325	325	15	
SS	390	390	20	
Mål i mm				

9.4.7 812 Anbefalt fart

Figur 9.4.7—1 — 812 Anbefalt fart

Krav 9.4.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 812 skal bare brukes som underskilt til skilt 100 «Farlig sving» og skilt 102 «Farlige svinger».

Krav 9.4.7—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 812 skal bare brukes i kurver der alle de følgende kriteriene er oppfylt:

- Kurve hvor det har skjedd trafikkulykke som kan tilbakeføres til linjeføringen (spesielt møte- og utforkjøringsulykker).
- Sikker kjørefart i kurven er minst 15-20 km/t under normal kjørefart (gjennomsnittsfart) på strekningen før kurven.
- Kurveforløp eller innsnevring i kurven er slik at den ikke er godt synlig for trafikantene i tilstrekkelig avstand for komfortabel nedbremsing.
- Kurven må være forsøkt utbedret med fareskilt, bakgrunnsmarkering, eller retningsmarkeringer, uten at dette har gitt tilfredsstillende resultat.

Hver kjøreretning i kurven vurderes hver for seg.

Farten som angis på skiltet bestemmes ut fra hensynet til komfortabel sideakselerasjon ($\leq 0,25$ G), se figuren under. Anbefalt fart fastsettes ut fra kurvens radius (maks 120 m).

Krav 9.4.7—2 **SKAL**

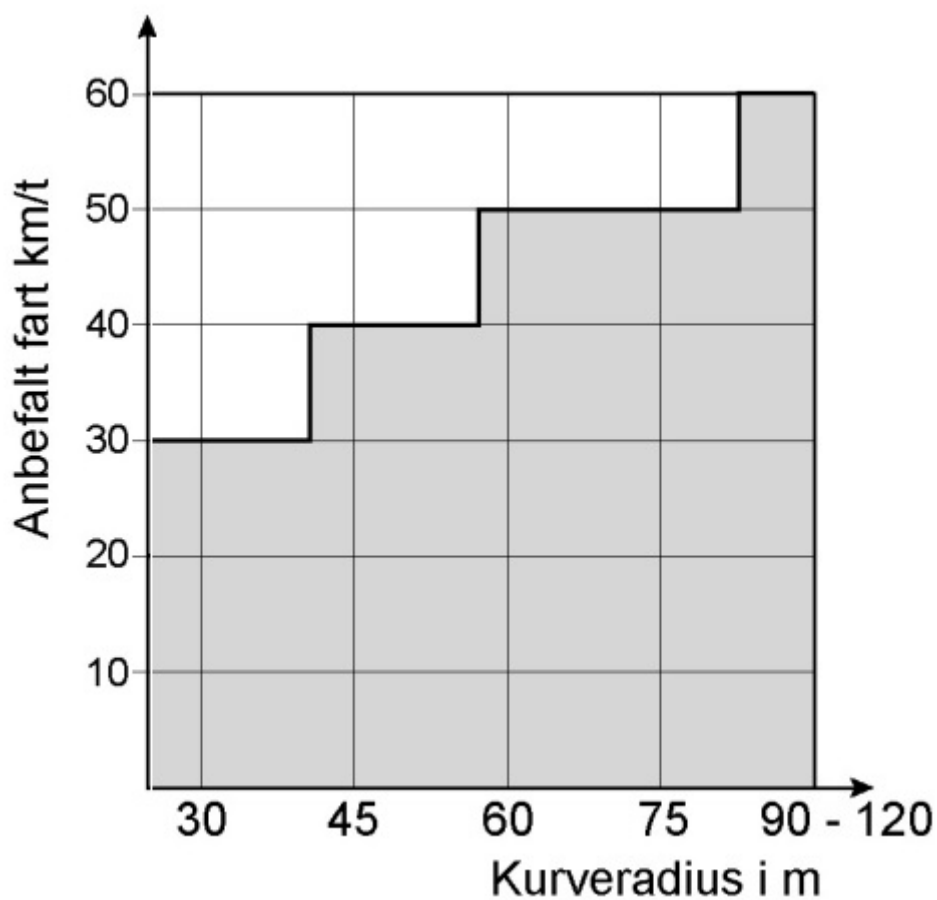
Gjeldende fra 01.06.2023

Anbefalt fart skal angis som vist i [figur 9.4.7—2](#).

Krav 9.4.7—2_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke angis annen anbefalt fart enn 30, 40, 50 eller 60 km/t.

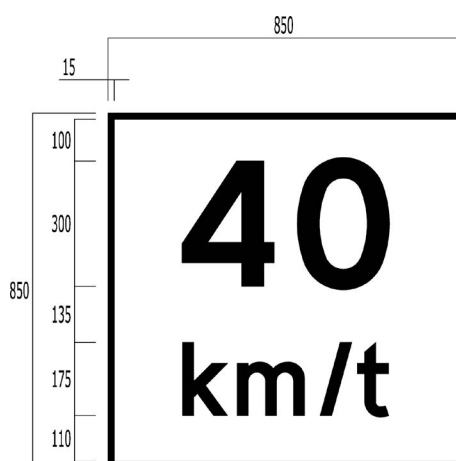

Figur 9.4.7—2 — Anbefalt fart for ulike kurveradier

Krav 9.4.7—3 **SKAL**

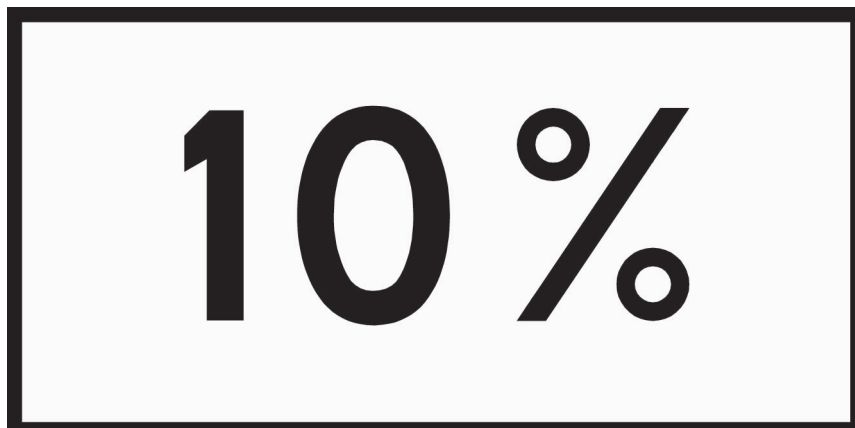
Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 812 utføres i størrelse MS som angitt i figur 9.4.7—3. For størrelse SS økes alle dimensjoner proporsjonalt. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

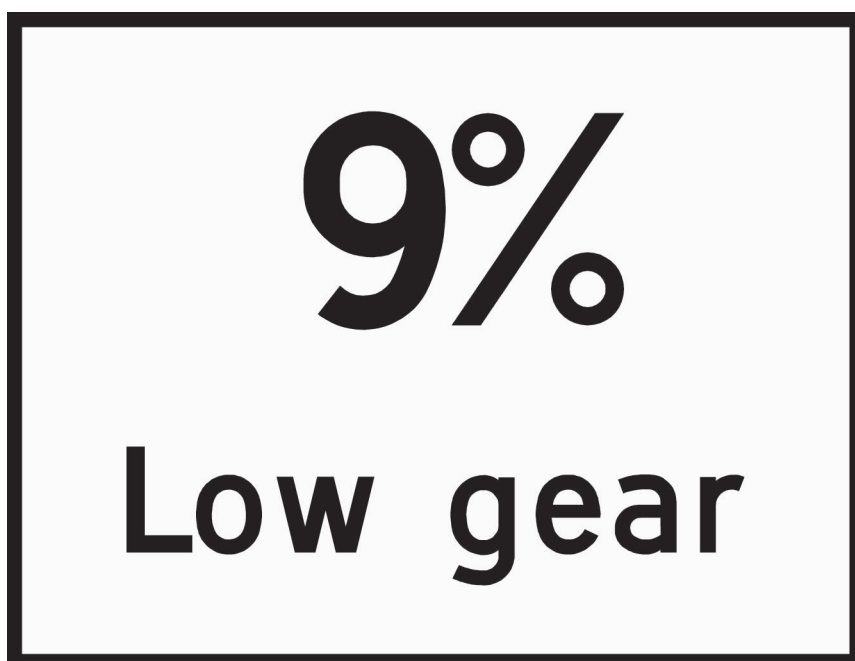

Figur 9.4.7—3 — Utforming av underskilt 812 (MS)

9.4.8 813 Stigningsgrad

Figur 9.4.8—1 — 813.1 Stigningsgrad

Figur 9.4.8—2 — 813.2 Stigningsgrad

Krav 9.4.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 813 skal brukes som underskilt til skilt [kapittel 2.4.3](#) 104 «Bratt bakke».

Krav 9.4.8—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Stigningsgraden regnes som gjennomsnittlig stigning, og skal avrundes oppover til nærmeste hele prosent.

Krav 9.4.8—1_2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal ikke brukes for å angi lavere stigningsgrad enn 6 %.

Krav 9.4.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 813.2 skal bare brukes under skilt [kapittel 2.4.3](#) 104 «Bratt bakke».

Veiledning til kravet

Nærmere bestemmelser finnes i [kapittel 2.4.3](#).

Krav 9.4.8—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 813 skal utføres i tre standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.8—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

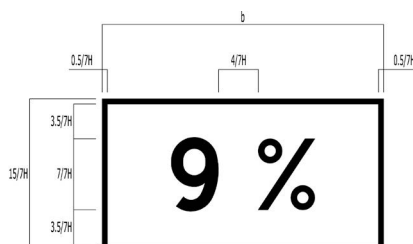
Tabell 9.4.8—1 — Standardstørrelser for underskilt 813

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm)		Teksthøyde (mm)		Bordbredde (mm)
		813.1	813.2	H (%)	H (tekst)	
LS	650	300	450	140	70	10
MS	850	450	675	210	105	15
SS	1150	600	900	280	140	20

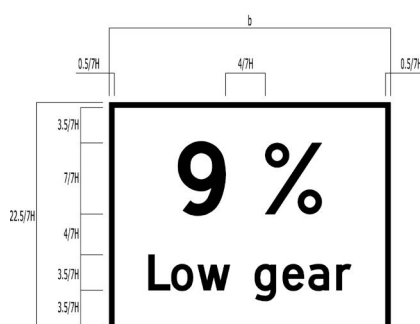
Krav 9.4.8—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Teksten skal sentreres vertikalt og plasseres på skiltflaten som vist i [figur 9.4.8—3](#) og [figur 9.4.8—4](#).

Figur 9.4.8—3 — Utforming av underskilt 813.1

Figur 9.4.8—4 — Utforming av underskilt 813.2

9.4.9 814 Virkelig fri vegbredde

Figur 9.4.9—1 — 814 Virkelig fri vegbredde

Med «virkelig fri vegbredde» menes faktisk bredde mellom fysiske sidehindre.

Krav 9.4.9—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 814 kan bare brukes som underskilt til skilt 106 «Smalere veg» ved fysiske sidehindre som for eksempel smale underganger og smale bruer.

Krav 9.4.9—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Bredden skal angis i meter og avrundes nedover til nærmeste 0,1 m.

Dersom den virkelige frie vegbredde er for smal for kjøretøy med en bredde lik eller mindre enn den gjeldende generelt fastsatte største tillatte bredde, brukes skilt 312 «Breddegrense» istedenfor underskilt 814.

MERKNAD Største tillatte bredde for kjøretøy er regulert i [Forskrift om bruk av kjøretøy](#).

Krav 9.4.9—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 814 skal utføres i to standardstørrelser som angitt i [figur 9.4.9—2](#) og [tabell 9.4.9—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Figur 9.4.9—2 — Utforming underskilt 814

Tabell 9.4.9—1 — Størrelse for underskilt 814

	Bredde b	Høyde h = 15/7H	Teksthøyde H	Bordbredde y
LS	650	225	105	10
MS	850	300	140	15
Mål i mm				

9.4.10 816 Kryssende tømmertransport

Figur 9.4.10—1 — 816 Kryssende tømmertransport

Krav 9.4.10—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 816 kan bare brukes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» dersom kryssende tømmertransport kan komme overraskende på trafikantene.

Krav 9.4.10—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 816 skal ikke brukes til varsling av tømmerlasting på veg.

For varsling av tømmerlasting på veg vises det til [N301](#).

Krav 9.4.10—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 816 skal utformes etter skiltmønster, og utføres i to standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.10—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

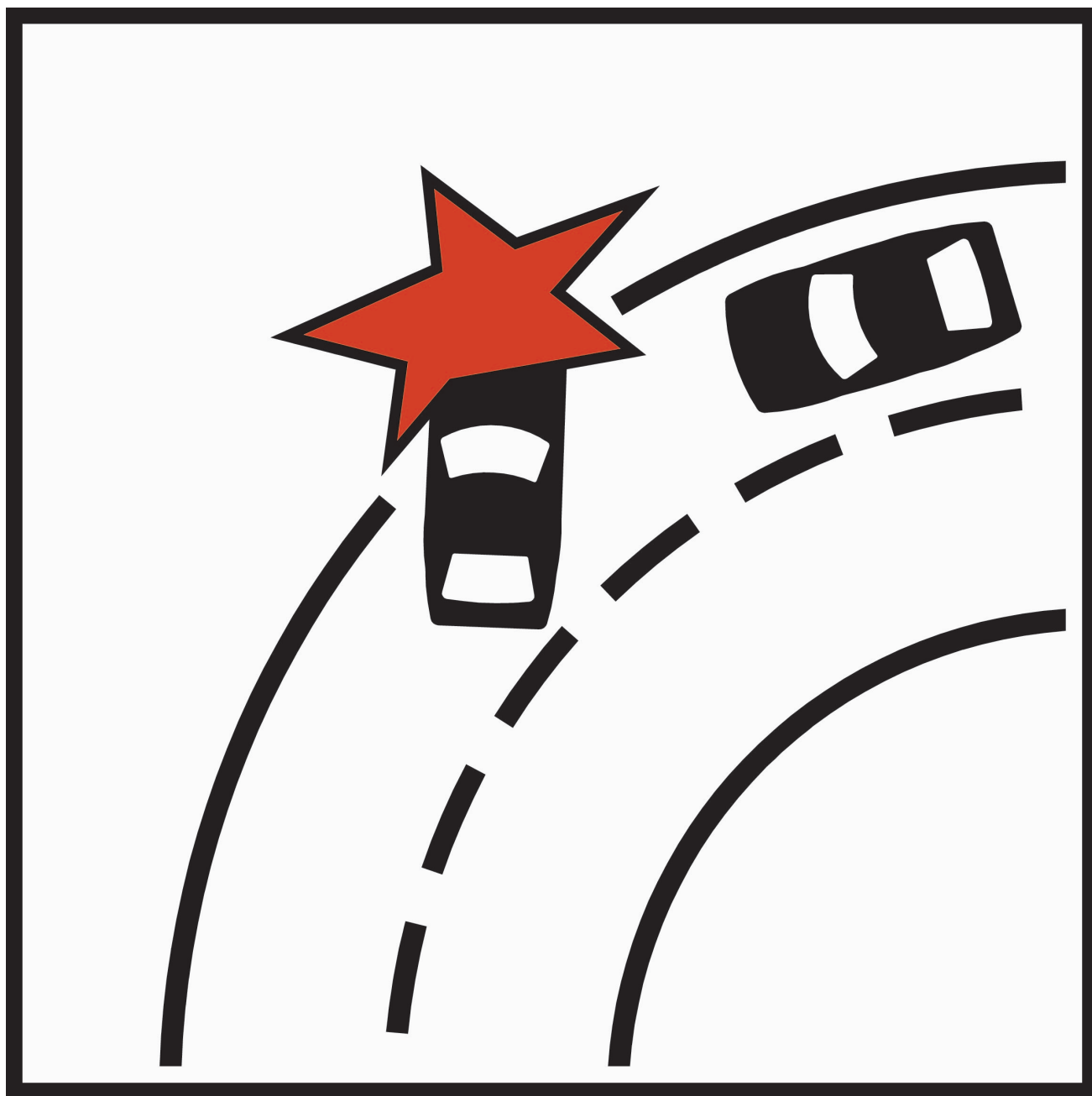
Tabell 9.4.10—1 — Størrelse underskilt 816

	Bredde b	Høyde h	Bordbredde y
LS	650	225	10
MS	850	300	15
Mål i mm			

9.4.11 817 Særlig ulykkesfare

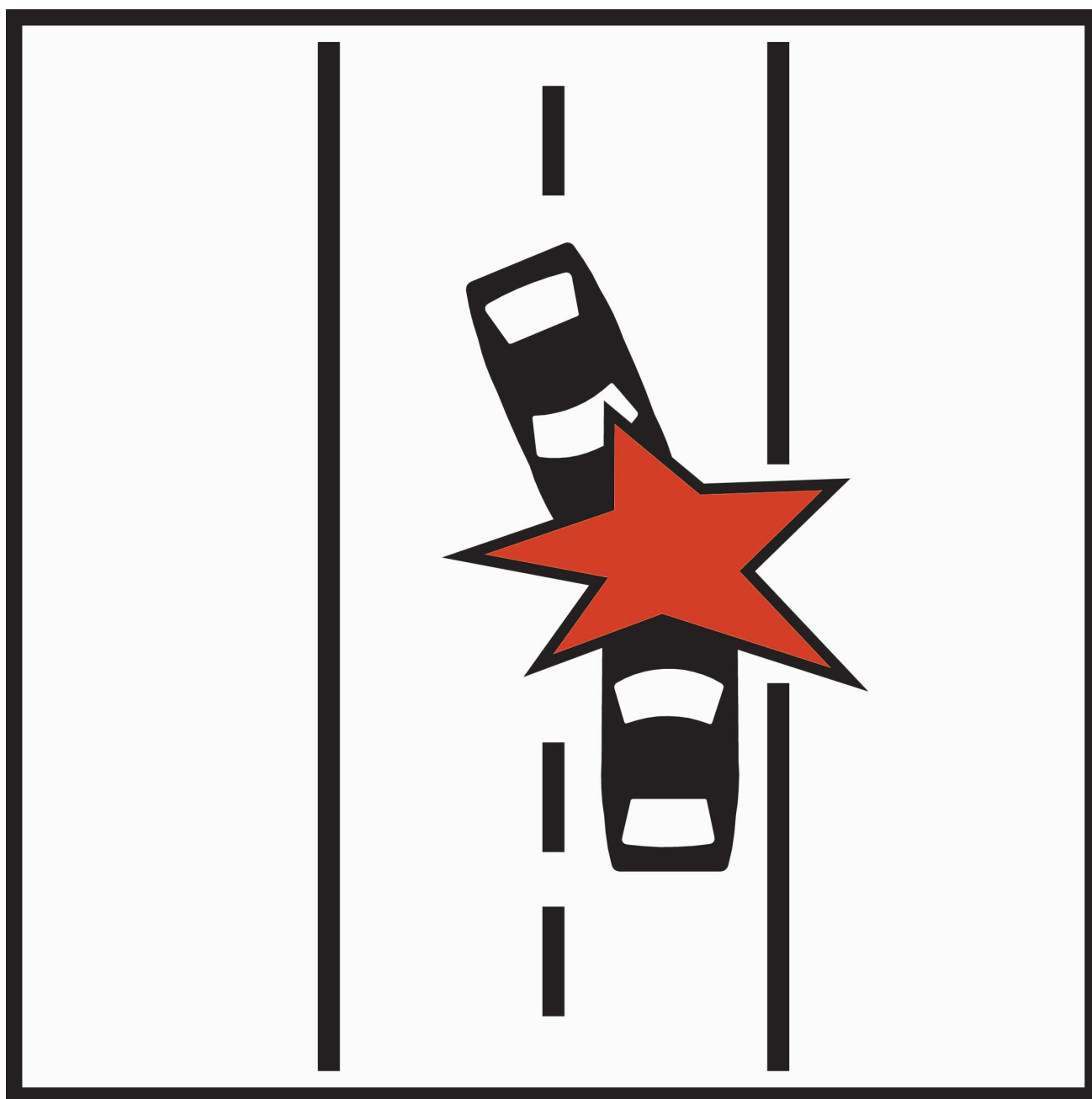
Figur 9.4.11—1 — 817.1 Særlig ulykkesfare. Eksempel på utforming

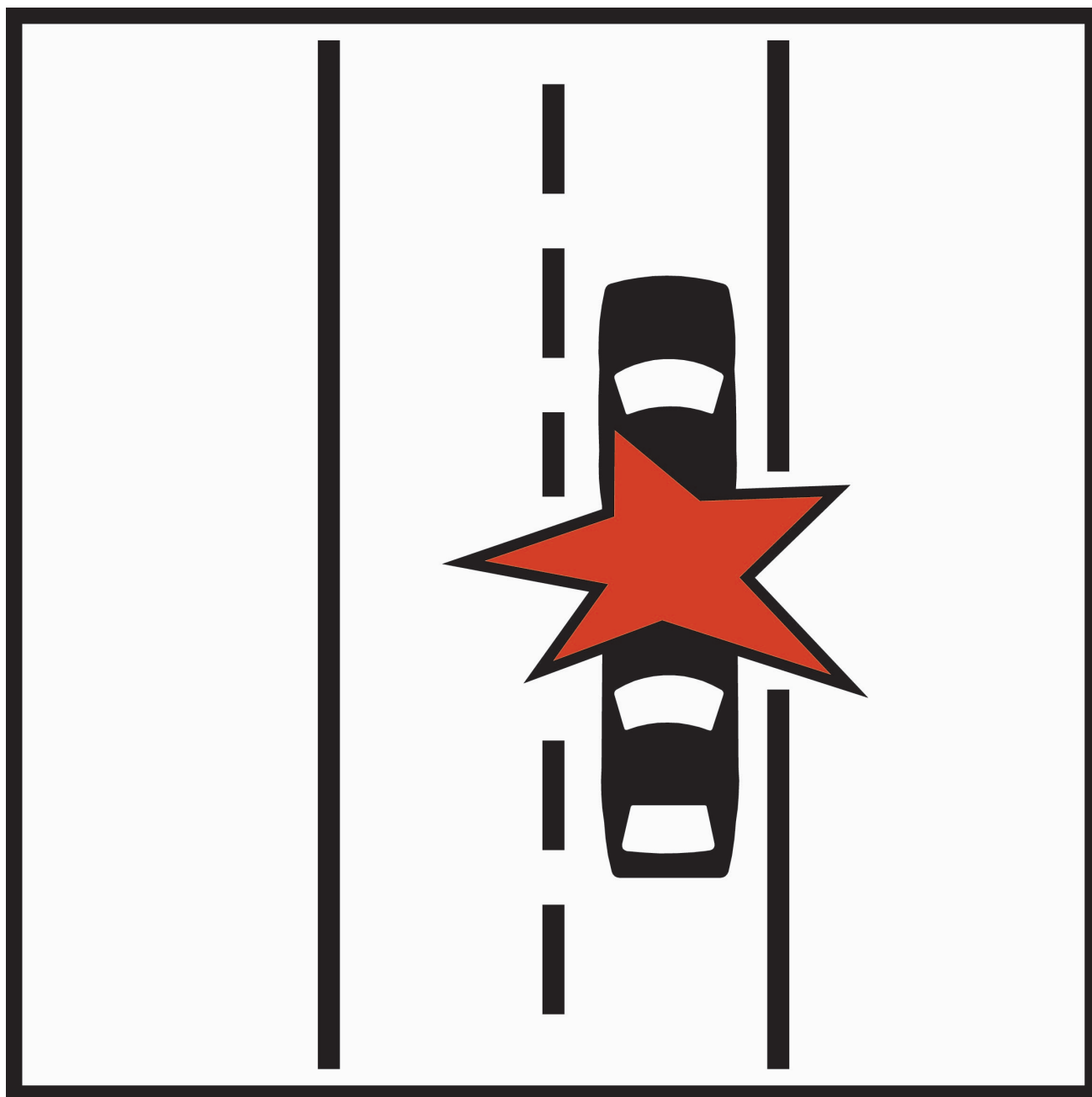
Figur 9.4.11—2 — 817.2 Særlig ulykkesfare. Eksempel på utforming

Figur 9.4.11—3 — 817.3 Særlig ulykkesfare. Eksempel på utformin

Figur 9.4.11—4 — 817.4 Særlig ulykkesfare. Eksempel på utforming

Figur 9.4.11—5 — 817.5 Særlig ulykkesfare. Eksempel på utforming

Skilt 817 kan brukes som underskilt til fareskilt på steder med særlig stor ulykkesfare. De mest aktuelle fareskilt er 100 «Farlig sving», 102 «Farlige svinger», 106 «Smalere veg», 124 «Farlig vegkryss» og 156 «Annen fare». Skilt 210 «Forkjørs-kryss» kan også ha underskilt 817.

Krav 9.4.11—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 817 skal ikke brukes på andre steder enn ulykkespunkt eller ulykkesstrekning som definert under:

Veiledning til kravet

- *Ulykkespunkt: Minimum 4 politirapporterte personskadeulykker i løpet av 5 år innenfor en strekning på 100 m.*
- *Ulykkesstrekning: Minimum 10 politirapporterte personskadeulykker i løpet av 5 år innenfor en strekning på 1 km.*

Krav 9.4.11—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

For ulykkespunkt skal underskilt 817 brukes uten angivelse av tekst som «ulykkespunkt» e.l.

For ulykkesstrekning brukes vanligvis bare underskilt 808.178 «Ulykkesstrekning». Dersom det er én dominerende ulykkestype på strekningen, kan det være hensiktsmessig å bruke underskilt 817 i tillegg til 808.178.

Krav 9.4.11—3 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 817 skal bare brukes inntil det kan foretas utbedring eller ombygging av farestedet, og når annen skilting, eller andre tiltak ikke har hatt tilstrekkelig effekt.

Underskilt 817 viser en skisse som illustrerer den aktuelle ulykkesituasjonen, f.eks. utforkjøring i kurve, møteulykke eller kollisjon mellom to kjøretøy i vegkryss. Utformingen tilpasses den aktuelle faresituasjonen.

Krav 9.4.11—4 SKAL

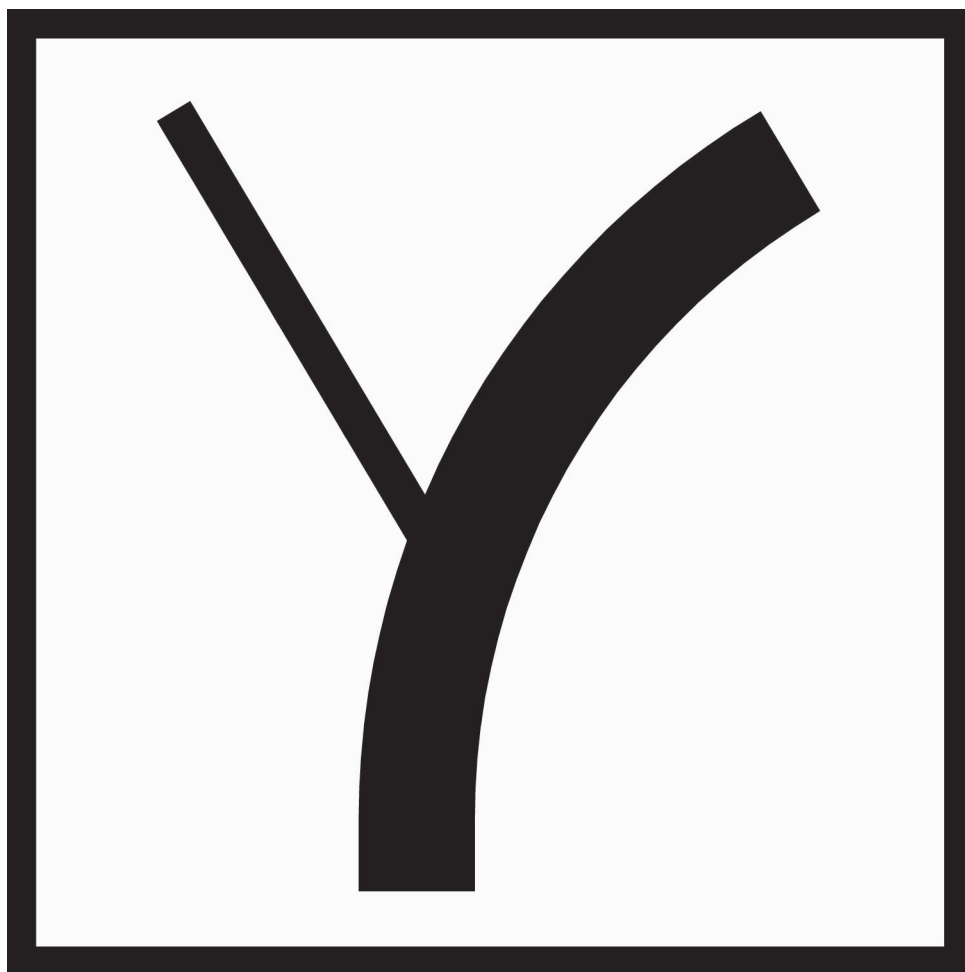
Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 817 skal utformes i tre standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.11—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Tabell 9.4.11—1 — Størrelse for underskilt 817

	Bredde b	Høyde h	Bordbredde y
LS	650	650	10
MS	850	850	15
SS	1150	1150	20
Mål i mm			

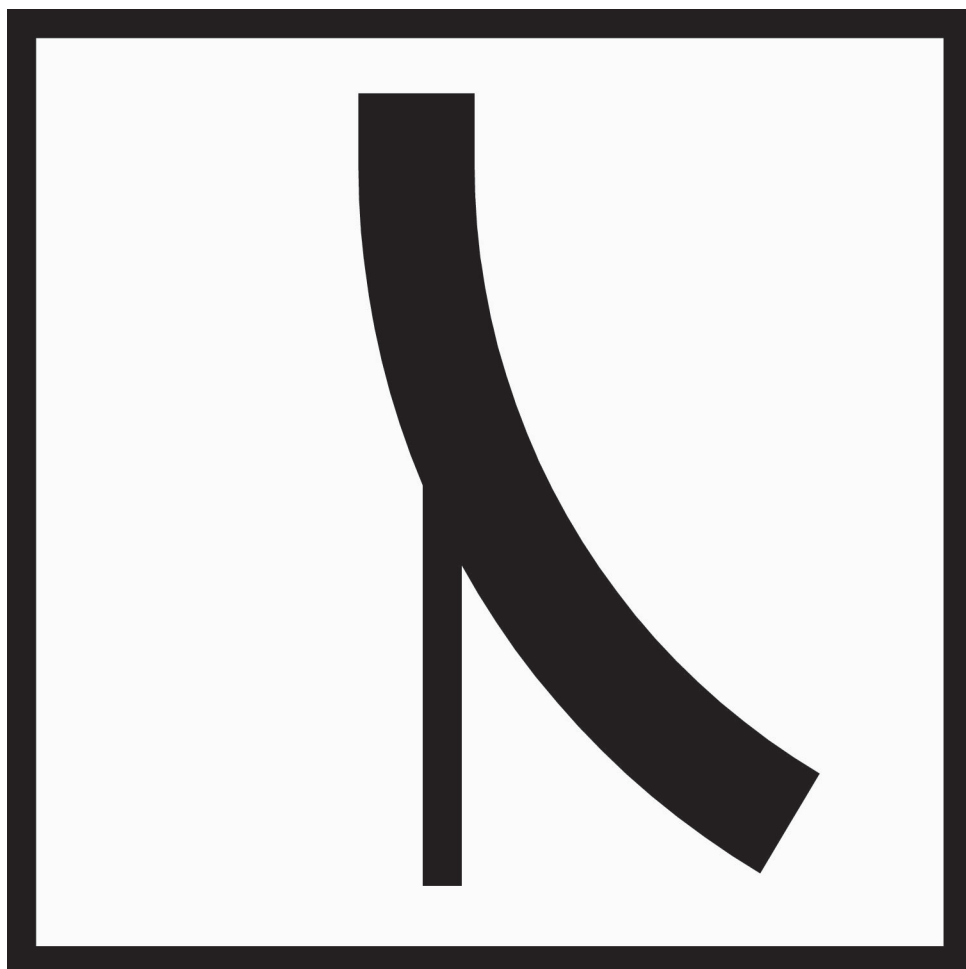
9.4.12 822 Forløp av forkjørsveg

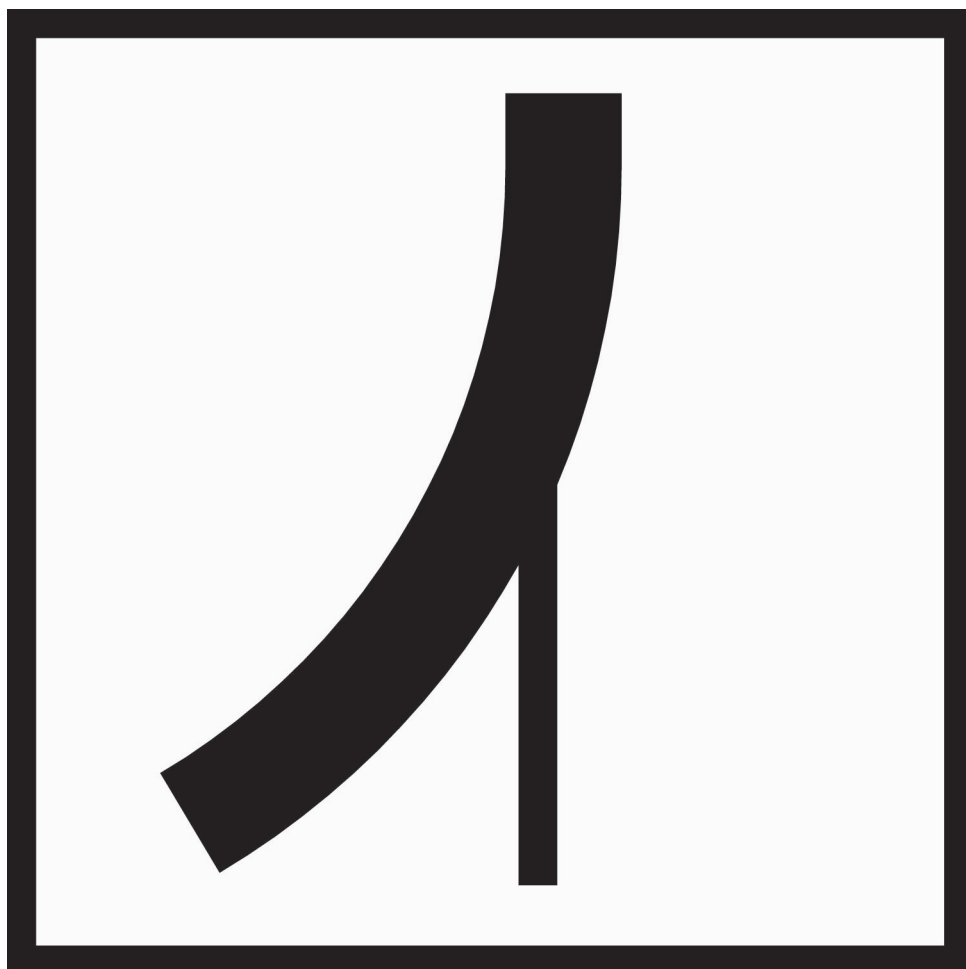
Figur 9.4.12—1 — 822.1 Forløp av forkjørsveg

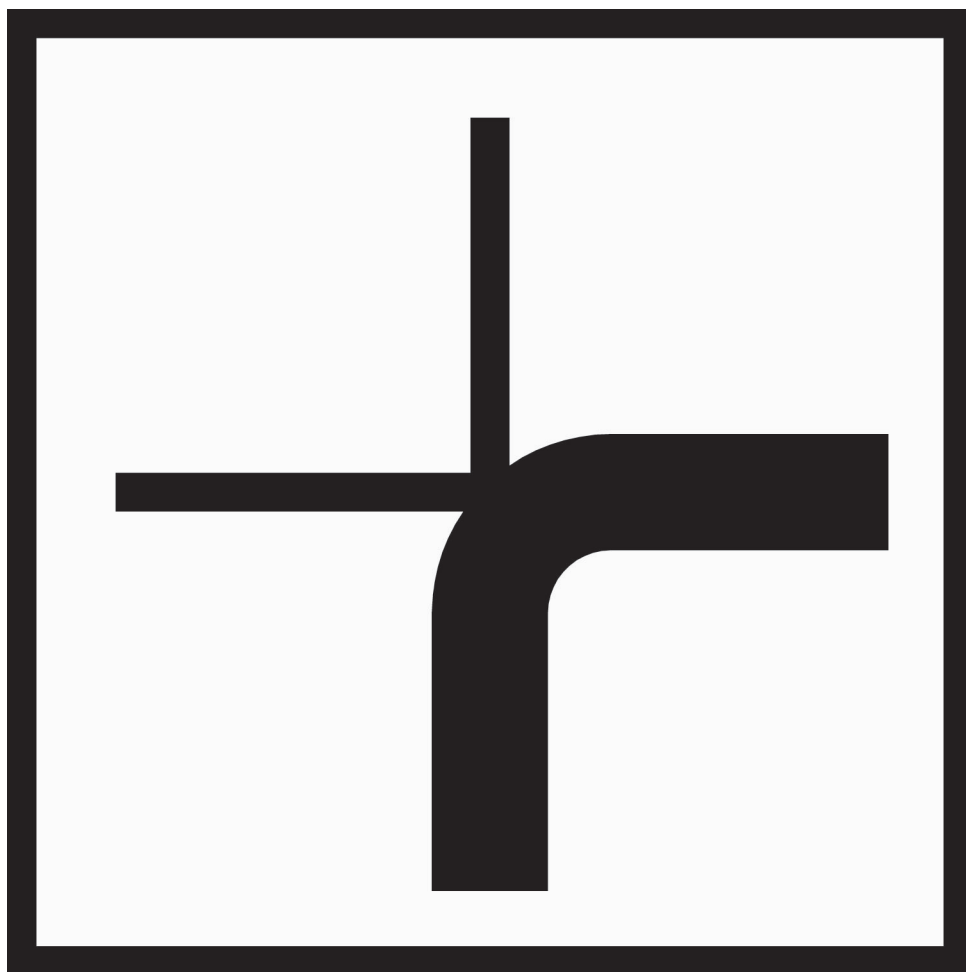
Figur 9.4.12—2 — 822.2 Forløp av forkjørsveg

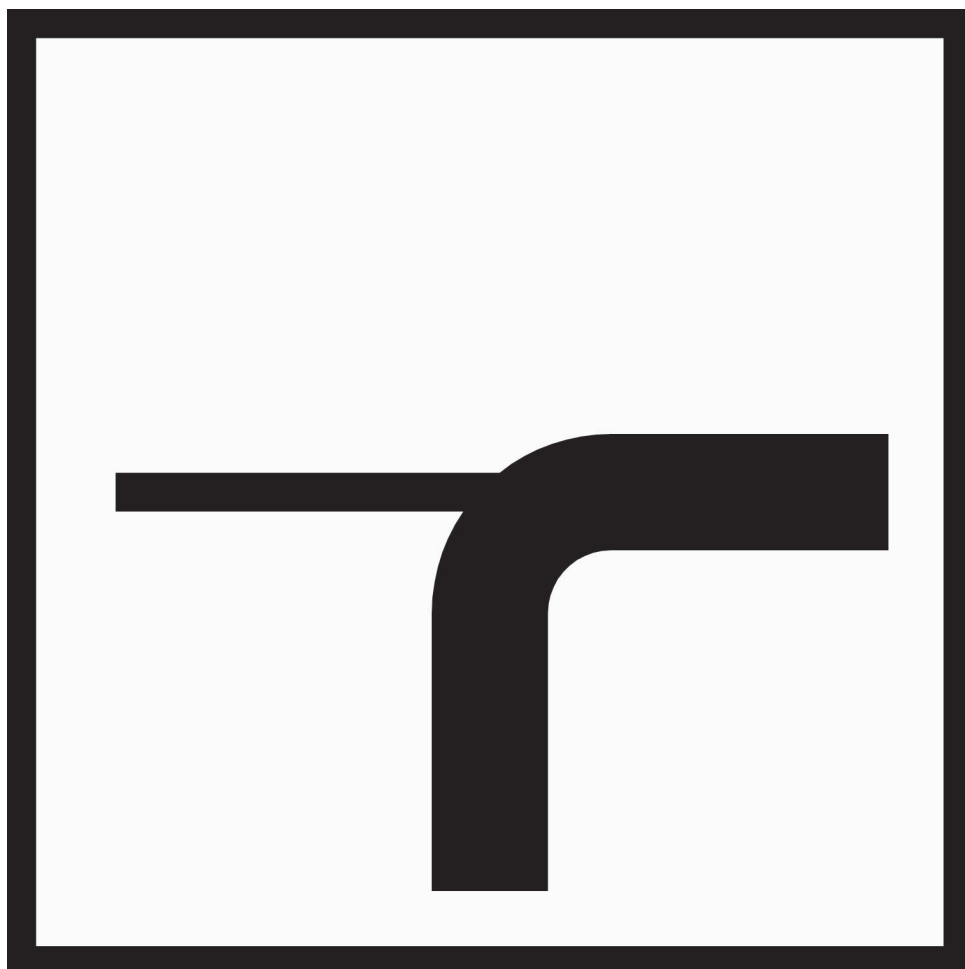
Figur 9.4.12—3 — 822.3 Forløp av forkjørsveg

Figur 9.4.12—4 — 822.4 Forløp av forkjørsveg

Figur 9.4.12—5 — 822.5 Forløp av forkjørsveg

Figur 9.4.12—6 — 822.6 Forløp av forkjørsveg

Figur 9.4.12—7 — 822.7 Forløp av forkjørsvæg

Anvendelse

Krav 9.4.12—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 822 skal bare brukes på eksisterende veger som underskilt til [kapittel 3.4.1](#) 202 «Vikeplikt», [kapittel 3.4.2](#) 204 «Stopp», og [kapittel 3.4.3](#) 206 «Forkjørsvæg» dersom det er uklart hvordan forkjørsvegen føres gjennom krysset.

Utforming

Krav 9.4.12—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbolet på underskilt 822 skal skjematisk gjengi vegenes forløp i krysset.

Skilt 822.1-822.7 er eksempler på hvordan skiltet kan utformes. Skiltet kan utformes på andre måter.

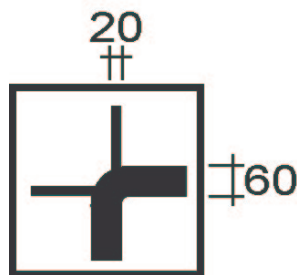
Krav 9.4.12—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 822 skal utføres i to standardstørrelser som angitt i [figur 9.4.12—8](#) og [tabell 9.4.12—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Veiledning til kravet

Angitte strekbredder i [figur 9.4.12—8](#) gjelder for størrelse MS, og reduseres forholdsvis for LS.

Figur 9.4.12—8 — Utforming av underskilt 822

Tabell 9.4.12—1 — Størrelse for underskilt 822

	Bredde b	Høyde h	Bordbredde y
LS	400	400	10
MS	500	500	15
Mål i mm			

9.4.13 824 Forvarsling av stopp

Figur 9.4.13—1 — 824 Forvarsling av stopp

Anvendelse

Krav 9.4.13—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

1 Skilt 824 kan bare brukes som underskilt til skilt 202 «Vikeplikt» [kapittel 3.4.1](#) til forvarsling av skilt 204 «Stopp» [kapittel 3.4.2](#) dersom skilt 204 ikke kan ses som angitt i [krav 3.4.2—8](#), eller brukes til å oppheve forkjørsvveg, se [krav 3.4.4—3](#). Skiltene 202/824 skal plasseres i samme avstand foran skilt 202 som fareskilt, se [krav 2.2—3](#).

Størrelse og utforming

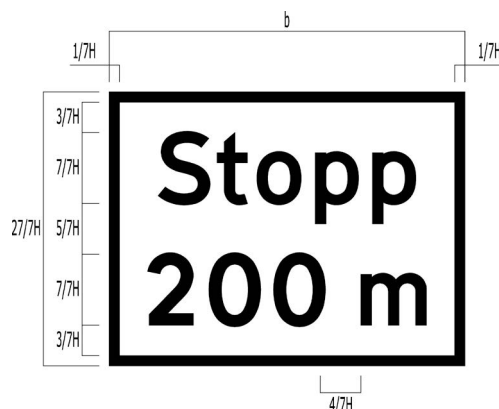
Krav 9.4.13—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 824 skal utføres i to standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.13—1](#) og [figur 9.4.13—2](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

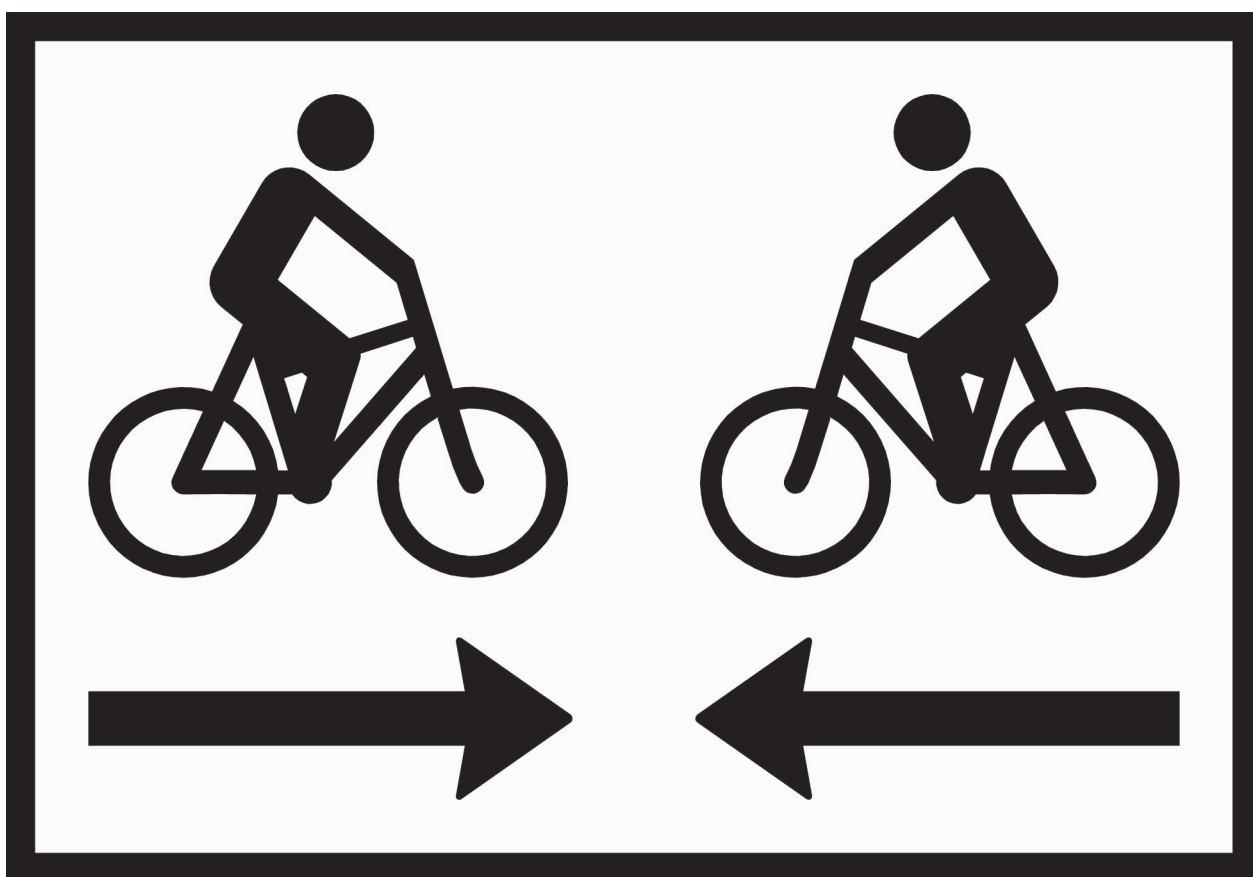
Tabell 9.4.13—1 — Standardstørrelser for underskilt 824

	Bredde b	Høyde h	Teksthøyde H	Bordbredde y
MS	700	540	140	20
SS	900	675	175	25
Alle mål i mm.				

Figur 9.4.13—2 — Utforming av underskilt 824

9.4.14 826 Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger

Figur 9.4.14—1 — 826 Sykkeltrafikk i begge retninger.

Krav 9.4.14—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 826 skal brukes som underskilt til skilt 202 «Vikeplikt» på veger som krysser forkjørregulerte sykkelveger, eller der annen veg er pålagt vikeplikt for sykkelveg, se [krav 3.4.5—5](#).

Krav 9.4.14—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet kan også brukes på eventuell forvarsling av slik vikepliktregulering, og skal da stå over skilt [kapittel 9.4.1](#) 802 «Avstand».

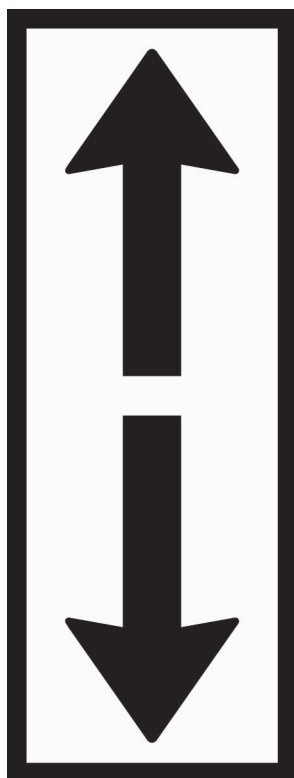
Størrelse og utforming

Underskilt 826 skal utføres i to standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.14—1](#). Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

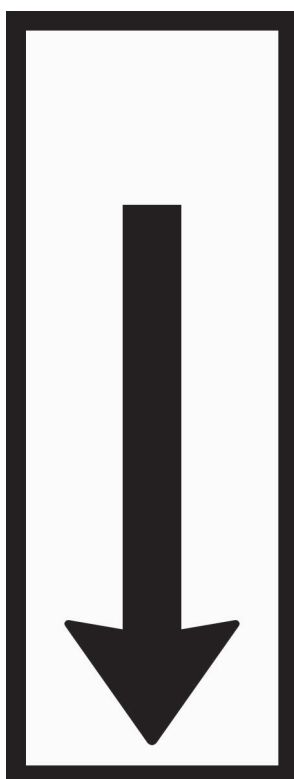
Tabell 9.4.14—1 — Standardstørrelser for underskilt 826

	Bredde b	Høyde h	Bordbredde y
LS	500	350	10
MS	650	450	15
Alle mål i mm			

9.4.15 828 Utstrekning av stans- og parkeringsregulering

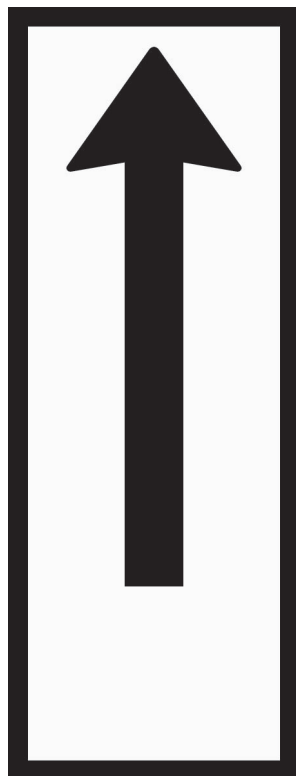

828.1

Figur 9.4.15—1 — 828 Utstreknng av stans- og parkeringsregulering (*fortsetter*)

828.2

828.3

Figur 9.4.15—1 — 828 Utstreknng av stans- og parkeringsregulering

Skiltforskriften: «Underskiltet angir at reguleringen gjelder i pilens retning, eventuelt i den avstand som er angitt.

- 828.1 Gjelder i begge kjøreretninger
- 828.2 Gjelder mot kjøreretningen
- 828.3 Gjelder i kjøreretningen

Skiltet kan være plassert vannrett. Pilsymbolene kan også plasseres på andre underskilt som regulerer stans eller parkering.»

Anvendelse

Skilt 828.1 kan brukes som underskilt til skilt 370 «Stans forbudt», skilt 372 «Parkering forbudt» og skilt 552 «Parkering» dersom hovedskiltet står på en plass eller et område der kjøreretningen ikke er klart definert, eller det av andre grunner kan oppstå tvil om hvor reguleringen gjelder.

Skilt 828.2 kan brukes som underskilt til skilt 370 «Stans forbudt», skilt 372 «Parkering forbudt» og skilt 552 «Parkering» for å angi slutt på en strekning med regulering som angitt på hovedskiltet, dersom denne reguleringen opphører før vegkryss uten å bli avløst av annen skiltet parkeringsregulering eller av parkometerplass.

Skilt 828.3 kan brukes som underskilt til skilt 552 «Parkering» for å oppheve trafikkreglenes bestemmelser om stans og parkering.

Skilt 828 kan benyttes sammen med to andre underskilt.

Plassering

Krav 9.4.15—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 828 under hovedskilt som står vinkelrett på kjøreretningen skal plasseres vertikalt og skal stå under andre eventuelle underskilt. Står hovedskiltet parallelt med kjøreretningen plasseres underskilt 828 horisontalt, parallelt med kjøreretningen.

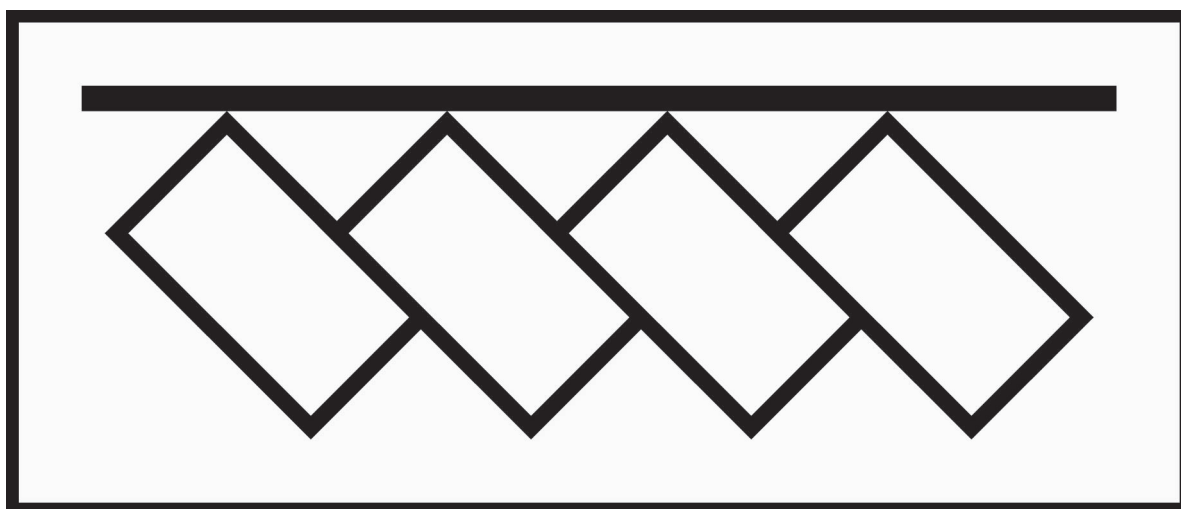
Størrelse og utforming

Krav 9.4.15—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 828 skal utformes i samsvar med skilmønster og skal ha størrelse 150x400 mm.

9.4.16 829 Oppstilling av parkert kjøretøy

Figur 9.4.16—1 — 829 Oppstilling av parkert kjøretøy

Anvendelse

Skilt 829 kan brukes som underskilt til skilt 552 «Parkering» for å angi hvordan kjøretøy parkeres (oppstilles) dersom dette ikke er tilstrekkelig tydelig gjennom parkeringsarealets utforming og oppmerking.

Angivelsen på skiltet tilpasses den situasjon som illustreres, for eksempel skråparkering.

Plassering

Krav 9.4.16—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 829 skal plasseres under eventuelle andre underskilt til skilt 552, med unntak av skilt 828 «Utstrekning av stans- og parkeringsregulering».

Størrelse og utforming

Krav 9.4.16—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 829 kan ha størrelse US eller LS. Skilt i US skal ha størrelse 400x189 mm med bordbredde 8 mm. Skilt i LS skal ha størrelse 500x270 mm med bordbredde 10 mm.

Skiltsymbolet skal ikke kombineres med elementer fra andre underskilt, eller benyttes på andre underskilt. Skiltet utformes ellers i samsvar med eksemplene i figur.

829.1 Langsgående parkering

829.2 Tversgående parkering

829.3 Skråstilt parkering

Figur 9.4.16—2 — Eksempler på utforming av underskilt 829

9.4.17 831 Parkeringsskive/gratisbillett

Figur 9.4.17—1 — 831 Parkeringsskive/gratisbillett

Skiltforskriften: «Underskiltet angir at parkering bare er tillatt på stedet når enten anordning som angir tidspunktet for når kjøretøyet er parkert eller billett fra parkeringsautomat som angir tidspunkt for når gratisparkeringen utløper, er plassert godt synlig bak frontruten i kjøretøyet.»

Forskrift om vilkårsparkering §24 annet og tredje ledd:

«Dersom det på plass med tidsbegrenset parkering er innført påbud om bruk av parkeringsskive, skal fører umiddelbart etter at motorvognen er parkert, stille viseren på parkeringsskiven på det tidspunkt motorvognen ble parkert. Gjelder det ikke tidsbegrenset parkering på det tidspunktet motorvognen ble parkert, stilles viseren på parkeringsskiven på det tidspunkt det igjen innføres tidsbegrenset parkering.

Dersom det er stilt krav om billett fra parkeringsautomat som angir tidspunkt for når gratisparkeringen utløper, skal billetten plasseres godt synlig bak frontruten.»

Anvendelse

Krav 9.4.17—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 831 skal brukes som underskilt til skilt 552 «Parkering» når tillatt parkeringstid er begrenset og det er påbudt å bruke parkeringsskive eller billett fra parkeringsautomat for å angi parkeringstidspunkt, jf. parkeringsforskriften § 24. Dersom reguleringen bare gjelder til visse tider av døgnet, brukes underskilt 834 «Kombinert regulering».

Figur 9.4.17—2 — Eksempel på bruk av 831 på underskilt 834 Kombinert regulering

Størrelse og utforming

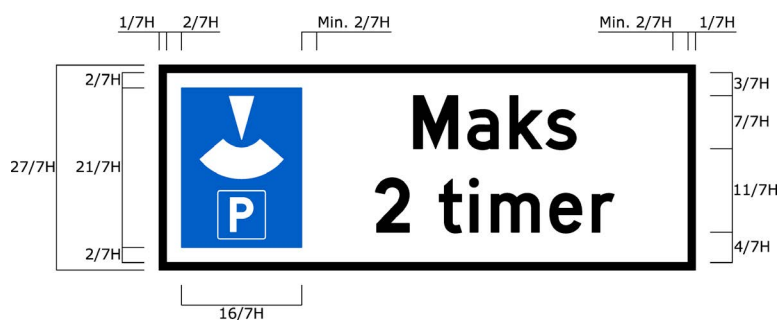
Krav 9.4.17—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 831 skal ha standardstørrelser som angitt i [tabell 9.4.17—1](#). Symbolet skal være utformet etter skiltemønster, og symbol og tekst skal plasseres som vist på [figur 9.4.17—3](#).

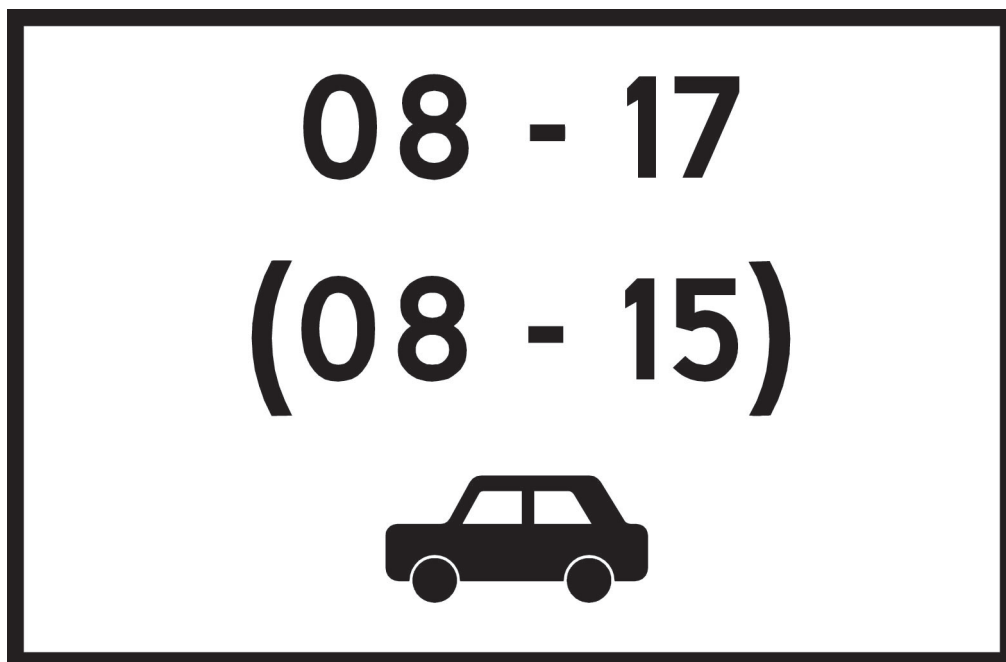
Tabell 9.4.17—1 — Standardstørrelser for underskilt 831

	Bredde b (mm)	Høyde h (mm)	Teksthøyde H (mm)	Bordbredde (mm)
US	400	135	35	5
LS	500	189	49	7

Figur 9.4.17—3 — Utforming av underskilt 831

9.4.18 834 Kombinert regulering

Figur 9.4.18—1 — 834 Kombinert regulering

Skiltforskriften: «Underskiltet angir parkeringsregulering ved kombinasjon av tekst, tall, symbol mv. som nyttes på andre underskilt.»

Anvendelse

Skilt 834 kan brukes som underskilt til skilt 552 «Parkering» [kapittel 6.4.35](#) for å angi begrensninger av parkeringsadgangen.

Skiltet kan også anvendes som underskilt til skiltene 370 «Stans forbudt» [kapittel 4.5.37](#) og 372 «Parkering forbudt» [kapittel 4.5.38](#).

Størrelse og utforming

Krav 9.4.18—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tidsangivelser skal angis etter reglene for skilt 806 «Tid».

Krav 9.4.18—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Miniatyrskilt skal ha farger som tilsvarende skilt i full størrelse.

Krav 9.4.18—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symboler for kjøretøy- og trafikantgrupper skal være svarte, og utformes etter skiltmønstrene for underskilt 807 «Symbol».

Krav 9.4.18—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Symbol for parkeringsskive/gratisbillett skal utformes etter skiltmønster.

Krav 9.4.18—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskiltet skal være tosidig når hovedskiltet er tosidig.

Underskilt 834 under skilt 370 og 372

Krav 9.4.18—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 834 under skiltene 370 og 372 skal utformes som vist i [tabell 9.4.18—1](#) og [figur 9.4.18—2](#).

Krav 9.4.18—7 **SKAL**

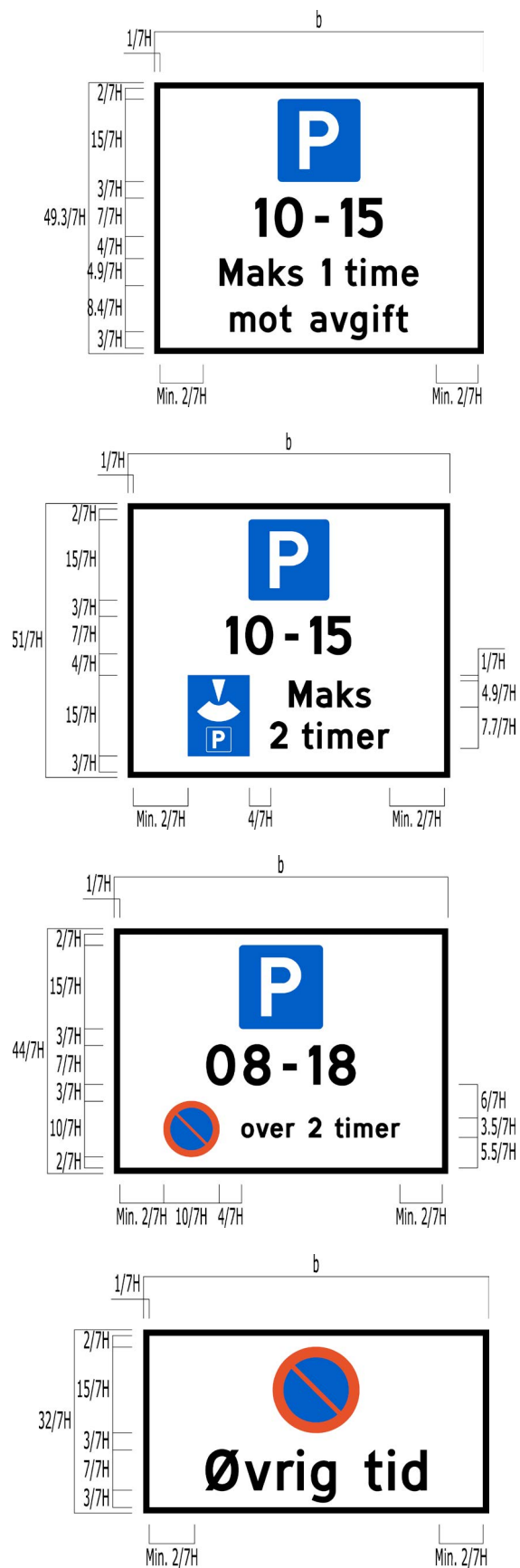
Gjeldende fra 01.06.2023

Plassering av skiltelementene på underskilt 834 under skiltene 370 og 372 skal være slik:

- Miniatyrskiltene for ny hovedregulering (372 eller 552) plasseres øverst på skilt 834 og sentrisk i forhold til skiltets vertikale sider.
- Tidsangivelser for gyldighetstid plasseres under miniatyrskiltet.
- Eventuelle vilkår for parkering plasseres nederst.

Tabell 9.4.18—1 — Standardstørrelser for underskilt 834 når det brukes til skilt 370 og 372

	Bredde b (mm)	Høyde h	Teksthøyde H (mm)		Bordbredde (mm)
			Gyldighetstid	Annen tekst	
US	400	Varierer, se figur 9.4.18—2	49	Varierer, se figur 9.4.18—2	7
LS	600		70		10
MS	800		105		15

Figur 9.4.18—2 — Eksempler på utforming av underskilt 834 når det brukes til skilt 370 og 372

Underskilt 834 under skilt 552

Krav 9.4.18—8 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 834 under skilt 552 skal utformes som vist i i [tabell 9.4.18—2](#) og [figur 9.4.18—3](#).

Krav 9.4.18—9 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Plassering av skiltelementene på underskilt 834 under skilt 552 skal være slik:

- Tidsangivelser for gyldighetstid plasseres øverst på underskiltet.
- Miniatyr av skilt 372 plasseres til venstre for tilhørende tekst.

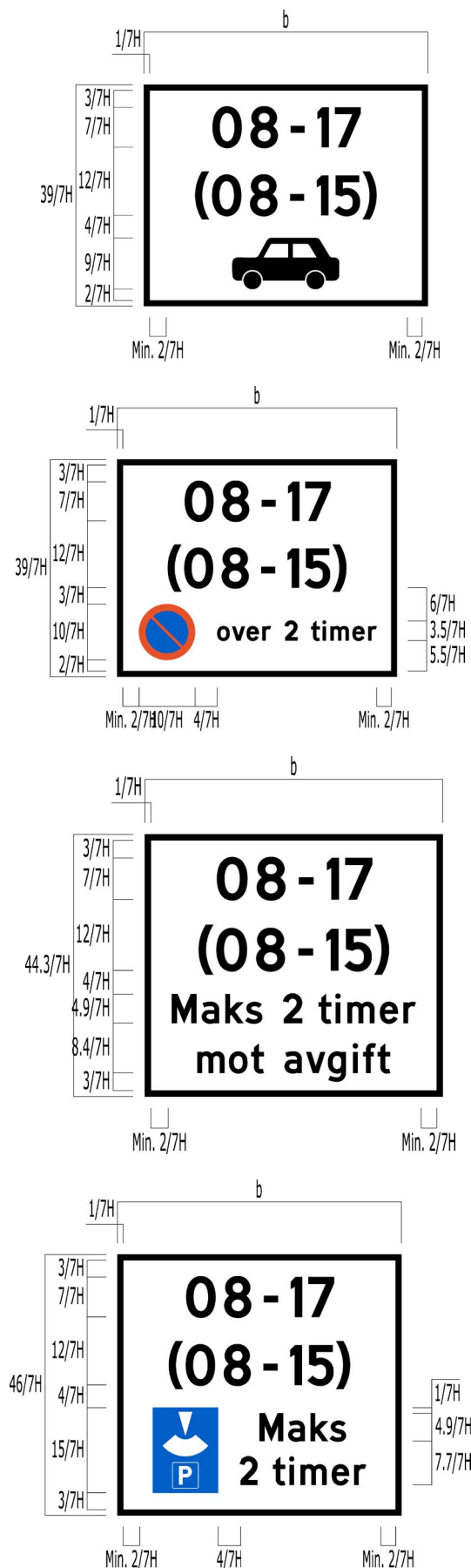
Krav 9.4.18—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hvis det unntaksvis innføres ulike vilkår for parkering i to ulike tidsrom, skal vilkårene angis på hvert sitt underskilt 834. Skiltene kan settes på en plate, og skal da adskilles av en enkel linje.

Tabell 9.4.18—2 — Standardstørrelser for underskilt 834 når det brukes til skilt 552

	Bredde b (mm)	Høyde h	Teksthøyde H (mm)		Bordbredde y (mm)
			Gyldighetstid	Annen tekst	
US	400	Varierer, se	49	Varierer, se figur 9.4.18—3	7
LS	500		70		10

Figur 9.4.18—3 — Eksempler på utforming av underskilt 834 når det brukes til skilt 552

9.4.19 856 Generellfartsgrense i miniatyr

Figur 9.4.19—1 — Generell fartsgrense i miniatyr

Krav 9.4.19—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Underskilt 856 kan bare brukes sammen med 556.2 når generell fartsgrense gjelder.

Størrelse og utforming

Skiltet har størrelse 345x1250 mm.

10 Markeringsskilt

10.1 Generelt

Anvendelse

[Skiltforskriften § 19:](#)

«1. Markeringsskilt m.m. gir opplysninger om vegens videre forløp, eller om hindringer på eller nær vegbanen.

2. Midlertidige markeringsskilt kan ha rød bunnfarge og gule eller hvite symboler.»

Markeringsskiltene omfatter både skilt og andre trafikkanordninger for ulike formål. De viktigste er:

- Markering av vegens linjeføring.
- Markering av steder der standarden på linjeføring eller tverrprofil reduseres.
- Markering av hindringer på, nær eller over kjørebane.
- Midlertidige sperringer eller ledning av trafikken.

Noen markeringsskilt kan inngå i systemer med andre skilt, og det er da viktig å se bestemmelsene for alle de aktuelle skiltene i sammenheng. Eksempler på slike systemer er skilting av farlige kurver og markering av trafikkøyer.

Krav 10.1—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Før markeringsskilt settes opp for å redusere fare, skal det vurderes om fysiske endringer eller andre tiltak kan eliminere eller redusere faremomentet.

Disse reglene gjelder permanent bruk av markeringsskilt. Egne regler for midlertidig bruk av markeringsskilt og andre trafikkanordninger i forbindelse med vegarbeid er gitt i N301.

Plassering

Generelle krav til horisontal og vertikal avstand fra kjørebane er gitt i [kapittel 1](#). Andre krav kan være angitt for de enkelte markeringsskilt.

Krav 10.1—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Markeringsskilt skal stå alene, unntatt 906 «Hindermarkering» som kan plasseres sammen med skilt 404 «Påbudt kjørefelt».

Underskilt

Krav 10.1—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Markeringsskilt skal ikke ha underskilt.

10.2 902 Bakgrunnsmarkering

Figur 10.2—1 — 902H Bakgrunnsmarkering

Figur 10.2—2 — 902V Bakgrunnsmarkering

Anvendelse

Skilt 902 kan anvendes for å markere skarpe kurver hvor det er nødvendig at trafikantene reduserer kjørefarten betydelig inn mot kurven.

Ved planlegging av bruk av skiltene 902 og 904 i kurver anbefales bruk av veiledning i [N-V320 Planlegging og oppsetting av trafikkskilt](#).

Bakgrunnsmarkeringer kan også brukes for å markere T-formet vegkryss som ikke varsles tilstrekkelig med andre skilt, for eksempel vegvisere.

Plassering

Krav 10.2—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 902 skal stå vinkelrett på kjøreretningen inn mot kurven og skal plasseres i førerens siktlinje inn mot kurven.

Krav 10.2—1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal være godt synlig i minimum 1,5 x stoppsikt før kurven.

Krav 10.2—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

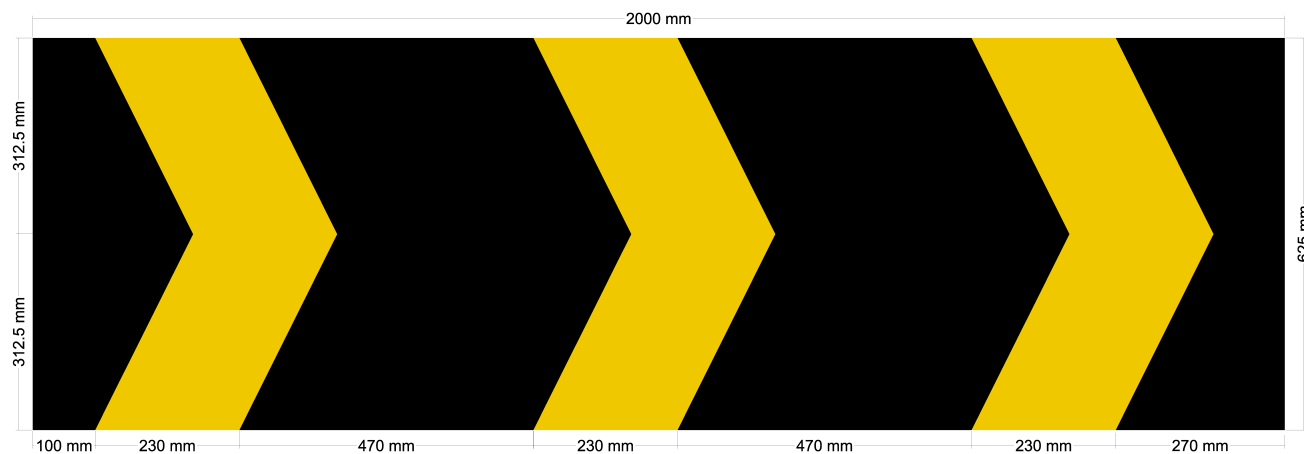
Det skal nøye påses at kjørende ikke kan se og misforstå bakgrunnsmarkering rettet mot motgående kjøreretning.

Skilt 902 kan plasseres høyere enn angitt i [tabell 1.3.3—2](#) hvis dette er nødvendig for at skiltet skal være tilstrekkelig synlig.

Størrelse og utforming

Skilt 902 finnes bare i størrelse MS (2000x625 mm).

Permanente skilt 902 har svart bunnfarge og gule vinkler.

Figur 10.2—3 — Størrelse og utforming av skilt 902, mål i mm.

10.3 904 Retningsmarkering

Figur 10.3—1 — 904H Retningsmarkering

Figur 10.3—2 — 904V Retningsmarkering

Anvendelse

Skilt 904 kan anvendes for å markere lange kurver hvor det er vanskelig for trafikantene å oppfatte videre kurveforløp, og hvor trafikantene må redusere kjørefarten betydelig inn mot og gjennom kurven.

Ved planlegging av bruk av skiltene 902 og 904 i kurver anbefales bruk av veiledning i [N-V320 Planlegging og oppsetting av trafikkskilt](#).

Plassering

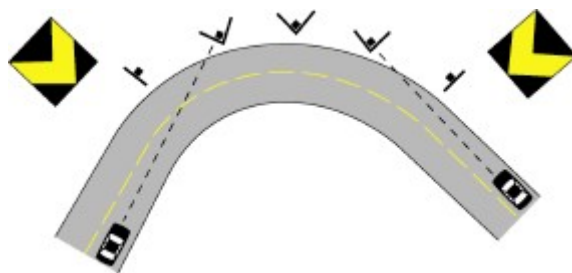
Krav 10.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal brukes minimum tre skilt for å vise retningsendringen, hvorav to skal være synlige samtidig foran og i kurven.

Veiledning til kravet

Det anbefales at tre skilt alltid er synlige samtidig foran og i kurven

Figur 10.3—3 — Eksempel på skilting med retningsmarkeringer i kurve

Størrelse og utforming

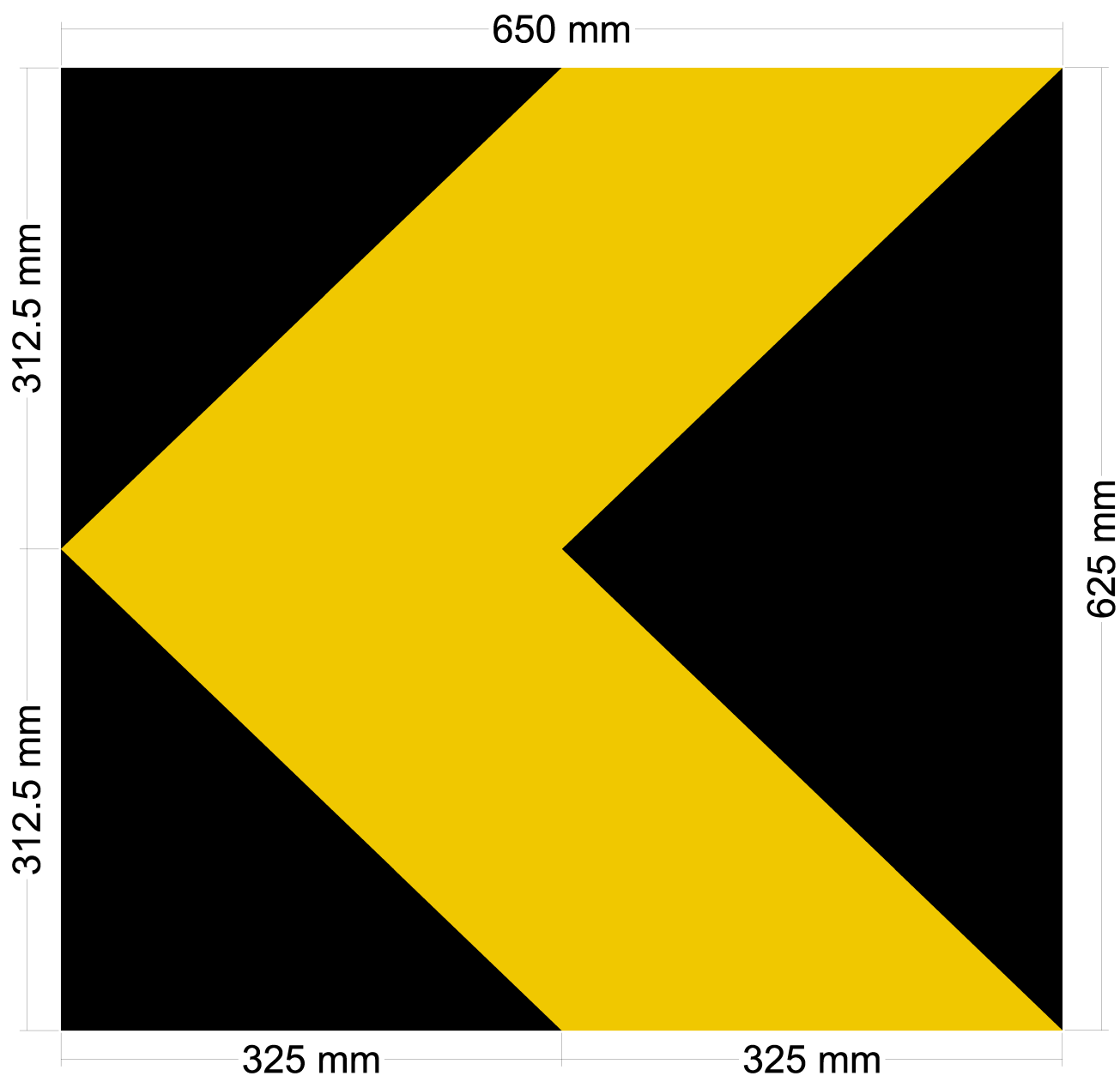
Skilt 904 finnes i størrelsene LS (650x625 mm) og MS (1000x950 mm).

Permanente skilt 904 har svart bunnfarge og gul vinkel.

Krav 10.3—2 **SKAL**

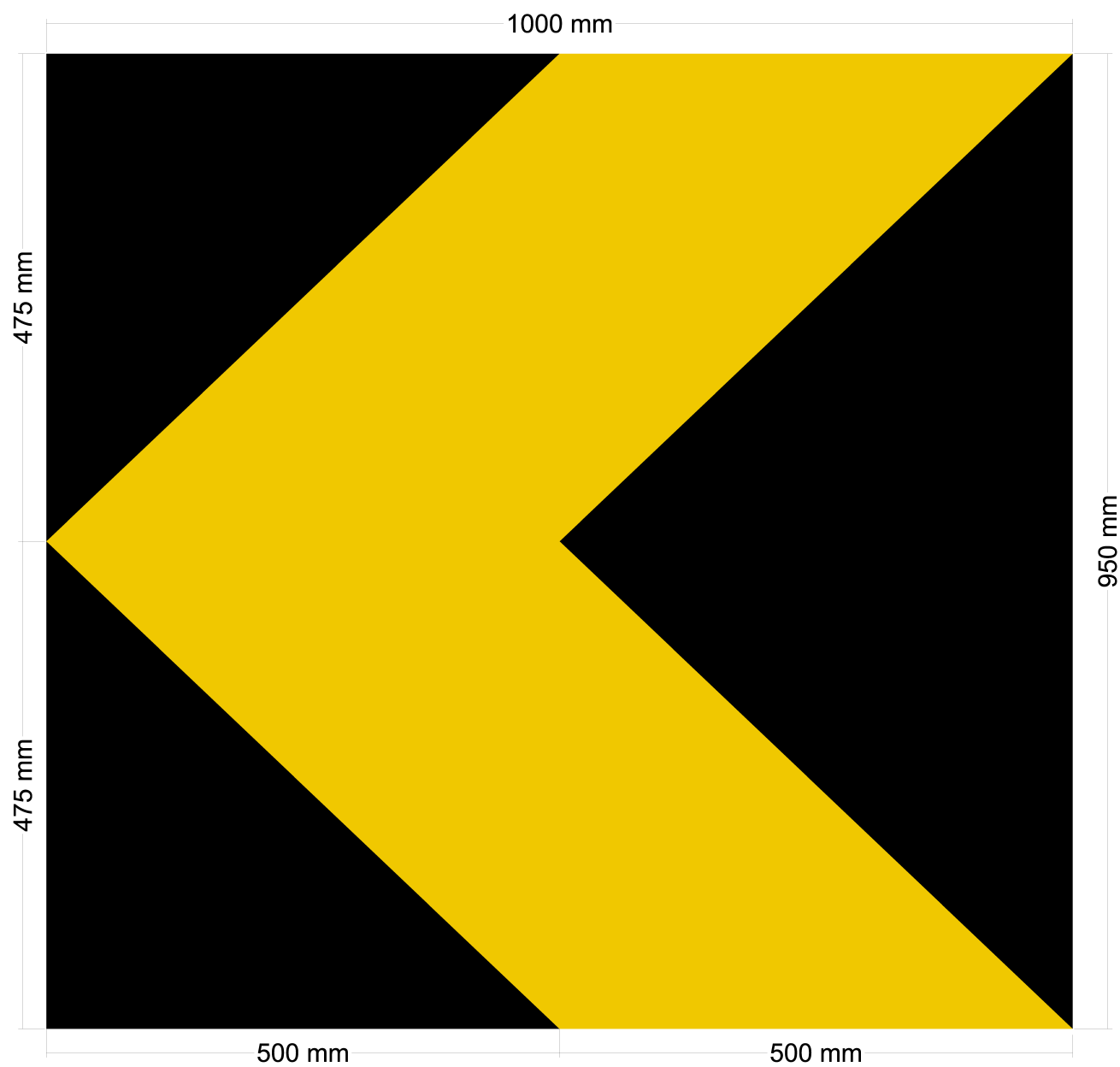
Gjeldende fra 01.06.2023

På veger med fartsgrense >50 km/t skal størrelse MS benyttes. På veg med lavere fartsgrense, eller når stedlige forhold tilsier det kan størrelse LS benyttes.

Figur 10.3—4 — Størrelse og utforming av skilt 904, mål i mm. (fortsetter)

LS

MS

Figur 10.3—4 — Størrelse og utforming av skilt 904, mål i mm.

10.4 906 Hindermarkering

Figur 10.4—1 — 906H Hindermarkering

Figur 10.4—2 — 906V Hindermarkering

Figur 10.4—3 — 906VH Hindermarkering

Anvendelse

Skilt 906 kan brukes for å markere:

- sidehindre som kan utgjøre en fare for trafikken
- innsnevringer av vegbanen
- trafikkøyer

Faste sidehindre kan være stolper, brukar, pilarer o.l.

Vanlige innsnevringer er smale bruer, tunnelåpninger, overganger til redusert vegstandard og kjørefeltavslutninger.

Skilt 906 kan også brukes for å markere fartshump, se [V128 Fartsdempende tiltak](#).

Egne regler for bruk av skilt 906 i forbindelse med vegarbeid er gitt i [N301](#).

Sidehindre og innsnevringer

Krav 10.4—1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Alle sidehindre og konstruksjoner som merkbart reduserer bredden på kjørebane eller skulder og dermed medfører trafikkfare, skal markeres med skilt 906.

Krav 10.4—1_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Sidehindre utenfor skulder skal også markeres dersom de anses å utgjøre en særlig fare ved påkjørsel.

I tillegg til markering med skilt 906 kan sidehindre og innsnevringer som reduserer vegbredden varsles med skilt [kapittel 2.4.4](#) 106 «Smalere veg».

Krav 10.4—2 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved behov for å markere kjørefeltavslutning skal det settes opp minst tre skilt 906 etter hverandre langs innsnevringen.

Trafikkøyer**Krav 10.4—3 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

På delende trafikkøyer i vegkryss skal skilt 906V brukes sammen med skilt 404.1 «Påbudt kjørefelt, høyre» for å markere øyspissene. Nærmere regler for slik markering er gitt under skilt 404 [kapittel 5.4.2](#).

Krav 10.4—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Fysiske trekantøyer i vegkryss hvor det lovlig kan kjøres på begge sider av trafikkøya, skal markeres med skilt 906VH.

Krav 10.4—4_1 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal da påses at skiltet ikke virker sikthindrende for trafikk fra sekundærvegen. Om nødvendig kan markering med halv høyde brukes.

Krav 10.4—5 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Refuger o.l. som kan passeres på begge sider, skal markeres med skilt 906VH, se også skilt 528 «Valgfritt kjørefelt».

Krav 10.4—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Trafikkdeler mellom busslomme og kjørefelt skal markeres med skilt 906.H.

Krav 10.4—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved starten av avkjøringsrampe skal skilt [kapittel 10.6](#) 912 «Avkjøringmarkering» benyttes i stedet for skilt 906.

Plassering**Krav 10.4—8 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Hindermarkeringene skal plasseres slik at skråstrekeene heller ned mot den side som hinderet skal passeres på, og slik at ingen del av den gjenstand de markerer stikker utenfor skiltet inn mot kjørebanen.

Krav 10.4—9 SKAL

Gjeldende fra 10.12.2024

Underkanten av skiltene skal stå 0,25 – 0,5 m over kjørebanen. 906 med halv høyde skal stå 0,7-1,1 m over kjørebanen.

Flere markeringer kan plasseres over hverandre dersom det er behov for særlig kraftig markering.

Størrelse og utforming

Permanente skilt 906 har svart bunnfarge og gule skråstriper eller vinkler, og utformes som vist i [figur 10.4—4](#).

Skilt 906 finnes i størrelsene MS og LS. Skilt i størrelse LS finnes også i halv høyde.

Krav 10.4—10 SKAL

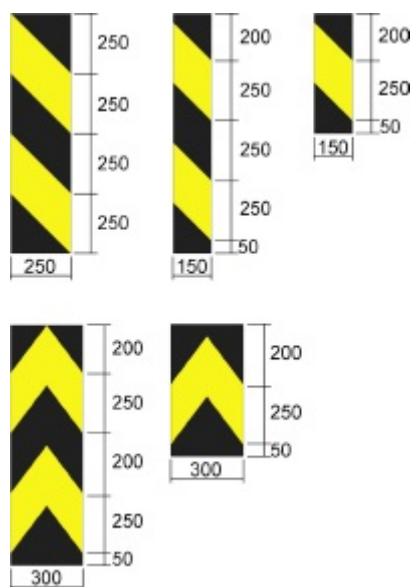
Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 906.V med halv høyde skal bare brukes i følgende tilfeller:

- gangfelt eller tilrettelagt kryssing, hvor skilt i full størrelse helt eller delvis vil skjule myke trafikanter
- sammen med skilt 404 i understørrelse

Veiledning til kravet

Se skilt 404 «Påbudt kjørefelt» [kapittel 5.4.2](#).

Figur 10.4—4 — Størrelse og utforming av skilt 906, mål i mm.

10.5 908 Hindermarkering (høyde)

Figur 10.5—1 — 908 Hindermarkering

Anvendelse

Krav 10.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 908 skal brukes for å markere permanente hindringer på tvers av eller over kjørebanelen.

Skiltet kan brukes for å markere permanente sperringer av veger. Regler for midlertidig bruk av skiltet er gitt i [IN301](#).

Krav 10.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 908 skal brukes over kjørebanelen hvis den frie høyden over kjørebanelen er under 5,0 m.

Hvis den frie høyden på veg i dagen er mindre enn 4,7 m, og i tunnel mindre enn 4,6 m, må det også skiltes med skilt 314 «Høydegrense».

Plassering

Krav 10.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Ved bruk på permanente sperringer skal underkant skilt være 0,85 m over kjørebanelen.

Krav 10.5—4 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

I forbindelse med tunneler skal høydehinder med skilt 908 settes opp senest i tunnelportalen.

MERKNAD Hvis det er flere lave tunneler på en vegstrekning, og det ikke er kryss mellom tunnelene, er det tilstrekkelig med skilt 908 foran den første tunnelen.

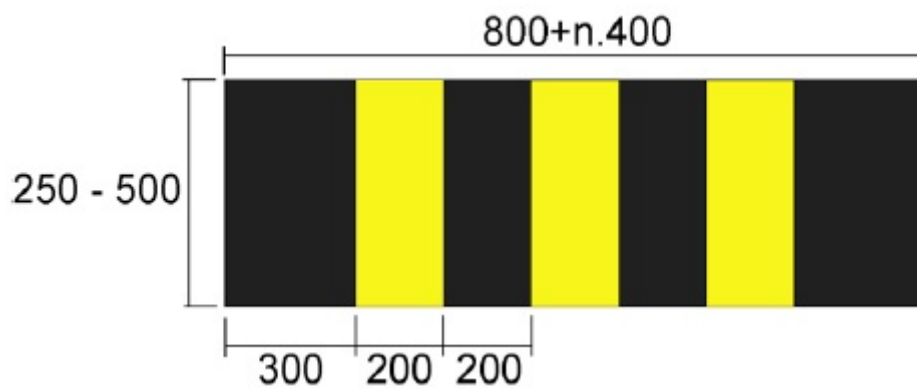
Veiledning til kravet

Dersom det er mulig, er det fordelaktig å plassere hindermarkeringen slik at trafikanter som må hensynta hinderet kan foreta et annet rutevalg. Eksempelvis kan man på motorveger plassere skiltet i starten av påkjøringsrampene.

Størrelse og utforming

Permanente skilt 908 har svart bunnfarge og gule vertikale striper, og utformes som vist i [figur 10.5—2](#).

Skiltet kan ha høyde mellom 250 til 500 mm, og lengden kan varieres etter behov med 400 mm tillegg (1200, 1600, 2000, 2400 mm osv.).

Figur 10.5—2 — Størrelse og utforming av skilt 908, mål i mm

10.6 912 Avkjøringsmarkering

Figur 10.6—1 — 912 Avkjøringsmarkering

Anvendelse

Krav 10.6—1 SKAL Skilt 912 skal brukes for å markere sted der rampe tar av fra motorveg eller annen veg med høy standard.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Krav 10.6—2 SKAL Skilt 912 skal ikke brukes i vanlige kanaliserte kryss (se skilt 906 «Hindermarkering»).	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Som rampe regnes videreføring av retardasjonsfelt eller kjørefelt som føres ut fra gjennomgående veg ved feltsubtraksjon.

Plassering

Krav 10.6—3 SKAL Skilt 912 skal plasseres slik at det minst er 0,5 m avstand til skulderkant på begge sider av skiltet.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Krav 10.6—4 SKAL Skilt 912 i størrelse SS skal plasseres slik at underkant står 50 – 80 cm over kjørebanelen.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Krav 10.6—5 SKAL Skilt 912 i størrelse MS skal plasseres slik at underkant står 80 – 120 cm over kjørebanelen.	Gjeldende fra 01.06.2023
--	--------------------------

Krav 10.6—6 SKAL Skilt 912 skal plasseres med følgende høyder over kjørebanelen:	Gjeldende fra 01.06.2023
--	--------------------------

MS	50-80 cm
SS	80-120 cm
På rekkveksende	Tilpasses

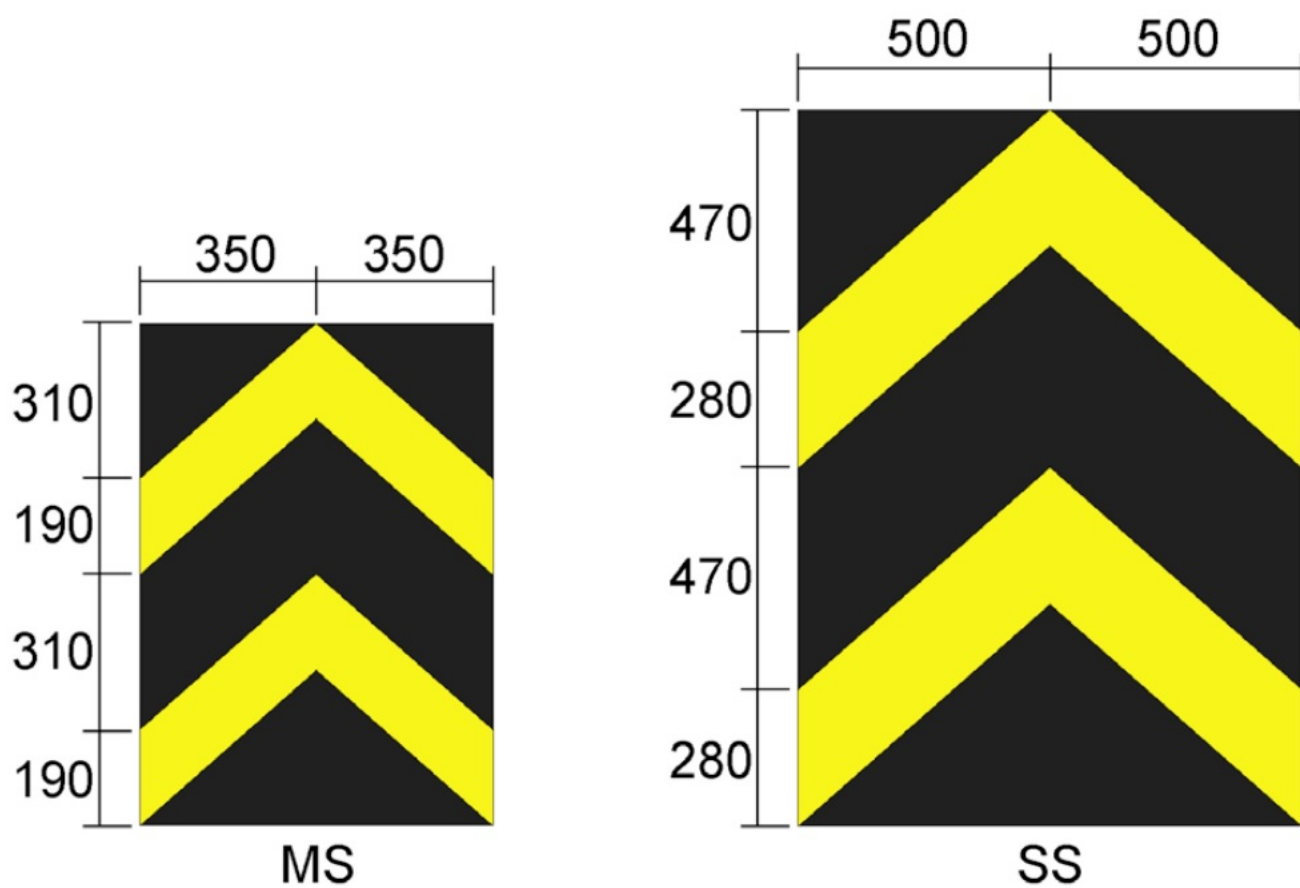
Størrelse og utforming

Skilt 912 finnes i størrelse MS og SS.

Permanente skilt 912 har svart bunnfarge og gule vinkler, og utformes som vist i [figur 10.6—2](#).

Krav 10.6—7 SKAL Størrelse SS skal brukes på alle motorveger, motortrafikkveger, flerfeltsveger og veger med fartsgrense 90 km/t og høyere.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Krav 10.6—7_1 SKAL Størrelse MS skal brukes på alle andre veger.	Gjeldende fra 01.06.2023
--	--------------------------

Figur 10.6—2 — Størrelse og utforming av skilt 912, mål i mm

10.7 914 Tunnelmarkering

Figur 10.7—1 — 914H Tunnelmarkering

Figur 10.7—2 — 914V Tunnelmarkering

Anvendelse

Skilt 914 brukes for å markere tunnelveggen og tunnelens linjeføring i ubelyste og meget dårlig belyste tunneler.

Krav 10.7—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 914 skal benyttes i ubelyste tunneler uten opphøyd skulder

Skilt 914 kan benyttes i tunneler uten opphøyd skulder med meget dårlig belysning.

MERKNAD Montering av tunnelmarkering erstatter ikke belysning dersom slik belysning anses påkrevd ut fra en trafikksikkerhetsmessig vurdering.

Krav 10.7—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 914 skal ikke benyttes i tunneler med belysning i henhold til krav i N500.

Plassering

Krav 10.7—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 914 skal settes opp på begge sider av vegbanen, med de hvite skråstripene hellende ned mot kjørebanen.

Krav 10.7—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal stå vinkelrett på kjøreretningen.

Krav 10.7—4_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Den vertikale avstanden fra kjørebanen til underkant skilt skal være konstant.

MERKNAD Normalt er avstanden 0,5 m.

Krav 10.7—4_2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Den horisontale avstanden fra kjørebanekanten til skiltene skal være konstant og minst 0,5 m.

Krav 10.7—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I tunnelens inngangsparti, som settes lik 50 m, skal avstanden mellom tunnelmarkeringene være 10 m.

Krav 10.7—5_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det første par tunnelmarkeringer skal plasseres i selve tunnelåpningen.

Krav 10.7—5_1_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

I den resterende del av tunnelen skal avstanden mellom tunnelmarkeringene være 30 m.

Størrelse og utforming

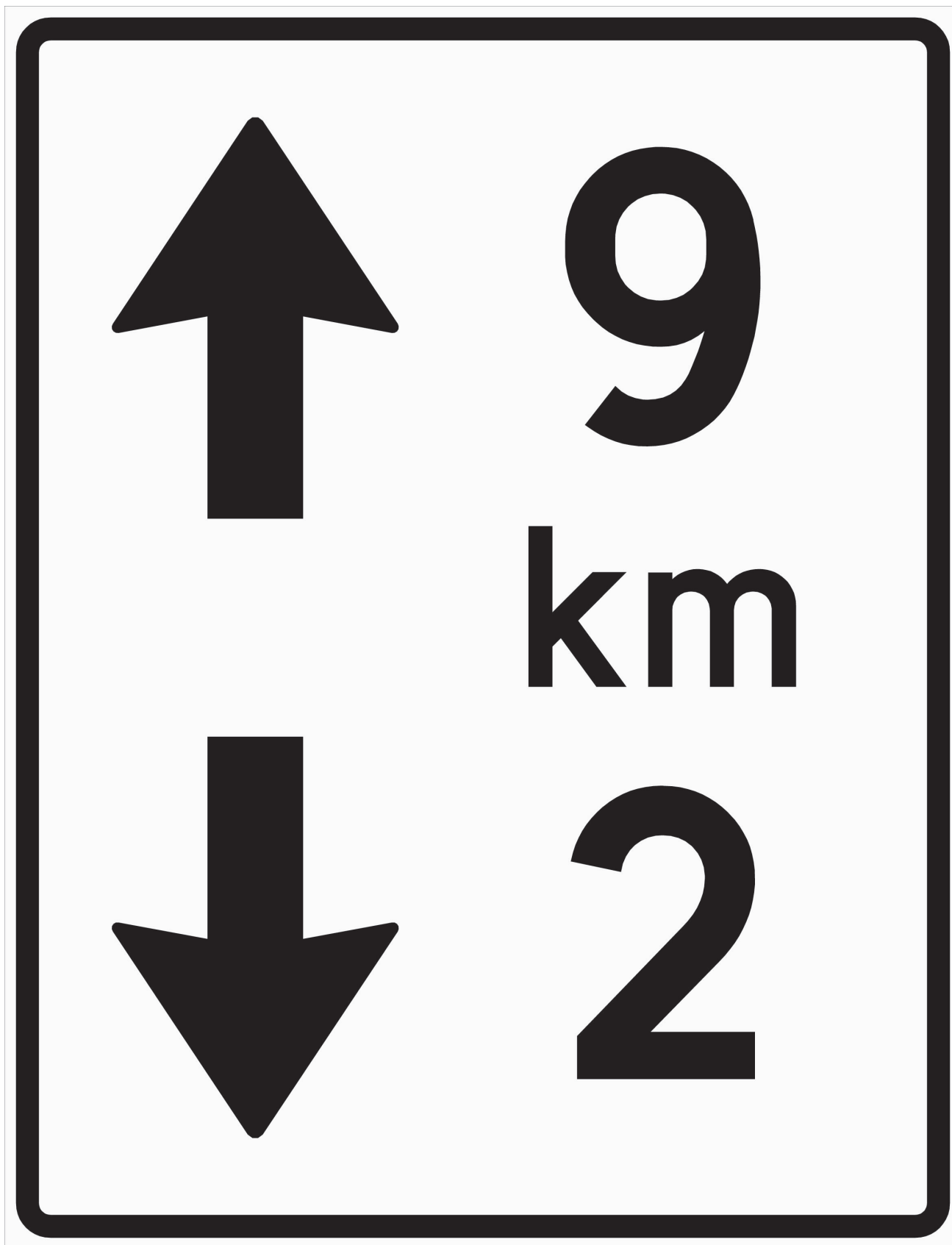
Skilt 914 har svart bunnfarge og hvite skråstriper, og utformes som vist i kap 10.

Krav 10.7—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skiltet skal være tosidig i vanlig 2-felts tunnel, i envegskjørtede tunneler brukes ensidige skilt.

10.8 916 Avstandsmarkering i tunnel

Figur 10.8—1 — 916 Avstandsmarkering i tunnel

Anvendelse

Avstandene skal angis i hele km. Skilt 916 angir avstanden i km fra det sted skiltet står til tunnelåpningene i begge retningene.

Krav 10.8—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Avstandene skal angis i hele km.

Krav 10.8—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 916 skal settes opp i tunneler som er lenger enn 1,8 km.

Krav 10.8—2_1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Tunnelens lengde rundes av til nærmeste hele kilometer.

Plassering

Krav 10.8—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 916 skal plasseres på høyre side for hver kjøreretning og settes opp for hver km.

Veiledning til kravet

Tunnel med lengde til og med 2,5 km: Ett skilt 914 midt i tunnelen, angir 1 km i hver retning.

Tunnel med lengde 2,6-3,5 km: To skilt 914 i hver retning, angir 1 km og 2 km.

Tunnel med lengde 3,6 – 4,5 km: Tre skilt i hver retning, angir 1 / 2 eller 2 / 2 km.

Størrelse og utforming

Oppadrettet pil viser til tunnelåpningen i kjøreretningen, nedadrettet pil viser til tunnelåpningen i motsatt retning, avstandene angis i hele km.

Krav 10.8—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 916 skal ha størrelse MS eller LS.

Veiledning til kravet

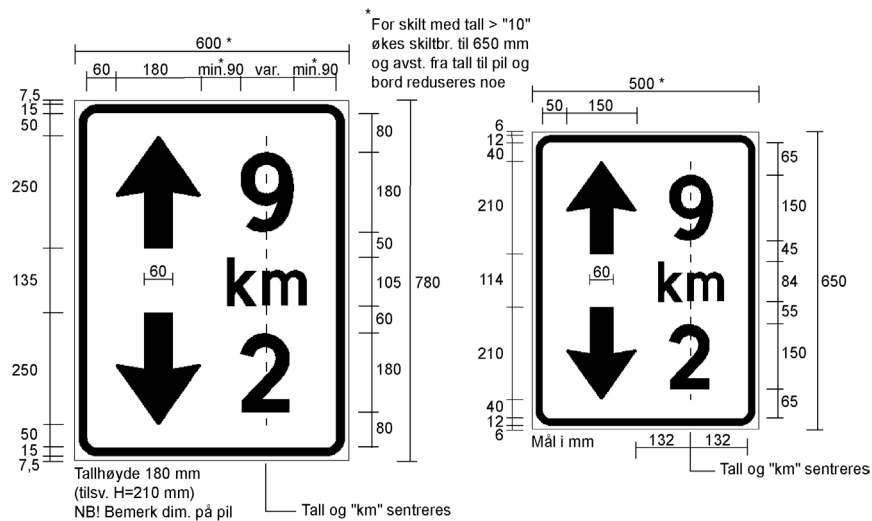
LS kan brukes ved plassproblemer.

Krav 10.8—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skilt 916 skal ha innvendig belysning.

Skilt 916 har hvit bunnfarge, svart bord og svarte piler, tall og tekst. Skilt 916 har to standardstørrelser: 600 x 780 mm (MS) og 500 x 650 mm (LS).

Figur 10.8—2 — Størrelse og utforming av skilt 916, mål i mm

10.9 920 Kantstolpe

Figur 10.9—1 — 920.VM

Figur 10.9—2 — 920.VE

Figur 10.9—3 — 920.H

Figur 10.9—4

Anvendelse

Kantstolper med refleks brukes til å bedre den visuelle linjeføringen på ubelyste veger med fartsnivå 70 km/t eller høyere.

Krav 10.9—1 **SKAL**

Gjeldende fra 10.12.2024

Kantstolper skal brukes på følgende steder:

- Alle ubelyste riksveger med fartsgrense ≥ 70 km/t og ÅDT > 5000 kjt, samt kjørebanebredde $\geq 6,5$ m.
- Alle ubelyste riksveger som saltes, selv om de ovennevnte kriteriene ikke er oppfylt.

Skilt 906 kan brukes på strekninger som ikke tilfredsstiller kriteriene gitt i [krav 10.9—1](#), dersom dette gir trafikantene et bedre og samordnet inntrykk.

Fylkeskommuner og kommuner avgjør selv om tilsvarende fylkesveger eller kommunale veger utstyres med kantstolper.

Krav 10.9—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Kantstolper skal ikke erstatte skilting av farlige kurver.

Dersom vegbelysning monteres, kan kantstolper på strekningen fjernes.

Plassering

Krav 10.9—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

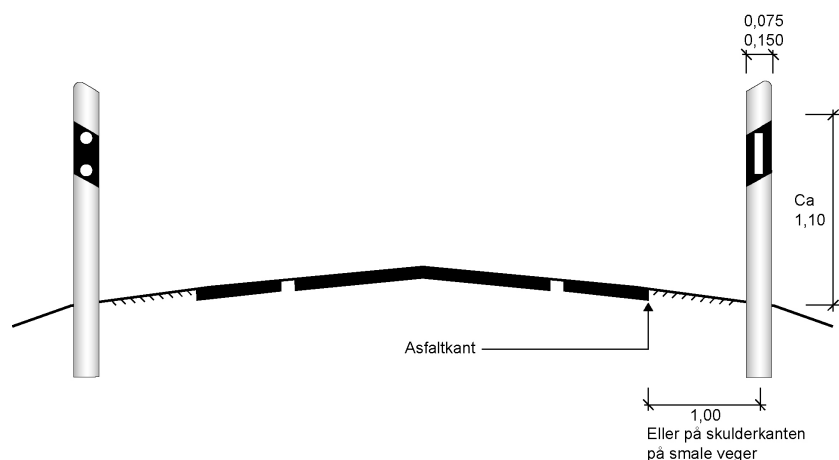
De forskjellige variantene av skilt 920 skal plasseres på følgende steder:

- 920.H plasseres på høyre side av vegen
- 920.VM plasseres på venstre side av veg med tovegstrafikk uten midtdeler
- 920.VE plasseres på fysiske midtdelere og på venstre side av envegsregulerte veger, inklusive av- og påkjøringsramper

Krav 10.9—4 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

Kantstolper skal plasseres ca. 1,0 m fra asfaltkantene. Dersom dette ikke er mulig, anbefales kantstolpene plassert på ytterkant skulder, eventuelt litt ut i vegskråningen.

Figur 10.9—5 — Plassering av skilt 920, mål i m**Krav 10.9—5 SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Langsgående avstand mellom kantstolpene skal være som følger:

- 50 m avstand på rettstrekning og i svak kurve med $R > 300$ m
- 25 m avstand i horisontalkurve med $R > 50$ m og $R < 300$ m
- 10 m avstand i horisontalkurve med $R < 50$ m
- 25 m avstand på skarpt høybrekk ($R < 2\,500$ m)
- 25 m avstand langs kanaliserte kryss
- 25 m avstand langs fartsendningsfelt og på ramper (10 m avstand ved $R < 50$ m)

Veiledning til kravet

Som grunnregel anbefales det at minst tre kantstolper er synlig av gangen på samme side av vegen.

Krav 10.9—6 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

I kurver med $R < 50$ m skal kantstolpene bare plasseres i ytterkurve for å ikke forstyrre den visuelle linjeføringen.

Krav 10.9—7 SKAL

Gjeldende fra 01.06.2023

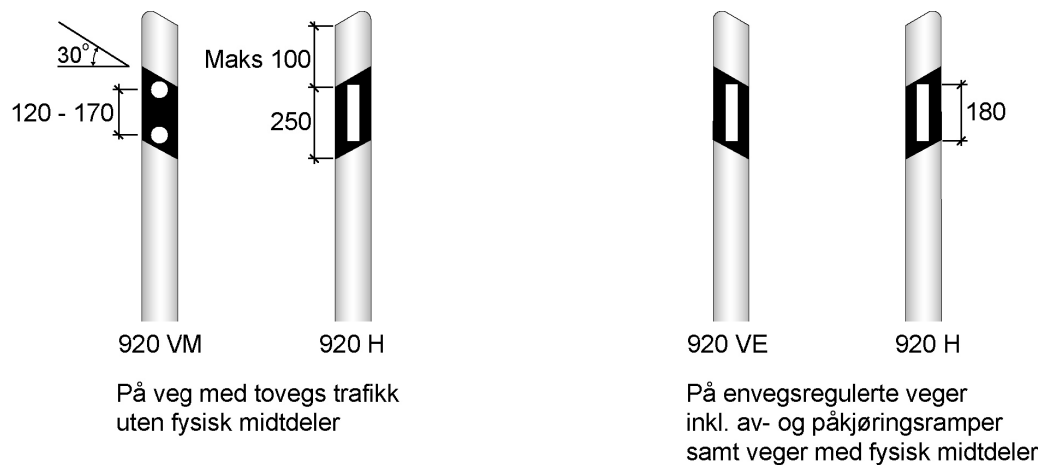
Kantstolpene skal plasseres tvers overfor hverandre.

På flerfeltsveger med betongrekkverk i midtdeleren er det ikke nødvendig å sette opp kantstolper i midtdeleren.

Størrelse og utforming**Krav 10.9—8 SKAL**

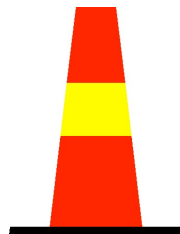
Gjeldende fra 01.06.2023

Kantstolper skal være hvite med et svart felt som er påmontert refleks.

Figur 10.9—6 — Størrelse og utforming av skilt 920, mål i mm

10.10 940 Trafikkjegle

Figur 10.10—1 — 940 Trafikkjegle

Nærmere bestemmelser om anvendelse og utforming er gitt i [N301](#).

10.11 942 Trafikksylinder

Figur 10.11—1 — 942 Trafikksylinder

Nærmere bestemmelser er gitt i [N301](#).

11 Fartsgrensekriterier

11.1 Bakgrunn og forutsetninger

I henhold til [krav 4.5.29—1](#) legges fartsgrensekriteriene til grunn for fastsetting av alle særskilte fartsgrenser på riksveger, fylkesveger og på private veger som skiltes med offentlige trafikkskilt.

Det anbefales at fartsgrensekriteriene legges til grunn for fastsetting av fartsgrenser på kommunale veger.

11.1.1 Nullvisjonen

Nullvisjonen er et bærende prinsipp for trafikksikkerhetsarbeidet i Norge, og ligger også til grunn for fastsettelse av fartsgrenser. I følge nullvisjonen har vegeier et ansvar for å tilrettelegge for ønsket atferd og beskytte mot fatale konsekvenser av feilhandlinger.

Det er et nasjonalt mål at veksten i persontrafikk i de ni største byene i Norge skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange (nullvekstmålet), jf. Meld. St. 33 (2016–2017) Nasjonal transportplan 2018–2029. Fartsgrensekriteriene skal bidra til at nullvekstmålet oppnås på en trafikksikker måte.

11.1.2 Et nytt fartsgrensesystem

En skisse til nytt fartsgrensesystemet ble behandlet og godkjent i Statens vegvesens etatsledermøte i 2015. Det nye fartsgrensesystemet er basert på fire grunnpilarer; **menneskets tåleevne, vegens geometri, trafikantenes forståelse** og **miljø**. Fartsgrensene skal sikre en god balanse mellom trafikksikkerheten, framkommelighetsmålene og de fire pilarene.

Vegnettet deles inn i tre hovedgrupper basert på vegens funksjon.

- 1) Veger med tilgjengelighetsfunksjon (atkomstveger): 30-40-50 km/t
- 2) Veger med blandet funksjon (atkomst- og transportveger): 60-70-80 km/t
- 3) Veger med framkommelighetsfunksjon (transportveger): 90-100-110 km/t.

Fartsgrenseriteriene er bygget opp rundt denne tredelingen.

11.1.3 Vegtrafikklovens bestemmelser

Fartsgrensekriteriene er basert på bestemmelsene i vegtrafikklovens § 3 om aktsomhet og § 6 om fartsregler. Aktsomhetskravet gjelder uansett fartsgrense.

§ 3 Grunnregler for trafikk

« Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.

Vegfarende skal også vise hensyn mot dem som bor eller oppholder seg ved vegen.»

§ 6 Fartsregler

«Fører av kjøretøy skal avpasse farten etter sted-, føre-, sikt- og trafikkforholdene slik at det ikke oppstår fare eller voldes ulempe for andre, og slik at annen trafikk blir minst mulig hindret eller forstyrret.

«Dersom ikke annen fartsgrense er fastsatt ved offentlig trafikkskilt, må det i tettbygd strøk ikke kjøres fortere enn 50 km/t, og utenfor tettbygd strøk ikke fortere enn 80 km/t. Departementet kan delegere til Statens vegvesen, politiet eller kommunen å avgjøre om et område skal regnes som tettbygd strøk etter denne lov, og kan fastsette grensene for det tettbygde strøk.

I trafikkregler gitt i medhold av § 4 og skiltregler gitt i medhold av § 5 kan det fastsettes nærmere bestemmelser om lavere fartsgrense, for bestemt eller ubestemt tid også av hensyn til miljøet.

Departementet kan gi særlige regler om fartsgrenser for område utenfor veg, eller på veg stengt for alminnelig ferdsel.

Departementet kan som forsøksordning sette lavere generelle fartsgrenser enn hva som er bestemt i andre ledd for bestemte områder og/eller til bestemte tider.»

I praksis betyr dette at dersom det ikke er fattet vedtak om en særskilt fartsgrense, har alle vegstreknings utenfor tettbygd strøk fartsgrense 80 km/t, og alle vegstreknings innenfor tettbygd strøk fartsgrense 50 km/t.

11.1.4 Fartsgrensekriterier for nye og eksisterende veger

Krav til fartsgrenser ved bygging av ny veg er gitt i Vegdirektoratets N100 Veg- og gateutforming. Når en veg er planlagt og bygd etter en besluttet dimensjoneringsklasse, så beholdes den tilhørende fartsgrensen ved overlevering til driftsorganisasjonen og videre framover.

Kriteriene for fartsgrensene 90 - 110 km/t på eksisterende veger bygger på kravene i N100. De eksisterende vegene er bygget etter forskjellige normalbestemmelser og med ulike krav som utgangspunkt. På visse områder, hovedsakelig når det gjelder geometri, er derfor kravene til eksisterende veger noe annerledes enn kravene til nye veger.

11.1.5 Vedtaksmyndighet

Vedtaksmyndighet for fartsgrenser følger av skiltforskriften § 26, punkt 1:

«1. For bestemt vegstrekning kan Vegdirektoratet treffe vedtak om høyere fartsgrense enn det som følger av vegtrafikkloven § 6 annet ledd.

For bestemt vegstrekning eller sone kan det treffes vedtak om lavere fartsgrense enn det som følger av vegtrafikkloven § 6 annet ledd. Slikt vedtak treffes for riksveg, fylkesveg og privat veg av Statens vegvesen og for kommunal veg av kommunen. Dersom en sone også omfatter annen veg enn kommunal veg, treffes vedtaket av Statens vegvesen.

Før vedtak treffes etter første eller annet ledd, skal politiet få uttale seg. Før Statens vegvesen treffer vedtak etter annet ledd, skal også fylkeskommunen og kommunen få uttale seg.»

Søknad om fartsgrensene 90-100-110 km/t sendes til Vegdirektoratet. I søknaden må det dokumenteres at de punktene som er satt som krav i kriteriene er oppfylt. Høringssvar fra politiet vedlegges.

Det er Statens vegvesen som fatter vedtak om hva som skal anses som tettbygde strøk jf. skiltforskriftens § 26 pkt 2.

«Statens vegvesen kan treffe vedtak om et område skal anses som tettbygd strøk etter vegtrafikkloven § 6 annet ledd og fastsette grensen for det tettbygde strøket. Før Statens vegvesen treffer slikt vedtak, skal politiet og kommunen få uttale seg. Omfatter området bare kommunale veger, treffes slikt vedtak av kommunen etter at Statens vegvesen og politiet har fått uttale seg.»

Statistisk sentralbyrås (SSB) offisielle definisjonen for tettbygde strøk er:

«En husansamling der det bor minst 200 personer og avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 m. Det er tillatt med avvik når det mellom husene er områder som ikke skal bebygges, som parker, idrettsanlegg, industri eller naturlige hindringer som elver eller dyrkbare områder. Husklynger som naturlig hører med til tettstedet tas med inntil en avstand på 400 m fra tettstedskjernen.»

11.2 Fartsgrensene 30-40-50 km/t

Trafikanter utenfor tettbygd strøk velger i hovedsak fartsnivå ut fra vegens fartsgrense, linjeføring og bredde. I tettbygde strøk er det først og fremst hensyn til andre trafikantgrupper og bebyggelse langs vegen som må tas hensyn til. Kriterier basert på ÅDT og vegens utforming blir derfor i mindre grad aktuelt her. Fartsgrenser i tettbygde strøk må som oftest baseres på vegens funksjon og bruken av området. Det betyr at fartsgrensene må brukes fleksibelt og baseres på ønsker om å prioritere gående og syklende, kollektivtrafikk, trafiksikkerhet, miljøforhold og ikke minst trivsel og trygghet for alle som ferdes på og langs vegene. Dette vil også fremme nullvekstmålet.

For trafikantene i tettbygde strøk vil fartsgrensene kunne gjøres godt forståelig for trafikantene dersom de brukes riktig. Det vil si at de viser ønsket og forsvarlig fartsnivå sett i sammenheng med bebyggelse, aktivitet og arealbruk for øvrig langs vegen.

Veger og gater i tettbygd strøk kan fort få et høyere fartsnivå enn ønsket. Da bør utformingstiltak og eller overvåking gjennomføres. Det er ikke krav om fysiske tiltak for å innføre fartsgrense lavere enn 50 km/t, men det er viktig å følge opp fartsnivået etter at lavere fartsgrense er innført (se [V128 Fartsdempende tiltak](#)). Behov for slike tiltak avgjøres i beslutningsprosessen, og nødvendige tiltak iverksettes.

Fartsgrensene bør helst gjelde for så lange strekninger som mulig da hyppige endringer er vanskelig for trafikantene å få med seg. Punktskilting anbefales brukt der det kun er behov for nedsatt fart på kortere strekninger, for eksempel ved skoler.

11.2.1 Beskrivelse av veger og gater med tilgjengelighetsfunksjon

Dette er veger og gater med lokaltrafikk eller gjennomgangstrafikk. Trafiksikkerhet, fremkommelighet for gående, syklende, kollektivtrafikk og varelevering er prioritert.

Tåleevne

Fartsgrense 30 og 40 km/t er viktig i områder der mange går og sykler. Forskning² viser at de fleste gående og syklende vil overleve en kollisjon med et motorisert kjøretøy når fartsgrensen er 30 km/t. Kryssingspunkt som benyttes av mange bør sikres.

Vegens geometri

Kriteriene for fartsgrensene 30–50 km/t legger i liten grad vekt på vegens geometri. Vegens utforming med tanke på gang- og sykkelanlegg, fortau, sikre kryssingssteder og lignende er imidlertid viktig.

Trafikantenes forståelse

Trafikantene vil normalt forstå behovet for lavere fartsgrenser i boligområder og der det ferdes mange gående og/eller syklende. Det er likevel en utfordring med overholdelse av fartsgrensene, og fartsdempende tiltak vil ofte være nødvendig.

Miljø

I tettbygde strøk er det viktig å prioritere gode miljøforhold høyt. Dette gjelder spesielt reduksjon av støy i boligområder og andre områder der gående og syklende ferdes. Lokal forurensing fra motorisert trafikk påvirkes av blant annet fartsnivå, drivstoffstype, tungtrafikkandel og ÅDT. Lavere fartsnivå gir normalt mindre støy og mindre forurensing.

11.2.2 Bruk av fartsdempende tiltak

Måling av fartsnivå på veger og gater med fartsgrense 30–50 km/t, viser at fartsgrensen ofte overskrides. Fartsmålinger kan foretas før fartsgrensen endres eller etter at ny fartsgrense er satt.

2 Höskuldur R.G. Kröyer, Thomas Jonsson, András Várhelyi (2014): Relative fatality risk curve to describe the effect of change in the impact speed on fatality risk of pedestrians struck by a motor vehicle. Accident Analysis and Prevention 62 (2014) 143– 152

IV128 Fartsdempende tiltak er det beskrevet ved hvilket fartsnivå det er behov for fysiske fartsdempende tiltak. Her er det også beskrevet bruk og utforming av tiltak. Fysiske fartsdempende tiltak ved kryssingssteder er angitt i V127 Kryssingssteder for gående.

Kontroll av fartsnivå er en oppgave for politiet. Fartsvisningstavler kan være et alternativ der dette viser seg å ha tilstrekkelig virkning på fartsnivået. Det bør ikke være et alternativ til fysiske tiltak.

11.2.3 Generelle kriterier for bruk av fartsgrense 30-40-50 km/t

Fartsgrenser i tettbygd strøk er vist i tre ulike tabeller under. Tabellene tar utgangspunkt i vegens/gatens formål, type område som den går gjennom, om det ligger særskilte anlegg langs vegen/gaten og hvilken type langsgående skille mellom biler og gående/syklende som er etablert.

Veger og gater med sykkelfelt og med planskilt kryssing for gående/syklende må også vurderes særskilt. Det vises for øvrig til [V127 Kryssingssteder for gående](#).

Ved kollektivknutepunkt/terminaler anbefales det at 40 km/t vurderes selv om vegen/gaten har egen gang- og sykkelveg.

Ved fartsgrenser over 50 km/t i tettbygd strøk, er bruken av disse beskrevet i [kapittel 11.3](#), "Fartsgrensene 60-70-80 km/t".

Om grad av aktivitet

- Kriteriene gjelder i utgangspunktet for veger og gater med **middels aktivitet**, og det er summen av en rekke forhold som er utslagsgivende for fartsgrensen.
- Ved særlig **lav eller høy** aktivitet, må fartsgrensen vurderes særskilt.
- Høy aktivitet er eksempelvis veger eller gater med forretninger på begge sider av strekningen, og mange gående som krysser.
- Lav aktivitet er eksempelvis mer spredtbygde områder der svært få gående og syklende krysser eller beveger seg langs vegen.
- På veger/gater med **mye gang- og sykkelaktivitet**, anbefales det at laveste fartsgrense velges.

Om særskilte anlegg

- Anbefalingen gjelder anlegg der det er et **stor aktivitet og behov for kryssing**.
- Bruk av lave fartsgrenser avhenger av **hvordan anlegget er plassert** i forhold til atkomst og aktivitet langs vegen, og behov for kryssing.

Tabell 11.2.3—1 — Kriterier for atkomstveger/gater

		Langsgående skille mellom biler og gående/syklende		
		Veger/gater uten tilrettelegging for gående og syklende	Veger/gater med fortau	Veger/gater med egen gang- og sykkelveg
Bebyggelse og arealbruk	Bolig -og/eller forretningsområde	30	30	40
	Sentrumsområde	30	30/40	50
	Industri- og næringsområde	40/50	50	50
Særskilte anlegg langs vegen	Idrettsanlegg og holdeplasser for kollektivtrafikk	30/40	40	50
	Skoler og eventuelt barnehager	30	30	30/40
	Parkanlegg/lekeplasser	30/40	40	40

Tabell 11.2.3—2 — Kriterier for samleveger/gater

		Langsgående skille mellom biler og gående/syklende		
		Veger/gater uten tilrettelegging for gående og syklende	Veger/gater med fortau	Veger/gater med egen gang- og sykkelveg
Bebyggelse og arealbruk	Bolig -og /eller forretningsområde	30	40	40/50
	Sentrumsområde	-	40/50	40/50
	Industri- og næringsområde	40/50	50	60/70/80 (Se kapittel 11.3)
Særskilte anlegg langs vegen	Idrettsanlegg og holdeplasser for kollektivtrafikk	40	40/50	50
	Skoler og eventuelt barnehager	30	30/40	30/40
	Parkanlegg/lekeplasser	40/50	40/50	50

Tabell 11.2.3—3 — Kriterier for hovedveger i tettbygde strøk og byer

		Langsgående skille mellom biler og gående/syklende		
		Veger/gater uten tilrettelegging for gående og syklende	Veger/gater med fortau	Veger/gater med egen gang- og sykkelveg
Bebyggelse og arealbruk	Bolig -og/eller forretningsområde	30/40	40/50	60/70/80 (Se kapittel 11.3)
	Sentrumsområde	-	40/50	60/70/80 (Se kapittel 11.3)
	Industri- og næringsområde	40/50	Se kapittel 11.3	60/70/80 (Se kapittel 11.3)
Særskilte anlegg langs vegen	Idrettsanlegg og holdeplasser for kollektivtrafikk	30/40/50	50	60/70/80 (Se kapittel 11.3)
	Skoler og eventuelt barnehager	30/40	40	60/70/80 (Se kapittel 11.3)
	Parkanlegg/ lekeplasser	50	50	60/70/80 (Se kapittel 11.3)

11.2.4 Særskilte kriterier for bruk av fartsgrense 30 km/t

Krav 11.2.4—1 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Fartsgrense 30 km/t skal brukes på strekninger i tettbygd strøk som ligger ved skoler på en slik måte at et stort antall barn/unge må krysse vegen hver gang de skal til eller fra skolen.

Krav 11.2.4—2 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Fartsgrense 30 km/t skal brukes for atkomstveger, samleveger og hovedveger i tettbygd strøk i henhold til [tabell 11.2.3—1](#), [tabell 11.2.3—2](#) og [tabell 11.2.3—3](#).

11.2.5 Særskilte kriterier for bruk av fartsgrense 40 km/t

Krav 11.2.5—1 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Fartsgrense 40 km/t skal brukes på atkomstveger, samleveger og hovedveger i tettbygd strøk i henhold til [tabell 11.2.3—1](#), [tabell 11.2.3—2](#) og [tabell 11.2.3—3](#).

Krav 11.2.5—2 **SKAL** Gjeldende fra 01.06.2023
Fartsgrense 40 km/t skal brukes på kortere strekninger som ikke er tilrettelagt for syklister, men som inngår som lenke i et vedtatt framtidig hovednett for sykkel. Det forutsettes en viss sykkelaktivitet på strekningen.

Fartsgrense 40 km/t kan brukes på strekninger utenfor tettbygd strøk som ligger ved skoler på en slik måte at et stort antall barn/unge må krysse vegen hver gang de skal til eller fra skolen. Andre sikringstiltak vurderes før fartsgrensen eventuelt settes ned.

11.2.6 Særskilte kriterier for bruk av fartsgrense 50 km/t

50 km/t er generell fartsgrense på veger og gater innenfor tettbygd strøk der særskilt fartsgrense ikke er innført. Se også [tabell 11.2.3—1](#), [tabell 11.2.3—2](#) og [tabell 11.2.3—3](#).

Kriteriene åpner for noe bruk av fartsgrense 50 km/t utenfor tettbygd strøk i spesielle tilfeller:

Krav 11.2.6—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fartsgrense 50 km/t skal brukes på strekninger med gangfelt utenfor tettbygd strøk som ikke tilfredsstiller kravene til fart i V127 Kryssingssteder for gående.

Veiledning til kravet

Det anbefales vurdering av fjerning av gangfelt, sikring med signalanlegg eller gjøre om til planskilt kryssing.

Fartsgrense 50 km/t kan brukes på strekninger utenfor tettbygd strøk der beregningsmodellen beskrevet i [tillegg A](#) gir vesentlig flere poeng enn det som er anbefalt for 60 km/t. Disse tilfellene vil fremgå tekstlig i tilknytning til poengsummen for delen som omhandler kryss og avkjørsler.

50 km/t kan brukes på korte strekninger utenfor tettbygd strøk definert som gårdstun eller strekninger med særskilt avvikende vegutforming/kurvatur. Det må gjøres en vurdering av behov, og strekningen bør være så kort som mulig. I helt spesielle tilfeller kan det også være behov for å bruke lavere fartsgrense enn 50 km/t avhengig av vegtype/funksjon.

11.3 Fartsgrensene 60-70-80 km/t

Fartsgrensene anbefales benyttet på så lange strekninger som mulig. Punktskilting anbefales brukt der det kun er behov for nedsatt fart på kortere strekninger, for eksempel ved skoler.

11.3.1 Beskrivelse av veger med blandet funksjon

Veger med blandet funksjon er hovedsakelig veger utenfor tettbygd strøk. Vegene har både lokal, regional og nasjonal trafikk av ulik karakter. De benyttes både til atkomst og transport.

Tåleevne

Veger som får fartsgrense 60-80 km/t bør ha en utforming som i størst mulig grad gjør at man unngår ulykker og begrenser skadeomfanget dersom ulykken skjer.

Vegens geometri

For fartsgrensene 60-80 km/t forutsettes det at trafikantene avpasser farten etter vegens geometri og lokale steds- og værforhold, jf. aktsomhetskravet i vegtrafikkloven § 3. Farlige svinger og andre krevende vegforhold skiltes eventuelt med fareskilt eller anbefalt fart.

Trafikantenes forståelse

Trafikantene skal være kjent med at 80 km/t er den generelle fartsgrensen utenfor tettbygd strøk. Bruken av fartsgrense 70 km/t på veger med eksempelvis særlig høy ulykkesrisiko er ikke selvforklarende. Strekninger med 60 km/t bør som oftest være lette for trafikantene å kjenne igjen på grunn av bebyggelse, avkjørsler og lokal aktivitet. Likevel kan overholdelse av fartsgrensen være et problem.

Miljø

I eller nær tettbygde strøk vil ønske om reduserte miljøbelastninger være et argument for å redusere fartsgrensene. Med miljø menes forhold knyttet til forurensning, støy, verneverdige områder mv.

Det er en prioritert oppgave å redusere miljøbelastningen som trafikken skaper. Dette gjøres mest effektivt gjennom fysiske tiltak som støyskjerming, oppsamling av støy, overgang til elektrisk drevne

kjøretøy etc. Siden de fleste av disse miljøbelastningene øker med fartsnivået, vil lavere fart kunne gi mindre utslipp og miljøbelastning. Vegtrafikkloven § 6 viser til at det kan

«(...) fastsettes nærmere bestemmelser om fartsgrenser, herunder om lavere fartsgrense for bestemte grupper av motorvogner og lavere fartsgrense, for bestemt eller ubestemt tid, også av hensyn til miljøet.»

11.3.2 Kriterier for bruk av fartsgrense 60 km/t på eksisterende veger

Fartsgrense 60 km/t brukes i hovedsak på veger med mange avkjørsler, mye gang/sykkel-aktivitet langs vegen og randbebyggelse. Risikoreduserende tiltak og fysiske tiltak mot forurensning og støy bør alltid vurderes først.

Metodikk for vurdering av behov for 60 km/t er som følger:

Forutsetter at ønske/behov for bruk av særskilt fartsgrense 60 km/t foreligger

- 1) Først benyttes beregningsmodellen for å avklare om punkt 1-3 under på den aktuelle strekningen tilfredsstiller til bruk av særskilt fartsgrense.
- 2) Modellen gir så ett av fem resultat:
 - 60 km/t «Fartsgrensen er ikke aktuell etter vurderingene over»
 - Nedsetting av fartsgrensen til 60 km/t kan imidlertid være aktuelt iht. skjønnsmessige vurderinger knyttet til kriteriene i punkt 4-14 under
 - 60 km/t «Fartsgrensen kan beholdes/benyttas etter en samlet vurdering»
 - Korrekt fartsgrense på disse strekningene må vurderes ut fra lokal kunnskap om stedlige forhold.
 - 60 km/t «Anbefalt fartsgrense»
 - 60 km/t «Anbefalt fartsgrense» - **Vurder om tettbygd strøk**
 - Fremgår tekstlig ved poenggivningen til delen som omhandler avkjørsler og kryss
 - 60 km/t «Fartsgrensen bør ikke benyttes»
 - Aktiviteten langs vegen overgår i stor grad det som kan forventes langs denne typen strekninger.
- 3) Resultatet fra modellen må vurderes ut fra lokal kunnskap om stedlige forhold. Trafikantenes forståelse for fartsgrensene må også vektes i disse vurderingene.

Fartsgrense 60 km/t anbefales brukt på følgende vegstrekninger utenfor tettbygd strøk

1. Fysisk tilrettelegging for gående og syklende (se veiledning i [tillegg A](#))

Strekninger med behov for redusert fart på grunn av mangelfull langsgående eller tverrgående tilrettelegging for gående og syklende. Før fartsgrensen reduseres bør sikring av kryssingspunkt være vurdert som alternativ.

2. Tetthet av kryss og avkjørsler (se veiledning i [tillegg A](#))

Strekninger der vegens randsone har mange avkjørsler og kryss.

3. Tilbud og virksomhet langs veg (se veiledning i [tillegg A](#))

Strekninger med behov for lav fart på grunn av tilbud og virksomhet langs vegen som gir aktivitet av gående og syklende.

Ved skoler kan variable fartsgrenser benyttes i stedet for permanent fartsgrense 60 km/t.

Fartsgrense 60 km/t kan brukes på følgende strekninger utenfor tettbygd strøk:

4. Skoler

Strekninger der skoler ligger i nærheten av vegen, og medfører aktivitet uten at denne er stor nok til at kriteriene under 30 eller 40 km/t er oppfylt, eller strekningen oppfyller kravene under pkt 1. Dersom aktiviteten er begrenset til spesielle tider av døgnet bør det brukes variable fartsgrenser.

5. Kryss og kryssområder

Kryss som ikke tilfredsstiller gjeldende krav for høyere fartsgrenser til stoppsikt og/eller sikttrekanter. Mengde sidetrafikk bør vurderes. Det bør vurderes å gjøre fysiske endringer i utformingen før fartsgrensen eventuelt settes ned.

6. Tunneler (se [tillegg B](#))

Eksisterende tunneler med redusert standard kan, i påvente av oppgradering, få redusert fartsgrense. Tunneler skal normalt ha samme fartsgrense som vegen for øvrig, men lavere fart kan skiltes dersom tunnelen har en særskilt utforming (vegbredde, kurvatur mm) eller tunnelen ikke er oppgradert i henhold til tunnelsikkerhetsforskriften.

7. Lokal forurensning

Strekninger med behov for lavere fart på grunn av lokal forurensning over grenseverdier i gjeldende forskrift. Det vises spesielt til krav om grenseverdier for svevestøv i forurensningsforskriften kapittel 7.

8. Støy

Strekninger der det ligger bebyggelse med støyfølsomt bruksformål (boliger, skoler, sykehus mm), og som har støynivåer over grenseverdier i gjeldende regelverk jf. forurensningsforskriften § 5-4. Redusert fartsgrense skal kun brukes som et supplement til andre tiltak, som for eksempel fasadetiltak.

9. Trær beskyttet av naturmangfoldloven

Strekninger der mange trær langs vegen er beskyttet av naturmangfoldloven (kulturhistorisk landskap). Det forutsettes at trærnes plassering utgjør en fare ved utforkjøringer, og at andre trafikksikkerhetstiltak enn nedskilting ikke er mulig å gjennomføre.

10. Historisk verneverdige veger

Strekninger definert som Historiske verneverdige veger, og der nedskilting er nødvendig for å bevare vegen kulturhistoriske verdi. Historiske veger er bygget for fartsgrense 60 km/t og lavere.

11. Kryssingspunkt for gående og syklende

Ved tilrettelagte kryssingspunkt som ikke oppfyller kravene til etablering av gangfelt jf. V127 Kryssingssteder for gående eller er inne på en strekning som oppfyller kravene under pkt 1. Før fartsgrensen reduseres bør en vurdere andre måter å sikre kryssingspunkt på.

12. Hyppig treningsaktivitet med sykkel eller rulleski

Strekninger som jevnlig brukes til (organisert) trening på sykkel, rulleski el.

13. Veg som er avlastet av ny veg, og således ikke lenger har hovedvegfunksjon

Bruk av fartsgrense 60 i slike tilfeller forutsetter innføring av tiltak som beskrevet i N302.

Fartsgrense 60 km/t kan brukes på følgende strekninger gjennom tettbygd strøk:

14. Hovedveger gjennom tettbygd strøk

Viktige hovedveger gjennom tettbygde strøk der gående og syklende har alternative anlegg og der kollektivtrafikken har egne holdeplasser (innfartsveger, ringveger ol.). Slike strekninger regnes å ligge utenfor tettbygd strøk i vegtrafikklovens forstand.

11.3.3 Kriterier for bruk av fartsgrense 70 km/t

Fartsgrense 70 km/t brukes i hovedsak på eksisterende veger med høy ulykkesrisiko. Risikoreduserende tiltak og fysiske tiltak mot forurensning og støy bør alltid vurderes før nedskilting.

Krav 11.3.3—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fartsgrense 70 km/t skal brukes på veger som i dag har fartsgrense 80 km/t og der det er beregnet å være samfunnsøkonomisk lønnsomt å skilte ned til 70 km/t. [Tabell 11.3.3—1](#) legges til grunn. Veger med høy ÅDT prioriteres.

Tabell 11.3.3—1

ÅDT	0 - 1000	1001-2500	2501-4000	4000-6000
FSK/NSK *	1,15	1,3	1,4	1,5

* FSK – forventet skadekostnad, NSK – normal skadekostnad, beregningsmodell er utviklet.

Krav 11.3.3—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Fartsgrense 70 km/t skal brukes på veger som i dag har fartsgrense 80 km/t, ÅDT over 6000 og der det hverken er midtdeler/midtrekkverk eller forsterket midtoppmerking.

Fartsgrense 70 km/t kan brukes på følgende strekninger:

Trafikksammensetning

Veger som har stor andel tunge kjøretøy

Tilrettelegging for gående og syklende

Strekninger med behov for redusert fart på grunn av mangelfull langsgående ellertverrgående tilrettelegging for gående og syklende. Før fartsgrensen reduseres bør ensikring av kryssingspunkt være vurdert som alternativ.

Tetthet av kryss og avkjørsler

Strekninger der vegens randsone har mange avkjørsler og kryss.

Offentlig og privat virksomhet langs vegen

Strekninger med behov for redusert fart på grunn av forekomst av offentlig tilbud, offentligvirksomhet eller annen servicevirksomhet som gir stor aktivitet av gående og syklende.

Kryssområder

Kryssområder på veger som i dag har fartsgrense 80 km/t eller høyere, ÅDT over 2000 og som har redusert standard eller fysisk kanalisering. Her bør også kryssende trafikk vurderes.

Tunneler (se [tillegg B](#))

Eksisterende tunneler med redusert standard kan i påvente av oppgradering få redusertfartsgrense. Tunneler skal normalt ha samme fartsgrense som vegen for øvrig, men laverefart kan skiltes dersom utformingen av tunnelen skiller seg fra veg i dagen og tunnelen ikkeer oppgradert.

Lokal forurensning

Strekninger med behov for lavere fart på grunn av lokal forurensning over grenseverdier igjeldende forskrift. Det vises spesielt til krav om grenseverdier for svevestøv iforurensningsforskriften kapittel 7.

Vilt

Strekninger med stor sannsynlighet for viltpåkjørsler basert på en kvantitativ vurdering ogsamråd med lokale viltmyndigheter.

Trær og alleer

Strekninger som går gjennom alleer eller der mange trær langs vegen er beskyttet av naturmangfoldsloven. Det forutsetter at trærnes plassering utgjør en fare ved utforkjøringer, og at andre trafiksikkerhetstiltak enn nedskilting ikke er mulig å gjennomføre

Historisk verneverdige veger

Strekninger definert som Historiske verneverdige veger, og der nedskilting er nødvendig for å bevare vegens kulturhistoriske verdi.

Særskilte forhold knyttet til randbebyggelse, kurvatur og sideterreng

Veger med særskilte forhold knyttet til randbebyggelse, avvikende kurvatur og farligsideterreng kan også skiltes med 70 km/t. Alternativt kan skilt med anbefalt fart, fareskilt, markeringsskilt eller andre tiltak benyttes (se vegnormal N300).

Tettbygde strøk

Hovedveger i tettbygde strøk som er svært godt skjermet, der gående og syklende er adskilt og kollektivtrafikk har holdeplasser adskilt fra hovedvegen.

Heving av fartsgrense

Det bør vurderes å gjeninnføre fartsgrense 80 km/t på vegstrekninger som tidligere er nedskiltet på grunn av høy ulykkesrisiko. Forutsetningen er at fysiske trafiksikkerhetstiltak gjennomført og at ulykkesituasjonen er forbedret.

11.3.4 Kriterier for bruk av fartsgrense 80 km/t på eksisterende veger

80 km/t er generell fartsgrense på veger utenfor tettbygde strøk der særskilt fartsgrense ikke er innført.

Fartsgrense 80 km/t brukes også på 2+1 veger/veger med midtrekkverk som ikke tilfredsstiller kravene til fartsgrense 90 km/t, jf. [Kapittel 11.4.3.1](#).

Fartsgrense 80 km/t kan brukes på følgende strekninger gjennom tettbygde strøk:

Motorveg eller motortrafikkveg i byområder der tetthet av kryss, av- og påkjøringsramper eller miljøhensyn tilsier dette.

11.4 Fartsgrensene 90-100-110 km/t

Dette er veger med framkommelighetsfunksjon, som har høy utformingsstandard, og der gående og syklende har egne traseer (lokalt vegnett eller egne gang- og sykkelveger). Vegene brukes hovedsakelig til å bringe personer og gods over lengre strekninger, og utformingen gjør at det skjer relativt få alvorlige ulykker her.

Tåleevne

Veger som får fartsgrense 90-110 km/t skal ha en utforming som begrenser antall ulykker og skadeomfang. Det legges til grunn at trafikantene har begrenset fysisk tåleevne.

Vegens geometri

Vegenes tverrprofil, horisontal- og vertikalkurvatur mm skal være utformet på en slik måte at trafikantene sikkert kan kjøre i skiltet fartsgrense under gode vær- og føreforhold.

Trafikantenes forståelse

Det skal være god overenstemmelse mellom vegutforming og fartsgrense. En fartsgrense som er forståelig for trafikantene, vil i større grad bli overholdt enn en som ikke er det.

En konsekvens av høyt fartsnivå, er at støy og forurensning i form av utslipp øker. Det er i fartsgrensekriteriene satt som utgangspunkt at disse vegene ligger utenfor tettbygde strøk. Enkeltboliger må skjermes for støybelastning.

11.4.1 Trafikksikkerhetsinspeksjoner

Når det søkes om endret fartsgrense, skal det ved hjelp av en trafikksikkerhetsinspeksjon være sjekket at kriteriene er oppfylt, jf. V720 Trafikksikkerhetsrevisjoner og -inspeksjoner. Sideterrenget skal være vurdert som en del av inspeksjonen. Nødvendige oppgraderingstiltak skal være gjennomført før fartsgrensen kan økes. Det skal også være gjennomført en ulykkesanalyse for de siste 4 årene. I analysen bør det blant annet ses nærmere på vær- og føreforhold og ulykker i vegtunneler og ved tunnelportaler.

11.4.2 Risikovurderinger og ulykkesanalyser

Krav 11.4.2—1 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
For eksisterende veger som har en fartsgrense i konflikt med de nye kriteriene, skal det gjennomføres en risikovurdering og en ulykkesanalyse.	
Dersom denne viser lav risiko og få ulykker på strekningen, kan fartsgrensen beholdes.	

Krav 11.4.2—2 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Risikovurderinger skal alltid gjennomføres for:	
— Tunneler med stigning over 5 %, eller lengde over 3 km. Det skal da spesielt ses på sikt, kjørefeltbredde, skulderbredde, utforming av havarinisjer og eventuelt andre påkjøringsfarlige elementer. — Strekninger med høy andel tungtrafikk (over 20 %)	

11.4.3 Kriterier for bruk av fartsgrense 90 km/t på eksisterende veger

11.4.3.1 Krav til eksisterende motortrafikkveger med 2 + 1 felt

1. Tverrprofil

Krav 11.4.3.1—1 SKAL	Gjeldende fra 10.12.2024
Tverrprofilen skal være minimum 12 m.	

Krav 11.4.3.1—2 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Vegen skal ha midtrekkverk.	

Krav 11.4.3.1—3 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Vegen skal ha forsterket kantlinje.	

2. Horisontal- og vertikalkurvatur

Krav 11.4.3.1—4 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Horisontalkurvaturen skal være minimum 400 m.	

Krav 11.4.3.1—5 **SKAL**
Stoppsikten skal være minimum 150 m.

Gjeldende fra 01.06.2023

3. Kryssløsninger

Krav 11.4.3.1—6 **SKAL**
For $\text{ÅDT} \geq 8\,000$ skal kryss være planskilt og utformet i samsvar med bestemmelsene i N100.

Gjeldende fra 01.06.2023

Krav 11.4.3.1—7 **SKAL**
For $\text{ÅDT } 6\,000 - 8\,000$ skal kryss være forkjørregulerte T-kryss eller planskilte kryss og utformet i samsvar med bestemmelsene i N100.

Gjeldende fra 01.06.2023

4. Belysning

Krav 11.4.3.1—8 **SKAL**
Vegen skal være belyst.

Gjeldende fra 01.06.2023

5. Tunneler

Krav 11.4.3.1—9 **SKAL**
Tunneler skal ha fartsgrense som vegen for øvrig.

Gjeldende fra 01.06.2023

Krav 11.4.3.1—10 **SKAL**
Ettløpstunneler som er lengre enn 500 m skal ikke ha høyere fartsgrense enn 80 km/t. Tunnelprofilen skal være minimum 8,5 m.

Gjeldende fra 01.06.2023

6. Sikkerhetsavstand og sideterreng (N101 Rekkverk og vegens sideområder)

Krav 11.4.3.1—11 **SKAL**
Det skal ikke være påkjøringsfarlige hindre innenfor sikkerhetssonens bredde - se N101 Rekkverk og vegens sideområder.

Gjeldende fra 01.06.2023

Veiledning til kravet

Se også N101 for krav til utforming av sideterreng uten behov for rekkverk.

7. Strekningslengde

Krav 11.4.3.1—12 **SKAL**
Strekningen skal være minst 3 km lang.

Gjeldende fra 01.06.2023

11.4.3.2 Krav til eksisterende veger med to felt og ÅDT under 4000

1. Tverrprofil

Krav 11.4.3.2—1 **SKAL**
Tverrprofilen (asfaltert bredde) skal være minst 8 m. For veger med $\text{ÅDT} < 1500$ kan det tillates tverrprofil (asfaltert bredde) ned til 7,5 meter etter nærmere vurdering.

Gjeldende fra 01.06.2023

Krav 11.4.3.2—2 **SKAL**
Vegen skal ha forsterket midtoppmerking.

Gjeldende fra 01.06.2023

2. Horisontal- og vertikalkurvatur

Krav 11.4.3.2—3 **SKAL**
Horisontalkurvaturen skal være minimum 400 m. Det kan tillates horisontalkurvatur under 400 meter etter nærmere vurdering.

Gjeldende fra 01.06.2023

Krav 11.4.3.2—4 **SKAL**
Stoppsikten skal være 150 m.

Gjeldende fra 01.06.2023

3. Forbikjøring

Krav 11.4.3.2—5 **SKAL**
Forbikjøringssikt på 550 m skal være oppfylt minst ett sted per 5 km veg i hver kjøreretning.

Gjeldende fra 01.06.2023

4. Avkjørsler

Krav 11.4.3.2—6 **SKAL**
Vegene skal ha minimalt med avkjørsler

Gjeldende fra 01.06.2023

5. Løsninger for gående og syklende

Krav 11.4.3.2—7 **SKAL**
Vegene skal ha egne traseer for gående og syklende. Ved lav ÅDT, kan noe gang- og sykkeltrafikk på vegene aksepteres.

Gjeldende fra 01.06.2023

6. Tunneler

Krav 11.4.3.2—8 **SKAL**
Tunneler skal ha fartsgrense som vegen for øvrig. Dersom fartsgrense 90 km/t skal benyttes i ettløpstunneller lengre enn 500 m, skal tunnelprofilet være minimum 8,5 m.

Gjeldende fra 01.06.2023

7. Sikkerhetsavstand og sideterreng (N101 Rekkverk og vegens sideområder)

Krav 11.4.3.2—9 **SKAL**
Det skal ikke være påkjøringsfarlige hindre innenfor sikkerhetssonens bredde - se N101 Rekkverk og vegens sideområder.

Gjeldende fra 01.06.2023

Veiledning til kravet

Se også N101 for krav til utforming av sideterreng uten behov for rekkverk.

8. Strekningslengde

Krav 11.4.3.2—10 **SKAL**
Strekningen skal være minst 3 km lang.

Gjeldende fra 01.06.2023

11.4.4 Kriterier for bruk av fartsgrense 100 km/t på eksisterende veger

Fartsgrensevurderinger av eksisterende motorveger avhenger ikke bare av enkeltelementer, men av en helhetlig vurdering av alle parametre og vegens logiske forløp totalt sett.

1. Tverrprofil

Krav 11.4.4—1 SKAL	Gjeldende fra 10.12.2024
Kjørebanebredden skal være minst 7 m (feltbredde 3,5 m). Skulderbredden skal være minst 1,5 m. Vegen skal være sikret med rekkverk eller voll i midtdeleren. Se N101 Rekkverk og vegens sideområder.	

2. Horisontal- og vertikalkurvatur

Krav 11.4.4—2 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Horisontalkurvaturen skal være minimum 560 m Stoppsikten skal være minst 200 m	

3. Kryssløsninger

Krav 11.4.4—3 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Kryss skal være planskilte.	

Krav 11.4.4—4 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Akselerasjonsfelt skal være minst 150 m og retardasjonsfelt minst 90 m	

Krav 11.4.4—5 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Tilpasningsstrekningene ³ skal være minst 90 m	

Krav 11.4.4—6 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Observasjonsstrekningene ⁴ skal være minst 50 m	

4. Belysning

Krav 11.4.4—7 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Vegene skal være belyste.	

5. Tunneler

Krav 11.4.4—8 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Tunneler skal ha fartsgrense som vegen for øvrig.	

Krav 11.4.4—9 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Tunnelprofilen skal være minimum 9,5 m.	

6. Sikkerhetsavstand og sideterreng (N101 Rekkverk og vegens sideområder)

3 Tilpasningsstrekning: Den strekningen langs motorvegen som brukes for å bygge opp, evt. bygge ned, bredden på fartsendringsfeltet (ev lage skisser)

4 Observasjonsstrekning: Siste del av påkjøringsrampa, der man kan se til venstre og se om det kommer noen på motorvegen (ev lage skisser)

Krav 11.4.4—10 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Det skal ikke være påkjøringsfarlige hindre innenfor sikkerhetssonens bredde - se N101 Rekkverk og vegens sideområder. Se også N101 for krav til utforming av sideterreng uten behov for rekkverk.

Veiledning til kravet

Se også N101 for krav til utforming av sideterreng uten behov for rekkverk.

7. Strekningslengde

Krav 11.4.4—11 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Strekningen skal minst være 5 km lang.

11.4.5 Kriterier for bruk av fartsgrense 110 km/t på eksisterende veger

Fartsgrensevurderinger av eksisterende motorveger avhenger ikke bare av enkeltelementer, men av en helhetlig vurdering av alle parametre og vegens logiske forløp totalt sett.

1. Tverrprofil

Krav 11.4.5—1 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Kjørebanebredden skal minst være 7 m (feltbredde 3,5 m).

Krav 11.4.5—2 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Skulderbredden skal minst være 2 m.

Krav 11.4.5—3 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Vegen skal ha midtdeler med midtrekkverk.

2. Horisontal- og vertikalkurvatur

Krav 11.4.5—4 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Horisontalkurvaturen skal minimum være 700 m.

Krav 11.4.5—5 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Stopsikten skal minimum være minimum 220 m.

3. Kryssløsninger

Krav 11.4.5—6 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Kryss skal bygges som planskilte kryss og utformes i samsvar bestemmelsene i N100.

Krav 11.4.5—7 **SKAL**

Gjeldende fra 01.06.2023

Akselerasjonsfelt og retardasjonsfelt skal være minimum 150 m.

Krav 11.4.5—8 SKAL Tilpasningsstrekningene ⁵ skal være minimum 100 m.	Gjeldende fra 01.06.2023
--	--------------------------

Krav 11.4.5—9 SKAL Observasjonsstrekningene ⁶ skal være minimum 50 m.	Gjeldende fra 01.06.2023
--	--------------------------

4. Belysning

Krav 11.4.5—10 SKAL Vegene skal være belyste.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

5. Tunneler

Krav 11.4.5—11 SKAL Tunneler skal ha fartsgrense som vegen for øvrig.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

Krav 11.4.5—12 SKAL Tunnelprofilen skal være minimum 9,5 m.	Gjeldende fra 01.06.2023
---	--------------------------

7. Sikkerhetsavstand og sideterreng (N101 Rekkverk og vegens sideområder)

Krav 11.4.5—13 SKAL Det skal ikke være påkjøringsfarlige hindre innenfor sikkerhetssonens bredde - se N101 Rekkverk og vegens sideområder. <i>Veiledning til kravet</i> <i>Se også N101 for krav til utforming av sideterreng uten behov for rekkverk.</i>	Gjeldende fra 01.06.2023
--	--------------------------

8. Strekningslengde

Krav 11.4.5—14 SKAL Strekningen skal minst være 5 km lang.	Gjeldende fra 01.06.2023
--	--------------------------

5 Tilpasningsstrekning: Den strekningen langs motorvegen som brukes for å bygge opp, evt. bygge ned, bredden på fartsendringsfeltet (ev lage skisser)

6 Observasjonsstrekning: Siste del av påkjøringsrampa, der man kan se til venstre og se om det kommer noen på motorvegen (ev lage skisser)

Tillegg A

Beregningsmodell

Statens vegvesen har utarbeidet en beregningsmodell for vurdering av fartsgrense 60 km/t. Modellen finner du her:

<https://www.vegvesen.no/fag/publikasjoner/handboker/vegnormalene/n300/>

Modellen er basert på grunnprinsippene i «Beregningsark fartsgrense 60 km/t», som tidligere har vært benyttet som vurderingsgrunnlag for fartsgrense 60 km/t. Der det gamle beregningsarket la mest vekt på tetthet mellom kryss og avkjørslar, tar den nye modellen også hensyn til tilbud og virksomhet som gir aktivitet av gående og syklende langs vegen og ved kryssing av veg.

Modellen er i prinsippet utviklet for å beregne behov for nedskilting til 60 km/t. Der modellen gir svært høye poengsummer, anbefales imidlertid bruk av fartsgrense 50 km/t. Dette vil også framgå i beregningsmodellen, i delen om kryss og avkjørslar.

Når det er tvil om riktig fartsgrense, eller dersom kravene i beregningene nesten er tilfredsstillt, bør det vektlegges i favør av 60 km/t dersom det er et paralleltgående hovedvegnett med høyere fartsgrense på strekningen.

Begrensinger

- Modellen anbefales bare benyttet på eksisterende veg. Nye vegstrekninger bygges etter krav i N100 Veg- og gateutforming.
- På veger som utbygges/utbedres etter redusert standard brukes kriteriene med varsomhet.

Bruk av modellen

Krav A—1 SKAL	Gjeldende fra 01.06.2023
Modellen skal benyttes på strekninger der det er behov for en vurdering:	
— Som oppfølging etter gjennomført TS-inspeksjon eller liknende.	
— I forbindelse med en områdevis trafiksikkerhetsutredning.	
— Etter innspill fra privatpersoner, institusjoner eller kommuner.	
- Modellen forutsetter at det er et reelt ønske/behov for endring av fartsgrense på en strekning. Det anbefales ikke å bruke modellen ukritisk på hele vegnettet i større områder.
- Strekningen som vurderes bør være mellom 1 og 3 km. Lengre strekninger kan deles opp i flere delstrekninger.
- Antall poeng summeres sammen og resultatet gir en anbefalt fartsgrense for strekningen.
- Resultatet fra modellen må alltid vurderes opp mot faglig skjønn før det iverksettes.

Om fysisk tilrettelegging for gående og syklende

- Tverrgående tilrettelegging for gående og syklende
 - Poeng for «ingen tilrettelegging» forutsetter at det er et reelt behov for å krysse på strekningen.
 - For krav til tilrettelagt kryssing, vises det til V127 Kryssingssteder for gående.
 - Poeng for «tilrettelagt kryssing» eller «planskilt» forutsetter at tilbudet blir brukt av trafikantene.

Om tetthet av kryss og avkjørsler

- Å skille riktig mellom avkjørsel og kryss kan ofte være vanskelig. I disse kriteriene er geometrisk utforming og den daglige bruken lagt til grunn, og dette stemmer ikke nødvendigvis med den juridiske definisjonen av kryss jf. trafikkreglene §7 og vikepliktsbestemmelsene. En liten sideveg med dårlig geometrisk kryssutforming bør i denne sammenheng regnes som en avkjørsel. Spesielt gjelder dette der sidevegen ikke dekker beboernes daglige behov som f.eks. postombæring og søppelhenting.

Om tilbud og virksomhet som gir aktivitet langs veg

- Her må det vurderes om tilbudet/virksomheten faktisk genererer mer aktivitet av gående og syklende langs vegen, og hvilket tilbud disse trafikantgruppene har både langsgående og tverrgående.
 - Der det ikke fins langsgående tilbud til gående og syklende skal poeng for tilbud/aktivitet regnes med.
 - Der det er nødvendig å krysse vegen for å komme til/fra gang og sykkeltilbud bør poeng for tilbud/aktivitet regnes med.
 - Der det er godt skjermet gang- og sykkeltilbud (gang/sykel-veg eller sykkelveg med fortau) på samme side av vegen som virksomhet/aktivitet ligger, bør ikke aktiviteten telles med. Unntak gjøres for barneskoler.
- Avstand fra tilbud/virksomhet til vegen må også vurderes. Tilbud/virksomhet som ligger godt skjermet og et stykke unna vegen (ca. 100 m eller mer), kan ev. utelates.
- Med «større utfartssted/turområde» menes steder med mange tilreisende, og dermed en betydelig økning av gående og syklende langs vegen.

Tillegg B

Modell for tunneler med redusert standard

Normalt skal vegtunneler ha samme fartsgrense som vegen for øvrig. I noen tilfeller der eksisterende tunneler har særlig lav utformingsstandard, eller det er geometriske forhold inne i tunnelen som trafikantene ikke kan forvente, kan det være aktuelt å skilte ned fartsgrensen. Det kan også i noen tilfeller være aktuelt å vurdere en lavere fartsgrense i de tilfeller der planlagt oppgradering ligger litt frem i tid. De geometriske forhold som kan gjøre det aktuelt å innføre en særskilt fartsgrense på 70 eller 60 km/t er følgende:

- Redusert kjørebanebredde
- Redusert fri høyde
- Krappe kurver
- Stigningsgrad over 5 pst.
- Redusert vegbelysning
- ÅDT og andel tungtrafikk
- Gående og syklende i tunnelen

Tunneler har normalt lavere ulykkesfrekvens og skadekostnad enn veg i dagen. Derimot er konsekvensene ofte høyere enn for veg i dagen. Dette gjelder særlig ved brann, men også ved trafikkulykker. Dersom det er registrert et ulykkesproblem i tunnelen, vil det være riktig å benytte kriterier for fastsettelse av fartsgrense 70 km/t.

Metoden er basert på en poengsetting og summering av poeng. Dersom et enkeltelement har vesentlig lavere verdi enn angitt kan dette alene være grunnlag for lavere fartsgrense.

Modellen bør ikke brukes på tunneler kortere enn 500 m, jf tunnelsikkerhetsforskriften.

Modellen finner du her

<https://www.vegvesen.no/n/fag/publikasjoner/handboker/handboker-fullstendig-liste/>

Tillegg C

Vegvisningsliste riksveger

I henhold til bestemmelser i [krav 8.1.1—2](#) og [krav 8.1.1—4](#) fastsetter Vegdirektoratet at følgende fjern- og regionalmål skal benyttes på riksvegene i Norge (EV og RV):

Tabell C—1 — Vegvisningsliste riksveger

Vegnr	Fjernmål	Regionalmål
E6	Gøteborg, Oslo, Trondheim, Narvik, Alta, Kirkenes	SVinesund, Halden, Sarpsborg, Moss, Gardermoen, Hamar, Lillehammer, Otta, Dombås, Oppdal, Steinkjer, Grong, Mosjøen, Mo i Rana, Fauske, Nordkjosbotn, Lakselv, Karasjok, Tana bru
E8	Tromsø, Kilpisjärvi	Breivika, Nordkjosbotn
E10	Å i Lofoten, Narvik, Harstad, Kiruna	Svolvær, Sortland, Lødingen
E12	Mo i Rana, Umeå	Umbukta
E14	Trondheim, Sundsvall	Stjørdal, Storlien
E16	Gävle, Oslo, Bergen	Torsby, Kongsvinger, Gardermoen, Hønefoss, Fagernes, Lærdal, Voss
E18	Kristiansand, Oslo, Stockholm	Arendal, Larvik, Torp, Drammen, Askim, Ørje
E39	Kristiansand, Stavanger, Bergen, Ålesund, Trondheim	Mandal, Lyngdal, Flekkefjord, Sola, Haugesund, Stord, Flesland, Førde, Nordfjordeid, Volda, Molde, Kristiansund, Orkanger
E69	Lakselv, Nordkapp	Honningsvåg
E75	Ivalo, Tana bru, Vardø	Varangerbotn, Vadsø
E105	Kirkenes, Murmansk	
E134	Haugesund, Oslo	Karmøy, Røldal, Haukeli, Seljord, Notodden, Kongsberg, Drammen
E136	Ålesund, Åndalsnes, Dombås	
2	Oslo, Kongsvinger, Karlstad	Magnor
3	Oslo, Trondheim	Elverum, Tynset
4	Oslo, Gjøvik	Lillehammer
5	Oslo	Florø, Førde, Sogndal, Skei, Lærdal
7	Oslo, Gol, Bergen	Hønefoss, Geilo, Voss, Eidfjord, Odda
9	Kristiansand, Haukeli	Evje, Hovden
13	Stavanger, Røldal, Sogndal	Tau, Sand, Odda, Voss, Vik,
15	Måløy, Stryn, Otta	Nordfjordeid, Lom
19	Larvik, Drammen, Oslo, Gøteborg	Horten, Moss
22	Rakkestad, Lillestrøm	Gjelleråsen, Mysen, Sarpsborg, Fredrikstad, Øra
25	Hamar, Trysil, Sälen	Elverum, Østby
35	Tønsberg, Hønefoss	Eidsfoss, Hokksund
36	Skien, Seljord	Porsgrunn
41	Kristiansand	Birkeland, Åmli, Vrådal, Brunkeberg
42	Stavanger	Egersund
44	Stavanger	Sandnes, Bryne
52	Oslo, Gol, Bergen	Hemsedal, Lærdal
70	Kristiansund, Sunndalsøra, Oppdal	
73	Tärnaby	Trofors, Hattfjelldal
77	Bodø, Skellefteå	Junkerdal
80	Bodø	Moskenes, Fauske

Tabell C—1 — Vegvisningsliste riksveger (fortsettelse)

Vegnr	Fjernmål	Regionalmål
83	Harstad, Narvik	
85	Fauske	Lødingen, Sortland
92	Ivalo	Kautokeino, Karasjok
93	Alta, Enontekiö/Eanodat	Kautokeino
94	Alta	Hammerfest
110	Oslo, Svinesund	Fredrikstad, Moss, Råde
150	Gøteborg, Kristiansand	Ryen, Sinsen, Smestad
159	Oslo	Lillestrøm, Fetsund
162		Sentrum øst, Sentrum vest
163		Økern, Stovner, Lillestrøm
204	Gøteborg, Oslo	Halden
226	Oslo	Skedsmo, Lillestrøm
509	Stavanger, Sandnes	Sola, Tananger, Stavanger
555	Stavanger	Bergen, Flesland, Sotra, Straume
580	Stavanger, Oslo, Ålesund	Bergen, Flesland
651	Folkestad, Bergen	Volda, Nordfjordeid
658		Ålesund, Vigra
681		Kristiansund, Kvernberget
706	Oslo, Narvik	Trondheim, Ila
827	Fauske, Narvik	Kjøpsvik
893	Kirkenes, Ivalo	

Tillegg D

Kryssnummerering riksveger

I henhold til bestemmelser i [krav 8.1.1—9](#) fastsetter Vegdirektoratet at følgende kryssnummer skal benyttes på riksvegene i Norge (EV og RV)

E6 Østfold

- 1 Svinesund/Langkas
- 2 Svinesundparken (x 21)
- 3 Ingedal (x fv118)
- 4 Solberg (x fv110)
- 5 Årum (x 111)
- 6 Alvim (x fv109)
- 7 Lekevoll (x fv114)
- 8 Kalnes (x fv118)
- 9 Solli (x fv112)
- 10 Åsgård (x fv118)
- 11 Jonsten (x 110)
- 12 Halmstad x (x fv118)
- 13 Årvoll x (fv119)
- 14 Patterød (x 19)

E6 Akershus S

- 15 Sonsveien (x fv151)
- 16 Vestby syd
- 17 Vestby nord
- 18 Korsegården (x fv152)
- 20 Vassum (x 23/fv156)
- 21 Vinterbro (x E18/156)
- 22 Ringnes (x E18)
- 23 Oppegård (x gml E6)
- 24 Assurtjern (x fv)
- 25 Taraldrud (x fv)

E6 Oslo

- 26 Åsland/Bygrensen (x kv)
- 27 Klemetsrud (x kv)
- 28 Mortensrud (x kv)
- 29 Skullerud (x kv)
- 30 Abildsø (x kv)
- 31 Sandstuveien (x kv)
- 32 Ryen (x rv-arm)
- 33 Manglerud (x kv)
- 34 Bryn (x kv)
- 36 Teisen (x E6-arm)
- 37 Hovin (x 150/Ring3)
- 38 Ulven (x kv)
- 40 Trosterud (x 191)
- 41 Furuset (x kv)
- 42 Karihaugen/Starveien (x 159)
- 43 Tangerud (x 163)

E6-arm Oslo

- 63 Lodalen
- 64 Etterstad
- 65 Helsfyr
- 66 Teisen

E6 Akershus N

- 44 Hvam (x fv22)
- 45 Skedsmovollen (x fv120)
- 46 Berger (x fv)
- 47 Gran (x fv171)
- 48 Kløfta (x E16)
- 49 Jessheim sør (x fv)
- 50 Kverndalen (x 35)
- 51 Jessheim nord (x fv174)

E6 Akershus N (*fortsettelse*)

52 Hauer seter (x fv179)

53 Mogreina (x fv)

54 Dal (x fv176)

55 Skihytta (x fv180)

56 Boksrud (x fv181)

58 Minnesund (x fv33)

59 Langset

E6 Innlandet

60 Strandlykkja (x fv)

61 Espa (x fv)

62 Skaberud (x fv)

63 Vikselv (x fv222)

64 Kolostuen (x pv)

65 Kolomoen (x 3)

66 Uthus (x fv24)

67 Kåterud (x fv)

68 Akersvika (x 25)

69 Vien (x fv222)

70 Arnkvern (x fv)

71 Nydal (x fv)

72 Brumunddal (x rv-arm)

73 Pellevika (x fv212)

74 Økelsrud (x fv)

75 Rudshøgda (x fv)

76 Moelv (x fv213)

78 Biri (x fv)

79 Vingrom (x fv250)

80 Vingnes (x fv253)

82 Sannom (x fv213)

83 Storhove (x fv255)

85 Granrudmoen (x fv)

86 Øyer

E6 Innlandet (fortsettelse)

87 Tretten (x fv254)

91 Hundorp (x fv256)

92 Harpefoss

93 Vinstra (x fv255/256)

94 Kvam

E6 Trøndelag

27 Skjerdingstad

28 Melhus (x fv708)

29 Melhus N

30 Klett (x E39)

31 Sandmoen (x fv704)

33 Tillerbyen N

34 Tonstad

35 Kroppan (x fv715)

36 Sluppen (x E6-arm)

37 Bratsbergvegen

38 Nardo

39 Moholt

40 Angeltrøa

41 Tunga

42 Rotvoll (x E6-arm)

43 Charlottenlund

44 Leistad

45 Storsand

46 Sveberg

47 Hommelvik

E16 Retning Kongsvinger

1 Borgen x

E16 Retning Gardermoen

2 Kryss med arm til flyplassen

E16 Retning Gardermoen (fortsettelse)

3 Avkjøring sentralområdet

E18 Oslo

2 Ekebergtunnelen x Svartdalstunnelen

3 Sørrenga (x Mosseveien/Ring1)

4 Havnelageret

5 Aker Brygge

6 Hjortnes

10 Sollerud / Lilleaker

E18 Akershus

11 Lysaker Ø

12 Lysaker V (x fv166)

13 Strand

14 Høvik

15 Blommenholm (x fv164)

16 Sandvika (x E16)

17 Slependeren

18 Holmen (x fv165)

19 Fusdal (x fv167)

20 Oreholtet

E18 Buskerud

21 Lierskogen (x fv16)

22 Liertoppen (x fv282)

23 Kjellstad (x 23/fv285)

24 Brakerøya (x fv283)

25 Bangeløkka (x E134)

26 Kobbervikdalen (x fv282)

27 Eik (x fv31)

E18 Vestfold

28 Bergsengakrysset (x fv313)

E18 Vestfold (*fortsettelse*)

- 29 Hanekleivkrysset (x fv319)
- 30 Islandkrysset (x fv32/fv315)
- 31 Bentsrudkrysset (x fv315)
- 32 Hellandkrysset (x 313)
- 33 Kopstadkrysset (x fv310)
- 34 Stenbjørnrødkrysset (x 19/fv306)
- 35 Gullikrysset (x fv308)
- 36 Åskrysset (x 19)
- 37 Aulerødkrysset (x 312)
- 38 Hesbykrysset (x fv312)
- 39 Borgekrysset
- 40 Tassebekkkrysset
- 41 Fokserødkrysset
- 42 Nattvallkrysset (x fv305)
- 43 Langåkerkrysset
- 44 Ringdalkrysset
- 45 Bommestadkrysset (x 40/fv40)
- 47 Skykrysset

E18 Telemark

- 48 Langangenkrysset
- 49 Moheimkrysset (x fv32)
- 50 Skjelsvikkrisset (x 36/fv354)
- 51 Kjørholtkrysset (x 354)
- 52 Rugtvedtkrysset (x fv 353/354)
- 55 Gjerdemyrkrysset (x fv38)
- 56 Tangenkrysset (x fv 351/fv 363)

E18 Agder

- 61 Sunde krysset
- 62 Brokelandsheiakrysset
- 63 Molandkrysset (x 416)
- 66 Lundekrysset

E18 Agder (fortsettelse)

- 67 Grenstølkrysset
- 70 Longumkrysset (x 409)
- 71 Harebakkenkrysset (x 410)
- 72 Stoakrysset (x 42)
- 73 Sørsvannkrysset
- 74 Seldekrysset
- 75 Rannekleivkrysset (x 407)
- 76 Nedeneskrysset (x 420)
- 77 Temsekrysset (x 407)
- 78 Spedalenkrysset (x til 420)
- 79 Biekrysset (x 420)
- 80 Frivollkrysset (x 404)
- 81 Øygardsdalkrysset (x 420)
- 82 Morholtkrysset
- 84 Gaupemyrkrysset
- 85 Storemyrkrysset (x 402)
- 86 Brønningsmyrkrysset (x420)
- 87 Dyreparkkrysset
- 88 Barstølkrysset
- 89 Lauvåsenkrysset
- 90 Timeneskrysset (x 41)
- 94 Narvikakrysset
- 95 Vollevannkrysset
- 96 Bjørndalslettakrysset
- 97 Krysset Nedre Lund
- 98 Egkrysset

E39 Agder

- 1 Arkivet
- 2 Kolsdalen
- 3 Kartheia
- 4 Rigeakrysset
- 5 Hellemyr

E39 Agder (fortsettelse)

- 6 Breimyr
- 7 Monan
- 8 Lohnelier (x 302)
- 9 Døle bru (x 459)
- 10 Stusvik (Mandal øst)
- 11 Reibakken (Mandal vest)
- 12 Livold (Vigeland)
- 13 Herdal (Lyngdal øst)
- 14 Røysgård (Lyngdal vest)
- 15 Oppåpta (x 465)
- 16 Feda (x 465 Flekkefjord øst og Kvinesdal)
- 17 Flikka (x 44 Flekkefjord vest)

E39 Rogaland

- 19 Moi (Hauge)
- 20 Årrestad (x 42 Egersund øst)
- 21 Bjerkreim/Vikeså (x 503 Egersund vest)
- 22 Kydland (x 504 Jæren/Vardhaug)
- 23 Ålgård øst (x 45 Bollestad)
- 24 Figgjo
- 25 Bråstein
- 26 Bogafjell
- 27 Hove
- 28 Sandvedkrysset
- 29 Sandnes
- 30 Sandnes splitt Rv 444
- 31 Sandnes nord
- 32 Lura nord
- 33 Forus
- 34 Solasplitten Rv 509
- 35 Hinna
- 37 Hillevåg
- 38 Schancheholen

E39 Rogaland (*fortsettelse*)

- 39 Sentrum
- 40 Eiganestunnelen splitt Rv 13
- 41 Eiganestunnelen splitt Fv 441/Sentrum
- 42 Tasta
- 43 Tastatorget
- 44 Dusavik
- 45 Harestadkrysset
- 46 Kvitsøy
- 47 Bokn
- 48 Kårstø
- 49 Mjåsund
- 50 Aksdal
- 51 Våg/Sundfør

E39 Vestland

- 53 Haukås/Sveio sør (x 47)
- 54 Førde/Sveio nord
- 55 Valevåg
- 56 Føyeno (x 541)
- 57 Heiane (x 545)
- 58 Ådland/Stord
- 59 Førland/Agdestein
- 60 Mehammar
- 61 Drange
- 62 Gjøvåg
- 63 Moberg (x 552)
- 64 Sveгатjørn (x 583)
- 65 Endelausmarka
- 66 Rådal (x 546)
- 67 Råtunnelen (x 580)
- 68 Sørås (x 582)
- 69 Hop (x 581)

E39 Vestland (*fortsettelse*)

70 Fjøsanger (x 556)

Rv 13 Rogaland

1 Buøy

Rv 150 - Ring 3 Oslo

50 Økern

51 Sinsen

54 Maridalsveien

55 Bergkrysset

56 Ullevål stadion

57 Gaustad

59 Smestad

60 Radiumhospitalet

61 Vækerøveien

62 Lilleaker

Rv 555 Vestland

1 Mølhenpris

2 Gyldenpris (x 540)

3 Lyngbø (x 558)

4 Liavann (x 557)

5 Loddefjord nord

6 Storavatnet (x 562)

7 Alvøen/ Breivik

8 Drotningstvik

Rv 580 Vestland

21 Skeievatnet

22 Sandslivegen

Tillegg E

Strekningsnavn på Nasjonale turistveger

Følgende strekningsnavn skal benyttes på Nasjonale turistveger som skiltes med symbol 723.31 jf. bestemmelser gitt i [kapittel 8.5.1](#).

Nasjonale turistveger

Varanger

Havøysund

Senja

Andøya

Lofoten

Helgelandskysten

Atlanterhavsvegen

Geiranger - Trollstigen

Rondane

Gamle Strynefjellsvegen

Sognefjellet

Gaularfjellet

Aurlandsfjellet

Valdresflye

Hardanger

Hardangervidda

Ryfylke

Jæren

